

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਸੰਪਾਦਕ
ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ

ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ

ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ISBN 81-7380-004-9

1994
ਦੂਜੀ ਵਾਰ 1,100
ਮੁੱਲ : 100-00

ਸਰਦਾਰ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਦ੍ਰਿਤ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ

ਇਕਾ ਬਾਣੀ ਇਕੁ ਗੁਰੁ ਇਕੋ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
(ਵਾਰ ਸੋਰਠਿ ੩)

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ, ਪੁਹਮਿ ਪਾਤਕ ਬਿਨਾਸਹਿ
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ, ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਆਸਾਸਹਿ
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ, ਧਿਆਨੁ ਲਹੀਐ ਪਉ ਮੁਕਿਹਿ
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸੁ ਪਰਸੀਐ, ਅਭਉ ਲਭੈ ਗਉ ਚੁਕਿਹਿ
ਇਕੁ ਬਿੰਨਿ ਦੁਗਣ ਜੁ ਤਉ ਰਹੈ ਜਾ ਸੁਮੰਤ੍ਰਿ ਮਾਨਵ ਹਿਲਹਿ
ਜਾਲਪਾ ਪਦਾਰਥ ਇਤੜੇ ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸਿ ਡਿਠੈ ਮਿਲਹਿ । ੫ । ੧੪ ।
(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ)

ਤਤਕਰਾ

ਦੋ ਸ਼ਬਦ

(ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ)

ਸੰਨ 1979-80 ਦਾ ਵਰ੍ਹਾ ਤੀਜੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪੰਜਵੀਂ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਲੋਂ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੇਸ ਤੇ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਾਹਿਤਿਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰਚੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਯੋਗ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਸ ਅਵਸਰ ਨੂੰ ਕਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉਲੀਕ ਕੇ ਸਜਧਜ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਸਿਖਿਆ ਬਾਰੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਸਤਰ ਤੇ ਕਈ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਗੋਸ਼ਟੀਆਂ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਯਾਦਗਾਰੀ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੱਢੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ ਵੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਾ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਰੂਪਾਂਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਜੋਤਿ, ਜੁਗਤਿ ਤੇ ਕਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਪੂਰਨ ਮੂਰਤਿ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਮੂਰਤਿ ਹੈ, ਇਹੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਆਤਮ-ਕਥਾ ਹੈ, ਇਹੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ।

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਸਾਰੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਇਨ ਬਿਨ ਉਹੋ ਹੈ, ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਉਪਸਥਿਤ ਹੈ। ਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਸਲੋਕ ਜਾਂ ਪਉੜੀਆਂ ਹੀ ਇਥੇ ਦਿਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਦੀਆਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਸਵਿਸਥਾਰ ਤਤਕਰਾ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੂਲ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਵਜੋਂ ਸੰਖੇਪ ਅਰਥ-ਰੂਪ ਦੀਆਂ ਟਿਪਣੀਆਂ, ਪੈਰ-ਟੂਕਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਪੰਨੇ ਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਪਾਦਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕਾਰਜ ਸ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੀਨੀਅਰ ਓਰੀਐਂਟਲ ਫੈਲੋ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥ-ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰੈਸ-ਪਰੂਫ ਵੀ ਸੋਧੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਅਰੰਭ ਵਾਲੀ 'ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ' ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਮਤਭੇਦ ਹੈ। ਪਦਮ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਸੰਮਤ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸੰਨ 1479 ਦੇ ਜਨਮ ਸੰਮਤ ਦੀ ਬੜੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਚਮ ਜਨਮ-ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਇਹ ਢੋਆ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਅਰਪਣ ਕਰਨ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸੰਤੋਖ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ । ਆਸ ਹੈ ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਖੋਜੀਆਂ ਤੇ ਪਾਠ ਦੇ ਰਸੀਆਂ ਲਈ ਵਡਮੁੱਲਾ ਸਿਧ ਹੋਵੇਗਾ ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਧਿਐਨ ਵਿਭਾਗ
ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ

ਤਾਰਨ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਮੁੱਖੀ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ
(ਸਿਰੀ ਮ : ੩)

ਪ੍ਰਾਰੰਭ

(ਪਹਿਲਾ ਸੰਸਕਰਣ)

ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਗਿਆਤਾ ਇਹ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰਕੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੀ ਛਿਪੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਸੰਗਤਿ ਦੁਆਰਾ ਵਜੂਦ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਬਾਣੀ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਮਾਰਗ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੀ, ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ' ਕਹਿ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਸੇ ਰਾਹੀਂ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਸੰਵਾਰਿਆ ਤੇ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੇ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸਿਧਾਂਤ ਦਿਤਾ, ਨਵਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਸਨਮੁਖ ਲਿਆਂਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨਤਾ, ਅਨਿਆਂ ਤੇ ਭਰਮ ਵਹਿਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਆਦਰਸ਼ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘਾਲ ਘਾਲੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮਾਰਗ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾ ਕੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਾਂਤ ਕਰਮਯੋਗੀ ਬਣਾਇਆ।

ਸਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਣ, ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਨੂੰ ਸੋਹਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੰਢਾਉਣ ਤੇ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਕੇ ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ ਕਮਾਉਣ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਸਤਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਹੁਤੇ ਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿਆਗ ਤੇ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਜਿਥੇ ਖੁਦ ਸੇਵਾ ਘਾਲ ਕਰਕੇ ਇਕ ਉੱਚਾ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਥੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਇਆ ਕਿ ਸੇਵਾ ਹੀ ਅਮਲੀ ਜੀਵਨ-ਜਾਚ ਹੈ, ਇਸੇ ਦੁਆਰਾ ਸੱਚਾ ਆਨੰਦ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਅਸਹਿਜ ਦੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ ਅਜੇਹੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਸਨ ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਦੁਫੇੜ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪਰਸਪਰ ਲੜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਸਾਂਝੀ ਸੰਗਤ ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਪੰਗਤ (ਲੰਗਰ) ਦੀ ਰੀਤਿ ਚਲਾ ਕੇ ਇਸਨੂੰ ਸਾਂਵਾਂ-ਪੱਧਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਉਂਤ ਵਰਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਭਿੰਨ ਭੇਦ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਅਪਣੇ ਆਪ ਮਿਸਮਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅੱਜ ਬਰਾਬਰੀ, ਨਿਆਂ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਮੰਗ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖ ਇਕ ਕਦਮ ਵੀ ਅੱਗੇ ਧਰਨ ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ। ਅਜੋਕਾ ਮਨੁਖ ਅਧਿਆਤਮਕ ਤੇ ਸਦਾਚਾਰਕ ਕੀਮਤਾਂ ਤਿਆਗ ਕੇ ਨਿਤਾਣਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪ-ਸਹੇੜੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਗੁੰਝਲਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਤਾਣ ਭਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਮਨੁੱਖੀ ਹਸਤੀ ਦਾ ਗੌਰਵ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ

ਦਾ ਇਕੋ ਬਚਨ :

'ਮਨ ਤੂ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ।'

ਇਸ ਸਾਰੀ ਢਹਿੰਦੀ ਕਲਾ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਕੇਵਲ ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਇਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਪੁਰਾਤਨ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ । ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਵਰ੍ਹੇ ਗੰਢ ਮਨਾਉਣਾ ਸਦਾ ਮੁਬਾਰਕ ਹੈ ਪਰ ਜਨਮ–ਸੰਮਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ 1509 ਠੀਕ ਸਿਧ ਹੋਇਆ ਤਾਂ 2009 ਈ. ਵਿਚ ਜਨਮ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਵਸਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਮਿਲੇਗਾ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਲੋਕ-ਕਲਿਆਣ-ਕਾਰੀ ਵਿਉਂਤਾਂ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ ।

ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਆਸ ਹੈ ਗੁਰੂ–ਪ੍ਰੇਮੀ, ਬਾਣੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕਮਾਉਣਗੇ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਵਿਚ ਯਥਾਯੋਗ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਣਗੇ ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਦਸੰਬਰ, 1979

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ

ਸਬਦੁ ਦੀਪਕੁ ਵਰਤੈ ਤਿਹੁ ਲੋਇ ।
(ਧਨਾਸਰੀ ੩)

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ—ਜੀਵਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ (1509-1574 ਈ.) ਸਿਖ-ਗੁਰੂ-ਰਤਨਮਾਲਾ ਵਿਚ ਤੀਸਰੀ ਥਾਂ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਨੂੰ 20-22 ਵਰ੍ਹੇ ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਆ ਅਤੇ ਬਿਆਸ ਕੰਢੇ ਸਿਖ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਮਹੱਲ ਉਸਾਰਿਆ। ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਗੁਰੂ-ਸਿਧਾਂਤ) ਤੇ ਗੁਰਸੰਗਤਿ (ਜਥੇਬੰਦੀ) ਦੋ ਹੀ ਮਹਾਨ ਸਤੰਭ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਸਰੇ ਇਹ ਸਿਖੀ ਲਹਿਰ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਉਸਾਰੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।* ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਇਸੇ ਗੱਲ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰਪੂਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਕੇ, ਸ਼ੰਕੇ ਨਿਵਾਰ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਰੂਢੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਿਆ, ਉਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਪੋਥੀਆਂ ਦੀ ਲਿਖਾਈ ਇਸੇ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗ ਸੀ। 'ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮੂਹੈ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ' ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਮਾਰਥਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਰੀਝ ਤੇ ਨੀਝ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਕੇ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਗਵਾਈ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਫ਼ਿਰ ਇਸ ਨਿਰਾਲੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਪਰਿਪੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਕਰਕੇ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਇਆ, ਉਹ ਆਪ ਦੇ ਸਰਬ-ਸਾਂਝੇ ਸੇਵਾ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਆਪ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ ਤੇ ਖਾਸ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ, ਤਿਆਗ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਥਾਂ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿਤੀ। ਅੰਤਰਜਾਤੀ ਵਿਆਹ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਪਾਉਣਾ, ਇਸਤ੍ਰੀ ਜਾਤੀ ਲਈ ਪਰਦਾ ਹਟਾਉਣਾ, ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣਾ ਤੇ ਹੋਰ ਭਰਮ ਵਹਮ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਅਜੇਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਰਥਲੀ ਪਾ ਦਿਤੀ ਤੇ ਰੂਢੀਵਾਦੀ ਲੋਕਾਂ ਤਾਂ ਲਾਹੌਰ ਜਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰੇ ਦਰਬਾਰੇ ਅਜੇਹੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ ਇਹ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ,

* ਗੁਰਸੰਗਤਿ ਬਾਣੀ ਬਿਨਾ ਦੂਜੀ ਓਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਰਾਈ। ੪੨। [ਵਾਰਾਂ ਭਾ: ਗੁਰਦਾਸ

ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਲੰਗਰ ਲਾ ਕੇ ਵਰਣ ਆਸ੍ਰਮ-ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਵੀ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਏਸ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਪਰਗਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਿਸਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨਪੰਥੀ ਪਰਵਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਲੋਕ, ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੀ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਸਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਭਰਮ-ਕਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅਵਿਧੀਆਂ ਵਿਚ ਫਸੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰਨੋਂ ਅਸਮਰਥ ਸਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਯਥਾਰਥ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਅਣਜਾਣ ਸਨ।

'ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਬੀਚਾਰਦੇ, ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ। (ਅਨੰਦ)

ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਸ ਸਾਰੇ ਭਰਮ-ਜਾਲ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਤੇ ਹਰ ਊਚ ਨੀਚ, ਸੁਵਰਣ ਅਵਰਣ ਨੂੰ ਇਕ ਥਾਂ ਜੋੜਿਆ। ਖ਼ੁਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੇ ਲੰਮੀ ਘਾਲ ਘਾਲ ਕੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਉਚਾ ਆਦਰਸ਼ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਭਾਈ ਜੇਠੇ ਰਾਹੀਂ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਹੋ ਤਰਬੀਅਤ ਦਿਤੀ ਕਿ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਬਲਵਾਨ ਕਰਮਯੋਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਵਾਲੇ ਕਰਮਯੋਗ ਨੇ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਇਕ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਰੋਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ, ਦੇਸ ਭਰ ਵਿਚ ਖਿਲਾਰ ਗਏ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਪਨੀਰੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਕੇ ਬਿਆਸ ਕਿਨਾਰੇ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਬਗੀਚਾ ਲਾਉਣਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਕਾਰਨਾਮਾ ਸੀ।

(੧) ਜੀਵਨ-ਗਾਥਾ

ਜਨਮ ਸੰਮਤ ੧੫੬੬ **ਬਿ. ਜਾਂ** ੧੫੩੬ **ਬਿ.** ?

ਆਪ ਦਾ ਜਨਮ ਭੱਲਾ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਭਾਨ (1545-90 ਬਿ.) ਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਲੱਖੋ ਦੇ ਉਦਰ ਤੋਂ 1566 ਬਿ. ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਚੌਦਸ (18 ਵਿਸਾਖ) ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਨੂੰ (1 ਜੂਨ 1509 ਈ.) ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਲਿਖਾਈ ਦੀ ਰਤਾ ਉਕਾਈ ਕਰਕੇ 1566 ਬਿ. ਨੂੰ 1536 ਬਿ. ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਕਾਰਣ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਵਿਚ 30 ਸਾਲ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੋਧਣ ਯੋਗ ਹੈ।

ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀਆਂ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਤੇ ਸਾਲ ਜਿਤਨੇ ਸਹੀ ਹਨ, ਉਤਨੇ ਸੰਮਤ ਤੇ ਜਨਮ-ਤਰੀਕਾਂ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਣ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਗੁਰਿਆਈ ਪਰੰਪਰਾ ਕੋਈ ਖਾਨਦਾਨੀ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਗੋਂ ਜੋ ਸੇਵਾ ਘਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਹੋ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਧਾਰਣ

ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਗਵਾਹੀ ਲੱਭਣਾ ਜ਼ਰਾ ਔਖੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਜਨਮ-ਸੰਮਤਾਂ ਜਾਂ ਤਰੀਕਾਂ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਭੁਲੇਖੇ ਚਲੇ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਨਮ ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਸਿਧ ਹੈ ਪਰ ਰਵਾਇਤ ਕਾਰਣ ਇਸਨੂੰ ਕੱਤਕ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਨਵੀਂ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ 1718 ਬਿ. ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਪਰ ਰਵਾਇਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਕਾਰਣ ਇਹ 1723 ਬਿ. ਹੀ ਅਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਿਖਿਆ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੇ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਬਾਰੇ ਕਾਫ਼ੀ ਅੰਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਜਨਮ-ਸਾਲ 1536 ਬਿ. ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਜੈਸਾ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :—

'ਇਹ ਗੁਰੂ ਵੈਸਾਖ ਸੁਦੀ 11 ਸੰਮਤ 1536 ਬਿ. ਨੂੰ ਬਾਸਰਕੇ ਪਿੰਡ ਪਰਗਣੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪ੍ਰਗਟੇ ਅਤੇ 62 ਬਰਸ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਆਏ। 11 ਬਰਸ 7 ਮਹੀਨੇ ਟਹਿਲ ਤੇ ਭਗਤੀ ਕਰਕੇ 72 ਬਰਸ 10 ਮਹੀਨੇ 20 ਦਿਨ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਗੁਰਿਆਈ ਗੱਦੀ ਪਰ ਬੈਠੇ। 22 ਬਰਸ 5 ਮਹੀਨੇ 13 ਦਿਨ ਗੁਰਿਆਈ ਕਰ 95 ਬਰਸ 4 ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਭਾਦੋਂ ਸੁਦੀ ਪੂਨਿਯਾ 1631 ਬਿ. ਮੰਗਲਵਾਰ ਦੋ ਘੜੀ ਰਾਤ ਰਹੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ।' [ਤ੍ਵਾਰੀਖ਼ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਨਾ 339 (ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ, 1970)

ਲਗਭਗ ਇਹੋ ਤਰੀਕਾਂ ਤੇ ਸਾਲ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਯ, ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ, ਮੈਕਾਲਿਫ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ। ਲੇਕਿਨ ਦੋ ਸੌ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਜਨਮ ਸੰਮਤ 1566 ਬਿ. ਸਾਫ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 1566 ਬਿ. ਦੀ ਥਾਂ 1536 ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਉਕਾਈ ਕਾਰਣ ਇਕੋ ਅੰਕ ਦੇ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦਾ ਫਰਕ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹ ਗ਼ਲਤੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ

(ੳ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਲੇਖਕ ਹੈ ਜਿਸ 1769 ਈ. ਵਿਚ 'ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ ਦਸਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਕਾ' ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਿਆ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸਨੇ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਬਾਰੇ ਹੀ ਤਰੀਕਾਂ ਤੇ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਦਿਤੇ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਡਾਰੂਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵੀ ਨਿੱਗਰ ਮਸਾਲਾ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸੋਮੇਂ ਤੋਂ ਭੱਲਾ ਬੰਸ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਬਾਸਰਕੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬਿਸ਼ਨਾ ਭੱਲਾ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਘਰ ਹਰਿ ਜੀ 1520 ਬਿ. ਵਿਚ ਜਨਮਿਆ । ਇਹ 1538 ਬਿ. ਵਿਚ ਮਰਵਾਹੇ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹਿਆ ਗਿਆ, 1545 ਬਿ. ਵਿਚ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਬਾਸਰ ਕੇ ਛਡਕੇ ਗਿਲਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਆ ਗਿਆ, ਇਥੇ 1545 ਬਿ. ਵਿਚ ਇਸਦੇ ਘਰ ਮਾਤਾ ਬਸੰਤੀ ਦੇ ਉਦਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜਭਾਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਸਵਈਏ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ।

ਭਲਉ ਪ੍ਰਸਿਧ ਤੇਜੋ ਤਨੌ, ਕਲਯ ਜੋੜਿ ਕਰ ਧਯਾਇਅਓ । 5 ।

(ਭਟਾਂ ਦੇ ਸਵਈਏ, ਪੰਨਾ 1393)

ਤੇਜਭਾਨ 12-13 ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦੁੱਗਲ ਖਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹੇ ਗਏ ਤੇ 1557 ਬਿ. ਵਿਚ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਮੁੜ ਬਾਸਰਕੇ ਆ ਵਸਿਆ । 1558 ਬਿ. ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਬਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਹਰਿ ਜੀ ਹਰਿਦੁਆਰ ਫੁਲ ਪਾਉਣ ਗਿਆ ਤੇ ਭਾਣਾ ਐਸਾ ਵਰਤਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਉਥੇ ਹੀ ਸਰੀਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣ ਬਾਦ ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜਭਾਨ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਤੇ ਪੈ ਗਈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ 1566 ਬਿ. ਵਿਸਾਖ ਦੀ 18 ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ (ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਚੌਦੇ) ਮਾਤਾ ਲੱਖੋ ਦੇ ਉਦਰ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ । ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮੇ, ਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ :—

ਬਹੁੜਿ ਸੰਮਤ ਬੀਤੈ ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਸੈ ਖਟਿ ਸਠਿ । ਦਿਨ ਵੈਸਾਖ ਗਏ ਦਸ ਅਠਿ
ਮਾਤਾ ਲੱਖੋ ਦੇ ਉਦਰੋਂ ਚਾਨਣ ਪੱਖ । ਜਨਮੇ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤੱਖ ।19।

[ਤੀਜਾ ਚਰਣ (ਹੱਥ-ਲਿਖਤ ਖਰੜਾ)

(ਅ) ਇਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਕ 'ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲੀ' ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਇਉਂ ਅੰਕਿਤ ਹੈ ।—

'ਮਾਤਾ ਲਖੋ ਜੀ ਤਿਨ ਕੇ ਘਰਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜਨਮੇ ਬਾਸਰਕੀ, ਸੰਮਤ 1566, ਵਿਸਾਖ ਦਿਨ 20, ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ, ਚੌਦਸ ਸੁਦੀ, ਡੂਢ ਪਹਰ ਰਾਤ ਰਹਿੰਦੀ ਕ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਛਤ੍ਰ ।' (ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਪੰਨਾ 104)

(ੲ, ਸ) ਦੋ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਸਿਖ ਹਿਸਟਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਛਾਪੇ, ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਤੀਜੇ ਤੇ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ 1566 ਬਿ. ਹੀ ਦਿਤਾ ਹੈ ।

(ਗੁਰਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਪੰਨਾ 123 ਤੇ 144)

(ਹ) 'ਸ੍ਰੀ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਬਿਨੋਦ' ਕ੍ਰਿਤ ਰਾਮ ਸੁਖਰਾਇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਸੰਮਤ ਇਉਂ ਦਰਜ ਹੈ।

'ਤੀਸਰੀ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਜਨਮੇ ਬਾਸਰਕੀ ਤੇਜਭਾਨ ਭੱਲੇ ਕੇ ਘਰਿ, ਮਾਤਾ ਲੱਖੋ ਕੇ ਉਦਰ ਤੇ ਸੰਮਤ 1566 ਵੈਸਾਖ ਕੀ ਬੀਸਮੀ 20 ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ, ਚੌਦਸ ਸੁਦੀ, ਡੂਢ ਪਹਰ ਰਾਤ ਰਹਤੀ ਕ੍ਰਿਤਕਾ ਨਿਛਤਰ ਮੈ।'

(ਪੰਚਮ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ, ਪੱਤਰਾ 22, ਖਰੜਾ ਨੰ: 772)
ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਆਰਕਾਇਵਜ਼ ਪਟਿਆਲਾ)

ਸੋ 1536 ਬਿ. ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਚਲਤ ਰਵਾਇਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ 1566 ਬਿ. ਲਿਖਿਆ ਹੋਣਾ ਸ਼ੰਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰਾ ਲਿਖਤੀ ਉਕਾਈ ਕਾਰਣ 1566 ਦਾ ਹੀ 1536 ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਗਿਆ ? ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਹਦ ਤਕ ਠੀਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਚਲ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਾਂਗੇ।

(1) ਸੋ ਸਾਡਾ ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਇਹ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਿਖਤਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 1566 ਬਿ. ਸਾਫ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਚੌਦਸ ਦਿਨ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਜੰਤਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ 1536 ਬਿ. ਸੰਮਤ ਨਾਲ ਇਹ ਤਰੀਕ ਤੇ ਦਿਨ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। 1536 ਬਿ. ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਚੌਦੇ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਹੈ ਤੇ 1566 ਬਿ. ਵਿਸਾਖ ਸੁਦੀ ਚੌਦੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਹੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। (ਦੇਖੋ ਕੰਨੂ ਪਿਲੇ ਦੀ ਜੰਤਰੀ, ਪੰਜਵੀਂ ਜਿਲਦ)

(2) ਦੂਸਰੇ, 'ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮੇ' ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਭਾਨ ਦਾ ਜਨਮ ਸੰਮਤ 1545 ਬਿ. ਹੈ। ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਆਪਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ, ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਨੌਂ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1536 ਜਨਮ ਮੰਨਣਾ ਅਸੰਗਤ ਹੈ।

(3) ਕਰਤਾ 'ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ' ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ, 17 ਮਾਘ 1589 ਬਿ. ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮਨਸਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਇਹ ਗੱਲ ਹੋਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। 1566 ਜਨਮ ਮੰਨ ਕੇ ਆਪਦੀ ਉਮਰ ਵਿਆਹ ਸਮੇ 23 ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਬੜੀ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਜੇ ਜਨਮ-ਸਾਲ 1536 ਮੰਨ ਕੇ ਤੁਰੀਏ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਉਮਰ 53 ਸਾਲ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਾਧਾਰਣ ਤੇ ਨਿਆਇ-ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ।

(4) ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਦਾ ਤੱਲਕ ਹੈ ਉਹ ਦੋ ਲੜਕੇ ਤੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਬੱਚੇ ਚੌਵੀ ਸਾਲ ਦੀ

ਉਮਰ ਬਾਦ ਹੋਏ। ਜੇ 1536 ਹੀ ਜਨਮ-ਸਾਲ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ 54 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਪਿਛੋਂ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ।

(5) ਇਕ ਹੋਰ ਪਹਲੂ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮੇ' ਵਿਚ ਹੀ ਇਹ ਵੇਰਵਾ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ 1590 ਬਿ. ਕੱਤਕ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਆਪਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇਜਭਾਨ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਹ ਫੱਗਣ ਵਿਚ ਫੁਲ ਲੈ ਕੇ ਹਰਦੁਆਰ ਗਏ। ਇਹ ਗੱਲ ਸਭ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ 1598 ਬਿ. ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਆਈ ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਲਾਲਸਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਉਤਮ ਬਾਣੀ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1601 ਬਿ. ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨਾਲ ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਮਿਲਾਪ ਹੋਇਆ।

'ਸੰਮਤੁ ਸੋਲਾਂ ਸੈ ਇਕ ਭਇਆ ਮਿਲਾਪ
ਅੱਠ ਨਉਂ ਬਰਸ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਟਹਲ ਤਜਿਆ ਆਪਣਾ ਆਪ।'

(ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ)

ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ (ਜਨਮ 1561 ਬਿ.–1504 ਈ.) ਦੀ ਉਮਰ 40-41 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਹਿਸਾਬ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਆਯੂ 35 ਕੁ ਸਾਲ ਤਕ ਅਪੜੀ ਸੀ। ਜੇ 1536 ਹੀ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਮੰਨ ਕੇ ਤੁਰੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਉਮਰ 65 ਸਾਲ ਦੇ ਲਾਗੇ ਪੁਜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ-ਭਗਤੀ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਮਰਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਇਤਨਾ ਅਸਰ ਨ ਰਖਦੇ ਹੋਣ ਪਰੰਤੂ ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਾਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਤਨਾ ਫਰਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਜਚਦਾ ਨਹੀਂ।

(6) ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਬੜੀ ਪੱਕੀ ਰਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਘਰ ਬਾਰ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਦਾ ਖਿਆਲ ਛਡ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ 12 ਸਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਠ ਨੌਂ ਸਾਲ ਲਿਖੀ ਹੈ ਤੇ ਬਣਦੀ ਵੀ ਇਤਨੀ ਹੀ ਹੈ। ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਹਾਵਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਦੋ ਤਿੰਨ ਕੋਹ ਤੋਂ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਤੜਕੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਗਾਗਰ ਭਰ ਕੇ ਲਿਆਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਆਪ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਆਪਦੇ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇ ਸੀ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਰਵਾਇਤੀ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ 1536

ਬਿ. ਹੀ ਮੰਨ ਕੇ ਚਲੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇਹੀ ਝਾਕੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ 72 ਸਾਲ ਦੀ ਆਯੂ ਤਕ ਇਜੇਹੀ ਕਠਿਨ ਘਾਲ ਘਾਲਦੇ ਰਹੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਚਾਲੀ ਬਤਾਲੀ ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਚਲਾਈ ਸਿਖੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਰੀਝ ਤੇ ਨੀਝ ਨਾਲ ਸਰੰਜਾਮ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਉਹ ਇਹ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੇਰੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਵਾਸਤੇ 60-70 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬਿਰਧ ਹੀ ਗਾਗਰ ਉਠਾ ਕੇ ਲਿਆਵੇ ? ਕੀ ਏਸ ਕੰਮ ਲਈ ਹੋਰ-ਜੁਆਨ ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਸਨ ? ਮੇਰਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਵੀ ਸੇਵਕ ਸਨ ਪਰ ਜੇ ਅਸੀਂ ਇਸੇ ਰਵਾਇਤ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਹੀ ਪਰਵਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ 1566 ਬਿ. ਜਨਮ-ਸੰਮਤ ਮੰਨਕੇ ਆਪਦੀ ਉਮਰ 35 ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਏਸ ਉਮਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਗਾਗਰਾਂ ਢੋਣਾ ਬਿਖਮ ਜਾਂ ਬੇਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਸਗੋਂ ਠੀਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਰੀਝਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਨ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਤਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਬਣਕੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ :—

'ਹਸਤੀ ਸਿਰਿ ਜਿਉਂ ਅੰਕਸ ਹੈ, ਅਹਰਣਿ ਜਿਉ ਸਿਰਿ ਦੇਇ
ਮਨ ਤਨੁ ਆਗੈ ਰਾਖ ਕੈ, ਊਭੀ ਸੇਵ ਕਰੇਇ।

(ਵਾਰ ਬਿਹਾਗੜਾ 3)

(7) ਇਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਾ ਖੰਡਨ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੱਜਣ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਚਿਤ੍ਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਵਸਥਾ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਸਾਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਰਵਾਇਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈਸੀ, ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਇਹ ਚਿਤ੍ਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਬਿਰਧ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਇਹ ਚਿਤ੍ਰ ਵੀ ਇਤਨੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਨਹੀਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਰਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਂਜ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਹ 65 ਸਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਚਿਤ੍ਰ ਇਸ ਅਵਸਥਾ ਨਾਲ ਵੀ ਢੁਕ ਸਕਦੇ ਹਨ ਲੇਕਿਨ 95 ਸਾਲ ਦੀ ਬਿਰਧ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਮੇਲ ਨ ਖਾ ਸਕਣ।

ਸੋ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ-ਸੰਮਤ 1536 ਬਿ, ਦੀ ਥਾਂ 1566 ਬਿ. ਹੀ ਸਹੀ ਹੈ। ਮਿ. ਕਨਿੰਘਮ ਤੇ ਸੱਯਦ ਮੁਹੰਮਦ ਲਤੀਫ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਉਕਾਈ ਕਾਰਣ 1566 ਦਾ 1536 ਬਿ. ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਕੀ ਘਟਨਾਵਲੀ 1566 ਬਿ. ਨਾਲ ਹੀ ਵਧੇਰੇ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹ 1601

ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੂੰ ਮਿਲੇ, 1603 ਬਿ. ਵਿਚ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਸਾਉਣ ਵਿਚ ਲਗ ਗਏ, 1609 ਬਿ. ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬੈਠੇ ਅਤੇ 1631 ਬਿ. 15 ਭਾਦੋਂ ਦੀ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਏ। ਭਾ. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਜੀਵਨ-ਚਿਤਰ ਇਉਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ :—

'ਪੈਂਸਠ ਸਾਲ ਜਗਤ ਮੋ ਰਹੇ। ਬਰਸ ਸਾਢੇ ਇੱਕੀ ਗੁਰ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬਹੇ
ਖਟ ਮਾਸ ਸਮਾਧਿ ਕਰ ਰਹੇ ਨਦੀ ਕਿਨਾਰੇ
ਨਉਂ ਬਰਸ ਕੀਤੀ ਟਹਲ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੇ। 103।
ਬਰਸ ਚਉਤਰੀ ਕੀਤਾ ਸੰਸਾਰ ਬਸੇਰਾ।
ਪੁਨ ਜਾਇ ਲੀਤਾ ਸੁਰਪੁਰਿ ਡੇਰਾ।'

(ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ, ਤੀਜਾ ਚਰਣ (1769 ਈ.)

ਜੀਵਨ-ਸਮਾਚਾਰ—

ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਡੂੰਘੀ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਸਨ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਵਣਜ ਵਾਪਾਰ ਕਰਦੇ, ਉਥੇ ਹਰ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਤੀਰਥ ਯਾਤ੍ਰਾ ਤੇ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਸਾਧੂਆਂ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਤੋਂ ਵਰੋਸਾਉਂਦੇ। ਆਪ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ 1589 ਬਿ. ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਸਣਖਤ੍ਰੇ ਜ਼ਿਲਾ ਸਿਆਲਕੋਟ ਦੇ ਦੇਵੀ ਚੰਦ ਬਹਲ ਦੀ ਸਪੁੱਤਰੀ ਮਨਸਾ ਦੇਵੀ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸੰਤਾਨ ਇਹ ਸੀ—

1.	ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ	1590 ਬਿ. 4 ਜੇਠ
2.	ਮੋਹਨ ਮਸਤਾਨ	1593 ਬਿ. 15 ਚੇਤ
3.	ਮੋਹਰੀ	1596 ਬਿ. 5 ਹਾੜ

1590 ਬਿ. ਵਿਚ ਪਿਤਾ ਤੇਜਭਾਨ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਰੀਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਦਾਸ ਫੱਗਣ ਵਿਚ ਫੁਲ ਲੈ ਕੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਗਏ। ਵਾਪਸੀ ਤੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸ੍ਰੀ ਚੰਦ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਭਾਈ ਹਰੀਏ ਨਾਲ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਗੁਰੂਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰਵਣ ਕੀਤੀ। ਬਾਦ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਅਮਰੋ ਜੋ ਕਿ ਆਪਦੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਮਾਣਕ ਚੰਦ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਰਾਮ ਜੀ ਮੱਲ ਨੂੰ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸਤੋਂ ਇਹ ਸਬਦ ਸੁਣਿਆ, ਜੋ ਮਨ ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਘਾਉ ਕਰ ਗਿਆ :—

ਕਰਣੀ ਕਾਗਦੁ ਮਨੁ ਮਸਵਾਣੀ, ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਦੁਇ ਲੇਖ ਪਏ
ਜਿਉਂ ਜਿਉਂ ਕਿਰਤ ਚਲਾਏ ਤਿਉ ਚਲੀਐ, ਤਉ ਗੁਣ ਨਾਹੀ ਅੰਤੁ ਹਰੇ।
ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨਹੀ ਬਾਵਰਿਆ
ਹਰਿ ਬਿਸਰਤ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਲਿਆ। ੧। ਰਹਾਉ।.................

ਭਇਆ ਮਨੂਰ ਕੰਚਨ ਫਿਰਿ ਹੋਵੈ, ਜੇ ਗੁਰ ਮਿਲੈ ਤਿਨੇਹਾ
ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਓਹ ਦੇਵੈ, ਤਉ ਨਾਨਕ ਤ੍ਰਿਸਟਸਿ ਦੇਹਾ। (ਮਾਰੂ ੧)

1601 ਬਿ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿਤਾ । ਸੇਵਾ, ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਉਮੈ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਨ ਦੇਹੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਲੋਕਾਂ ਭਾਵੇਂ 'ਅਮਰੂ ਨਿਥਾਵਾਂ' ਕਹਿਕੇ ਵੀ ਪੁਕਾਰਿਆ ਪਰ ਆਪ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ ਤੇ ਆਖਰ ਆਪ ਨੂੰ 'ਨਿਥਾਂਵਿਆਂ ਦਾ ਥਾਂ' ਤੇ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ' ਹੋਣ ਦਾ ਵਰਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। 11 ਫੱਗਣ 1602 ਬਿ. ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ। 1603 ਬਿ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੀ ਵਸਤੀ ਨੂੰ ਵਸਾਉਣਾ ਅਰੰਭਿਆ ਤੇ ਇਸੇ ਸਾਲ ਵਡੇ ਪੁੱਤਰ ਮੋਹਨ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਰਚਾਇਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਹੀ ਟਿਕ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਆਪਦੇ ਦਾਮਾਦ ਜੇਠਾ ਜੀ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨੇ ਬੱਚੇ ਇਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ।

1.	ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ	ਅਸੂ 1605 ਬਿ.
2.	ਮਹਾਂਦੇਵ	ਹਾੜ 1608 ਬਿ.
3.	ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ	ਵਿਸਾਖ 1610 ਬਿ.

ਕਠਿਨ ਘਾਲ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਨੂੰ 1609 ਬਿ. 22 ਚੇਤ, ਨੂੰ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਤਿਲਕ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦਾਤੂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਸ ਆ ਕੇ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਆਖਿਆ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹੇ ਤੇ ਅਪਣੇ ਪਿੰਡ ਬਾਸਰਕੇ ਆ ਕੇ ਸਮਾਧੀ-ਸਿਥਿਤ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਬਾ ਬੁੱਢਾ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਤ ਆਪਨੂੰ ਮੁੜ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਲੈ ਗਈ ਤੇ ਆਪ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਲਗੇ। 1611 ਬਿ. ਵਿਚ ਮੋਹਨ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਸਹਸ੍ਰਰਾਮ ਤੇ ਮੋਹਰੀ ਦੇ ਘਰ ਪੁੱਤਰ ਨੰਦ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਮੋਹਰੀ ਜੀ ਦੇ ਅਰਥਮੱਲ ਤੇ ਅਰਜਾਨੀ ਦੋ ਹੋਰ ਪੁੱਤਰ ਵੀ ਸਨ। 1613 ਬਿ. ਵਿਚ ਬਾਉਲੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਈ ਜੋ 1616 ਬਿ. ਵਿਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਈ। ਕਈ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਬਾਉਲੀ ਦੇ ਕੜ ਟੁੱਟਣ ਤੇ ਚਿਤੌੜ ਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕਿਲੇ ਦਾ ਘੇਰਾ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਭੁੱਲ ਹੈ। ਬਾਉਲੀ ਤਾਂ 1559 ਈ. ਵਿਚ ਹੀ ਬਣਾ ਲਈ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਚਿਤੌੜ ਦਾ ਕਿਲਾ ਅਕਬਰ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 1568 ਵਿਚ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਦ ਫਤ੍ਹੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

1614 ਬਿ. ਵਿਚ (ਅਕਤੂਬਰ 1557 ਈ.) ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਖਾਤਰ ਤੀਰਥਾਂ ਦਾ ਰਟਨ ਕੀਤਾ । ਅੱਠ ਦਿਨ ਕੁਰਖੇਤਰ ਰਹੇ, ਤਿੰਨ ਦਿਨ

ਜਮਨਾ ਕੰਢੇ ਬਿਤਾਏ ਤੇ ਫੇਰ ਚਲਦੇ ਚਲਦੇ ਹਰਿਦੁਆਰ ਜੁਆਲਾਪੁਰ ਆਏ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਤਨਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਜਗਾਤੀਏ ਨੂੰ ਜਗਾਤ ਲੈਣ ਦੀ ਵੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਪਈ। ਯਾਦ ਰਹੇ 1563 ਈ. ਵਿਚ ਅਕਬਰ ਨੇ ਯਾਤ੍ਰਾ ਟੈਕਸ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਕੇ ਹੀ ਆਮ ਯਾਤ੍ਰੀ, ਕਰ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨਾਲ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਵਿਥਿਆ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ—

'ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬ ਅਭੀਚੁ, ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ।
ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲ ਹਰੀ, ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਗਇਆ।' (ਤੁਖਾਰੀ ੪)

ਭਾਵ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੀ ਅਭੀਚ ਪੁਰਬ ਹੈ, ਅਭਿਜਿਤ ਨਛਤ੍ਰ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨ੍ਹਾਵਣ ਹੈ। ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨੇ ਇਹੋ ਅਰਥ ਕੀਤਾ ਹੈ :—

'ਗੁਰਦਰਸਨ ਪੁਰਬ ਅਭੀਚ, ਪੁੰਨ ਰੂਪ ਤੀਰਥ ਜਗਤ
ਤਾਂ ਕੋ ਜਨਮ ਨ ਮੀਚ, ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸਨ ਪਰਸਿ। ੧। (ਪੰਨਾ 146)

ਇਸ ਤੁਕ ਤੋਂ ਡਾ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅਭੀਚ ਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਜਨਵਰੀ 1553 ਈ. ਵਿਚ ਹਰਿਦੁਆਰ ਤੇ ਗਏ।* ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮੇ ਨੇ 1557 ਈ. ਸਾਲ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਠੀਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਅਰਥ ਇਉਂ ਬਣਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਭੀਚ ਪੁਰਬ ਸਮੇਂ ਉਥੇ ਗਏ ਸਗੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂਤਿਕ ਲਗਮਾਤ੍ਰਾਂ ਦੇ ਨੇਮ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਰਥ ਹੀ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੀ ਅਭੀਚ ਪੁਰਬ ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਹੈ। ਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ 1557 ਈ. ਵਿਚ ਹਰਿਦੁਆਰ ਗਏ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਤੀਰਥ-ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਕਈਆਂ ਗ਼ਲਤ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਏ ਹਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਕਬਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਇਹ ਯਾਤ੍ਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਫ਼ਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਐਸਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਕਿਆਸ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ-ਮਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਤੀਰਥਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠਾਂ ਉਤੇ ਸਹਿਜੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤੇ ਤਮਾਮ ਸਾਧੂ ਸੰਤ ਇਸ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਮੌਕੇ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕ-ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਹੀ ਇਹ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਇਸਦਾ ਬੜਾ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ।

'ਤੀਰਥ ਉਦਮੁ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀਆ, ਸਭ ਲੋਕ ਉਧਰਣ ਅਰਥਾ।
ਮਾਰਗਿ ਪੰਥਿ ਚਲੇ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾ।' (ਤੁਖਾਰੀ ੪)

*ਨਿਰੁਕਤ, ਪੰਨਾ 316-318 (ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ)

ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਅਸਰ ਦੇਸ -ਵਿਆਪੀ ਹੋਇਆ। ਦੂਰ ਦੂਰ ਤੋਂ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਲ ਵਹੀਰਾਂ ਘੱਤਣ ਲਗੇ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਸ਼ੇਖ ਮੁਹੰਮਦ ਤਾਹਰੀ, ਮੁਕੀਮਸ਼ਾਹ, ਖ਼ੁਆਜਾ ਬਹਾਰੀ, ਜਮਾਲਸ਼ਾਹ ਬਿਲਾਵਲਸ਼ਾਹ, ਸਿਆਮਦਾਸ, ਅਜਿਤਨਾਥ ਆਦਿ ਸਾਧੂ ਫਕੀਰ ਦਰਸ਼ਨ ਖਾਤਰ ਆਏ।* ਅੱਗੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਿੱਲੀ ਫੜ ਕੇ ਖੜੋ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਕੀਰਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਆਪ ਗੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਵੀ ਇਤਨਾ ਤਪ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ?' ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ—'ਜਿਸ ਪਰਬਤ ਨੂੰ ਪੁਟਦਿਆਂ ਸੋਨਾ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਉਸਨੂੰ ਖੋਦਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਕੀਮਤੀ ਹੀਰੇ ਰਤਨ ਮਿਲਦੇ ਜਾਣ, ਅਧਿਆਤਮਕਿਤਾ ਤਾਂ ਮਹਾਨ ਸਾਗਰ ਹੈ।'

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਰਵੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਮਹਾਰਾਜ ! ਬਾਬਰਵਾਣੀ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਆਏ ਲਾਹੌਰ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ—
'ਲਾਹੌਰ ਸਹਰੁ ਜਹਰੁ ਕਹਰੁ ਸਵਾ ਪਹਰੁ।' ਲੇਕਿਨ ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਥੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦਗੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਐਸਾ ਨਹੀਂ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਫੁਰਮਾਇਆ :—

ਮ: ੩ —'ਲਾਹੌਰ ਸਹਰੁ—ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੁ—ਸਿਫਤੀ ਦਾ ਘਰੁ।'

ਅਰਥਾਤ ਹੁਣ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਬੰਦਗੀ ਦਾ ਘਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ-ਸਰੋਵਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।' ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਧੂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ।

ਅਕਬਰ ਦੀ ਫੇਰੀ

ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਕਿਧਰੇ ਦਿਲੀ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਡੇਰੇ ਪਧਾਰਿਆ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਤੱਕ ਕੇ ਅਤੇ ਦਲੀਆ ਛਕ ਕੇ ਅਤਿ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਇਆ।** ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਣਾ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ 1552 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋਏ ਤੇ ਅਕਬਰ ਫਰਵਰੀ 1556 ਈ. ਵਿਚ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਕੇਵਲ ਤੇਰਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ, ਸ਼ਾਹ ਅਬਦੁਲ ਮੱਲੀ ਕਰਦਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਕਾਮਯਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਹਮਾਯੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਕਬਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਪਰ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸਦਾ ਫੌਜੀ ਜਰਨੈਲ ਬੈਰਮ ਖ਼ਾਂ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ। 1560 ਵਿਚ ਅਕਬਰ ਨੇ ਬੈਰਮ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ

*ਤ੍ਵਾਰੀਖ਼ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ (ਗਿ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ)—ਪੰਨਾ 330

**ਓਗਰਾ ਪਾਇ ਅਕਬਰ ਮਗਨਾਨਾ। ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਤਿਨ ਸਿਫਤਿ ਬਖਾਨਾ। ੧੧।
(ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

ਖੁਦ ਸੰਭਾਲੀ। ਸੋ ਅਕਬਰ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ਼ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ ਤੇ ਇਹ ਇਧਰ ਆਮ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਉਸਦਾ ਮਨ-ਭਾਉਂਦਾ ਸ਼ਹਿਰ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ 10-12 ਵਰ੍ਹੇ ਲਾਹੌਰ ਰਿਹਾ। ਸੋ ਅਸੀਂ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਆਪਣੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਜੁਆਨੀ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਇਦ 1566 ਈ. ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਆਇਆ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਉਮਰ 23-24 ਸਾਲ ਸੀ। ਜੁਆਨ ਬਿਰਤੀਆਂ ਉਦਾਰ ਤੇ ਰਵਾਦਾਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਮਜ਼ਬੀ ਜਾਂ ਰਾਜਸੀ ਰਸਮਾਂ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਦੀਆਂ। ਇਸੇ ਮਨੋ ਅਵਸਥਾ ਕਾਰਣ ਨੌਜੁਆਨ ਅਕਬਰ ਨੂੰ ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਤੇ ਉਸਨੇ 12 ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਪਟਾ ਧਰਮ-ਅਰਥ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖਕੇ ਦਿਤਾ। ਇਸਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕੁਝ ਸ਼ਿਕੈਤਾਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਕੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ।

ਸਿਖੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 22 ਮੰਜੀਆਂ ਸਥਾਪਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਪ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਸਾਵਣ ਮੱਲ ਪਹਾੜੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿਖ ਵੀ ਇਹ ਕਰਤੱਵ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਸਿਖ ਧਰਮਸਾਲਾਵਾਂ ਵਿਚ ਆਮ ਸੰਗਤ, ਸਫ ਵਿਛਾ ਕੇ ਬਹਿੰਦੀ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਤ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਮੰਜੀ ਉਤੇ ਬੈਠਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਜੀਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛੋਂ ਜਾਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਕੇਤ ਅਨੁਸਾਰ 'ਮਸਨਦ ਨਸ਼ੀਨ' ਕਹਿ ਕੇ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣ ਲਗਾ ਤੇ ਇਸੇ ਤੋਂ ਵਿਗੜ ਕੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ 'ਮਸੰਦ' ਪਦ ਬਣਿਆ। ਆਮ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ—

22 ਪ੍ਰਚਾਰ-ਕਰਤਾ ਇਹ ਸਨ —

ਸਾਵਣ ਮੱਲ, ਗੰਗੂਸ਼ਾਹ, ਸੁੱਖਣ, ਅੱਲ੍ਹਾਯਾਰ, ਸਾਧਾਰਣ, ਕੇਦਾਰੀ, ਮਾਈਦਾਸ, ਪੰਡਿਤ ਬੇਣੀ, ਮਹੇਸ਼ਾ, ਮਾਣਕ ਚੰਦ, ਦਰਬਾਰੀ, ਰੰਗਸ਼ਾਹ, ਰੰਗਦਾਸ, ਲਾਲੂ, ਪਾਰੋ ਜੁਲਕਾ, ਰਾਜਾਰਾਮ, ਬੂਆ, ਹੰਦਾਲ, ਮੁਰਾਰੀ, ਸੱਚਨ ਸੱਚ, ਖੇਡਾ, ਫ਼ੇਰਾ ਆਦਿ।

ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਿਲੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ 22 ਮੁਖੀ ਉਮਰਾ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਵੀ ਇਹੋ ਗਿਣਤੀ ਰੱਖੀ—

ਦ੍ਵੈ ਬਿੰਸਤਿ ਦਿਲੀ ਉਮਰਾਇਵ। ਤਿਤੇ ਸਿਖ ਮੰਜੀ ਸੁ ਬਿਠਾਇਵ।

(ਗੁ. ਪ. ਸੂ.)

ਕਈਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ ਅਕਬਰ ਨੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੌਖ ਲਈ ਚੂੰਕਿ ਹਿੰਦ

ਨੂੰ 22 ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 22 ਮੰਜੀਆਂ ਥਾਪੀਆਂ । ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੇਵਲ ਅਨੁਮਾਨ ਹੀ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਮੰਜੀਦਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਵਧੇਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ । ਪਰ ਇਸ ਸਾਰੀ ਯੋਜਨਾ ਤੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਪੂਰਾ ਤਾਣ ਲਾ ਰਹੇ ਸਨ । ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤਾਂ ਇਸੇ ਤੋਂ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਮਾਈਦਾਸ ਵਰਗੇ ਕੱਟੜ ਵੈਸ਼ਣਵ, ਪੰਡਿਤ ਬੇਣੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਰਥੀ, ਅੱਲ੍ਹਾਯਾਰ ਖ਼ਾਂ ਵਰਗੇ ਪਠਾਣ, ਭਾਈ ਪਾਰੋ ਵਰਗੇ ਪਰਮਹੰਸ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਤੇ ਸੱਚਨ ਸਚ ਤੇ ਮੁਰਾਰੀ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬ ਅਪਾਹਜ ਸਭ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਉਂਦੇ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਮਾ ਲਿਆ ।

ਇਕ ਵਾਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਗੰਗਾ ਦਾ ਸੰਗ ਉਤਰਿਆ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਇਕ ਮਾਈ ਦਾ ਨਿੱਕਾ ਪੁੱਤਰ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ । ਲੋਕਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਮਾਈ ਰੋ ਨਹੀਂ, ਗੁਰੂ ਦਰਿਆ ਵਲ ਇਸਨਾਨ ਕਰਨ ਗਏ ਹਨ, ਆਉਣ ਤੇ ਮੋਇਆ ਪੁੱਤਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦੇਈਂ, ਉਹ ਆਪੇ ਜੀਉਂਦਾ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ।' ਗੱਲ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੋਈ । ਮਾਈ ਸ਼ਰਣੀਂ ਜਾ ਪਈ ਤੇ ਦਯਾਵਾਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਤਨੇ ਤ੍ਰੁੱਠੇ ਕਿ ਕਾਲ ਨੂੰ ਠਾਕ ਪਾ ਦਿਤੀ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਜੀਉਂਦਿਆਂ-ਜੀ ਕਿਸੇ ਸੰਤਾਨ ਦੀ ਜਾਨ ਨ ਲਈ ਜਾਵੇ । ਇਹ ਮਨੁਖੀ ਹਮਦਰਦੀ ਦੀ ਹੱਦ ਸੀ ।

'ਬਚਨ ਕੀਤਾ,—'ਗੁਰੂ ਕੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮਾਪਿਆਂ ਅਗੇ ਪੁੱਤਰ ਨ ਮਰਸੀ
ਵਿਧਵਾ ਨਾਰਿ ਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕਰਸੀ ।' (ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ)

ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਅਜੇਹੀ ਸੁਹਿਰਦ ਆਤਮਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 22 ਸਾਲ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਰਹਿਕੇ ਹਰ ਦੁਖੀ ਦੀਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਈ ਪੰਡਤ, ਮੁਲਾਣੇ, ਸ਼ੇਖ, ਖੋਜੇ ਤੇ ਪਖੰਡੀ ਤਪੇ ਅਗੇ ਆਏ ਤੇ ਕੁਝ ਕੁ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਵੀ ਲਾਗ ਡਾਟ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਸਭ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦਿਨ ਬ ਦਿਨ ਵਧਦਾ ਗਿਆ । ਇਹ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 'ਵਾਰ ਗਉੜੀ' ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਸਰਬਤ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਸਨ ਤੇ ਸਦਾ ਇਹੋ ਰੱਬ ਅਗੇ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦੇ ਸਨ :—

'ਜਗਤ ਜਲੰਦਾ ਰਖ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰਿ ।
ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰਿ ।' (ਵਾਰ ਬਿਲਾਵਲ)

ਉਹ ਖੁਦ ਸਾਦਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ । ਸੈਂਕੜੇ ਗਰੀਬਾਂ

ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਦਰਿਆ ਦੀਆਂ ਮੱਛੀਆਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਆਪ ਉਹ ਅਲੂਣਾ ਦਲੀਆ ਖਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਸਨ ਤੇ ਸਾਦੇ ਚਿਟੇ ਬਸਤ੍ਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨ-ਭਾਉਂਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਸੀ। ਬਹੁਤਾ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਭਾਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਦਾ ਸਾਵਧਾਨ ਵਿਚਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਜੀ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਬੱਲੂ ਸਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਆਏ ਗਏ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਵਰਤਦਾ ਸੀ । ਉਹ ਚੰਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ, ਆਪਣੇ ਪੁੱਤ ਪੋਤਿਆਂ ਤੇ ਦੋਹਤਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਰਾਜ ਜੋਗ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉਚੀ ਸੀ। ਬੁਢਾਪੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਮਯੋਗ ਤੇ ਗਿਆਨਯੋਗ ਨੂੰ ਕਦੀ ਮੱਧਮ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਸਗੋਂ ਉਹ ਅੰਤ ਤਕ ਇਵੇਂ ਗੁਣਗੁਣਾਂਦੇ ਰਹੇ :—

'ਗੁਰਮਖਿ ਬੁਢੇ ਕਦੇ ਨਾਹੀ, ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਸੁਰਤਿ ਗਿਆਨ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜ ਧਿਆਨੁ ।'

ਅੰਤ ਉਹ 'ਮੈਂ ਪਿਛੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਿਅਹੁ ਨਿਰਬਾਣ ਜੀਉ' ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਖੇ ਭਾਦ੍ਰੋਂ ਸੁਦੀ 15, 1631 ਬਿ. ਮੁਤਾਬਿਕ 1 ਸਤੰਬਰ 1574 ਈ. ਨੂੰ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾ ਗਏ ।

(੨) ਸਮਕਾਲੀ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ

ਕਿਸੇ ਉੱਚ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਸਮਕਾਲੀ ਵਿਚਾਰ ਇਕ ਨਵੀਂ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਕੁਝ ਝਲਕ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਆ ਸਕੇ।

1. **ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ**

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ (1534—1581 ਈ.) ਜੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਿਲਿਆ। ਆਪ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਹੈ।

ਸਾ ਧਰਤੀ ਭਈ ਹਰੀਆਵਲੀ ਜਿਥੈ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੈਠਾ ਆਇ
ਸੇ ਜੰਤ ਭਏ ਹਰੀਆਵਲੇ, ਜਿਨੀ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਖਿਆ ਜਾਇ
ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਪਿਤਾ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਕੁਲੁ
ਧਨੁ ਧਨੁ ਸੁ ਜਨਨੀ ਜਿਨਿ ਗੁਰੂ ਜਣਿਆ ਮਾਇ।
ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ, ਆਪਿ ਤਰਿਆ
ਜਿਨੀ ਡਿਠਾ ਤਿਨਾ ਲਏ ਛਡਾਇ।
ਹਰਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਹੁ ਦਇਆ ਕਰਿ
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਧੋਵੈ ਪਾਇ। ੨। (ਵਾਰ ਗਉੜੀ ੪, ਪੰਨਾ 310)

2. **ਭਾ. ਸਤਾ ਤੇ ਰਾਇ ਬਲਵੰਡ**

ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਰਬਾਬੀ ਗੁਰਗੱਦੀ ਦੀ ਰਸਮ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਦਾਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਨੂੰ ਟਿੱਕਿਆ ਸੀ ਤਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਉਸੇ ਸੁਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸੁਆਮੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਬੇਕ ਦਾ ਨੇੱਤਾ ਪਾ ਕੇ ਆਤਮ ਸਾਗਰ ਨੂੰ ਰਿੜਕਿਆ ਤੇ ਚੌਦਾਂ ਰਤਨ ਕੱਢ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਥੇਲੀ ਤੇ ਰੱਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਹ ਸੂਰਬੀਰ ਗੁਰੂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਤ ਦਾ ਧਨੁਖ ਚੜ੍ਹਾਇਆ। ਅਨ੍ਹੇਰੇ ਵਿਚ ਚਾਨਣ ਖਿਲਾਰਨਾ ਇਸੇ ਸੂਰਜ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ, ਫਿਰ ਇਤਨੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾ ਕੇ, ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀਆਂ ਮੁਲ ਲੈ ਕੇ ਸੁਮੇਰ ਪਰਬਤ ਵਾਂਙ ਅਟੱਲ ਅਡੋਲ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਗੁਰੂਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸਤਾ ਹੈ :—

ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ। ਪਿਯੂ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹਾ, ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ

ਜਿਨਿ ਬਾਸਕੁ ਨੇਤ੍ਰੈ ਘਤਿਆ, ਕਰਿ ਨੇਹੀ ਤਾਣੁ
ਜਿਨਿ ਸਮੁੰਦੁ ਵਿਰੋਲਿਆ, ਕਰਿ ਮੇਰੁ ਮਧਾਣੁ
ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਲਿਅਨੁ ਕੀਤੋਨੁ ਚਾਨਾਣੁ
ਘੋੜਾ ਕੀਤਾ ਸਹਜ ਦਾ, ਜਤੁ ਕੀਓ ਪਲਾਣੁ
ਧਣਖੁ ਚੜਾਇਓ ਸਤ ਦਾ, ਜਸ ਹੰਦਾ ਬਾਣੁ
ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਧੂਅੰਧਾਰੁ ਸਾ, ਚੜਿਆ ਰੈ ਭਾਣੁ
ਸਤਹੁ ਖੇਤ ਜਮਾਇਓ, ਸਤਹੁ ਛਾਵਾਣੁ
ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ, ਘਿਉ ਮੈਦਾ ਖਾਣੁ
ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਸੁਝੀਓਸੁ ਮਨ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਪਰਵਾਣੁ
ਅਵਾਗਉਣ ਨਿਵਾਰਿਓ, ਕਰਿ ਨਦਰਿ ਨੀਸਾਣੁ
ਅਉਤਰਿਆ ਅਉਤਾਰ ਲੈ, ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ
ਝਖੜਿ ਵਾਉ ਨ ਡੋਲਈ, ਪਰਬਤੁ ਮੇਰਾਣੁ
ਜਾਣੈ ਬਿਰਥਾ ਜੀਅ ਕੀ, ਜਾਣੀ ਹੂ ਜਾਣ
ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ, ਜਾਂ ਤੂ ਸੁਘੜ ਸੁਜਾਣ
ਦਾਨੁ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵਸੀ, ਸੋ ਸਤੈ ਦਾਣੁ
ਨਾਨਕ ਹੰਦਾ ਛਤ੍ਰੁ ਸਿਰਿ, ਉਮਤਿ ਹੈਰਾਣੁ
ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ, ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ
ਪਿਯੂ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹਾ ਪੋਤ੍ਰਾ ਪਰਵਾਣੁ ।੬।

(ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ, ਪੰਨਾ 968)

3. ਭਾ. ਸੁੰਦਰ

'ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ' ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਨੂੰ ਮੋਹਰੀ ਦਾ ਪੋਤਰਾ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਇਸ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਤੋਂ ਸੁਣ ਕੇ ਇਕ ਸੱਦ ਲਿਖੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਾਣੇ ਦੇ ਹਾਮੀ ਅਤੇ ਰੱਬੀ ਦਰਬਾਰ ਤੋਂ ਸੰਮਾਨਿਤ ਸਨ !

'ਭਗਤੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖ ਸੋਈ, ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਣਾ ਭਾਵਏ
ਆਨੰਦ ਅਨਹਦ ਵਜਹਿ ਵਾਜੇ, ਹਰਿ ਆਪਿ ਗਲਿ ਮੇਲਾਵਏ
ਤੁਸੀਂ ਪੁਤ ਭਾਈ ਪਰਵਾਰ ਮੇਰਾ, ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਨਿਰਜਾਸਿ ਜੀਉ
ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਪਰਵਾਨਾ ਫਿਰੈ ਨਾਹੀ, ਗੁਰ ਜਾਇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਸਿ ਜੀਉ ।
'ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਣੈ ਆਪਣੇ, ਬਹਿ ਪਰਵਾਰੁ ਸਦਾਇਆ
ਮਤ ਮੈਂ ਪਿਛੈ ਕੋਈ ਰੋਵਸੀ, ਸੋ ਮੈਂ ਮੂਲ ਨ ਭਾਇਆ
ਮਿਤੁ ਪੈਝੈ ਮਿਤੁ ਬਿਗਸੈ, ਜਿਸ ਮਿਤ ਕੀ ਪੈਜ ਭਾਵਹੇ
ਤੁਸੀ ਵੀਚਾਰਿ ਦੇਖਹੁ ਪੁਤ ਭਾਈ, ਹਰਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੈਨਾਵਹੇ ।੧।

(ਰਾਮਕਲੀ ਸਦੁ, ਪੰਨਾ 923)

4. ਭਾ. ਗੁਰਦਾਸ

ਭਾ. ਗੁਰਦਾਸ (1551—1637 ਈ.) ਆਪ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਲਗਦੇ ਸਨ ਤੇ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਅਸਲੀਅਤ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣੂ ਸਨ। ਉਹ ਲਿਖਦੇ ਹਨ :—

ਲਹਣੇ ਪਾਈ ਨਾਨਕੋ, ਦੇਣੀ ਅਮਰਦਾਸਿ ਘਰਿ ਆਈ
ਗੁਰੁ ਬੈਠਾ ਅਮਰ ਸਰੂਪ ਹੋਇ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈ ਦਾਤਿ ਇਲਾਹੀ
ਫੇਰਿ ਵਸਾਇਆ ਗੋਇੰਦਵਾਲੁ, ਅਚਰਜ ਖੇਲ ਨ ਲਖਿਆ ਜਾਈ
ਦਾਤਿ ਜੋਤਿ ਖਸਮੈ ਵਡਿਆਈ। ੪੬ । ੧ ।

'ਸਤਿਗੁਰ ਹੋਆ ਸਤਿਗੁਰਹੁ, ਅਚਰਜ ਅਮਰੁ ਅਮਰਿ ਵਰਤਾਇਆ
ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ, ਸੋਈ ਸਚਾ ਹੁਕਮ ਚਲਾਇਆ
ਖੋਲਿ ਖਜ਼ਾਨਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾ, ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਸਚੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ
ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਪਰਵਾਣੁ ਕਰਿ ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਲੈ ਪੈਰੀਂ ਪਾਇਆ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਇਕੁ ਧਿਆਈਐ, ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਮਿਟਾਇਆ
ਕੁਲਾ ਧਰਮ ਗੁਰਸਿਖ ਸਭ, ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਉਦਾਸੁ ਰਹਾਇਆ
ਪੂਰੇ ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ ਬਣਾਇਆ । ੧੨ । ੨੪ ।

(ਵਾਰਾਂ ਭਾ. ਗੁਰਦਾਸ)

5. ਭਿੱਖਾ

ਭਿੱਖਾ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਤੇ ਲੰਮੀ ਢੂੰਡ-ਭਾਲ ਬਾਦ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਇਆ ਸੀ :—

'ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਅਰੁ ਧਿਆਨੁ, ਤਤ ਸਿਉ ਤਤੁ ਮਿਲਾਵੈ
ਸਚਿ ਸਚੁ ਜਾਣੀਐ, ਇਕ ਚਿਤਹਿ ਲਿਵ ਲਾਵੈ
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਵਸਿ ਕਰੈ ਪਵਣੁ ਉਡੰਤ ਨਾ ਧਾਵੈ
ਨਿਰੰਕਾਰ ਕੈ ਵਸੈ ਦੇਸਿ, ਹੁਕਮ ਬੁਝਿ ਬੀਚਾਰੁ ਪਾਵੈ
ਕਲਿ ਮਾਹਿ ਰੂਪੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਸੋ ਜਾਣੈ ਜਿਨਿ ਕਛੁ ਕੀਅਉ
ਗੁਰ ਮਿਲਿਯਉ ਸੋਈ ਭਿਖਾ ਕਹੈ, ਸਹਜ ਰੰਗਿ ਦਰਸ਼ਨੁ ਦੀਅਉ । ੧ ।

6. ਕਲਯ

ਨਾਮ ਕਿਤਿ ਸੰਸਾਰਿ ਕਿਰਣਿ ਰਵਿ ਸੁਰਤਰ ਸਾਖਹ
ਉਤਿਰ ਦਖਣਿ ਪੁਬਿ ਦੇਸਿ, ਪਸਚਮਿ ਜਸ ਭਾਖਹ
ਜਨਮ ਤ ਇਹੁ ਸਕਯਥ. ਚਿਤੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਨਿਵਾਸੈ
ਸੁਰਿਨਰ ਗਣ ਗੰਧਰਬ, ਛਿਅ ਦਰਸਨ ਆਸਾਸੈ ।

ਭਲਉ ਪ੍ਰਸਿਧਿ ਤੇਜੋ ਤਨੌ, ਕਲਜ ਜੋੜਿ ਕਰ ਧਜਾਇਅਓ
ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਭਗਤ ਭਵਜਲ ਹਰਣੁ, ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਤੈ ਪਾਇਓ ।੫।

7. **ਸਲਯ**

ਪਹਿਰਿ ਸਮਾਧਿ ਸਨਾਹੁ ਗਿਆਨਿ ਹੈ ਆਸਣਿ ਚੜਿਅਉ
ਧ੍ਰੰਮ ਧਨਖੁ ਕਰ ਗਹਿਓ, ਭਗਤ ਸੀਲਹ ਸਰਿ ਲੜਿਅਉ
ਭੈ ਨਿਰਭਉ ਹਰਿ ਅਟਲੁ ਮਨਿ ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਨੇਜਾ ਗਡਿਓ
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਲੋਭ ਮੋਹ ਅਪਤੁ ਪੰਚ ਦੂਤ ਬਿਖੰਡਿਓ
ਭਲਉ ਭੂਹਾਲੁ ਤੇਜੋ ਤਨਾ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਨਾਥੁ ਨਾਨਕ ਬਰਿ
ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਸਚੁ ਸਲ੍ਯ ਭਣਿ, ਤੈ ਦਲੁ ਜਿਤਉ
ਇਵ ਜੁਧੁ ਕਰਿ ।੧। ।

8. **ਭਲਯ**

ਘਨਹਰ ਬੂੰਦ ਬਸੁਅ ਰੋਮਾਵਲਿ, ਕੁਸਮ ਬਸੰਤ ਗਨੰਤ ਨ ਆਵੈ
ਰਵਿ ਸਸਿ ਕਿਰਣਿ ਉਦਰ ਸਾਗਰ ਕੋ, ਗੰਗ ਤਰੰਗ ਅੰਤੁ ਕੋ ਪਾਵੈ
ਰੁਦ੍ਰ ਧਿਆਨ ਗਿਆਨ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ, ਕਬਿ ਜਨ ਭਲਜ ਉਨਹ
ਜੋ ਗਾਵੈ
ਭਲੇ ਅਮਰਦਾਸ ਗੁਣ ਤੇਰੇ, ਤੇਰੀ ਉਪਮਾ ਤੋਹਿ ਬਨਿ ਆਵੈ ।੧।

9. **ਜਾਲਪ**

ਤੌਹੀਦ ਪ੍ਰਸਤ ਗੁਰੂ ਦੀ ਇਹ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਏਕਵਾਦੀ ਹੈ, ਉਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਅਮਲ ਅਦ੍ਵੈਤ ਹੈ ।

'ਤੈ ਪਢਿਅਉ ਇਕੁ ਮਨਿ ਧਰਿਅਉ ਇਕੁ, ਕਰਿ ਇਕੁ ਪਛਾਣਿਓ
ਨਯਣਿ ਬਯਣਿ ਮੁਹਿ ਇਕੁ, ਇਕੁ ਦੁਹੁ ਠਾਂਇ ਨਾ ਜਾਣਿਓ
ਸੁਪਨਿ ਇਕੁ ਪਰਤਖਿ ਇਕੁ, ਇਕਸ ਮਹਿ ਲੀਣਉ
ਤੀਸ ਇਕ ਅਰੁ ਪੰਜਿ ਸਿਧੁ, ਪੈਤੀਸ ਨਾ ਖੀਣਉ
ਇਕਹੁ ਜਿ ਲਾਖ ਲਖਹੁ ਅਲਖ, ਹੈ ਇਕੁ ਇਕੁ ਕਰਿ ਵਰਨਿਅਉ
ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਜਾਲਪੁ ਭਣੈ, ਤੂ ਇਕ ਲੋੜਹਿ ਇਕੁ ਮੰਨਿਅਉ ।੩।'

10. **ਕੀਰਤ**

'ਆਪਿ ਨਾਰਾਯਣੁ ਕਲਾ ਧਾਰਿ, ਜਗ ਮਹਿ ਪਰਵਰਿਯਉ
ਨਿਰੰਕਾਰਿ ਆਕਾਰੁ ਜੋਤਿ ਜਗ ਮੰਡਲਿ ਕਰਿਯਉ
ਜਹ ਕਹ ਤਹ ਭਰਪੂਰ, ਸਬਦੁ ਦੀਪਕਿ ਦੀਪਾਯਉ
ਜਿਹ ਸਿਖਹ ਸੰਗ੍ਰਹਿਓ, ਤਤੁ ਹਰਿ ਚਰਣ ਮਿਲਾਯਉ

ਨਾਨਕ ਕੁਲਿ ਨਿੰਮਲੁ ਅਵਤਰਿਉ, ਅੰਗਦ ਲਹਣੇ
ਸੰਗਿ ਹੁਅ
ਗੁਰੁ ਅਮਰਦਾਸ ਤਾਰਣਤਰਣ, ਜਨਮ ਜਨਮ ਪਾ
ਸਰਣਿ ਤੁਅ ।' ੨ ।
(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ, ਪੰਨਾ 1396)

11. ਦੁਰਗਾ ਭੱਟ*

ਤਵ ਸਮ ਸਿੰਧੁ ਨ ਗੰਗ ਸਰੋਵਰ, ਨਹਿ ਸੁਰ ਧੇਨੁ ਮਣੀ ਸਸਿ ਭਾਨੁ
ਮਮ ਸਮ ਰੰਕ ਅਨਾਥ ਨ ਕੋ ਜਨ, ਜਾਰਤ ਜਿਹ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਭਿਮਾਨ
ਮਮ ਸਮ ਰੰਕ ਨ ਤੁਮ ਸਮ ਸਾਹਿਬ, ਮਮ ਸਮ ਦੀਨ ਨ ਤੁਮ ਸਮ ਦੇਵ
ਭਾਟ ਅਨਾਥ ਦਾਨ ਇਹ ਜਾਚਤ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਤ੍ਰਿਖਾ ਨ ਜਾਰੈ ਭੇਵ । ੧ ।

ਤੁਮ ਬਡ ਸੂਰ ਪੂਰ ਬਲ ਮੰਦਰ, ਸ਼ਾਂਤ ਸੰਜੋਇ ਧਰਮ ਕਰਿ ਚਾਪ
ਬਚਨ ਤੀਰ ਅਨਭਉ ਕਾ ਲਾਗਾ ਮਨ ਮਤੰਗ ਬਸ ਕਿਯ ਹਰਿ ਆਪ
ਗਯਾਨ ਖੜਗ ਕਟਿ ਧਾਰ ਬਿਬੇਕਾ, ਜਮਧਰ ਲੇ ਪੰਚੇ ਹਰਿ ਨਾਮ
ਸੋਹੰ ਕਲਗੀ ਤੁਰੀ ਸੁ ਤੁਰੀਆ, ਮੋਹ ਅਕਾਮ ਭਾਟ ਦੇ ਦਾਨ । ੨ ।

ਗਾਵਹਿ ਧ੍ਰੂ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸੁਦਾਮਾ, ਜਨਕਾਦਿਕ ਪੁਰ ਸੁਰ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ
ਔਰ ਜੁ ਗਾਵਤ ਅੰਤ ਨ ਪਾਵਤ, ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਲੇ ਗੁਨ ਸ੍ਵਾਦਿ
ਸ਼ੇਸ ਸਨਿਕ ਸ਼ੰਕਰ ਜਸ ਗਾਵਤ, ਬਾਲਮੀਕਿ ਅੰਬ੍ਰੀਕ ਸੁਜਾਨ
ਕਲਿ ਮਹਿ ਧੰਨਾ ਬੇਣੀ ਪੀਪਾ, ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ ਰਵਿਦਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ । ੩ ।

ਰਾਮਾਨੰਦ, ਕਬੀਰ ਜੋਗੀਸ਼ਰ, ਜਤੀ ਤਪੀ ਪਰਬਤ ਪਾਤਾਲ
ਕਹਾਂ ਕਹੌਂ ਸਭ ਗੁਰ ਜਸ ਗਾਵਤ, ਗੁਰ ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦੇਤ ਦਿਖਾਲ
ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਕਹਯੋ ਲੇਹੁ ਮਨ ਬਾਂਛਤ, ਮਮ ਮਨ ਮੈਂ ਇਹ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ
ਆਜ ਨ ਲੇਹੁੰ ਬਨੈ ਕਬ ਅਵਸਰ, ਭੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਜਨ ਭਰਨ ਭੰਡਾਰ । ੪ ।

'ਨਾਮ ਦੇਹੁ ਧਨ ਦੇਹੁ ਨ ਜਨ ਕਉ, ਧਨ ਬਿਹੂਨ ਜਨ ਜਗ ਨ ਸੁਹਾਇ
ਜੌ ਧਨ ਦੇਹਿ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਦੈਂਹਉ, ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜਮ ਨਰਕੇ ਜਾਇ
ਮੋਸਉਂ ਕਹੀ ਨਹੀਂ ਬਨਿ ਆਵੈ, ਜਿਉਂ ਭਾਵੈਂ ਤਿਉਂ ਬਨਤ ਬਨਾਇ
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਤੇਜੋ ਕੇ ਨੰਦਨ ! ਦੋਨਹੁ ਨਿਰਮਲ ਪੰਥ ਚਲਾਇ । ੫ ।

*ਜਿਸ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਚਰਣ ਦੀ ਪਦਮ ਰੇਖ ਦਸ ਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿਤੀ ਸੀ, ਇਹ ਉਹੋ ਦੁਰਗਾ ਪੰਡਿਤ ਸੀ । ਦੇਖੋ ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਯ, (ਰਾਸ ੧, ਅੰਸੂ ੫੦) ਤੇ 'ਜਨਮ ਸਾਖੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ' ਕ੍ਰਿਤ ਗਿਆਨੀ ਦਿਤ ਸਿੰਘ ।

(੩) ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦਾ ਵਿਰਸਾ

ਜਿਵੇਂ ਬਾਲਕ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਿਆਲੀ ਜਾਂ ਕੌਲੀ ਕਾਫੀ ਹੈ, ਆਦਮੀ ਲਈ ਵੱਡਾ ਛੰਨਾ ਜਾਂ ਗਲਾਸ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਵੱਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਣ ਲਈ ਦਰਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਮਾਮ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਖੁਲ੍ਹੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਕੰਢੇ ਹੀ ਹੋਇਆ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿੰਧੂ ਸਭਿਅਤਾ ਹੈ ਸੀ, ਚਾਹੇ ਨੀਲ ਦੀ ਮਿਸਰੀ ਸਭਿਅਤਾ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚਾਈ ਹੈ, ਦਰਿਆ ਦਾ ਮਨੁਖੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। 'ਪਵਣੁ ਗੁਰੂ ਪਾਣੀ ਪਿਤਾ' ਕਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਤੋਂ ਭਲੀਭਾਂਤ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਬਗ਼ੀਚੀ ਲਾਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਵੀ ਦਾ ਕੰਢਾ ਚੁਣਿਆ ਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਨਵਾਂ ਨਗਰ 'ਕਰਤਾਰਪੁਰ' ਵਸਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੇਤੰਨ ਇਨਸਾਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਖੂਬੀ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :

ਚਉਥੈ ਪਹਰ ਸਬਾਹ ਕੈ, ਸੁਰਤਿਆ ਉਪਜੈ ਚਾਉ
ਤਿਨਾ ਦਰਿਆਵਾ ਸਿਉ ਦੋਸਤੀ, ਮਨਿ ਮੁਖਿ ਸਚਾ ਨਾਉ' । ੧ । (ਸਿਰੀ ਰਾਗ)

ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦਰਿਆ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਕੁ ਦੂਰ ਖਡੂਰ ਵਿਚ ਜੋਤਿ ਜਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸਿਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੰਭਾਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੀ ਵਸਤੀ ਨੂੰ ਰੌਣਕ ਦਿਤੀ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ 22 ਵਰ੍ਹੇ ਇਥੇ ਬਹਿ ਕੇ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕੀਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪੱਤਣ ਸੀ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਅਮੀਰ ਵਜ਼ੀਰ ਤੇ ਫੌਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਨ ਸਾਧਾਰਣ ਦਾ ਲਾਂਘਾ ਆਮ ਗੱਲ ਸੀ। ਇਸ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਇਕ ਚੰਗਾ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਣ-ਗ੍ਰਾਹਕ ਤੇ ਅਭਿਲਾਸ਼ੀ ਲੋਕ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਉਂਦੇ ਗਏ ਤੇ ਸਿਖੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਲਿਖਾਉਂਦੇ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਦੋ ਹੀ ਮੁਖ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਸਨ—ਗੁਰ-ਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਚਿਤ ਕਰਨਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਥੰਮਾਂ ਦੀ ਪਕਿਆਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਜਿਥੇ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ, ਸਾਂਝੀ ਸੰਗਤ ਪੰਗਤ ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਭਜਨ ਕੀਰਤਨ ਨੇ ਗੁਰਸੰਗਤਿ ਨੂੰ ਪਰਸਪਰ ਜੋੜ ਦਿਤਾ, ਉਥੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਜਾਂ ਭਗਤ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਸੰਭਾਲਕੇ ਲੋਕਾਂ ਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੋ ਨਵੇਂ

ਬਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੇ ਈਮਾਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਆਸਰਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਦ ਕਿਤੇਬ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈਣੀ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪੋਥੀ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਸੀ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਜੋ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 19 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨੇ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 17 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਨੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ, ਇਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਤੇ ਛੰਦ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਣਾਏ, ਜਿਵੇਂ- ਚਉਪਦੇ, ਅਸਟਪਦੀ, ਵਾਰਾਂ, ਸਲੋਕ ਤੇ ਛੰਤ ਆਦਿ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪਟੀ ਜਾਂ ਅਲਾਹੁਣੀ ਲਿਖੀ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਨੇ ਵੀ ਐਸਾ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਦਾ ਖੰਡ ਕਾਵਿ 'ਜਪੁ' ਲਿਖਿਆ ਤਾਂ ਤੀਸਰੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਦਾ 'ਅਨੰਦ' ਰਚਿਆ।

'ਬਾਣੀ ਅਨੰਦ ਗੁਰ ਕੀਆ ਉਚਾਰ। ਪਉੜੀ ਅਠਤੀਸ ਬਾਨੀ ਸੁਖ ਸਾਰ
ਭਗਤਿ ਜੋਗ ਵੈਰਾਗ ਗਿਆਨ। ਮੰਗਲ ਵਾਕ ਜਗ ਮੋ ਪਰਧਾਨ। 17।

(ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਪੰਨਾ 203)

ਇਸ ਵਿਚ ਪਿਛੋਂ ਦੋ ਹੋਰ ਪਉੜੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਇਸਦੀ ਗਿਣਤੀ ਚਾਲੀ ਹੋ ਗਈ। ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਵੀਂ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾਂ ਭਗਤ ਜਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਣ ਵਜੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪਦੇ ਲਿਖੇ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੇਤਨ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਨਾਤਮਕ ਸੂਝ ਦੇ ਲਖਾਇਕ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਭੁੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਦਰੁਸਤੀ ਜਾਂ ਸੁਧਾਈ ਕੀਤੀ। ਸਗੋਂ ਇਹੋ ਠੀਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕਿ ਜਗਿਆਸੂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨ ਹੋਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸ਼ਬਦ, ਮਨੁਖ ਦੀ ਬੇਬਸੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਇਉਂ ਚਲਦਾ ਹੈ :—

'ਕਿਉ ਸਿਮਰੀ ਸਿਵਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਇ
ਤਪੈ ਹਿਆਉ ਜੀਅੜਾ ਬਿਲਲਾਇ।' (ਧਨਾਸਰੀ ੧)

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖਕੇ ਲਾਇਆ :—

'ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਇ
ਆਤਮਾ ਦ੍ਰਵੈ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ'। (ਧਨਾਸਰੀ ੩, ਪੰਨਾ 661)

ਬਾਬੇ ਫਰੀਦ ਦੇ ਸ਼ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਿਤਨੀਆਂ ਅਰਥ-ਭਰਪੂਰ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਪਰਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਫ਼ਰੀਦ

ਫਰੀਦਾ ਕਾਲੀ ਜਿਨੀ ਨ ਰਾਵਿਆ, ਧਉਲੀ ਰਾਵੈ ਕੋਇ
ਕਰਿ ਸਾਈ ਸਿਉ ਪਿਰਹੜੀ, ਰੰਗੁ ਨਵੇਲਾ ਹੋਇ।੧੨।

ਮ: ੩

ਫ਼ਰੀਦਾ ਕਾਲੀ ਧਉਲੀ ਸਾਹਿਬ ਸਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੋ ਚਿਤਿ ਕਰੈ
ਆਪਣਾ ਲਾਇਆ ਪਿਰਮੁ ਨ ਲਗਈ, ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭ ਕੋਇ
ਏਹੁ ਪਿਰਮੁ ਪਿਆਲਾ ਖਸਮ ਕਾ, ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ।੧੩।

ਫ਼ਰੀਦ

ਫਰੀਦਾ ਰਤੀ ਰਤੁ ਨ ਨਿਕਲੈ, ਜੇ ਤਨੁ ਚੀਰੈ ਕੋਇ
ਜੋ ਤਨ ਰਤੇ ਰਬ ਸਿਉ, ਤਿਨ ਤਨਿ ਰਤੁ ਨ ਹੋਇ।੫੧।

ਮ: ੩

ਇਹੁ ਤਨੁ ਸਭੋ ਰਤੁ ਹੈ, ਰਤ ਬਿਨੁ ਤੰਨੁ ਨ ਹੋਇ
ਜੋ ਸਹ ਰਤੇ ਆਪਣੇ, ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਲੋਭੁ ਰਤੁ ਨ ਹੋਇ।੫੨।

ਫ਼ਰੀਦ

ਫਰੀਦਾ ਪਾੜਿ ਪਟੋਲਾ ਧਜ ਕਰੀ, ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਉ
ਜਿਨੀ ਵੇਸੀ ਸਹੁ ਮਿਲੈ, ਸੋਈ ਵੇਸ ਕਰੇਉ।੧੦੩।

ਮ: ੩

ਕਾਇ ਪਟੋਲਾ ਪਾੜਤੀ, ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਇ
ਨਾਨਕ ਘਰ ਹੀ ਬੈਠਿਆ ਸਹੁ ਮਿਲੈ, ਜੇ ਨੀਅਤਿ ਰਾਸ ਕਰੇਇ।੧੦੪।ਆਦਿ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅੱਠ ਨੌ ਸੌ ਛੰਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਿਤਨੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਦੀ ਧੁੰਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰਮ-ਗ੍ਰਸਤ ਨ ਕਰ ਸਕੇ।

ਫਿਰ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਸ ਬ੍ਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਜਾਂ ਸੰਚੀਆਂ ਲਿਖਾਈਆਂ ਤਾਂਕਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਹ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਇਧਰ ਉਧਰ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਕੰਮ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਪੋਤ੍ਰਿਆਂ-ਮੋਹਨ, ਮੋਹਰੀ ਤੇ ਮੋਹਨ ਮਸਤਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਹੰਸਰ ਰਾਮ ਆਦਿ ਨੇ ਕੀਤਾ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਇਕ ਦਾਮਾਦ ਭਾਈ ਜੇਠਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਕੁਝ ਸਰੰਜਾਮ ਦਿਤਾ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਬਾਬੇ ਮੋਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੋਥੀਆਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਚੰਗਾ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਾਬੇ ਮੋਹਨ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ

ਪੰਡਾ ਵਹੀਆਂ ਤੇ ਭੱਟ ਵਹੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਤਨ, ਕਾਗਜ਼ ਉਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਖਤ-ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੀਆਂ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੋਥੀਆਂ ਹੀ ਹਨ ।† ਇਕ ਸ: ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਪਟਿਆਲੇ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੀ ਬਾਬਾ ਚਾਨਣ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰਾਣੇ ਕੋਲ ਅਹੀਆਪੁਰ (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ) ਹੈ । ਪਹਿਲੇ ਇਹ ਪੋਥੀ ਬਾਬਾ ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਭੱਲੇ ਪਾਸ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਾਬੇ ਮੋਹਨ ਦੇ ਚਉਬਾਰੇ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸੰਭਾਲ ਕਰਦਾ ਸੀ । ਇਸਨੇ ਫ਼ਿਰ ਇਹ ਪੋਥੀ ਆਪਣੇ ਭਾਈ ਚਾਨਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿਤੀ ।

ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੇ ਭੱਲੇ ਮੋਹਨ ਜੀ ਦੀ ਔਲਾਦ ਹਨ ਤੇ ਅਹੀਆਪੁਰ ਵਾਲੇ ਮੋਹਰੀ ਜੀ ਦੀ । ਮੋਹਨ ਜੀ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸਹਸ੍ਰਾਮ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਮਈ 1934 ਵਿਚ ਛਪੀ 'ਭੱਲਾ ਬੰਸਾਵਲੀ' ਵਿਚ 'ਸਹਸ੍ਰਦਾਸ' ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਇਸੇ ਨੂੰ ਪੋਥੀਆਂ ਦਾ ਲਿਖਾਰੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ।* ਪੋਥੀਆਂ ਦਾ ਬਿਉਰਾ ਇਉਂ ਹੈ :—

(1) ਪਟਿਆਲੇ ਵਾਲੇ ਪੋਥੀ ਦੇ 224 ਪੱਤਰੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਮਕਲੀ, ਸੋਰਠਿ, ਮਲਾਰ ਤੇ ਸਾਰੰਗ ਚਾਰ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਹੈ । ਇਹ ਪੋਥੀ 'ਕੋਈ ਪੜਤਾ ਸਹਸਾਕਿਰਤਾ' (ਰਾਮਕਲੀ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਇਸਦੇ ਲਿਖਣ ਦਾ ਆਰੰਭ 1627 ਬਿ. ਅੱਸੂ ਵਿਚ ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ 1629 ਭਾਦੋਂ ਦੀ 10 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ । ਇਹ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਕਾਲੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਹੈ । ਸਾਇਜ਼ 13 ਇੰਚ ਲੰਮਾ ਤੇ 9½ ਇੰਚ ਚੌੜਾ ਹੈ । ਹਰ ਪੱਤਰੇ ਤੇ 13 ਸਤਰਾਂ ਹਨ ਤੇ ਹਰ ਸਤਰ ਵਿਚ 12, 13 ਲਫਜ਼ ।

ਇਸ ਵਿਚ ਮੰਗਲਾਚਰਣ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਹੈ :—

ੴ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਸਾਦੁ ।
ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੀਕਾਰੁ
ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਅਜੂਨੀ ਸੰਭਉ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੁ ।

(2) ਅਹੀਆਪੁਰ ਵਾਲੀ ਪੋਥੀ ਦੇ ਪੱਤਰੇ 300 ਹਨ ਤੇ ਇਹ 'ਭਾਂਡਾ ਧੋਇ ਬੈਸਿ ਧੂਪ ਦੇਵਹੁ' (ਸੂਹੀ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

†ਗਿ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 1895 ਈ. ਵਿਚ ਪਟਿਆਲੇ ਆਈਆਂ ਦੋ ਪੋਥੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਸਨ, ਇਕ ਤਾਂ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਪਟਿਆਲੇ ਹੈ । ਦੂਜੀ ਬਾਵਾ ਬੁਧ ਸਿੰਘ ਤੇ ਚੇਤ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਆਈ ਸੀ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰੀ ਰਾਗ, ਆਸਾ, ਗਉੜੀ, ਵਡਹੰਸ, ਕਾਨੜਾ ਆਦਿ ੯ ਰਾਗ ਸਨ ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਹੁਣ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਥੇ ਹੈ । (ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ, ਪੰਨਾ 394)

*ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਬਾਨੀ ਸੋ ਲਿਖੇ । ਜਿਸ ਸਰਧਾ ਹੋਇ ਸੋ ਇਨ ਤੇ ਸਿਖੇ । ੧੫ ।
ਬਾਲੀ ਏਕ ਸਤਿਗੁਰ ਸੰਗ ਖਾਇ । ਸਰਬ ਸਿਧਿ ਬਿਧਿ ਤਾਂਤੇ ਪਾਇ । (ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼)

ਇਸਦੇ ਮੁਢ ਵਿਚ ਹੀ 'ਸਮਤ ੧੬੫੨ ਬਿ. ਮਾਘ ਵਦੀ ੧ ਪੋਥੀ ਲਿਖੀ ਅਬਿਰਿ ਬਾਬੇ' ਅੰਕਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਗ-ਸੂਹੀ, ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਧਨਾਸਰੀ, ਬਸੰਤ, ਤਿਲੰਗ, ਗੂਜਰੀ, ਭੈਰਉ, ਮਾਰੂ, ਕੇਦਾਰਾ-ਆਦਿਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਮਤ ਤੋਂ ਇਉਂ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੋਥੀ ਕਿਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਉਤਾਰੀ ਗਈ। ਇਸਦਾ ਕਾਗਜ਼, ਸਿਆਹੀ ਤੇ ਸਾਇਜ਼ ਵੀ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੋਥੀਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਬੀਰ, ਨਾਮਦੇਵ, ਤ੍ਰਿਲੋਚਨ, ਰਵਿਦਾਸ, ਜੈਦੇਵ, ਰਾਮਾਨੰਦ, ਫਰੀਦ, ਸੈਣ, ਭੀਖਣ ਆਦਿ। ਕੁਝ ਕੁ ਪੱਤਰਿਆਂ ਤੇ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਲੰਡਿਆਂ ਜਾਂ ਮਹਾਜਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਐਸੇ ਵੀ ਆਏ ਹਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ।

ਇਕ ਥਾਂ ਵਾਰਤਕ ਵਿਚ ਟੂਕ ਹੈ, ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਪੋਥੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਸਹਸ੍ਰਰਾਮ ਜੀ ਦੀ ਦਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ :—

'ਏ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸਰ ! ਏ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ !
ਅੰਗਦੁ, ਅਮਰਦਾਸੁ ਸਚੇ ਪਾਤਸਾਹ ! ਮੇਰਾ ਚਿਤੁ ਬਾਣੀ ਬਾਬੇ
ਦੀ ਨਾਲਿ ਲਾਇ, ਏਦੂ ਹੋਰ ਉਪਰਿ ਦਾਨ ਕੋਈ ਨਾਹੀ
ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਦੇਹਿੰ, ਤਿਸ ਨੋ ਮਿਲੇ ਬਾਬਾ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ !'

ਮਾਲੂਮ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੀਜੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬਾਦ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਹੀ ਰਹੇ ਭਾਵੇਂ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਜ਼ੋਰ ਸ਼ੋਰ ਨਾਲ ਆਬਾਦ ਹੋਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦਾ ਗੌਰਵ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਲਗਭਗ ਪੰਜਾਹ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਇਥੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਦਰਿਆ, ਅਖੰਡ ਵਹਿੰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸੈਂਕੜੇ ਗੁਰਮੁਖ ਆਬਾਦ ਸਨ।

ਭਿਖਾ ਤੇ ਟੋਡਾ ਵਰਗੇ ਭੱਟ ਵਿਦਵਾਨ ਇਥੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸ਼ਰਣ ਆਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾ ਤਸੱਲੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ :—

'ਕਲਿ ਮਾਹਿ ਰੂਪੁ ਕਰਤਾਪੁਰਖੁ, ਸੋ ਜਾਣੈ ਜਿਨਿ ਕਛੁ ਕੀਅਉ
ਗੁਰੂ ਮਿਲਿਯਉ ਸੋਈ ਭਿਖਾ ਕਹੈ, ਸਹਜ ਰੰਗਿ ਦਰਸਨੁ ਦੀਅਉ। ੧।
(ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਤੀਜੇ ਕੇ, ਪੰਨਾ 1395)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਤਾ ਤੇ ਰਾਇ ਬਲਵੰਡ ਵਰਗੇ ਰਬਾਬੀ ਵੀ ਸਾਖੀ ਭਰਦੇ ਹਨ :—

'ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ, ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ
ਪੀਯੂ ਦਾਦੇ ਜੇਵਿਹਾ, ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ।'

ਜੱਲ੍ਹ ਭੱਟ ਬਿਆਸ ਕਿਨਾਰੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਗੰਗਾ ਵਗਦੀ ਦੇਖਕੇ ਅਸ਼ ਅਸ਼ ਕਰ ਉਠਿਆ ਤੇ ਉਸਨੇ ਪੂਰੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਤਾਂ ਸਚਮੁਚ ਰੱਬੀ ਨਗਰੀ-'ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ' ਬਣ ਗਈ ਹੈ :

'ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਗੋਬਿੰਦਪੁਰੀ ਸਮ, ਜਲਨ ਤੀਰਿ ਬਿਪਾਸ ਬਨਾਯਉ ।'

ਇਹ ਸਮਕਾਲੀ ਗਵਾਹੀਆਂ ਦਸਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨਵੀਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਨਵੀਂ ਸ਼ਿਸ ਮੰਡਲੀ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਪੜ੍ਹਨ, ਗਾਉਣ, ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ ।

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਦ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਛੇ-ਸੱਤ ਸਾਲ ਗੁਰਿਆਈ ਦੀ ਗੱਦੀ ਤੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਬਾਣੀ ਲਿਖਣ ਲਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਂਦੇ ਰਹੇ । ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੀ ਪਟਿਆਲੇ ਪਈ ਪੋਥੀ ਵਿਚ 'ਗੁਲਾਮ ਮਸਤਾਨ ਜੇਠ ਚੰਦ', (ਪੱਤਰਾ 93) ਕਰਕੇ ਆਪ ਦੇ ਦਸਖਤ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਗੁਟਕੇ ਜਾਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ । ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੁੱਢ ਵਿਚ 'ਜਪੁ' ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਗੁਟਕੇ ਤੋਂ ਲਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਹੱਥੀਂ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਲਿਖਤੀ ਬੀੜਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਨੋਟ ਆਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ :—

'ਜਪੁ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀਉ ਕੇ ਦਸਖਤਾਂ ਕਾ ਨਕਲੁ ।'

ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 19 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ 17 ਵਿਚ (ਤਿਲੰਗ ਤੇ ਤੁਖਾਰੀ ਛੱਡਕੇ) ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦਸ ਨਵੇਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ 29 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਲਿਖੀ । ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਨੇ 30 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਰਚੀ । ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਗੁਣੀ ਗਵਈਏ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਗਤਿ ਸਦਕਾ ਹੀ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਈ । ਅਕਬਰ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਲਗਦੀਆਂ ਸੰਗੀਤ-ਮਹਿਫਲਾਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ, ਖ਼ੁਦ ਲਾਹੌਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਅਰਸਾ ਠਹਿਰਿਆ ਰਹਿਆ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਸਰ ਸਿਖ ਲਹਿਰ ਉਤੇ ਵੀ ਪਿਆ । 'ਆਇਨਿ ਅਕਬਰੀ' ਵਿਚ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁਖ ਥਾਂ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਧਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਵੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ।

ਇਹ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਾਣੀ ਅਧਿਆਤਮਕ ਅਨੁਭਵ, ਕਾਵਿ-ਰੂਪ, ਭਾਸ਼ਾ, ਸ਼ੈਲੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨਤਾ ਦਾ ਵਿਚਿਤ੍ਰ ਭੰਡਾਰ ਸੀ, ਜੋ ਬਹੁਤੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ

ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਨਵੀਆਂ ਬਸਤੀਆਂ ਵਸਾਉਣ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹੇ ਤੇ 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਲੈ ਗਿਆ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਚੁਨਾਂਚਿ ਜਦੋਂ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ 1605 ਈ. ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਜਹਾਂਗੀਰ ਦੇ ਸੀਨੇ ਵਿਚ ਰੜਕੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਪੀਰਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਭੇਸ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਨਾਂ ਦਾ ਹਿੰਦੂ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਈ ਬੇਸਮਝ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ 'ਗੁਰੂ' ਆਖਦੇ ਸਨ।'

'ਦਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਕਿ ਬਰ ਕਿਨਾਰਿ ਦਰਿਆਇ ਬਿਆਹ ਵਾਕਿਆ ਅਸਤ, ਹਿੰਦੂਏ ਬੂਦ ਅਰਜਨ ਨਾਮ, ਦਰ ਲਿਬਾਸੇ ਪੀਰੀ ਵ ਸ਼ੇਖੀ ਚੁਨਾਂਚਿ ਬਿਸਿਆਰਿ ਅਜ਼ ਸਾਦਾ-ਲੁਹਾਨਿ ਹਨੂਦ ਬਲਕਿ ਨਾਦਾਨ ਵ ਸਫਿਹਾਨਿ ਇਸਲਾਮ ਰਾ ਮੁਕਇਦਿ ਇਤਬਾਰ ਵ ਅਉਜ਼ਾਇ ਖੁਦ ਸਾਖਤਾ ਕੋਸੇ ਪੀਰੀ ਵ ਵਲਾਇਤ ਰਾ ਬੁਲੰਦ ਅਵਾਜ਼ ਗਰਦਾਨੀਦਾ ਬੂਦ, ਊਰਾ 'ਗੁਰੂ' ਮੇ ਗੁਫਤੰਦ।'

(ਤੌਜ਼ਕਿ ਜਹਾਂਗੀਰੀ, ਪੰਨਾ 35)

ਸ਼ਾਇਦ ਫਾਰਸੀ ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਵਿਚ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਜੋ ਜਹਾਂਗੀਰ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਕੀਤਾ। ਏਸ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, 'ਗੁਰੂ ਕਾ ਚੱਕ' ਬਣਾ ਰਹੇ ਸਨ ਪਰ ਪੱਕਾ ਟਿਕਾਣਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਹੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਸੰਪਾਦਨ ਕਰਨ ਲਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਆਏ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮਾ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਗਏ।

ਇਹ ਸਾਰੀ ਵਿਥਿਆ ਤੋਂ ਇਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਬੜੀ ਬਲਵਾਨ ਤੇ ਅਮੀਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪੱਕੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਵੀ ਇਥੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜਿਥੇ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਭੰਡਾਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਕਈ ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀ ਤੇ ਕਈ ਭੱਟ ਵੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅੰਤਮ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ 'ਸੱਦ' ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁੰਥਨ ਕਰ ਕੇ ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕਈ ਅਮੁਲੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇਕੇ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਕੀਤਾ।

ਸੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਜੋ ਪਿਛੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਜਾਂ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ, ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਿਚ ਹੀ ਬੱਝਾ

ਸੀ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਨੇ ਦਿਤੇ ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ-ਵੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮਿਹਰਵਾਨ ਨਾਲ ਇਥੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਈ।

ਭੱਲਾ ਘਰਾਣਾ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਹਿਤ-ਰਤਨ

ਗੁਰੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਕੀਮਤੀ ਸਿੱਕੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁਖ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸ (1551-1637 ਈ.) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਈਸ਼ਰਦਾਸ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਤਾਇਆ ਜੀ ਨਾਲ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਰ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਮਾਣ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਬਾਹਰ ਵੀ ਦੂਰ ਦੂਰ ਰਟਨ ਕੀਤਾ। ਇਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿਖ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਮਤਿ ਬਾਰੇ ਇਤਨੀ ਵਧੀਆ ਤੇ ਵਿਸਤਾਰ ਪੂਰਣ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ।

ਪ੍ਰਿਥੀਚੰਦ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਮਿਹਰਵਾਨ (1581-1639 ਈ.) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਿਚ ਸੁਸਿਖਿਅਤ ਹੋਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਹੱਥ ਵਟਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਣਿਆ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ-ਪਰਮਾਰਥ ਲਿਖਣ ਲਿਖਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਵਾਈ, ਉਹ ਸ਼ਲਾਘਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਵੀ ਬਿਆਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਸੀ।

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਦਾਸ ਦਾ ਪੁੱਤ੍ਰ ਹਿਰਦੇਰਾਮ ਭੱਲਾ ਇਸੇ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਹੋਰ ਚੰਨ ਚਰਾਗ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ 1623 ਈ. ਵਿਚ 'ਹਨੂਮਾਨ ਨਾਟਕ' ਵਿਚ ਐਸੀ 'ਰਾਮ ਕਥਾ' ਲਿਖੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਮਾਇਣ ਦੇ ਪੈਰ ਨ ਲਗੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਇਸੇ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਸਤ ਰਹੇ।

ਬਾਵਾ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਨੇ 1741 ਈ. ਵਿਚ ਵਾਰਤਕ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ-ਸਾਖੀਆਂ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਢ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬਾਵਾ ਕ੍ਰਿਪਾਦਯਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾ ਕੇ ਤੇ ਛੰਦਬਧ ਕਰਕੇ 1776 ਈ. ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀਵਨੀਆਂ ਲਈ ਸੋਮਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਇਸਦਾ ਛੋਟਾ ਭਾਈ ਤੋਲਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਕਵੀ ਸੀ ਜਿਸ 'ਗੁਰ ਰਤਨਾਵਲੀ' ਲਿਖੀ। ਬਾਵਾ ਸਰੂਪ ਚੰਦ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਬਾਵਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ (1840-1907 ਈ.) ਵਿਦਵਾਨ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ :—

(1) ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਵਾਕ ਸਿਧਾਂਤ ਜਯੋਤੀ (2) ਗੁਰੂ ਸਿਖਯਾ ਪ੍ਰਭਾਕਰ।

ਬਾਵਾ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਾਇਕ ਸਪੁੱਤਰ ਬਾਵਾ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਘ (1840-1902) ਸਨ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਕਵੀ ਸਨ ਤੇ ਚਿਰ ਕਾਲ ਪਟਨਾ ਸਾਹਿਬ

ਦੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹੰਤ ਰਹੇ। ਆਪ ਨੇ 'ਗੁਰਪਦ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼' ਲਿਖ ਕੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁੰਦ੍ਰ ਕਾਵਿ ਵਿਚ ਗੁੰਥਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਕੁਝ ਭਾਗ 1882 ਈ. ਵਿਚ ਪੱਥਰ ਦੇ ਛਾਪੇ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਆਪ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲਾ ਆਜ਼ਮਗੜ੍ਹ (ਯੂ.ਪੀ.) ਵਿਚ ਨਿਵਾਸ ਰਖਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਵੀ ਮੰਡਲੀ ਆਪਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਭੌਰਾਂ ਵਾਂਙ ਮੰਡਲਾਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਯੋਧਯਾ ਸਿੰਹ੍ਹ ਉਪਾਧਿਆਇ (1865-1941 ਈ.) ਆਪਦੇ ਹੀ ਸ਼ਿਸ਼ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਦੀ ਬੜੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਹੈ।*

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਖੋਜੀ ਬਾਵਾ ਬੁਧ ਸਿੰਘ (1878-1931) ਭੱਲਾ ਘਰਾਣੇ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਅਣਥੱਕ ਘਾਲ ਘਾਲੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਵਾ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਹਿਸਟੋਰੀਅਨ ਹੋਤੀ ਮਰਦਾਨ (1882-1954 ਈ.) ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਕੇ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ, ਉਹ ਨ ਭੁਲਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨੇਕਾਂ ਲੇਖਕ ਤੇ ਕਵੀ ਹੋਏ ਜਿਨਾਂ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਦੀ ਅਮਿਟ ਛਾਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਦੇ ਵਿਰਸੇ ਉਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਨਹੀਂ ਥੱਕਦੇ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਅਸਥਾਨ ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀਆਂ, ਕਵੀਆਂ ਲਿਖਾਰੀਆਂ, ਰਾਗੀ ਰਬਾਬੀਆਂ ਤੇ ਭੱਟ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

(੪) ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਗੁਰੂ

ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਇਕ ਸਦੀਵੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਧਰਮ, ਦਰਸ਼ਨ, ਕਲਾ ਰੀਤਿ ਰਸਮ ਤੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਆਸਰੇ ਚਲਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਕਈ ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਰੋਕ ਪਾਈ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਹਿਤ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਰਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹਨ। ਲੇਕਿਨ ਇਸਤੇ ਅਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਗ਼ਲਤ ਰੀਤਿ ਰਸਮ ਕਾਰਣ ਐਸਾ ਉਲਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸ ਬਰਾਬਰੀ ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਸੱਟ ਵੱਜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕੀ ਕਰੇ, ਜੇ ਲੋਕ-ਬੁਧਿ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦ ਨੇ ਗ੍ਰਸੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਸਾਰਾ ਲੋਕਾਚਾਰ ਆਸਰੇ ਹੀ ਚਲਦਾ ਹੋਵੇ। ਪੰਧ੍ਰਵੀ ਸੋਲ੍ਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਸਮਾਜ ਇਹੋ ਜੇਹੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਹੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤਿਪਾਤ, ਮਜ਼ਬ ਤੇ ਨਸਲ ਭੇਦ ਨੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਨਵਾਂ ਸਮਾਜ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਅਨ੍ਹੇਰ ਕੋਠੜੀਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬੈਠ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਗੰਦਿਆਂ ਟੋਭਿਆਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੀ ਸਕਦਾ, ਉਸ ਲਈ ਨਵੇਂ ਟਿਕਾਣੇ ਦੀ ਲੋੜ

*ਦੇਖੋ–ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਔਰ ਸਾਹਿਤ ਕਾ ਵਿਕਾਸ

ਸੀ, ਵਗਦੇ ਦਰਿਆ ਹੀ ਉਸਦੀ ਪਿਆਸ ਬੁਝਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਿਸ ਜਾਗ੍ਰਤੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਰਖਿਆ, ਉਸਦਾ ਅਰੰਭ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਨ ਕੋ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ' ਕਹਿਕੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਅਖੌਤੀ ਮਜ਼ਬ ਤੇ ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ ਹੱਦ ਬੰਨੇ ਭੰਨ ਕੇ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਭਾਵ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ ਲੰਮੇ ਜਹਾਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਰਾਜਸੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਮੁਸਲਮਾਨ, ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਰਣ-ਆਸ਼੍ਰਮ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭਿੰਨ-ਭੇਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤ੍ਰੀ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸੂਦ੍ਰ ਸ਼ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਕਿਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਰੂੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਉ ਹੇਠ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੀ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇਂਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਗਰੀਬ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਰਾਹ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਗੁਰੂਆਂ ਇਸ ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ ਦੈਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਾਰੀ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਕਰਨ ਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਨਧਬਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਤੇ ਸੁਤੰਤ੍ਰਤਾ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਹੀਲੇ ਵਰਤੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਜੀ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਰੀਤਿ ਤਾਂ ਚਾਲੂ ਕਰ ਹੀ ਦਿਤੀ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਇਕ ਐਸੀ ਸ਼ਰਤ ਲਾਈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜਾਤਪਾਤ ਦੇ ਹਦ ਬੰਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿਆਸ ਕਿਨਾਰੇ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਐਸੇ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਸੀ ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਪੱਤਣ ਹੋਣ ਕਾਰਣ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੰਘਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੰਘਦੇ ਲੰਘਦੇ ਗੁਰੂ-ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਰੋਸਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਕ ਬਾਹਰਵਾਰ ਵੱਡਾ ਫੱਟਾ ਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ :-

'ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰਿਅਹੁ ਕੋਈ
ਬ੍ਰਹਮ ਬਿੰਦੇ ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਹੋਈ।
ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰ ਮੂਰਖ ਗਵਾਰਾ।
ਇਸ ਗਰਬ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤ ਵਿਕਾਰਾ।'

(ਭੈਰਉ 3)

ਇਹ ਬਚਨ ਹਰ ਕੋਈ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੁਣਦਾ ਤੇ ਕੋਲੋਂ ਦੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦਾ। ਲੇਕਿਨ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤ ਰਖੀ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਣੀ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਬਗੈਰ ਸਾਡੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨ ਹੋਵੇ। 'ਪਹਿਲੇ ਪਗਤਿ—ਪਾਛੇ

ਸੰਗਤਿ।' ਏਸ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਅਸਰ ਹੋਇਆ ਤੇ ਸਭ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛਕਣਾ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਇਸਨਾਨ ਪਾਨ ਲਈ ਦਰਿਆ ਸਾਂਝਾ ਸੀ, ਤਿਵੇਂ ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ ਲਗਿਆ ਇਹ ਅੰਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰਾ ਸਭ ਦੀਆਂ ਭੁੱਖਾਂ ਮੇਟਣਹਾਰਾ ਸੀ, ਇਸ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਤੇ ਭਾਈ ਪ੍ਰੇਮਾ ਇਕ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਭਾ. ਬੱਲੂ (ਜਾਤਿ ਨਾਈ) ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਬੇਣੀ ਬਰਾਬਰ ਸਨ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਪੰਡਿਤ ਵੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਮਜਬੂਰੀ ਦੱਸ ਕੇ ਸੁੱਕੀ ਰਸਦ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੌਂਕਾ ਚੂਲ੍ਹਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਮੀਨ ਖੋਦਦਾ ਤਾਂ ਕਿਤੋਂ ਹੱਡੀਆਂ ਨਿਕਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤੇ ਕਿਤੋਂ ਕੁਛ ਹੋਰ। ਅਖੀਰ ਉਹ ਭੁਖ ਦਾ ਮਾਰਿਆ ਗੁਰੂ ਕੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸ਼ਰਣ ਆਉਂਦਾ ਤੇ ਇਹ ਲੰਗਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਉਚ ਪਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪੂਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਜੈਸਾ ਕਿ ਭਾਈ ਸਤੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:–

'ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ, ਘਿਉ ਮੈਦਾ ਖਾਣੁ।'

(ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ)

(2) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰਖਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਈ ਵਰ੍ਹੇ ਲਾ ਕੇ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਬਾਉਲੀ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਾਰਵਾਈ ਜਿਥੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਜਲਪਾਨ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਵਰਤਾਉਣ ਲਈ ਸਫ਼ਲ ਉਪਰਾਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਨੁੱਖ ਮਾਤ੍ਰ ਨੂੰ ਨਿਰਮਲ ਜਲ ਦੇ ਸੋਮੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਇਆ। ਦਰਿਆ ਦਾ ਪਾਣੀ ਸਦਾ ਪੀਣ–ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਹੜ੍ਹਾਂ ਬਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਮੈਲਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਬਾਉਲੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਛਾਇਆਦਾਰ ਥਾਂ ਹੇਠ ਸੀ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਭ ਗਰੀਬ ਅਮੀਰ ਇਸੇ ਦੀ ਟੇਕ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

(3) ਵਿਸਾਖੀ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਰਚਣਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਕਾਢ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਭ ਉਚ ਨੀਚ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਸ਼ੂਦਰ, ਵਪਾਰੀ, ਕਿਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਇਕ ਥਾਂ ਇੱਕਠੇ ਹੋ ਕੇ ਰਲ ਬੈਠਣ ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਚ ਘੁਲ-ਮਿਲ ਜਾਣ। ਜਦੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਦਰਿਆ ਕਿਨਾਰੇ ਬਹਿਕੇ ਸਤਿਸੰਗ ਕਰਦੇ, ਬਾਣੀ ਗਾਉਂਦੇ, ਰੂਹਾਨੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲੱਭਦੇ ਤੇ ਇਕ ਥਾਂ ਰਲ ਮਿਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪਾਣੀ ਛਕਦੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਬ-ਸਾਂਝ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨਜ਼ਾਰਾ ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਤੇ ਕਈ ਤਾਂ ਇਸੇ ਮੇਲੇ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਹੀ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਹ ਮੇਲਾ, ਸਚਮੁਚ ਮਨੁੱਖ ਮਾਤਰ ਦਾ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਜੋ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਵਧਦਾ ਗਿਆ।

(4) ਫਿਰ ਇਸ ਸਰਬ-ਸਾਂਝ ਵਾਲੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੋ 22 ਪ੍ਰਚਾਰ-ਮੰਜੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੱਦੀਦਾਰ

ਵਧੇਰੇ ਕਿਰਤੀ ਕਾਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲਏ, ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਮਾਤ੍ਰ ਹੀ ਸਨ। ਅਜੇਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸਨਮਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਬੋਲ-ਬਾਲਾ ਹੋਇਆ।

(5) ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਬਿਰਕਤੀ ਤੇ ਤਿਆਗ ਉਤੇ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਤਿਆਗੀ ਵੈਰਾਗੀ ਸਾਧੂਆਂ ਦਾ ਹੀ ਸਨਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਣਾ ਇਕ ਆਮ ਆਦਤ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ, ਕਰਮ ਯੋਗ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉਤੇ ਚਲ ਕੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹਿਆ ਤੇ ਗ੍ਰਿਸਤ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪਰਧਾਨਤਾ ਦਿਤੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ 'ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ' ਵਾਲਾ ਗ੍ਰਿਸਤ-ਆਦਰਸ਼ ਆਪ ਨੇ ਹੀ ਥਾਪਿਆ।

'ਇਸੁ ਭੇਖੈ ਥਾਵਰੁ ਗਿਰਹੁ ਭਲਾ, ਜਿਥਹੁ ਕੋ ਵਰਸਾਇ
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਤਿਨਾ ਸੋਝੀ ਪਈ, ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ'। (ਵਡਹੰਸ ੩)
'ਜੋਗੁ ਨ ਭਗਵੀ ਕਪੜੀ, ਜੋਗੁ ਨ ਮੈਲੇ ਵੇਸਿ
ਨਾਨਕ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਜੋਗੁ ਪਾਈਐ, ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ'।੬੪। (ਸਲੋਕ ੩)
'ਸਚਿ ਸਿਮਰਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ। ਤਾ ਤੇ ਬਿਖਿਆ ਮਹਿ ਰਹੈ ਉਦਾਸੁ
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ। ਪੁਤ ਕਲਤ੍ਰ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ। ੨।
(ਧਨਾਸਰੀ ੩)

'ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮੁਹੈ ਦੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ', ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰੀਆਂ ਦੱਸੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ :-

'ਏਹੁ ਆਖਣਾ ਗੁਰੂ ਕਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਿਖ ਉਦਾਸੀ ਕਰੇਗਾ, ਉਸਕਾ ਬੁਰਾ ਹੋਵੇਗਾ।
ਜੋ ਸਿਖ ਗ੍ਰਿਸਤ ਵਿਚਿ ਆਰਾਧੈਗਾ, ਪਰਮੇਸਰ ਗੁਰੂ ਸੁਖੀ ਰਖੇਗਾ।
ਧਰਮੈ ਕੀ ਕੀਰਤਿ ਕਰਣੀ, ਦੇਵਣਹਾਰੁ ਗੁਰੂ ਬਾਬਾ ਹੈ। ਸਿਖ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਣੀ
ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਜਣਾਵਣਾ, ਦੋਵੇਂ ਸਿਰੇ ਗੁਰੂ ਨੋ ਸਉਂਪਣੇ।
ਅਲਿਪਤੁ ਰਹਿਣਾ। ਗੁਰੂ ਕਾ ਆਖਣਾ ਹੈ।' ੨੪*

(6) ਆਮ ਲੋਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੇ ਪਿਛਲੱਗ ਸਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲੋ। ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਸਾਰੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੀ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਲੋਕ-ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਕ ਗਿਆਨ ਦਿਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਪਰੋਹਤ ਜਮਾਤ ਪਰਵਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਹੀ ਦੇਵ-ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ, ਧਰਮ-ਭਾਸ਼ਾ ਸੀ। ਇਕ ਵੇਰ ਪੰਡਤ ਮੰਡਲੀ ਇਹ ਰੋਸ ਜਤਾਉਣ ਵੀ ਆਈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗਵਾਰੂ ਜ਼ਬਾਨ ਵਿਚ

* ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ—ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਦ. ਪੰਨਾਂ 81 (1978)

ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਿਉਂ ਕਰਦੇ ਹੋ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਮੌਜੂਦ ਹਨ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਵਾਬ ਬੜਾ ਹੀ ਸਾਫ ਸੀ ਕਿ ਭਾਈ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਖੂਹਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਪਰ ਇੰਤਨੀ ਲੰਮੀ ਡੋਰੀ ਕਿਥੋਂ ਲਿਆਈਏ ਕਿ ਇਹ ਪਾਣੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ । ਜੇਕਰ ਮੇਘ ਆ ਕੇ ਬਰਸ ਜਾਵੇ ਤੇ ਸਾਰੀ ਧਰਤਿ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਠਾਰ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਲੋਕ-ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਘ ਸਮਾਨ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਭ ਕੋਈ ਵਰੋਸਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ।*ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੋਕ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਇਕ ਸਚਮੁਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਸੀ । ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਬਾਣੀ ਦੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਾ ਲਿਖਾ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੇਤਨ ਕੀਤਾ ।

7. ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਨਰੋਆ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾਵੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਰਾਬ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਦਾਇਤ ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਹੈ । ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਤਕੜਾ ਜ਼ੋਰ ਸੀ ਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ । ਆਪ ਨੇ ਸਾਫ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਇਸਦੇ ਪੀਤਿਆਂ ਮਨੁਖ ਬਾਉਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਅਪਣਾ ਪਰਾਇਆ ਵੀ ਪਛਾਣਨ-ਜੋਗਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ,

'ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਮਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਇ, ਬਰਲੁ ਪਵੈ ਵਿਚਿ ਆਇ
ਆਪਣਾ ਪਰਾਇਆ ਨ ਪਛਾਣਈ, ਖਸਮਹੁ ਧਕੇ ਖਾਇ
ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਖਸਮੁ ਵਿਸਰੇ, ਦਰਗਹਿ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਝੂਠਾ ਮਦੁ ਮੂਲਿ ਨ ਪੀਚਈ. ਜੇ ਕਾ ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ । (ਵਾਰ ਬਿਹਾਗੜਾ 3)

8. ਜਿਥੇ ਇਸ ਦੇਸ ਵਿਚ ਜਨਮ-ਸੰਸਕਾਰ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਰਸਮਾਂ ਰੀਤਾਂ ਸਨ, ਉਥੇ ਮਰਨ-ਸੰਸਕਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਬੜੇ ਵਾਧੂ ਅਡੰਬਰ ਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਪਰੋਹਤ ਜਮਾਤ ਇਸ ਨਾਲ ਚੰਗਾ ਮਾਲੀ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੀ ਤੇ ਗਰੀਬ ਜਨਤਾ ਇਸਦਾ ਵਾਧੂ ਬੋਝ ਚੁਕਦੀ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸਨ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅੰਤਮ ਸਮਾ ਨੇੜੇ ਆਇਆ ਜਾਣਕੇ ਸਿਖ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਏਸ ਬਾਰੇ ਹਦਾਇਤ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ । ਏਸ ਸਿਖਿਆ ਦਾ ਸਾਰ ਬਾਬਾ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਹ ਉਚੇਚੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਰਨ ਤੇ ਰੋਣਾ ਪਿੱਟਣਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰੀਤਿ-ਰਸਮ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣਾ । ਹਾਂ, ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਰੱਬੀ ਨਾਮ ਦੀ ਕਥਾ ਕਰਨਾ, ਇਹੋ ਸਾਡਾ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰਮ ਹੈ ।

'ਅੰਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਬੋਲਿਆ, ਮੈਂ ਪਿਛੈ ਕੀਰਤਨ ਕਰਿਅਹੁ ਨਿਰਬਾਣ ਜੀਉ'
ਯਾ 'ਮਤ ਮੈਂ ਪਿਛੈ ਕੋਈ ਰੋਵਸੀ ਸੋ ਮੈਂ ਮੂਲ ਨ ਭਾਇਆ ।'

(ਰਾਮਕਲੀ ਸਦੁ, ਸੁੰਦਰ)

* ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੂਪ ਜਲ ਜੈਸੇ । ਬਰੋਸਾਇ ਕੋਇਕ ਕਿਤਿ ਕੈਸੇ ।੨੭
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਨੀ ਮੇਘ ਸਮਾਨ । ਬਰਖੈ ਚਹੁੰ ਦਿਸਿ ਬਿਖੈ ਮਹਾਨ ।
(ਗੁ.ਪ੍ਰ. ਸੂ.ਰਾਸ ੧, ਅੰਸੂ ੪੬

9. ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਵੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਤੱਲਕ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗਤ ਤੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨੁਖ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਬਿਠਾਇਆ। ਪਰਦੇ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਗਤ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਰਾਜਾ ਹਰੀ ਪੁਰ ਦੀ ਰਾਣੀ ਆਦਤ ਵਸ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਮੁੜ ਘੁੰਡ ਕੱਢ ਬੈਠੀ ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਦੇ ਝੱਲਪੁਣੇ ਤੇ ਮੁਸਕ੍ਰਾਏ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਸ਼ਰਮਿੰਦੀ ਹੋ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ ਤੇ ਮੁੜ ਸੁਰਤ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਖੁਲ੍ਹੀ ਵਿਚਰਨ ਲਗੀ।

10. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਰਤੀ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਵਿਚ ਇਕ ਬੜੀ ਜ਼ਾਲਮ ਰਸਮ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸਦਾ ਮੋਢੀ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਔਰਤ ਆਪਣੇ ਮੋਏ ਪਤੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਾ ਜਲ ਜਾਵੇ। ਇਸਨੂੰ 'ਸਤੀ ਦੀ ਰਸਮ' ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਏਸ ਰਸਮ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ, 'ਸਤੀ ਉਹ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦਬਾਉ ਹੇਠ ਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਾੜ ਬਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸੱਚੀ ਸਤੀ ਉਹ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਵਿਚ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਾੜ ਸੁਕਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਸੁਚੱਜੀ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਗਹਿਣਾ ਸੀਲ ਤੇ ਸੰਤੋਖ ਹੈ।'

'ਸਤੀਆ ਏਹ ਨ ਆਖੀਅਨਿ, ਜਿ ਮੜਿਆ ਲਗਿ ਜਲੰਨਿ।
ਨਾਨਕ ਸਤੀਆ ਜਾਣੀਅਨਿ, ਜਿ ਬਿਰਹਾ ਚੋਟ ਮਰੰਨਿ।'
'ਭੀ ਸੋ ਸਤੀਆ ਜਾਣੀਅਨਿ, ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਰਹੰਨਿ।
ਸੇਵਨਿ ਸਾਂਈ ਆਪਣਾ, ਨਿਤ ਉਠਿ ਸੰਮਾਲੰਨਿ।'

(ਵਾਰ ਸੂਹੀ 3)

ਭਾਵੇਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਅਕਬਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਏਸ ਰਸਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕੁਝ ਉਪਰਾਲਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਰੀਤਿ ਗ਼ਲਤ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖ਼ਾਹਮਖ਼ਾਹ ਇਕ ਜੀਉਂਦੇ-ਜਾਗਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗ ਵਿਚ ਝੋਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਖਿਆਲ ਸਾਡੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਔਰਤ ਸਿੱਧੀ ਸੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 'ਪ੍ਰਾਸ਼ਰ ਸਿੰਮ੍ਰਤੀ' ਦੇ ਚੌਥੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਪਤੀ ਨਾਲ ਸਤੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਾਰੀ ਉਤਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਬਿਤਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਤਨੇ ਪਤੀ ਦੇ ਰੋਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।'

ਕਈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸਤ੍ਰੀ ਮਾਇਆ ਹੈ, ਇਹ ਪੁਰਖ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੂਸ਼ਿਤ ਕਰੇਗੀ।'

ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਘਟੀਆ ਤੇ ਹੌਛੇ ਖਿਆਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਲੈਣਾ ਵੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ ਕਰਮ

ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਰਾਜਪੂਤ ਸਰੇਣੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ ਦੇ ਸਤ ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਰਸਮ ਚਾਲੂ ਰਖੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਹਰ ਇਸਤ੍ਰੀ ਨੂੰ ਧਿੰਗੋਜ਼ੋਰੀ ਜੀਉਂਦਿਆਂ-ਜੀ ਫੂਕ ਛੱਡਣਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹੱਕ ਨਹੀਂ । ਸੋ ਇਸ ਮਾੜੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਇਸਦੇ ਮੋਢੀ ਸਨ । ਇਸੇਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰ-ਜਾਤੀ ਵਿਵਾਹ ਵੀ ਕੀਤੇ ਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝਾਂ ਜੋੜੀਆਂ । ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਇਕ ਨਵੀਂ ਬਸਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਆ ਕੇ ਵਸਦੇ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ-ਪੰਥੀ ਪਰਵਾਣ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੇ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਗੁਰੂ ਹੀ ਨਿਮਾਣਿਆਂ ਦਾ ਮਾਣ, ਨਿਥਾਵਿਆਂ ਦਾ ਥਾਂ ਸੀ । ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਸਿਖ ਲਹਿਰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪਤਿਤ ਤੇ ਦਲਿਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਤੇ ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ।

ਇਕ ਗੱਲ ਹੋਰ, ਨਵੇਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਰੱਖਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂੜ੍ਹੀਵਾਦੀ ਲੋਕ ਕਈ ਨਵੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਤੇ ਸਦਾ ਅੱਗਰਗਾਮੀ ਰੁਚੀਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹਿੰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਇਕ ਸੁਭਾਵਕ ਗੱਲ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਇਸ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਵਾਕਿਫ ਸਨ । ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ । ਜਦੋਂ ਆਪ ਗੁਰਗੱਦੀ ਤੇ ਬੈਠੇ ਤਾਂ ਦਾਸੂ ਨੇ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਲੱਤ ਮਾਰੀ ਪਰੰਤੂ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਸਦਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਮਨਾਇਆ ਸਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਹੋ, ਮੇਰਾ ਤਨ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਟਹਿਲ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਰਾ ਕਠੋਰ ਹੋਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਆਪਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਸੱਟ ਲਗੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਿਮਾ ਕਰਨਾ ।' ਫਿਰ ਇਕ ਮੌਕਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਿਖ ਘੜੇ ਲੈ ਕੇ ਲੰਗਰ ਲਈ ਪਾਣੀ ਲੈਣ ਦਰਿਆ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਸ਼ੇਖਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਮੁੰਡੇ ਗੁਲੇਲੇ ਮਾਰ ਮਾਰ ਘੜੇ ਭੰਨ ਦਿੰਦੇ । ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਆਪਾਂ ਝਗੜਨਾ ਨਹੀਂ, ਮਸ਼ਕਾਂ ਲੈ ਲਓ ।' ਫਿਰ ਮਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤੀਰਾਂ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ । ਲੇਕਿਨ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਗਾਗਰਾਂ ਰਖ ਲਓ । ਚੁਨਾਂਚਿ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਘੜਿਆਂ ਤੇ ਮਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋਹ ਗਾਗਰਾਂ ਬਣਾ ਲਈਆਂ ਲੇਕਿਨ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਸ਼ੇਖ ਫੇਰ ਵੀ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਦੇ ਰਹੇ । ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨੇ ਸਦਾ ਸਿਖਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਹੀ ਸਬਕ ਦਿਤਾ । ਇਹ ਇਕ ਬਹੁਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਲਹਿਰ ਉਠਦੀ ਹੈ, ਉਸਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਵੀ ਨਾਲ ਹੀ ਉਠਦੇ ਹਨ । ਸਿਆਣੇ ਉਸ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਿਖੇੜੇ ਨੂੰ ਛਡ ਕੇ

ਅਗੇ ਵਧਦੇ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਨਵੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਹੁਲਾਰੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਰਾਤ ਦਿਨ ਇਹੋ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ :—

'ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ, ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ।'
ਸਤਿਗੁਰ ਤ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਸੇਤੀ, ਮਨ ਵਜੀਆ ਵਾਧਾਈਆ।'

(ਰਾਮਕਲੀ ਅਨੰਦ 3)

(ਪ) ਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਗੁਰੂ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਛੰਦਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਡਾ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਣੀ ਬਿਉਰਾ ਵਿਚ (ਚੱਕ੍ਰ ਨੰ: 44) 907, ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼' ਵਿਚ (ਪੰਨਾ 327) 869 ਤੇ ਡਾ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਨਿਰੁਕਤ' ਵਿਚ (ਪੰਨਾ 331) 870 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ-ਬਾਣੀ 19 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਰਚੀ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਦੋ ਰਾਗ—ਤਿਲੰਗ ਤੇ ਤੁਖਾਰੀ ਛਡ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 17 ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰੀ—

ਸਿਰੀ, ਮਾਝ, ਗਉੜੀ, ਆਸਾ, ਗੂਜਰੀ, ਵਡਹੰਸ, ਸੋਰਠਿ ਧਨਾਸਰੀ, ਸੂਹੀ, ਬਿਲਾਵਲ, ਰਾਮਕਲੀ, ਮਾਰੂ, ਭੈਰਉ, ਬਸੰਤ, ਸਾਰੰਗ, ਮਲਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਤੀ।

ਇਸ ਰਚਨਾਵਲੀ ਵਿਚ ਦੁਪਦੇ, ਚਉਪਦੇ, ਅਸਟਪਦੀਆਂ, ਸੋਲਹੇ, ਛੰਤ ਤੇ ਸਲੋਕ ਆਦਿ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ ਬਾਣੀਆਂ ਰਚੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਇਹ ਹਨ—

(1)	ਅਨੰਦ (ਰਾਮਕਲੀ)	38 ਛੰਦ=2+40
(2)	ਪਟੀ (ਆਸਾ)	18 ਬੰਦ
(3)	ਵਾਰ ਸਤ (ਬਿਲਾਵਲ)	10 ਬੰਦ
(4)	ਅਲਾਹੁਣੀ (ਵਡਹੰਸ)	4 ਛੰਤ
(5)	ਵਾਰ ਗੂਜਰੀ	22 ਪਉੜੀਆਂ
(6)	ਵਾਰ ਸੂਹੀ	20 ਪਉੜੀਆਂ
(7)	ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ	21 ਪਉੜੀਆਂ
(8)	ਵਾਰ ਮਾਰੂ	22 ਪਉੜੀਆਂ

1. ਅਨੰਦ

ਇਸ ਬਾਣੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਇਕ ਰਵਾਇਤ ਬੜੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੋਤਰੇ ਨੰਦ ਦੇ ਜਨਮ ਸਮੇਂ ਇਹ ਉਚਾਰੀ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਗਵਾਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ

ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਰਚੀਆਂ, 39ਵੀਂ ਪਉੜੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਤੇ 40ਵੀਂ ਪਉੜੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਕਿਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਰਵਾਇਤ ਠੀਕ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੀ ਲਿਖਤੀ ਪੋਥੀ ਵਿਚ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਜਪੁ ਦੀਆਂ 38 ਪਉੜੀਆਂ ਹੋਨ, ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਇਸੇ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਬਾਣੀ ਰਚੀ ਗਈ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਜਪੁ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਵਸਤੂ 'ਕਿਵ ਸਚਿਆਰਾ ਹੋਈਐ' ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਸਚਖੰਡ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਉੱਚਾ ਕਲਸ ਸਜਾਉਂਦਾ ਰਚਨਾ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ 'ਅਨੰਦ' ਵਿਚ ਅਜੇਹੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਸਗੋਂ ਮੁਢ ਵਿਚ ਹੀ ਪੂਰਨ ਤ੍ਰਿਪਤੀ, ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਜਾਂ ਤਸੱਲੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਅਜੇਹਾ ਪਰਮਾਨੰਦ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸ਼ਾਦਿਆਨੇ ਵੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਗਲਾਚਰਣ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਲੇਕਿਨ ਇਸਤੋਂ ਫੌਰਨ ਬਾਦ ਮਨ ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੂ ਆਪਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ, ਸਰਬ-ਕਲਾ-ਸਮੱਰਥ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਘਰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਤ ਵਿਚ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਸਮੂੰਹ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਮੇਸਰ-ਪਰਾਇਣ ਹੋਣ ਤੇ ਚੰਗਾ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਚੰਗੇ ਭਗਤ, ਗੁਰਮੁਖ ਜਾਂ ਸਨਮੁਖ ਸਿਖ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਭਾਵੇਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਂ, ਸਿੰਮ੍ਰਤੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਚਾਰ ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਸਕਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ : ਗੁਰੂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕ ਬੜੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸੇਧ ਦਿਤੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਪਰਵਾਣ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ 'ਅਨੰਦ' ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ (ਸੋਹਲਾ) ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸੱਚ ਦਾ ਨਿਰੂਪਣ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਬਾਣੀ ਨੂੰ 'ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ' ਬਾਣੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿਚ ਹਰ ਖੁਸ਼ੀ ਗ਼ਮੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਇਸਦਾ ਗਾਇਨ ਪ੍ਰਚਲਤ ਹੈ।

2. ਪਟੀ

ਵਰਣਮਾਲਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਰਚੀ ਗਈ ਬਾਣੀ 'ਪਟੀ' ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਸਾ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪਟੀ ਲਿਖੀ, ਇਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਕੇ ਤੀਸਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ 18 ਬੰਦਾਂ ਦੀ ਇਹ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਪਟੀ ਪਾਂਧੇ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਅਸਲ ਲਿਖਤ-ਪੜ੍ਹਤ ਜਾਂ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਤੇਰੀ ਗਲਤ ਸਿਖਿਆ ਕਾਰਣ ਤੇਰੇ ਚੇਲੇ ਚਾਟੜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਔਝੜ ਵਿਚ ਭਟਕਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜੋ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਸਮਾਂ ਰੀਤਾਂ ਤੂੰ ਕਰਦਾ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈਂ, ਉਹ ਵੀ ਸਾਰਥਿਕ ਨਹੀਂ।

3. ਅਲਾਹੁਣੀ

ਇਹ ਸ਼ੋਕ-ਗੀਤ ਹੈ ਜੋ ਵਿਛੜੇ ਸਨੇਹੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਵੈਣ ਪਾਉਂਦਾ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅਲਾਹੁਣੀ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਚਾਰ ਛੰਤ ਰਚੇ, ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਨਹੀਂ ਪਰ ਛੰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਆਪ ਨੇ 'ਕੰਤ ਕਾਮਣਿ' ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਥਾਂ ਥਾਂ ਮੌਤ ਦੀ ਵੀ ਯਾਦ ਕਰਾਈ ਹੈ।

4. ਵਾਰ ਸਤ

ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਵਿਚ 8 ਬੰਦਾਂ ਦਾ 'ਵਾਰ ਕਬੀਰ ਜੀਉਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਵਿਚ 'ਵਾਰ ਸਤ' ਰਚਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਦਸ ਦਸ ਬੰਦਾਂ ਦੇ ਦੋ ਛੰਦ ਹਨ । ਇਹ ਰਚਨਾ ਭਾਵੇਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸ਼ਗਨ ਅਪਸ਼ਗਨ ਦਾ ਬੜਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਫਲਾਨੇ ਦਿਨ ਹੀ ਫਲਾਨਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਠੀਕ ਹੈ, ਅਮਕੇ ਦਿਨ ਨਹੀਂ। ਲੇਕਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਹ ਗੱਲ ਪਰਵਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਸਭੇ ਥਿਤਾਂ ਤੇ ਵਾਰ ਚੰਗੇ ਹਨ ਜੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਮੰਨਤਾ ਭਰਮ ਤੇ ਬੇਸਮਝੀ ਹੈ।

'ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਸਭਿ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ। ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਤਾਂ ਫਲੁ ਪਾਏ।' ਜਾਂ

'ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਅੰਧੁ ਗੁਬਾਰੁ। ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਸੇਵਹਿ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ। 10।

ਸੋ ਦਿਨਾਂ ਥਿਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਣਾ ਭਰਮ ਵਹਿਮ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਅਜੇਹਾ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕਈ ਅਗਿਆਨੀਆਂ ਜਾਅਲੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਖਕੇ ਆਪਣੀ ਕਮਅਕਲੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜੇਹਾ ਕਿ ਇਕ ਹੱਥ-ਲਿਖਤ (ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪਟਿਆਲਾ) ਵਿਚ ਇਉਂ ਦਰਜ ਹੈ— 'ਬੋਲਣਾ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਕਾ—ਜਿ ਆਇਤਵਾਰ ਕਿਤੈ ਜਾਣਾ ਹੋਵੈ ਤਾ ਪਾਨ ਖਾਇ ਜਾਵਣਾ। ੧। ਸੋਮਵਾਰ ਕਿਤੇ ਜਾਵਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਦਰਪਨ ਦੇਖਿ ਜਾਵਣਾ'। ੨।' ਵਗ਼ੈਰਾ (ਦੇਖੋ, ਮੇਰੀ ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਦ, ਪੰਨਾ 27)।

5. ਵਾਰ ਗੂਜਰੀ

22 ਪਉੜੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਦੇ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਲੈਕੇ ਕਿਵੇਂ ਉਸ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਸਾਰਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ; ਇਸਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਜਾਕੇ ਅਵਤਾਰਵਾਦ ਦਾ ਵੀ ਖੰਡਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੇਚਾਰੇ ਅਵਤਾਰ ਵੀ ਰਾਜਿਆਂ ਵਾਂਙ ਪਰਸਪਰ ਲੜਦੇ ਭਿੜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

6. ਵਾਰ ਸੂਹੀ

20 ਪਉੜੀਆਂ ਹਨ, ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮਸਾਲ ਦੱਸਕੇ ਇਥੇ ਮੋਹ ਮਮਤਾ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ-ਭਗਤੀ ਨਿਭਾਉਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਹੈ।

7. **ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ**

21 ਪਉੜੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਰਹਾਉ ਦੀ ਤੁਕ ਹੈ : –

'ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਤੂ ਸਚੀ ਨਾਈ ।'

ਪਰਮੇਸਰ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਤੋਂ ਬਾਦ ਜਿਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਕਿ ਹਰੀ ਦਾ ਵਾਸਾ ਇਸ ਕਾਇਆ ਦੇ ਕੋਟ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ । ਇਸ ਲਈ ਬਾਹਰ ਢੂੰਡਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅੰਦਰੋਂ ਲੱਭਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ।

8. **ਵਾਰ ਮਾਰੂ**

ਇਹ 22 ਪਉੜੀਆਂ ਦੀ ਵਾਰ ਬੀਰ-ਰਸੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ।

'ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਪਾਇਆ, ਅਤਿ ਖੜਗੁ ਕਰਾਰਾ
ਦੂਜਾ ਭ੍ਰਮ ਗੜ੍ਹ ਕਟਿਆ, ਮੋਹ ਲੋਭ ਅਹੰਕਾਰਾ ।

ਇਸ ਵਿਚ ਸੱਚੇ ਸੂਰਮੇ ਦਾ ਲੱਛਣ ਇਹ ਦਿਤਾ ਹੈ :—

'ਜੋ ਜਨ ਲੂਝਹਿ ਮਨੈ ਸਿਉ ਸੇ ਸੂਰੇ ਪਰਧਾਨਾ ।੮।'

(੬) ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ-ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ । ਗੁਰੂ–ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸੰਜੋਗ ਰਚਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਨਿਖੇੜ ਜਾਂ ਵੰਡ ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਤੇ ਭਾਵਾਤਮਕ ਏਕਤਾ ਇਸਦਾ ਮੂਲ ਅਧਾਰ ਹੈ । ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਆਦਰਸ਼ ਇਹ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਲ ਤੇ ਮਨੁਖਾਂ ਦਾ ਪਰਸਪਰ ਸੰਜੋਗ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਵੇ । ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਸਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਐਸੀ ਸੀ ਜੋ ਇਕ ਪਾਸੇ ਜੋੜਦੀ.ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਤੋੜਦੀ ਸੀ । ਅਧਿਆਤਮਕ ਲੋਕ, ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਰਹਿਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਸਨ । ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਅਨੀਸ਼ੁਰਵਾਦੀ ਸਨ, ਉਹ ਰੱਬੀ ਸੰਜੋਗ ਕੋਈ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮੰਨਦੇ । ਸੋ ਆਸਤਿਕ ਤੇ ਨਾਸਤਿਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ । ਇਕ ਸੰਸਾਰਵਾਦੀ ਸੀ, ਪਰਮੇਸਰਵਾਦੀ ਨਹੀਂ ਸੀ । ਦੂਜੀ ਪਰਮੇਸਰਵਾਦੀ ਇਤਨੀ ਸੀ ਕਿ ਸੰਸਾਰ–ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿੰਦੀ ਸੀ । ਗੁਰੂ-ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਇਕ ਮੌਲਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਵਾਦ ਨਾਲ ਓਤਪੋਤ ਹੁੰਦੀ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮਤਾ ਨਹੀਂ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਸਗੋਂ ਜੀਵਨ–ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ ਕਰਮਯੋਗੀ ਬਿਰਤੀ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ 'ਸਹਜ' ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਚੇਤਨ ਸਨ ਕਿ ਆਤਮਕ ਵਿਕਾਸ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਸਮਾਜਕ, ਸਾਂਸਕ੍ਰਿਤਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ

ਧਿਆਨ ਗੋਚਰਾ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਬੰਦਗੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਤ ਸਾਧੂ ਹੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਸੰਸਾਰ ਵਲੋਂ ਉਪਰਾਮ ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਸਾਰਕ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ। ਮਨੁਖ ਇਕ ਸਮਾਜਕ ਜੀਵ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਜੀਵਨ-ਨੇਮ ਇਜੇਹੇ ਸੋਚੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਅਲਗ-ਥਲਗ ਕਰਕੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮਾਰਗ ਦਿਖਾ ਸਕਣ। ਸੋ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁਖੀ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਮਾਜਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨਿਹਾਇਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਸਨਮੁਖ ਰਖਕੇ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉਸਾਰੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮਨੁਖ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੇਧ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਮਾਜਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰੀ ਵਿਉਂਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਬਗੀਚੇ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(1) ਸਨਾਤਨੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੇਕਵਾਦੀ ਸੀ, ਜਿਸਦੇ ਦੇਵ-ਪੂਜਾ, ਅਵਤਾਰ ਪੂਜਾ ਤੇ ਮੂਰਤੀ ਪੂਜਾ ਆਦਿ ਕਈ ਰੂਪ ਹਨ। ਤੇਤੀ ਕਰੋੜ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਕਲਪਨਾ, ਏਕਤਾ ਯਾ ਅਦ੍ਵੈਤ ਦੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ।

(2) ਇਹ ਲੋਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਮਿਥਿਆ ਯਾ ਮਾਇਆ-ਜਾਲ ਕਹਿ ਕੇ ਸਦਾ ਇਸਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰੇ (ਮੁਕਤੀ) ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸ਼ਨ।

(3) ਇਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਜੇਹਾ ਮਿਟੀ ਦਾ ਠੀਕਰਾ ਤੇ ਕੇਵਲ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਸਤੂ ਆਖਦੇ ਸਨ।

(4) ਇਸ ਕਰਕੇ ਖਾਣਾ ਪੀਣਾ, ਪਹਿਨਣਾ ਵੀ ਇਕ ਪਰ੍ਹਾਂ ਫਾਲਤੂ ਕੰਮ ਤਸੱਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਕੇਵਲ ਵਿਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਨ।

(5) ਕਰਮ ਮਾਤਰ ਨੂੰ ਜੰਜਾਲ ਕਹਿ ਕੇ ਬਿਰਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਨਿਆਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸਰਬੋਤਮ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ, ਇਹ ਅਸਹਿਜ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ, ਗ਼ੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਸੀ।

(6) ਵਰਣ ਆਸ਼੍ਰਮ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਪਾਲਣ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਨਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਹਿੰਦੀ।

(7) ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਆਪਣੀ ਉੱਚਤਾ ਤੇ ਪਰੋਹਤੀ ਦੱਸਣ ਲਈ-ਯੱਗ, ਹੋਮ, ਮੰਤ੍ਰ, ਜਪ, ਤਪ, ਬਰਤ, ਤੀਰਥ, ਸ਼ਗਨ ਅਪਸ਼ਗਨ, ਤਿੱਥ ਵਾਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਮਾਨਤਾ ਤੇ ਸਰਾਧ ਆਦਿ ਕਰਦਾ ਕਰਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਨ ਸਾਧਾਰਣ ਇਸ ਭਰਮ-ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ।

(8) ਇਸ ਧਰਮ ਕਰਮ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪ੍ਰਮਾਣ (Final Authority) ਵੇਦ ਸੀ ਜਿਸਨੂੰ ਕੇਵਲ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ

ਲਈ ਵੀ ਬਿਖਮ ਕੰਮ ਸੀ।

(9) ਜੋਗੀ, ਸੰਨਿਆਸੀ, ਸਾਧ ਯਾ ਪੀਰ ਫਕੀਰ, ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਕਰਮ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੱਜ ਕੇ ਰਿਧੀ ਸਿਧੀ, ਜਾਦੂ ਟੂਣੇ ਜਾਂ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੁਤਾ ਜਮਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਜੀਵਨ-ਜੁਗਤੀ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਸਨ।

(10) ਇਸਲਾਮ ਦਾ ਪਰੋਹਤ—ਮੁੱਲਾਂ ਕਾਜ਼ੀ ਵੀ ਇਸੇ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸ਼ਰਾ ਸ਼ਰੀਅਤ ਦੇ ਕਰਮਕਾਡਾਂ ਦਾ ਜਾਲ ਲਈ ਫਿਰਦਾ ਸੀ, ਰਾਜਮਦ ਕਾਰਣ ਉਸ ਵਿਚ ਜ਼ਰਾ ਕਠੋਰਤਾ ਤੇ ਕਹਰ ਵਧੇਰੇ ਸੀ। ਅਜੇਹੀਆਂ ਭੁੱਲਾਂ ਤੇ ਉਕਾਈਆਂ ਕਾਰਣ ਧਰਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸਪਸ਼ਟ, ਸ਼ੁਧ ਤੇ ਸੁਖਦਾਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੀ ਲੋੜ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗ਼ਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੇ ਜਤਨ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਂਨਸ਼ੀਨ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਮਤਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਟਣ ਲਈ ਖਾਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ। ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਤੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭੂ-ਪਿਆਰ ਤੇ ਰੱਬੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਹੈਂ ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਧੁਰਾ ਇਥੋਂ ਦੇ ਧਰਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਵਛ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਮੰਨਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਘਾੜਨ ਤੋਂ ਜ਼ਰਾ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਕਈ ਕ੍ਰ ਅਨੋਖੇ ਤਜਰਬਿਆਂ ਵਿਚ ਲੰਘਣਾ ਪਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਜੀਵਨ ਵੈਸ਼ਣਵ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਹ ਇਸ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਜਾਲ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰੂ-ਉਪਦੇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ-ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸਵਾਰਿਆ। ਇਸਤੋਂ ਦੋ ਤਜਰਬੇ ਹੋਏ-ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਕਰਮਕਾਂਡ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਊਣਤਾਈ ਕੀ ਸੀ, ਦੂਜੇ ਗੁਰੂ ਭਗਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਿੰਨੀ ਬਲਵਾਨ ਸਿਧ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ-ਬਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਵਸਤੂ ਵਿਸ਼ੇਸ ਕਰਕੇ ਜਿਥੇ ਪੁਰਾਤਨ ਮੰਨਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸਲੇਸ਼ਨ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਗੁਰੂ-ਭਗਤੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਦਾ ਵੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਮਹੱਤਵ ਵੀ ਬਾਰ ਬਾਰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਿਵਿਰਤੀ ਪੱਖ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮਤਾਂ ਦਾ ਪੱਕਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਮਲੀ ਤੌਰ ਤੇ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਈ, ਉਸਦੀ ਮਿਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੋ ਕੁਝ ਆਖਿਆ, ਉਸ ਵਿਚ ਕਈ ਅਜੇਹੇ ਪ੍ਰਮੁਖ ਬਚਨ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਦਕੇ ਸਿਖ ਮਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ:—

1. ਖਟ ਦਰਸਨ ਵਰਤੈ ਵਰਤਾਰਾ । ਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
2. ਮਨ ਤੂ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਆਪਣਾ ਮੂਲ ਪਛਾਣ ।
3. ਹਉਮੈ ਨਾਵੈ ਨਾਲਿ ਵਿਰੋਧੁ ਹੈ, ਦੁਇ ਨਾ ਵਸਹਿ ਇਕ ਠਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸੇਵਾ ਨ ਹੋਵਈ ਤਾ ਮਨੁ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।
4. ਏਹੁ ਵਿਸੁ ਸੰਸਾਰ ਤੁਮ ਦੇਖਦੇ
ਇਹ ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪ ਹੈ, ਹਰਿ ਰੂਪ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ।
5. ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਹੈ, ਗਿਆਨਿ ਰਤਨਿ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਇ ।
6. ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਚੈ ਇਕ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ।
ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਜੇਹਾ ਉਪਾਇਆ ।
7. ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਿਬੁ ਡਾਢਾ ਹੋਇ । ਤਿਸਨੋ ਮਾਰਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ ।
8. ਜਿਨ ਗੁਣ ਤਿਨ ਸਦ ਮਨਿ ਵਸੈ, ਅਉਗੁਣਵੰਤਿਆ ਦੂਰ ।
9. ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸੂਚਾ ਹੋਇ । ਗੁਣ ਤੇ ਨਾਮ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
10. ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸ ਜਗੁ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ, ਕਰਮਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
11. ਇਹੁ ਮਾਇਆ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਵਿਸਰੈ ਮੋਹ ਉਪਜੈ, ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਲਾਇਆ ।
12. ਐਸਾ ਕੰਮ ਮੂਲੇ ਨ ਕੀਚੈ, ਜਿਤੁ ਅੰਤਿ ਪਛੋਤਾਈਐ ।
13. ਮਨ ਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸ ।
14. ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਧਨ ਪਿਰੁ ਕਹੀਐ ਸੋਇ ।
15. ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਹਰਿ ਆਖੀਐ, ਜੋ ਹਰਿ ਰਾਖੈ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।
ਮਨ ਤਨ ਸਉਪੇ ਆਗੈ ਧਰੇ, ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ।
16. ਸੇਇ ਮੁਕਤ ਜਿ ਮਨ ਜਿਣਹਿ, ਫਿਰਿ ਧਾਤੁ ਨ ਲਗੈ ਆਇ ।
17. ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਰਾ ਵਰੀਆਮੁ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਦੁਸਟੁ ਅਹੰਕਰਣੁ ਮਾਰਿਆ ।
18. ਮਿਠਾ ਸੋ ਜੋ ਭਾਵਦਾ, ਸਜਣੁ ਸੋ ਜਿ ਰਾਸਿ ।
19. ਸੋ ਮੂਰਖੁ ਜੋ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣਈ, ਸਚਿ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ
20. ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅਤਿ ਅੰਨ੍ਹਾ ਬੋਲਾ । ਸਬਦੁ ਨ ਸੁਣਈ ਬਹੁ ਰੋਲ ਘਚੋਲਾ ।
21. ਤਖਤਿ ਰਾਜਾ ਸੋ ਬਹੈ, ਜਿ ਤਖਤੈ ਲਾਇਕ ਹੋਈ
ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ, ਸਚੁ ਰਾਜੇ ਸੇਈ
ਏਹੁ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜੇ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਖਿ ਹੋਈ ।
22. ਮਨ ਮੈਲੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਮੈਲਾ, ਤਨ ਧੋਤੈ ਮਨ ਹਛਾ ਨ ਹੋਇ ।
23. ਚਾਕਰੀ ਵਿਡਾਣੀ ਖਰੀ ਦੁਖਾਲੀ, ਆਪੁ ਵੇਚਿ ਧਰਮੁ ਗਵਾਏ ।
24. ਬਾਬਾਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਕਰੇਨਿ ।
25. ਅਸੀਂ ਖਤੇ ਬਹੁਤ ਕਮਾਵਦੇ ਕਿਛੁ ਅੰਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ
ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਕੇ ਬਖਸ਼ ਲੈ, ਹਮ ਪਾਪੀ ਵਡ ਗੁਨਹਗਾਰ ।

(੭) ਕਲਾ ਪੱਖ

ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੇ ਪਰੰਤੂ ਕਲਾ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹੱਤਵ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੇਕਿਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਇਕ ਪਰਮ ਕਲਾ ਦਾ ਲੱਛਣ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਸ਼ੈ-ਵਸਤੂ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਇਸ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਮ ਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਬੇਜਾਨ ਕਰਮਕਾਂਡ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਭਰਮ ਵਹਿਮ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਕੋਈ ਪਾਂਧੀ ਛੇਕੋ ਛੇਕ ਬੇੜੀਆਂ ਵਿਚ ਪੈਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨ ਕਰੇ, ਇਸ ਲਈ ਅਜੇਹੇ ਕਰਮ ਧਰਮ ਦੀ ਪਰਖ ਪੜਤਾਲ ਤੇ ਸੋਧ-ਸੁਧਾਈ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋੜ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਭਗਤੀ ਭਾਵ ਤੇ ਸੇਵਾ ਭਾਵ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਭਾਰਤੀ ਮਨੌਤਾਂ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਤੇ ਊਣੇ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ, ਸਰਲਤਾ ਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਉਘਾੜਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਾਣੀ ਕੇਵਲ ਨਿਜੀ ਭਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੇਦਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਸਮੁਚੇ ਰੋਗ ਦੀ ਜੜ ਉਖਾੜਨ ਲਈ ਪ੍ਰਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੀ ਤਰਕ ਸ਼ੈਲੀ ਵੀ ਚੰਗੀ ਕਾਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਮਿਸਾਲ ਲਈ 'ਅਵਤਾਰਵਾਦ' ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਭੇ ਅਵਤਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ਰਾਣੇ ਸ਼ਨ ਪਰ ਅਧਿਆਤਮਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ।

'ਜੁਗਹ ਜੁਗਹ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੀਏ, ਗਾਵਹਿ ਕਰਿ ਅਵਤਾਰੀ।' (ਆਸਾ)

ਜਾਂ 'ਕਿਸਨੁ ਸਦਾ ਅਵਤਾਰੀ ਰੂਧਾ, ਕਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰਹਿ ਸੰਸਾਰਾ।'

ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਹਨ :—

'ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ਮੂਲ ਹੈ ਮਾਇਆ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ।'(ਮਾਝ)

'ਬ੍ਰਹਮਾ ਵੇਦ ਪੜੈ ਪੜਿ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣੈ। ਅੰਦਰਿ ਤਾਮਸੁ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣੈ।' (ਗਉੜੀ)

'ਲੋਭੀ ਅਨ ਕਉ ਸੇਵਦੇ, ਪੜਿ ਵੇਦਾ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ
ਬਿਖਿਆ ਅੰਦਰਿ ਪਚਿ ਮੁਏ, ਨ ਉਰਵਾਰ ਨਾ ਪਾਰੁ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇਵ ਤੇ ਵੇਦ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ ਮੁੱਦਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਚੇਤੰਨ ਹਨ :—

'ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ ਵਾਦ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ
ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਭਵੀ ਨ ਬੁਝਈ, ਅੰਤਰ ਲੋਭ ਵਿਕਾਰੁ। (ਸਿਰੀ)

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੋਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵਧ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਧਾਰਮਿਕਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੱਧੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ।

'ਨ ਕਾਸੀ ਮਤਿ ਊਪਜੈ, ਨ ਕਾਸੀ ਮਤਿ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਤਿ ਊਪਜੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । (ਗੂਜਰੀ)'

ਫਿਰ ਆਪ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਗਿਆਸੂਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇਹੇ ਭਰਮ-ਜਾਲ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਉਚੇਚੀ ਤਾਕੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਤਰ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਆਪੇ ਦਾ ਪਰਿਵਰਤਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ।

',ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਸਭ ਕੋ ਦੇਖਦਾ, ਜੇਤਾ ਜਗਤ ਸੈਸਾਰੁ
ਡਿਠੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਜਿਚਰੁ ਸਬਦੁ ਨ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।"

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਮਨਾਮ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਵੀ ਸਕਾਰਥਾ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਉਹ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਾਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨ ਕਰੇ ।

'ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭ ਕੋ ਕਹੈ, ਕਹਿਐ ਰਾਮ ਨ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਰਾਮ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾਂ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।' (ਗੂਜਰੀ)

ਸੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਚੀਜ਼ ਆਤਮ-ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰੇਮਾ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ : ਇਸੇ ਦੁਆਰਾ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਜ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਹੋਰ ਬੇਜਾਨ ਕਰਮਕਾਂਡ ਇਹ ਬੂਤਾ ਨਹੀਂ ਸਾਰ ਸਕਦੇ ਆਪ ਸਾਫ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ—

'ਕਰਮ ਕਾਂਡ ਬਹੁ ਕਰਹਿ ਆਚਾਰ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ।'
(ਗਉੜੀ)

'ਇਕ ਗਾਵਹਿ ਇਕਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹਿ । ਨਾਮੁ ਨਾ ਪਾਵਹਿ ਬਿਨੁ ਅਸਨੇਹੁ
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਗੁਰਸਬਦ ਪਿਆਰਿ ।
ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਸਦਾ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।'
'ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਕਾ ਪਿਆਰ ਹੈ ।'
'ਬਿਨ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ, ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ ।'

ਸੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਤੇ ਹਰ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੇ ਸੰਜਮੀ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਨਿਰੂਪਣ ਕੀਤਾ ਹੈ ।

ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਜਾਂ ਛੰਦ-ਰੂਪ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਤ ਸਨ--ਸਲੋਕ, ਦੁਪਦੇ, ਚਉਪਦੇ ਅਸ਼ਟਪਦੀ, ਸੋਲਹੇ, ਛੰਤ, ਵਾਰ, ਸਤਵਾਰਾ, ਪੱਟੀ, ਤੇ ਅਲਾਹੁਣੀ ਆਦਿ, ਸਭ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਸੁਘੜਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤੇ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਲਹਿੰਦੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ । ਉਹ ਨਿਰੋਲ ਟਕਸਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ

ਸਾਧ-ਭਾਖਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਗਟਾਉ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਤੋਟ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਅਲੰਕਾਰਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿਧ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੰਨਗੀ ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਹੈ :-

'ਇਹ ਜਗੁ ਵਾੜੀ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਲੀ। ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ਕੋ ਨਾਹੀ ਖਾਲੀ। (ਮਾਝ)
'ਇਹੁ ਮਨੁ ਆਰਸੀ ਕੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖੈ।' (ਮਾਝ)
'ਜਿਉ ਉਬਲੀ ਮਜੀਠੈ ਰੰਗ ਗਹਗਹਾ, ਤਿਉ ਸਚੇ ਨੋ ਜੀਉ ਦੇਇ।'
(ਵਾਰ ਗਉੜੀ)

'ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਰਖਿ ਲੈ, ਕੂੰਜ ਪੜੈਗੀ ਖੇਤਿ।' (ਸਿਰੀ)
'ਮਾਰੂ ਤੇ ਸੀਤਲੁ ਕਰੇ ਮਨੂਰਹੁ ਕੰਚਨ ਹੋਇ।' (ਮਾਰੂ)
'ਪੰਖੀ ਬਿਰਖਿ ਸੁਹਾਵੜਾ, ਸਚੁ ਚੁਗੈ ਗੁਰ ਭਾਇ।' (ਸਿਰੀ)
'ਸੁੰਞੇ ਘਰ ਕਾ ਪਾਹੁਣਾ ਜਿਉ ਆਇਆ ਤਿਉ ਜਾਇ।' (ਸਿਰੀ)
'ਮਨਮੁਖਿ ਊਂਧਾ ਕਉਲੁ ਹੈ, ਨ ਤਿਸੁ ਭਗਤਿ ਨ ਨਾਉ।' (ਵਾਰ ਗੂਜਰੀ)
'ਬਿਨ ਸੰਗਤੀ ਸਭ ਐਸੇ ਰਹਹਿ ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਢੋਰ।' (ਆਸਾ)
'ਫਾਹੀ ਫਾਥੇ ਮਿਰਗੁ ਜਿਉ, ਸਿਰਿ ਦਿਸੈ ਜਮ ਕਾਲੁ।' (ਵਾਰ ਮਲਾਰ)
'ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਨਾਗਨੀ, ਜਗਤਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ।' (ਵਾਰ ਗੂਜਰੀ)
'ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੋਹਿਥੈ ਵਡਭਾਗੀ ਚੜੈ, ਤੇ ਭਉਜਲਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਇ।'
'ਮਨ ਕੁੰਚਰੁ ਪੀਲਕੁ ਗੁਰੂ, ਗਿਆਨ ਕੁੰਡਾ ਜਹ ਖਿੰਚੇ ਤਹ ਜਾਇ
ਨਾਨਕ ਹਸਤੀ ਕੁੰਡੇ ਬਾਹਰਾ, ਫਿਰ ਫਿਰ ਉਝੜਿ ਪਾਇ।' (ਗੂਜਰੀ)
'ਮਾਇਆ ਭੁਇਅੰਗਮ ਸਰਪੁ ਹੈ, ਜਗੁ ਘੇਰਿਆ ਬਿਖੁ ਖਾਇ
ਬਿਖ ਕਾ ਮਾਰਣੁ ਹਰਿਨਾਮ ਹੈ, ਗੁਰ ਗਰੁੜ ਸਬਦ ਮੁਖਿ ਪਾਇ।'

ਪ੍ਰਭੂ-ਪ੍ਰੇਮ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੰਤ-ਕਾਮਣਿ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜਿਥੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬੜਾ ਮਾਰਮਿਕ ਬਣਾ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਜੈਸਾ ਕਿ —

'ਮਿਲਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਜੀਉ, ਤੁਧ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ
ਮੈਂ ਨੈਣੀ ਨੀਦ ਨਾ ਆਵੈ ਜੀਉ, ਭਾਵੈ ਅੰਨ ਨ ਪਾਣੀ।' (ਗਉੜੀ ਛੰਤ)

ਜਗਿਆਸੂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਬਿਹਬਲਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਾਇਦ ਬੰਬੀਹੇ ਤੋਂ ਵਧ ਕੋਈ ਬਲਵਾਨ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਿੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਲਾ-ਪੂਰਣ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਵਾਰ ਮਲਾਰ' ਤੇ 'ਸਲੋਕ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ' ਵਿਚ ਇਹ ਸਲੋਕ ਆਏ ਹਨ ਜਿਥੇ ਗੁਰੂ ਮੇਘਲਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪਿਆਸਾ ਪਪੀਹਾ ਬਣਕੇ ਬਾਣੀ ਦੀ ਬਾਂਕੀ ਬਣਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਝਲਕਦਾ ਹੈ:—

'ਊਨਵਿ ਊਨਵਿ ਆਇਆ, ਵਰਸੈ ਲਾਇ ਝੜੀ
ਨਾਨਕ ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਕੰਤ ਕੈ, ਮਾਣੇ ਸਦਾ ਰਲੀ ।'
'ਬਾਬੀਹਾ ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਕਰੇ, ਜਲਨਿਧਿ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ।'
'ਬਾਬੀਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਬੋਲਿਆ, ਤਾ ਦਰਿ ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ
ਮੇਘੈ ਨੋ ਫੁਰਮਾਨ ਹੋਆ, ਵਰਸਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।'

'ਬਾਬੀਹਾ ! ਨ ਬਿਲਲਾਇ ਨ ਤਰਸਾਇ, ਏਹੁ ਮਨ ਖਸਮ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਤਿਖ ਉਤਰੈ, ਚੜੈ ਚਵਗਲਿ ਵੰਨੁ ।' (ਵਾਰ ਮਲਾਰ)

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਲਟ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਵਜਦ ਵਿਚ ਗੁੰਜਾਰ ਉਠਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਹਲਟ ! ਤੂੰ ਇਤਨੀ ਉਚੀ ਉਚੀ ਕਿਉਂ ਪਿਆ ਪੁਕਾਰਦਾ ਹੈਂ, ਉਹ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨੇੜੇ ਹੈ—

'ਹਰਹਟ ਭੀ ਤੂ ਤੂ ਕਰਹਿ, ਬੋਲਹਿ ਭਲੀ ਬਾਣਿ ।
ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ਹੈ, ਕਿਆ ਉਚੀ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ।'

ਸੰਗੀਤਾਤਮਕਿਤਾ, ਉੱਚੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੁਣ ਹੈ । 'ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣ ਆਈਆਂ !' ਦਾ ਸਰੋਦ ਸੁਣਨ ਵਾਲਾ ਮਹਾਨ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਕਵੀ, ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉਸਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਸੰਗੀਤਕ ਝਨਕਾਰ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਰੁਮਾਂਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦਾ ਅਤੇ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰਦਾ । ਸੰਗੀਤ ਉਸ ਲਈ ਪ੍ਰਮੁਖ ਵਸਤੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਮਨੋਬਿਲਾਸ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਸੀ । ਆਪਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਇਕ-ਸੁਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤੇ ਇਸੇ ਮਨੋਰਥ ਲਈ ਨਿਪੁਣ ਕਲਾਕਾਰ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰ ਬਾਰ ਫੁਰਮਾਇਆ ਹੈ:—

'ਰਾਗਾਂ ਵਿਚਿ ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਹੈ, ਜੇ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।' (ਸਿਰੀ)
'ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਵਡਹੰਸ ਹੈ, ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।' (ਵਡਹੰਸ)
'ਬਿਲਾਵਲ ਤਬਹੀ ਕੀਜੀਐ, ਜਬ ਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਨਾਮੁ ।' (ਬਿਲਾਵਲ)
'ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਲਾਰ ਰਾਗੁ ਜੋ ਕਰਹਿ, ਤਿਨ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲ ਹੋਇ । (ਮਲਾਰ)

ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਬੰਬੀਹੇ ਵਾਲੀ ਸੁਰ (ਹੂਕ) ਆ ਗਈ, ਉਹ ਬੜੀ ਤੀਬਰ ਬਣਕੇ ਕਲੇਜੇ ਧੂਹ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਿਰਦੇ ਨੂੰ ਵਿੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ । ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧ ਮਨੁਖੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਨ੍ਹੇਰ-ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਡਿਗੀ ਬਿਰਤੀ ਦੀ ਕੁਰਲਾਹਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੀ ਸੀ । ਜੋ ਲੋਕ ਅਣਜਾਣ ਮ੍ਰਿਗ ਵਾਂਙ, ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੇ

ਮਾਰੂ ਥਲ ਵਿਚ ਭਟਕ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲ ਦੀ ਸੋਝੀ ਦੇਣੀ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੁਰਾਣਾ ਧਰਮਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਇਹ ਦਿੱਬ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇਣੋਂ ਅਸਮਰਥ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਣੀ ਦੇ ਬਿਬੇਕ ਦੁਆਰਾ ਮ੍ਰਿਗ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦੇ ਅਸਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਣ ਹੈ! ਅਜ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੁਰਿਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਖੋਜਦੇ, ਸੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ
ਪਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨੀ, ਸਚਾ ਮਨਿ ਵਸਾਇਆ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ
ਦਸੰਬਰ 1979, ਪਟਿਆਲਾ।

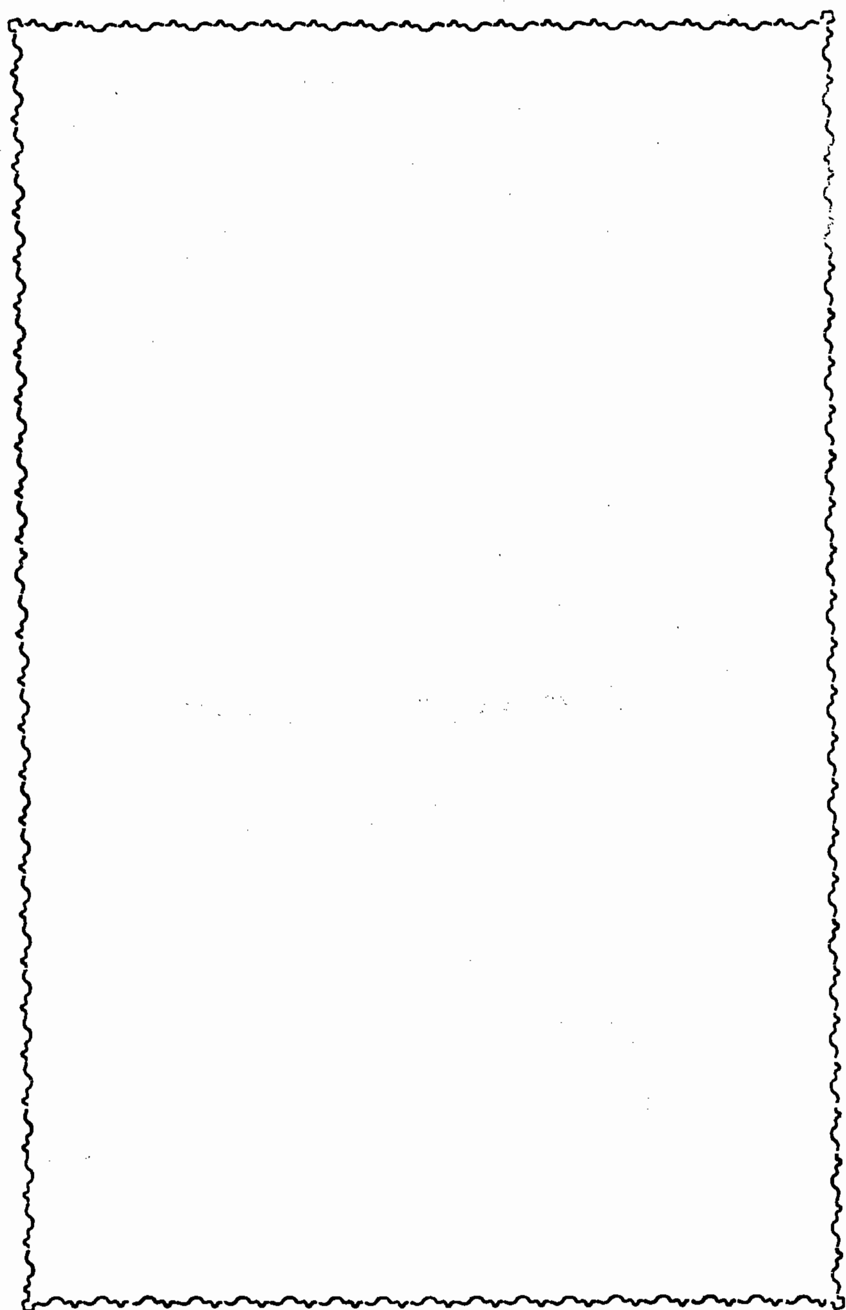
ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ

—o—

ਸਹਾਇਕ ਪੁਸਤਕ-ਸੂਚੀ

1. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
2. ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਵਾਲੀਆਂ ਪੋਥੀਆਂ (ਹੱਥ-ਲਿਖਤ)
3. ਬੰਸਾਵਲੀਨਾਮਾ (ਭਾਈ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ, 1769)
4. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰ ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਬਾਵਾ ਸ੍ਵਰੂਪ ਚੰਦ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, 1776)
5. ਸ੍ਰੀ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਬਿਨੋਦ (ਰਾਮਸੁਖ ਰਾਇ)
6. ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸੂਰਜ (ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ, 1843)
7. ਤ੍ਵਾਰੀਖ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ (ਗਿ. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, 1890)
8. ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ (ਭਾਈ ਕਾਨ੍ਹ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, 1930)
9. ਅਸ਼ਟ ਗੁਰੂ ਚਮਤਕਾਰ (ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, 1952)
10. ਗੁਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ (ਸੰਪਾਦਕ-ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, 1977)

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ

(੧) ਸਿਰੀ ਰਾਗ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਹਉ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੀ ਆਪਣਾ ਇਕ ਮਨਿ ਇਕ ਚਿਤਿ ਭਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਨ ਕਾਮਨਾ[1] ਤੀਰਥੁ ਹੈ ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ।
ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ[2] ਵਰੁ ਪਾਵਣਾ ਜੋ ਇਛੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇ ।
ਨਾਉ ਧਿਆਈਐ ਨਾਉ ਮੰਗੀਐ ਨਾਮੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੁ ਤਿਖ ਜਾਇ ।
ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚਾਖਿਆ ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨੀ ਪਾਇਆ ਨਾਮ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਚੂਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਹਿਰਦੈ ਕਮਲੁ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ਲਾਗਾ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ।
ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹਰਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਪਾਇਆ ਦਰਗਹਿ ਮਾਨੁ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਤੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਮਾਰਿ ਕੈ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਹਉ ਤਿਨ ਕੈ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜਿਨਾ ਨਾਮੇ ਲਗਾ ਪਿਆਰੁ ।
ਸੇਈ ਸੁਖੀਏ ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਜਿਨਾ ਨਾਮੁ ਅਖੁਟੁ[3] ਅਪਾਰੁ ।੩।
ਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਚੂਕੈ ਮੋਹ ਪਿਆਸ ।
ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸੁ ।
ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਕਾ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਸਚੁ ਨਾਮ ਗੁਣਤਾਸੁ[4] ।੪।੧।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਬਹੁ ਭੇਖ ਕਰਿ ਭਰਮਾਈਐ ਮਨ ਹਿਰਦੈ ਕਪਟੁ ਕਮਾਇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵਈ ਮਰਿ ਵਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੧।

1. ਇੱਛਾ ਪੂਰਣ ਵਾਲਾ 2. ਮਨ-ਇੱਛਤ 3. ਅਮੁਕ 4. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਮਨ ਰੇ ਗ੍ਰਿਹ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸ ।
ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਸੋ ਕਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਪਰਗਾਸੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਜੀਤਿਆ ਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਘਰੈ ਮਹਿ ਪਾਇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਤਿਸੰਗਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।੨।
ਜੇ ਲਖ ਇਸਤਰੀਆ ਭੋਗ ਕਰਹਿ ਨਵਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਹਿ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਗੁਰ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਵਈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਹਿ ।੩।
ਹਰਿ ਹਾਰੁ ਕੰਠਿ ਜਿਨੀ ਪਹਿਰਿਆ ਗੁਰਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਤਿਨਾ ਪਿਛੈ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਫਿਰੈ ਓਨਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ[1] ।੪।
ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ ।
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਜੀਵੈ ਨਾਮੁ ਲੈ ਹਰਿ ਦੇਵਹੁ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ।੫।੨।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰ ੧

ਜਿਸ ਹੀ ਕੀ ਸਿਰਕਾਰ[2] ਹੈ ਤਿਸਹੀ ਕਾ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਸਚੁ ਘਟਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਜਿਸਕੈ ਸਚੁ ਵਸੈ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਸਚਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਤਿਨ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਰਾਮ, ਮੈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸਚੁ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਸੋ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਜਿਸ ਨਉ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਕੋ ਨਾ ਮਿਲੈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਸਭ ਮਹਿ ਇਕੁ ਵਰਤਦਾ ਏਕੋ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਜਿਸ ਨਉ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ ਹੋਇ ਸੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ[3] ਵਾਦ ਕਰਹਿ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਭਵੀ[4] ਨ ਬੁਝਈ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭ ਵਿਕਾਰੁ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਭਰਮਦੇ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰੁ ।੩।
ਸਤਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਗਾਖੜੀ[5] ਸਿਰੁ ਦੀਜੈ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਮਿਲਹਿ ਤਾ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ਸੇਵਾ ਪਵੈ ਸਭ ਥਾਇ ।
ਪਾਰਸਿ ਪਰਸਿਐ ਪਾਰਸੁ ਹੋਇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ ਸਤਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।੪।
ਮਨ ਭੁਖਾ ਭੁਖਾ ਮਤ ਕਰਹਿ ਮਤ ਤੂ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ।

1. ਲਾਲਚ 2. ਹਕੂਮਤ, ਰਾਜ-ਸੱਤਾ 3. ਜੋਤਸ਼ੀ 4. ਭੌਂ ਗਈ 5. ਔਖੀ

ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜਿਨਿ ਸਿਰੀ[1] ਸਭਸੈ ਦੇਇ ਅਧਾਰੁ ।
ਨਿਰਭਉ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ ਹੈ ਸਭਨਾ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝੀਐ ਪਾਈਐ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।੫।੩।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨੀ ਸੁਣਿਕੈ ਮੰਨਿਆ ਤਿਨਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸੁ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਸਾਲਾਹਿ ਸਚੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਗੁਣ ਤਾਸੁ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਸੁ ।
ਹਿਰਦੈ ਜਿਨ ਕੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਤਿਤੁ ਘਟਿ ਹੈ ਪਰਗਾਸੁ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਧਿਆਇ ।
ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਖਿਆ ਸੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਹਰਿ ਸੰਤਹੁ ਦੇਖਹੁ ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਜਿਨੀ ਪਛਾਣਿਆ ਸੇ ਦੇਖਹਿ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ।
ਜਿਨ ਗੁਣ ਤਿਨ ਸਦ ਮਨਿ ਵਸੈ ਅਉਗੁਣਵੰਤਿਆ ਦੂਰ ।
ਮਨਮੁਖ ਗੁਣ ਤੈ ਬਾਹਰੇ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮਰਦੇ ਝੂਰਿ ।੨।
ਜਿਨ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨਿਆ ਤਿਨ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਸੋਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤੀ ਰਤਿਆ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਕੂੜਾ ਰੰਗੁ ਕਸੁੰਭ ਕਾ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਦੁਖੁ ਰੋਇ ।
ਜਿਸ ਅੰਦਰਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਹੈ ਓਹ ਸਦਾ ਸਦਾ ਥਿਰੁ ਹੋਇ ।੩।
ਇਹੁ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਇ ਕੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਪਗਿ[2] ਖਿਸਿਐ ਰਹਣਾ ਨਹੀ ਆਗੈ ਠਉਰੁ ਨ ਪਾਇ ।
ਓਹੁ ਵੇਲਾ ਹਥਿ ਨ ਆਵਈ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਇ ।
ਜਿਸੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਉਬਰੈ[3] ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੪।
ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸਭ ਕਰੇ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧੁ ਹੈ ਸੇਵ ਪਈ ਤਿਨ ਥਾਇ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਪੜਹਿ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਇ ਸਮਾਇ[4] ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਦਾ ਸਚੁ ਹੈ ਜਿ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।੫।੪।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨੀ ਇਕ ਮਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗੁਰਮਤੀ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਤਿਨ ਕੇ ਮੁਖ ਸਦ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।

1. ਬਣਾਈ 2. ਪੈਰ 3. ਬਚਦਾ ਹੈ 4. ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਓਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਵਹਿ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰਿ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਮਲੁ ਹਉਮੈ ਕਢੈ ਧੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਨਾਮੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ[1] ਜਾਇ ।
ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ[2] ਨ ਆਇਓ ਲਾਗੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਵਿਸਟਾ ਕੇ ਕੀੜੇ ਪਵਹਿ ਵਿਚਿ ਵਿਸਟਾ ਸੇ ਵਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਤਿਨ ਕਾ ਜਨਮੁ ਸਫਲੁ ਹੈ ਜੋ ਚਲਹਿ ਸਤਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਕੁਲੁ ਉਧਾਰਹਿ ਆਪਣਾ ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸ ਨਉ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੩।
ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਓਇ ਅੰਦਰਹੁ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲੇ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਹਹਿ ਜਿਨ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ।੪।੫।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਪਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਭਗਤਾ ਹਰਿ ਧਨੁ ਰਾਸਿ ਹੈ ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਕਰਹਿ ਵਾਪਾਰੁ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਲਾਹਨਿ ਸਦਾ ਸਦਾ ਵਖਰੁ[3] ਹਰਿਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ।
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਹਰਿ ਭਗਤਾ ਅਤੁਟ ਭੰਡਾਰੁ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਸਮਝਾਇ ।
ਏ ਮਨ ਆਲਸੁ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮ ਧਿਆਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਕਾ ਪਿਆਰੁ ਹੈ ਜੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਪਾਖੰਡਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਦੁਬਿਧਾ ਬੋਲੁ ਖੁਆਰੁ ।
ਸੋ ਜਨੁ ਰਲਾਇਆ ਨਾ ਰਲੈ ਜਿਸੁ ਅੰਤਰਿ ਬਿਬੇਕ ਬੀਚਾਰੁ ।੨।
ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਹਰਿ ਆਖੀਐ ਜੋ ਹਰਿ ਰਾਖੈ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਉਪੇ ਆਗੈ ਧਰੇ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ।
ਧਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜਿ ਕਦੇ ਨ ਆਵੈ ਹਾਰਿ ।
ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਪਾਈਐ ਵਿਣੁ ਕਰਮੈ ਪਾਇਆ ਨਾ ਜਾਇ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀ ਤਰਸਦੇ ਜਿਸੁ ਮੇਲੇ ਸੋ ਮਿਲੈ ਹਰਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੪।੬।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ[4] ਹਰਿ ਨਾਮ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।

1. ਇੱਜ਼ਤ 2. ਸੁਆਦ 3. ਵਸਤੁ, ਸੌਦਾ 4. ਸੁਖ ਦਾ ਸਮੁੰਦਰ

ਅੰਦਰੁ ਰਚੈ ਹਰਿ ਸਚ ਸਿਉ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਜਗੁ ਦੁਖੀਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਸੁਖੁ ਲਹਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਾਚੇ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗਈ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੀਐ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।
ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਪ੍ਰਚੰਡੁ ਬਲਾਇਆ[1] ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਜਾਇ ।੨।
ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੇ ਮਲੁ ਭਰੇ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਿਕਾਰੁ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਮੈਲੁ ਨ ਉਤਰੈ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਧਾਤੁਰ ਬਾਜੀ[2] ਪਲਚਿ ਰਹੇ ਨਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮੀ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਆਧਾਰੁ ।੪।੭।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪਿਆ ਬੈਰਾਗੁ ਉਦਾਸੀ ਨ ਹੋਇ ।
ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਹਰਿ ਦਰਗਹਿ ਪਤਿ ਖੋਇ ।
ਹਉਮੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਈਐ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਹਿਨਿਸਿ ਪੂਰਿ ਰਹੀ ਨਿਤ ਆਸਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਮੋਹੁ ਪਰਜਲੈ ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਬਿਗਸੈ ਹਰਿ ਬੈਰਾਗੁ ਅਨੰਦੁ ।
ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਨਿਚਿੰਦੁ[3] ।
ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਸੰਗਤਿ ਪਾਈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਹਜਿ ਅਨੰਦੁ ।੨।
ਸੋ ਸਾਧੂ ਬੈਰਾਗੀ ਸੋਈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਲਾਗਿ ਨ ਤਾਮਸੁ[4] ਮੂਲੇ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਤਗੁਰੂ ਦਿਖਾਲਿਆ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਆ ਅਘਾਏ ।੩।
ਜਿਨਿ ਕਿਨੈ ਪਾਇਆ ਸਾਧਸੰਗਤੀ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਬੈਰਾਗਿ ।
ਮਨਮੁਖ ਫਿਰਹਿ ਨ ਜਾਣਹਿ ਸਤਗੁਰੁ ਹਉਮੈ ਅੰਦਰਿ ਲਾਗਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਹਰਿਨਾਮਿ ਰੰਗਾਏ ਬਿਨੁ ਭੈ ਕੇਹੀ ਲਾਗਿ ।੪।੮।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਘਰ ਹੀ ਸਉਦਾ ਪਾਈਐ ਅੰਤਰਿ ਸਭ ਵਥੁ ਹੋਇ ।
ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੀਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।

1. ਜਗਾਇਆ 2. ਠੱਗੀ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ 3. ਨਿਸ਼ਚਿੰਤ 4. ਤਮੋਬਿਰਤੀ

ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਅਖੁਟੁ ਹੈ ਵਡਭਾਗਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਤਜਿ ਨਿੰਦਾ ਹਉਮੈ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਦਾ ਧਿਆਇ ਤੂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੰਕਾਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਾ ਕੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਗੁਰਸਬਦੀ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦੇ ਜਪਿ ਜਪਿ ਰਿਦੈ ਮੁਰਾਰਿ ।
ਘਰ ਹੀ ਵਿਚਿ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ ।੨।
ਸਤਗੁਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁਹ ਫੇਰਹਿ ਮਥੇ ਤਿਨ ਕਾਲੇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਦੁਖ ਕਮਾਵਦੇ ਨਿਤ ਜੋਹੇ[1] ਜਮ ਜਾਲੇ ।
ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਦੇਖਨੀ ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਪਰਜਾਲੇ ।੩।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਆਪੇ ਬਖਸ ਕਰੇਇ ।
ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਵਈ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਦੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ।੪।੯।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਸਚੁ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਦੂਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਧਾਵਤੁ[2] ਤਾ ਰਹੈ ਜਾ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਮਹਲੀ ਪਾਵੈ ਥਾਉ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅੰਧੁ ਹੈ ਤਿਸ ਨਉ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ।
ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭਉਦਾ ਫਿਰੈ ਜਿਉ ਸੁੰਞੈ ਘਰਿ ਕਾਉ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਹਰਿ ਨਾਉ ।੨।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਬਿਖਿਆ ਅੰਧੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਗੁਬਾਰ ।
ਲੋਭੀ ਅਨ[4] ਕਉ ਸੇਵਦੇ ਪੜਿ ਵੇਦਾ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ।
ਬਿਖਿਆ ਅੰਦਰਿ ਪਚਿ ਮੁਏ ਨਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ।੩।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਸਾਰਿਆ ਜਗਤ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਿ ।
ਬਾਝਹੁ ਗੁਰੂ ਅਚੇਤੁ ਹੈ ਸਭ ਬਧੀ ਜਮਕਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮਤਿ ਉਬਰੇ ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ।੪।੧੦।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚਉਥਾ ਪਦੁ[5] ਪਾਇ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੇਲਾਇਅਨੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।

1. ਦੇਖਦੇ 2. ਦੌੜਨ ਤੋਂ 3. ਜ਼ਹਿਰ 4. ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ 5. ਪਰਮ ਪਦਵੀ

ਪੋਤੈ[1] ਜਿਨਕੈ ਪੁੰਨੁ ਹੈ ਤਿਨ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲਾਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚਿ ਰਹਾਉ ।
ਸਾਚੋ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵਣਾ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਉ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਤਿਨ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਚਰਣੀ ਲਗਾ ਚਲਾ ਤਿਨ ਕੈ ਭਾਇ ।
ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਨ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਐਸਾ ਸਤਗੁਰੁ ਲੋੜਿ ਲਹੁ ਜਿਦੂ ਪਾਈਐ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਅਸੁਰ[2] ਸੰਘਾਰੈ ਸੁਖਿ ਵਸੈ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਹੋਇ ।੩।
ਜੇਹਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਰਿ ਜਾਣਿਆ ਤੇਹੋ ਜੇਹਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਏਹੁ ਸਹਸਾ[3] ਮੂਲੇ ਨਾਹੀ ਭਾਉ ਲਾਏ ਜਨੁ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੪।੧੧।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਛੋਡਿ ਬਿਖਿਆ ਲੋਭਾਣੇ ਸੇਵਾ ਕਰਹ ਵਿਡਾਣੀ[4] ।
ਆਪਣਾ ਧਰਮੁ ਗਵਾਵਹਿ ਬੂਝਹਿ ਨਾਹੀ ਅਨਦਿਨੁ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਣੀ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੁ ਨ ਚੇਤਹੀ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਸਦਾ ਭਜਹੁ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅੰਤਰਿ ਵਸੈ ਤਾ ਹਰਿ ਵਿਸਰਿ ਨ ਜਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਮਾਇਆ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਦੁਸਟੀ ਪਾਈ ।
ਆਵਣੁ ਜਾਣਾ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਮਨਮੁਖਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।੨।
ਸਤਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਅਤਿ ਸੁਖਾਲੀ ਜੋ ਇਛੇ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਤਪੁ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।੩।
ਜੋ ਸਤਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾਗਤੀ ਹਉ ਤਿਨ ਕੈ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਉ ।੪।੧੨।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਜਿਉ ਦੋਹਾਗਣਿ[5] ਤਨਿ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਸੇਜੈ ਕੰਤੁ ਨਾ ਆਵਈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।

1. ਪੱਲੇ 2. ਦੈਂਤ (ਬਦੀ) 3. ਸ਼ੰਕਾ 4. ਬਿਗਾਨੀ 5. ਛੁੱਟੜ ਨਾਰਿ

ਪਿਰ ਕਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵਈ ਨਾ ਦੀਸੈ ਘਰੁ ਬਾਰੁ ।
ਭਾਈ ਰੇ ਇਕ ਮਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਸੰਤਾ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਜਪਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਮਿਠਾ ਬੋਲਹਿ ਨਿਵਿ ਚਲਹਿ ਸੇਜੈ ਰਵੈ ਭਤਾਰੁ ।
ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਗੁਰ ਕਾ ਹੇਤੁ[1] ਅਪਾਰੁ ।੨।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਜਾ ਭਾਗੈ ਕਾ ਉਦਉ[2] ਹੋਇ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਦੁਖੁ ਭ੍ਰਮੁ ਕਟੀਐ ਸੁਖੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਦੁਖੁ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।੩।
ਗੁਰ ਕੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਸਹਜੇ .ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।
ਜਿਨਾ ਪਰਾਪਤਿ ਤਿਨ ਪੀਆ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਖੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਚਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੪।੧੩।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜਾ ਪਿਰੁ ਜਾਣੈ ਆਪਣਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਅਗੈ ਧਰੇਇ ।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੀਆ ਸੇਈ ਕਰਮ ਕਰੇਇ ।
ਸਹਜੇ ਸਾਚਿ ਮਿਲਾਵੜਾ ਸਾਚੁ ਵਡਾਈ ਦੇਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨਾ ਪਾਈਐ ਜੇ ਲੋਚੈ[3] ਸਭੁ ਕੋਇ ।੧।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫੇਰੁ ਪਇਆ ਕਾਮਣਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।ਰਹਾਉ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨੀਦ ਨ ਆਵਈ ਦੁਖੀ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ[4] ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਪਿਰੁ ਨ ਪਾਇਐ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।੨।
ਹਉ ਹਉ ਕਰਤੀ ਜਗੁ ਫਿਰੀ ਨਾ ਧਨੁ ਸੰਪੈ[5] ਨਾਲਿ ।
ਅੰਧੀ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਈ ਸਭ ਬਾਧੀ ਜਮਕਾਲਿ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਧਨੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿਨਾਮਾ ਰਿਦੈ ਸਮਾਲਿ ।੩।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉ ਰਸਨਾ ਰਸਨ ਰਸਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਰੰਗੁ ਨ ਉਤਰੈ ਜੋ ਹਰਿ ਧੁਰਿ ਛੋਡਿਆ ਲਾਇ ।੪।੧੪।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਭਗਤਿ ਕੀਜੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨਾ ਹੋਈ ।
ਆਪੈ ਆਪੁ ਮਿਲਾਏ ਬੂਝੈ ਤਾ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ।

1. ਪ੍ਰੇਮ 2. ਕਿਸਮਤ ਜਾਗਦੀ ਹੈ 3. ਚਾਹੇ 4. ਲੰਘਦੀ ਹੈ 5. ਜਾਇਦਾਦ

ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ।
ਭਾਈ ਰੇ ਭਗਤਿ ਹੀਣੁ ਕਾਹੇ ਜਗਿ ਆਇਆ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ । ੧ ।
ਆਪੇ ਜਗਜੀਵਨੁ ਸੁਖਦਾਤਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਏ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰੇ ਕਿਆ ਕੋ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਦੇਇ ਵਡਾਈ ਆਪੇ ਸੇਵ ਕਰਾਏ । ੨ ।
ਦੇਖਿ ਕੁਟੰਬੁ ਮੋਹਿ ਲੋਭਾਣਾ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਨ ਜਾਈ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਇਆ ਤਿਸ ਦੀ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਖਾ ਮੀਤੁ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਅੰਤੇ ਹੋਇ ਸਖਾਈ । ੩ ।
ਆਪਣੈ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਕਹੈ ਕਹਾਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਆਪੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਦਾਤਾ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ[1] ਹੈ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ।
ਨਾਨਕ ਸੋਭਾ ਸੁਰਤਿ ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ੪ । ੧੫ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਧਨੁ ਜਨਨੀ[2] ਜਿਨਿ ਜਾਇਆ ਧੰਨੁ ਪਿਤਾ ਪਰਧਾਨੁ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਵਿਚਹੁ ਗਇਆ ਗੁਮਾਨੁ ।
ਦਰਿ ਸੇਵਨਿ ਸੰਤ ਜਨ ਖੜੇ ਪਾਇਨਿ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ । ੧ ।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਇ ਹਰਿ ਸੋਇ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਘਰਿ ਆਇਆ ਆਪੇ ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਾਲਾਹੀਐ ਰੰਗੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਚੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਨ ਵਿਛੁੜਿ ਜਾਇ । ੨ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੁ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ ।
ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਮੇਲਿਅਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪੰਨੈ[3] ਪਾਇ ।
ਆਪੇ ਕਾਰ ਕਰਾਇਸੀ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ । ੩ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉ ਹਉਮੈ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਅਹਿਨਿਸਿ ਹਿਰਦੈ ਰਵਿ ਰਹੈ ਨਿਰਭਉ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਕਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰ । ੪ । ੧੬ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੋਵਿਦੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ[4] ਨ ਪਾਈਐ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।

. ਭਗਤ[1] ਦਾ ਪਿਆਰਾ 2. ਮਾਤਾ 3. ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਕੇ
. ਗੱਲੀਂ ਬਾਤੀਂ

ਸਤਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਦ ਭੈ ਰਚੈ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਖੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਿਨੀ ਚਾਖਿਆ ਤਿਨੀ ਸਾਦੁ ਪਾਇਆ ਬਿਨੁ ਚਾਖੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨਾ ਜਾਇ ।
ਪੀਵਤ ਹੂ ਪਰਵਾਣੁ ਭਇਆ ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਆਪੇ ਦੇਇ ਤ ਪਾਈਐ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਦੇਵਣ ਵਾਲੇ ਕੈ ਹਥਿ ਦਾਤਿ ਹੈ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਪਾਇ ।
ਜੇਹਾ ਕੀਤੋਨੁ ਤੇਹਾ ਹੋਆ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।੩।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾ ਹੋਇ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਹੀ ਰੰਗਿ ਵਰਤਦਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।੪।੧੭।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਇਆਂ ਸਾਧੈ ਉਰਧ ਤਪੁ[1] ਕਰੈ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਨ ਜਾਇ ।
ਅਧਿਆਤਮ ਕਰਮ ਜੇ ਕਰੇ ਨਾਮੁ ਨ ਕਬਹੀ ਪਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੧।
ਸੁਣਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਭਜ ਸਤਗੁਰ ਸਰਣਾ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਛੁਟੀਐ ਬਿਖੁ ਭਵਜਲੁ ਸਬਦਿ ਗੁਰ ਤਰਣਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸਭਾ ਧਾਤੁ[2] ਹੈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਵਿਕਾਰੁ ।
ਪੰਡਿਤੁ ਪੜੈ ਬੰਧਨ ਮੋਹ ਬਾਧਾ ਨਹ ਬੂਝੈ ਬਿਖਿਆ ਪਿਆਰਿ ।
ਸਤਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ[3] ਛੂਟੈ ਚਉਥੈ ਪਦਿ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰੁ ।੨।
ਗੁਰ ਤੇ ਮਾਰਗੁ ਪਾਈਐ ਚੂਕੈ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਤਾ ਉਧਰੈ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰੁ ।੩।
ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਅਤਿ ਸਬਲ[4] ਹੈ ਛਡੇ ਨ ਕਿਤੈ ਉਪਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਖੁ ਲਾਇਦਾ ਬਹੁਤੀ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਲਗੇ ਸੇ ਉਬਰੇ[5] ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਗਵਾਇ ।੪।੧੮।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਨਾਮੋ ਦੇਇ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ।

1. ਬਾਹਾਂ ਖੜੀਆਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤਾ ਤਪ, ਸਖ਼ਤ ਤਪੱਸਿਆ 2. ਪਦਾਰਥ, ਮਾਇਆ
3. ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੁੰਝਲ 4. ਤਕੜਾ, ਮੂੰਹਜ਼ੋਰ 5. ਬਚ ਗਏ

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ । ੧ ।
ਮਨ ਰੇ ਦੂਜਾ ਭਾਉ[1] ਚੁਕਾਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਤੇਰੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਸੁਖ ਪਾਇ । ਰਹਾਉ ।
ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਜਾ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰਿ ।
ਮਨਿ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ । ੨ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਜਗੁ ਬਿਨਸਦਾ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਜਾਸਨਿ ਪਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਾਉ ਪਾਈਐ ਸਚੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੩ ।
ਸਬਦਿ ਮੰਨਿਐ ਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸਦਾ ਸਾਚੇ ਕੀ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇ । ੪ । ੧੯ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨੀ ਪੁਰਖੀ ਸਤਗੁਰੁ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸੇ ਦੁਖੀਏ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ।
ਘਰਿ ਹੋਂਦਾ ਪੁਰਖੁ[2] ਨ ਪਛਾਣਿਆ ਅਭਿਮਾਨਿ ਮੁਠੇ ਅਹੰਕਾਰ ।
ਸਤਗੁਰੂ ਕਿਆ ਫਿਟਕਿਆ ਮੰਗ ਥਕੇ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਨਾ ਸੇਵਿਓ ਸਭਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਣਹਾਰੁ । ੧ ।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਹਰਿ ਵੇਖੁ ਹਦੂਰਿ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖੁ ਪਰਹਰੈ[3] ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ । ੧ । ਰਹਾਉ।
ਸਚੁ ਸਲਾਹਨਿ ਸੇ ਸਚੇ ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ।
ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਸਚੇ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਵਰਤਦਾ ਕੋਇ ਨਾ ਮੇਟਣਹਾਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਹਲੁ[4] ਨ ਪਾਇਨੀ ਕੂੜਿ ਮੁਠੇ ਕੂੜਿਆਰ । ੨ ।
ਹਉਮੈ ਕਰਤਾ ਜਗੁ ਮੁਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਦਾਤਾਰ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਤਾ ਉਬਰਹਿ ਸਚੁ ਰਖਹਿ ਉਰਧਾਰ ।
ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ । ੩ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ਹਉਮੈ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰ ।

1. ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ 2. ਅੰਦਰ ਵਸਦਾ ਰੱਬ 3. ਮੇਟਦਾ ਹੈ 4. ਸਵਰੂਪ, ਨਿਜ ਪਦ

ਧੰਧਾ ਧਾਵਤ ਰਹਿ ਗਏ ਲਾਗਾ ਸਾਚਿ ਪਿਆਰ ।
ਸਚਿ ਰਤੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਾਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।੪।
ਸਤਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਮੰਨਿਓ ਸਬਦਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਇਸਨਾਨੁ ਦਾਨੁ ਜੇਤਾ ਕਰਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਾ ਲਾਗੈ ਨਾਮ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ਤੂ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਅਪਾਰਿ ।੫।੨੦।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕਿਸੁ ਹਉ ਸੇਵੀ ਕਿਆ ਜਪੁ ਕਰੀ ਸਤਗੁਰ ਪੂਛਉ ਜਾਇ ।
ਸਤਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਲਈ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਏਹਾ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਮੈ ਹੀ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ! ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗ ਹਰਿ ਚੇਤਿ ।
ਆਪਣੀ ਖੇਤੀ ਰਖਿ ਲੈ ਕੂੰਜ ਪੜੈਗੀ ਖੇਤਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨ ਕੀਆ ਇਛਾ ਪੂਰੀਆ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ[1] ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਵੇਖੈ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਭ੍ਰਮੁ ਗਇਆ ਸਰੀਰਹੁ ਦੂਰਿ ।
ਨਿਰਮਲੁ ਸਾਹਿਬੁ ਪਾਇਆ ਸਾਚਾ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰੁ[2] ।੨।
ਜੋ ਜਾਗੈ ਸੇ ਉਬਰੇ ਸੂਤੇ ਗਏ ਮੁਹਾਇ[3] ।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਣਿਓ ਸੁਪਨਾ ਗਇਆ ਵਿਹਾਇ ।
ਸੁੰਞੇ ਘਰ ਕਾ ਪਾਹੁਣਾ ਜਿਉ ਆਇਆ ਤਿਉ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਗਇਆ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸੀ ਜਾਇ ।੩।
ਸਭ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਕਹਨੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀਐ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਹਉ ਤਿਨ ਕੈ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰ ਹਹਿ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।੪।੨੧।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜੇ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਵੀਚਾਰੀਐ ਤਾ ਕਿਤੁ ਵੇਲਾ ਭਗਤਿ ਹੋਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੇ ਰਤਿਆ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਪਿਆਰਾ ਵਿਸਰੈ ਭਗਤਿ ਕਿਨੇਹੀ[4] ਹੋਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਸਾਚ ਸਿਉ ਸਾਸੁ ਨ ਬਿਰਥਾ ਕੋਇ ।੧।

1. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਵਾਲੀ ਭਗਤੀ 2. ਗੰਭੀਰ 3. ਲੁੱਟੇ ਗਏ 4. ਕਿਹੋ ਜੇਹੀ

ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਸਾਚੀ ਭਗਤਿ ਤਾ ਥੀਐ ਜਾ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੧। ਰਹਾਉ
ਸਹਜੇ ਖੇਤੀ ਰਾਹੀਐ[1] ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਬੀਜੁ ਪਾਇ ।
ਖੇਤੀ ਜੰਮੀ ਅਗਲੀ[2] ਮਨੂਆ ਰਜਾ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਸਾਚਾ ਸਚਿ ਰਤਾ ਸਚੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।੨।
ਆਖਣੁ ਵੇਖਣੁ ਬੋਲਣਾ ਸਬਦੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਬਾਣੀ ਵਜੀ[3] ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਸੁਣਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਰਹਿ ਗਇਆ ਸਚੈ ਲਇਆ ਮਿਲਾਇ ।
ਤਿਨ ਕਉ ਮਹਲੁ ਹਦੂਰਿ ਹੈ ਜੋ ਸਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੩।
ਨਦਰੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਲਹੈ ਸਤਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਜਿਸੁ ਆਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੇ ਰਤਿਆ ਦੁਖੁ ਬਿਖਿਆ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵੜਾ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੪।੨੨।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪਣਾ ਭਉ ਤਿਨ ਪਾਇਓਨੁ ਜਿਨ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਸਤਸੰਗਤੀ ਸਦਾ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰਿ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਮੈਲੁ ਚੁਕਾਈਅਨੁ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਮਨਿ ਸਚੇ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਭਰਨਾਲਿ[4] ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਸੋਹਣਾ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੇ ਰਤਿਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ।
ਜੋਤੀ ਹੂ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਪਦਾ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸਤਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨ ਆਇ ।੨।
ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਡੂਮਣੀ[5] ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇ ।
ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਘੜੀ ਨ ਜੀਵਦੀ ਦੁਖੀ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣਾ ਅੰਧੁਲਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭ ਆਪਣੀ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।੩।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੁਣਦਾ ਵੇਖਦਾ ਕਿਉ ਮੁਕਰਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।

1. ਬੀਜੀਏ 2. ਬਹੁਤੀ 3. ਪਰਗਟ ਹੋਈ 4. ਸਮੁੰਦਰ 5. ਦੁਖੀ ਚਿਤ

ਪਾਪੋ ਪਾਪੁ ਕਮਾਵਦੇ ਪਾਪੇ ਪਚਹਿ ਪਚਾਇ[1] ।
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਿਸੁ ਵੇਖਾਲੇ ਸੋਈ ਵੇਖੈ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇ ।੪।੨੩।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੩

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਰੋਗੁ ਨ ਤੁਟਈ ਹਉਮੈ ਪੀੜ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਨਾਮੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੋਇ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹਿ ਤੂ ਫਿਰਿ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਨ ਹੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ
ਹਰਿ ਇਕੋ ਦਾਤਾ ਵਰਤਦਾ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨਾ ਕੋਇ ।
ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਸਭ ਨਦਰੀ ਅੰਦਰਿ ਵੇਖਦਾ ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ ।੨।
ਹਉਮੈ ਸਭਾ ਗਣਤ[2] ਹੈ ਗਣਤੈ ਨਉ ਸੁਖੁ ਨਾਹਿ ।
ਬਿਖੁ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਬਿਖ ਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਠਉਰੁ ਨ ਪਾਇਨੀ ਜਮਪੁਰਿ ਦੂਖ ਸਹਾਹਿ ।੩।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਦਾ ਤਿਸੈ ਦਾ ਆਧਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੁਝੀਐ ਤਾ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂੰ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ।੪।੨੪।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਤਿਨਾ ਅਨੰਦੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੈ ਜਿਨਾ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰੁ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰਿਕੈ ਆਪਣੀ ਦਿਤੋਨੁ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੁ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਮਨੁ ਲਾਲੁ ਥੀਆ ਰਤਾ[3] ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਜਿਹਵਾ ਰਤੀ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਰਸਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਹੁ ਰੰਗੁ ਪਾਈਐ ਜਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੨।
ਸੰਸਾ[4] ਇਹੁ ਸੰਸਾਰੁ ਹੈ ਸੁਤਿਆ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ।

1. ਸੜਦੇ ਹਨ 2. ਲੇਖਾ-ਪੱਤਾ 3. ਪ੍ਰੀਤਿ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ 4. ਭਰਮ ਰੂਪ

ਇਕਿ ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਕਢਿ ਲਇਅਨੁ ਆਪੇ ਲਇਓਨੁ ਮਿਲਾਇ ।
ਆਪੇ ਹੀ ਆਪਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇ ।
ਆਪਿ ਵਡਾਈ ਦਿਤੀਅਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ।੩।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਭੁਲਿਆ ਲਏ ਸਮਝਾਇ ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਆਪਿ ਖੁਆਇਅਨੁ[1] ਦੂਜੈ ਛਡਿਅਨੁ ਲਾਇ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੇ ਰਤਿਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੪।੨੫।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮਨੁ ਰੰਗਿਆ ਰਸਨਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਕਰ ਵੇਖਹੁ ਮਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੁ ਨ ਉਤਰੈ ਜਿਚਰੁ[2] ਗੁਰਸਬਦਿ ਨ ਕਰੇ ਪਿਆਰੁ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਚਲੁ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਹਿ ਤਾ ਸੁਖ ਲਹਹਿ ਮਹਲੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅਉਗੁਣਵੰਤੀ ਗੁਣੁ ਕੋ ਨਹੀ ਬਹਣਿ ਨ ਮਿਲੈ ਹਦੂਰਿ[3] ।
ਮਨਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣਈ ਅਵਗਣਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ।
ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸਚਿ ਰਤੇ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ ਆਪਿ ਹਦੂਰਿ ।੨।
ਆਪੇ ਰੰਗਣਿ ਰੰਗਿਓਨੁ ਸਬਦੇ ਲਇਓਨੁ ਮਿਲਾਇ ।
ਸਚਾ ਰੰਗੁ ਨ ਉਤਰੈ ਜੋ ਸਚਿ ਰਤੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ[4] ਭਵਿ ਥਕੇ ਮਨਮੁਖ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ਸੋ ਮਿਲੈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।੩।
ਮਿਤ੍ਰ ਘਣੇਰੇ ਕਰਿ ਥਕੀ ਮੇਰਾ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ ਕੋਇ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੁਖੁ ਕਟਿਆ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਸਚੁ ਖਟਣਾ ਸਚੁ ਰਾਸਿ ਹੈ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਸਚਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ।੪।੨੬।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਕਾਰਣੁ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦੇਖੈ ਆਪਿ ਉਪਾਇ ।
ਸਭ ਏਕੋ ਇਕੁ ਵਰਤਦਾ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਿਆ ਜਾਇ ।
ਆਪੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਇਆਲੁ ਹੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ[5] ।

1. ਭੁਲਾਏ ਹਨ 2. ਜਦ ਤਕ 3. ਨੇੜੇ 4. ਪਾਸੇ 5. ਸੋਝੀ ਪਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਮਤੀ ਸਦ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਮੰਨਿ ਲੈ ਰਜਾਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਸਭੁ ਥੀਐ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਕਾਰਣ ਧਾਰਿਆ ਸੋਈ ਸਾਰ[1] ਕਰੇਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀਐ ਜਾ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਸੇ ਜਨ ਸਬਦੇ ਸੋਹਣੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਆਪ ਮੇਲੇ ਕਰਤਾਰਿ ।੨।
ਗੁਰਮਤੀ ਸਚੁ ਸਲਾਹਣਾ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ।
ਘਟਿ ਘਟਿ ਆਪੇ ਹੁਕਮਿ ਵਸੈ ਹੁਕਮੇ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਸਾਲਾਹੀਐ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਖੋਇ ।
ਸਾਧਨ[2] ਨਾਵੈ ਬਾਹਰੀ ਅਵਗਣਵੰਤੀ ਰੋਇ ।੩।
ਸਚੁ ਸਲਾਹੀ ਸਚਿ ਲਗਾ ਸਚੈ ਨਾਇ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਗੁਣ ਵੀਚਾਰੀ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹਾ[3] ਅਵਗੁਣ ਕਢਾ ਧੋਇ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ਫਿਰਿ ਵੇਛੋੜਾ ਨ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀ ਆਪਣਾ ਜਿਦੂ ਪਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।੪।੨੭।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਕਾਮ ਗਹੇਲੀਏ[4] ਕਿਆ ਚਲਹਿ ਬਾਂਹ ਲੁਡਾਇ ।
ਆਪਣੁ ਪਿਰੁ ਨ ਪਛਾਣਹੀ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸਹਿ ਜਾਇ ।
ਜਿਨੀ ਸਖੀ ਕੰਤੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹਉ ਤਿਨਕੈ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ।
ਤਿਨ ਹੀ ਜੈਸੀ ਥੀ ਰਹਾ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।੧।
ਮੁੰਧੇ[5] ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰਿ ।
ਪਿਰੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸੋਹਣਾ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕੰਤੁ ਨ ਪਛਾਣਈ ਤਿਨ ਕਿਉ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਗਰਬਿ ਅਟੀਆ[6] ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲਹਿ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਤਿਨ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ।
ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵਹਿ ਆਪਣਾ ਤਿਨਾ ਸੁਖੇ ਸੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।੨।
ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਪਿਰ ਮੁਤੀਆ[7] ਪਿਰਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਅਗਿਆਨਮਤੀ ਅੰਧੇਰੁ ਹੈ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਦੇਖੇ ਭੁਖ ਨ ਜਾਇ ।
ਆਵਹੁ ਮਿਲਹੁ ਸਹੇਲੀਹੋ ਮੈ ਪਿਰੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੩।

1. ਸੰਭਾਲ 2. ਇਸਤਰੀ 3. ਇਕੱਤ੍ਰ ਕਰਾਂ 4. ਵਾਸਨਾ-ਗ੍ਰਸਤ
5. ਅੱਲੜ, ਅਣਜਾਣ 6. ਅਹੰਕਾਰ-ਭਰੀਆਂ 7. ਪਤੀ ਦੀ ਛੱਡੀ ਹੋਈ, ਛੁੱਟੜ

ਸੇ ਸਹੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਖਸਮੁ ਪਛਾਣਹਿ ਆਪਣਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਆਗੈ ਦੇਇ ।
ਘਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਆਪਣਾ ਹਉਮੈ ਦੂਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੋਭਾਵੰਤੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇਇ ।੪।੨੮।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਇਕਿ ਪਿਰੁ ਰਾਵਹਿ[1] ਆਪਣਾ ਹਉ ਕੈ ਦਰਿ ਪੂਛਉ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੀ ਭਾਉ ਕਰਿ ਮੈ ਪਿਰੁ ਦੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ।
ਸਭੁ ਉਪਾਏ ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਕਿਸੁ ਨੇੜੈ ਕਿਸੁ ਦੂਰਿ ।
ਜਿਨਿ ਪਿਰੁ ਸੰਗੇ ਜਾਣਿਆ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ।੧।
ਮੁੰਧੇ ਤੂ ਚਲੁ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਵਹਿ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਨਿ ਘਰਿ ਆਪਣੈ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਵੈ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ।
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਜਿ ਸਭਸੈ ਦੇਇ ਅਧਾਰ ।੨।
ਪਿਰੁ ਸਾਲਾਹਨਿ ਆਪਣਾ ਤਿਨ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪੀ ਸਿਰੁ ਦੇਇ ਤਿਨ ਕੈ ਲਾਗਾ ਪਾਇ ।
ਜਿਨੀ ਇਕੁ ਪਛਾਣਿਆ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਚੁਕਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੀਐ ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੩।੨੯।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀ ਸਚਾ ਸਚ ਤੂ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤੇਰੈ ਚੀਰੈ[2] ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਤਰਸਦੇ ਫਿਰੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਪੀਰੈ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਬਖਸੇ ਬਖਸਿ ਲਏ ਸੂਖ ਸਦਾ ਸਰੀਰੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸੇਵ ਕਰੀ ਸਚੁ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੈ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹੀਐ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਧਰਮਰਾਇ ਨੋ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਬਹਿ ਸਚਾ ਧਰਮੁ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟੁ ਆਤਮਾ ਓਹੁ ਤੇਰੀ ਸਰਕਾਰ[3] ।
ਅਧਿਆਤਮੀ[4] ਹਰਿ ਗੁਣਤਾਸੁ ਮਨਿ ਜਪਹਿ ਏਕੁ ਮੁਰਾਰਿ ।
ਤਿਨ ਕੀ ਸੇਵਾ ਧਰਮਰਾਇ ਕਰੈ ਧੰਨੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰ ।੨।

1. ਮਾਣਦੀਆਂ ਹਨ 2. ਸਮਰੱਥਾ, ਵਸ ਵਿਚ 3. ਮਲਕੀਅਤ 4. ਰੂਹਾਨੀ

ਮਨ ਕੇ ਬਿਕਾਰ ਮਨਹਿ ਤਜੈ ਮਨਿ ਚੂਕੈ ਮੋਹੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਨੁ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਈਐ ਮਨਮੁਖਿ ਫਿਰੈ ਦਿਵਾਨੁ[1] ।
ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਰੇ ਬਿਖਿਆ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੁ । ੩ ।

ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਜਿਉ ਬੋਲਾਏ ਤਿਉ ਬੋਲੀਐ ਜਾ ਆਪਿ ਬੁਲਾਏ ਸੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ਤੂ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਹੋਇ । ੪ । ੩੦ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜਗਿ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਮਲੁ ਲਾਗੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਮਲੁ ਹਉਮੈ ਧੋਤੀ ਕਿਵੈ ਨ ਉਤਰੈ ਜੇ ਸਉ ਤੀਰਥ ਨਾਇ ।
ਬਹੁਬਿਧਿ[2] ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਦੂਣੀ ਮਲੁ ਲਾਗੀ ਆਇ ।
ਪੜਿਐ[3] ਮੈਲੁ ਨ ਉਤਰੈ ਪੂਛਹੁ ਗਿਆਨੀਆ ਜਾਇ । ੧ ।

ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਸਰਣਿ ਆਵੈ ਤਾ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰ ਥਕੇ ਮੈਲੁ ਨ ਸਕੀ ਧੋਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।

ਮਨਿ ਮੈਲੈ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੇ ਮੈਲੇ ਮੁਏ ਜਾਸਨਿ ਪਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਮਲੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ਸਮਾਇ ।
ਜਿਉ ਅੰਧੇਰੇ ਦੀਪਕੁ ਬਾਲੀਐ ਤਿਉ ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ
ਤਜਾਇ । ੨ ।

ਹਮ ਕੀਆ ਹਮ ਕਰਹਗੇ ਹਮ ਮੂਰਖ ਗਾਵਾਰ ।
ਕਰਣੈ ਵਾਲਾ ਵਿਸਰਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਮਾਇਆ ਜੇਵਡੁ[4] ਦੁਖੁ ਨਹੀ ਸਭਿ ਭਵਿ ਥਕੇ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਧਾਰਿ । ੩ ।

ਜਿਸ ਨੋ ਮੇਲੇ ਸੋ ਮਿਲੈ ਹਉ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਏ ਮਨ ਭਗਤੀ ਰਤੀਆ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਨਿਜ ਥਾਉ ।
ਮਨਿ ਰਤੇ ਜਿਹਵਾ ਰਤੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਚੇ ਗਾਉ[5] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਸਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਉ । ੪ । ੩੧ ।

1. ਪਾਗਲ, ਝੱਲੇ 2. ਬਹੁ-ਭਾਂਤੇ 3. ਪੜਨ ਨਾਲ 4. ਜਿਤਨਾ ਵੱਡਾ 5. ਗਾਵਾਂ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਭਗਤਿ ਕੀਜੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਆਪੈ ਆਪੁ ਮਿਲਾਏ ਬੂਝੈ ਤਾ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਕੋਇ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਚਾ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਭਗਤਿ ਹੀਣੁ ਕਾਹੇ ਜਗਿ ਆਇਆ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਆਪੇ ਹਰਿ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਏ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰੇ ਕਿਆ ਕੋ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਆਪੇ ਸੇਵ ਕਰਾਏ ।੨।
ਦੇਖਿ ਕੁਟੰਬੁ ਮੋਹਿ ਲੋਭਾਣਾ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਨ ਜਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਇਆ ਤਿਸ ਕੀ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਰਾ ਅੰਤੇ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ।੩।
ਪੇਈਅੜੈ[1] ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਮਨਮੁਖਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੋ ਮਗੁ[2] ਨ ਜਾਣੈ ਅੰਧੇ ਠਉਰ ਨ ਕਾਈ ।
ਹਰਿ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮਨਿ ਨਹੀ ਵਸਿਆ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਈ ।੪।
ਪੇਈਅੜੈ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਉਮੈ ਮੋਹ ਚੁਕਾਇਆ ।
ਜਿਸੁ ਸਿਉ ਰਾਤਾ ਤੈਸੋ ਹੋਵੈ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ।੫।
ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਭਾਉ ਲਾਏ ਗੁਰਸਬਦੀ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਸਹਜੁ ਊਪਜੈ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਸਦ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।੬।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲਾ ਮਨਿ ਨਿਰਮਲਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਦੁਖੁ ਸਭੁ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।੭।
ਆਪਣੈ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਕਹੈ ਕਹਾਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਆਪੁ[3] ਨ ਜਾਈ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਸੁਖਦਾਤਾ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਸੋਭਾ ਸੁਰਤਿ[4] ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।੮।੧।

1. ਪੇਕਾ ਘਰ, ਇਹ ਲੋਕ 2. ਮਾਰਗ 3. ਹਉਮੈ 4. ਸੋਝੀ

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਜਮ ਡੰਡੁ ਲਗੈ ਤਿਨ ਆਇ ।
ਜਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸੇ ਉਬਰੇ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵਲਾਇ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਧੁਰਿ ਪੂਰਬਿ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਤੀਤਿ[1] ਨ ਆਵਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਾਗੋ ਭਾਉ ।
ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਵਈ ਦੁਖ ਮਹਿ ਸਵੈ ਸਮਾਇ ।੨।
ਜੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੀਚੈ ਬਹੁਤੁ ਲੋਚੀਐ ਕਿਰਤੁ[2] ਨ ਮੇਟਿਆ ਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਭਗਤੀ ਮੰਨਿਆ ਸੇ ਭਗਤ ਪਏ ਦਰਿ ਥਾਇ ।੩।
ਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਦਿੜਾਵੈ ਰੰਗ ਸਿਉ ਬਿਨੁ ਕਿਰਪਾ ਲਇਆ ਨ ਜਾਇ।
ਜੇ ਸਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨੀਰੀਐ[3] ਭੀ ਬਿਖੁ ਫਲੁ ਲਾਗੈ ਧਾਇ ।੪।
ਸੇ ਜਨ ਸਚੇ ਨਿਰਮਲੇ ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਲ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਕਮਾਵਦੇ ਬਿਖੁ ਹਉਮੈ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰੁ ।੫।
ਮਨਹਠਿ ਕਿਤੈ ਉਪਾਇਨ ਛੂਟੀਐ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸੋਧਹੁ ਜਾਇ ।
ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧੂ ਉਬਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।੬।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਅੰਤੁ ਨ ਪਰਾਵਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਈ ਸੋਹਦੇ ਜਿਨ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰੁ ।੭।
ਨਾਨਕ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅਉਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਾਈਐ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੮।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪੰਖੀ ਬਿਰਖਿ ਸੁਹਾਵੜਾ ਸਚੁ ਚੁਗੈ ਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਸਹਜਿ ਰਹੈ ਉਡੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੇ ਚਲਹਿ ਤਾ ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਚਹਿ ਹਰਿ ਨਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਪੰਖੀ ਬਿਰਖ ਸੁਹਾਵੜੇ ਊਡਹਿ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਜਾਹਿ ।
ਜੇਤਾ ਊਡਹਿ ਦੁਖ ਘਣੇ ਨਿਤ ਦਾਝਹਿ ਤੈ ਬਿਲਲਾਹਿ[4] ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮਹਲੁ ਨ ਜਾਪਈ ਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਪਾਹਿ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬ੍ਰਹਮ ਹਰੀਆਵਲਾ ਸਾਚੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਾਖਾ ਤੀਨਿ[5] ਨਿਵਾਰੀਆ ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵਲਾਇ ।

1. ਭਰੋਸਾ 2. ਕਰਮ ਦਾ ਲੇਖ 3. ਸਿੰਚੀਏ 4. ਤ੍ਰਿਖਾ ਨਾਲ ਤੜਫਦੇ ਤੇ ਵਿਲਕਦੇ ਹਨ 5. ਸਤੋ, ਰਜੋ, ਤਮੋ ਦੀਆਂ ਬਿਰਤੀਆਂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲੁ ਹਰਿ ਏਕੁ ਹੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ਖਵਾਇ ।੩।
ਮਨਮੁਖ ਊਭੇ[1] ਸੁਕਿ ਗਏ ਨਾ ਫਲੁ ਤਿੰਨਾ ਛਾਉ ।
ਤਿੰਨਾ ਪਾਸਿ ਨ ਬੈਸੀਐ ਓਨਾ ਘਰੁ ਨ ਗਿਰਾਉ ।
ਕਟੀਅਹਿ ਤੈ ਨਿਤ ਜਾਲੀਅਹਿ ਓਨਾ ਸਬਦੁ ਨ ਨਾਉ ।੪।
ਹੁਕਮੇ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਉ ।
ਹੁਕਮੇ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਣਾ ਜਹ ਭੇਜਹਿ ਤਹ ਜਾਉ ।
ਹੁਕਮੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹੁਕਮੇ ਸਚਿ ਸਮਾਉ ।੫।
ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਬਪੁੜੇ[2] ਭੂਲੇ ਫਿਰਹਿ ਗਵਾਰ ।
ਮਨ ਹਠਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਹਿ ਖੁਆਰੁ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵਈ ਨਾ ਸਚਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।੬।
ਗੁਰਮੁਖੀਆ ਮੁਹ[3] ਸੋਹਣੇ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਸਚਿ ਰਤੇ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰ ।
ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਸਭ ਕੁਲ ਕਾ ਕਰਹਿ ਉਧਾਰੁ ।੭।
ਸਭ ਨਦਰੀ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰਿ ਨ ਕੋਇ ।
ਜੈਸੀ ਨਦਰਿ[4] ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਸਚਾ ਤੈਸਾ ਹੀ ਕੋ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈਆ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੮।੩।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਮੁਖ ਊਜਲੇ ਹਰਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸਹਜੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਹੈ ਵਿਰਲਾ ਪਾਏ ਕੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਦਾ ਸੁਹਾਗੁ ਸੁਹਾਗਣੀ ਜੇ ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਨਿਹਚਲੁ ਪਾਈਐ ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਮਿਲੀ ਨਾ ਵੀਛੁੜੈ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ[5] ਸਮਾਇ ।੨।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਅਤਿ ਊਜਲਾ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਪਾਠੁ ਪੜੈ ਨਾ ਬੂਝਈ ਭੇਖੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਸਦਾ ਪਾਇਆ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਸਮਾਇ ।੩।
ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਚੁਕਾਇਆ ਗੁਰਮਤੀ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗੁ ਦੁਖੀਆ ਫਿਰੈ ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਗਈ ਖਾਇ ।

1, ਖੜੇ ਖੜਾਏ 2. ਬੇਚਾਰੇ, ਅਗਿਆਨੀ 3. ਮੁਖੜੇ 4. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ
5. ਗਲਵੱਕੜੀ

ਸਬਦੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਬਦੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੪।
ਮਾਇਆ ਭੂਲੇ ਸਿਧ ਫਿਰਹਿ ਸਮਾਧਿ ਨ ਲਗੈ ਸੁਭਾਇ[1] ।
ਤੀਨੇ ਲੋਅ ਵਿਆਪਤ ਹੈ ਅਧਿਕ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨਾ ਪਾਈਐ ਨਾ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਇਆ ਜਾਇ ।੫।
ਮਾਇਆ ਕਿਸ ਨੋ ਆਖੀਐ ਕਿਆ ਮਾਇਆ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਦੁਖਿ ਸੁਖਿ ਏਹੁ ਜੀਉ ਬਧੁ[2] ਹੈ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਭਰਮੁ ਨ ਚੁਕਈ ਨ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ।੬।
ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤੀ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ ।
ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀਐ ਮਾਇਆ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।੭।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਗੁਣ ਨ ਜਾਪਨੀ ਬਿਨੁ ਗੁਣ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਹਜਿ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦੇ ਹਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤ ਹੋਇ ।੮।੪।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਕੀਨਾ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਨਹੀਂ ਬੂਝਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਚਾਨਣੁ ਕਰਮਿ[3] ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਸਹਜਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਭਉ ਭਾਗਿਆ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਕਮਾਈਐ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਘਰਿ ਮਹਲਿ ਸਚਿ ਸਮਾਈਐ ਜਮ ਕਾਲੁ ਨ ਸਕੈ ਖਾਇ ।੨।
ਨਾਮਾ ਛੀਂਬਾ ਕਬੀਰੁ ਜੋੁਲਾਹਾ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਗਤਿ ਪਾਈ ।
ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਬੇਤੇ[4] ਸਬਦੁ ਪਛਾਣਹਿ ਹਉਮੈ ਜਾਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਸੁਰਿਨਰ ਤਿਨਕੀ ਬਾਣੀ ਗਾਵਹਿ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਭਾਈ ।੩।
ਦੈਤ ਪੁਤੁ[5] ਕਰਮ ਧਰਮ ਕਿਛੁ ਸੰਜਮ ਨ ਪੜੈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ
ਨਾ ਜਾਣੈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਐ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਏਕੋ ਪੜੈ ਏਕੋ ਨਾਉ ਬੂਝੈ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣੈ ।੪।
ਖਟੁ ਦਰਸਨ[6] ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ।

1. ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ 2. ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ 3. ਬਖਸ਼ਿਸ ਦੁਆਰਾ 4. ਜਾਣੂ
5. ਭਾਵ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ 6. ਛੇ ਭੇਖ—ਜੋਗੀ, ਜੰਗਮ, ਸਰੇਵੜੇ, ਬੋਧੀ, ਵੈਰਾਗੀ ਤੇ ਸੰਨਿਆਸੀ ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਤਾ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਪਾਵਹਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਗੈ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਰਹਾਏ ।੫।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਿ ਪੜਿ ਵਾਦੁ[1] ਵਖਾਣਹਿ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫੇਰੁ ਪਇਆ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ ।
ਜਾ ਨਾਉ ਚੇਤੈ ਤਾ ਗਤਿ ਪਾਏ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।੬।
ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਉਪਜੈ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁਭਾਏ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਰਪੀ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ਚਲਾ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ।
ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ।੭।
ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਬ੍ਰਹਮੁ ਜੋ ਬਿੰਦੇ[2] ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਸਭਨਾ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਜਾਤਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।੮।੫।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਹਜੈ ਨੋ ਸਭ ਲੋਚਦੀ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ ਥਕੇ ਭੇਖੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਸਹਜੁ ਪਾਇਆ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਹਜੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਸਬਦੈ ਹੀ ਤੇ ਸਹਜੁ[3] ਊਪਜੈ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਸੋਇ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਸਹਜੇ ਗਾਵਿਆ ਥਾਇ ਪਵੈ ਬਿਨੁ ਸਹਜੈ ਕਥਨੀ ਬਾਦਿ ।
ਸਹਜੇ ਹੀ ਭਗਤਿ ਊਪਜੈ ਸਹਜਿ ਪਿਆਰਿ ਬੈਰਾਗਿ ।
ਸਹਜੈ ਹੀ ਤੇ ਸੁਖ ਸਾਤਿ ਹੋਇ ਬਿਨੁ ਸਹਜੈ ਜੀਵਣੁ ਬਾਦਿ ।੨।
ਸਹਜਿ ਸਾਲਾਹੀ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਇ ।
ਸਹਜੇ ਹੀ ਗੁਣ ਊਚਰੈ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਸਬਦੇ ਹੀ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਖਾਇ ।੩।
ਸਹਜੇ ਕਾਲੁ ਵਿਡਾਰਿਆ[4] ਸਚ ਸਰਣਾਈ ਪਾਇ ।
ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੀ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।੪।
ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਸਹਜੁ ਨ ਊਪਜੈ ਮਾਇਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਹਉਮੈ ਜਲੈ ਜਲਾਇ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਨ ਚੂਕਈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।੫।

1. ਬਹਿਸ, ਚਰਚਾ 2. ਜਾਣਦਾ ਹੈ 3. ਸਮਤਾ ਭਾਵਵਾਲੀ ਕੁਦਰਤੀ ਅਵਸਥਾ
4. ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ

ਤ੍ਰਿਹੁ ਗੁਣਾ ਵਿਚ ਸਹਜੁ ਨ ਪਾਈਐ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਭਰਮ ਭੁਲਾਇ ।
ਪੜੀਐ ਗੁਣੀਐ ਕਿਆ ਕਥੀਐ ਜਾ ਮੁੰਢਹੁ ਘੁਥਾ ਜਾਇ ।
ਚਉਥੇ ਪਦ ਮਹਿ ਸਹਜੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਲੈ ਪਾਇ । ੬ ।
ਨਿਰਗੁਣ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਸਹਜੇ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ।
ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਾਲਾਹਿਆ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਭੁਲਿਆ ਸਹਜਿ ਮਿਲਾਇਸੀ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ । ੭ ।
ਬਿਨੁ ਸਹਜੈ ਸਭੁ ਅੰਧੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੋਝੀ ਪਈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰਿ ।
ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕਰਤਾਰਿ । ੮ ।
ਸਹਜੇ ਅਦਿਸਟੁ[1] ਪਛਾਣੀਐ ਨਿਰਭਉ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ।
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਇਕ ਦਾਤਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵਣਹਾਰੁ ।
ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀਐ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ । ੯ ।
ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਧਨੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਸਹਜਿ ਕਰਹਿ ਵਾਪਾਰੁ ।
ਅਨਦਿਨ ਲਾਹਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਲੈਨਿ ਅਖੁਟ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ ਦੀਏ ਦੇਵਣਹਾਰਿ । ੧੦ । ੬ ।

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਫੇਰੁ[2] ਨ ਪਵੈ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਹਰਿਨਾਮੈ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੧ ।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਮੁ ਸਦ ਨਵਤਨੋ[3] ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖਹੁ ਆਪੁਨੀ ਸਰਣਾਈ ਜਿਉ ਰਾਖਹਿ ਤਿਉ ਰਹਣਾ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ[4] ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਵਜਲੁ ਤਰਣਾ । ੨ ।
ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਨਾਉ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮਤਿ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਈ ।
ਆਪੇ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਤਾ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ । ੩ ।
ਇਕਨਾ ਮਨਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਨਾ ਭਾਵੈ ਬੰਧਨਿ ਬੰਧਿ ਭਵਾਇਆ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ
ਗਵਾਇਆ । ੪ ।
ਭਗਤਾ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਹੈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣੁ ਗਾਵਹਿ ਸਦ ਨਿਰਮਲ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਤੇ[5] । ੫ ।

1. ਅਣਦਿਸਦੀ ਸੱਤਾ 2. ਆਵਾਗਉਣ ਦਾ ਚੱਕ੍ਰ 3. ਨਵੀਨ 4. ਜੀਉਂਦਿਆਂ ਮਰਨਾ ਭਾਵ ਹਉਮੈ ਤਿਆਗਣਾ 5. ਲੀਨ ਹਨ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਬੋਲਹਿ ਸਭ ਆਤਮਰਾਮੁ ਪਛਾਣੀ ।
ਏਕੋ ਸੇਵਨਿ ਏਕੁ ਅਰਾਧਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ।੬।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵੀਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸਦਾ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਸਚ ਸਿਉ ਅਪੁਨੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਮਿਲਾਇ ।੭।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ ਇਕਨਾ ਸੁਤਿਆ ਦੇਇ ਜਗਾਇ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।੮।੭।

ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ਭਏ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰ ।
ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਭੇਟਿਆ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ।
ਸਚੀ ਸੰਗਤਿ ਬੈਸਣਾਂ[1] ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਮਨੁ ਧੀਰ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਨਿਸੰਗੁ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਲਗੈ ਨ ਮੈਲੁ ਪਤੰਗੁ[2] ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਪਤਿ ਊਪਜੈ ਸਚੇ ਸਚਾ ਨਾਉ ।
ਜਿਨੀ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਪਛਾਣਿਆ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਸਚੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਤਿਨ ਠਉਰ ਨ ਕਤਹੂ ਥਾਉ ।੨।
ਸਚੁ ਖਾਣਾ ਸਚੁ ਪੈਨਣਾ ਸਚੇ ਹੀ ਵਿਚ ਵਾਸੁ ।
ਸਦਾ ਸਚਾ ਸਾਲਾਹਣਾ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਸੁ ।
ਸਭੁ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਗੁਰਮਤੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸੁ ।੩।
ਸਚੁ ਵੇਖਣੁ ਸਚੁ ਬੋਲਣਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਚਾ ਹੋਇ ।
ਸਚੀ ਸਾਖੀ[3] ਉਪਦੇਸੁ ਸਚੁ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਜਿੰਨੀ ਸਚੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੇ ਦੁਖੀਏ ਚਲੇ ਰੋਇ ।੪।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸੇ ਕਿਤੁ ਆਏ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਜਮ ਦਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਕੂਕ ਨ ਸੁਣੈ ਪੂਕਾਰ ।
ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।੫।
ਏਹੁ ਜਗੁ ਜਲਤਾ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭਜਿ ਪਏ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਚੁ ਦਿੜਾਇਆ ਸਦਾ ਸਚ ਸੰਜਮਿ ਰਹਣਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸਚਾ ਹੈ ਬੋਹਿਥਾ[4] ਸਬਦੇ ਭਵਜਲੁ ਤਰਣਾ ।੬।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫਿਰਦੇ ਰਹੇ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ ਥਕੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਤਿ ਖੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ਬਿਨੁ ਸਚੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।੭।

1. ਬੈਠਣਾ 2. ਰੰਚਕ ਮਾਤ੍ਰ 3. ਸਿਖਿਆ ਜਾਂ ਕਹਾਣੀ 4. ਜਹਾਜ਼

ਜੋ ਸਚੈ ਲਾਏ ਸੇ ਸਚਿ ਲਗੇ ਨਿਤ ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਰੰਨਿ ।
ਤਿਨਾ ਨਿਜ ਘਰ ਵਾਸਾ ਪਾਇਆ ਸਚੈ ਮਹਲਿ ਰਹੰਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤ ਸੁਖੀਏ ਸਦਾ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਰਚੰਨਿ ।੮।

'ਸਿਰੀਰਾਗ ਕੀ ਵਾਰ' ਵਿਚੋਂ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਰਾਗਾ ਵਿਚਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗੁ ਹੈ ਜੇ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਦਾ ਹਰਿ ਸਚੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਨਿਹਚਲ ਮਤਿ ਅਪਾਰੁ ।
ਰਤਨ ਅਮੋਲਕ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਜਿਹਵਾ ਸਚੀ ਮਨੁ ਸਚਾ ਸਚਾ ਸਰੀਰ ਅਕਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਦਾ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ ।੧।
ਮ: ੩ । ਹੋਰੁ ਬਿਰਹਾ ਸਭ ਧਾਤੁ ਹੈ[1] ਜਬ ਲਗੁ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ ਵੇਖਣੁ ਸੁਨਣੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਸਹ ਦੇਖੇ ਬਿਨੁ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਊਪਜੈ ਅੰਧਾ ਕਿਆ ਕਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਅਖੀ ਲੀਤੀਆ ਸੋਈ ਸਚਾ ਦੇਇ ।੨।
ਮ: ੩ । ਗੁਰਸਭਾ ਏਵ ਨ ਪਾਈਐ, ਨ ਨੇੜੈ ਨਾ ਦੂਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਤਾਂ ਮਿਲੈ, ਜਾ ਮਨੁ ਰਹੈ ਹਦੂਰਿ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਕਲਉ ਮਸਾਜਨੀ[2] ਕਿਆ ਸਦਾਈਐ ਹਿਰਦੈ ਹੀ ਲਿਖਿ ਲੇਹੁ ।
ਸਦਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਹੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਤੂਟਸਿ ਨੇਹੁ ।
ਕਲਉ ਮਸਾਜਨੀ ਜਾਇਸੀ ਲਿਖਿਆ ਭੀ ਨਾਲੇ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਹ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਜਾਇਸੀ ਜੋ ਧੁਰਿ ਛੋਡੀ ਸਚੈ ਪਾਇ ।੧।
ਮ: ੩ । ਨਦਰੀ ਆਵਦਾ ਨਾਲਿ ਨ ਚਲਈ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਵਿਉਪਾਇ[3] ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਸਚਿ ਰਹਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਹੈ ਕਰਮੀ ਪਲੈ ਪਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਕਲਮ ਜਲਉ ਸਣੁ ਮਸਵਾਣੀਐ ਕਾਗਦੁ ਭੀ ਜਲਿ ਜਾਉ ।
ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਜਲਿ ਬਲਉ ਜਿਨਿ ਲਿਖਿਆ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਅਵਰ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ ।੧।
ਮ: ੩ । ਹੋਰੁ ਕੂੜੁ ਪੜਣਾ ਕੂੜੁ ਬੋਲਣਾ ਮਾਇਆ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕੋ ਥਿਰੁ ਨਹੀ ਪੜਿ ਪੜਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।੨।

1. ਹੋਰ ਲਗਾਉ ਝੂਠਾ ਹੈ 2. ਕਲਮ ਤੇ ਦਵਾਤ 3. ਨਿਰਣਾ ਕਰਕੇ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣੈ ਬਹੁਤਾ ਰੋਵੈ । ਅੰਦਰਿ ਧੋਖਾ ਨੀਦ ਨਾ ਸੋਵੈ ।
ਜੇ ਧਨ[1] ਖਸਮੈ ਚਲੈ ਰਜਾਈ । ਦਰਿ ਘਰਿ ਸੋਭਾ ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਈ।
ਨਾਨਕ ਕਰਮੀ ਇਹ ਮਤਿ ਪਾਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਚਿ ਸਮਾਈ । ੧ ।
ਮ: ੩ । ਮਨਮੁਖ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣਿਆ ਰੰਗੁ ਕਸੁੰਭਾ[2] ਦੇਖਿ ਨ ਭੁਲੁ ।
ਇਸ ਕਾ ਰੰਗੁ ਦਿਨ ਥੋੜਿਆ ਛੋਛਾ ਇਸ ਦਾ ਮੁਲੁ ।
ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਪਚਿ ਮੁਏ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਗਵਾਰ ।
ਬਿਸਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟ ਸੇ ਪਇ ਪਚਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਰਤੇ ਸੇ ਰੰਗੁਲੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਇ ।
ਭਗਤੀ ਰੰਗੁ ਨ ਉਤਰੈ ਸਹਜੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਬੇਦ ਵਖਾਣਹਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸੁਆਇ[3] ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਮਨ ਮੂਰਖ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਜਿਨਿ ਜੀਉਪਿੰਡੁਦਿਤਾ ਤਿਸੁਕਬਹੂੰਨ ਚੇਤੈ ਜੋ ਦੇਂਦਾ ਰਿਜਕੁਸੰਬਾਹਿ।
ਜਮ ਕਾ ਫਾਹਾ ਗਲਹੁ ਨ ਕਟੀਐ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕਿਛ ਨਾ ਸੂਝੈ ਅੰਧੁਲੇ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸੁਖੁ ਮਾਣਹਿ ਸੁਖੁ ਪੈਨਣਾ ਸੁਖੇ ਸੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੋ ਨਾਉ ਮਨਹੁ ਨ ਵਿਸਾਰੀਐ ਜਿਤੁਦਰਿਸਚੈ ਸੋਭਾਪਾਇ । ੧ ।
ਮ: ੩ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਗੁਣਤਾਸੁ[4] ।
ਗੁਰਮਤੀ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ਰਾਮ ਨਾਮ ਪਰਗਾਸੁ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਾ ਵਡਿਆਈ ਵਡੇ ਪਾਸਿ ।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਕਾ ਸਿਫਤਿ ਕਰੇ ਅਰਦਾਸਿ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹਣਾ ਸੁਖੇ ਸੁਖਿ ਨਿਵਾਸੁ ।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਮਨੈ ਮਾਹਿ ਬਿਨੁਨਾਵੈ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਾਸੁ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਉ ਪਾਈਐ ਮਨਮੁਖ ਮੋਹਿ ਵਿਣਾਸੁ ।
ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖੁ ਤੂੰ ਨਾਨਕੁ ਤੇਰਾ ਦਾਸੁ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਪੰਡਿਤੁ ਪੜਿ ਪੜਿ ਉਚਾ ਕੂਕਦਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰੁ ।

1. ਇਸਤਰੀ 2. ਮਾਇਆ ਦਾ ਕੱਚਾ ਰੰਗ 3. ਸੁਆਰਥ 4. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਅੰਤਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਨ ਚੀਨਈ[1] ਮਨਿ ਮੂਰਖੁ ਗਾਵਾਰੁ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਜਗਤੁ ਪਰਬੋਧਦਾ[2] ਨਾ ਬੂਝੈ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।੧। ਮ: ੩ ।
ਜਿਨੀ ਸਿਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨੀ ਨਾਉ ਪਾਇਆ ਬੂਝਹੁ ਕਰਿ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਸਦਾ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਚੂਕੈ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ।
ਆਪੈ ਨੋ ਆਪੁ ਖਾਇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਮੁਕਤੁ ਹੈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰੁ ।੨।

ਮ : ੩

ਨਾਨਕ ਸੋ ਸੂਰਾ ਵਰੀਆਮੁ[3] ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਦੁਸਟੁ ਅਹੰਕਰਣੁ ਮਾਰਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ।
ਆਪਿ ਹੋਆ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਸਭੁ ਕੁਲੁ ਨਿਸਤਾਰਿਆ ।
ਸੋਹਨਿ ਸਚਿ ਦੁਆਰਿ ਨਾਮ ਪਿਆਰਿਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ ਅਹੰਕਾਰਿ ਮਰਣੁ ਵਿਗਾੜਿਆ ।
ਸਭੋ ਵਰਤੈ ਹੁਕਮੁ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ।
ਆਪਹੁ ਦੂਜੈ ਲਗਿ ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ।੧।
ਮ: ੩ । ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦਿੜਾਇਆ ।
ਤਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਇਆ ।
ਰਾਮਨਾਮੁ ਹਰਿਕੀਰਤਿ ਗਾਈ ਕਰਿ ਚਾਨਣ ਮਗੁ[4] ਦਿਖਾਇਆ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸਾਇਆ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ[5] ਸਮਾਇਆ ।
ਸਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਕਰਤਾ ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਨਾਇ ਲਾਇਆ ।
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਨਾਮੁ ਲਏ ਤਾ ਜੀਵੈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਖਿਨੁ ਮਰਿ ਜਾਇਆ ।੨।

ਮ: ੩

ਆਤਮਾ ਦੇਉ[6] ਪੂਜੀਐ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਆਤਮੇ ਨੋ ਆਤਮੇ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਤਿ ਹੋਇ ਤਾ ਘਰ ਹੀ ਪਰਚਾ ਪਾਇ ।
ਆਤਮਾ ਅਡੋਲ ਨ ਡੋਲਈ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਸੁਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਵਿਣੁ ਸਹਜੁ ਨ ਆਵਈ ਲੋਭੁ ਮੈਲ ਨ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।

1. ਪਛਾਣਦਾ ਨਹੀਂ 2. ਗਿਆਨ ਦੇਂਦਾ ਹੈ 3. ਬਹਾਦਰ ਯੋਧਾ 4. ਰਸਤਾ
5. ਨਾਮ ਵਿਚ 6. ਰੱਖੀ ਜੋਤਿ, ਜੋ ਅੰਦਰ ਵਸਦੀ ਹੈ

ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਭ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਇ ।
ਸਚੇ ਮੈਲੁ ਨ ਲਗਈ ਮਲੁ ਲਾਗੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਧੋਤੀ ਮੂਲਿ ਨ ਉਤਰੈ ਜੇ ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰੇ ਅਹੰਕਾਰੀ ਸਭੁ ਦੁਖੋ ਦੁਖੁ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਮੈਲਾ ਊਜਲੁ ਤਾ ਥੀਐ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਲੋਕੁ ਸਮਝਾਈਐ ਕਦਹੁ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਰਲਾਇਆ ਨਾ ਰਲੈ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ[1] ਫਿਰਾਇ ।
ਲਿਵ ਧਾਤੁ ਦੁਇ ਰਾਹ ਹੈ[2] ਹੁਕਮੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਣਾ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਸ਼ਬਦਿ ਕਸਵਟੀ ਲਾਇ ।
ਮਨ ਹੀ ਨਾਲਿ ਝਗੜਾ ਮਨ ਹੀ ਨਾਲਿ ਸਥੁ ਮਨ ਹੀ ਮੰਝਿ ਸਮਾਇ ।
ਮਨੁ ਜੋ ਇਛੇ ਸੋ ਲਹੈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਦ ਭੁੰਚੀਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਵਿਣੁ ਮਨੈ ਜਿ ਹੋਰੀ ਨਾਲਿ ਲੁਝਣਾ[3] ਜਾਸੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਮਨਮੁਖੀ ਮਨ ਹਠਿ ਹਾਰਿਆ ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਕਮਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨੁ ਜਿਣੈ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਮਨਮੁਖਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਆਪਣਾ ਸੋ ਸਿਰੁ ਲੇਖੈ ਲਾਇ ।
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਕੈ ਰਹਨਿ ਸਚਿ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਓ ਤਿਨਾ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨੁ ਵੇਕਾਰੀ ਵੇੜਿਆ[4] ਵੇਕਾਰਾ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਅਗਿਆਨੀ ਪੂਜਦੇ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਆਤਮ ਦੇਉ ਪੂਜੀਐ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਭਾਣਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਕਰਮੀ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਕਮਾਵਣੀ ਜੋ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥਾਇ ਪਾਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸਬਦਿ ਨ ਕੀਤੋ ਵੀਚਾਰੁ ।

1. ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਅਨੁਸਾਰ 2. ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਮ ਤੇ ਮਾਇਕ ਲਗਾਉ ਦੋ ਅੱਡੋ ਅਡ ਰਸਤੇ ਹਨ । 3. ਝਗੜਨਾ 4. ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗਲਤਾਨ

ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਨ ਆਇਓ ਮਿਰਤਕੁ[1] ਹੈ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਫੇਰੁ ਪਇਆ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਕਰੇ ਜਿਸ ਨੋ ਆਪਿ ਕਰਾਇ ਸੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਸਚਿ ਰਤੇ ਗੁਰਸ਼ਬਦ ਸਿਉ ਤਿਨ ਸਚੀ ਸਦਾ ਲਿਵ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸਨੋ ਮੇਲੇ ਨ ਵਿਛੁੜੈ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸੋ ਭਗਉਤੀ[2] ਜੋ ਭਗਵੰਤੈ ਜਾਣੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਧਾਵਤੁ ਰਾਖੈ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣੈ । ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਐਸਾ ਭਗਉਤੀ ਉਤਮੁ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਭਗਉਤੀ ਕਹਾਏ । ਪਾਖੰਡਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਦੇ ਨ ਪਾਇ ।
ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ ਲਾਏ । ਬਾਹਰਿ ਮਲੁ ਧੋਵੈ
ਮਨ ਕੀ ਜੂਠਿ ਨ ਜਾਏ । ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਬਾਦੁ[3] ਰਚਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਦੁਖੀਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਰਚਾਏ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤੈ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।
ਪੂਰਬ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਮੋਖੁ ਨ ਪਾਏ ।੩।

ਮ: ੩

ਵੇਸ ਕਰੇ ਕੁਰੂਪਿ ਕੁਲਖਣੀ[5] ਮਨਿ ਖੋਟੈ ਕੂੜਿਆਰਿ ।
ਪਿਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਨਾ ਚਲੈ ਹੁਕਮੁ ਕਰੇ ਗਾਵਾਰਿ ।
ਗੁਰਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਸਭਿ ਦੁਖ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰਿ ।
ਲਿਖਿਆ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੀਐ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਉਪੇ ਕੰਤ ਕਉ ਸਬਦੇ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ਦੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਾ ਸੁਆਲਿਓ[6] ਸੁਲਖਣੀ ਜਿ ਰਾਵੀ ਸਿਰਜਨਹਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ ਤਿਸ ਦਾ ਨਾ ਦਿਸੈ ਉਰਵਾਰੁ ਨਾ ਪਾਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦੇ ਡੁਬੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ।
ਭਲਕੇ[7] ਉਠਿ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।

1. ਮੁਰਦਾ 2. ਭਗਵਾਨ ਦਾ ਭਗਤ 3. ਝਗੜਾ 4. ਮੁਕਤੀ 5. ਭੈੜੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੀ 6. ਸੁੰਦਰਿ, ਸੋਹਣੀ 7. ਰੋਜ਼ ਹੀ

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪਣਾ ਭਉਜਲੁ ਉਤਰੈ ਪਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਵਹਿ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਧਾਰਿ ।੨।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੀ ਕਾਮਣੀ ਕੁਲਖਣੀ ਕੁਨਾਰਿ ।
ਪਿਰੁ ਛੋਡਿਆ ਘਰਿ ਆਪਣਾ ਪਰ ਪੁਰਖੈ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਦੇ ਨ ਚੁਕਈ ਜਲਦੀ ਕਰੇ ਪੂਕਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕੁਰੂਪਿ ਕੁਸੋਹਣੀ ਪਰਹਰਿ ਛੋਡੀ ਭਤਾਰਿ[1] ।੧।

ਮ: ੩

ਸਬਦਿ ਰਤੀ ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰਿ ।
ਸਦਾ ਰਾਵੇ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਚੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਅਤਿ ਸੁਆਲਿਉ ਸੁੰਦਰੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸੋਹਾਗਣੀ ਮੇਲੀ ਮੇਲਣਹਾਰਿ ।੨।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਵਡਿਆਈ ਵਡੀ ਹੋਇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਉਤਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਆਪਣੀ ਤਿਸੁ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਰਣੁ ਕਰਤੇ ਵਸਿ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਿਨੀ ਆਰਾਧਿਆ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਤਾਰ[2] ।
ਮਾਇਆ ਬੰਦੀ[3] ਖਸਮ ਕੀ ਤਿਨ ਅਗੈ ਕਮਾਵੈ ਕਾਰ ।।
ਪੂਰੈ ਪੂਰਾ ਕਰਿ ਛੋਡਿਆ ਹੁਕਮਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨਿ ਬੁਝਿਆ ਤਿਨਿ ਪਾਇਆ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਹੁਕਮੁ ਨਾ ਜਾਣਨੀ ਤਿਨ ਮਾਰੇ ਜਮ ਜੰਦਾਰੁ[4] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ ਅਰਾਧਿਆ ਤਿਨੀ ਤਰਿਆ ਭਉਜਲੁ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਸਭਿ ਅਉਗਣ ਗੁਣੀ ਮਿਟਾਇਆ ਗੁਰੁ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ।੨।

ਮ: ੩

ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਿਲਿ ਰਹਾ ਅੰਤਰਿ ਰਖਾ ਉਰਿਧਾਰਿ ।
ਸਾਲਾਹੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਲਏ ਸਦਾ ਸਦਾ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਮੇਲਿ ਲਏ ਸਾਈ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾਰਿ ।੧।

1. ਪਤੀ ਨੇ ਤਿਆਗ ਛੱਡੀ ਹੈ 2. ਇਕ ਟਕ ਸਮਾਧਿ ਲਾ ਕੇ 3. ਦਾਸੀ
4. ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਜੱਲਾਦ (ਜਮ)

ਮ: ੩

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਮਾਣਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਭਏ ਧਿਆਇਆ ਨਾਮੁ ਹਰੇ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਤਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਅਨੁ ਹਰਿ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ।੨।

ਮ: ੩

ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਕਾ ਸਭਸੈ ਦੇਇ ਅਧਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵੀਐ ਸਦਾ ਸਦਾ ਦਾਤਾਰੁ ।
ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ ਕਉ ਜਿਨਿ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ।
ਓਨਾ ਕੇ ਮੁਖ ਸਦ ਉਜਲੇ ਓਨਾ ਨੋ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਕਰੇ ਨਮਸਕਾਰੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਉਲਟੀ ਭਈ ਨਵ ਨਿਧਿ[1] ਖਰਚਿਉ ਖਾਉ ।
ਅਠਾਰਹ ਸਿਧੀ[2] ਪਿਛੈ ਲਗੀਆ ਫਿਰਨਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸੈ
ਨਿਜ ਥਾਇ ।
ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਸਦ ਵਜਦੇ ਉਨਮਨਿ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਤਿਨਾ ਕੈ ਮਨਿ ਵਸੈ ਜਿਨ ਮਸਤਕਿ
ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਪਾਇ ।੨।

1. ਨੌਂ ਨਿਧਾਂ (ਖਜ਼ਾਨੇ) ਇਹ ਹਨ—
ਪਦਮ, ਮਹਾਂਪਦਮ, ਸ਼ੰਖ, ਮਕਰ, ਕੱਛਪ, ਮੁਕੰਦ, ਕੁੰਦ, ਨੀਲ ਤੇ ਵਰ
2. ਅਠਾਰਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੰਭਵ ਨੂੰ ਸੰਭਵ
ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

(੨) ਮਾਝ

ਮਾਝ ਅਸਟਪਦੀਆਂ ਮ: ੩ ਘਰ ੧

ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਸਬਦਿ ਚਿਤ ਲਾਏ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਬਲਿਹਾਰਣਿਆ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਪਰਗਾਸੁ ਹੋਆ ਜੀ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਖੋਜੇ ਤਾ ਨਾਉ ਪਾਇ । ਧਾਵਤੁ ਰਾਖੈ ਠਾਕਿ ਰਹਾਇ[1] ।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਅਨਦਿਨੁ ਗਾਵੈ ਸਹਜੇ ਭਗਤਿ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੨।
ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਵਸਤੁ ਅਸੰਖਾ[2] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਵੇਖਾ ।
ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ ਦਸਵੈ ਮੁਕਤਾ ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ ਵਜਾਵਣਿਆ ।੩।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੀ ਨਾਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਝੀ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ । ਦੂਜੈ ਲਾਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ।
ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਮਗੁ[3] ਨ ਜਾਣੈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਣ ਜਾਵਣਿਆ।੫।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਠਾਕਿ ਰਹਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਸਾਖੀ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ ਬਜਰ ਕਪਾਟ[4] ਖੁਲਾਵਣਿਆ ।੬।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਸਦਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਣਿਆ ।੭।
ਜੀਵਣੁ ਮਰਣਾ ਸਭੁ ਤੁਧੈ ਤਾਈ ।
ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਤਿਸੁ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਤੂੰ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਸਵਾਰਣਿਆ ।੮।੧।

1. ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾ ਕੇ ਰੱਖੇ 2. ਬੇਅੰਦਾਜ਼ 3. ਰਸਤਾ 4. ਕਰੜੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ (ਆਸਾ ਤੇ ਅੰਦੇਸਾ)

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ । ਬਿਨੁ ਤਕੜੀ ਤੋਲੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਜੋ ਸਚਿ ਲਾਗੇ ਸੇ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੇ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਆਪਿ ਸੁਣੈ ਤੈ ਆਪੇ ਵੇਖੈ ।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ[1] ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਲੇਖੈ ।
ਆਪੇ ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਲਾਗੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਸੁ ਕਿਥੈ ਹਥੁ ਪਾਏ ।
ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਏ ।
ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਪੇਈਅੜੈ[2] ਧਨ ਅਨਦਿਨੁ ਸੁਤੀ ।
ਕੰਤਿ ਵਿਸਾਰੀ ਅਵਗਣਿ ਮੁਤੀ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ ਸਦਾ ਫਿਰ ਬਿਲਲਾਦੀ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਨੀਂਦ ਨ ਪਾਵਣਿਆ । ੪ ।
ਪੇਈਅੜੈ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਜਾਤਾ । ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਗੁਰਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਸਚੁ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜੀਅ ਉਪਾਏ ।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ ।
ਕਿਲਬਿਖ[3] ਕਾਟਿ ਸਦਾ ਜਨ ਨਿਰਮਲ
ਦਰਿ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ । ੬ ।
ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਤਾ ਕਿਨਿ ਦੀਐ । ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ ਫੁਨਿ ਦੂਐ ਤੀਐ ।
ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਲਏ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਤੈ ਆਪਿ ਕਰਾਏ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ । ੮ । ੨ ।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ । ੩ ।

ਇਕੋ ਆਪਿ ਫਿਰੈ ਪਰਛੰਨਾ[4] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖਾ ਤਾ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭਿੰਨਾ[5] ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਤਜਿ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਏਕੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਇਕਸੁ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਵਣਿਆ ।

1. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 2. ਪੇਕੇ (ਦੁਨੀਆਂ) 3. ਪਾਪ 4. ਛੁਪਿਆ ਹੋਇਆ
5. ਭਿਜਦਾ ਹੈ, ਪਤੀਜਦਾ ਹੈ ।

ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਇਆ ਸਚੈ ਰੰਗ ਰੰਗਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਭੂਲਾ ਤੈਂ ਆਪਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਇਕੁ ਬਿਸਾਰਿ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਇਆ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਫਿਰੈ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਲਾ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਜੋ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤੇ । ਗੁਰਸੇਵਾ ਤੇ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜਾਤੇ ।
ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਹਰਿ ਚੇਤੈ ਨਾਹੀ । ਜਮਪੁਰਿ ਬਧਾ ਦੁਖ ਸਹਾਹੀ ।
ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ਕਿਛੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ ਮਨਮੁਖ ਪਾਪਿ ਪਚਾਵਣਿਆ[1] । ੪ ।
ਇਕਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਜੋ ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਸਭ ਇਛਾ ਆਪਿ ਪਚਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇਰੀ ਸਦਾ ਸਰਣਾਈ ।
ਆਪੇ ਬਖਸਿਹਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਜਮਕਾਲੁ ਤਿਸੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਣਿਆ । ੬ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਤੇ ਜੋ ਹਰਿ ਭਾਏ । ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਚੇ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਚੁ ਬੁਝਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਜਿਨ ਸਚੁ ਜਾਤਾ ਸੇ ਸਚਿ ਸਮਾਣੇ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਚੁ ਵਖਾਣੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਤਾੜੀ[2] ਲਾਵਣਿਆ । ੮ । ੩ ।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਸੋ ਮੁਆ ਜਾਪੈ । ਕਾਲੁ ਨ ਚਾਪੈ[3] ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ ।
ਜੋਤੀ ਵਿਚਿ ਮਿਲਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ ਸੁਣਿ ਮਨ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿਕੈ ਨਾਇ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਚਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਗੁਰਮਤੀ ਸਹਜਿ
ਸਮਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਕਾਇਆ ਕਚੀ ਕਚਾ ਚੀਰੁ[4] ਹੰਢਾਏ ।
ਦੂਜੈ ਲਾਗੀ ਮਹਲੁ[5] ਨ ਪਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਲਦੀ ਫਿਰੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਬਹੁ ਦੁਖੁ
ਪਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਦੇਹੀ ਜਾਤਿ ਨ ਆਗੈ ਜਾਏ ।

1. ਬਦੀ ਵਿਚ ਸੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ 2. ਸਮਾਧਿ 3. ਮਾਰਨਾ, ਦੱਬਣਾ
4. ਬਸਤ੍ਰ ਚੋਲਾ 5. ਸਰੂਪ, ਘਰ ।

ਜਿਥੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਤਿਥੈ ਛੁਟੈ ਸਚੁ ਕਮਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸੇ ਧਨਵੰਤੇ ਐਥੈ ਓਥੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੩।
ਭੈ ਭਾਇ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਏ । ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਮਹਲੁ ਘਰੁ ਪਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਰਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਜੀਠੈ ਰੰਗੁ ਬਣਾਵਣਿਆ ।੪।
ਸਭਨਾ ਪਿਰੁ ਵਸੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਕੋ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੇ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਊਚੋ ਊਚਾ
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੫।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਇਹੁ ਜਗੁ ਸੁਤਾ ।
ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਅੰਤਿ ਵਿਗੁਤਾ[1] ।
ਜਿਸ ਤੇ ਸੁਤਾ ਸੋ ਜਾਗਾਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸੋਝੀ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਅਪਿਉ[2] ਪੀਐ ਸੋ ਭਰਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਏ ।
ਭਗਤੀ ਰਤਾ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਧੰਧੈ ਲਾਏ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀ ਰਿਜਕੁ ਆਪਿ ਅਪੜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਕਾਰ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੮।੪।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩ ।

ਅੰਦਰਿ ਹੀਰਾ ਲਾਲੁ ਬਣਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦ ਪਰਖਿ ਪਰਖਾਇਆ ।
ਜਿਨ ਸਚੁ ਪਲੈ ਸਚੁ ਵਖਾਣਹਿ ਸਚੁ ਕਸਵਟੀ ਲਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਅੰਜਨ[3] ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਇਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਬਹੁਤੁ ਪਸਾਰਾ ।[4]
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਅਤਿ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਪਾਏ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੨।
ਮੇਰਾ ਠਾਕੁਰੁ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਚਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਭਨੀ ਥਾਈ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੩।
ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਸਚੁ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ।

1. ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 2. ਭਾਵ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ 3. ਕਾਲਖ (ਮਾਇਆ)
4. ਫੈਲਾਉ

ਕਿਲਵਿਖ ਅਵਗਣ ਕਾਟਣਹਾਰਾ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਵਣਿਆ ।੪।
ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਸਚੀ ਜੇ ਸਚੇ ਭਾਵੈ । ਆਪੇ ਦੇਇ ਨ ਪਛੋਤਾਵੈ ।
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਏਕੋ ਦਾਤਾ ਸਬਦੇ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਵਣਿਆ ।੫।
ਹਰਿ ਤੁਧੁ ਬਾਝਹੁ ਮੈ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ।
ਹਰਿ ਤੁਧੈ ਸੇਵੀ ਤੈ ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹੀ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲੈਹੁ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਤੂੰ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਮੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ਤੁਧੈ ਜੇਹਾ । ਤੇਰੀ ਨਦਰੀ ਸੀਝਸਿ ਦੇਹਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਾਰਿ ਸਮਾਲਿ ਹਰਿ ਰਾਖਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਮੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਸਿਰਜੀ ਆਪੇ ਗੋਈ ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਹੀ ਘੜਿ ਭੰਨਿ ਸਵਾਰਹਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੮।੫।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸਭ ਘਟਿ ਆਪੇ ਭੋਗਣਹਾਰਾ । ਅਲਖੁ ਵਰਤੈ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਈਐ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੁਰਸਬਦੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਸਬਦੁ ਸੂਝੈ ਤਾਂ ਮਨ ਸਿਉ ਲੂਝੈ ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਸਮਾਵਣਿਆ[1] ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਪੰਚ ਦੂਤ ਮੁਹਹਿ[2] ਸੰਸਾਰਾ । ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਸੁਧਿ ਨ ਸਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਅਪਣਾ ਘਰੁ ਰਾਖੈ ਪੰਚ ਦੂਤ ਸਬਦਿ ਪਚਾਵਣਿਆ ।੨।
ਇਕਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਚੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ।
ਸਹਜੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਮਾਤੇ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਏਕਮ ਏਕੈ ਆਪੁ ਉਪਾਇਆ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਦੂਜਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮਾਇਆ ।
ਚਉਥੀ ਪਉੜੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਊਚੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਿਆ ।੪।
ਸਭੁ ਹੈ ਸਚਾ ਜੇ ਸਚੇ ਭਾਵੈ । ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਜਾਤਾ ਸੋ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ[3] ਸਚੇ ਸੇਵਹਿ ਸਾਚੇ ਜਾਇ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੫।

1. ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸੋਝੀ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਮਨ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਂਦਾ ਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਖ਼ਾਹਸ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ 2. ਲੁਟਦੇ ਹਨ 3. ਕਰਤੱਵ

ਸਚੇ ਬਾਝਹੁ ਕੋ ਅਵਰੁ ਨਾ ਦੂਆ ।
ਦੂਜੈ ਲਾਗਿ ਜਗੁ ਖਪਿ ਖਪਿ ਮੂਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਏਕੋ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ।
ਆਪੇ ਧਰਿ ਦੇਖਹਿ ਕਚੀ ਪਕੀ ਸਾਰੀ[1] ।
ਅਨਦਿਨੁ ਆਪੇ ਕਾਰ ਕਰਾਏ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੭।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਮੇਲਹਿ ਵੇਖਹਿ ਹਦੂਰਿ ।
ਸਭ ਮਹਿ ਆਪਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋਝੀ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੬।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਗੁਰ ਕੀ ਮੀਠੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨੈ ਚਖਿ ਡੀਠੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਪਰਗਾਸੁ ਮਹਾ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਬਦ ਵਜਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਵਣਿਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੁ[2] ਸਾਚਾ ਮਨੁ ਨਾਵੈ ਮੈਲ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤੇਰਾ ਸਚੇ ਕਿਨੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਕਿਨੈ ਵਿਰਲੈ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹਿ ਨ ਰਜਾ ਕਬਹੂੰ ਸਚੈ ਨਾਵੈ ਕੀ ਭੁਖ ਲਾਵਣਿਆ ।੨।
ਏਕੋ ਵੇਖਾ ਅਵਰੁ ਨਾ ਬੀਆ[3] । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪੀਆ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਤਿਖਾ ਨਿਵਾਰੀ[4] ਸਹਜੇ ਸੂਖਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੩।
ਰਤਨੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਲਰਿ[5] ਤਿਆਗੈ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਾਗੈ ।
ਜੋ ਬੀਜੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਅਪਨੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਭੈ ਅੰਦਰਿ ਭੈ ਮਾਰਿ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੫।
ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਇਆ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਇਆ ।
ਅੰਤਰੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਹਜੇ ਗਾਵਣਿਆ ।੬।

1. ਨਰਦ 2. ਗੁਰੂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਰੋਵਰ ਹੈ 3. ਦੂਸਰਾ 4. ਪਿਆਸ ਮਿਟ ਗਈ 5. ਪਰਾਲੀ, ਥੋਥੀ ਵਿਸ਼ੈ-ਵਾਸਨਾ

ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬੇਦ ਵਖਾਣੈ । ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਤਤੁ ਨ ਜਾਣੈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਏ ਦੁਖੋ ਦੁਖੁ ਕਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਕਿਸੁ ਆਖੈ ਕੋਈ। ਆਖਣਿ ਜਾਈਐ ਜੇ ਭੂਲਾ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੮।੭।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਚੜਾਏ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਤਾ ਰਸਨਾ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲੀ[1] ਭੈ ਭਾਇ ਰੰਗੁ ਚੜਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਨਿਰਭਉ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਨਿਰਭਉ ਧਿਆਇਆ ਬਿਖੁ ਭਉਜਲੁ ਸਬਦਿ ਤਰਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਕਰਹਿ ਚਤੁਰਾਈ। ਨਾਤਾ ਧੋਤਾ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ।
ਜੇਹਾ ਆਇਆ ਤੇਹਾ ਜਾਸੀ ਕਰਿ ਅਵਗਣ ਪਛੋਤਾਵਣਿਆ ।੨।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਕਿਛੂ ਨ ਸੂਝੈ। ਮਰਣੁ ਲਿਖਾਇ ਆਏ ਨਹੀ ਬੂਝੈ ।
ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਣਿਆ ।੩।
ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸਬਦੁ ਹੈ ਸਾਰੁ। ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਪਾਈਐ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਏ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਰੰਗਿ ਰੰਗਾਵਣਿਆ ।੪।
ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਾਤੀ ਰੰਗੁ ਲਾਏ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਮੋਹਿਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਸਹਜੇ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪਿਆਰਾ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੫।
ਜਿਸੁ ਅੰਦਰਿ ਰੰਗੁ[2] ਸੋਈ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਹਜੇ ਸੁਖਿ ਸਮਾਵੈ ।
ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਦਾ ਤਿਨ ਵਿਟਹੁ[3] ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਵਣਿਆ।੬।
ਸਚਾ ਸਚੋ ਸਚਿ ਪਤੀਜੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਅੰਦਰੁ ਭੀਜੈ ।
ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਆਪੇ ਕਰਿ ਸਤਿ ਮਨਾਵਣਿਆ ।੭।
ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ। ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਉਮੈ ਜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੮।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਹਰਿ ਜੀ ਅਚਿੰਤੁ[4] ਵਸੈ ਮਨ ਆਈ ।

1. ਗੂੜ੍ਹੇ ਲਾਲ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗੀ 2. ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਮ 3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ 4. ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ, ਅਚਾਨਕ ।

ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਫਲਿਓ ਬਿਰਖੁ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਜਿਨਿ ਪੀਤਾ ਤਿਸੁ
ਤਿਖਾ ਲਹਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸਚੁ ਸੰਗਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਆਪੇ ਮੇਲੈ ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।
।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੀ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇਆ ।
ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਗਵਾਏ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੨।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ[1] ਰਹੇ ਬਿਲਲਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਵੀ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਆਰਸੀ[2] ਕੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖੈ ।
ਮੋਰਚਾ[3] ਨ ਲਾਗੈ ਜਾ ਹਉਮੈ ਸੋਖੈ ।
ਅਨਹਤ ਬਾਣੀ ਨਿਰਮਲ ਸਬਦੁ ਵਜਾਏ ਗੁਰਸਬਦੀ ਸਚਿ
ਸਮਾਵਣਿਆ ।੪।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਹੁ ਨ ਦੇਖਿਆ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਆਪੁ ਦਿਤਾ ਦਿਖਾਇ ।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪ ਮਿਲ ਰਹਿਆ ਸਹਿਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਇਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਦੂਜਾ ਭਰਮੁ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਵਣਜੁ ਕਰੇ ਵਾਪਾਰਾ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਚੁ
ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਾਰੁ[4] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰੰਗਿ ਰਤਾ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਅੰਦਰਿ ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਵਣਿਆ ।੭।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਮਨਿ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੮।੯।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੁ ਵੰਞਾਏ[5] ਤਾ ਸਭ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ।

1. ਸਾਧਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2. ਸ਼ੀਸ਼ਾ 3. ਜ਼ੰਗਾਲ 4. ਕੀਰਤਨ ਹੀ ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਾਰ ਹੈ 5. ਹਉਮੈ ਗਵਾਵੇ

ਗੁਰਸਬਦੀ ਸਚੀ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਸਚੁ ਵਣੰਜਹਿ ਸਚੁ ਸੰਘਰਹਿ[1] ਸਚੁ ਵਾਪਾਰੁ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਅਨਦਿਨੁ ਗਾਵਣਿਆ ।
ਹਉ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਠਾਕੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਬਦਿ ਵਡਿਆਈ ਦੇਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਵੇਲਾ ਵਖਤ ਸਭਿ ਸੁਹਾਇਆ । ਜਿਤੁ ਸਚਾ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਸਚੇ ਸੇਵਿਐ ਸਚੁ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸਚੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੨।
ਭਾਉ ਭੋਜਨੁ[2] ਸਤਿਗੁਰਿ ਤੁਠੈ ਪਾਏ ।
ਅਨਰਸੁ ਚੂਕੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਚੁ ਸੰਤੋਖੁ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਬਾਣੀ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨ ਸੇਵਹਿ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਗਵਾਰਾ ।
ਫਿਰਿ ਓਇ ਕਿਥਹੁ ਪਾਇਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਮ ਦਰਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵਣਿਆ ।੪।
ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ ਜਾਣਹਿ ਤਾ ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ।
ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਵਖਾਣਹਿ ।
ਸਚੇ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਨਿ ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਵਣਿਆ ।੫।
ਸੋ ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਇਆ ਜੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਸਤਸੰਗਤਿ ਬਹਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਸਾਲਾਹਹਿ ਸਾਚਾ ਨਿਰਮਲ ਨਾਦੁ ਵਜਾਵਣਿਆ ।੬।
ਮਨਮੁਖ ਖੋਟੀ ਰਾਸਿ ਖੋਟਾ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਕੂੜੁ ਕਮਾਵਨਿ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ ਭਾਰਾ ।
ਭਰਮੇ ਭੂਲੇ ਫਿਰਨਿ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਜਨਮੁ
ਗਵਾਵਣਿਆ ।੭।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਅਤਿ ਪਿਆਰਾ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਧਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਨਣਿਆ ।੮।੧੦।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਤੇਰੀਆ ਖਾਣੀ[3] ਤੇਰੀਆ ਬਾਣੀ[4] ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਭਰਮ ਭੁਲਾਣੀ ।
ਗੁਰਸੇਵਾ ਤੇ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵਣਿਆ ।੧।

1. ਇਕੱਤਰ ਕਰਦਾ ਹੈ 2. ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਭੋਜਨ 3. ਚਾਰ ਖਾਣੀਆਂ—ਅੰਡਜ, ਜੇਰਜ, ਸੇਤਸ, ਉਤਭੁਜ 4. ਚਾਰ ਬਾਣੀਆਂ—ਪਰਾ, ਪਸਯੰਤੀ, ਮੱਧਮਾ ਤੇ ਬੈਖਰੀ ।

ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਸਚਾ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਪਾਈਐ ਸਹਜੇ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਾ ਸਭ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ।
ਜੇਹੀ ਮਨਸਾ[1] ਕਰਿ ਲਾਗੈ ਤੇਹਾ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਸਭਨਾ ਵਥੂ ਕਾ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਮੈਲਾ ਇਕੁ ਨ ਧਿਆਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਮੈਲੁ ਲਾਗੀ ਬਹੁ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ।
ਤਟਿ ਤੀਰਥਿ ਦਿਸੰਤਰਿ ਭਵੈ ਅਹੰਕਾਰੀ ਹੋਰੁ ਵਧੇਰੈ ਹਉਮੈ
ਮਲੁ ਲਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਾ ਮਲੁ ਜਾਏ ।
ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਸਚੁ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਸਚਿ ਲਾਗੈ ਮੈਲੁ
ਗਵਾਵਣਿਆ । ੪ ।
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅੰਧ ਗੁਬਾਰਾ[2] ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰਾ ।
ਬਿਸਟਾ ਕੇ ਕੀੜੇ ਬਿਸਟਾ ਕਮਾਵਹਿ ਫਿਰਿ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ
ਪਚਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਮੁਕਤੇ ਸੇਵੇ ਮੁਕਤਾ ਹੋਵੈ । ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਸਬਦੇ ਖੋਵੈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਚਾ ਸੇਵੀ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੬ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮ ਨਿਧਿ ਪਾਏ ।
ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਮਨੁ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸੇਵੇ ਦੁਖੁ ਗਵਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਦੂਰਿ ਨਾ ਜਾਣਹੁ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਅੰਤਰਿ[3] ਪਛਾਣਹੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵਣਿਆ । ੮ । ੧੧ ।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਐਥੇ ਸਾਚੇ ਸੁ ਆਗੈ ਸਾਚੇ । ਮਨੁ ਸਚਾ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰਾਚੇ ।
ਸਚਾ ਸੇਵਹਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਸਚੇ ਸੇਵਹਿ ਸਚਿ ਸਮਾਵਹਿ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਹਿ ਸਾਦੁ[4] ਨ ਪਾਵਹਿ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮਾਇਆ ਮਨੁ ਭਰਮਾਵਹਿ ।

1. ਜੇਹੀ ਭਾਵਨਾ ਰੱਖੇ 2. ਅਨ੍ਹੇਰ ਖਾਤਾ 3. ਅੰਦਰ ਹੀ
4. ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਸੁਆਦ

ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸਭ ਸੁਧਿ[1] ਗਵਾਈ ਕਰਿ ਅਵਗਣ ਪਛੋਤਾਵਣਿਆ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਤਤੁ ਪਾਏ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਰੈ ਅਪੁਨਾ ਮੁਕਤੀ ਕਾ ਦਰੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਕਿਲਵਿਖ[2] ਕਾਟੈ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰੇ । ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਖੈ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਸਚਿ ਰਚੇ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੪।
ਅੰਤਰਿ ਰਤਨੁ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮਨਸਾ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮਾਇਆ[3]।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ ਥਕੇ ਚਉਥੇ ਪਦ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਪਾਵਣਿਆ ।੫।
ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗੁ ਚੜਾਏ । ਸੇ ਜਨ ਰਾਤੇ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਰੰਗਾਏ ।
ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਚੜਿਆ ਅਤਿ ਅਪਾਰਾ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਸਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੬।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਸੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਨਾਮਿ ਮੁਕਤਿ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰ ਸਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਥਾਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਸਭ ਆਪੇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੮।੧੨।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਉਤਪਤਿ ਪਰਲਉ ਸਬਦੇ ਹੋਵੈ[4] ।
ਸਬਦੇ ਹੀ ਫਿਰਿ ਓਪਤਿ[5] ਹੋਵੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਰਤੈ ਸਭੁ ਆਪੇ ਸਚਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਪਾਇ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਂਤਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਰਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਣੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਵਣੁ ਬੈਸੰਤਰੁ ਖੇਲੈ ਵਿਡਾਣੀ ।[6]
ਸੋ ਨਿਗੁਰਾ ਜੋ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਨਿਗੁਰੇ ਆਵਣ ਜਾਵਣਿਆ ।੨।
ਤਿਨਿ ਕਰਤੈ ਇਕੁ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ।

1. ਹੋਸ਼ 2. ਪਾਪ 3. ਸਤੋ, ਰਜੋ, ਤਮੋ ਵਾਲੀ 4. ਪੈਦਾਇਸ਼ ਤੇ ਨਾਸ਼ ਹੁਕਮ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 5. ਉਤਪਤੀ 6. ਅਸਚਰਜਮਈ

ਕਾਇਆ ਸਰੀਰੈ ਵਿਚਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪਾਇਆ ।
ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਕੋਈ ਮਹਲੁ ਪਾਏ ਮਹਲੇ ਮਹਲਿ[1] ਬੁਲਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਸਾਚਾ ਸਾਹੁ ਸਚੇ ਵਣਜਾਰੇ । ਸਚੁ ਵਣੰਜਹਿ ਗੁਰ ਹੇਤਿ ਅਪਾਰੇ ।
ਸਚੁ ਵਿਹਾਝਹਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਿਆ । ੪ ।
ਬਿਨੁ ਰਾਸੀ ਕੋ ਵਥੁ ਕਿਉ ਪਾਏ[2] । ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਲੋਕ ਸਬਾਏ ।
ਬਿਨੁ ਰਾਸੀ ਸਭ ਖਾਲੀ ਚਲੇ ਖਾਲੀ ਜਾਇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਇਕ ਸਚੁ ਵਣੰਜਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਆਪ ਤਰਹਿ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ।
ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਹੋਏ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੬ ।
ਅੰਤਰਿ ਵਸਤੁ ਮੂੜਾ ਬਾਹਰੁ ਭਾਲੇ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਫਿਰਹਿ ਬੇਤਾਲੇ[3] ।
ਜਿਥੈ ਵਥੁ ਹੋਵੈ ਤਿਥਹੁ ਕੋਈ ਨ ਪਾਵੈ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਸਬਦਿ ਬੁਲਾਏ । ਮਹਲੀ ਮਹਲਿ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਆਪੇ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਧਿਆਵਣਿਆ । ੮ । ੧੩ ।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਸਾਚੀ ਸਿਖ[4] ਸੁਣਾਈ ।
ਹਰਿ ਚੇਤਹੁ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ।
ਹਰਿ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਅਨਾਥੁ ਅਜੋਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰਣਿਆ ।
ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਤਾ ਹਰਿ ਪਾਏ ਹਰਿ ਸਿਉ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਰਮੁ ਕਮਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਭਾਗਾ ਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਸਬਦੈ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਿਪਤ ਰਹੈ ਸੰਸਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਤਕੀਐ ਨਾਮਿ ਅਧਾਰੇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋਰੁ ਕਰੇ ਕਿਆ ਤਿਸ ਨੋ ਆਪੇ ਖਪਿ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧੇ ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ । ਆਤਮਘਾਤੀ[5] ਹੈ ਜਗਤ ਕਸਾਈ ।

1. ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਵਿਚ 2. ਬਿਨਾਂ ਧਨ ਦੇ ਸੌਦਾ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ
3. ਉਹ ਮੁਰਦਾ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੂਤ ਆ ਵੜੇ 4. ਸਿਖਿਆ 5. ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਸਾਈ ਹੈ ।

ਨਿੰਦਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਬਹੁ ਭਾਰੁ ਉਠਾਵੈ ਬਿਨੁ ਮਜੂਰੀ ਭਾਰੁ
ਪਹੁਚਾਵਣਿਆ ।੪।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਵਾੜੀ[1] ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਲੀ ।
ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ਕੋ ਨਾਹੀਂ ਖਾਲੀ ।
ਜੇਹੀ ਵਾਸਨਾ ਪਾਏ ਤੇਹੀ ਵਰਤੈ ਵਾਸੂ ਵਾਸੁ[2] ਜਣਾਵਣਿਆ ।੫।
ਮਨਮੁਖੁ ਰੋਗੀ ਹੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਵਿਸਰਿਆ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
ਦੁਖੀਏ ਨਿਤਿ ਫਿਰਹਿ ਬਿਲਲਾਦੇ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਾਂਤਿ ਨ
ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਜਿਨਿ ਕੀਤੇ ਸੋਈ ਬਿਧਿ ਜਾਣੈ ।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਤਾ ਹੁਕਮਿ ਪਛਾਣੈ ।
ਜੇਹਾ ਅੰਦਰਿ ਪਾਏ ਤੇਹਾ ਵਰਤੈ ਆਪੇ ਬਾਹਰਿ ਪਾਵਣਿਆ ।੭।
ਤਿਸੁ ਬਾਝਹੁ ਸਚੇ ਮੈ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਜਿਸੁ ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਸੋ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੧੪।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਗਵਾਏ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸਦਾ ਸਲਾਹੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬੋਲੈ ਸਦਾ ਮੁਖਿ ਵੈਣੀ[3] ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵੇਖੈ ਪਰਖੈ ਸਦਾ ਨੈਣੀ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਥਾ ਕਹੈ ਸਦਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਅਵਰਾ[4] ਆਖਿ
ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੨।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰੰਗਿ ਰਤਾ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਏ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰਸਨਾ ਬੋਲੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਨਿ ਤਨਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਪੀਆਵਣਿਆ ।੩।
ਸੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਜੁ ਚਿਤਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਤਿਸ ਦਾ ਹੁਕਮੁ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਈ ।

1. ਬਗੀਚੀ 2. ਖੁਸ਼ਬੋ 3. ਬਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 4. ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ

ਹੁਕਮੇ ਵਰਤੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਹੁਕਮੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਵਣਿਆ ।੪।
ਅਜਬ[1] ਕੰਮ ਕਰਤੇ ਹਰਿ ਕੇਰੇ । ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੂਲਾ ਜਾਂਦਾ ਫੇਰੇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਬਦ ਵਜਾਵਣਿਆ ।੫।
ਖੋਟੇ ਖਰੇ ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਉਪਾਏ । ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਪਰਖੇ ਲੋਕ ਸਬਾਏ ।
ਖਰੇ ਪਰਖਿ ਖਜਾਨੈ ਪਾਇਹਿ ਖੋਟੇ ਭਰਮ ਭੁਲਾਵਣਿਆ ।੬।
ਕਿਉ ਕਰਿ ਵੇਖਾ ਕਿਉ ਸਾਲਾਹੀ[2] ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ।
ਤੇਰੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਸੈ ਤੂੰ ਭਾਣੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਪੀਆਵਣਿਆ ।੭।

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਬਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਬਾਣੀ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿਐ ਰਿਦੈ ਸਮਾਣੀ ।
ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਸਭ ਭੁਖ ਲਹਿ ਜਾਵਣਿਆ ।੮।੧੫।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਰਸੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਬੁਝਾਵਣਿਆ ।੧।

ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਵਣਿਆ ।
ਰਸਨਾ ਰਸੁ ਚਾਖਿ ਸਦਾ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਗੁਣ
ਗਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਹਜੁ ਕੋ ਪਾਏ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰੇ ਇਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਦਰੀ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੨।
ਸਭਨਾ ਉਪਰ ਨਦਰਿ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ।
ਕਿਸੈ ਥੋੜੀ ਕਿਸੈ ਹੈ ਘਣੇਰੀ[3] ।
ਤੁਝ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਿਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋਝੀ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਤੁ[4] ਹੈ ਬੀਚਾਰਾ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੇ ਤੇਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਕੋਈ ਨਾ ਪਾਵੈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ
ਪਾਵਣਿਆ ।੪।

1. ਵਚਿਤ੍ਰ 2. ਕਿਵੇਂ ਸਿਫਤ ਕਰਾਂ 3. ਬਹੁਤੀ 4. ਅਸਲੀਅਤ, ਮੂਲ

ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੈ ਸੋ ਜਨੁ ਸੋਹੈ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮਿ ਅੰਤਰੁ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਬਾਣੀ ਰਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਹਜਿ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੫।
ਮਨਮੁਖੁ ਭੂਲਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ[1] ਖੁਆਏ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਲੇਵੈ ਮਰੈ ਬਿਖੁ ਖਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਵਿਸਟਾ[2] ਮਹਿ ਵਾਸਾ ਬਿਨੁ ਸੇਵਾ ਜਨਮੁ
ਗਵਾਵਣਿਆ ।੬।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਪੀਆਏ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਹਜਿ ਲਿਵਲਾਏ ।
ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਆਪੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨਦਰੀ ਆਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਈ ।
ਜਿਨਿ ਸਿਰਜੀ ਤਿਨਿ ਆਪੇ ਗੋਈ[3] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ਸਦਾ ਤੂੰ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੮।੧੬।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸੇ ਸਚਿ ਲਾਗੇ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਏ ।
ਸਦਾ ਸਚੁ ਸੇਵਹਿ ਸਹਜ ਸੁਭਾਏ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਚਾ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੈ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਣਿਆ ।
ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸੇ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਸਚੁ ਸਭਨੀ ਥਾਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਤਨੁ ਸਚਾ ਰਸਨਾ ਸਚਿ ਰਾਤੀ ਸਚੁ ਸੁਣਿ ਆਖਿ ਵਖਾਨਣਿਆ ।੨।
ਮਨਸਾ[4] ਮਾਰਿ ਸਚਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਇਨ ਮਨਿ ਡੀਠੀ ਸਭ ਆਵਣ ਜਾਣੀ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸਦਾ ਮਨੁ ਨਿਹਚਲੁ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ
ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਿਦ ਦਿਖਾਇਆ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇਆ ।
ਸਚੋ ਸਚਾ ਵੇਖਿ ਸਾਲਾਹੀ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਜੋ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਤਿਨ ਸਚੀ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਮਾਲਹਿ[5] ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ।

1. ਦਵੈਤਭਾਵ 2. ਗੰਦਗੀ 3. ਮੇਟਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਲੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ
4. ਖਾਹਸ਼ 5. ਯਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਚੁ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੫।
ਲੇਖਾ ਪੜੀਐ ਜੇ ਲੇਖੇ ਵਿਚਿ ਹੋਵੈ ।
ਓਹੁ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਸਬਦਿ ਸੁਧਿ ਹੋਵੈ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ ਸਚ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੀ ਹੋਰੁ ਕੋਇ ਨ ਕੀਮਤਿ
ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਥਾਕੇ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਈ । ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਾਲੇ[1] ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ ।
ਬਿਖੁਬਿਹਾਝਹਿ ਬਿਖੁ[2] ਮੋਹ ਪਿਆਸੇ ਕੂੜੁਬੋਲਿ ਬਿਖੁਖਾਵਣਿਆ।੭।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣਾ । ਦੂਜਾ ਮਾਰਿ ਮਨੁ ਸਚਿ ਸਮਾਣਾ ।
ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਨਾਮ ਵਰਤੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ
ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੧੭।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਵਰਨ[3] ਰੂਪ ਵਰਤਹਿ ਸਭ ਤੇਰੇ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਫੇਰ[4] ਪਵਹਿ ਘਣੇਰੇ ।
ਤੂੰ ਏਕੋ ਨਿਹਚਲੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ਗੁਰਮਤੀ ਬੂਝ ਬੁਝਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਵਰਨੁ ਨ ਕੋਈ ਗੁਰਮਤੀ ਆਪਿ
ਬੁਝਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਭ ਏਕਾ ਜੋਤਿ ਜਾਣੈ ਜੇ ਕੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਪਰਗਟੁ ਹੋਈ ।
ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਥਾਈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੨।
ਤਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਲੋਭੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ਬਹੁਤੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਪਤਿ ਗਵਾਏ ਅਪਣੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਣਿਆ।੩।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ।
ਆਪੁ ਮਾਰੇ ਤਾ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਸੂਝੈ ।
ਫਿਰਿ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣਾ ਹੋਵੈ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੪।
ਮਾਇਆ ਮਹਿ ਫਿਰਿ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦ ਰਹੈ ਸਮਾਏ ।
ਸਚੁ ਸਲਾਹੇ ਸਭ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੫।
ਸਚੁ ਸਲਾਹੀ ਸਦਾ ਹਜੂਰੇ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ।

1. ਸਾੜੇ ਫੂਕੇ 2. ਜ਼ਹਰ 3. ਰੰਗ 4. ਗੇੜੇ, ਆਵਾਗਉਣ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ

ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ[1] ਸਚੁ ਨਦਰੀ ਆਵੈ ਸਚੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਸਚੁ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਚੁ ਨਿਹਚਲੁ ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਚੇ ਲਾਗੇ ਸੋ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਗੁਰਮਤੀ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਵੀਚਾਰੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਣਿਆ ।੮।੧੮।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਰਮਲ ਸਬਦੁ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਬਾਣੀ ।
ਨਿਰਮਲ ਜੋਤਿ ਸਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਸਾਲਾਹੀ ਜਪਿ ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ
ਮੈਲੁ ਗਵਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ[2] ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ਸਬਦੋ ਸੁਣਿ ਤਿਸਾ[3]
ਮਿਟਾਵਣਿਆ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗਵਾਏ ।
ਨਿਰਮਲ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਸਾਚੇ ਕੇ ਨਿਰਮਲ ਨਾਦੁ ਵਜਾਵਣਿਆ ।੨।
ਨਿਰਮਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ।
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਮੁਆ ਤਿਥੈ ਮੋਹੁ ਨ ਮਾਇਆ ।
ਨਿਰਮਲ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ
ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।੩।
ਜੋ ਨਿਰਮਲੁ ਸੇਵੇ ਸੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ।
ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਗੁਰ ਸਬਦੇ ਧੋਵੈ ।
ਨਿਰਮਲ ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਨਿਰਮਲ ਤੇ ਸਭ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈ ।
ਨਿਰਮਲੁ ਮਨੂਆ ਹਰਿ ਸਬਦਿ ਪਰੋਵੈ ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮਿ ਲਗੇ ਬਡਭਾਗੀ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੫।
ਸੋ ਨਿਰਮਲੁ ਜੋ ਸਬਦੇ ਸੋਹੈ ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਮੋਹੈ ।

1. ਗੁਰੂ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ 2. ਮੈਂ ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ 3. ਤ੍ਰਿਖਾ, ਪਿਆਸ

ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਮਲੁ ਕਦੇ ਨ ਲਾਗੈ ਮੁਖੁ ਊਜਲੁ ਸਚੁ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੬।
ਮਨੁ ਮੈਲਾ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਮੈਲਾ ਚਉਕਾ ਮੈਲੈ ਥਾਇ ।
ਮੈਲਾ ਖਾਇ ਫਿਰਿ ਮੈਲੁ ਵਧਾਏ ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੁ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੭।
ਮੈਲੇ ਨਿਰਮਲ ਸਭਿ ਹੁਕਮਿ ਸਬਾਏ ।
ਸੇ ਨਿਰਮਲ ਜੋ ਹਰਿ ਸਾਚੇ ਭਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੈਲੁ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੮।੧੯।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਗੋਵਿੰਦੁ ਊਜਲੁ ਊਜਲ ਹੰਸਾ[1] ।
ਮਨੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰਮਲ ਮੇਰੀ ਮਨਸਾ ।
ਮਨਿ ਊਜਲ ਸਦਾ ਮੁਖ ਸੋਹਹਿ ਅਤਿ ਊਜਲ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।
ਗੋਬਿਦੁ ਗੋਬਿਦੁ ਕਹੈ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਗੋਬਿਦ ਗੁਣ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੋਬਿਦੁ ਗਾਵਹਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਊਜਲ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਜਾਏ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹਹਿ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਸੁਣਿ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੨।
ਮਨੂਆ ਨਾਚੈ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਨੈ ਮਨੁ ਮਿਲਾਏ ।
ਸਚਾ ਤਾਲੁ ਪੂਰੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਏ ਸਬਦੇ ਨਿਰਤਿ[2] ਕਰਾਵਣਿਆ ।੩।
ਊਚਾ ਕੂਕੇ ਤਨਹਿ ਪਛਾੜੇ ।[3]
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਜੋਹਿਆ ਜਮਕਾਲੇ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਇਸੁ ਮਨਹਿ ਨਚਾਏ ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਜਾ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਬਾਣੀ ਵਜੈ ਸਬਦਿ ਵਜਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਥਾਇ ਪਾਵਣਿਆ ।੫।

1. ਹੰਸ ਭਾਵ ਗੁਰਮੁਖ 2. ਨਾਚ 3. ਭਗਉਤੀਏ ਉਚਾ ਕੂਕਦੇ ਤੇ ਧਮਾਲ ਪਾਉਂਦੇ ਆਪਣਾ ਤਨ ਵੀ ਚੁਕ ਚੁਕ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ।

ਬਹੁ ਤਾਲ ਪੂਰੇ ਵਾਜੇ ਵਜਾਏ ।
ਨਾ ਕੋ ਸੁਣੇ ਨ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਪਿੜ ਬੰਧਿ ਨਾਚੈ ਦੂਜੈ ਭਾਈ ਦੁਖੁ
ਪਾਵਣਿਆ ।੬।

ਜਿਸੁ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੈ ਸੋ ਮੁਕਤਾ ।
ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਸਿ ਸਚ ਸੰਜਮਿ ਜੁਗਤਾ ।[1]
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਧਿਆਏ ਏਹਾ ਭਗਤਿ ਹਰਿ
ਭਾਵਣਿਆ ।੭।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਹੋਈ ।
ਹੋਰਤੁ ਭਗਤਿ ਨ ਪਾਏ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ
ਲਾਵਣਿਆ ।੮।੨੦।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚਾ ਸੇਵੀ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ ।
ਸਚੈ ਨਾਇ ਦੁਖੁ ਕਬਹੀ ਨਾਹੀ ।
ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸੇਵਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਨਿ ਗੁਰਮਤਿ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਵਣਿਆ ।
ਜੋ ਹਰਿ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਸਦਾ ਸੋਹਹਿ ਸੋਭਾ ਸੁਰਤਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ
ਸਭੁ ਕੋ ਤੇਰਾ ਭਗਤੁ ਕਹਾਏ ।
ਸੇਈ ਭਗਤ ਤੇਰੇ ਮਨਿ ਭਾਏ ।
ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਤੁਧੈ ਸਾਲਾਹਨਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਭਗਤਿ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੨।
ਸਭੁ ਕੋ ਸਚੇ ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਚੂਕੈ ਫੇਰਾ ।
ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਨਾਇ ਰਚਾਵਹਿ ਤੂੰ ਆਪੇ ਨਾਉ
ਜਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ[2] ਸਭੁ ਮੋਹੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਇਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਸਦ ਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਵਣਿਆ ।੪।

1. ਸੰਜਮ ਦੀ ਜੁਗਤਿ ਨਾਲ ਇੰਦ੍ਰੀਆਂ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਹਨ 2. ਖੁਸ਼ੀ ਗ਼ਮੀ

ਭਗਤ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਦਾ ਤੇਰੈ ਚਾਏ ।
ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੫।
ਤੂੰ ਦਇਆਲੁ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਮੇਲਿਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਦੇਵਹਿ ਨਾਮ ਵਡਾਈ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਾਚੇ ਤੁਧੁ ਸਾਲਾਹੀ[1] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਾਹੀ ।
ਏਕਸੁ ਸਿਉ ਮਨੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ਮਨਿ ਮੰਨਿਐ ਮਨਹਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਸਾਲਾਹੇ ।
ਸਾਚੇ ਠਾਕੁਰ ਵੇਪਰਵਾਹੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਮੇਲਾਵਣਿਆ ।੮।੨੧।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਤੇਰੇ ਭਗਤ ਸੋਹਹਿ ਸਾਚੈ ਦਰਬਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਨਾਮੁ ਸੁਣਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਚਾ ਊਚੋ ਊਚਾ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਾਚਾ ਸਾਚੀ ਨਾਈ[2] ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕਿਸੈ ਮਿਲਾਈ ।
ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਮਿਲਹਿ ਸੇ ਵਿਛੁੜਹਿ ਨਾਹੀ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੨।
ਤੁਝ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਛੂ ਨ ਹੋਇ ।
ਤੂੰ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖਹਿ ਜਾਣਹਿ ਸੋਇ ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੩।
ਕਾਮਣਿ[3] ਗੁਣਵੰਤੀ ਹਰਿ ਪਾਏ ।
ਭੈ ਭਾਇ[4] ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਚ ਉਪਦੇਸਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੪।

1. ਤੇਰੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ 2. ਵਡਿਆਈ, ਮਹਿਮਾ 3. ਗੁਣਵਾਨ ਇਸਤਰੀ
4. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ

ਸਬਦੁ ਵਿਸਾਰਨਿ ਤਿਨਾ ਠਉਰੁ ਨ ਠਾਉ ।
ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਲੇ ਜਿਉ ਸੁੰਞੈ ਘਰਿ ਕਾਉ ।
ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ[1] ਤਿਨੀ ਦੋਵੈ ਗਵਾਏ ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਵਣਿਆ ।੫।
ਲਿਖਦਿਆ ਲਿਖਦਿਆ ਕਾਗਦ ਮਸੁ[2] ਖੋਈ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਨ ਕੋਈ ।
ਕੂੜੁ ਲਿਖਹਿ ਤੈ ਕੂੜੁ ਕਮਾਵਹਿ ਜਲਿ ਜਾਵਹਿ ਕੂੜਿ ਚਿਤੁ
ਲਾਵਣਿਆ ।੬।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਲਿਖਹਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਸੇ ਜਨ ਸਚੇ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖਦੁਆਰੁ ।
ਸਚੁ ਕਾਗਦੁ ਕਲਮ ਮਸਵਾਣੀ[3] ਸਚੁ ਲਿਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਰਿ ਬੈਠਾ ਵੇਖੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮਿਲੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਲੇਖੈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੨੨।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਆਤਮ ਰਾਮ ਪਰਗਾਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਹੋਵੈ ।
ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਲਾਗੀ ਗੁਰਸਬਦੀ ਖੋਵੈ ।
ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤੀ ਰਾਤਾ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਹਰਿ
ਪਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਆਪਿ ਭਗਤਿ ਕਰਨਿ ਅਵਰਾ[4]
ਭਗਤਿ ਕਰਾਵਣਿਆ ।
ਤਿਨਾ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕਉ ਸਦ ਨਮਸਕਾਰੁ ਕੀਜੈ ਜੋ ਅਨਦਿਨੁ
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਾਰਣੁ ਕਰਾਏ ।
ਜਿਤੁ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਕਾਰੈ ਲਾਏ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਹੋਵੈ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੨।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਤਾ ਕਿਛੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੩।
ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨਾ ਪਾਏ ।
ਦੇਸੰਤਰੁ ਭਵੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਏ[5] ।

1. ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ 2. ਸਿਆਹੀ 3. ਦਵਾਤ 4. ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ 5. ਖਰਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਕਪਟੀ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਧਾਵਤੁ ਰਾਖੈ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ[1] ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੫।
ਇਕਿ ਕੂੜਿ ਲਾਗੇ ਕੂੜੇ ਫਲ ਪਾਏ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਆਪਿ ਡੁਬੇ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਡੋਬੇ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬਿਖੁ ਖਾਵਣਿਆ ।੬।
ਇਸੁ ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਖੈ ।
ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਜਾ ਹਉਮੈ ਸੋਖੈ[2] ।
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਮੋਨਿ ਧਾਰੀ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ਤਿਨ ਭੀ
ਤਨ ਮਹਿ ਮਨੁ ਨ ਦਿਖਾਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਸੋਈ ।
ਹੋਰੁ ਕਿ ਕਰੇ ਕੀਤੈ ਕਿਆ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਦੇਵੈ ਸੋ ਲੇਵੈ ਨਾਮੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।੮।੨੩।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਇਸੁ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਅਖੁਟ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਅਲਖ ਅਪਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਹੈ ਆਪੇ ਗੁਰਸਬਦੀ ਆਪਿ ਵੰਞਾਵਣਿਆ[3] ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਮਹਾ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਗੁਰਮਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ
ਪੀਆਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਬਜਰ ਕਪਾਟ[4] ਖੁਲਾਇਆ ।
ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਏ ਕੋਈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਵਣਿਆ ।੨।
ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ[5] ਸਚੁ ਨੇਤ੍ਰੀ ਪਾਇਆ ।
ਅੰਤਰਿ ਚਾਨਣੁ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੩।
ਸਰੀਰਹੁ ਭਾਲਣਿ ਕੋ ਬਾਹਰਿ ਜਾਏ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਲਹੈ ਬਹੁਤੁ ਵੇਗਾਰਿ[6] ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।

1. ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖੇ 2. ਮੇਟ ਦੇਵੇ 3. ਹਉਮੈ ਦੂਰ ਕਰੇ
4. ਕਰੜਾ ਦਰਵਾਜਾ 5. ਸੁਰਮਾ 6. ਨਿਰਾਰਥਕ

ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਸੂਝੈ ਨਾਹੀ ਫਿਰਿ ਘਿਰਿ ਆਇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਥੁ[1]
ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਚਾ ਹਰਿ ਪਾਏ ।
ਮਨਿ ਤਨਿ ਵੇਖੈ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਜਾਏ ।
ਬੈਸਿ ਸੁਥਾਨਿ ਸਦ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੫।
ਨਉ ਦਰਿ[2] ਠਾਕੇ ਧਾਵਤੁ ਰਹਾਏ ।
ਦਸਵੈ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਏ ।
ਓਥੈ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰਮਤੀ ਸਬਦੁ
ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੬।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਅੰਤਰਿ ਆਨੇਰਾ ।
ਨ ਵਸਤੁ ਲਹੈ ਨ ਚੂਕੈ ਫੇਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਹਥਿ ਕੁੰਜੀ ਹੋਰਤੁ ਦਰੁ ਖੁਲੈ ਨਾਹੀ ਗੁਰੁ ਪੂਰੈ
ਭਾਗਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੭।
ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਤੂੰ ਸਭਨੀ ਥਾਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮਿਲਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਸਦਾ ਤੂੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।੮।੨੪।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਏ ਆਪੇ ।
ਕਾਲੁ ਨ ਜੋਹੈ[3] ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੇ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਬੰਧਨ ਸਭ ਤੋੜੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਚੈ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੀਵੈ ਮਰੈ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਆਰਜਾ[4] ਨ ਛੀਜੈ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਰੈ ਨ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਆਪਿ ਤਰੈ ਕੁਲ ਸਗਲੇ ਤਾਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਣਿਆ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੁਖੁ ਕਦੇ ਨ ਲਗੈ ਸਰੀਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਚੂਕੈ ਪੀਰ[5] ।

1. ਵਸਤੂ 2. ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੇ ਨੌਂ ਦੁਆਰ 3. ਕਾਲ ਤੱਕਦਾ ਤਕ ਨਹੀਂ 4. ਉਮਰ 5. ਪੀੜਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਫਿਰਿ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਸਹਿਜ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੪।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਕਰਾਵਣਿਆ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਨਦਿਨੁ ਸਬਦੇ ਰਾਤਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਹੈ ਜਾਤਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਦਾ ਨਿਰਮਲੁ ਸਬਦੇ ਭਗਤਿ
ਕਰਾਵਣਿਆ ।੬।
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਹੈ ਅੰਧ ਅੰਧਾਰਾ ।
ਜਮਕਾਲਿ ਗਰਠੇ[1] ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰੋਗੀ ਬਿਸਟਾ ਕੇ ਕੀੜੇ ਬਿਸਟਾ ਮਹਿ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਵੁਠਾ[2] ਆਪਿ ਆਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੨੫।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਏਕਾ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਹੈ ਸਰੀਰਾ ।
ਸਬਦਿ ਦਿਖਾਏ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ।
ਆਪੇ ਫਰਕੁ ਕੀਤੋਨੁ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਆਪੇ ਬਣਤ ਬਣਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਣਿਆ ।
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਕੋ ਸਹਜੁ ਨ ਪਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਸੋਹਹਿ ਆਪੇ ਜਗੁ ਮੋਹਹਿ ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਨਦਰੀ ਜਗਤੁ ਪਰੋਵਹਿ[3] ।
ਤੂੰ ਆਪੇ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਦੇਵਹਿ ਕਰਤੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਦੇਖਾਵਣਿਆ ।੨।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਕਰਾਏ । ਆਪੇ ਸਬਦੁ ਗੁਰ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਬਦੇ ਉਪਜੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ । ਬੰਧਨ ਤੋੜੇ ਸਦਾ ਹੈ ਮੁਕਤਾ ।
ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ[4] ਆਪੇ ਹੈ ਸਚਾ ਆਪੇ ਅਲਖੁ ਲਖਾਵਣਿਆ ।੪।
ਆਪੇ ਮਾਇਆ ਆਪੇ ਛਾਇਆ ।
ਆਪੇ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ।

1. ਗੁਸੇ ਹੋਏ 2. ਵਸਿਆ 3. ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਨਜ਼ਰ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਹੈ । 4. ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਰਹਤ

ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਆਪੇ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵਣਿਆ ।੫।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ । ਆਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ[1] ਆਪੇ ।
ਤੁਝ ਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਤੂੰ ਆਪੇ ਕਾਰੈ ਲਾਵਣਿਆ ।੬।
ਆਪੇ ਮਾਰੇ ਆਪ ਜੀਵਾਏ। ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪੇ ਊਚਾ ਊਚੋ ਹੋਈ । ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਵਿਖਾਲੇ ਸੁ ਵੇਖੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਆਪੇ ਵੇਖਿ ਵਿਖਾਲਣਿਆ ।੮।੨੬।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਥਾਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਪਾਈ ।
ਸਦਾ ਸਰੇਵੀ[2] ਇਕ ਮਨਿ ਧਿਆਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਵਣਿਆ। ੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਜਗਜੀਵਨੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਜਗਜੀਵਨੁ ਨਿਰਭਉ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਹਜਿ
ਸਮਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਘਰ ਮਹਿ ਧਰਤੀ ਧਉਲੁ ਪਤਾਲਾ ।
ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਦਾ ਹੈ ਬਾਲਾ[3] ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹੈ ਸੁਖਦਾਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੨।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ।
ਜੰਮਣ ਮਰਣੁ ਨ ਚੂਕੈ ਫੇਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਸਚੋ ਸਚੁ ਧਿਆਵਣਿਆ ।੩।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਪਾਪੁ ਪੁੰਨੁ ਦੁਇ ਭਾਈ ।
ਦੁਹੀ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ।
ਦੋਵੈ ਮਾਰਿ ਜਾਇ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਵੈ ਗੁਰਮਤਿ ਸਹਜਿ
ਸਮਾਵਣਿਆ ।੪।
ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਅਨੇਰਾ ।
ਚਾਨਣੁ ਹੋਵੈ ਛੋਡੈ ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ।
ਪਰਗਟੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਸੁਖਦਾਤਾ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮ ਧਿਆਵਣਿਆ ।੫।
ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਪਰਗਟੁ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਸਾਖੀ[4] ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ ।
ਕਮਲੁ ਬਿਗਾਸਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੬।

1. ਢਾਹੁੰਦਾ 2. ਪੂਜਨ ਕਰਾਂ 3. ਸਦਾ ਨਵੀਨ 4. ਗੁਰੂ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੁਆਰਾ

ਅੰਦਰਿ ਮਹਲ ਰਤਨੀ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਏ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਣਜੇ ਸਦਾ ਵਾਪਾਰੀ ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ ਸਦ ਪਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਆਪੇ ਵਥੁ ਰਾਖੈ ਆਪੇ ਦੇਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਣਜਹਿ ਕੇਈ ਕੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੰਨਿ
ਵਸਾਵਣਿਆ । ੮।੨੭।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩ ।

ਹਰਿ ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਸੇਵ ਕਰਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਜਾਏ ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਮਹਿ ਆਪਿ
ਸਮਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਸਚੁ ਸਚਾ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਹੈ ਨਿਰਮਲੁ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਆਪੇ ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਜਾਤਾ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਜਨ ਸੋਹਹਿ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਇਸੁ ਗੁਫਾ ਮਹਿ ਇਕੁ ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਹਉਮੈ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਇਆ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਨਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ
ਪਾਵਣਿਆ । ੩ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਇਹੁ ਗੁਫਾ[2] ਵੀਚਾਰੇ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਅੰਤਰਿ ਵਸੈ ਮੁਰਾਰੇ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੪ ।
ਜਮੁ ਜਾਗਾਤੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਕਰੁ[3] ਲਾਏ ।
ਨਾਵਹੁ ਭੂਲੇ ਦੇਇ ਸਜਾਏ ।
ਘੜੀ ਮੂਹਤ ਕਾ ਲੇਖਾ ਲੇਵੈ ਰਤੀਅਹੁ ਮਾਸਾ ਤੋਲ ਕਢਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਪੇਈਅੜੈ[4] ਪਿਰੁ ਚੇਤੇ ਨਾਹੀ । ਦੂਜੈ ਮੁਠੀ ਰੋਵੈ ਧਾਹੀ ।
ਖਰੀ ਕੁਆਲਿਓ[5] ਕੁਰੂਪਿ ਕੁਲਖਣੀ ਸੁਪਨੈ ਪਿਰੁ ਨਹੀ ਪਾਵਣਿਆ । ੬ ।
ਪੇਈਅੜੈ ਪਿਰੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਹਦੂਰਿ[6] ਦਿਖਾਇਆ ।

1. ਕੋਈ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ 2. ਗੁਪਤ ਥਾਂ, ਦਸਮ ਦੁਆਰ 3. ਜਗਾਤ, ਟੈਕਸ
4. ਪੇਕੇ (ਇਥੇ) 5. ਕੁਸੋਹਣੀ 6. ਹਜ਼ੂਰ, ਨੇੜੇ

ਕਾਮਣਿ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਸਬਦੇ ਪਿਰੁ ਰਾਵੈ ਸੇਜ
ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੭।
ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਸਦਿ ਬੁਲਾਏ । ਆਪਣਾ ਨਾਉ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਅਨਦਿਨੁ[1] ਸਦਾ ਗੁਣ
ਗਾਵਣਿਆ ।੮।੨੮

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਊਤਮ ਜਨਮੁ ਸੁਥਾਨਿ ਹੈ ਵਾਸਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਘਰ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ।
ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਹਹਿ ਸਦਾ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਹਰਿ ਰਸਿ ਮਨੁ
ਤ੍ਰਿਪਤਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਪੜਿ ਬੁਝਿ ਮੰਨ ਵਸਾਵਣਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੜਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਹਿ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ
ਪਾਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅਲਖ ਅਭੇਉ ਹਰਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ।
ਉਪਾਇ ਨ ਕਿਤੀ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਨਦਰੀ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੨।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪੜੈ ਨਹੀ ਬੂਝੈ । ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ[2] ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਲੂਝੈ ।
ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਬੰਧਨ ਤੂਟਹਿ ਗੁਰਸਬਦੀ ਗੁਰਸਬਦੀ ਮੁਕਤਿ
ਕਰਾਵਣਿਆ ।੩।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਚੰਚਲੁ ਵਸਿ ਨ ਆਵੈ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਲਾਗੈ ਦਹਦਿਸਿ ਧਾਵੈ ।
ਬਿਖੁ[3] ਕਾ ਕੀੜਾ ਬਿਖੁ ਮਹਿ ਰਾਤਾ ਬਿਖੁ ਹੀ ਮਾਹਿ ਪਚਾਵਣਿਆ ।੪।
ਹਉ ਹਉ ਕਰੇ ਤੈ ਆਪੁ ਜਣਾਏ ।
ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਰੈ ਕਿਛੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਏ ।
ਤੁਝਤੇ ਬਾਹਰਿ ਕਿਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵਣਿਆ ।੫।
ਉਪਜੈ ਪਚੈ ਹਰਿ ਬੂਝੈ ਨਾਹੀ । ਅਨਦਿਨੁ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਫਿਰਾਹੀ ।
ਮਨਮੁਖ ਜਨਮੁ ਗਇਆ ਹੈ ਬਿਰਥਾ ਅੰਤਿ ਗਇਆ
ਪਛੁਤਾਵਣਿਆ ।੬।
ਪਿਰੁ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਗਾਰੁ ਬਣਾਏ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੁ ਐਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।

1. ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ 2. ਸਤੋ, ਰਜੋ, ਤਮੋ ਵਾਲੀ 3. ਜ਼ਹਿਰ (ਮਾਇਆ)

ਹਲਤਿ ਨ ਸੋਭਾ ਪਲਤਿ ਨ ਢੋਈ[1] ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਣਿਆ ।੭।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਕਿਨੈ ਵਿਰਲੈ ਜਾਤਾ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।
ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਜਨ ਸੋਹਹਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਆਪ
ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।੯।੨੯।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖ ਪੜਹਿ ਪੰਡਤਿ ਕਹਾਵਹਿ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮਹਾਂ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ।
ਬਿਖਿਆ ਮਾਤੇ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ਨਾਹੀ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਆਵਣਿਆ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਹਰਿ ਰਸੁ ਸਹਜਿ
ਪੀਆਵਣਿਆ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਵੇਦੁ ਪੜਹਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨਹੀ ਆਇਆ ।
ਵਾਦੁ[2] ਵਖਾਣਹਿ ਮੋਹੇ ਮਾਇਆ ।
ਅਗਿਆਨ ਮਤੀ ਸਦਾ ਅੰਧਿਆਰਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝਿ ਹਰਿ
ਗਾਵਣਿਆ ।੨।
ਅਕਥੋ ਕਥੀਐ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵੈ । ਗੁਰਮਤੀ ਮਨਿ ਸਚੋ ਭਾਵੈ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਰਵਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਸਚਿ ਰੰਗਾਵਣਿਆ ।੩।
ਜੋ ਸਚਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਸਚੋ ਭਾਵੈ। ਆਪੇ ਦੇਇ ਨ ਪਛੋਤਾਵੈ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਸਚੁ ਜਾਤਾ ਮਿਲਿ ਸਚੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੪।
ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਤਿਨਾ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੈ ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵਣਿਆ।੫।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਪੜਹਿ ਹਰਿ ਤਤੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ।
ਮੂਲਹੁ[3] ਭੂਲੇ ਗੁਰਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ।
ਮੋਹ ਬਿਆਪੇ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ਨਾਹੀ ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਪਾਵਣਿਆ ।੬।
ਵੇਦੁ ਪੁਕਾਰੈ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਨ ਬੂਝਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇਆ[4] ।

1. ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ ਵੀ ਇੱਜ਼ਤ ਨਹੀਂ 2. ਝਗੜਾ, ਚਰਚਾ 3. ਤੱਤ ਵਸਤੂ (ਪਰਮੇਸਰ) ਤੋਂ 4. ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਕਾਰਣ

ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਪੜਹਿ ਹਰਿ ਏਕੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਦੁਖੁ
ਪਾਵਣਿਆ ।੭।
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਹਸਾ[1] ਦੂਖੁ ਚੁਕਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਕੀ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ਨਾਮੋ ਮੰਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ ।੮।੩੦।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਰਗੁਣੁ ਸਰਗੁਣੁ ਆਪੇ ਸੋਈ । ਤਤੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਹੋਈ ।
ਆਪਿ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਵਣਿਆ ।੧।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਹਰਿਰਸੁ ਚਖਿ ਸਾਦੁ ਪਾਵਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਹਿ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮ
ਧਿਆਵਣਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸੋ ਨਿਹਕਰਮੀ[2] ਜੋ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਤਤੁ ਗਿਆਨਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਏ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮੇਟਿ ਸਮਾਵਣਿਆ ।੨।
ਹਉਮੈ ਕਰੈ ਨਿਹਕਰਮੀ ਨ ਹੋਵੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਉਮੈ ਖੋਵੈ ।
ਅੰਤਰਿ ਬਿਬੇਕੁ ਸਦਾ ਆਪੁ ਵੀਚਾਰੇ ਗੁਰਸਬਦੀ ਗੁਣ
ਗਾਵਣਿਆ ।੩।
ਹਰਿਸਰੁ[3] ਸਾਗਰੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸੋਈ ।
ਸੰਤ ਚੁਗਹਿ ਨਿਤ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਈ ।
ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਉਮੈ ਮੈਲ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੪।
ਨਿਰਮਲ ਹੰਸਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ । ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ।
ਅਹਿਨਿਸਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਬਦਿ ਸਾਚੈ ਹਰਿ ਸਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਵਣਿਆ ।੫।
ਮਨਮੁਖੁ ਸਦਾ ਬਗੁ[4] ਮੈਲਾ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਲਾਈ ।
ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੈ ਪਰੁ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਗੁਰਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੈ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਚੁਕਾਵਣਿਆ ।੬।
ਰਤਨੁ ਪਦਾਰਥੁ ਘਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ[5] ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਆਪੁ
ਪਛਾਨਣਿਆ ।੭।
ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਤੈ ਆਪੇ ਵੇਖੈ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਸੋ ਜਨੁ ਲੇਖੈ ।

1. ਸ਼ੰਕਾ 2. ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ 3. ਰੱਖੀ ਸਰੋਵਰ 4. ਬਗਲਾ (ਪਖੰਡੀ) 5. ਅਨ੍ਹੇਰਾ (ਅਗਿਆਨ)

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਾਵਣਿਆ । ੮ । ੩੧ ।

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਜਗਤ ਸਬਾਇਆ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਦੀਸਹਿ ਮੋਹੇ ਮਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਚਉਥੈ ਪਦਿ[1] ਲਿਵ ਲਾਵਣਿਆ । ੧ ।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਜੀਉ ਵਾਰੀ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਵਣਿਆ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਜਲਾਏ ਸੋ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ
ਹਰਿਦਰਿ ਮਹਲੀ ਸੋਭਾ ਪਾਵਣਿਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਦੇਵੀ ਦੇਵਾ ਮੂਲੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ।
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਜਿੰਨਿ ਉਪਾਇਆ ।
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਪਸਰਿਆ ਸੰਸਾਰੇ ਆਇ ਜਾਇ ਦੁਖੁ ਪਾਵਣਿਆ । ੨ ।
ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਇਕੁ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਗੁਰ ਪੂਰੈ ਨਾਮ ਧਿਆਵਣਿਆ । ੩ ।
ਪੇਈਅੜੈ ਧਨ[2] ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ । ਦੂਜੈ ਲਾਗੀ ਫਿਰਿ ਪਛੋਤਾਣੀ ।
ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਦੋਵੈ ਗਵਾਏ ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਵਣਿਆ । ੪ ।
ਪੇਈਅੜੈ ਧਨ ਕੰਤੁ ਸਮਾਲੇ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਵੇਖੈ ਨਾਲੇ ।
ਪਿਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਬਦਿ ਸਿੰਗਾਰੁ ਬਣਾਵਣਿਆ । ੫ ।
ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ।
ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਗੁਰ ਸਬਦਿ[3] ਜਲਾਇਆ ।
ਏਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਘਟਿ ਅੰਤਰਿ ਮਿਲਿ ਸਤਿਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਗੁਣ
ਗਾਵਣਿਆ । ੬ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਨ ਸੇਵੇ ਸੋ ਕਾਹੇ ਆਇਆ ।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਹੁ ਦੁਖੁ
ਪਾਵਣਿਆ । ੭ ।
ਜਿਨਿ ਸਿਸਟਿ[4] ਸਾਜੀ ਸੋਈ ਜਾਣੈ । ਆਪੇ ਮੇਲੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ ਜਨ ਕਉ, ਜਿਨ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ[5]
ਲੇਖੁ ਲਿਖਾਵਣਿਆ । ੮ ।੧ ।

1. ਪਰਮਪਦ, ਉਚੀ ਅਵਸਥਾ 2. ਇਸਤ੍ਰੀ (ਜੀਵ) 3. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 4. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ, ਦੁਨੀਆ 5. ਮੱਥੇ ਤੇ

(੩) ਗਉੜੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩ ਚਉਪਦੇ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ।

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮੇਲਾ ਹੋਈ । ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵੈ ਸੋਈ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਬਿਧਿ ਆਪੇ ਜਾਣੈ । ਹੁਕਮੇ ਮੇਲੇ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ । ੧ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਇ[1] ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ । ਭੈ ਰਾਚੈ ਸਚ ਰੰਗਿ ਸਮਾਇ । ੧ ।
ਰਹਾਉ ।

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸੁਭਾਇ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਰਾ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ । ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ । ੨ ।
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਭ ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਹੋਇ ।
ਮਨਿ ਨਿਰਮਲਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਸਾਚਿ ਵਸਿਐ ਸਾਚੀ ਸਭ ਕਾਰ । ਊਤਮ ਕਰਣੀ[2] ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ । ੩ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਚੀ ਸੇਵਾ ਹੋਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ਕੋਇ ।
ਜੀਵੈ ਦਾਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਹਰਿਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ । ੪ । ੧ ।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਪਾਏ ਜਨੁ ਕੋਇ । ਗੁਰ ਤੇ ਬੂਝੈ ਸੀਝੈ[3] ਸੋਇ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਹਜੁ ਸਾਚੁ ਬੀਚਾਰੁ । ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਏ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰੁ । ੧ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਮਿਲੈ ਗੁਰੁ ਆਇ । ਸਾਚੈ ਸਹਜਿ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਏ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਂਤਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਪਵਿਤ ਪਾਵਨ[4] ਸੁਚਿ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ । ੨ ।

1. ਭੈ ਦੁਆਰਾ 2. ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਅਮਲ 3. ਸਿੱਝਦਾ, ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ
4. ਪਵਿਤਰ, ਸ਼ੁੱਧ ।

ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਸਭ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਹੁਤਾ ਦੁਖੁ ਪਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ।
ਦਰਸਨਿ ਸਚੈ ਸਚੀ ਪਤਿ ਹੋਈ । ੩ ।
ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਐ ਦਾਤਾ ਇਕੁ ਸੋਈ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵਾ । ੪ । ੨ ।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਸੁ ਥਾਉ ਸਚੁ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਸਚਿ ਨਿਵਾਸੁ ਕਰੇ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜਾਪੈ[1] ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸਾਚਾ ਆਪੇ ਆਪੈ । ੧ ।
ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਬੈਸਿ ਸੁ ਥਾਏ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਜਲਉ ਇਹ ਜਿਹਵਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਹਰਿਰਸੁ ਨ ਚਾਖੈ ਫੀਕਾ ਆਲਾਇ[2] ।
ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਤਨੁ ਮਨੁ ਫੀਕਾ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੀਆ ਚਲਿਆ ਰੋਇ । ੨ ।
ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।
ਸਾਚੇ ਰਾਤੀ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਨਿਰਮਲ ਧਾਰ । ੩ ।
ਨਾਮਿ ਸਮਾਵੈ ਜੋ ਭਾਂਡਾ ਹੋਇ ।
ਊਂਧੈ ਭਾਂਡੈ[3] ਟਿਕੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮਨਿ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਭਾਂਡਾ ਜਿਸੁ ਸਬਦ ਪਿਆਸ । ੪ । ੩ ।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਇਕਿ ਗਾਵਤ ਰਹੇ ਮਨਿ ਸਾਦੁ[4] ਨ ਪਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਗਾਵਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।

1. ਚਾਰੇ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣੀ ਦੀ ਹੈ 2. ਬੋਲਦੀ ਹੈ 3. ਮੂਧਾ ਵਰਤਨ, ਭਾਵ ਜੋ ਬੇਮੁਖ ਹੈ 4. ਸੁਆਦ, ਰਸ

ਗਾਵਣਿ ਗਾਵਹਿ ਜਿਨ ਨਾਮ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰੁ ।੧।
ਗਾਵਤ ਰਹੈ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵੈ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਇਕਿ ਗਾਵਹਿ ਇਕਿ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹਿ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ਬਿਨੁ ਅਸਨੇਹ[1] ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦ ਪਿਆਰਿ ।
ਅਪਣਾ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਸਦਾ ਉਰਿਧਾਰਿ ।੨।
ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਮੂਰਖ ਆਪੁ ਜਣਾਵਹਿ ।
ਨਚਿ ਨਚਿ ਟਪਹਿ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ।
ਨਚਿਐ ਟਪਿਐ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ[2] ।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਭਗਤਿ ਪਾਏ ਜਨ ਸੋਇ ।੩।
ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਭਗਤਿ ਕਰਾਏ ਸੋਇ ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਖੋਇ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸਭ ਬਿਧਿ ਜਾਣੈ ।
ਨਾਨਕ ਬਖਸੇ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ।੪।੪।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਮਾਰੇ ਧਾਤੁ ਮਰਿ ਜਾਇ ।
ਬਿਨ ਮੂਏ ਕੈਸੇ ਹਰਿ ਪਾਇ ।
ਮਨੁ ਮਰੈ ਦਾਰੂ ਜਾਣੈ ਕੋਇ ।
ਮਨੁ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਬੂਝੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ।੧।
ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ।
ਤਾ ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਸੋਝੀ ਪਾਵੈ ।
ਮਨੁ ਮੈ ਮਤੁ ਮੈਗਲ ਮਿਕਦਾਰਾ[3] ।
ਗੁਰੁ ਅੰਕਸੁ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲਣਹਾਰਾ ।੨।
ਮਨੁ ਅਸਾਧੁ[4] ਸਾਧੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ।
ਅਚਰੁ[5] ਚਰੈ ਤਾ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਇਆ ਸਵਾਰਿ ।

1. ਰੱਬੀ ਪ੍ਰੇਮ 2. ਭਗਉਤੀਏ ਜਾਂ ਰਾਸਧਾਰੀਏ ਬੇਹੂਦਾ ਟੱਪਦੇ ਨੱਚਦੇ ਸਨ
3. ਮਦਮਸਤ ਹਾਥੀ ਵਾਂਙ ਹੈ 4. ਨ ਸਾਧਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ 5. ਅਪਹੁੰਚ

ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਤਜੇ ਵਿਕਾਰ ।੩।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਰਾਖਿਅਨੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਕਦੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।
ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਆਪੇ ਹੀ ਜਾਣੈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ।੪।੫।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਵਿਚ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨਾ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨਾ ।
ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਚਿਤਵੈ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਨਾ ।
ਧੰਧਾ ਕਰਤਿਆ ਅਨਦਿਨੁ ਵਿਹਾਨਾ[1] ।੧।
ਹਿਰਦੈ ਰਾਮੁ ਰਮਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸਨ ਰਸਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਜਿਨਿ ਰਾਮੁ ਪਛਾਤਾ ।
ਜਗਜੀਵਨੁ ਸੇਵਿ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜਾਤਾ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਗੁਰਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ।੨।
ਸੇ ਜਨ ਸਚੇ ਜੋ ਗੁਰਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਧਾਵਤ ਵਰਜੇ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ[2] ।
ਨਾਮੁ ਨਵ ਨਿਧਿ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਏ ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।੩।
ਰਾਮ ਰਾਮ ਕਰਤਿਆ ਸੁਖੁ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ।
ਅੰਤਰਿ ਵਸੈ ਨ ਲਾਗੈ ਜਮ ਪੀਰ ।
ਆਪੇ ਸਾਹਿਬੁ ਆਪਿ ਵਜੀਰ ।
ਨਾਨਕ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰ[3] ।੪।੬।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋ ਕਿਉ ਵਿਸਰੈ ਜਿਸ ਕੇ ਜੀਅ ਪਰਾਨਾ ।
ਸੋ ਕਿਉ ਵਿਸਰੈ ਸਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ ।
ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਦਰਗਹ ਪਤਿ ਪਰਵਾਨਾ[4] ।੧।
ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ ਬਲ ਜਾਉ ।੧।
ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਤਦਿਹੀ ਮਰ ਜਾਉ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਰਾਤ ਦਿਨ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਹੈ 2. ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰੱਖੇ 3. ਗੁਣਾਂ ਕਰਕੇ ਗਹਿਰਾ ਡੂੰਘਾ 4. ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਸਨਦ

ਤਿਨ ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ।
ਤਿਨ ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਜਿ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ।
ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਜੋਨੀ ਪਾਏ ।੨।
ਜਿਨ ਇਕ ਮਨਿ ਤੁਠਾ ਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਲਾਏ ।
ਜਿਨਇਕਮਨਿ ਤੁਠਾ ਤਿਨ ਹਰਿਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।੩।
ਜਿਨਾ ਪੋਤੈ[1] ਪੁੰਨੁ ਸੇ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ।
ਜਿਨਾ ਪੋਤੈ ਪੁੰਨੁ ਤਿਨ ਹਉਮੈ **ਮਾਰੀ** ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਕਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ।੪।੭।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਤੂੰ ਅਕਥੁ ਕਿਉ ਕਥਿਆ ਜਾਹਿ ।
ਗੁਰਸਬਦੁ ਮਾਰਣੁ[2] ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।
ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਅਨੇਕ ਕੀਮਤਿ ਨਹ ਪਾਹਿ ।੧।
ਜਿਸ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤਿਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਤੇਰੀ ਅਕਥ ਕਥਾ ਗੁਰਸਬਦਿ ਵਖਾਣੀ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜਹ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਹ ਸਤਸੰਗਤਿ ਬਣਾਈ ।
ਜਹ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਹਜੇ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਈ ।
ਜਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਤਹਾ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਈ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਮਹਲੀ ਥਾਉ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।੩।
ਆਪੇ ਦਾਤਿ ਕਰੇ ਦਾਤਾਰੁ ।
ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਕਉ ਜੈਕਾਰੁ ।੪।੮।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਏਕਸੁ ਤੇ ਸਭਿ ਰੂਪ ਹਹਿ ਰੰਗਾ ।
ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਸਭਿ ਸਹਲੰਗਾ[3] ।
ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਵੇਖੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰੰਗਾ ।੧।
ਏਕ ਅਚਰਜੁ ਏਕੋ ਹੈ ਸੋਈ[4] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੀਚਾਰੇ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਪੱਲੇ, ਖਜ਼ਾਨੇ 2. ਮਸਾਲਾ, ਕੁਸ਼ਤਾ 3. ਮੇਲੀ, ਜੁੜੇ ਹੋਏ 4. ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕੋ (ਲਾਸਾਨੀ) ਹੈ ।

ਸਹਜਿ ਭਵੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭਨੀ ਥਾਈ ।
ਕਹਾ ਗੁਪਤੁ ਪ੍ਰਗਟੁ ਪ੍ਰਭਿ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ।
ਆਪੇ ਸੁਤਿਆਂ ਦੇਇ ਜਗਾਈ ।੨।
ਤਿਸ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਹੋਈ ।
ਕਹਿ ਕਹਿ ਕਥਨੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ।
ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸਮਾਵੈ ਬੂਝੈ ਹਰਿ ਸੋਈ ।੩।
ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਵੇਖੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।੪।੯।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖਿ ਸੂਤਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖ ਜਾਗੇ ਗੁਣ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਸੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ਜਿਨ ਨਾਮ ਪਿਆਰਿ ।੧।
ਸਹਜੇ ਜਾਗੈ ਸਵੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਬੂਝੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅਸੰਤੁ ਅਨਾੜੀ[1] ਕਦੇ ਨ ਬੂਝੈ ।
ਕਥਨੀ ਕਰੇ ਤੈ ਮਾਇਆ ਨਾਲਿ ਲੂਝੈ ।
ਅੰਧੁ ਅਗਿਆਨੀ ਕਦੇ ਨਾ ਸੀਝੈ ।੨।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ।
ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਪਾਏ ਗੁਰਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਆਪਿ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਉਧਾਰਾ ।੩।
ਇਸੁ ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਕਰਮ ਧਰਮੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਕਲੀ ਕਾ ਜਨਮੁ ਚੰਡਾਲ ਕੈ ਘਰਿ ਹੋਈ[2] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।੪।੧੦।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩ ਗੁਆਰੇਰੀ

ਸਚਾ ਅਮਰੁ[3] ਸਚਾ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ।
ਮਨਿ ਸਾਚੈ ਰਾਤੇ ਹਰਿ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ।
ਸਚੈ ਮਹਿਲ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਹੁ ।੧।
ਸੁਣਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਰਾਮ ਜਪਹੁ ਭਵਜਲੁ ਉਤਰਹੁ ਪਾਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਧਾਰਮਿ ਰੁਝਾਨ ਤੋਂ ਸੱਖਣਾ, ਅਗਿਆਨੀ ਹੈ 2. ਕਲਿਜੁਗ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬੁਰਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ 3. ਹੁਕਮ

ਭਰਮੇ ਆਵੈ ਭਰਮੇ ਜਾਇ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਜਨਮਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਨ ਚੇਤੈ ਆਵੈ ਜਾਇ ।੨।
ਆਪਿ ਭੁਲਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਇਹੁ ਜੀਉ ਵਿਡਾਣੀ[1] ਚਾਕਰੀ ਲਾਇਆ ।
ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਖਟੇ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।੩।
ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ ।
ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਚੇਤੇ ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਪੇ ਨਾਉ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਏ ।੪।੧੧।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨ ਪੂਛਉ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਮਨੁ ਪਤੀਆਇ[2] ।
ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਹਰਿਨਾਮੁ ਕਮਾਇ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।੧।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਹਰਿ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਾਈ ।੧।। ਰਹਾਉ ।
ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹਰਿ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਇ ।
ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ ।੨।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਨ ਸੇਵਿਆ ਜਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮਹਾ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ।
ਪੁਤਿ ਕੁਟੰਬਿ ਗ੍ਰਿਹਿ ਮੋਹਿਆ[3] ਮਾਇ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧਾ ਆਵੈ ਜਾਇ ।੩।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੇਵੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਗੁਰਸਬਦੀ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ ।੪।੧੨।

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਹੋਈ ।

1. ਬਿਗਾਨੀ (ਮਾਇਆ ਦੀ) 2. ਪਤੀਜਦਾ ਹੈ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬੱਝਦਾ ਹੈ
3. ਪਰਿਵਾਰਕ ਝਮੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ

ਪੂਰਾ ਜਨੁ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ਕੋਈ ।
ਅਖੁਟੁ ਨਾਮ ਧਨੁ ਹਰਿ ਤੋਟਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਐਥੈ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਹੋਈ ।੧।
ਏ ਮਨ ਮੇਰੇ ਭਰਮੁ ਨ ਕੀਜੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਸੰਸਾਰੇ ।
ਆਪਿ ਉਧਰੇ ਕੁਲ ਸਗਲ ਨਿਸਤਾਰੇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖਹਿ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਭਉਜਲ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰੇ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਦਾਸਾ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਕਮਲੁ ਪਰਗਾਸਾ[1] ।
ਅਨਹਦੁ ਵਾਜੈ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਘਰ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ[2] ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਤਿਨ ਕੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤੀ ਆਖਿ ਵਖਾਣੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਪਹਿ ਹਰਿ ਸਾਰੰਗਪਾਣੀ[3] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਨਿਹਕੇਵਲ ਨਿਰਬਾਣੀ[4] ।੪।੧੩।

ਗਉੜੀਗੁਆਰੇਰੀ ਪਹਲਾ ੩ ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਵਡਭਾਗਿ ਸੰਜੋਗ ।
ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਹਰਿ ਰਸ ਭੋਗ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ।
ਜਨਮੁ ਜੀਤਿ ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ ਪਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਗੁਰਸਬਦੁ ਹੈ ਮੀਠਾ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਕਿਨੈ ਵਿਰਲੈ ਚਖਿ ਡੀਠਾ ।੨।
ਕਰਮਕਾਂਡ ਬਹੁ ਕਰਹਿ ਅਚਾਰ[5] ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਅਹੰਕਾਰ ।੩।
ਬੰਧਨਿ ਬਾਧਿਓ ਮਾਇਆ ਫਾਸ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਛੂਟੈ ਗੁਰ ਪਰਗਾਸ ।੪।੧੪।

ਮਹਲਾ ੩ ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ।

ਜੈਸੀ ਧਰਤੀ ਊਪਰ ਮੇਘੁਲਾ[6] ਬਰਸਤੁ ਹੈ

1. ਹਿਰਦਾ ਕੰਵਲ ਖਿੜਦਾ ਹੈ 2. ਨਿਰਲੇਪ 3. ਪਰਮੇਸਰ 4. ਬੰਧਨ-ਮੁਕਤ 5. ਕਾਰਵਿਹਾਰ 6. ਬੱਦਲ

ਕਿਆ ਧਰਤੀ ਮਧੇ ਪਾਣੀ ਨਾਹੀ ।
ਜੈਸੇ ਧਰਤੀ ਮਧੇ ਪਾਣੀ ਪਰਗਾਸਿਆ
ਬਿਨੁ ਪਗਾ[2] ਵਰਸਤ ਫਿਰਾਹੀ । ੧ ।
ਬਾਬਾ ਤੂੰ ਐਸੇ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਹੀ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ਸੋਈ ਕੋਈ ਹੈ ਰੇ ਤੈਸੇ ਜਾਇ ਸਮਾਹੀ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਹੋਇਕੈ ਕਿਆ ਓਇ ਕਰਮ ਕਮਾਹੀ ।
ਨਾਨਾ ਰੂਪ ਸਦਾ ਹਹਿ ਤੇਰੇ ਤੁਝ ਹੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹੀ । ੨ ।
ਇਤਨੇ ਜਨਮ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਸੇ ਜਾ ਪਾਇਆ ਤਾ ਭੂਲੇ ਨਾਹੀ ।
ਜਾਕਾ ਕਾਰਜੁ ਸੋਈ ਪਰੁ ਜਾਣੈ ਜੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹੀ । ੩ ।
ਤੇਰਾ ਸਬਦੁ ਤੂੰ ਹੈ ਹਹਿ ਆਪੇ ਭਰਮੁ ਕਹਾਹੀ[2] ।
ਨਾਨਕ ਤਤੁ ਤਤ ਸਿਉ ਮਿਲਿਆ ਪੁਨਰਪਿ[3] ਜਨਮਿ ਨ ਆਹੀ । ੪ । ੧ । ੧੫ ।

ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੩ ।

ਸਭੁ ਜਗੁ ਕਾਲੈ ਵਸਿ ਹੈ ਬਾਧਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਮਨਮੁਖਿ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ । ੧ ।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਲੈ ਦਰਗਹ ਲਏ ਛਡਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਭਰਮਦੇ ਮਨ ਹਠਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨਿਓ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਇ । ੨ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤੀ ਰਤਿਆ ਹਰਿਨਾਮੇ ਸੁਖਿ ਸਮਾਇ । ੩ ।
ਮਨੁ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਪਰਤੀਤਿ ਹੋਇ ਹਉਮੈ ਤਜੇ ਵਿਕਾਰ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਰਮੀ[4] ਪਾਈਅਨਿ ਹਰਿਨਾਮਾ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ । ੪ । ੨ । ੧੩ ।

ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣੀ ਮਹਲਾ ੩

ਪੇਈਅੜੈ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ਹੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।
ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ।
ਪੇਵਕੜੈ ਗੁਣ ਸੰਮਲੈ ਸਾਹੁਰੈ ਵਾਸੁ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਇਆ । ੧ ।
ਸਸੁਰੈ ਪੇਈਐ ਪਿਰੁ ਵਸੈ ਕਹੁ ਕਿਤੁ ਬਿਧ ਪਾਈਐ ।
ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਅਲਖੁ ਹੈ ਆਪੇ ਮੇਲਾਈਐ । ੧ ।
ਆਪੇ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਦੇਹਿ ਮਤਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ।

1. ਬੱਦਲ 2. ਕਿਥੇ ਹੈ 3. ਮੁੜ ਕੇ 4. ਬਖਸ਼ਿਸ ਦੁਆਰਾ

ਵਡਭਾਗੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਈਐ ।
ਹਉਮੈ ਦੁਬਿਧਾ[1] ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਸਹਜੇ ਸੁਖ ਸਮਾਈਐ ।
ਸਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਆਪੇ ਨਾਇ ਲਾਈਐ । ੨ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਗਰਬਿ ਨ ਪਾਇਓ ਅਗਿਆਨ ਇਆਣੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਾ ਕਰਹਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਣੇ ।
ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਵਾਸੁ ਪਾਇਦੇ ਗਰਭੇ ਗਲਿ ਜਾਣੇ[2] ।
ਮੇਰੇ ਕਰਤੇ ਏਵੈ ਭਾਵਦਾ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਾਣੇ । ੩ ।
ਮੇਰੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਲੇਖੁ ਲਿਖਾਇਆ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਪੂਰਾ ।
ਹਰਿਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਭੇਟਿਆ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ[3] ।
ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਮਾਤਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਹੈ ਹਰਿ ਬੰਧਪੁ ਬੀਰਾ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ਪ੍ਰਭ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਕੀਰਾ । ੪ । ੩ । ੧੭ ।

ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਾ ।
ਮਤਿ ਮਲੀਣ ਪਰਗਟੁ ਭਈ ਜਪਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਾ ।
ਸਿਵਿ ਸਕਤਿ ਮਿਟਾਈਆ[4] ਚੂਕਾ ਅੰਧਿਆਰਾ ।
ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ ਹਰਿਨਾਮ ਪਿਆਰਾ । ੧ ।
ਹਰਿ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਪਾਈਐ ਸੰਤ ਜਨਹੁ ਜਿਸੁ ਦੇਖਿ ਹਉ ਜੀਵਾ ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਚਸਾ ਨ ਜੀਵਤੀ ਗੁਰ ਮੇਲਿਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵਾ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਹਉਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਨਿਤ ਹਰਿ ਸੁਣੀ ਹਰਿ ਹਰਿਗਤਿ ਕੀਨੀ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਲੀਨੀ ।
ਧਨੁ ਧਨੁ ਗੁਰੁ ਸਤ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਜਿਨਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਦੀਨੀ ।
ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸੋ ਗੁਰੁ ਹਮ ਕੀਨੀ । ੨ ।
ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਹਰਿਰਾਇ ਹੈ ਹਮ ਅਵਗਣਿਆਰੇ ।
ਪਾਪੀ ਪਾਥਰ ਡੂਬਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਤਾਰੇ ।
ਤੂੰ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਨਿਰਮਲਾ ਹਮ ਅਵਗਣਿਆਰੇ ।
ਹਰਿ ਸਰਣਾਗਤਿ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੂੜ ਮੁਗਧ ਨਿਸਤਾਰੇ । ੩ ।
ਸਹਜੁ ਅਨੰਦੁ ਸਦਾ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ ।
ਸਜਣੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਘਰਿ ਸੋਹਿਲਾ[5] ਗਾਇਆ ।
ਹਰਿ ਦਇਆ ਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਚੇਤਾਇਆ ।
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਮੰਗੈ ਧੂੜਿ ਤਿਨ ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ । ੪ । ੪ । ੧੮ ।

1. ਦਵੈਤ ਭਾਵ 2. ਆਵਾਗਉਣ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚ 3. ਬੀਰ ਗੁਰੂ 4. ਰੱਬ ਨੇ ਮਾਇਆ ਦਾ ਅਸਰ ਮਿਟਾ ਦਿਤਾ 5. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਮਨ ਕਾ ਸੂਤਕੁ ਦੂਜਾ ਭਾਉ । ਭਰਮੇ ਭੂਲੇ ਆਵਉ ਜਾਉ ।੧।
ਮਨਮੁਖਿ ਸੂਤਕੁ[1] ਕਬਹਿ ਨ ਜਾਇ ।
ਜਿਚਰੁ ਸਬਦਿ ਨ ਭੀਜੈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਭੋ ਸੂਤਕੁ ਜੇਤਾ ਮੋਹੁ ਆਕਾਰੁ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।੨।
ਸੂਤਕੁ ਅਗਨਿ ਪਉਣੈ ਪਾਣੀ ਮਾਹਿ ।
ਸੂਤਕੁ ਭੋਜਨੁ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਹਿ ।੩।
ਸੂਤਕਿ ਕਰਮਨ ਪੂਜਾ ਹੋਇ । ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।੪।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਸੂਤਕੁ ਜਾਇ ।
ਮਰੈ ਨ ਜਨਮੈ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਇ ।੫।
ਸਾਸਤ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸੋਧਿ ਦੇਖਹੁ ਕੋਇ ।
ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕੋ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ।੬।
ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਨਾਮੁ ਉਤਮੁ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਕਲਿ ਮਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਤਰਸਿ ਪਾਰਿ ।੭।
ਸਾਚਾ ਮਰੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੮।੧।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩ ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ । ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖਹੁ ਹਿਰਦੈ ਉਰਧਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋਭਾ ਸਾਚ ਦੁਆਰਾ ।੧।
ਪੰਡਿਤ ਹਰਿ ਪੜੁ ਤਜਹੁ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਉਜਲੁ ਉਤਰਹੁ ਪਾਰਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਆਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਚਿ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਹੰਕਾਰੁ ਜਲਾਏ ਦੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੩।

1. ਹਿੰਦੂ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਪਵਿਤ੍ਰਤਾ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਕਾਰਣ ਹੋਈ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

ਆਪਣਾ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧਹੁ[1] ਬੂਝਹੁ ਸੋਈ ।
ਲੋਕ ਸਮਝਾਵਹੁ ਸੁਣੈ ਨ ਕੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਮਝਹੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੪।
ਮਨਮੁਖਿ ਡੰਫੁ[2] ਬਹੁਤ ਚਤੁਰਾਈ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਮਾਵੈ ਸੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ।
ਆਵੈ ਜਾਵੈ ਠਉਰ ਨ ਕਾਈ ।੫।
ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰੇ ਬਹੁਤੁ ਅਭਿਮਾਨਾ ।
ਬਗ[3] ਜਿਉ ਲਾਇ ਬਹੈ ਨਿਤ ਧਿਆਨਾ ।
ਜਮਿ ਪਕੜਿਆ ਤਬ ਹੀ ਪਛੁਤਾਨਾ ।੬।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਿਲੈ ਹਰਿ ਸੋਈ ।
ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਹੋਈ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਨਾਮੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਸਾਇਰ ਕੀ ਪੁਤ੍ਰੀ[4] ਬਿਦਾਰਿ ਗਵਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਝੂਠੀ ਚਤੁਰਾਈ ।੮।੨।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਇਸੁ ਜੁਗ ਕਾ ਧਰਮੁ ਪੜਹੁ ਤੁਮ ਭਾਈ ।
ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।
ਐਥੈ ਅਗੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਖਾਈ ।੧।
ਰਾਮ ਪੜਹੁ ਮਨਿ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੈਲੁ ਉਤਾਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਵਾਦਿ ਵਿਰੋਧਿ[5] ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਫੀਕਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਚਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੨।
ਹਉਮੈ ਮੈਲਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਨਿਤ ਤੀਰਥਿ ਨਾਵੈ ਨ ਜਾਇ ਅਹੰਕਾਰਾ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰਾ ।੩।
ਸੋ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ਜਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੈ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪੰਚ ਸੰਘਾਰੈ[6] ।
ਆਪਿ ਤਰੈ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੈ ।੪।

1. ਸਮਝਾਓ 2. ਦੰਭ, ਪਖੰਡ 3. ਬਗਲਾ 4. ਲੱਛਮੀ (ਮਾਇਆ)
5. ਝਗੜੇ ਚਰਚਾ ਦੁਆਰਾ 6. ਪੰਜ ਦੋਖ ਮਿਟਾਵੇ

ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਨਟਿ ਬਾਜੀ ਪਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧ ਰਹੇ ਲਪਟਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਿਪਤ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਈ ।੫।
ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰੈ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਤਿਸਨਾ ਫਿਰੈ ਅਹੰਕਾਰੀ ।
ਆਪੁ ਨ ਚੀਨੈ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ।੬।
ਕਾਪੜ ਪਹਿਰਿ[1] ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਅਤਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸੇਵੇ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਈ ।੭।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ।
ਗ੍ਰਿਹਿ ਅੰਤਰਿ ਸਾਚਿ ਲਿਵਲਾਗੀ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ।੮।੩।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਬ੍ਰਹਮ ਮੂਲੁ ਵੇਦ ਅਭਿਆਸਾ[2] ।
ਤਿਸਤੇ ਉਪਜੇ ਦੇਵ ਮੋਹ ਪਿਆਸਾ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਭਰਮੇ ਨਾਹੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ।੧।
ਹਮ ਹਰਿ ਰਾਖੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਬਾਣੀ ਬ੍ਰਹਮ ਜੰਜਾਲਾ[3] ।
ਪੜਿ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣਹਿ ਸਿਰਿ ਮਾਰੇ ਜਮਕਾਲਾ ।
ਤਤੁ ਨ ਚੀਨਹਿ ਬੰਨਹਿ ਪੰਡ ਪਰਾਲਾ ।੨।
ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨਿ ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬਿਸਾਰਿਆ ਬਹੁ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।
ਭਵਜਲਿ ਡੂਬੇ ਦੂਜੈ ਭਾਂਏ ।੩।
ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੁਹਤਾਜੁ ਪੰਡਿਤ ਕਹਾਵੈ ।
ਬਿਖਿਆ ਰਾਤਾ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ।
ਜਮ ਕਾ ਗਲਿ ਜੇਵੜਾ[4] ਨਿਤ ਕਾਲੁ ਸੰਤਾਵੈ ।੪।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਮਕਾਲੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ।
ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਸਬਦਿ ਜਲਾਵੈ ।
ਨਾਮੇ ਰਾਤੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।੫।

1. ਠੱਗੀ ਦਾ ਲਿਬਾਸ ਪਾ ਕੇ 2. ਵੇਦਿਕ ਕਰਮ ਦਾ ਮੋਢੀ ਬ੍ਰਹਿਮਾ ਹੈ
3. 'ਵੇਦ-ਬਾਣੀ' ਤ੍ਰੈਗੁਣਾਤਮਕ ਜੰਜਾਲ ਵਾਲੀ ਹੈ 4. ਰੱਸਾ

ਮਾਇਆ ਦਾਸੀ ਭਗਤਾ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ।
ਚਰਣੀ ਲਾਗੈ ਤਾ ਮਹਲੁ ਪਾਵੈ ।
ਸਦ ਹੀ ਨਿਰਮਲੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ।੬।
ਹਰਿ ਕਥਾ ਸੁਣਹਿ ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਦਿਸਹਿ ਜੁਗ ਮਾਹੀ।
ਤਿਨ ਕਉ ਸਭਿ ਨਿਵਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਪੂਜ ਕਰਾਹੀ।
ਸਹਜੇ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਸਾਚੇ ਮਨ ਮਾਹੀ ।੭।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮੇਟੇ ਚਉਥੈ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਬ੍ਰਹਮ ਮਿਲਾਇਆ ।੮।੪।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਬ੍ਰਹਮਾ ਵੇਦੁ ਪੜੈ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਅੰਤਰਿ ਤਾਮਸੁ[1] ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣੈ ।
ਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਏ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵਖਾਣੈ ।੧।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਖਾਧੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਪਰਾਧੀ ਸੀਧੇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜਿ ਰੀਧੇ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੀਧੇ[2] ।੨।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੇਲੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਕੈ ਮਨਿ ਭਾਏ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।੩।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਾਚੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਸਦਾ ਬਿਖੁ ਖਾਏ ।
ਜਮ ਡੰਡੁ ਸਹਹਿ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।੪।
ਜਮੂਆ ਨ ਜੋਹੈ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਚਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ।
ਸਦਾ ਰਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਪਵਿਤਾ ।
ਮਨ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਿਲਾਇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਜੀਤਾ ।
ਇਨ ਬਿਧਿ ਕੁਸਲੁ[3] ਤੇਰੈ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ ।੬।

1. ਤਮੋਬਿਰਤੀ 2. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਿਧਾਏ ਅਰਥਾਤ ਸਿਧੇ ਰਸਤੇ ਪਾਏ ਗਏ 3. ਸੁਖਸਾਂਦ

ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵੇ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਸਬਦੁ ਵਜਾਏ ।੭।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਕਵਨੁ ਕਵਨੁ ਨ ਸੀਧੋ[1] ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਭਗਤੀ ਸੀਧੇ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ।੮।੫।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਵਖਾਣੈ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਬੰਧਨ ਨ ਤੂਟਹਿ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਇ ।
ਮੁਕਤਿ ਦਾਤਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੁਗ ਮਾਹਿ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਭਰਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਹਰਿ ਲਿਵਲਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਕਾਲੈ ਕੀ ਸਿਰਿਕਾਰਾ[2] ।
ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਉਪਾਵਣਹਾਰਾ ।
ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਫਿਰਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ।੨।
ਅੰਧੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਭਰਮੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਮੂਲੁ ਛੋਡਿ ਲਾਗੇ ਦੂਜੇ ਭਾਈ ।
ਬਿਖੁ ਕਾ ਮਾਤਾ ਬਿਖੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਈ ।੩।
ਮਾਇਆ ਕਰਿ ਮੂਲੁ[3] ਜੰਤ੍ਰ ਭਰਮਾਏ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਵਿਸਰਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ।
ਜਿਸੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਏ ।੪।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਚੁ ਬਾਹਰਿ ਸਾਚੁ ਵਰਤਾਏ ।
ਸਾਚੁ ਨ ਛਪੈ ਜੇ ਕੋ ਰਖੈ ਛਪਾਏ ।
ਗਿਆਨੀ ਬੂਝਹਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਿ ਰਹਿਆ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।੬।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।
ਧਾਵਤੁ ਰਾਖੈ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਏ ।੭।

1. ਸੁਸਿਖਿਅਤ ਨਹੀਂ 2. ਤ੍ਰੈਗੁਣਾਤਮਕ ਜਗਤ, ਕਾਲ ਦੇ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਹੈ
3. ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਮੂਲ ਤੱਤ ਜਾਣ ਕੇ ਜੀਵ ਭੁਲ ਗਏ

ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਿਰਜਿ ਜਿਨਿ ਗੋਈ ।
ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।੮।੬।

ਗਉੜੀ ਮਹਲ ੩

ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ।
ਨਾਮੋ ਸੇਵੇ ਨਾਮਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਰਸਨਾ ਨਿਤ ਗਾਵੈ ।
ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੋ ਹਰਿਰਸੁ ਪਾਵੈ ।੧।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਜਪਉ ਜਗਦੀਸਾ[1] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵਉ ਪਰਮਪਦੁ ਸੂਖਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਿਰਦੈ ਸੂਖੁ ਭਇਆ ਪਰਗਾਸੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵਹਿ ਸਚੁ ਗੁਣਤਾਸੁ[2] ।
ਦਾਸਨਿ ਦਾਸ ਨਿਤ ਹੋਵਹਿ ਦਾਸੁ ।
ਗ੍ਰਿਹ ਕੁਟੰਬ ਮਹਿ ਸਦਾ ਉਦਾਸੁ ।੨।
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋ ਹੋਈ ।
ਪਰਮ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮੇਟੇ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ।
ਸਹਜੇ ਸਾਚਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ।੩।
ਮੋਹ ਕੁਟੰਬ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਜਾ ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੁ ਬੇਧਿਆ ਅਸਥਿਰੁ ਹੋਇ ।
ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ ਬੂਝੈ ਸਚੁ ਸੋਇ ।੪।
ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਤੁਝ ਸੇਵੀ ਤੁਝ ਤੇ ਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰਹਿ ਗਾਵਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।
ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਲੋਇ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ਮੀਠੀ ਲਾਗੀ ।
ਅੰਤਰੁ ਬਿਗਸੈ ਅਨਦਿਨੁ ਲਿਵਲਾਗੀ ।
ਸਹਜੇ ਸਚੁ ਮਿਲਿਆ ਪਰਸਾਦੀ[3] ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਪੂਰੈ ਵਡਭਾਗੀ ।੬।

1. ਜਗਤ ਦਾ ਮਾਲਕ 2. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ 3. ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਦੁਆਰਾ

ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ[1] ਦੁਰਮਤਿ ਦੁਖ ਨਾਸੁ ।
ਜਬ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਗੁਣਤਾਸੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਧਿ ਪ੍ਰਗਟੀ ਪ੍ਰਭ ਜਾਸੁ ।
ਜਬ ਹਿਰਦੈ ਰਵਿਆ ਚਰਣ ਨਿਵਾਸੁ ।੭।
ਜਿਸੁ ਨਾਮੁ ਦੇਇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲੇ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਹਿਰਦੈ ਸਾਚਾ ਨਾਮ ਵਸਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਏ ।੮।੭।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਹੀ ਮਨੁ ਸਵਾਰਿਆ ਭੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਰੰਗਿਆ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਰਜਾਇ ।੧।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਐ ਜਾਇ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਗੋਵਿਦੁ ਪਾਈਐ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨੁ ਬੈਰਾਗੀ ਜਾ ਸਬਦਿ ਭਉ ਖਾਇ[2] ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲਾ ਸਭ ਤੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਇ ।੨।
ਹਰਿ ਦਾਸਨ ਕੋ ਦਾਸੁ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਇਨ ਬਿਧਿ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਰਾਮ ਗੁਣ ਗਾਏ ।੩।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਬਹੁ ਜੀਵਣੁ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਕਾਮਣਿ ਮੋਹ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਤਿਨ ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ ਜਿਨ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ।੪।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਗ੍ਰਿਹੁ ਕੁਟੰਬੁ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਸੋਈ ਹਮਾਰਾ ਮੀਤੁ ਜੋ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਇ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਬਿਨਾ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹਮ ਗਤਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਦੂਖੁ ਸਗਲਿ ਮਿਟਾਈ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਈ ।੬।
ਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਹਮ ਕਉ ਸਰੀਰ ਸੁਧਿ[3] ਭਈ ।

1. ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 2. ਜਦ ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਦਕੇ ਮਨ ਵੈਰਾਗਵਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 3. ਸਰੀਰ ਦੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਭ ਅਗਨਿ ਬੁਝਈ ।
ਬਿਨਸੇ ਕ੍ਰੋਧ ਖਿਮਾ ਗਹਿ ਲਈ[1] ।੭।
ਹਰਿ ਆਪੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਨਾਮੁ ਦੇਵੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਤਨੁ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਲੇਵੈ ।
ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਹਰਿ ਅਲਖ ਅਭੇਵੈ ।੮।੮।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣਿ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁਹੁ ਫੇਰੇ ਤੇ ਵੇਮੁਖਿ ਬੁਰੇ ਦਿਸੰਨਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਨਿ ਫਿਰਿ ਵੇਲਾ ਨਾ ਲਹੰਨਿ[2] ।੧।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਖਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਧਾਰਿ ।
ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮੇਲਾਇ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿਗੁਣ ਸਾਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸੇ ਭਗਤ ਹਰਿ ਭਾਵਦੇ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਾਇ ਚਲੰਨਿ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਸੇਵਾ ਕਰਨਿ ਜੀਵਤ ਮੁਏ ਰਹੰਨਿ ।੨।
ਜਿਸਦਾ ਪਿੰਡੁ ਪਰਾਣ ਹੈ ਤਿਸ ਕੀ ਸਿਰਿਕਾਰ[3] ।
ਓਹੁ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ਹਰਿ ਰਖੀਐ ਹਿਰਦੈ ਧਾਰਿ ।੩।
ਨਾਮਿ ਮਿਲਿਐ ਪਤਿ ਪਾਈਐ ਨਾਮਿ ਮੰਨਿਐ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।੪।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁਹੁ ਫੇਰੇ ਓਇ ਭ੍ਰਮਦੇ ਨਾ ਟਿਕੰਨਿ ।
ਧਰਤਿ ਅਸਮਾਨੁ ਨ ਝਲਈ ਵਿਚਿ ਵਿਸਟਾ ਪਏ ਪਚੰਨਿ ।੫।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਮੋਹਿ ਠਗਉਲੀ ਪਾਇ ।
ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨ ਨੇੜਿ ਨ ਭਿਟੈ ਮਾਇ[4] ।੬।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸੋ ਸੋਹਣੇ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੭।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਤੂੰ ਤੂੰ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਛਡਾਇ ।੮।੧।੯।

1. ਖਿਮਾ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲੀਤੀ ਹੈ 2. ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ 3. ਸ਼ਕਤੀ
4. ਮਾਇਆ 5. ਇਸਤਰੀ

ੴ ਸਤਿਨਾਮੁ ਕਰਤਾ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੩

ਸਾਧਨ ਬਿਨਉ ਕਰੇ ਜੀਉ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ।
ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੇ ਰਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ।
ਜੋ ਗੁਰੁ ਕਹੈ ਸੋਈ ਪਰੁ ਕੀਜੈ ਤਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਈਐ ।
ਹਰਿ ਸਾਚਾ ਸੋਈ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨਾ ਕੋਈ ਬਿਨੁ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਾ ਧਨ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।੧।
ਧਨ ਰੈਣਿ ਸੁਹੇਲੜੀਏ[1] ਜੀਉ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਭਾਉ ਕਰੇ ਜੀਉ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗਾ ਭਾਓ[2]।
ਸੁਣਿ ਸਖੀ ਸਹੇਲੀ ਜੀਅ ਕੀ ਮੇਲੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਓ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਾਰੀ ਤਾ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਨਾਮੇ ਧਰੀ ਪਿਆਰੋ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਨਾਹ[3] ਪਿਆਰੀ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਗਲਿ ਹਾਰੋ ।੨।
ਧਨ ਏਕਲੜੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਨਾਹ ਪਿਆਰੇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮੁਠੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਕਰਾਰੇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦ ਪਿਆਰੇ ਕਉਨੁ ਦੁਤਰੁ[4] ਤਾਰੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਖੁਆਈ
ਕੂੜਿ ਵਿਗੁਤੀ ਤਾ ਪਿਰਿ ਮੁਤੀ[5] ਸਾਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਈ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੇ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਸਮਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।੩।
ਤਾ ਮਿਲੀਐ ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਜੀਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕਵਣੁ ਮਿਲਾਏ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ਜੀਉ ਕਉਣੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ।
ਗੁਰੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ਇਉ ਮਿਲੀਐ ਮਾਏ ਤਾ ਸਾਧਨ ਸੁਖੁ ਪਾਏ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮਗੁ ਨ ਪਾਏ ।
ਕਾਮਣਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਹਰਿਵਰੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ।੪।੧।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ਜੀਉ ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਿਉ ਜੀਵਾ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ।
ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਜੀਉ ਕਾਪੜੁ ਤਨਿ ਨ ਸੁਹਾਈ ।

1. ਸੁਖਦਾਈ 2. ਪ੍ਰੇਮ 3. ਪਤੀ 4. ਔਖਾ 5. ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਹੋਈ

ਕਾਪੁਰ ਤਨਿ ਸੁਹਾਵੈ ਜਾ ਪਿਰ ਭਾਵੈ ਗੁਰਮਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ।
ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਗੁਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਈਐ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੈ ਮੇਲਾ ਤਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੀ ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ ਸੰਸਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਨਾਹ ਪਿਆਰੀ[1] ਜਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ।੧।
ਸਾਧਨ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਜੀਉ ਆਪਣੇ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਅਹਿਨਿਸਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਜੀਉ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਇਨ ਬਿਧਿ ਮਿਲਹੁ ਪਿਆਰੇ ।
ਸਾਧਨ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਅਪੁਨੇ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗਹੀਐ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰੇ ।੨।
ਕਾਮਣਿ ਪਿਰਹੁ ਭੁਲੀ ਜੀਉ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਝੂਠੀ ਝੂਠਿ ਲਗੀ ਜੀਉ ਕੂੜਿ ਮੁਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ।
ਕੂੜੁ ਨਿਵਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਰੇ ਜੂਐ ਜਨਮੁ ਨ ਹਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸੇਵੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ।
ਹਰਿਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਵਸਾਏ ਐਸਾ ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੋ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ਜਿਸੁ ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੋ ।੩।
ਮਿਲੁ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਾ ਜੀਉ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਖਰੀ ਨਿਮਾਣੀ ।
ਮੈ ਨੈਣੀ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਜੀਉ ਭਾਵੈ ਅੰਨੁ ਨ ਪਾਣੀ ।
ਪਾਣੀ ਅੰਨੁ ਨ ਭਾਵੈ ਮਰੀਐ ਹਾਵੈ[3] ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ।
ਗੁਰ ਆਗੈ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ ਜੇ ਗੁਰ ਭਾਵੈ ਜਿਉ ਮਿਲੈ ਤਿਵੈ ਮਿਲਾਈਐ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਸੁਖਦਾਤਾ ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ ਘਰਿ ਆਏ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾ ਪਿਰੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ।੪।੨।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਰਸਿ ਬੇਧੀ[4] ਜੀਉ ਹਰਿ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਮਨੁ ਮੋਹਨਿ ਮੋਹਿ ਲੀਆ ਜੀਉ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ਕਾਮਣਿ ਵਰੁ ਪਾਏ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਲਾਏ।
ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕੂੜਿ ਕੁਸਤਿ ਭਰਿਆ ਗਲ ਤਾਈ ਪਾਪ[5] ਕਮਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਜਿਤੁ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਏ
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਪਿਰਹਿ ਪਿਆਰੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।੧।
ਕਾਮਣਿ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਜੀਉ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ।

1. ਇਸਤ੍ਰੀ ਪਤੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਲਗਦੀ ਹੈ 2. ਸੰਭਾਲ ਕਰੇ 3. ਹਉਕਾ, ਝੋਰਾ 4. ਰੱਬੀ ਰਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਤੀ 5. ਸਿਰੇ ਤਕ ਬਦੀ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਰੈਣਿ ਸੁਖਿ ਸੁਤੀ ਜੀਉ ਅੰਤਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਉਰਿਧਾਰੇ ਮਿਲੀਐ ਪਿਆਰੇ ਅਨਦਿਨੁ ਦੁਖੁ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਮਹਲੁ[1] ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਕਾਮਣਿ ਗੁਰਮਤੀ ਵਿਚਾਰੇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁਨਾਮੁ ਪੀਆ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਮਿਲੀ ਸੋਹਾਗਣਿ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਅਪਾਰੇ ।੨।
ਆਵਹੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ਜੀਉ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ।
ਕਾਮਣਿ ਬਿਨਉ[2] ਕਰੇ ਜੀਉ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੇ ।
ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰੇ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕਾਮਿ ਵਿਆਪੀ ਮੋਹਿ ਸੰਤਾਪੀ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖਿ ਥਾਉ ਨ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ।੩।
ਮੁੰਧ[3] ਇਆਣੀ ਭੋਲੀ ਨਿਗੁਣੀਆ ਜੀਉ ਪਿਰੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲੀਐ ਜੀਉ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰਾ ।
ਅਵਗਣ ਬਖਸਣਹਾਰਾ ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੁ ਪਿਆਰਾ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।
ਪ੍ਰੇਮਪ੍ਰੀਤਿ ਭਾਇ ਭਗਤੀ ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹੈ ਦਿਨਰਾਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਹਰਿਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸਾਧਨ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ।੪।੩।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਸਰੁ ਸਬਲੁ[4] ਵਰਤੈ ਜੀਉ ਕਿਉਕਰਿ ਦੁਤਰੁ ਤਰਿਆ ਜਾਇ ।
ਰਾਮਨਾਮੁ ਕਰਿ ਬੋਹਿਥਾ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਖੇਵਟੁ ਵਿਚਿ ਪਾਇ[5] ।
ਸਬਦੁ ਖੇਵਟੁ ਵਿਚਿ ਪਾਏ ਹਰਿ ਆਪਿ ਲਘਾਏ ਇਨ ਬਿਧਿ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਐ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਜੀਵਤਿਆ ਇਉ ਮਰੀਐ ।
ਖਿਨ ਮਹਿ ਰਾਮਨਾਮਿ ਕਿਲਵਿਖ ਕਾਟੇ ਭਏ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਰਾਮਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕੰਚਨ ਭਏ ਮਨੂਰਾ[6] ।੧।
ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਖ ਕਾਮਿ ਵਿਆਪੇ ਜੀਉ, ਰਾਮਨਾਮ ਕੀ ਬਿਧਿ ਨਹੀਂ ਜਾਣੀ ।

1. ਆਤਮ ਮੰਦਰ ਅੰਦਰ 2. ਅਰਜ਼ 3. ਅੱਲ੍ਹੜ 4. ਮਾਇਆ ਦਾ ਦਰਿਆ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਹੈ 5. ਨਾਮ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮਲਾਹ ਬਣਾ
6. ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੈਲ ਸੋਨਾ ਹੋ ਗਈ

ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਭਾਈ ਖਰੇ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ।
ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ਗਤਿ ਨਹੀ ਜਾਣੀ ਹਉਮੈ ਧਾਤੁ ਸੰਸਾਰੇ ।
ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਸਭੁ ਕੋ ਜਾਸੀ ਉਬਰੇ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਰਾਮਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ਆਪਿ ਤਰੈ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮਤਿ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ।੨।
ਰਾਮਨਾਮ ਬਿਨੁ ਕੋ ਥਿਰੁ[1] ਨਾਹੀ ਜੀਉ ਬਾਜੀ ਹੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਦ੍ਰਿੜੁ ਭਗਤਿ ਸਚੀ ਜੀਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਰਾਮਨਾਮੁ ਵਾਪਾਰਾ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ਗੁਰਮਤੀ ਧਨੁ ਪਾਈਐ ।
ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਭਗਤਿ ਇਹ ਸਾਚੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ।
ਹਮ ਮਤਿਹੀਣ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਅੰਧੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵੇ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ।੩।
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਜੀਉ ਆਪੇ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪਿ ਸਬਦੁ ਜੀਉ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ।
ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਭਗਤ ਪਿਆਰੇ ਹਰਿ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਆਪੇ ਭਗਤੀ ਲਾਏ ।
ਆਪੇ ਦਾਨਾ ਆਪੇ ਬੀਨਾ[2] ਆਪੇ ਸੇਵ ਕਰਾਏ ।
ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਅਵਗੁਣ ਕਾਟੇ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮ ਵਸਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਸਚੇ ਵਿਟਹੁ ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ।੪।੪।

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।
ਮੰਞਹੁ[3] ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਹਿ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ।
ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਹਰਿ ਪਾਏ ਸਦਾ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਸਹਜੇ ਸਤਿਸੁਭਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਖਰੀ ਸੁਖਾਲੀ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ।
ਨਾਮੋ ਬੀਜੇ ਨਾਮੋ ਜੰਮੈ ਨਾਮੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਏ ।੧।
ਹਰਿਕਾ ਨਾਮੁ ਮੀਠਾ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਜਾ ਚਾਖਹਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਰਸਨਾ ਹਰਿਰਸੁ ਚਾਖੁ ਮੁਯੇ[4] ਜੀਉ ਅਨਰਸ ਸਾਦ ਗਵਾਏ ।
ਸਦਾ ਹਰਿਰਸੁ ਪਾਏ ਜਾ ਹਰਿ ਭਾਏ ਰਸਨਾ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ।
ਨਾਮ ਧਿਆਏ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਨਾਮਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਨਾਮੇ ਉਪਜੈ ਨਾਮੇ ਬਿਨਸੈ ਨਾਮੇ ਸਚਿ ਸਮਾਏ ।

1. ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ 2. ਸਿਆਣਾ, ਨਿਪੁਣ 3. ਮੈਥੋਂ 4. ਮੋਈਏ, ਮਰ ਜਾਣੀਏ (ਇਕ ਸਹੇਲੀ ਦੂਜੀ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ)

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਗੁਰਮਤੀ ਪਾਈਐ ਆਪੇ ਲਏ ਲਵਾਏ ।੨।
ਏਹ ਵਿਡਾਣੀ ਚਾਕਰੀ[1] ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਧਨ ਛੋਡਿ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਏ ।
ਦੂਜੈ ਕਿਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਇਓ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਬਿਖਿਆ ਲੋਭਿ ਲੁਭਾਏ ।
ਬਿਖਿਆ ਲੋਭਿ ਲੁਭਾਏ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ਓਹੁ ਕਿਉ ਕਰਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਚਾਕਰੀ ਵਿਡਾਣੀ ਖਰੀ ਦੁਖਾਲੀ ਆਪੁ ਵੇਚਿ ਧਰਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਮਾਇਆ ਬੰਧਨ ਟਿਕੈ ਨਾਹੀ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਦੁਖੁ ਸੰਤਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਾ ਦੁਖੁ ਤਦੇ ਚੂਕੈ ਜਾ ਗੁਰਸਬਦੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।੩।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਗਾਵਾਰੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਨ ਵਸਾਏ ।
ਮਾਇਆ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਅੰਧੁ ਪਿਰਾ ਜੀਉ ਹਰਿ ਮਾਰਗੁ ਕਿਉ ਪਾਏ ।
ਕਿਉ ਮਾਰਗੁ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ਮਨਮੁਖਿ ਆਪੁ ਗਣਾਏ ।
ਹਰਿ ਕੇ ਚਾਕਰ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲੇ ਗੁਰਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਜਿਸ ਨੋ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਰੇ ਕਿਰਪਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਜਗਿ ਲਾਹਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪ ਬੁਝਾਏ ।੪।੫।

'ਵਾਰ ਗਉੜੀ' ਵਿਚੋਂ

ਮਾਇਆਧਾਰੀ ਅਤਿ ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ।
ਸਬਦੁ ਨ ਸੁਣਈ ਬਹੁ ਰੋਲ ਘਚੋਲਾ[2] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਪੈ ਸਬਦ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਸੁਣਿ ਮੰਨੇ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਵਜਦਾ ਜੰਤੁ[3] ਵਜਾਇਆ ।੨।

ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਅਹੰਕਾਰੀ ਮਹਲੁ[4] ਨ ਜਾਣੈ ਖਿਨੁ ਆਗੈ ਖਿਨੁ ਪੀਛੈ ।
ਸਦਾ ਬੁਲਾਈਐ ਮਹਿਲ ਨਾ ਆਵੈ ਕਿਉਕਰਿ ਦਰਗਹ ਸੀਝੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਮਹਲੁ ਵਿਰਲਾ ਜਾਣੈ ਸਦਾ ਰਹੈ ਕਰ ਜੋੜਿ ।
ਅਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਨਾਨਕ ਲਏ ਬਹੋੜਿ[5] ।੨।

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ ਗੋਪਿਆ[6] ਆਪਣਾ ਤਿਸੁ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ।
ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ[7] ਦੋਵੈ ਗਏ ਦਰਗਹ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ।

1. ਬਿਗਾਨੀ ਨੌਕਰੀ 2. ਰੌਲਾ ਗੌਲਾ, ਖੱਪ 3. ਸਾਜ਼ 4. ਨਿਜ ਸਰੂਪ
5 ਮੋੜ ਲੈਂਦਾ ਹੈ 6. ਲੁਕਾਇਆ 7. ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ

ਓਹ ਵੇਲਾ ਹਥਿ ਨ ਆਵਈ ਫਿਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਲਗਹਿ ਪਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਗਣਤੈ ਘੁਸੀਐ[1] ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਵੈਰੁ ਹੈ ਆਪੇ ਲਏ ਜਿਸੁ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਦਰਸਨੁ ਜਿਨਾ ਵੇਖਾਲਿਓਨੁ ਤਿਨਾ ਦਰਗਹ ਲਏ ਛਡਾਇ। ੧ ।

ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਅਗਿਆਨੁ ਦੁਰਮਤਿ ਅਹੰਕਾਰੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧ ਜੂਐ ਮਤਿ ਹਾਰੀ ।
ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਓਹੁ ਪਾਪ ਕਮਾਵੈ ।
ਕਿਆ ਓਹੁ ਸੁਣੈ ਕਿਆ ਆਖਿ ਸੁਣਾਵੈ ।
ਅੰਨਾ ਬੋਲਾ ਖੁਇ ਉਝੜਿ ਪਾਇ[2] ।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ[3] ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਇ । ੨ ।

1. ਜੇ ਗੁਰੂ ਦੇ ਲੇਖੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਈਏ 2. ਭੁੱਲ ਕੇ ਔਝੜ ਪੈਂਦਾ ਹੈ
3. ਗੁਰੂ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਟਿਕਾਉ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ

(੪) ਆਸਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਸਾ ਘਰ ੨ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਵੈ ਵਡਭਾਗਿ ।ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਬੈਰਾਗਿ ।
ਖਟੁ ਦਰਸਨ[1] ਵਰਤੈ ਵਰਤਾਰਾ ।ਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।੧।
ਗੁਰ ਕੈ ਦਰਸਨਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਹੋਇ ।ਸਾਚਾ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਸੋਇ ।੧।
।ਰਹਾਉ।
ਗੁਰ ਦਰਸਨਿ[2] ਉਧਰੈ ਸੰਸਾਰਾ ।ਜੇ ਕੋ ਲਾਏ ਭਾਉ[3] ਪਿਆਰਾ ।
ਭਾਉ ਪਿਆਰਾ ਲਾਏ ਵਿਰਲਾ ਕੋਇ । ਗੁਰ ਕੈ ਦਰਸਨਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੨।
ਗੁਰ ਕੈ ਦਰਸਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਪਰਵਾਰ ਸਾਧਾਰੁ ।
ਨਿਗੁਰੇ ਕਉ ਗਤਿ ਕਾਈ ਨਾਹੀ । ਅਵਗਣਿ ਮੁਠੇ ਚੋਟਾ ਖਾਹੀ ।੩।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਖੁ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਾ ਕਉ ਲਗੈ ਨ ਪੀਰ[4] ।
ਜਮਕਾਲੁ ਤਿਸੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ । ੪ ।੧।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦਿ ਮੁਆ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ।[5]
ਨਿਰਭਉ ਦਾਤਾ ਸਦਾ ਮਨਿ ਹੋਇ ।ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਪਾਏ ਭਾਗਿ ਕੋਇ ।੧।
ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹੁ ਵਿਚਹੁ ਅਉਗੁਣ ਜਾਹਿ ।ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।੧।
ਗੁਣਾ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਹੋਵੈ ਸੋ ਗੁਣਜਾਣੈ ।ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਬਦਿ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸੂਚਾ ਹੋਇ ।[6] ਗੁਣ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੨।
ਗੁਣ ਅਮੋਲਕ ਪਾਏ ਨ ਜਾਹਿ । ਮਨਿ ਨਿਰਮਲ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ । ਸਦਾ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।੩।
ਜੋ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹੈ[7] ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ । ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ।
ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਨਾਨਕ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ । ੪ । ੨ ।

1. ਛੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਮਤ ਜਾਂ ਭੇਖ 2. ਗੁਰੂ ਦਰਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ 3. ਪ੍ਰੇਮ 4. ਪੀੜਾ, ਦੁਖ 5. ਲਾਲਚ
6. ਪਵਿਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 7. ਇਕੱਤਰ ਕਰਦੇ ਹਨ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ । ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ[1] ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ । ਆਪਣੀ ਕੀਮਤਿ ਆਪੇ ਪਾਏ ।੧।
ਹਰਿ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਿਨ ਬਿਧਿ ਹੋਇ । ਹਰਿ ਅਪਰੰਪਰੁ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਜਨੁ ਕੋਇ । ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੀਮਤਿ ਜਾਣੈ ਕੋਇ । ਵਿਰਲੇ[2] ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਊਚੀ ਬਾਣੀ ਊਚਾ ਹੋਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਵਖਾਣੈ ਕੋਇ ।੨।
ਵਿਣ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਦਰਦੁ ਸਰੀਰਿ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਉਤਰੈ ਪੀਰ[3] ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਦੁਖੁ ਕਮਾਇ । ਮਨਮੁਖਿ ਬਹੁਤੀ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।੩।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੀਠਾ ਅਤਿ ਰਸੁ ਹੋਇ । ਪੀਵਤ ਰਹੈ ਪੀਆਏ ਸੋਇ ।
ਗੁਰਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਏ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਗਤਿ[4] ਪਾਏ ।੪।੩।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰ । ਸੇਵਤ ਹੀ ਸੁਖੁ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ।
ਸਬਦਿ ਤਰੇ ਜਨ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਤਿਨ ਕੈ ਹਮ ਸਦ ਲਾਗਹ ਪਾਇ[5] ।੧।
ਜੋ ਮਨਿ ਰਾਤੇ ਹਰਿਰੰਗੁ ਲਾਇ । ਤਿਨ ਕਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਲਾਥਾ
ਤੇ ਹਰਿਦਰਗਹ ਮਿਲੇ ਸੁਭਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਬਦੁ ਚਾਖੈ ਸਾਚਾ ਸਾਦੁ[6] ਪਾਏ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ । ਆਪੇ ਨੇੜੈ ਆਪੇ ਦੂਰਿ ।੨।
ਆਖਣਿ ਆਖੈ ਬਕੈ[7] ਸਭੁ ਕੋਇ । ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋਇ ।
ਕਹਣੈ ਕਥਨਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ । ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇ ।
ਅਤਿ ਨਿਰਮਲੁ ਗੁਰ ਸਬਦ ਵੀਚਾਰ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰ ।੪।੪।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਗੇ ਦੁਖ ਪਾਇਆ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਸੋਝੀ ਹੋਇ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ।੧।
ਮੂਲਿ[8] ਲਾਗੇ ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਣੁ । ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਮੁ ਨਾਮੁ ਜਪਿ ਹਿਰਦੈ
ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਏਕੋ ਜਾਣੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਡਾਲੀ[9] ਲਾਗੈ ਨਿਹਫਲੁ ਜਾਇ । ਅੰਧੀ ਕੰਮੀ ਅੰਧ ਸਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਠਉਰ ਨ ਪਾਇ । ਬਿਸਟਾ ਕਾ ਕੀੜਾ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਪਚਾਇ ।੨।

1. ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ 2. ਕਿਸੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 3. ਪੀੜਾ 4. ਮੁਕਤੀ 5. ਚਰਨੀਂ 6. ਸੁਆਦ
7. ਬਕਦੇ ਹਨ 8. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਮੁੱਢ (ਰੱਬ) 9. ਟਾਹਣ, ਸੰਸਾਰਕ ਪਸਾਰੇ ਵਿਚ

ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ । ਆਪਿ ਤਰੈ ਕੁਲ ਉਧਰਣਹਾਰੁ ।੩।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮਿ ਵਜਾਏ । ਨਾਨਕ ਮਹਲੁ ਸਬਦਿ ਘਰੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਤਸਰਿ[1] ਹਰਿ ਜਲਿ ਨਾਇਆ । ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਸਭੁ ਦੁਰਤੁ[2] ਗਵਾਇਆ ।੪।੫।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ ਮਰਿ ਮਰਣੁ ਵਿਗਾੜਹਿ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਆਤਮ ਸੰਘਾਰਹਿ[3] ।
ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵਿਗੂਤਾ । ਆਤਮੁ ਨ ਚੀਨੈ ਭਰਮੈ ਵਿਚਿ ਸੂਤਾ ।੧।
ਮਰੁ ਮੁਇਆ ਸਬਦੇ ਮਰਿ ਜਾਇ । ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਗੁਰਿ ਸਮ[4] ਜਾਣਾਈ
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਜਪਿ ਲੈ ਜਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਨਾਮ ਵਿਹੂਣ ਗਰਭ ਗਲਿ ਜਾਇ । ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਇ ।
ਨਾਮ ਬਿਹੂਣੀ ਦੁਖਿ ਜਲੈ ਸਬਾਈ । ਸਤਿਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।੨।
ਮਨ ਚੰਚਲੁ ਬਹੁ ਚੋਟਾ ਖਾਇ । ਏਥਹੁ ਛੁੜਕਿਆ ਠਉਰ ਨ ਪਾਇ ।
ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਵਿਸਟਾ ਕਾ ਵਾਸੁ । ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਮਨਮੁਖੁ ਕਰੇ ਨਿਵਾਸੁ ।
ਅਪੁਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਸਦਾ ਬਲਿ ਜਾਈ ।੩। ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ । ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਸਦਾ ਉਦਾਸਾ[5]।੪।੬।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਲਾਲੈ[6] ਆਪਣੀ ਜਾਤਿ ਗਵਾਈ । ਤਨੁ ਮਨੁ ਅਰਪੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ।
ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ । ਸਦਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇ ਸਖਾਈ[7] ।੧।
ਸੋ ਲਾਲਾ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ । ਸੋਗੁ ਹਰਖੁ ਦੁਇ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਣੈ
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਬਦਿ ਉਧਰੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਧੁਰਹੁ ਫੁਰਮਾਈ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕੋ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ।
ਕਰਣੀ ਕੀਰਤਿ ਨਾਮੁ ਵਸਾਈ । ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਢਿਲ ਨ ਪਾਈ ।੨।
ਮਨਮੁਖਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲੈ ਸੰਸਾਰੁ । ਬਿਨੁ ਰਾਸੀ[8] ਕੂੜਾ ਕਰੇ ਵਾਪਾਰੁ ।
ਵਿਣੁ ਰਾਸੀ ਵਖਰੁ ਪਲੈ ਨ ਪਾਇ । ਮਨਮੁਖਿ ਭੁਲਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੁ ਲਾਲਾ ਹੋਇ । ਊਤਮ ਜਾਤੀ ਊਤਮੁ ਸੋਇ ।
ਗੁਰ ਪਉੜੀ ਸਭਦੂ ਊਚਾ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈ ਹੋਇ ।੪।੭।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖਿ ਝੂਠੋ ਝੂਠੁ ਕਮਾਵੈ । ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ[9] ਕਦੇ ਨਾ ਪਾਵੈ ।

1. ਸਚਾਈ ਦਾ ਸਰੋਵਰ 2. ਪਾਪ 3. ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ 4. ਸਮਾਨ, ਬਰਾਬਰ 5. ਬਿਰਕਤ, ਤਿਆਗੀ 6. ਦਾਸ ਨੇ 7. ਮਿਤਰ 8. ਪੂੰਜੀ 9. ਰੱਬ ਦਾ ਮੰਦਰ

ਦੂਜੈ ਲਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਵੈ । ਮਮਤਾ ਬਾਧਾ ਆਵੈ ਜਾਵੈ ।੧।
ਦੋਹਾਗਣੀ ਕਾ ਮਨ[1] ਦੇਖੁ ਸੀਗਾਰੁ । ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਿਤ ਧਨਿ ਮਾਇਆ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਝੂਠੁ ਮੋਹੁ ਪਾਖੰਡ ਵਿਕਾਰ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ । ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਵੈ ।
ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਰਾਵੈ । ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ।੨।
ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਾਚੀ ਜਿਸੁ ਸਾਚਿ ਪਿਆਰੁ । ਅਪਣਾ ਪਿਰੁ ਰਾਖੈ ਸਦਾ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਨੇੜੈ ਵੇਖੈ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ । ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਬ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।੩।
ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਰੂਪੁ ਨ ਜਾਇ । ਤੇਹਾ ਹੋਵੈ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਸਬਦੇ[2] ਊਚੋ ਊਚਾ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ ।੪।੮।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਭਗਤਿ ਰਤਾ ਜਨੁ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਸਾਚੈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ । ਮਨਮੁਖ ਰੁੰਨੇ[3] ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਜਪਿ ਸਦਾ ਧਿਆਇ । ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਹੋਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਜੋ ਇਛੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਪੂਰਾ ਪਾਏ । ਹਿਰਦੈ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਅੰਤਰੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ[4] ਨਾਏ । ਸਦਾ ਸੂਚੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਏ ।੨।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਖੈ ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।
ਜਹਾ ਜਾਉ ਤਹ ਵੇਖਾ ਸੋਇ । ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਦਾਤਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।੩।
ਗੁਰੁ ਸਾਗਰੁ ਪੂਰਾ ਭੰਡਾਰ । ਊਤਮ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਅਪਾਰ[5] ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਦੇਵਣਹਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਬਖਸੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ।੪।੯।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰੁ ਸਾਇਰੁ[6] ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚੁ ਸੋਇ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਹੋਇ ।
ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸੇਵ ਕਰਾਏ ।੧।
ਗਿਆਨ ਰਤਨਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਹੋਇ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਅਗਿਆਨੁ ਬਿਨਾਸੈ ਅਨਦਿਨ ਜਾਗੈ ਵੇਖੈ ਸਚੁ ਸੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮੋਹੁ ਗੁਮਾਨੁ ਗੁਰਸਬਦਿ ਜਲਾਏ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਮਹਲੁ ਗੁਰਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ । ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਰਹੈ ਥਿਰੁ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ।੨।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਹੈ ਸੰਸਾਰ । ਮਨਮੁਖ ਅਚੇਤ[7] ਮਾਇਆਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਬਹੁ ਕੂੜੁ ਕਮਾਵੈ । ਵਿਸਟਾ ਕਾ ਕੀੜਾ ਵਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਵੈ ।੩।
ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਏ । ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।

1. ਹੇ ਮਨ 2. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ 3. ਰੋਂਦੇ ਹਨ 4. ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਰੋਵਰ (ਸਤਿਸੰਗ) 5. ਗੁਰੂ ਸਮੁੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੇਅੰਤ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਹਨ 6. ਸਾਗਰ, ਸਮੁੰਦਰ 7. ਬੇਸਮਝ

ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਇ । ੪ । ੧੦ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਪੰਚ ਪਦੇ

ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਅਨੰਦ । ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਗੁਰ ਗੋਬਿੰਦ ।
ਨਾ ਫਿਰਿ ਮਰੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ ।ਪੂਰੈ ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ । ੧ ।
ਜਿਨਕਉ ਨਾਮੁ ਲਿਖਿਆਧੁਰਿ ਲੇਖੁ । ਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹਿ
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਭਗਤਿ ਵਿਸੇਖੁ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਜਿਨ੍ ਕਉ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਲਏ ਮਿਲਾਇ । ਤਿਨਕੀ ਗਹਣਗਤਿ[1] ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰ ਦਿਤੀ ਵਡਿਆਈ । ਊਤਮ ਪਦਵੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਈ । ੨ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੁ ਆਪੇ ਆਪਿ । ਏਕ ਘੜੀ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ।
ਕਹਿ ਕਹਿ ਕਰਣਾ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ । ਜੇ ਸਉ ਘਾਲੇ ਥਾਏ ਨ ਪਾਏ । ੩ ।
ਜਿਨਕੈ ਪੋਤੈ ਪੰਨੁ[2] ਤਿਨਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।
ਜਹਾਂ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਤਹਾਂ ਦੁਖੁ ਜਾਏ । ਗਿਆਨ ਰਤਨਿ ਸਾਚੈ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ । ੪ ।
ਨਾਵੈ ਜੇਵਡੁ[3] ਹੋਰੁ ਧਨੁ ਨਾਹੀ ਕੋਇ । ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ।
ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ੫ । ੧੧ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਰਤਿ[4] ਕਰੇ ਬਹੁ ਵਾਜੇ ਵਜਾਏ । ਇਹੁ ਮਨੁ ਅੰਧਾ ਬੋਲਾ ਹੈ
ਕਿਸੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਭਰਮੁ ਅਨਲਵਾਉ[5] । ਦੀਵਾ ਬਲੈ ਨ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । ੧ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤ ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਇ । ਆਪੁ ਪਛਾਣਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ । ੧ ।
ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਤਿ ਹਰਿ ਲਾਗੈ ਭਾਉ । ਪੂਰੇ ਤਾਲ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਆਪੇ ਜਾਣੁ । ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਅੰਤਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਣੁ । ੨ ।
ਗੁਰਮੁਖਿਭਗਤਿ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿਪਿਆਰੁ । ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਹਜਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਸਚੁ ਸੋਇ । ਪਾਖੰਡਿ ਭਗਤਿ ਨਿਰਤਿ[6] ਦੁਖੁ ਹੋਇ । ੩ ।
ਏਹਾ ਭਗਤਿ ਜਨੁ ਜੀਵਤ ਮਰੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਭਵਜਲੁ ਤਰੈ ।
ਗੁਰਕੈ ਬਚਨਿ ਭਗਤਿ ਥਾਇ ਪਾਇ । ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ । ੪ ।
ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਾਏ । ਨਿਹਚਲ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ
ਲਾਏ ।

1. ਗੰਭੀਰ ਅਵਸਥਾ 2. ਪੱਲੇ ਨੇਕੀ ਹੈ 3. ਜੇਡਾ ਵਡਾ 4. ਨਾਚ 5. ਅਨ੍ਹੇਰੀ, ਤੂਫਾਨ
6. ਦੰਭੀ ਭਗਤੀ ਵਾਲਾ ਨਾਚ

ਭਗਤਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਸਚੀ ਸੋਇ[1] । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ
। ੫ । ੧੨ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਆਸਾ ਘਰੁ ੮ ਕਾਫੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸਚੁ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਬੂਝੈ ਸੋਈ । ੧ ।
ਮੈ ਸਹੁ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਅਵਰੁ ਨਾਹੀ ਕੋਈ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
੧ । ਰਹਾਉ ।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਨਿਰਭਉ ਹਰਿਨਾਮੁ ਹੈ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਮ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧ ਗਵਾਰਿ । ੨ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜਨੁ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਬੂਝੈ ਸਚੁ ਸੋਈ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸਾਲਾਹੀਐ ਭਾਣੈ ਮੰਨਿਐ ਸੁਖੁ ਹੋਈ । ੩ ।
ਹਰਿਕੈ ਭਾਣੈ ਜਨਮੁਪਦਾਰਥੁ ਪਾਇਆ ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਈ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਤਿ ਹੋਈ । ੪ । ੧੩ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੨

ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਬੇਦੁ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਰੁ[2] ਤੇਰਾ ਸੁਰਸਰੀ[3] ਚਰਣ ਸਮਾਣੀ ।
ਸਾਖਾ ਤੀਨਿ[4] ਮੂਲੁ ਮਤਿ ਰਾਵੈ ਤੂੰ ਤਾਂ ਸਰਬ ਵਿਡਾਣੀ[5] । ੧ ।
ਤਾ ਕੇ ਚਰਣ ਜਪੈ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ । ੧ ।
ਰਹਾਉ ।
ਤੇਤੀਸ ਕਰੋੜੀ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰੀ ।
ਤਾਕੇ ਰੂਪ ਨ ਜਾਹੀ ਲਖਣੇ ਕਿਆ ਕਰਿ ਆਖਿ ਵੀਚਾਰੀ । ੨ ।
ਤੀਨਿ ਗੁਣਾ ਤੇਰੇ ਜੁਗ ਹੀ ਅੰਤਰਿ ਚਾਰੇ ਤੇਰੀਆ ਖਾਣੀ ।
ਕਰਮੁ[6] ਹੋਵੈ ਤਾ ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਈਐ ਕਥੇ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ । ੩ ।

1. ਸ਼ੋਭਾ, ਸ਼ੁਹਰਤ 2. ਸਰੋਵਰ 3. ਗੰਗਾ 4. ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ 5. ਅਚਰਜ 6. ਬਖਸ਼ਿਸ

ਤੂੰ ਕਰਤਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਤੇਰਾ ਕਿਆ ਕੋ ਕਰੇ ਪਰਾਣੀ ।
ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਸਾਈ ਸਚਿ ਸਮਾਣੀ[1] ।੪।
ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਸਭੁ ਕੋਈ ਲੇਤੁ ਹੈ ਜੇਤੀ ਆਵਣ ਜਾਣੀ ।
ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਹੋਰ ਮਨਮੁਖਿ ਫਿਰੈ ਇਆਣੀ ।੫।
ਚਾਰੇ ਵੇਦ ਬ੍ਰਹਮੇ ਕਉ ਦੀਏ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਤਾਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੂਝੈ ਬਪੁੜਾ[2] ਨਰਕਿ ਸੁਰਗਿ ਅਵਤਾਰੀ ।੬।
ਜੁਗਹ ਜੁਗਹ ਕੇ ਰਾਜੇ ਕੀਏ ਗਾਵਹਿ ਕਰਿ ਅਵਤਾਰੀ[3] ।
ਤਿਨ ਭੀ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤਾਕਾ ਕਿਆ ਕਰਿ ਆਖਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੭।
ਤੂੰ ਸਚਾ ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਸਾਚਾ ਦੇਹਿ ਤ ਸਾਚੁ ਵਖਾਣੀ ।
ਜਾਕਉ ਸਚੁ ਬੁਝਾਵਹਿ ਅਪਣਾ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੀ ।੮।੧।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਹਮਰਾ ਭਰਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ[4] ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੧।
ਸੁਣਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ।
ਦੇਵਣ ਵਾਲਾ ਸਭ ਬਿਧਿ ਜਾਣੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਜਿਨੀ ਮਮਤਾ ਅਗਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝਾਈ ।
ਸਹਜੇ ਮਾਤਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਈ ।੨।
ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੋਇ ਨਾ ਜਾਣੀ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਣੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਹਰਿ ਬਾਣੀ ।੩।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤਪਾਂ ਸਿਰਿ ਤਪੁ ਸਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਭ ਦੂਖ ਵਿਸਾਰਣਹਾਰੁ ।
ਦਰਿ ਸਾਚੇ ਦੀਸੈ ਸਚਿਆਰੁ ।੪।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ।
ਆਪੁ ਪਛਾਣਿ ਹਰਿ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਮਹਲੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੫।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਭ ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਰਖੈ ਉਰਿਧਾਰੇ ।

1. ਉਹੋ ਸਚ ਵਿਚ ਸਮਾਉਂਦਾ ਹੈ 2. ਬੇਚਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮਾ 3. ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਦੇ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋਕ ਅਵਤਾਰ ਮੰਨ ਕੇ ਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ 4. ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਾਣ ਕੇ

ਸਾਚੀ ਸੋਭਾ ਸਾਚਿ ਦੁਆਰੇ ।੬।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿ ਗੁਰਿ[1] ਸੇਵਾ ਲਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।
ਨਾਮੇ ਉਧਰੇ ਕੁਲ ਸਬਾਏ ।੭।
ਨਾਨਕੁ ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖਹੁ ਉਰਿਧਾਰਿ।
ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਰਾਤੇ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।੮।੨।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਆਸਾ ਆਸ ਕਰੇ ਸਭੁ ਕੋਈ ।
ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਨਿਰਾਸਾ[2] ਹੋਈ ।
ਆਸਾ ਵਿਚਿ ਸੁਤੇ ਕਈ ਲੋਈ[3] ।
ਸੋ ਜਾਗੈ ਜਾਗਾਵੈ ਸੋਈ ।੧।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁਝਾਇਆ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਭੁਖ ਨ ਜਾਈ ।
ਨਾਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝੈ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਿਸੈ ਰਜਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ
ਕਲਿ ਕੀਰਤਿ ਸਬਦੁ ਪਛਾਨੁ ।
ਏਹਾ ਭਗਤਿ ਚੂਕੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿਐ ਹੋਏ ਪਰਵਾਨੁ ।
ਜਿਨਿ ਆਸਾ ਕੀਤੀ ਤਿਸਨੋ ਜਾਨੁ ।੨।
ਤਿਸੁ ਕਿਆ ਦੀਜੈ ਜਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਇਹੁ ਸਿਰੁ ਦੀਜੇ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।੩।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਤੈ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ।
ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਆਪਿ ਭੁਲਾਵੈ ਆਪਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਚਿ ਸਮਾਏ ।੪।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਹੈ ਬਾਣੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੁਗਿ ਜੁਗ ਆਖਿ ਵਖਾਣੀ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਮੋਹਿ ਭਰਮਿ ਭੋਲਾਣੀ[4] ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਫਿਰੈ ਬਉਰਾਣੀ[5] ।੫।

1. ਜੋ ਗੁਰੂ ਨੇ 2. ਨਿਰਿਛੱਤ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ 3. ਲੋਕ 4. ਭੁੱਲੀ ਹੋਈ
5. ਝੱਲੀ, ਪਾਗਲ

ਤੀਨਿ ਭਵਨ ਮਹਿ ਏਕਾ ਮਾਇਆ ।
ਮੂਰਖਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ।
ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਦੁਖੁ ਸਬਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੬।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੀਠਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭੋਗੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ।
ਸਹਜਿ ਅਨੰਦਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਸਚਿ ਪਿਆਰਿ ।੭।
ਹਰਿ ਜਪਿ ਪੜੀਐ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਜਪਿ ਪੜੀਐ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਜਪੀਐ ਭਇ[1] ਸਚਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਗੁਰਮਤਿ ਉਰਧਾਰਿ ।੮।੩।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੮ ਕਾਫੀ

ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਂਤਿ ਊਪਜੈ ਜਿਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਈ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ।੧।
ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਚੇਤਿ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਦੇਖਿ ਕੈ ਭਜਿ ਪਏ ਸਰਣਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਊਪਜੈ ਮਹਾ ਤਤੁ[2] ਬੀਚਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਘਰੁ ਦਰੁ ਪਾਇਆ ਭਗਤੀ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ । ੨ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਬੂਝੈ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਸਲਾਹ ਹੈ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੂਖੁ ਊਪਜੈ ਦੁਖ ਕਦੇ ਨ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀਐ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ।੪।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਆਪੁ[3] ਗਇਆ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।
ਨਿਰਮਲ ਜੋਤਿ ਪਸਰਿ ਰਹੀ[4] ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।੫।
ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਸਮਝਾਇਆ ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਈ ।
ਅੰਤਰੁ ਸੀਤਲੁ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ ਨਾਮੇ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੬।
ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਾਂ ਮਿਲੈ ਜਾਂ ਨਦਰਿ[5] ਕਰੇਈ ।

1. ਅਦਬ ਦੁਆਰਾ 2. ਮਹਾਨ ਅਸਲੀਅਤ 3. ਹਉਮੈ 4. ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ 5. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ

ਕਿਲਵਿਖ[1] ਪਾਪ ਸਭ ਕਟੀਅਹਿ ਫਿਰਿ ਦੁਖੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਹੋਈ ।੭।
ਆਪਣੈ ਹਥਿ ਵਡਿਆਈਆ ਦੇ ਨਾਮੇ ਲਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਵਡਿਆਈ ਪਾਏ ।੮।੪।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸੁਣਿ ਮਨ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇ ਤੂੰ ਆਪੇ ਆਇ ਮਿਲੈ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਸਚੈ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ।੧।
ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਮੇਰੇ ਭਾਈ ।
ਹਉਮੈ ਦੂਜਾ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਇਸੁ ਭਗਤੀ ਨੋ ਸੁਰਿਨਰ ਮੁਨਿਜਨ ਲੋਚਦੇ
ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਈ ਨ ਜਾਇ ।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਦੇ ਜੋਤਿਕੀ[2] ਤਿਨ ਬੂਝ ਨਾ ਪਾਇ ।੨।
ਆਪੈ ਥੈ ਸਭੁ ਰਖਿਓਨੁ ਕਿਛੁ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਆਪੇ ਦੇਇ ਸੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।੩।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤਿਸ ਦੇ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਈ ।
ਮੰਦਾ ਕਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜੇ ਦਜਾ ਹੋਈ ।੪।
ਇਕੋ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਦਾ ਏਕਾ ਸਿਰਿਕਾਰਾ[3] ।
ਆਪਿ ਭਵਾਲੀ[4] ਦਿਤੀਅਨੁ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰਾ ।੫।
ਇਕ ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੀਤਿਅਨੁ ਬੂਝਨਿ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਭਗਤਿ ਭੀ ਓਨਾ ਨੋ ਬਖਸੀਅਨੁ ਅੰਤਰਿ ਭੰਡਾਰਾ ।੬।
ਗਿਆਨੀਆ ਨੋ ਸਭੁ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੁ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਓਇ ਭੁਲਾਏ ਕਿਸੈ ਦੇ ਨ ਭੁਲਨੀ ਸਚੁ ਜਾਣਨਿ ਸੋਈ ।੭।
ਘਰ ਮਹਿ ਪੰਚ[5] ਵਰਤਦੇ ਪੰਚੇ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਵਸਿ ਨ ਆਵਨੀ ਨਾਮਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।੮।੫।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਘਰੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਵਥੁ[6] ਹੈ ਬਾਹਰਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਈਐ ਅੰਤਰਿ ਕਪਟ[7] ਖੁਲਾਹੀ ।੧।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਭਾਈ ।
ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ
ਦਿਖਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਪਾਪ 2. ਜੋਤਸ਼ੀ 3. ਹਕੂਮਤ, ਰਾਜ-ਸੱਤਾ 4. ਭੁਆਂਟਣੀ, ਚੱਕਰ 5. ਭਾਵ ਕਾਮਾਦਿਕ ਪੰਜ ਦੂਤਾਂ ਤੋਂ ਹੈ 6. ਵਸਤੂ 7. ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਹਰਿ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਹੋਵੈ ਸੋ ਲਏ ਪਾਏ ਰਤਨੁ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਅੰਦਰੁ ਖੋਲੈ ਦਿਬ ਦਿਸਟਿ[1] ਦੇਖੈ ਮੁਕਤਿ ਭੰਡਾਰਾ ।੨।
ਅੰਦਰਿ ਮਹਲ ਅਨੇਕ ਹਹਿ ਜੀਉ ਕਰੇ ਵਸੇਰਾ ।
ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ[2] ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਫੇਰਾ ।੩।
ਪਾਰਖੀਆ[3] ਵਥੁ ਸਮਾਲਿ ਲਈ ਗੁਰ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਅਮੁਲੁ ਸਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ।੪।
ਬਾਹਰੁ ਭਾਲੇ ਸੁ ਕਿਆ ਲਹੈ ਵਥੁ ਘਰੈ ਅੰਦਰਿ ਭਾਈ।
ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰੈ ਮਨਮੁਖਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।੫।
ਘਰੁ ਦਰੁ ਛੋਡੇ ਆਪਣਾ ਪਰ ਘਰਿ ਝੂਠਾ ਜਾਈ ।
ਚੋਰੈ ਵਾਂਗੂ ਪਕੜੀਐ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਚੋਟਾ ਖਾਈ ।੬।
ਜਿਨੀ ਘਰੁ ਜਾਤਾ ਆਪਣਾ ਸੇ ਸੁਖੀਏ ਭਾਈ ।
ਅੰਤਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਗੁਰ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ।੭।
ਆਪੇ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ਕਿਸੁ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂੰ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।੮।੬।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੈ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸਾਦੁ[3] ਮੀਠਾ ਭਾਈ ।
ਹਰਿ ਰਸਿ ਚਾਖਿਐ ਮੁਕਤੁ ਭਏ ਜਿਨਾ ਸਾਚੋ ਭਾਈ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲਾ ਨਿਰਮਲ ਮਨਿ ਵਾਸਾ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਸਾਲਾਹੀਐ ਬਿਖਿਆ[5] ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਆਪੁ ਨ ਜਾਪਈ ਸਭ ਅੰਧੀ ਭਾਈ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਨਾਮੁ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ।੨।
ਨਾਮੇ ਹੀ ਨਾਮਿ ਵਰਤਦੇ ਨਾਮੇ ਵਰਤਾਰਾ ।
ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਨਾਮੇ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ।੩।
ਨਾਮੁ ਸੁਣੀਐ ਨਾਮੁ ਮੰਨੀਐ ਨਾਮੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਨਾਮੁ ਸਲਾਹੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾਮੇ ਮਹਲੁ ਪਾਈ ।੪।
ਨਾਮੇ ਹੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਨਾਮੇ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।

1. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਰ 2. ਮਨ-ਇੱਛਤ 3. ਪਰਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ
4. ਨਾਮ ਦਾ ਰਸ 5. ਭਾਵ ਮਾਇਆ

ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਊਪਜੈ ਨਾਮੇ ਸਰਣਾਈ ।੫।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕੋਇ ਨ ਮੰਨੀਐ ਮਨਮੁਖਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਬਾਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ।੬।
ਨਾਮੈ ਕੀ ਸਭ ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਬੁਝਾਈ ।
ਨਾਮਹੁ ਹੀ ਨਾਮੁ ਮੰਨੀਐ ਨਾਮੇ ਵਡਿਆਈ ।੭।
ਜਿਸਨੋ ਦੇਵੈ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਬੁਝਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਭ ਕਿਛੁ ਨਾਵੈ ਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਕੋ ਪਾਈ ।੮।੭।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਦੋਹਾਗਣੀ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਇਨੀ ਨ ਜਾਣਨਿ ਪਿਰ ਕਾ
ਸੁਆਉ[1] ।
ਫਿਕਾ ਬੋਲਹਿ ਨਾ ਨਿਵਹਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਸੁਆਉ[2] ।੧।
ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਕਿਉ ਕਰਿ ਵਸਿ ਆਵੈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਠਾਕੀਐ[3] ਗਿਆਨਮਤੀ ਘਰਿ ਆਵੈ ।ਰਹਾਉ ।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਆਪਿ ਸਵਾਰੀਓਨੁ ਲਾਇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਚਲਦੀਆ ਨਾਮੇ ਸਹਜਿ ਸੀਗਾਰੁ ।੨।
ਸਦਾ ਰਾਵਹਿ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਚੀ ਸੇਜ ਸੁਭਾਇ ।
ਪਿਰਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਮੋਹੀਆ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ।੩।
ਗਿਆਨ ਅਪਾਰੁ ਸੀਗਾਰੁ ਹੈ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।
ਸਾ ਸਭਰਾਈ[4] ਸੁੰਦਰੀ ਪਿਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।੪।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਵਿਚਿ ਰੰਗੁ ਰਖਿਓਨੁ ਸਚੈ ਅਲਖਿ
ਅਪਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਸਚੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰਿ ।੫।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਇਆ ਗੁਣ ਕਾ ਗਲਿ ਹਾਰੁ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰਮਲੁ[5] ਤਨਿ ਲਾਵਣਾ ਅੰਤਰਿ ਰਤਨੁ ਵੀਚਾਰੁ ।੬।
ਭਗਤਿ ਰਤੇ ਸੇ ਊਤਮਾ ਜਤਿ ਪਤਿ ਸਬਦੇ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਹੈ ਬਿਸਟਾ ਕਾ ਕੀੜਾ ਹੋਇ ।
ਹਉ ਹਉ ਕਰਦੀ ਸਭ ਫਿਰੈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਹਉ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਹਉਮੈ ਗਈ ਸਚੈ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।੮।੮।

1. ਮਿਲਾਪ ਦਾ ਰਸ 2. ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਹੈ
3. ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਰੋਕੀਏ 4. ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਾਂ ਫ਼ਿੱਜਤਦਾਰ 5. ਚੰਦਨ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚੇ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਸਦਾ ਸਚੀ ਸੋਇ[1] ।
ਐਥੈ ਘਰਿ ਘਰਿ ਜਾਪਦੇ ਆਗੈ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ । ੧ ।
ਏ ਮਨ ਰੂੜੇ ਰੰਗੁਲੇ ਤੂੰ ਸਚਾ ਰੰਗੁ ਚੜਾਇ ।
ਰੂੜੀ ਬਾਣੀ ਜੇ ਰਪੈ[2] ਨਾ ਇਹੁ ਰੰਗੁ ਲਹੈ ਨਾ ਜਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਹਮ ਨੀਚ ਮੈਲੇ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਵਿਕਾਰ ।
ਗੁਰਿ ਪਾਰਸਿ ਮਿਲਿਐ ਕੰਚਨੁ ਹੋਇ ਨਿਰਮਲ ਜੋਤਿ ਅਪਾਰ । ੨ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕੋਇ ਨਾ ਰੰਗੀਐ ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਰੰਗੁ ਚੜਾਉ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਭਾਇ ਜੋ ਰਤੇ ਸਿਫਤੀ ਸਚਿ ਸਮਾਉ । ੩ ।
ਭੈ ਬਿਨੁ ਲਾਗਿ ਨ ਲਗਈ ਨਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਭੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਝੂਠੇ ਠਾਉ ਨ ਕੋਇ । ੪ ।
ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਸੁ ਰਪਸੀ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸਤਸੰਗਤਿ ਊਪਜੈ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸੁਭਾਇ । ੫ ।
ਬਿਨੁ ਸੰਗਤੀ ਸਭਿ ਐਸੇ ਰਹਹਿ ਜੈਸੇ ਪਸੁ ਢੋਰ ।
ਜਿਨ੍ਹਿ ਕੀਤੇ ਤਿਸੈ ਨਾ ਜਾਣਨ੍ਹੀ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭਿ ਚੋਰ । ੬ ।
ਇਕਿ ਗੁਣ ਵਿਹਾਝਹਿ ਅਉਗਣ ਵਿਕਣਹਿ[3] ਗੁਰਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਨਾਉ ਪਾਇਆ ਵੁਠਾ[4] ਅੰਦਰਿ ਆਇ । ੭ ।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੇ ਲਾਇ ਸਵਾਰਿਅਨੁ ਸਬਦੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ । ੮ । ੯ ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਭ ਨਾਵੈ ਨੋ ਲੋਚਦੀ ਜਿਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਹੈ ਸੁਖੁ ਤਿਸੁ ਜਿਸੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ੧ ।
ਤੂੰ ਬੇਅੰਤੁ ਦਇਆਲੁ ਹੈ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ।
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਪਾਈਐ ਨਾਮੇ ਵਡਿਆਈ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਏਕੁ ਹੈ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ।
ਹੁਕਮੇ ਕਾਰ ਕਰਾਇਦਾ ਦੂਜਾ ਕਿਸੁ ਕਹੀਐ ਭਾਈ । ੨ ।
ਬੁਝਣਾ ਅਬੁਝਣਾ[5] ਤੁਧੁ ਕੀਆ ਇਹ ਤੇਰੀ ਸਿਰਿਕਾਰ[6] ।
ਇਕਨ੍ਹਾ ਬਖਸਿਹਿ ਮੇਲਿ ਲੈਹਿ ਇਕਿ ਦਰਗਹ ਮਾਰਿ ਕਢੇ ਕੂੜਿਆਰ । ੩ ।
ਇਕਿ ਧੁਰਿ ਪਵਿਤ ਪਾਵਨ ਹਹਿ ਤੁਧੁ ਨਾਮੇ ਲਾਏ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਊਪਜੈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਏ । ੪ ।

1. ਸ਼ੋਭਾ, ਸ਼ਾਨ 2. ਜੇ ਸੁੰਦਰ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਰੰਗਿਆ ਜਾਵੇ 3. ਵੇਚਕੇ, ਭਾਵ ਤਿਆਗ ਕੇ 4. ਵਸਿਆ 5. ਅਗਿਆਨ 6. ਇਖਤਿਆਰ

ਇਕਿ ਕੁਚਲ ਕੁਚੀਲ ਵਿਖਲੀਪਤੇ[1] ਨਾਵਹੁ ਆਪਿ ਖੁਆਏ ।
ਨਾ ਓਨ ਸਿਧਿ ਨ ਬੁਧਿ ਹੈ ਨ ਸੰਜਮੀ ਫਿਰਹਿ ਉਤਵਤਾਏ[2] ।੫।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਆਪਣੀ ਤਿਸਨੋ ਭਾਵਨੀ ਲਾਏ ।
ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਇਹ ਸੰਜਮੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।੬।
ਲੇਖਾ ਪੜਿ ਨ ਪਹੂਚੀਐ ਕਥਿ ਕਹਣੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈਐ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।੭।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਦੇਹੀ ਸੋਧਿ[3] ਤੂੰ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਕੈ
ਹੇਤਿ ਅਪਾਰਿ ।੮।੧੦।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚਿ ਰਤੀਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿਨਾ ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰਿ ।
ਘਰ ਹੀ ਸੋ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।੧।
ਅਵਗਣ ਗੁਣੀ ਬਖਸਾਇਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਈ ।
ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਕਾਮਣੀ ਗੁਰਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ੧।ਰਹਾਉ
ਇਕਿ ਪਿਰੁ ਹਦੂਰਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਕਿਉ ਪਾਇਨਿ੍ ਡੋਹਾਗਣੀ[4] ਦੁਖੀ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਇ ।੨।
ਜਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਸਚੁ ਵਸਿਆ ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਹਿ ਸਹਜ ਸਿਉ ਸਚੇ ਮਾਂਹਿ ਸਮਾਇ ।੩।
ਦੋਹਾਗਣੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈਆ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬਿਖੁ ਖਾਹਿ ।
ਪਿਰੁ ਨ ਜਾਣਨਿ੍ ਆਪਣਾ ਸੁੰਞੀ ਸੇਜ ਦੁਖੁ ਪਾਹਿ ।੪।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਹੈ ਮਤੁ ਮਨ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਹਿ ।
ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਸਚੁ ਨਿਰਮਲੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਹਿ ।੫।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਹਉਮੈ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਪਿਰ ਸੇਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਗਹਿ ਰਹੀ ਸਚੀ ਸੇਜ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ।੬।
ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਿ ਗਏ ਪਲੈ ਕਿਛੁ ਨ ਪਾਇ ।
ਮਹਲੁ ਨਾਹੀ ਡੋਹਾਗਣੀ ਅੰਤਿ ਗਈ ਪਛੁਤਾਇ ।੭।
ਸੋ ਪਿਰੁ ਮੇਰਾ ਏਕੁ ਹੈ ਏਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੇ ਸੁਖੁ ਲੋੜਹਿ ਕਾਮਣੀ[5] ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇ ।੮।੧੧।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਜਿਨ੍ਾ ਚਖਾਇਓਨ ਰਸ ਆਇਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।

1. ਗੰਦੇ ਵਿਭਚਾਰੀ 2. ਉਖੜੇ ਹੋਏ 3. ਢੂੰਡ, ਖੋਜ 4. ਦੁਹਾਗਣਿ, ਛੁੱਟੜ 5. ਇਸਤਰੀ (ਜਗਿਆਸੂ)

ਸਚਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਤਿਸਨੋ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ।੧।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਚਾ ਵਰਸਦਾ ਗੁਰਮੁਖਾ ਮੁਖਿ ਪਾਇ ।
ਮਨੁ ਸਦਾ ਹਰੀਆਵਲਾ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਸਦਾ ਦੋਹਾਗਣੀ ਦਰਿ ਖੜੀਆ ਬਿਲਲਾਹਿ[1] ।
ਜਿਨਾ ਪਿਰ ਕਾ ਸੁਆਦੁ ਨ ਆਇਓ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਮਾਹਿ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੀਜੇ ਸਚੁ ਜਮੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਵਾਪਾਰੁ ।
ਜੋ ਇਤੁ ਲਾਹੈ ਲਾਇਅਨੁ ਭਗਤੀ ਦੇਇ ਭੰਡਾਰ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਭੈ ਭਗਤਿ ਸੀਗਾਰਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਵਹਿ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਚੁ ਰਖਹਿ ਉਰਧਾਰਿ ।੪।
ਜਿਨ੍ਹਾ ਪਿਰੁ[2] ਰਾਵਿਆ ਆਪਣਾ ਤਿਨ੍ਹਾ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਸਦਾ ਪਿਰ ਕੈ ਸੰਗ ਰਹਹਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੫।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਪਿਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰ ।
ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਪਿਰੁ ਰਵੈ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰਿ ।੬।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਘਰਿ ਆਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ[3] ਅਪਾਰਿ ।
ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਸੋਹਾਗਣੀ ਕੇਵਲ ਏਕੁ ਮੁਰਾਰਿ ।੭।
ਸਭੇ ਗੁਨਹ ਬਖਸਾਇ ਲਇਓਨੁ ਮੇਲੇ ਮੇਲਣਹਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਆਖਣੁ ਆਖੀਐ ਜੇ ਸੁਣਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।੮।੧੨।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਗੁਣ ਊਪਜੈ ਜਾ ਪ੍ਰਭੂ ਮੇਲੈ ਸੋਇ ।
ਸਹਜੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਗਿਆਨੁ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।੧।
ਏ ਮਨ ਮਤ ਜਾਣਹਿ ਹਰਿ ਦੂਰਿ ਹੈ ਸਦਾ ਵੇਖੁ ਹਦੂਰਿ ।
ਸਦ ਸੁਣਦਾ ਸਦ ਵੇਖਦਾ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ਤਿਨ੍ਹੀ ਇਕ ਮਨਿ ਧਿਆਇਆ ।
ਸਦਾ ਰਵਹਿ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੨।
ਏ ਮਨ ਤੇਰਾ ਕੋ ਨਹੀ ਕਰਿ ਵੇਖੁ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਉ ਪਾਇਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।੩।
ਸਬਦਿ ਸੁਣੀਐ ਸਬਦਿ ਬੁਝੀਐ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀਐ ਸਚੈ ਮਹਲਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ।੪।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਸੋਭਾ ਨਾਮ ਕੀ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੋਭ ਨ ਹੋਇ ।
ਇਹ ਮਾਇਆ ਕੀ ਸੋਭਾ ਚਾਰਿ ਦਿਹਾੜੇ ਜਾਂਦੀ ਬਿਲਮੁ[4] ਨ ਹੋਇ ।੫।

1. ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ 2. ਪ੍ਰੀਤਮ 3. ਪ੍ਰੀਤਿ 4. ਦੇਰ

ਜਿਨੀਂ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੇ ਮੁਏ ਮਰਿ ਜਾਹਿ ।
ਹਰਿ ਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਆਇਓ ਬਿਸਟਾ[1] ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।੬।
ਇਹਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੇ ਲਾਇ ।
ਸਚੁ ਕ੍ਮਾਵਹਿ ਸਾਚਿ ਰਹਹਿ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਹਿ ।੭।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸੁਣੀਐ ਨ ਦੇਖੀਐ ਜਗੁ ਬੋਲਾ ਅੰਨ੍ਾ ਭਰਮਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਪਾਇਸੀ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ।੮।
ਜਿਨ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਤਿਨ੍ਾ ਕਦੇ ਨ ਵੀਸਰੈ ਸੇ ਦਰਿ ਸਚੇ ਜਾਣੁ ।੯।੧੩।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦੌ ਹੀ ਭਗਤ ਜਾਪਦੇ ਜਿਨ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਚੀ ਹੋਇ ।
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਇਆ ਨਾਉ ਮੰਨਿਆ ਸਚਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੧।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਨ ਕੀ ਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਸਫਲੁ ਤਿਨ੍ਾ ਕਾ ਜਨਮੁ ਹੈ ਤਿਨ੍ਾ ਮਾਨੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਜਾਤਿ[2] ਹੈ ਅਤਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਤਾ ਜਾਤਿ ਜਾਇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲੈ ਭਗਵਾਨੁ ।੨।
ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ ।
ਨਾਮੁ ਨਵੈ ਨਿਧਿ ਪਾਇਆ ਭਰੇ ਅਖੁਟ ਭੰਡਾਰਾ ।੩।
ਆਵਹਿ ਇਸੁ ਰਾਸੀ[3] ਕੇ ਵਾਪਾਰੀਏ ਜਿਨ੍ਾ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਧਨੁ ਪਾਏ ਤਿਨ੍ਾ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ।੪।
ਭਗਤੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨ੍ੀ ਮਨਮੁਖ ਅਹੰਕਾਰੀ ।
ਧੁਰਹੁ ਆਪਿ ਖੁਆਇਅਨੁ[4] ਜੂਐ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ।੫।
ਬਿਨੁ ਪਿਆਰੈ[5] ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਸਰੀਰਿ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਭਗਤੀ ਮਨ ਧੀਰਿ ।੬।
ਜਿਸਨੋ ਭਗਤਿ ਕਰਾਇ ਸੋ ਕਰੇ ਗੁਰਸਬਦ ਵਿਚਾਰਿ ।
ਹਿਰਦੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ।੭।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਜਤਿ ਪਤਿ[6] ਏਕੋੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਆਪੇ ਲਏ ਸਵਾਰਿ ।
ਸਦਾ ਸਰਣਾਈ ਤਿਸਕੀ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਕਾਰਜੁ ਸਾਰਿ ।੮।
ਭਗਤਿ ਨਿਰਾਲੀ ਅਲਾਹ[7] ਦੀ ਜਾਪੈ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਹਿਰਦੈ ਵਸੈ ਭੈ ਭਗਤੀ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰਿ ।੯।੧੪।

1. ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ 2. ਜ਼ਾਤ, ਆਪਣਾ ਆਪ 3. ਪੂੰਜੀ 4. ਭੁਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ 5. ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 6. ਜਾਤਪਾਤ 7. ਰੱਬ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩

ਅਨ ਰਸਿ[1] ਮਹਿ ਭੋਲਾਇਆ ਬਿਨੁ ਨਾਮੈ ਦੁਖ ਪਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਭੇਟਿਓ ਜਿ ਸਚੀ ਬੂਝ ਬੁਝਾਇ ।੧।
ਏ ਮਨ ਮੇਰੇ ਬਾਵਲੇ[2] ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਖਿ ਸਾਦੁ ਪਾਇ ।
ਅਨ ਰਸਿ ਲਾਗਾ ਤੂੰ ਫਿਰਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਮਲੇ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਰਹਹਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਛੁ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਕਿਆ ਕਰਿ ਕਹਿਆ ਜਾਇ ।੨।
ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ਸਬਦਿ ਮਰਹਿ ਮਨਹੁ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਏ ਬਖਸੇ ਬਖਸਣਹਾਰ ।੩।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਈਐ ਨ ਦੁਖੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪਿਆ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।੪।
ਦੋਹਾਗਣੀ ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਹੀ ਕਿਆ ਕਰਿ ਕਰਹਿ ਸੀਗਾਰਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਜਲਦੀਆ ਫਿਰਹਿ ਸੇਜੈ ਰਵੈ ਨ ਭਤਾਰੁ[3] ।੫।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸੀਗਾਰੀਆ ਆਪਣੇ ਸਹਿ[4] ਲਈਆ ਮਿਲਾਇ ।੬।
ਮਰਣਾ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਭੀ ਮਰਹਿ ਜਮ ਦਰਿ ਹੋਹਿ ਖੁਆਰੁ ।੭।
ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਸੇ ਮਿਲੇ ਗੁਰਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।੮।੧੫।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਪਟੀ

ਅਯੋ ਅੰਙੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਇਆ ਕਾਖੈ ਘੰਙੈ ਕਾਲੁ ਭਇਆ ।
ਰੀਰੀ ਲਲੀ ਪਾਪ ਕਮਾਣੇ ਪੜਿ ਅਵਗਣ ਗੁਣ ਵੀਸਰਿਆ ।੧।
ਮਨ ਐਸਾ ਲੇਖਾ ਤੂੰ ਕੀ ਪੜਿਆ ।
ਲੇਖਾ ਦੇਣਾ ਤੇਰੈ ਸਿਰਿ ਰਹਿਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਿੰਧੰ ਙਾਇਐ[5] ਸਿਮਰਹਿ ਨਾਹੀ ਨੰਨੈ ਨਾ ਤੁਧੁ ਨਾਮੁ ਲਇਆ ।
ਛਛੈ ਛੀਜਹਿ ਅਹਿਨਿਸਿ ਮੂੜੇ ਕਿਉ ਛੂਟਹਿ ਜਮਿ ਪਾਕੜਿਆ ।੨।
ਬਬੈ ਬੂਝਹਿ ਨਾਹੀ ਮੂੜੇ ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਤੇਰਾ ਜਨਮੁ ਗਇਆ ।
ਅਣਹੋਦਾ[6] ਨਾਉ ਧਰਾਇਓ ਪਾਧਾ ਅਵਰਾ ਕਾ ਭਾਰੁ ਤੁਧੁ ਲਇਆ ।੩।

1. ਹੋਰ ਸੁਆਦਾਂ ਵਿਚ 2. ਪਾਗਲ 3. ਸੁਆਮੀ 4. ਪਤੀ ਨੇ
5. ਓਅੰ ਨਮੋ ਸਿਧੰ 6. ਜੋ ਹੈ ਨਹੀਂ

ਜਜੈ ਜੋਤਿ ਹਿਰਿ ਲਈ ਤੇਰੀ ਮੂੜੇ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਵਹਿਗਾ ।
ਏਕੁ ਸਬਦੁ ਤੂੰ ਚੀਨਹਿ ਨਾਹੀ ਫਿਰ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਆਵਹਿਗਾ ।੪।
ਤੁਧੁ ਸਿਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਪੜੁ ਪੰਡਿਤ ਅਵਰਾ ਨੋ ਨ ਸਿਖਾਲਿ ਬਿਖਿਆ ।
ਪਹਿਲਾ ਫਾਹਾ ਪਇਆ ਪਾਧੇ ਪਿਛੋ ਦੇ ਗਲਿ ਚਾਟੜਿਆ[1] ।੫।
ਸਸੈ ਸੰਜਮ ਗਇਓ ਮੂੜੇ ਏਕੁ ਦਾਨੁ ਤੁਧੁ ਕੁਥਾਇ[2] ਲਇਆ ।
ਸਾਈ ਪੁਤ੍ਰੀ ਜਜਮਾਨ ਕੀ ਸਾ ਤੇਰੀ ਏਤੁ ਧਾਨਿ[3] ਖਾਧੈ ਤੇਰਾ
ਜਨਮੁ ਗਇਆ ।੬।
ਮੰਮੈ ਮਤਿ ਹਿਰਿ ਲਈ ਤੇਰੀ ਮੂੜੇ ਹਉਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਪਇਆ ।
ਅੰਤਰ ਆਤਮੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਨ ਚੀਨ੍ਹਿਆ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੁਹਤਾਜੁ[4]
ਭਇਆ ।੭।
ਕਕੈ ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਭਰਮਿਓਹੁ ਮੂੜੇ ਮਮਤਾ ਲਾਗੇ ਤੁਧੁ
ਹਰਿ ਵਿਸਰਿਆ ।
ਪੜਹਿ ਗੁਣਹਿ ਤੂੰ ਬਹੁਤੁ ਪੁਕਾਰਹਿ ਵਿਣੁ ਬੂਝੇ ਤੂੰ ਡੂਬਿ ਮੁਆ ।੮।
ਤਤੈ ਤਾਮਸਿ[5] ਜਲਿਓਹੁ ਮੂੜੇ ਥਥੈ ਥਾਨ ਭਰਿਸਟੁ ਹੋਆ ।
ਘਘੈ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰਹਿ ਤੂੰ ਮੂੜੇ ਦਦੈ ਦਾਨੁ ਨ ਤੁਧੁ ਲਇਆ।੯।
ਪਪੈ ਪਾਰਿ ਨ ਪਵਹੀ ਮੂੜੇ ਪਰਪੰਚੀ[6] ਤੂੰ ਪਲਚਿ ਰਹਿਆ ।
ਸਚੈ ਆਪਿ ਖੁਆਇਓਹੁ ਮੂੜੇ ਇਹੁ ਸਿਰਿ ਤੇਰੈ ਲੇਖੁ ਪਇਆ ।੧੦।
ਭਭੈ ਭਵਜਲਿ ਡੁਬੋਹੁ ਮੂੜੇ ਮਾਇਆ ਵਿਚਿ ਗਲਤਾਨੁ ਭਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਏਕ ਘੜੀ ਮਹਿ ਪਾਰਿ ਪਇਆ ।੧੧।
ਵਵੈ ਵਾਰੀ ਆਈਆ ਮੂੜੇ ਵਾਸੁਦੇਉ[7] ਤੁਧੁ ਵੀਸਰਿਆ ।
ਏਹ ਵੇਲਾ ਨ ਲਹਸਹਿ ਮੂੜੇ ਫਿਰਿ ਤੂੰ ਜਮ ਕੈ ਵਸਿ ਪਇਆ ।੧੨।
ਝਝੈ ਕਦੇ ਨ ਝੂਰਹਿ ਮੂੜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਿ ਤੂੰ ਵਿਖਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਗੁਰੁ ਨਹੀ ਕੋਈ ਨਿਗੁਰੇ ਕਾ ਹੈ ਨਾਉ ਬੁਰਾ ।੧੩।
ਧਧੈ ਧਾਵਤ ਵਰਜਿ ਰਖੁ ਮੂੜੇ ਅੰਤਰਿ ਤੇਰੈ ਨਿਧਾਨੁ ਪਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵਹਿ ਤਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵਹਿ ਜੁਗਾ ਜੁਗੰਤਰਿ ਖਾਹਿ
ਪਇਆ ।੧੪।
ਗਗੈ ਗੋਬਿੰਦੁ ਚਿਤਿ ਕਰਿ ਮੂੜੇ ਗਲੀਂ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਇ ਮੂੜੇ ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਹ[8] ਸਭ
ਬਖਸਿ ਲਇਆ ।੧੫।

1. ਚੇਲੇ, ਸ਼ਾਗਿਰਦ 2. ਨਵਾਜਬ 3. ਪੈਸਾ, ਧਨ 4. ਅਧੀਨ, ਗੁਲਾਮ
5. ਕ੍ਰੋਧ 6. ਪਖੰਡਾਂ, ਦਿਖਾਵਿਆਂ ਵਿਚ 7. ਪਰਮੇਸਰ 8. ਔਗੁਣ

ਹਾਹੈ ਹਰਿ ਕਥਾ ਬੂਝੁ ਤੂੰ ਮੂੜੇ ਤਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਪੜਹਿ ਤੇਤਾ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤ ਨ ਹੋਈ। ੧੬ ।
ਰਾਰੈ ਨਾਮੁ ਚਿਤਿ ਕਰਿ ਮੂੜੇ ਹਿਰਦੈ ਜਿਨ ਕੈ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨੀ ਰਾਮ ਪਛਾਤਾ ਨਿਰਗੁਣ ਰਾਮੁ ਤਿਨੀ ਬੂਝਿ ਲਹਿਆ । ੧੭ ।
ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ਅਕਥੁ ਨ ਜਾਈ ਹਰਿ ਕਥਿਆ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕਉ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ ਕਾ ਲੇਖਾ ਨਿਬੜਿਆ । ੧੮ । ੧ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਛੰਤ ਘਰੁ ੧

ਹਮ ਘਰੇ ਸਾਚਾ ਸੋਹਿਲਾ[1] ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਧਨ ਪਿਰ ਮੇਲੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ਸਚੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ਕਾਮਣਿ[2] ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ।
ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੀ ਸਚਿ ਸਵਾਰੀ ਸਦਾ ਰਾਵੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ।
ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਏ ਤਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੀ ਸਫਲਿਓ ਜਨਮੁ ਸਬਾਇਆ । ੧ ।
ਦੂਜੜੈ ਕਾਮਣਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲੀ ਹਰਿ ਵਰੁ ਨ ਪਾਏ ਰਾਮ ।
ਕਾਮਣਿ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ਰਾਮ ।
ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ਮਨਮੁਖਿ ਇਆਣੀ ਅਉਗਣਵੰਤੀ ਝੂਰੇ ।
ਆਪਣਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਤਾ ਪਿਰੁ ਮਿਲਿਆ ਹਦੂਰੇ[3] ।
ਦੇਖਿ ਪਿਰੁ ਵਿਗਸੀ ਅੰਦਰਹੁ ਸਰਸੀ[4] ਸਚੇ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕਾਮਣਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ੨ ।
ਪਿਰੁ ਸੰਗਿ ਕਾਮਣਿ ਜਾਣਿਆ ਗੁਰਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ਰਾਮ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਬਦਿ ਮਿਲੀ ਸਹਜੇ ਤਪਤਿ[5] ਬੁਝਾਈ ਰਾਮ ।
ਸਬਦਿ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਸਹਜੇ ਹਰਿਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ।

1. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ 2. ਇਸਤਰੀ 3. ਹਜ਼ੂਰ, ਨੇੜੇ 4. ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਈ
5. ਤਪਸ਼, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਅੱਗ

ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਆਪਣੇ ਸਦਾ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ ।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ ਥਾਕੇ ਭੇਖੀ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨਾ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਈ ।੩।
ਸਾਧਨ[1] ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਲਿ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ।
ਸਾਧਨ ਹਰਿ ਕੈ ਰਸਿ ਰਸੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰੇ ਰਾਮ ।
ਸਬਦਿ ਅਪਾਰੇ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ਸਦਾ ਗੁਣ ਸਾਰੇ ਮਨਿ ਵਸੇ ।
ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਜਾ ਪਿਰਿ ਰਾਵੀ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਅਵਗਣ ਨਸੇ ।
ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਸੋਹਿਲੜਾ ਜੁਗ[2] ਚਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਅਨਦੁ ਹੈ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਕਾਰਜ ਸਾਰੇ ।੪।੧।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੩ ਛੰਤ ਘਰੁ ੩

ਸਾਜਨ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮਹੁ ਤੁਮ ਸਹ ਕੀ ਭਗਤਿ ਕਰੇਹੋ ।
ਗੁਰੁ ਸੇਵਹੁ ਸਦਾ ਆਪਣਾ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਲੇਹੋ ।
ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਸਹੈ ਕੇਰੀ ਜੋ ਸਹ[3] ਪਿਆਰੇ ਭਾਵਏ ।
ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ[4] ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਤਾ ਫਿਰਿ ਸਹ ਖੁਸੀ ਨ ਆਵਏ ।
ਭਗਤਿ ਭਾਵ ਇਹੁ ਮਾਰਗੁ ਬਿਖੜਾ ਗੁਰਦੁਆਰੈ ਕੋ ਪਾਵਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਸੁ ਕਰੇ ਕਿਰਪਾ ਸੋ ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਵਏ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਬੈਰਾਗੀਆ ਤੂੰ ਬੈਰਾਗੁ ਕਰਿ ਕਿਸੁ ਦਿਖਾਵਹਿ ।
ਹਰਿ ਸੋਹਿਲਾ ਤਿਨ ਸਦ ਸਦਾ ਜੋ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ।
ਕਰਿ ਬੈਰਾਗੁ ਤੂੰ ਛੋਡਿ ਪਾਖੰਡੁ ਸੋ ਸਹੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣਏ ।
ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਏਕੋ ਸੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਏ ।
ਜਿਨਿ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਤਾ ਹਰੀ ਕੇਰਾ ਸੋਈ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਏ ।
ਇਵ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੋ ਬੈਰਾਗੀ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਵਏ ।੨।
ਜਹ ਜਹ ਮਨ ਤੂੰ ਧਾਵਦਾ ਤਹ ਤਹ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ ।
ਮਨ ਸਿਆਣਪ ਛੋਡੀਐ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਸਾਥਿ ਤੇਰੈ ਸੋ ਸਹੁ ਸਦਾ ਹੈ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਮਾਲਹੇ ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਤੇਰੇ ਪਾਪ ਕਟੇ ਅੰਤਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਵਹੇ ।
ਸਾਚੇ ਨਾਲਿ ਤੇਰਾ ਗੰਢੁ[5] ਲਾਗੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਹ ਮਨ ਤੂੰ ਧਾਵਦਾ ਤਹ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ।੩।

1. ਇਸਤ੍ਰੀ 2. ਸਦਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ 3. ਪਤੀ 4. ਮਰਜ਼ੀ 5 ਜੋੜ ਮੇਲ

ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਧਾਵਤੁ ਥੰਮ੍ਹਿਆ[1] ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਆਇ ।
ਨਾਮੁ ਵਿਹਾਝੇ ਨਾਮੁ ਲਏ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਸਮਾਏ ।
ਧਾਵਤੁ ਥੰਮ੍ਹਿਆ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਦਸਵਾਂ ਦੁਆਰੁ ਪਾਇਆ ।
ਤਿਥੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੋਜਨੁ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਜਿਤੁ ਸਬਦਿ
ਜਗਤੁ ਥੰਮਿ ਰਹਾਇਆ ।
ਤਹ ਅਨੇਕ ਵਾਜੇ ਸਦਾ ਅਨਦੁ ਹੈ ਸਚੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਧਾਵਤੁ ਥੰਮਿਆ
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਆਇ ।੪।

ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਆਪਣਾ ਮੂਲੁ[2] ਪਛਾਣੁ ।
ਮਨ ਹਰਿ ਜੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਹੈ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਮਾਣੁ ।
ਮੂਲੁ ਪਛਾਣਹਿ ਤਾਂ ਸਹੁ ਜਾਣਹਿ ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕੀ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣਹਿ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਨ ਹੋਈ ।
ਮਨਿ ਸਾਂਤਿ ਆਂਈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ਤਾ ਹੋਆ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਤੂੰ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪੁ ਹੈ ਅਪਣਾ ਮੂਲੁ
ਪਛਾਣੁ ।੫।

ਮਨ ਤੂੰ ਗਾਰਬਿ ਅਟਿਆ[3] ਗਾਰਬਿ ਲਦਿਆ ਜਾਹਿ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਮੋਹਿਆ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਭਵਾਹਿ ।
ਗਾਰਬਿ ਲਾਗਾ ਜਾਹਿ ਮੁਗਧ ਮਨ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਵਹੇ ।
ਅਹੰਕਾਰੁ ਤਿਸਨਾ ਰੋਗੁ ਲਗਾ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਹੇ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਚੇਤਹਿ ਨਾਹੀ ਅਗੈ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਵਹੇ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਤੂੰ ਗਾਰਬਿ ਅਟਿਆ ਗਾਰਬਿ
ਲਦਿਆ ਜਾਵਹੇ ।੬।

ਮਨ ਤੂੰ ਮਤ ਮਾਣੁ ਕਰਹਿ ਜਿ ਹਉ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ
ਨਿਮਾਣਾ ਹੋਹੁ ।
ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨੁ ਹਉ ਬੁਧਿ ਹੈ[4] ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਮਲੁ ਖੋਹੁ ।
ਹੋਹੁ ਨਿਮਾਣਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਗੈ ਮਤ ਕਿਛੁ ਆਪੁ ਲਖਾਵਹੇ ।
ਆਪਣੈ ਅਹੰਕਾਰਿ ਜਗਤੁ ਜਲਿਆਂ ਮਤ ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪੁ
ਗਵਾਵਹੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਕਰਹਿ ਕਾਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ[5] ਲਾਗਿ ਰਹੁ ।

1. ਦੌੜਦਾ ਮਨ ਰੁਕ ਗਿਆ 2. ਅਸਲਾ, ਮੁੱਢ 3. ਅਹੰਕਾਰ ਨਾਲ ਭਰਿਆ
4. ਅਹੰਕਾਰ ਵਾਲੀ ਬੁੱਧੀ 5. ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਜ਼ਾ ਵਿਚ

ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਆਪੁ ਛਡਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਮਨ ਨਿਮਾਣਾ ਹੋਇ ਰਹੁ ।੭।
ਧੰਨੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਜਿਤੁ ਮੈ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਸਹੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ।
ਮਹਾ ਅਨੰਦੁ ਸਹਜੁ ਭਇਆ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਸੋ ਸਹੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ਅਵਗਣ ਸਭਿ ਵਿਸਾਰੇ ।
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਗੁਣ ਪਰਗਟ ਹੋਏ ਸਤਿਗੁਰ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਣੁ ਹੋਏ ਜਿਨੀ ਇਕੁ ਨਾਮੁ ਦਿੜਿਆ ਦੁਤੀਆ ਭਾਉ ਚੁਕਾਇਆ[1] ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਧੰਨੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਜਿਤੁ ਮੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਸਹੁ ਚਿਤਿ ਆਇਆ ।੮।
ਇਕਿ ਜੰਤ[2] ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਤਿਨਿ ਸਹਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਫਿਰਹਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।
ਤਿਨਿ ਸਹਿ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਕੁਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ਤਿਨ ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਵਸਾਈ[3] ।
ਤਿਨ ਕੀ ਗਤਿ ਅਵਗਤਿ ਤੂੰਹੈ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨਿ ਇਹ ਰਚਨ ਰਚਾਈ ।
ਹੁਕਮੁ ਤੇਰਾ ਖਰਾ ਭਾਰਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਏ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਕਿਆ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੇ ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ।੯।
ਸਚੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਤੂੰ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ[4] ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਜਾਕਉ ਤੁਧੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹੇ ।
ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਵਹੇ ।
ਜਿਸਨੋ ਤੂੰ ਆਪੇ ਮੇਲਹਿ ਸੁ ਗੁਰਮੁਖਿ[5] ਰਹੈ ਸਮਾਈ ।
ਇਉ ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਸਚੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।੧੦।੨।

1. ਨਾਮ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਮਿਟਾਇਆ। 2. ਜੀਵ, ਪ੍ਰਾਣੀ
3. ਵਸ, ਚਾਰਾ 4. ਸ਼ਕਤੀ 5. ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ

(੫) ਗੂਜਰੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਧ੍ਰਿਗੁ ਇਵੇਹਾ ਜੀਵਣਾ[1] ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਪਾਇ ।
ਜਿਤੁ ਕੰਮਿ ਹਰਿ ਵੀਸਰੈ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ।੧।
ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੇਵੀਐ ਮਨਾ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਗੋਵਿਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਊਪਜੈ
ਅਵਰ ਵਿਸਰਿ ਸਭ ਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਗਹਿ ਰਹੈ ਜਰਾ[2] ਕਾ ਭਉ ਨ ਹੋਵਈ
ਜੀਵਨ ਪਦਵੀ ਪਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਿਉ ਇਕੁ ਸਹਜੁ ਉਪਜਿਆ ਵੇਖੁ ਜੈਸੀ
ਭਗਤਿ ਬਨੀ ।
ਆਪ ਸੇਤੀ ਆਪੁ ਖਾਇਆ ਤਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਈ ।੨।
ਬਿਨੁ ਭਾਗਾ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰ ਨ ਪਾਈਐ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਕੂੜੈ ਕੀ ਪਾਲਿ[3] ਵਿਚਹੁ ਨਿਕਲੈ ਤਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੩।
ਨਾਨਕ ਐਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਕਿਆ ਓਹੁ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ
ਗੁਰ ਆਗੈ ਜੀਉ ਧਰੇਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਚਿਤਿ ਕਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਇ ।੪।੧।

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਕੀ ਤੁਮ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਦੂਜੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕੋਇ ਜੀ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਮਨਹੁ ਚਿੰਦਿਆ[4] ਫਲੁ ਪਾਈਐ ਦੂਜੀ ਸੇਵਾ
ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ਜੀਉ ।੧।
ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਿ ਰੀਤਿ ਹੈ ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਹਰਿ ਮੇਰੀ ਕਥਾ ਕਹਾਨੀ ਜੀ ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਏਹਾ ਸੇਵ ਬਨੀ ਜੀਉ ।੧। ਰਹਾਉ

1. ਐਸਾ ਜੀਵਨ ਧਿਰਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈ 2. ਬੁਢੇਪਾ 3. ਦੀਵਾਰ, ਵੱਟ 4. ਮਨ-ਇੱਛਤ

ਹਰਿ ਮੇਰਾਂ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਸਤ੍ਰ ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਬੰਧਪੁ
ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਭਾਈ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਮੈ ਭੂਖ ਲਾਗੈ ਹਰਿਨਾਮਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤੈ
ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਸਾਕੁ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ[1] । ੨ ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਹੋਰ ਰਾਸਿ ਕੂੜੀ ਹੈ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲ ਨ ਜਾਈ ।
ਹਰਿ ਮੇਰਾ ਧਨੁ ਮੇਰੈ ਸਾਥਿ ਚਾਲੈ ਜਹਾ ਹਉ ਜਾਉ ਤਹ ਜਾਈ । ੩ ।
ਸੋ ਝੂਠਾ ਜੋ ਝੂਠੇ ਲਾਗੈ ਝੂਠੇ ਕਰਮ ਕਮਾਈ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਹੋਆ ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਈ । ੪ । ੨ ।

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜੁਗ ਮਾਹਿ ਨਾਮੁ ਦੁਲੰਭੁ[2] ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਵਿਉਪਾਇ[3] । ੧ ।
ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਜਾਂ ਭਉ ਪਾਏ ਆਪਣਾ ਬੈਰਾਗੁ ਉਪਜੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਬੈਰਾਗੈ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੨ ।
ਸੇਇ ਮੁਕਤ ਜਿ ਮਨੁ ਜਿਣਹਿ[4] ਫਿਰਿ ਧਾਤੁ ਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ ।
ਦਸਵੈ ਦੁਆਰਿ ਰਹਤ ਕਰੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । ੩ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਗੁਰੁ ਹੋਇਆ ਵੇਖਹੁ ਤਿਸ ਕੀ ਰਜਾਇ ।
ਇਹੁ ਕਾਰਣੁ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ । ੪ । ੩ ।

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਰਾਮ ਰਾਮ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹਿਐ ਰਾਮੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਕੋਇ । ੧ ।
ਅੰਤਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਜਿਸੁ ਲਾਗੈ ਪ੍ਰੀਤਿ ।
ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਕਦੇ ਨ ਵੀਸਰੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਹਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਚੀਤਿ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਹਿਰਦੈ ਜਿਨ੍ ਕੈ ਕਪਟੁ[5] ਵਸੈ ਬਾਹਰਹੁ ਸੰਤ ਕਹਾਹਿ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮੂਲਿ ਨ ਚੁਕਈ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਹਿ । ੨ ।
ਅਨੇਕ ਤੀਰਥ ਜੇ ਜਤਨ ਕਰੈ ਤਾ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹਉਮੈ ਕਦੇ ਨਾ ਜਾਇ ।
ਜਿਸੁ ਨਰ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਨਾ ਜਾਇ ਧਰਮਰਾਇ ਤਿਸੁ ਦੇਇ ਸਜਾਇ । ੩ ।
ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਤਾਂ ਹਰਿ ਭੇਟੈ[6] ਸੋਈ । ੪ । ੪ ।

1. ਸਖਾ, ਮਿਤ੍ਰ 2. ਦੁਰਲਭ, ਅਮੋਲਕ 3. ਉਪਾਉ ਕਰ ਦੇਖੋ 4. ਮਨ ਨੂੰ ਜਿਤਦੇ ਹਨ
5. ਛਲ ਫਰੇਬ 6. ਮਿਲਦਾ ਹੈ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਤਿਸੁ ਜਨ ਸਾਂਤਿ ਸਦਾ ਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਜਿਸ ਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ ਗਵਾਏ ।
ਸੋ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿ ਗੁਰਮਖਿ ਬੂਝੈ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ । ੧ ।
ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਅਚੇਤ ਮਨਾ ਜੋ ਇਛਹਿ ਸੋ ਫਲੁ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵਹਿ ਪੀਵਤ ਰਹਹਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਪਾਰਸੁ ਹੋਵੈ ਪਾਰਸੁ ਹੋਇ ਤ ਪੂਜ ਕਰਾਏ ।
ਜੋ ਉਸੁ ਪੂਜੇ ਸੋ ਫਲ ਪਾਏ ਦੀਖਿਆ[1] ਦੇਵੈ ਸਾਚੁ ਬੁਝਾਏ । ੨ ।
ਵਿਣੁ ਪਾਰਸੈ ਪੂਜ ਨ ਹੋਵਈ ਵਿਣੁ ਮਨ ਪਰਚੇ ਅਵਰਾ ਸਮਝਾਏ[2] ।
ਗੁਰੂ ਸਦਾਏ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਕਿਸੁ ਓਹੁ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ । ੩ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਦਰੀ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਈਐ ਜਿਸੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਅਪਣਾ ਸਬਦੁ[3] ਵਰਤਾਏ । ੪ । ੫ ।

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਪੰਚਪਦੇ

ਨਾ ਕਾਸੀ ਮਤਿ ਊਪਜੈ ਨਾ ਕਾਸੀ ਮਤਿ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਤਿ ਊਪਜੈ ਤਾ ਇਹ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । ੧ ।
ਹਰਿ ਕਥਾ ਤੂੰ ਸੁਣਿ ਰੇ ਮਨ ਸਬਦੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇ ।
ਇਹ ਮਤਿ ਤੇਰੀ ਥਿਰੁ ਰਹੈ ਤਾਂ ਭਰਮੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਹਰਿ ਚਰਣ ਰਿਦੈ ਵਸਾਇ ਤੂ ਕਿਲ ਵਿਖ[4] ਹੋਵਹਿ ਨਾਸੁ ।
ਪੰਚਭੂ ਆਤਮਾ[5] ਵਸਿ ਕਰਹਿ ਤਾ ਤੀਰਥ ਕਰਹਿ ਨਿਵਾਸੁ । ੨ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਮੁਗਧੁ ਹੈ ਸੋਝੀ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਬੁਝਈ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਇ । ੩ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਕਾਸੀ ਸਭਿ ਤੀਰਥ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ।
ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਰਹਹਿ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ । ੪ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਿਆ ਏਕੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸਭੁ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੫ । ੬ ।

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਤੀਜਾ

ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਪੰਡਿਤ ਸੁਣਿ ਸਿਖੁ ਸਚੁ ਸੋਈ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਜੇਤਾ ਪੜਹਿ ਪੜਤ ਗੁਣਤ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਹੋਈ । ੧ ।
ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਤੂੰ ਲਾਗਿ ਰਹੁ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਰਸਨਾ ਚਾਖੁ ਤੂੰ ਤਾਂ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਨੁ ਸੰਤੋਖੀਐ[6] ਤਾ ਫਿਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੂਖ ਨ ਹੋਇ ।

1. ਸਿਖਿਆ 2. ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਨਾਲ 3. ਨਾਮ, ਹੁਕਮ 4. ਪਾਪ, ਬੁਰਿਆਈ
5. ਪੰਚ ਭੌਤਿਕ ਮਨ 6. ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਇਆ ਪਰ ਘਰਿ[1] ਜਾਇ ਨਾ ਕੋਇ ।੨।
ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ[2] ਜੇ ਕਰੇ ਮਨਮੁਖਿ ਬੂਝ ਨ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।੩।
ਸੁਣਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਤੂੰ ਨ ਬੁਝਹੀ ਤਾ ਫਿਰਹਿ ਬਾਰੋ ਬਾਰ ।
ਸੋ ਮੂਰਖੁ ਜੋ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣਈ ਸਚਿ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।੪।
ਸਚੈ ਜਗਤੁ ਡਹਕਾਇਆ[3] ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਜਿਉ ਤਿਸ ਕੀ ਰਜਾਇ ।੫।੭।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਗੂਜਰੀ ਅਸਟਪਦੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਨਿਰਤਿ[4] ਕਰੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਚਾਈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ।
ਚਿਤੁ ਥਿਰੁ ਰਾਖੈ ਸੋ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵੈ ਜੋ ਇਛੀ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਈ ।੧।
ਨਾਚੁ ਰੇ ਮਨ ਗੁਰ ਕੈ ਆਗੈ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਨਾਚਹਿ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਅੰਤੇ ਜਮ ਭਉ ਭਾਗੈ ।ਰਹਾਉ।
ਆਪਿ ਨਚਾਏ ਸੋ ਭਗਤੁ ਕਹੀਐ ਆਪਣਾ ਪਿਆਰੁ ਆਪਿ ਲਾਏ।
ਆਪੇ ਗਾਵੈ ਆਪਿ ਸੁਣਾਵੈ ਇਸੁ ਮਨ ਅੰਧੇ ਕਉ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।੨।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਚੈ ਸਕਤਿ ਨਿਵਾਰੈ[5] ਸਿਵ ਘਰਿ ਨੀਦ ਨ ਹੋਈ ।
ਸਕਤੀ ਘਰਿ ਜਗਤੁ ਸੂਤਾ ਨਾਚੈ ਟਾਪੈ ਅਵਰੋ ਗਾਵੈ ਮਨਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ।੩।
ਸੁਰਿ ਨਰਵਿਰਤਿ ਪਖਿ[6] ਕਰਮੀ ਨਾਚੇ ਮੁਨਿਜਨ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ।
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਨਾਚੇ ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਧਿ ਬੀਚਾਰੀ ।੪।
ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਨਾਚੈ ਜਿਨ ਲਾਗੀ ਹਰਿ ਲਿਵ ਤੁਮਾਰੀ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭੇ ਹੀ ਨਾਚੇ ਨਾਚਹਿ ਖਾਣੀ ਚਾਰੀ ।੪।
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਸੇਈ ਨਾਚਹਿ ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਏ।
ਸੇ ਭਗਤ ਸੇ ਤਤੁ ਗਿਆਨੀ ਜਿਨ ਕਉ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਏ ।੬।
ਏਹਾ ਭਗਤਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਗੈ ਬਿਨੁ ਸੇਵਾ ਭਗਤਿ ਨਾ ਹੋਈ ।
ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਤਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੈ ਤਾ ਸਚੁ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ।੭।
ਮਾਇਆ ਕੈ ਅਰਥਿ[7] ਬਹੁਤੁ ਲੋਕ ਨਾਚੈ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੀ ।

1. ਹੋਰ ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ 2. ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ 3. ਭਟਕਾਇਆ ਹੈ 4. ਨਾਚ
5. ਮਾਇਆ ਦਾ ਅਸਰ ਘਟਾਵੇ 6. ਨਿਬ੍ਰਤੀ ਪੱਖ ਵਾਲੇ, ਤਿਆਗੀ
7. ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨ੍ਰਿਤਕਾਰੀ ਸਾਰੀ ਮਾਇਆ ਲਈ ਹੈ

ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਜਿਨ ਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰੀ ।੮।
ਇਕੁ ਦਮੁ ਸਾਚਾ ਵੀਸਰੈ ਸਾ ਵੇਲਾ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।
ਸਾਹਿ ਸਾਹਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀਐ ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੯।
ਸੇਈ ਨਾਚਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸੇ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ।੧੦।੧।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਗੂਜਰੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਸਿਕੰਦਰ ਬਿਰਾਹਿਮ ਕੀ ਵਾਰ ਕੀ ਧੁਨੀ ਗਾਉਣੀ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਮਮਤਾ[1] ਮੁਆ ਜੀਵਣ ਕੀ ਬਿਧਿ ਨਾਹਿ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਤਾਂ ਜੀਵਣ ਪਦਵੀ ਪਾਹਿ ।
ਓਇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਨ ਜੀਵਤੇ ਜੋ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਹਿ ।੧।
ਮ: ੩—ਅੰਦਰਿ ਸਹਸਾ[2] ਦੁਖੁ ਹੈ ਆਪੈ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਮਾਰ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਸੁਤੇ ਕਬਹਿ ਨ ਜਾਗਹਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਸਬਦੁ ਨ ਵੀਚਾਰਹਿ ਇਹੁ ਮਨਮੁਖ ਕਾ ਆਚਾਰੁ[3]।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਨਮੁ ਬਿਰਥਾ ਗਵਾਇਆ ਨਾਨਕ
ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੇ ਖੁਆਰ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਉਪਾਇਓਨੁ ਤਦਹੁ ਹੋਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਮਹਾਂ ਮਸੂਰਤਿ[4] ਆਪਿ ਕਰੇ ਜੋ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਈ ।
ਤਦਹੁ ਆਕਾਸੁ ਨ ਪਾਤਾਲੁ ਹੈ ਨ ਤ੍ਰੈ ਲੋਈ ।
ਤਦਹੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਹੈ ਨਾ ਓਪਤਿ ਹੋਈ ।
ਜਿਉ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।੧।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਹੈ ਦਿਸੈ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।
ਓਹੁ ਅਉਹਾਣੀ[5] ਕਦੇ ਨਾਹਿ ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੋ ਸੇਵੀਐ ਜੋ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਅਵਰੁ[6] ਦੂਜਾ ਕਿਉ ਸੇਵੀਐ ਜੰਮੈ ਤੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ।

1. ਮੇਰ, ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 2. ਸੰਸਾ 3. ਚਲਨ 4. ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ
5 ਨਾਸ਼ 6. ਹੋਰ

ਨਿਹਫਲੁ । ਤਿਨ ਕਾ ਜੀਵਿਆ ਜਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਆਪਣਾ ਅਵਰੀ ਕਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ ਕਰਤਾ ਕੇਤੀ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਭੋ ਵਰਤੈ ਸਚੁ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਿ ਪਰਵਾਣੁ ਹੋਇ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਸਚੁ ।
ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ ਕਰਤਾ ਫਿਰੈ ਹੁਕਮੈ ਮੂਲਿ ਨ ਬੁਝਈ ਅੰਧਾ ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਉਪਾਇਓਨੁ ਸ੍ਰਿਸਟੀ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਾਇਆ ।
ਹੁਕਮੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀਅਨੁ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਜੋਤੀ ਹੂੰ ਸਭੁ ਚਾਨਣਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ।
ਮਾਇਆ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਾਇਓਨੁ ਤੁਰੀਆ[2] ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸੋ ਜਪੁ ਸੋ ਤਪੁ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਵਡਿਆਈ ਪਾਵੈ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਵੈ ।੧।

ਮ: ੩

ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਲੇਵੈ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਵਡਿਆਈ ਦੇਵੈ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਅਗਿਆਨੁ ਹੈ ਬਿਖਮੁ[3] ਅਤਿ ਭਾਰੀ ।
ਪਥਰ ਪਾਪ ਬਹੁ ਲਦਿਆ ਕਿਉ ਤਰੀਐ ਤਾਰੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤੀ ਰਤਿਆ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ਹਉਮੈ ਛਡਿ ਵਿਕਾਰੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੀ ।੩।

ਸਲੋਕੁ—ਕਬੀਰ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕੁੜਾ[4] ਰਾਈ ਦਸਵੈ ਭਾਇ ।*
ਮਨੁ ਤਉ ਮੈਗਲੁ[5] ਹੋਇ ਰਹਾ ਨਿਕਸਿਆ ਕਿਉ ਕਰਿ ਜਾਇ ।
ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤੁਠਾ ਕਰੇ ਪਸਾਉ ।
ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਮੋਕਲਾ[6] ਸਹਜੇ ਆਵਉ ਜਾਉ ।੧।

1. ਬਿਅਰਥ 2. ਚਉਥਾ ਪਦ 3. ਬਹੁਤ ਕਰੜਾ, ਔਖਾ 4. ਤੰਗ 5. ਹਾਥੀ
6. ਖੁਲ੍ਹਾ *ਇਹ ਕਬੀਰ ਦਾ ਸਲੋਕ ਹੈ

ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਅਤਿ ਨੀਕਾ ਨਾਨਾ ਹੋਇ ਸੁ ਜਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਮਨੁ ਅਸਥੂਲੁ ਹੈ ਕਿਉ ਕਰਿ ਵਿਚੁਦੇ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਹਉਮੈ ਗਈ ਜੋਤਿ ਰਹੀ ਸਭ ਆਇ ।
ਇਹੁ ਜੀਉ ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਹੈ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਪ੍ਰਭਿ ਸੰਸਾਰੁ ਉਪਾਇਕੈ ਵਸਿ ਆਪਣੈ ਕੀਤਾ ।
ਗਣਤੈ[1] ਪ੍ਰਭੂ ਨ ਪਾਈਐ ਦੂਜੈ ਭਰਮੀਤਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਬੁਝਿ ਸਚਿ ਸਮੀਤਾ ।
ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਖੋਈਐ ਹਰਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲੀਤਾ ।
ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਕਰੇ ਆਪਿ ਆਪੇ ਵਿਗਸੀਤਾ[2] ।੪।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਇਓ ਨਾਮੁ ਨ ਵਸਿਓ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਇਵੇਹਾ ਜੀਵਿਆ ਕਿਆ ਜੁਗ ਮਹਿ ਪਾਇਆ ਆਇ ।
ਮਾਇਆ ਖੋਟੀ ਰਾਸਿ ਹੈ ਏਕ ਚਸੇ ਮਹਿ ਪਾਜੁ[3] ਲਹਿ ਜਾਇ ।
ਹਥਹੁ ਛੁੜਕੀ ਤਨੁ ਸਿਆਹੁ ਹੋਇ ਬਦਨੁ ਜਾਇ ਕੁਮਲਾਇ ।
ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਤਿਨ ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਰੰਗ ਸਿਉ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਸੋ ਧਨੁ ਸਉਪਿਆ ਜਿ ਜੀਅ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਰੰਗੁ ਤਿਸੈ ਕਉ ਅਗਲਾ[4] ਵੰਨੀ ਚੜੈ ਚੜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਾਇਆ ਹੋਈ ਨਾਗਨੀ ਜਗਤਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ।
ਇਸਕੀ ਸੇਵਾ ਜੋ ਕਰੇ ਤਿਸਹੀ ਕਉ ਫਿਰਿ ਖਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਈ ਗਾਰੜੂ[5] ਤਿਨਿ ਮਲਿ ਦਲਿ ਲਾਈ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਉਬਰੇ ਜਿ ਸਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਢਾਢੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਣਾਇਸੀ ।
ਅੰਦਰਿ ਧੀਰਕ[6] ਹੋਇ ਪੂਰਾ ਪਾਇਸੀ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ ਸੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇਸੀ ।

1. ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਨਾਲ 2. ਖਿੜਦਾ ਹੈ 3. ਉਤਲਾ ਪੋਚਾ 4. ਬਹੁਤਾ
5. ਗਰੜ ਮੰਤ੍ਰ ਜਾਣਨ ਵਾਲਾ 6. ਧੀਰਜ

ਜਾ ਹੋਵੈ ਖਸਮੁ ਦਇਆਲੁ ਤਾ ਮਹਲੁ ਘਰੁ ਪਾਇਸੀ ।
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਅਤਿ ਵਡਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਾਇਸੀ ।੫।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਭਨਾ ਕਾ ਸਹੁ[1] ਏਕੁ ਹੈ ਸਦ ਹੀ ਰਹੈ ਹਜੂਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਮੰਨਈ ਤਾ ਘਰ ਹੀ ਅੰਦਰਿ ਦੂਰਿ ।
ਹੁਕਮੁ ਭੀ ਤਿਨਾ ਮਨਾਇਸੀ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰੇਮ ਸੁਹਾਗਣਿ ਹੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਰੈਣਿ ਸਬਾਈ ਜਲਿ ਮੁਈ[2] ਕੰਤ ਨ ਲਾਇਓ ਭਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਵਸਨਿ ਸੋੁਹਾਗਣੀ ਜਿਨ ਪਿਆਰਾ ਪੁਰਖੁ
ਹਰਿਰਾਉ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰਿ ਮੈ ਦੇਖਿਆ ਹਰਿ ਇਕੋ ਦਾਤਾ ।
ਉਪਾਇ ਕਿਤੈ ਨ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਸਹਜੇ ਜਾਤਾ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝੀ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ[3] ਨਾਤਾ ।
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਵਡੇ ਕੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੋਲਾਤਾ ।੬।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਕਾਇਆ ਹੰਸ[4] ਕਿਆ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਜਿ ਪਇਆ ਹੀ ਛਡਿ ਜਾਇ ।
ਏਸਨੋ ਕੂੜ ਬੋਲਿ ਕਿ ਖਵਾਲੀਐ ਜਿ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਨ ਜਾਇ।
ਕਾਇਆ ਮਿਟੀ ਅੰਧੁ ਹੈ ਪਉਣੈ ਪੁਛਹੁ ਜਾਇ ।
ਹਉ ਤਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿਆ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਾ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਤੋ ਖਸਮ ਕਾ ਜਿ ਰਹਾ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੧।
ਮ: ੩—ਏਕੋ ਨਿਹਚਲ ਨਾਮ ਧਨੁ ਹੋਰੁ ਧਨੁ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਇਸੁ ਧਨ ਕਉ ਤਸਕਰੁ[5] ਜੋਹਿ ਨ ਸਕਈ ਨਾ ਓਚਕਾ[6] ਲੈ ਜਾਇ।
ਇਹੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਜੀਐ ਸੇਤੀ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਜੀਐ ਨਾਲੇ ਜਾਇ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈਐ ਮਨਮੁਖਿ ਪਲੈ ਨ ਪਾਇ ।
ਧਨੁ ਵਾਪਾਰੀ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨਾ ਨਾਮ ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਆਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਅਤਿ ਵਡਾ ਸਚੁ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ।
ਸਭੁ ਜਗੁ ਤਿਸਕੈ ਵਸਿ ਹੈ ਸਭੁ ਤਿਸਕਾ ਚੀਰਾ[7] ।
ਗੁਰਪਟਸਾਦੀ ਪਾਈਐ ਨਿਹਚਲੁ ਧਨੁ ਧੀਰਾ ।

1. ਪਤੀ 2. ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਵਿਯੋਗ ਵਿਚ ਸੜ ਮਰੀ 3. ਰੱਬ, ਜੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਸਰੋਵਰ ਹੈ 4. ਸਰੀਰ ਤੇ ਆਤਮਾ 5. ਚੋਰ 6. ਲੁਟੇਰਾ 7. ਪਸਾਰਾ

ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਭੇਟੈ ਗੁਰੁ ਸੂਰਾ ।
ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਾਲਾਹਿਆ ਸਦਾ ਥਿਰੁ ਨਿਹਚਲੁ ਹਰਿ·ਪੂਰਾ। ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮਃ ੩

ਧ੍ਰਿਗੁ ਤਿਨਾ ਦਾ ਜੀਵਿਆ ਜੋ ਹਰਿ ਸੁਖੁ ਪਰਹਰਿ ਤਿਆਗਦੇ[1]
ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਪਾਪ ਕਮਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪੇ ਤਿਨ ਬੂਝ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ ।
ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ[2] ਓਇ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਕੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਤਿਸੁ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਪੂਰਬਿ ਹੋਵੈ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਗੁਰਚਰਣੀ ਆਇ ਪਾਇ । ੧ ।
ਮਃ ੩—ਮਨਮੁਖ ਊਂਧਾ ਕਉਲੁ ਹੈ ਨਾ ਤਿਸੁ ਭਗਤਿ ਨ ਨਾਉ ।
ਸਕਤੀ[3] ਅੰਦਰਿ ਵਰਤਦਾ ਕੂੜੁ ਤਿਸਕਾ ਹੈ ਉਪਾਉ ।
ਤਿਸਕਾ ਅੰਦਰੁ ਚਿਤੁ ਨ ਭਿਜਈ ਮੁਖਿ ਫੀਕਾ ਆਲਾਉ ।
ਓਇ ਧਰਮਿ ਰਲਾਏ ਨਾ ਰਲਨਿ ਓਨਾਂ ਅੰਦਰਿ ਕੂੜੁ ਸੁਆਉ ।
ਨਾਨਕ ਕਰਤੈ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ਮਨਮੁਖ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਡੁਬੇ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੇ ਜਪਿ ਹਰਿ ਨਾਉ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਵਡਾ ਫੇਰੁ ਪਇਆ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਨ ਕੀਤੀਆ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਈ ।
ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਵਿਚਹੁ ਉਤਰੈ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਹਿਰਦੈ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੮।

ਸਲੋਕ ਮਃ ੩

ਜਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਆਪਣਾ ਤਿਸਨੋ ਪੂਜੇ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਸਭਨਾ ਉਪਾਵਾ ਸਿਰਿ ਉਪਾਉ ਹੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਸੀਤਲ ਸਾਂਤਿ ਵਸੈ ਜਪਿ ਹਿਰਦੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਖਾਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੈਨਣਾ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਡਾਈ ਹੋਇ ।੧।
ਮਃ ੩—ਏ ਮਨ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ[4] ਸੁਣਿ ਹਰਿ ਪਾਵਹਿ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਹਰਿ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ਗੁਮਾਨੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਤਾ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗੈ ਧਿਆਨੁ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਸਭ ਸਚੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਵਿਤਾ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਕਪਟੁ ਵਿਕਾਰੁ ਗਇਆ ਮਨੁ ਸਹਜੇ ਜਿਤਾ ।
ਤਹ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਅਨੰਦ ਰਸੁ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਿਤਾ[5] ।

1. ਛਡਦੇ ਹਨ 2. ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ ਵਿਚ 3. ਮਾਇਆ 4. ਉਪਦੇਸ਼ 5. ਗਵਾ ਦਿਤਾ ਹੈ

ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਰਵੈ ਗੁਣ ਪਰਗਟੁ ਕਿਤਾ ।
ਸਭਨਾ ਦਾਤਾ ਏਕੁ ਹੈ ਇਕੋ ਹਰਿ ਮਿਤਾ ।੯।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੇ[1] ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਕਹੀਐ ਜਿ ਅਨਦਿਨੁਹਰਿਲਿਵਲਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਛੈ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਮਾਵੈ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਤਿਸੁ ਜਾਏ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬ੍ਰਹਮਗਿਆਨੀ ਜਿ ਹਉਮੈ ਮੇਟਿ ਸਮਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸਨੋ ਮਿਲਿਆ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਜਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।੧।
ਮ: ੩—ਅੰਤਰਿ ਕਪਟੁ ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਰਸਨਾ ਝੂਠੁ ਬੋਲਾਇ।
ਕਪਟਿ ਕੀਤੈ ਹਰਿ ਪੁਰਖੁ ਨ ਭੀਜੈ ਨਿਤ ਵੇਖੈ ਸੁਣੈ ਸੁਭਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਜਾਇ ਜਗੁ ਪਰਬੋਧੈ[2] ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸੁਆਇ ।
ਇਤੁ ਕਮਾਣੈ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ਜੰਮੈ ਮਰੈ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਸਹਸਾ ਮੂਲਿ ਨ ਚੁਕਈ ਵਿਚਿ ਵਿਸਟਾ ਪਚੈ ਪਚਾਇ ।
ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣਾਇ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ਹਰਿਨਾਮੋ ਗਾਵੈ ਹਰਿਨਾਮੋ ਅੰਤਿ ਛਡਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਜਿਨਾ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਓਨੁ ਤੇ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਸਾਹਿਬੁ ਸੇਵਨ੍ਹਿ ਆਪਣਾ ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਮਹਲੁ[3] ਤਿਨ੍ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਜਪਿ ਹਰਿਨਾਮਾ ਉਰਧਾਰਿ ।੧੦।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਨ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਵੇਖਹਿ ਹਰਿ ਬੋਲਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਹਜਿ ਰੰਗੁ ਲਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਤਿਮਰ ਅਗਿਆਨੁ[4] ਅਧੇਰੁ ਚੁਕਾਇਆ ।

1. ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ 2. ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ 3. ਰੱਬੀ ਮੰਦਰ 4. ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨ੍ਹੇਰਾ

ਜਿਸਨੋ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਧੁਰਿ ਪੂਰਾ ਤਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ
ਧਿਆਇਆ ।੨।

ਮ: ੩—ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨਾ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸਬਦਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਹਜੇ ਨਾਮੁ ਨ ਧਿਆਇਆ ਕਿਤੁ ਆਇਆ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਪਾਈਐ ਵਿਸਟਾ ਸਦਾ ਖੁਆਰੁ ।
ਕੂੜੈ ਲਾਲਚਿ ਲਗਿਆ ਨਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ ਜਿ ਆਪਿ ਮੇਲੇ ਕਰਤਾਰਿ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਭਗਤ ਸਚੈ ਦਰਿ ਸੋਹਦੇ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰਹਾਏ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਤਿਨ ਊਪਜੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮ ਕਸਾਏ[1] ।
ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਹਹਿ ਸਦਾ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸ
ਪਿਆਏ ।
ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਿਦੈ
ਵਸਾਏ ।
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਫਿਰੈ ਬਿਲਲਾਦੀ[2] ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਏ ।੧੧।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਭਗਤੀ ਖਟਿਆ ਹਰਿ ਉਤਮ
ਪਦੁ ਪਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਇਆ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ
ਧਿਆਇਆ ।
ਵਿਚੇ ਗ੍ਰਿਹ ਗੁਰਬਚਨਿ[3] ਉਦਾਸੀ ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਜਲਾਇਆ ।
ਆਪਿ ਤਰਿਆ ਕੁਲ ਜਗਤੁ ਤਰਾਇਆ ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ।
ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੋਈ ਪਾਏ ਜਿਸੁ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਹਰਿ
ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿਨਿ ਭ੍ਰਮਿ
ਭੁਲਾ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇਆ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮਾਇਆ ਵੇਖਿ ਭੁਲੇ ਜਿਉ ਦੇਖਿ ਦੀਪਕਿ ਪਤੰਗ
ਪਚਾਇਆ[4] ।
ਪੰਡਿਤ ਭੁਲਿ ਭੁਲਾਇਆ ਵੇਖਹਿ ਦਿਖਾ ਕਿਨੈ ਕਿਹੁ ਆਣਿ
ਚੜਾਇਆ ।

1. ਪ੍ਰੀਤਿ ਦੀ ਖਿਚ ਵਿਚ ਖਿਚੇ 2. ਵਿਲਕਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ 3. ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 4. ਜਿਵੇਂ ਭੰਬਟ ਦੀਵੇ ਤੇ ਸੜ ਮਰਦਾ ਹੈ

ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪੜਹਿ ਨਿਤ ਬਿਖਿਆ, ਨਾਵਹੁ ਦਯਿ ਖੁ ਆਇਆ[1]।
ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਸੰਨਿਆਸੀ ਭੁਲੇ ਓਨਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ਬਹੁ ਗਰਬੁ ਵਧਾਇਆ ।
ਛਾਦਨੁ[2] ਭੋਜਨੁ ਨ ਲੈਹੀ ਸਤ ਭਿਖਿਆ ਮਨ ਹਠਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਏਤੜਿਆ ਵਿਚਹੁ ਸੋ ਜਨੁ ਸਮਧਾ[3] ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਿਸਨੋ ਆਖਿ ਸੁਣਾਈਐ ਜਾ ਕਰਦੇ ਸਭਿ ਕਰਾਇਆ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਪਰੇਤੁ ਹੈ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ।
ਏਹ ਜਮ ਕੀ ਸਿਰਕਾਰ ਹੈ ਏਨਾ ਉਪਰਿ ਜਮ ਕਾ ਡੰਡੁ ਕਰਾਰਾ ।
ਮਨਮੁਖ ਜਮ ਮਗਿ ਪਾਈਅਨਿ ਜਿਨ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਪਿਆਰਾ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਨਿ ਕੋ ਸਣੈ ਨ ਪੂਕਾਰਾ ।
ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ।੧੨।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਮੋਹਣੀ ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਗਈ ਖਾਇ ।
ਜੋ ਮੋਹਿ ਦੂਜੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦੇ ਤਿਨਾ ਵਿਆਪਿ ਰਹੀ ਲਪਟਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰਜਾਲੀਐ[4] ਤਾ ਏਹ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਹੋਵੈ ਉਜਲਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮਾਰਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਇਹੁ ਮਨੁ ਕੇਤੜਿਆ ਜੁਗ ਭਰਮਿਆ ਥਿਰੁ ਰਹੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਭਾਣਾ ਤਾ ਭਰਮਾਇਅਨੁ ਕਰਿ ਪਰਪੰਚੁ ਖੇਲੁ ਉਪਾਇ ।
ਜਾ ਹਰਿ ਬਖਸੇ ਤਾ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਅਸਥਿਰੁ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨ ਹੀ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਨਾ ਕਿਛੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਅਪਾਰੁ ਹੈ[5] ਮਿਲਣਾ ਸੰਜੋਗੀ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਆਪਿ ਵਸਿ ਰਹਿਆ ਆਪੇ ਰਸ ਭੋਗੀ ।

1. ਰੱਬ ਨੇ ਭੁਲਾ ਦਿਤੇ ਹਨ 2. ਪਹਿਨਣ ਲਈ ਕਪੜਾ 3. ਉਹੋ ਸਮਝਿਆ ਹੈ 4. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਸਾੜੀਏ 5 ਦੇਹੀ ਇਕ ਵੱਡਾ ਕਿਲਾ ਹੈ

ਆਪਿ ਅਤੀਤੁ[1] ਅਲਿਪਤੁ ਹੈ ਨਿਰਜੋਗੁ ਹਰਿ ਜੋਗੀ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਹਰਿ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਗੀ ।
ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਲਹਿ ਜਾਹਿ ਵਿਜੋਗੀ ।੧੩।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਆਪਿ ਅਖਾਇਦਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ ਹੈ[2] ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਕਰਮਿ
ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤੀ ਰਸਨਾ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਈ ।
ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ ਆਈ ।
ਵਡਭਾਗੀਆ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਮੁਹਹੁ ਕਢਾਈ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਹਿ ਸੇਈ ਜਨ ਸੋਹਣੇ ਤਿਨ ਕਉ ਪਰਜਾ
ਪੂਜਣ ਆਈ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਮਿ[3] ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਨਾਨਕ ਦਰਿ ਸਚੈ
ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਬਜਰ ਕਪਾਟ ਕਾਇਆ ਗੜ੍ਹ ਭੀਤਰਿ ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਅਭਿਮਾਨੀ।
ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਨੀ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧ ਅਗਿਆਨੀ ।
ਉਪਾਇ ਕਿਤੈ ਨ ਲਭਨੀ ਕਰਿ ਭੇਖ ਥਕੇ ਭੇਖਵਾਨੀ[4] ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਖੋਲਾਈਅਨਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪਾਨੀ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਿਰਖ ਹੈ ਜਿਨ ਪੀਆ ਤੇ ਤ੍ਰਿਪਤਾਨੀ ।੧੪।

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ[5] ਕਰਤਿਆ ਰੈਣਿ ਸੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਵਾਹ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਮੀ ਬੋਲੈ ਬੋਲਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਤਿ ਰਜਾਇ ।੧।

1. ਬਿਰਕਤ 2. ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਿਚ 'ਧੰਨ ਧੰਨ' ਆਖਣਾ ਸਿਫਤ ਹੈ
3. ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ 4. ਭੇਖਧਾਰੀ 5. ਇਹ ਸਿਫਤ ਦੀ ਸਿਫਤ ਹੈ

ਮਹਲਾ ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਧੀ ਭਾਲਿ[1] ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਬਦੇ ਉਚਰੈ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਹਿਰਦੈ ਨਾਲਿ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਾਲਿ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਿਦੈ ਸਮਾਲਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਏ ਮਨਾ ਅਤਿ ਲੋਭੀਆ ਨਿਤ ਲੋਭੇ ਰਾਤਾ ।
ਮਾਇਆ ਮਨਸਾ[2] ਮੋਹਣੀ ਦਹਦਿਸ ਫਿਰਾਤਾ ।
ਅਗੈ ਨਾਉ ਜਾਤਿ ਨ ਜਾਇਸੀ ਮਨਮੁਖਿ ਦੁਖੁ ਖਾਤਾ ।
ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸਿ ਨ ਚਖਿਓ ਫੀਕਾ ਬੋਲਾਤਾ ।
ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਚਾਖਿਆ ਸੇ ਜਨ ਤ੍ਰਿਪਤਾਤਾ ।੧੫।

ਸਲੋਕੁ ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਤਿਸ ਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿ ਸਚਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ[3] ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਤਿਸ ਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਮਤਿ ਧੀਰੁ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਤਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਤਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿ ਦੇਦਾ ਰਿਜਕੁ ਸਬਾਹਿ[4] ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਇਕੋ ਕਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਆ ਦਿਖਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰਮੁਖ ਸਦਾ ਕਰਹਿ ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ ਬਿਖੁ ਖਾਇ ।
ਓਨਾ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਨ ਭਾਵਈ ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਣਾ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਹਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੇਵਾ ਭਗਤਿ ਬਨੀਜੈ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਲਾਹਾ ਨਿਤ ਲੀਜੈ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਤਖਤਿ ਬਹਾਲੀਐ ਨਿਜ ਘਰਿ ਸਦਾ ਵਸੀਜੈ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਤਿਨੀ ਮੰਨਿਆ ਜਿਨਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲੀਜੈ ।੧੬।

1. ਢੂੰਡ ਲਈ ਹੈ 2. ਇਛਾ, ਖ਼ਾਹਸ਼ 3. ਅਤਿ ਡੂੰਘਾ ਹੈ 4. ਰਿਜ਼ਕ ਪੁਚਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸੇ ਜਨ ਸਦਾ ਕਰਹਿ ਜਿਨ ਕਉ ਆਪੇ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ[1]।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਤਿਆ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰਸਿਖੁ ਜੋ ਨਿਤ ਕਰੇ ਸੋ ਮਨ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਇ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ਸੋਹਣੇ ਹਰਿ ਤਿਨਕੈ ਸੰਗਿ ਮਿਲਾਇ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਹਿਰਦੈ ਉਚਰਾ ਮੁਖਹੁ ਭੀ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰੇਉ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਜੋ ਕਰਹਿ ਹਉ ਤਨੁ ਮਨੁ ਤਿਨ ਕਉ ਦੇਉ ।੧

ਮ: ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੁ ਹੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਜਾਕਾ ਨਾਉ ।
ਜਿਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਸੁ ਖਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਜਲਿ ਥਲਿ ਭਰਪੂਰੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਜਲਿ ਥਲਿ ਭਰਪੂਰੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰਸਿਖ ਨਿਤ ਸਭ ਕਰਹੁ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਵਾਹੁਵਾਹੁ ਭਾਵੈ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਜੋ ਮਨਿ ਚਿਤਿ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਜਮ ਕੰਕਰੁ ਨੇੜਿ
ਨ ਆਵੈ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਚਾ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸਚੁ ਪਛਾਣੀਐ ਸਚਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਹਿ ਨਾ ਸਵਹਿ ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਸੇ ਪੁੰਨ ਪਰਾਣੀ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਪਚਿ ਮੁਏ ਅਜਾਣੀ ।੧੭।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਅਗਮ ਅਥਾਹੁ ਹੈ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚਾ ਸੋਇ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਮੀ ਪਾਈਐ ਆਪਿ ਦਇਆ ਕਰਿ ਦੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਲਏਇ ।੧।

1. ਜੋ ਰੱਬੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਿਚ ਮਸਤ ਹੋ ਕੇ 'ਵਾਹ—ਵਾਹ' ਧੰਨ ਧੰਨ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਗਾਈ ਹੈ

ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵਈ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ[1] ।
ਜੇ ਬਹੁਤੇਰਾ ਲੋਚੀਐ ਵਿਣੁ ਕਰਮੈ[2] ਨਾ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਨ ਚੁਕਈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ।
ਜਿਨੑ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਸੁ ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ।
ਤਿਨ ਜਮ ਕੀ ਤਲਬ[3] ਨ ਹੋਵਈ ਨਾ ਓਇ ਦੁਖ ਸਹਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਢਾਢੀ ਤਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਿ ਖਸਮੈ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਦਰਿ ਖੜਾ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਢਾਢੀ ਦਰੁ ਘਰੁ ਪਾਇਸੀ ਸਚੁ ਰਖੈ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਢਾਢੀ ਕਾ ਮਹਲੁ ਅਗਲਾ[4] ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰਿ ।
ਢਾਢੀ ਕੀ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰਿ ।੧੮।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਗੂਜਰੀ ਜਾਤਿ ਗਵਾਰਿ ਜਾ ਸਹੁ ਪਾਏ ਆਪਣਾ
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪਣਾ ।
ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਿਸੁ ਭਉ ਪਵੈ ਸਾ ਕੁਲਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।
ਸਾ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ ਕੰਤ ਕਾ ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਤੀ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਓਹ ਕੁਚਜੀ ਕੁਲਖਣੀ ਪਰਹਰਿ ਛੋਡੀ ਭਤਾਰਿ[5] ।
ਭੈ ਪਇਐ ਮਲੁ ਕਟੀਐ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈ ਸਰੀਰੁ ।
ਅੰਤਰਿ ਪਰਗਾਸੁ[6] ਮਤਿ ਊਤਮ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਜਪਿ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰੁ ।
ਭੈ ਵਿਚਿ ਬੈਸੈ ਭੈ ਰਹੈ ਭੈ ਵਿਚਿ ਕਮਾਵੈ ਕਾਰ ।
ਐਥੈ ਸੁਖੁ ਵਡਿਆਈਆ ਦਰਗਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ।
ਭੈ ਤੇ ਨਿਰਭਉ ਪਾਈਐ ਮਿਲਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਅਪਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ਸਾ ਭਲੀ ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਕਰਤਾਰੁ ।੧।
ਮ: ੩—ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਸਚੇ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਏਕੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਸਾ ਜਿਹਵਾ ਜਲਿ ਜਾਉ ।੨।
ਪਉੜੀ। ਅੰਸਾ ਅਉਤਾਰੁ[7] ਉਪਾਇਓਨੁ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਕੀਆ ।
ਜਿਉ ਰਾਜੇ ਰਾਜੁ ਕਮਾਵਦੇ ਦੁਖ ਸੁਖ ਭਿੜੀਆ ।
ਈਸਰੁ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸੇਵਦੇ ਅੰਤੁ ਤਿਨੑੀ ਨ ਲਹੀਆ ।

1. ਥਾਂ, ਟਿਕਾਣਾ 2. ਬਿਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਦੇ 3. ਸੱਦਾ 4. ਰੁਤਬਾ ਵੱਡਾ ਹੈ
5. ਪਤੀ ਨੇ ਛੱਡ ਛੱਡੀ ਹੈ 6. ਗਿਆਨ ਦਾ ਚਾਨਣ 7. ਉਹ ਅਵਤਾਰ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਰੱਬੀ ਅੰਸ਼ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਨਿਰਭਉ ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਅਲਖੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ।
ਤਿਥੈ ਸੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਨ ਵਿਆਪਈ ਅਸਥਿਰੁ ਜਗਿ ਥੀਆ ।੧੯।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਏਹੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਹੈ ਜੇਤਾ ਹੈ ਆਕਾਰੁ ।
ਜਿਨਿ ਏਹੁ ਲੇਖਾ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਹੋਆ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਨਾਨਕ ਜੇ ਕੋ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦਾ ਸੋ ਮੂਰਖੁ ਗਾਵਾਰੁ ।੧।
ਮ: ੩—ਮਨੁ ਕੁੰਚਰੁ[1] ਪੀਲਕੁ[2] ਗੁਰੂ ਗਿਆਨੁ ਕੁੰਡਾ ਜਹ ਖਿੰਚੇ ਤਹ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਸਤੀ ਕੁੰਡੇ ਬਾਹਰਾ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਉਝੜਿ ਪਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਤਿਸੁ ਅਗੈ ਅਰਦਾਸਿ ਜਿਨਿ ਉਪਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪਣਾ ਸੇਵਿ ਸਭ ਫਲ ਪਾਇਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ਸਦਾ ਧਿਆਇਆ ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੈ ਸੰਗਿ ਦੁਖੁ ਮਿਟਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਭਏ ਅਚਿੰਤੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਨਿਹਚਲਾਇਆ ।੨੦।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਖੇਤਿ ਮਿਆਲਾ[3] ਉਚੀਆ ਘਰੁ ਉਚਾ ਨਿਰਣਉ ।
ਮਹਲ ਭਗਤੀ ਘਰਿ ਸਰੈ ਸਜਣ ਪਾਹੁਣਿਅਉ ।
ਬਰਸਨਾ ਤ ਬਰਸੁ ਘਨਾ[4] ਬਹੁੜਿ ਬਰਸਹਿ ਕਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ੍ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜਿਨ੍ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਮਨ ਮਾਹਿ ।੧।
ਮ: ੩—ਮਿਠਾ ਸੋ ਜੋ ਭਾਵਦਾ ਸਜਣੁ ਸੋ ਜਿ ਰਾਸਿ[5] ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਣੀਐ ਜਾਕਉ ਆਪਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸੁ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਪ੍ਰਭ ਪਾਸਿ ਜਨ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ਤੂ ਸਚਾ ਸਾਂਈ ।
ਤੂ ਰਖਵਾਲਾ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਉ ਤੁਧੁ ਧਿਆਈ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੇਰਿਆ ਤੂ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।
ਜੋ ਦਾਸ ਤੇਰੇ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਮਾਰਿ ਪਚਾਈ ।
ਚਿੰਤਾ ਛਡਿ ਅਚਿੰਤੁ ਰਹੁ ਨਾਨਕ ਲਗਿ ਪਾਈ ।੨੧।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਆਸਾ[6] ਕਰਤਾ ਜਗੁ ਮੁਆ ਆਸਾ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਸਾ ਪੂਰੀਆ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।੧।
ਮ: ੩—ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਮਰਿ ਜਾਇਸੀ ਜਿਨਿ ਕੀਤੀ ਸੋ ਲੈ ਜਾਇ ।

1. ਹਾਥੀ 2. ਮਹਾਵਤ 3. ਵੱਟਾਂ 4. ਹੇ ਮੇਘ ! 5. ਅਨੁਕੂਲ, ਹਿਤਕਾਰੀ 6. ਖਾਹਸ਼

ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਲੁ ਕੋ ਨਹੀ ਬਾਝਹੁ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ।੨।।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਓਨੁ ਕਰਿ ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ[1] ।
ਆਪੇ ਸਾਹੁ[2] ਆਪੇ ਵਣਜਾਰਾ ਆਪੇ ਹੀ ਹਰਿ ਹਾਟੁ ।
ਆਪੇ ਸਾਗਰੁ ਆਪੇ ਬੋਹਿਥਾ ਆਪੇ ਹੀ ਖੇਵਾਟੁ[3] ।
ਆਪੇ ਗੁਰੁ ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ ਆਪੇ ਦਸੇ ਘਾਟੁ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਕਾਟੁ ।੨੨।੧। ਸੁਧ ।

—o—

'ਬਿਹਾਗੜੇ ਕੀ ਵਾਰ ਵਿਚੋਂ'

ਸਲੋਕ ਮः ੩

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਹੋਰਥੈ[4] ਸੁਖੁ ਨ ਭਾਲਿ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਭੇਦੀਐ[5] ਸਦਾ ਵਸੈ ਹਰਿ ਨਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਤਿਨ੍ਹਾ ਕਉ ਮਿਲੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ। ੨।
ਮ: ੩—ਸਿਫਤਿ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸ ਹੈ ਜਿਸੁ ਬਖਸੈ ਸੋ ਖਰਚੈ ਖਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਿਨੁ ਹਥਿ ਨ ਆਵਈ ਸਭ ਥਕੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖੁ ਜਗਤੁ ਧਨਹੀਣੁ ਹੈ[6] ਅਗੈ ਭੁਖਾ ਕਿ ਖਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਗਿਆਨੀ ਜਗੁ ਜੀਤਾ ਜਗਿ ਜੀਤਾ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਨਾਮੇ ਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ਹੈ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਮਤਿ ਅਚਲੁ ਹੈ ਚਲਾਇ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।
ਭਗਤਾ ਕਾ ਹਰਿ ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਕਰੇ ਕਾਰਜੁ ਸੁਹਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੂਲਹੁ ਭੁਲਾਇਅਨੁ ਵਿਚਿ ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਝਗੜਾ ਕਰਦਿਆ ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਦਰੈ[7] ਸਬਦਿ ਨ ਕਰੈ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਸੁਧਿ[8] ਮਤਿ ਕਰਤੈ ਹਿਰਿ ਲਈ ਬੋਲਨਿ ਸਭੁ ਵਿਕਾਰੁ ।
ਦਿਤੈ ਕਿਤੈ ਨ ਸੰਤੋਖੀਅਨਿ ਅੰਤਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਹੁਤੁ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖਾ ਨਾਲਹੁ ਤੁਟੀਆ ਭਲੀ ਜਿਨਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰੁ ।੧।
ਮ: ੩—ਤਿਨ ਭਉ ਸੰਸਾ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਿਰਿ ਕਰਤਾਰੁ ।
ਧੁਰਿ ਤਿਨ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਪੇ ਰਖਣਹਾਰੁ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਸੁਖਦਾਤਾ ਸੇਵਿਆ ਆਪੇ ਪਰਖਣਹਾਰੁ ।੨।

1. ਠਾਠ, ਬਣਤ 2. ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ 3. ਮਲਾਹ 4. ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਥਾਂ 5. ਵਿੰਨ੍ਹੀਏ
6. ਕੰਗਾਲ 7. ਲੰਘਦਾ ਹੈ 8. ਹੋਸ਼, ਅਕਲ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੈ ਭਾਵਦੇ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰ ।
ਸਾਜਨ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਹੈ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਵਸਾਇਆ ਦੁਖੁ ਕਟਿਆ ਚਾਨਣੁ ਕੀਆ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਰਖਣਹਾਰਾ ਰਖਸੀ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ । ੧ ।
ਮ: ੩—ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਭੈ ਰਚਿ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਜੇਹਾ ਸੇਵੈ ਤੇਹੋ ਹੋਵੈ ਜੇ ਚਲੈ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪਿ ਹੈ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜੀ ਜਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮਨਿ ਪਰਤੀਤਿ[1] ਨ ਆਈਆ ਸਹਜਿ ਨ ਲਗੋ ਭਾਉ ।
ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ ਨ ਪਾਇਓ ਮਨ ਹਠਿ ਕਿਆ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਇਆ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਇ । ੧ ।
ਮ: ੩—ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣੈ ਮੂੜਾ ਅਵਰਾ ਆਖਿ ਦੁਖਾਏ ।
ਮੁੰਢੈ ਦੀ[2] ਖਸਲਤਿ ਨ ਗਈਆ ਅੰਧੇ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭੈ ਭੰਨਿ ਨ ਘੜਿਓ ਰਹੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਹਸਾ ਕਦੇ ਨ ਚੂਕੈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਅੰਤਰਿ ਸਬਲਾ[3] ਨਿਤ ਧੰਧਾ ਕਰਤ ਵਿਹਾਏ ।
ਚਰਣ ਕਰ ਦੇਖਤ ਸੁਣਿ ਥਕੇ ਦਿਹ[4] ਮੁਕੇ ਨੇੜੈ ਆਏ ।
ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਨ ਲਗੋ ਮੀਠਾ ਜਿਤੁ ਨਾਮਿ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਏ ।
ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਮਰੈ ਫੁਨਿ ਜੀਵੈ ਤਾਂ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਏ ।
ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਨ ਪਾਇਓ ਪਰਾਣੀ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਆ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਕਾ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲਿ[5] ਤੂ ਮੂੜੇ ਗਤਿ ਮਤਿ ਸਬਦੈ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਤਦਹੀ ਪਾਏ ਜਾਂ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਾ ਰਸਨਾ ਜਲਿ ਜਾਉ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਕਾ ਸੁਆਉ[6] ਨ ਪਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਰਸਨਾ ਸਬਦਿ ਰਸਾਇ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ । ੧ ।
ਮ: ੩—ਸਾ ਰਸਨਾ ਜਲਿ ਜਾਉ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ਵਿਸਾਰਿਆ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਜਪੈ ਹਰਿਕੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰਿਆ । ੨ ।

1. ਭਰੋਸਾ 2. ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ 3. ਬਲਵਾਨ, ਤਕੜੇ 4. ਦਿਨ
5. ਚੇਤੇ ਕਰ 6. ਸੁਆਦ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਦਰਵੇਸੀ[1] ਕੋ ਜਾਣਸੀ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਦਰਵੇਸੁ ।
ਜੇ ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੰਢੈ ਮੰਗਦਾ ਧਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਧਿਗੁ ਵੇਸੁ ।
ਜੇ ਆਸਾ ਅੰਦੇਸਾ ਤਜਿ ਰਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਿਖਿਆ ਨਾਉ ।
ਤਿਸ ਕੇ ਚਰਨ ਪਖਾਲੀਅਹਿ[3] ਨਾਨਕ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।੧।
ਮ: ੩—ਨਾਨਕ ਤਰਵਰੁ[4] ਏਕੁ ਫਲੁ ਦੁਇ ਪੰਖੇਰੂ[5] ਆਹਿ ।
ਆਵਤ ਜਾਤ ਨ ਦੀਸਹੀ ਨਾ ਪਰ ਪੰਖੀ ਤਾਹਿ ।
ਬਹੁਰੰਗੀ ਰਸ ਭੋਗਿਆ ਸਬਦਿ ਰਹੈ ਨਿਰਬਾਣੁ ।
ਹਰਿ ਰਸਿ ਫਲਿ ਰਾਤੇ ਨਾਨਕਾ ਕਰਮਿ ਸਚਾ ਨੀਸਾਣੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਕਰਮ ਧਰਮ ਸਭਿ ਬੰਧਨਾ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਸਨਬੰਧੁ ।
ਮਮਤਾ ਮੋਹੁ ਸੁ ਬੰਧਨਾ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਧੰਧੁ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਜੇਵਰੀ[6] ਮਾਇਆ ਕਾ ਸਨਬੰਧੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਵਰਤਣਿ ਵਰਤੈ ਅੰਧੁ ।੧।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਹਿ ਸਦ ਸਾਚਾ ਅਨਦਿਨੁ ਸਹਜਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਸਾਚੇ ਅਰਧਿ ਉਰਧਿ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਵਸਿਆ ਧੁਰਿ ਕਰਮੁ ਲਿਖਿਆ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਆਪੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਕਹਿਐ ਕਥਿਐ ਨ ਪਾਈਐ ਅਨਦਿਨੁ ਰਹੈ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਵਿਣੁ ਕਰਮੈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਭਉਕਿ ਮੁਏ ਬਿਲਲਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਭਿਜੈ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸੇਖਾ ਅੰਦਰਹੁ ਜੋਰੁ ਛਡਿ ਤੂ ਭਉ ਕਰਿ ਝਲੁ ਗਵਾਇ[7] ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭੈ[8] ਕੇਤੇ ਨਿਸਤਰੇ ਭੈ ਵਿਚਿ ਨਿਰਭਉ ਪਾਇ ।
ਮਨੁ ਕਠੋਰੁ ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਤੂੰ ਸਾਂਤਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸਾਂਤੀ ਵਿਚਿ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਸਾ ਖਸਮੁ ਪਾਏ ਥਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਪੁਛਹੁ ਗਿਆਨੀ ਜਾਇ ।੧।

1. ਫਕੀਰੀ 2. ਮੰਗਦਾ ਫਿਰੇ 3. ਧੋਈਏ 4. ਬਿਰਛ 5. ਆਤਮਾ ਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾਂ 6. ਰੱਸੀ, ਜਾਲ 7. ਕਮਲਪੁਣਾ ਛੱਡ ਦੇ 8. ਗੁਰੂ ਦਾ ਅਦਬ

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਹੈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਕੂੜੁ ਕਮਾਵੈ ਕੂੜੁ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਕੂੜੁ ਕਰੇ ਆਹਾਰੁ[1] ।
ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਧਨੁ ਸੰਚਿ ਮਰਹਿ ਅੰਤੇ ਹੋਇ ਸਭੁ ਛਾਰੁ ।
ਕਰਮ ਧਰਮ ਸੁਚ ਸੰਜਮ ਕਰਹਿ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਜਿ ਮਨਮੁਖੁ ਕਮਾਵੈ ਸੁ ਥਾਇ ਨਾ ਪਵੈ ਦਰਗਹਿ
ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੈ ਜੇ ਕੋ ਕਰੇ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਅਚਿੰਤੁ[2] ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖੁ ਕਟੀਐ ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਜਾਇ ।
ਉਤਮ ਪਦਵੀ ਪਾਈਐ ਸਚੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ੍ਾ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹੈ ਕਲਿਜੁਗ ਬੋਹਿਥੁ[3] ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪਾਰਿ ਪਵੈ ਜਿਨ੍ਾ ਅੰਦਰਿ ਸਚਾ ਸੋਇ ।
ਨਾਮੁ ਸਮ੍ਾਲੇ ਨਾਮੁ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਨਾਮੇ ਹੀ ਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਇਕਿ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹਿ ਚਾਕਰੀ ਹਰਿਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਨਿ ਆਪਣਾ ਕੁਲ ਕਾ ਕਰਨਿ ਉਧਾਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਏਹਾ ਸੰਧਿਆ[4] ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਚਿਤਿ ਆਵੈ ।
ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਊਪਜੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਜਲਾਵੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਰੈ ਮਨੂਆ ਅਸਥਿਰੁ[5] ਸੰਧਿਆ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਨਾਨਤ ਸੰਧਿਆ ਕਰੈ ਮਨਮੁਖੀ ਜੀਉ ਨ ਟਿਕੈ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਕਰਤੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰੀ ਮੇਰੀ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਮੇਰੀ ਪਿਆਸ ਗਈ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਘਰਿ ਆਇ ।੨।

1. ਝੂਠ ਦਾ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦਾ ਹੈ 2. ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ 3. ਜਹਾਜ਼ 4. ਸਵਰ ਸ਼ਾਮ ਦੀ ਪੂਜਾ 5. ਮਨ ਟਿਕਾਣੇ ਹੋਵੇ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਜਗੁ ਅੰਧੁ ਹੈ ਅੰਧੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਸਬਦੈ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਵਈ ਜਿਤੁ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਤਾਮਸਿ[1] ਲਗਾ ਸਦਾ ਫਿਰੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਜਲਤੁ ਬਿਹਾਇ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰੂ ਫੁਰਮਾਇਆ ਕਾਰੀ[2] ਏਹ ਕਰੇਹੁ ।
ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇਕੈ ਸਾਹਿਬੁ ਸੰਮਾਲੇਹੁ ।
ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਹੈ ਭਰਮੈ ਕੇ ਛਉੜ[3] ਕਟਿਕੈ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਧਰੇਹੁ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਦਾਰੂ ਏਹੁ ਲਾਏਹੁ ।
ਨਾਨਕ ਐਥੈ ਸੁਖੈ ਅੰਦਰਿ ਰਖਸੀ ਅਗੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕੇਲ ਕਰੇਹੁ[4] ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮਾਣਸੁ ਭਰਿਆ ਆਣਿਆ ਮਾਣਸੁ ਭਰਿਆ ਆਇ ।
ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਮਤਿ ਦੂਰਿ ਹੋਇ ਬਰਲੁ[5] ਪਵੈ ਵਿਚਿ ਆਇ ।
ਆਪਣਾ ਪਰਾਇਆ ਨ ਪਛਾਣਈ ਖਸਮਹੁ ਧਕੇ ਖਾਇ ।
ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਖਸਮੁ ਵਿਸਰੈ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਝੂਠਾ ਮਦੁ ਮੂਲਿ ਨ ਪੀਚਈ ਜੇਕਾ[6] ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਸਚੁ ਮਦੁ ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਆਇ ।
ਸਦਾ ਸਾਹਿਬ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਹੈ ਮਹਲੀ ਪਾਵੈ ਥਾਉ ।੧।

ਮ: ੩

ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਜਾ ਇਸਨੋ ਸੋਝੀ ਹੋਇ ।
ਜਾ ਤਿਨਿ ਸਵਾਲਿਆ ਤਾਂ ਸਵਿ ਰਹਿਆ ਜਗਾਏ ਤਾਂ ਸੁਧਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲੈ ਸੋਇ ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਤਾ ਫਿਰਿ ਮਰਣੁ ਨ ਹੋਇ ।੨।

ਮਹਲਾ ੩

ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਕਿਵ ਮਰਹਗੇ ਕੈਸਾ ਮਰਣਾ ਹੋਇ ।
ਜੇਕਰਿ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਹੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਤਾ ਸਹਿਲਾ[7] ਮਰਣਾ ਹੋਇ ।

1. ਤਮੋਬਿਰਤੀ, ਲੋਭ ਲਾਲਚ 2. ਕੰਮ, ਆਚਾਰ 3. ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਪਿਆ ਪੜਦਾ 4. ਮੌਜ ਕਰਦਾ ਹੈ 5. ਪਾਗਲਪਣ, ਕਮਲ 6, ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ 7. ਸੌਖਾ

ਮਰਣੈ ਤੇ ਜਗਤੁ ਡਰੈ ਜੀਵਿਆ ਲੋੜੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਸੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਐਸੀ ਮਰਨੀ ਜੋ ਮਰੈ ਤਾ ਸਦ ਜੀਵਣੁ ਹੋਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਰਾਮੁ ਰਾਮੁ ਕਰਤਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰੈ ਰਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਅਤਿ ਵਡਾ ਅਤੁਲੁ ਨ ਤੁਲਿਆ ਜਾਇ ।
ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈਆ ਕਿਤੈ ਨ ਲਇਆ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਭੇਦਿਆ[1] ਇਨ ਬਿਧਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਅਮੇਉ[2] ਹੈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਆਪੇ ਮਿਲਿਆ ਮਿਲਿ ਰਹਿਆ ਆਪੇ ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਏ ਮਨ ਇਹੁ ਧਨੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਤੋਟਾ ਮੂਲਿ ਨ ਆਵਈ ਲਾਹਾ ਸਦਹੀ ਹੋਇ ।
ਖਾਧੈ ਖਰਚਿਐ ਤੋਟ ਨਾ ਆਵਈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਓਹੁ ਦੇਇ ।
ਸਹਸਾ[3] ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਹਾਣਤ[4] ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਜਗਤੁ ਮੁਆ ਮਰਦੋ ਮਰਦਾ ਜਾਇ ।
ਜਿਚਰੁ ਵਿਚਿ ਦੰਮੁ[5] ਹੈ ਤਿਚਰੁ ਨ ਚੇਤਈ ਕਿ ਕਰੇਗੁ ਅਗੈ ਜਾਇ।
ਗਿਆਨੀ ਹੋਇ ਸੁ ਚੇਤੰਨੁ ਹੋਇ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਏਥੈ ਕਮਾਵੈ ਸੋ ਮਿਲੈ ਅਗੈ ਪਾਏ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਧੁਰਿ ਖਸਮੈ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਪਇਆ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਚੇਤਿਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਅੰਤਰਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਦਾ ਰਹਿਆ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਦਮਿ ਦਮਿ ਸਦਾ ਸਮ੍ਹਾਲਦਾ ਦੰਮੁ ਨ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਭਉ ਗਇਆ ਜੀਵਨ ਪਦਵੀ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕੁ ਇਹੁ ਮਰਤਬ[6] ਤਿਸਨੋ ਦੇਇ ਤਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੨।

1. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਮਨ ਵਿੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ 2. ਅਮਿਣਤ 3. ਸ਼ੰਕਾ, ਭਰਮ
4. ਨੁਕਸਾਨ 5. ਸਾਹ, ਸ਼ਕਤੀ 6. ਪਦਵੀ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੁਕਮੇ ਆਵਦਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੁਕਮੇ ਜਾਇ ।
ਜੇ ਕੋ ਮੂਰਖੁ ਆਪਹੁ ਜਾਣੈ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਇ[1] ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਕੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝੈ ਜਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਸੋ ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਸੋ ਪਾਇ ਜਿਸਨੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਤਿਸੁ ਜੋਗੀ ਕੀ ਨਗਰੀ ਸਭੁ ਕੋ ਵਸੈ ਭੇਖੀ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਇ[2] ।
ਨਾਨਕ ਐਸਾ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਜੋਗੀ, ਜਿਸੁ ਘਟਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ । ੨ ।

1. ਜੇ ਕੋਈ ਬੇਸਮਝ ਇਹ ਖਿਆਲ ਕਰੇ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹਾਂ, ਉਹ ਅਨ੍ਹੇਰ ਹੀ ਢੋਂਦਾ ਹੈ । 2. ਬਾਹਰਲੇ ਅਡੰਬਰ ਦੁਆਰਾ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ

(੬) ਵਡਹੰਸ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਮਨਿ ਮੈਲੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੈਲਾ ਤਨਿ ਧੋਤੈ ਮਨੁ ਹਛਾ ਨ ਹੋਇ ।
ਇਹ ਜਗਤੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।੧।
ਜਪਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ।
ਸਤਗੁਰਿ ਦੀਆ ਮੋਕਉ ਏਹੁ ਨਿਧਾਨੁ[1] ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਿਧਾ ਕੇ ਆਸਣ ਜੇ ਸਿਖੈ ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਸਿ ਕਰਿ ਕਮਾਇ ।
ਮਨ ਕੀ ਮੈਲੁ ਨ ਉਤਰੈ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਨਾ ਜਾਇ ।੨।
ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਹੋਰੁ ਸੰਜਮੁ[2] ਕੋ ਨਾਹੀ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਉਲਟੀ ਭਈ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੩।
ਭਣਤਿ[3] ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਮਿਲਦੋ ਮਰੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਫਿਰਿ ਜੀਵੈ ਕੋਇ ।
ਮਮਤਾ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਇਹੁ ਮਨੁ ਹਛਾ ਹੋਇ ।੪।੧।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਨਦਰੀ[4] ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵੀਐ ਨਦਰੀ ਸੇਵਾ ਹੋਇ ।
ਨਦਰੀ ਇਹੁ ਮਨੁ ਵਸਿ ਆਵੈ ਨਦਰੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਚੇਤਿ ਸਚਾ ਸੋਇ ।
ਏਕੋ ਚੇਤਹਿ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਫਿਰਿ ਦੂਖੁ ਨ ਮੂਲੇ ਹੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ
ਨਦਰੀ ਮਰਿ ਕੈ ਜੀਵੀਐ ਨਦਰੀ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਦਰੀ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝੀਐ ਹੁਕਮੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੨।
ਜਿਨਿ ਜਿਹਵਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਚਖਿਓ ਸਾ ਜਿਹਵਾ ਜਲਿ ਜਾਉ ।
ਅਨ ਰਸ ਸਾਦੇ[5] ਲਗਿ ਰਹੀ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।੩।

1. ਖਜ਼ਾਨਾ 2. ਜੁਗਤਿ, ਢੰਗ 3. ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ 4. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੁਆਰਾ
5. ਹੋਰਾਂ ਸੁਆਦਾਂ ਵਿਚ

ਸਭਨਾ ਨਦਰਿ ਏਕ ਹੈ ਆਪੇ ਫਰਕੁ ਕਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਵਡਾਈ ਦੇਇ ।੪।੨।

ਵਡਹੰਸ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ[1] ਹੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਈ ।
ਸਬਦਿ ਲਗੇ ਤਿਨ ਬੁਝਿਆ ਦੂਜੈ ਪਰਜ ਵਿਗੋਈ[2] ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਹਿ ਤਾ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਣਾ ਕਾ ਨਿਧਾਨੁ ਏਕੁ ਹੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ਤਾ ਕੋ ਪਾਏ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਵਿਛੁੜੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ।੨।
ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਦੇ ਘਟਿ ਗਏ ਤਿਨਾ ਹਥਿ ਕਿਹੁ ਨ ਆਇਆ ।
ਸਤਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਚਿ ਮਿਲੇ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ।੩।
ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਏਹੁ ਸਰੀਰ ਹੈ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਜਗਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖਿ ਬੰਧੁ[3] ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਕਰਾਏ ।੪।੩।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਦਾ ਮੁਖੁ ਉਜਲਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵਹਿ ਆਪਣਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਸਤਗੁਰਿ ਮੋਕਉ ਹਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਦੋਹਾਗਣੀ ਖਰੀਆ ਬਿਲਲਾਦੀਆ[4] ਤਿਨਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਕੁਰੂਪੀ ਦੂਖੁ ਪਾਵਹਿ ਆਗੈ ਜਾਇ ।੨।
ਗੁਣਵੰਤੀ ਨਿਤ ਗੁਣ ਰਵੈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਇ ।
ਅਉਗਣਵੰਤੀ ਕਾਮਣੀ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ ਬਿਲਲਾਇ ।੩।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਭਤਾਰੁ[5] ਏਕੁ ਹੈ ਸੁਆਮੀ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਵੇਕ[6] ਕੀਤਿਅਨੁ ਨਾਮੇ ਲਇਅਨੁ ਲਾਇ ।੪।੪।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਦ ਮੀਠਾ ਲਾਗਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਨਿ ਵਸਾਇਆ ।੧।
ਹਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸਤਗੁਰੂ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਗੁਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਬ੍ਰਹਮੈ ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਪਰਗਾਸੀ[7] ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਸਾਰਾ ।

1. ਅਨ੍ਹੇਰਾ 2. ਲੋਕਾਈ ਭੁਲ ਗਈ 3. ਬੰਧਨਾਂ ਵਿਚ ਫਾਥਾ 4. ਬਹੁਤ ਵਿਲਕਦੀਆਂ ਹਨ 5. ਮਾਲਕ, ਪਤੀ 6, ਨਿਆਰੇ 7. ਬ੍ਰਹਮਾ ਨੇ ਵੇਦ ਰਚਨਾ ਪਰਗਟ ਕੀਤੀ

ਮਹਾਦੇਉ ਗਿਆਨੀ ਵਰਤੈ ਘਰਿ ਆਪਣੈ ਤਾਮਸੁ ਬਹੁਤੁ ਅਹੰਕਾਰਾ[1] ।੨।
ਕਿਸਨੁ ਸਦਾ ਅਵਤਾਰੀ ਰੂਧਾ[2] ਕਿਤੁ ਲਗਿ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨਿ ਰਤੇ ਜੁਗ ਅੰਤਰਿ ਚੂਕੈ ਮੋਹ ਗੁਬਾਰਾ ।੩।
ਸਤਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਨਿਸਤਾਰਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਸਾਚੈ ਨਾਇ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਪਾਇਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ।੪।
ਏਕੋ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਸਭਨਾ ਕਰੈ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ।
ਨਾਨਕ ਇਕਸੁ ਬਿਨੁ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ਸਭਨਾ ਦੀਵਾਨੁ[3]
ਦਇਆਲਾ ।੫।੫।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੇ ਲਗੈ ਧਿਆਨੁ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ।
ਸਦਾ ਨਿਬਹੈ ਚਲੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ।ਰਹਾਉ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਸਚੁ ਸੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਸਖਾਈ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਸਨੋ ਆਪ ਕਰੇ ਸੋ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਵਡਾਈ ਦੇਵੈ ਸੋਇ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਨਕ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ।੪।੬।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਸਾਦਿ ਲਗੀ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।੧।
ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਆਪਣੇ ਸਤਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਸਦਾ ਬਲਿਹਾਰੀ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਅਖੀਂ ਸੰਤੋਖੀਆ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਮਨੁ ਸੰਤੋਖਿਆ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਗਵਾਇ ।੨।
ਦੇਹ ਸਰੀਰਿ ਸੁਖੁ ਹੋਵੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਨਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਪਰਮਲੁ[4] ਹਿਰਦੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।੩।
ਨਾਨਕ ਮਸਤਕਿ ਜਿਸੁ ਵਡਭਾਗੁ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਹਜ ਬੈਰਾਗੁ[5] ।੪।੭।

1. ਸ਼ਿਵ ਜੀ ਵਿਚ ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਗੁਮਾਨ ਹੈ 2. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ, ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਵਿਚ ਰੁਝਾ ਹੈ 3. ਹਾਕਮ 4. ਚੰਦਨ 5. ਸੁਭਾਵਕ ਨਿਰਲੇਪਤਾ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ।੧।
ਏ ਮਨ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਤੂ ਪਾਇ ।
ਆਪਣੇ ਗੁਰ ਕੀ ਮੰਨਿ ਲੈ ਰਜਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵਿਚਹੁ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇ ।
ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੨।
ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਫਿਰੈ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੁ ।੩।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।੪।੮।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਨਾਵੈ ਨਾਲਿ ਵਿਰੋਧੁ ਹੈ[1] ਦੁਇ ਨ ਵਸਹਿ ਇਕ ਠਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸੇਵਾ ਨ ਹੋਵਈ ਤਾ ਮਨੁ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।੧।
ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਹਿ ਤਾ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ।ਰਹਾਉ ।
ਹਉਮੈ ਸਭੁ ਸਰੀਰੁ ਹੈ ਹਉਮੈ ਓਪਤਿ[2] ਹੋਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਡਾ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਬੁਝਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।੨।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੁਝਿਆ ਜਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਜੀਉ ਬੰਧੁ ਹੈ ਨਾਮੁ ਨ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੩।
ਨਾਨਕ ਸਤਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਉਮੈ ਗਈ ਤਾ ਸਚੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਸਚਿ ਰਹੈ ਸਚੇ ਸੇਵਿ ਸਮਾਇ ।੪।੯।

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਧੁਨਿ ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਚੁ ਸਲਾਹਣਾ ਧਨੁ ਧਨੁ ਵਡਭਾਗ ਹਮਾਰਾ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਹੋਇ ਰਹਹਿ ਤਾ ਪਾਵਹਿ ਸਚਾ ਨਾਉ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. 'ਹਉਮੈ' ਮਨੁੱਖੀ ਹਸਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੈ, ਨਾਮ ਰੱਬੀ ਹਸਤੀ ਦਾ, ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੇ 2. ਉਤਪਤੀ, ਪੈਦਾਇਸ਼ ।

ਜਿਹਵਾ ਸਚੀ ਸਚਿ ਰਤੀ[1] ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਚਾ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਹੋਰੁ ਸਾਲਾਹਣਾ ਜਾਸਹਿ ਜਨਮੁ ਸਭੁ ਖੋਇ ।੨।
ਸਚੁ ਖੇਤੀ ਸਚੁ ਬੀਜਣਾ ਸਾਚਾ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਹਾ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਧਨੁ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।੩।
ਸਚੁ ਖਾਣਾ ਸਚੁ ਪੈਨਣਾ ਸਚੁ ਟੇਕ ਹਰਿ ਨਾਉ ।
ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਮਹਲੀ ਪਾਏ ਥਾਉ ।੪।
ਆਵਹਿ ਸਚੇ ਜਾਵਹਿ ਸਚੇ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਮੂਲਿ ਨ ਪਾਹਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਚਿਆਰ ਹਹਿ ਸਾਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।੫।
ਅੰਤਰੁ ਸਚਾ ਮਨੁ ਸਚਾ ਸਚੀ ਸਿਫਤਿ ਸਨਾਇ[2] ।
ਸਚੈ ਥਾਨਿ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਣਾ ਸਤਿਗੁਰ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।੬।
ਸਚੁ ਵੇਲਾ ਮੂਰਤੁ[3] ਸਚੁ ਜਿਤੁ ਸਚੇ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਚੁ ਵੇਖਣਾਂ ਸਚੁ ਬੋਲਣਾ ਸਚਾ ਸਭੁ ਆਕਾਰੁ ।੭।
ਨਾਨਕ ਸਚੈ ਮੇਲੇ ਤਾ ਮਿਲੇ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਖਸੀ ਆਪੇ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੮।੧।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨੂਆ ਦਹਦਿਸ ਧਾਵਦਾ ਓਹੁ ਕੈਸੇ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ।
ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਿਆਪਿ ਰਹੀ ਅਧਿਕਾਈ[4] ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਤ ਸੰਤਾਵੈ ।੧।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਹਜੇ ਗੁਣ ਰਵੀਜੈ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਦੁਲਭੁ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।੧। ਰਹਾਉ
ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਆਪੈ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਤਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਵੈ ।੨।
ਏ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ।
ਹਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਮਨਿ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਉ ।੩।
ਹਮ ਨੀਚ ਸੇ ਊਤਮ ਭਏ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ।
ਪਾਥਰੁ ਡੁਬਦਾ ਕਾਢਿ ਲੀਆ ਸਾਚੀ ਵਡਿਆਈ ।੪।
ਬਿਖੁ ਸੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਏ ਗੁਰਮਤਿ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ।
ਅਕਹੁ ਪਰਮਲ[5] ਭਏ ਅੰਤਰਿ ਵਾਸਨਾ ਵਸਾਈ ।੫।
ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭ ਹੈ ਜਗ ਮਹਿ ਖਟਿਆ ਆਇ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।੬।
ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਬਿਖੁ ਲਗੇ ਅਹਿਲਾ[6] ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।

1. ਸੱਚ ਵਿਚ ਰੰਗੀ 2. ਮਹਿਮਾ 3. ਮਹੂਰਤ, ਸਮੇਂ ਦਾ ਇਕ ਭਾਗ
4. ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਬਹੁਤ ਚੰਬੜੇ ਹੋਏ ਹਨ 5. ਚੰਦਨ 6. ਬਿਰਥਾਂ

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਸਾਗਰੁ ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਨ ਭਾਇਆ ।੭।
ਮੁਖਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਕਰੈ ਵਿਰਲੈ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਮੋਖ ਮੁਕਤਿ ਤਿਨ੍ ਪਾਇਆ ।੮।੨।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਛੰਤ

ਆਪਣੇ ਪਿਰ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਤੀ ਮੁਈਏ[1] ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰੇ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀ ਮੁਈਏ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ।
ਸਚੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੀ ਕੰਤਿ ਸਵਾਰੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਰਚਾਇਆ ।
ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਤਾ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇਆ ।
ਸਾਧਨ[2] ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਈ ਪ੍ਰੇਮ ਕਸਾਈ ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਧਨ ਮੇਲਿ ਲਈ ਪਿਰਿ ਆਪੇ ਸਾਚੈ ਸਾਹਿ ਸਵਾਰੀ ।੧।
ਨਿਰਗੁਣਵੰਤੜੀਏ ਪਿਰੁ ਦੇਖਿ ਹਦੂਰੇ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ ਰਾਵਿਆ ਮੁਈਏ ਪਿਰੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ਰਾਮ ।
ਪਿਰੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ਵੇਖੁ ਹਜੂਰੇ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ।
ਧਨ ਬਾਲੀ ਭੋਲੀ[3] ਪਿਰੁ ਸਹਜਿ ਰਾਵੈ ਮਿਲਿਆ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਸਬਦਿ ਸੁ ਭਾਖਿਆ ਹਰਿ ਸਰਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਾ ਪਿਰ ਭਾਵੈ ਸਬਦੇ ਰਹੈ ਹਦੂਰੇ ।੨।
ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਾਇ ਪੂਛਹੁ ਮੁਈਏ ਜਿਨੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਪਿਰ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਪਾਇਓ ਮੁਈਏ ਜਿਨ੍ੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਨ ਗਵਾਇਆ ।
ਜਿਨੀ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਤਿਨ੍ੀ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਰੰਗ ਸਿਉ ਰਲੀਆ[4] ਮਾਣੈ ।
ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਕਾਮਣਿ ਵਡਭਾਗੀ ਅੰਤਰਿ ਲਿਵਲਾਗੀ ਹਰਿ ਕਾ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਭਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਸਹਜੇ ਰਾਤੀ ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਇਆ ।੩।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮੁਈਏ ਤੂ ਚਲੁ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਏ ।

1. ਮਰ ਜਾਣੀਏ, ਸੁੰਦਰ ਇਸਤ੍ਰੀਏ 2. ਇਸਤਰੀ 3. ਅਣਜਾਣ, ਅੱਲ੍ਹੜ
4. ਮੌਜਾਂ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ

ਹਰਿ ਵਰੁ ਰਾਵਹਿ ਸਦਾ ਮੁਈਏ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਏ ।
ਨਿਜਿ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਏ ਸਬਦੁ ਵਜਾਏ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾਰੀ ।
ਪਿਰੁ ਰਲੀਆਲਾ[1] ਜੋਬਨੁ ਬਾਲਾ ਅਨਦਿਨੁ ਕੰਤਿ ਸਵਾਰੀ ।
ਹਰਿ ਵਰੁ ਸੋਹਾਗੋ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੋ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਜਾ ਚਲੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ । ੪ । ੧ ।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਭੁ ਵਾਪਾਰੁ ਭਲਾ ਜੇ ਸਹਜੇ ਕੀਜੈ ਰਾਮ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀਐ ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ਰਾਮ ।
ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਲੀਜੈ ਹਰਿ ਰਾਵੀਜੈ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਅਵਗਣ ਵਿਕਣਹਿ[2] ਆਪੈ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਈ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਨਿਰਾਲੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਕੀਜੈ । ੧ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੇਤੀ ਹਰਿ ਅੰਤਰਿ ਬੀਜੀਐ ਹਰਿ ਲੀਜੈ ਸਰੀਰਿ ਜਮਾਏ ਰਾਮ ।
ਆਪਣੇ ਘਰਿ ਅੰਦਰਿ ਰਸੁ ਭੁੰਚੁ ਤੂ[3] ਲਾਹਾ ਲੈ ਪਰਥਾਏ[4] ਰਾਮ ।
ਲਾਹਾ ਪਰਥਾਏ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਧਨੁ ਖੇਤੀ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਬੂਝੈ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਾ ।
ਮਨਮੁਖ ਖੇਤੀ ਵਣਜੁ ਕਰਿ ਥਾਕੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੂਖ ਨ ਜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਬੀਜਿ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ । ੨ ।
ਹਰਿ ਵਾਪਾਰਿ ਸੇ ਜਨ ਲਾਗੇ ਜਿਨਾ ਮਸਤਕਿ ਮਣੀ ਵਡਭਾਗੋ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਬੈਰਾਗੋ ਰਾਮ ।
ਮੁਖਿ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੋ ਸਚਿ ਬੈਰਾਗੋ ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨਾ ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਲਾਗਿ ਮਤਿ ਉਪਜੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸੋਹਾਗੋ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਹਰਿ ਰਾਵੈ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੋ[5] । ੩ ।
ਖੇਤੀ ਵਣਜੁ ਸਭੁ ਹੁਕਮੁ ਹੈ ਹੁਕਮੇ ਮੰਨਿ ਵਡਿਆਈ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝੀਐ ਹੁਕਮੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ਰਾਮ ।
ਹੁਕਮਿ ਮਿਲਾਈ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ਸਚੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ।

1. ਮੌਜ ਮਾਣਨ ਵਾਲਾ, ਰੰਗੀਲਾ 2. ਤਿਆਗੇ, ਵੇਚ ਛੱਡੇ 3. ਅੰਦਰ ਅਨੰਦ ਮਾਣ 4. ਪਰਲੋਕ 5. ਮੱਥੇ ਦੇ ਭਾਗ

ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਪਾਇਆ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਹੁਕਮੇ ਰਹਿਆ ।
ਸਮਾਈ ।੪।੨।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਮਾਲਿ[1] ਜੀਉ ।
ਆਪਣੈ ਘਰਿ ਤੂ ਸੁਖਿ ਵਸਹਿ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ[2] ਜਮਕਾਲੁ ਜੀਉ ।
ਕਾਲੁ ਜਾਲੁ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਲਿਵਲਾਏ ।
ਸਦਾ ਸਚਿ ਰਤਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਰਹਾਏ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਭਰਮਿ ਵਿਗੁਤੀ ਮਨਮੁਖਿ ਮੋਹੀ ਜਮਕਾਲਿ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਤੂ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਮਾਲਿ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਅੰਤਰਿ ਤੇਰੈ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਬਾਹਰਿ ਵਸਤੁ ਨ ਭਾਲਿ ।
ਜੋ ਭਾਵੈ ਸੋ ਭੁੰਚਿ ਤੂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ਮਨ ਮੇਰੇ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਖਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੁਲੇ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ[3] ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕੋ ਛੂਟੈ ਨਾਹੀ ਸਭ ਬਾਧੀ ਜਮਕਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਅੰਤਰਿ ਤੇਰੈ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਤ ਬਾਹਰਿ ਵਸਤੁ ਨ ਭਾਲਿ ।੨।
ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਇਕੈ
ਇਕਿ ਸਚਿ ਲਗੇ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਅਪਣਾ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ਨਾਮੇ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਵਿਆਪੇ ਦੂਖਿ ਸੰਤਾਪੇ ਦੂਜੈ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਣੇ ਸਚਿ ਰਤੇ ਅਧਿਕਾਈ[4] ।
ਨਾਨਕ ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭੁ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।੩।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਸੇ ਜਨ ਵਡਭਾਗੀ ਰਾਮ ।
ਜੋ ਮਨੁ ਮਾਰਹਿ ਆਪਣਾ ਸੇ ਪੁਰਖ ਬੈਰਾਗੀ ਰਾਮ ।
ਸੇ ਜਨ ਬੈਰਾਗੀ ਸਚਿ ਲਿਵਲਾਗੀ ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ।
ਮਤਿ ਨਿਹਚਲ ਅਤਿ ਗੂੜੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜੇ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣਿਆ ।
ਇਕ ਕਾਮਣਿ ਹਿਤਕਾਰੀ[5] ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਿਆਰੀ ਮਨਮੁਖ
ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਭਾਗੇ[6] ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਸੇਵਹਿ ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ ਸੇ ਪੂਰੇ ਵਡਭਾਗੇ ।੪।੩।

1. ਚੇਤੇ ਕਰ 2. ਮੌਤ ਅਸਰੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ 3. ਦਵੈਤ ਵਿਚ ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ 4. ਬਹੁਤਾ 5. ਨਾਰਾਂ ਦੇ ਆਸ਼ਕ, ਕਾਮ ਗ੍ਰਸਤ 6. ਬਦਕਿਸਮਤ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਵਣਜੀਅਹਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਈ ਰਾਮ ।
ਲਾਹਾ ਲਾਭੁ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹੈ ਗੁਣ ਮਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਈ ਰਾਮ ।
ਗੁਣ ਮਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਏ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਲਾਹਾ ਭਗਤਿ ਸੈਸਾਰੇ ।
ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ਦੂਜੈ[1] ਪਤਿ ਖੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ।
ਵਖਰੁ[2] ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਲਾਭੁ ਹੈ ਜਿਸਨੋ ਏਤੁ ਵਾਪਾਰਿ ਲਾਏ ।
ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਵਣਜੀਅਹਿ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਬੁਝਾਏ ।੧।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਹੈ ਖੋਟਾ ਇਹੁ ਵਾਪਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬਿਖੁ ਖਾਵਣੀ ਬਹੁ ਵਧਹਿ ਵਿਕਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਬਹੁ ਵਧਹਿ ਵਿਕਾਰਾ ਸਹਸਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰਾ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਖੋਈ ।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣਹਿ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਕਦੇ ਨ ਚੂਕੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰਾ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਦੁਖੁ ਹੈ ਖੋਟਾ ਇਹੁ ਵਾਪਾਰਾ ।੨।
ਖੋਟੇ ਖਰੇ ਸਭਿ ਪਰਖੀਅਨਿ ਤਿਤੁ ਸਚੇ ਕੈ ਦਰਬਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਖੋਟੇ ਦਰਗਹ ਸੁਟੀਅਨਿ ਊਭੇ[3] ਕਰਨਿ ਪੁਕਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਊਭੇ ਕਰਨਿ ਪੁਕਾਰਾ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰਾ ਮਨਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਬਿਖਿਆ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਭੁਲਾਇਆ ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਸੰਤਾ ਨਾਲਿ ਵੈਰੁ ਕਰਿ ਦੁਖੁ ਖਟੇ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਖੋਟੇ ਖਰੇ ਪਰਖੀਅਨਿ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਵਾਰਾ ਰਾਮ ।੩।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਕਿਸੁ ਆਖੀਐ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਈ ਰਾਮ ।
ਜਿਤੁ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਲਾਇਸੀ ਜਿਉ ਤਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਰਾਮ ।
ਜਿਉ ਤਿਸਦੀ ਵਡਿਆਈ ਆਪਿ ਕਰਾਈ ਵਰੀਆਮੁ ਨ ਫੁਸੀ ਕੋਈ[4] ।
ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸੋਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਕਿਸੁ ਆਖੀਐ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਈ ।੪।੪।

1. ਦਵੈਤਭਾਵ ਕਾਰਣ 2. ਵਸਤੂ, ਸਮੱਗ੍ਰੀ 3. ਖੜੋਤੇ 4. ਆਪ ਨ ਕੋਈ ਜੋਧਾ ਹੈ, ਨ ਬੁਜ਼ਦਿਲ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਸਚਾ ਵਾਪਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਣਜੀਐ ਅਤਿ ਮੋਲੁ ਅਫਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਅਤਿ ਮੋਲੁ ਅਫਾਰਾ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰਾ ਸਚਿ ਵਾਪਾਰਿ ਲਗੇ ਵਡਭਾਗੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਭਗਤੀ ਰਾਤੇ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਸਚੁ ਪਾਏ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਾਚੈ ਕੇ ਵਾਪਾਰਾ ।੧।
ਹੰਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੈਲੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ਮੈਲੁ ਭਰੀਜੈ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ਰਾਮ ।
ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ਅੰਤਰੁ ਭੀਜੈ ਸਾਚ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਖੂਹਟਾ[1] ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭਰਿਆ ਸਬਦੇ ਕਾਢਿ ਪੀਐ ਪਨਿਹਾਰੀ[2] ।
ਜਿਸ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਸਚਿ ਲਾਗੈ ਰਸਨਾ ਰਾਮੁ ਰਵੀਜੈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲ ਹੋਰ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਭਰੀਜੈ ।੨।
ਪੰਡਿਤ ਜੋਤਕੀ[3] ਸਭਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਕੂਕਦੇ ਕਿਸੁ ਪਹਿ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਅੰਤਰਿ ਮਲੁ ਲਾਗੈ ਮਾਇਆ ਕੇ ਵਾਪਾਰਾ ਰਾਮ ।
ਮਾਇਆ ਕੇ ਵਪਾਰਾ ਜਗਤਿ ਪਿਆਰਾ ਆਵਣਿ ਜਾਣਿ ਦੁਖੁ ਪਾਈ।
ਬਿਖੁ ਕਾ ਕੀੜਾ ਬਿਖੁ ਸਿਉ ਲਾਗਾ ਬਿਸਟਾ[4] ਮਾਂਹਿ ਸਮਾਈ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋਈ ਕਮਾਵੈ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਹੋਰਿ ਮੂਰਖ ਕੂਕਿ ਮੂਏ ਗਵਾਰਾ ।੩।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਮਨੁ ਰੰਗਿਆ ਮੋਹਿ ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਰੰਗੀਐ ਦੂਜਾ ਰੰਗੁ[5] ਜਾਈ ਰਾਮ ।
ਦੂਜਾ ਰੰਗੁ ਜਾਈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਈ ਸਚਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਸਚਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਸੋ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਇਕਿ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਰੰਗੁ ਲਾਏ ।੪।੫।

1. ਅੰਦਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਖੂਹ ਹੈ 2. ਪਾਣੀ ਭਰਨ ਵਾਲੀ (ਜਗਿਆਸੂ) 3. ਜੋਤਸ਼ੀ 4. ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੰਦਗੀ 5. ਮਾਇਆ ਵਾਲਾ ਰੰਗ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਆਵਾਗਉਣੁ ਸੰਸਾਰੁ ਹੈ ਅੰਤਿ ਸਚਿ
ਨਿਬੇੜਾ ਰਾਮ ।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਬਖਸਿ ਲਏ ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਫੇਰਾ ਰਾਮ ।
ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਫੇਰਾ ਅੰਤਿ ਸਚਿ ਨਿਬੇੜਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ।
ਸਾਚੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਹਜੇ ਮਾਤੇ ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ।
ਸਚਾ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ਸਚੁ ਵਸਾਇਆ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਅੰਤਿ
ਨਿਬੇਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਸਚਿ ਸਮਾਣੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਵਜਲਿ[1] ਫੇਰਾ । ੧ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਬਰਲੁ[2] ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ਰਾਮ ।
ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਸਭੁ ਹੇਤੁ ਹੈ ਹੇਤੇ ਪਲਚਾਈ ਰਾਮ[3] ।
ਹੇਤੇ ਪਲਚਾਈ ਪੁਰਬਿ ਕਮਾਈ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਈ ।
ਜਿਨਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀ ਸੋ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧਾ ਤਪਿ ਤਪਿ ਖਪੈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ਭੁਲਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਖੁਆਈ । ੨ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਜਲਤਾ ਦੇਖਿਕੈ ਭਜਿ ਪਏ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਰਾਮ ।
ਅਰਦਾਸਿ ਕਰੀ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਆਗੈ ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਦੇਹੁ ਵਡਾਈ
ਰਾਮ ।
ਰਖਿ ਲੇਵਹੁ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਡਾਈ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰ
ਨ ਦਾਤਾ ।
ਸੇਵਾ ਲਾਗੇ ਸੇ ਵਡਭਾਗੇ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਗਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸਨੋ ਸਬਦੁ ਬੁਝਾਏ ਜੋ ਜਾਇ ਪਵੈ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ । ੩ ।
ਜੋ ਹਰਿ ਮਤਿ ਦੇਇ ਸਾ ਊਪਜੈ ਹੋਰ ਮਤਿ ਨ ਕਾਈ ਰਾਮ ।
ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਏਕੁ ਤੂ ਆਪੇ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ[4] ਰਾਮ ।
ਆਪੇ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ਅਵਰ ਨ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ।
ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਦਾ ਹੈ ਸਾਚਾ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਖਿਆ ।
ਘਰ ਮਹਿ ਨਿਜ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਵਡਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇਈ ਮਹਲੁ ਪਾਇਨਿ ਮਤਿ ਪਰਵਾਣੁ
ਸਚੁ ਸਾਈ । ੫ ।੪ । ੬ ।

1. ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿਚ 2. ਕਮਲ, ਝੱਲ ਪੁਣਾ 3. ਮੋਹ ਵਿਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ
4. ਸੋਝੀ 5. ਉਹੋ ਸੱਚ ਵਾਲੀ ਬੁਧਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ ਮਹਲਾ ਤੀਜਾ

ਪ੍ਰਭੁ ਸਚੜਾ ਹਰਿ ਸਾਲਾਹੀਐ ਕਾਰਜੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਕਰਣੈ ਜੋਗੁ ।
ਸਾਧਨ[1] ਰੰਡ ਨ ਕਬਹੂ ਬੈਸਈ ਨਾ ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ।
ਨ ਕਦੇ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ਅਨਦਿਨੁ ਰਸ ਭੋਗ ਸਾਧਨ ਮਹਲਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਜਿਨਿ ਪ੍ਰਿਉ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ਬੋਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ।
ਗੁਣਵੰਤੀਆ ਗੁਣ ਸਾਰਹਿ ਅਪਣੇ ਕੰਤ ਸਮਾਲਹਿ ਨ ਕਦੇ ਲਗੈ ਵਿਜੋਗੋ[2]।
ਸਚੜਾ ਪਿਰੁ ਸਾਲਾਹੀਐ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਕਰਣੈ ਜੋਗੋ ।੧।
ਸਚੜਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀਐ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਸਾਧਨ ਪ੍ਰਿਅ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਤੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਫਿਰਿ ਕਾਲੁ ਨ ਖਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ।
ਕਾਮਣਿ ਇਛ ਪੁੰਨੀ ਅੰਤਰਿ ਭਿੰਨੀ ਮਿਲਿਆ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ।
ਸਬਦ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਜੋਬਨਿ ਮਾਤੀ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਏ[3] ।
ਸਚੜਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀਐ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਏ ।੨।
ਜਿਨੀ ਆਪਣਾ ਕੰਤੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹਉ ਤਿਨ ਪੂਛਉ ਸੰਤਾ ਜਾਏ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਪਿਰੁ ਸਚੜਾ ਮਿਲੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਪਿਰੁ ਸਚਾ ਮਿਲੈ ਆਏ ਸਾਚੁ ਕਮਾਏ ਸਾਚਿ ਸਬਦਿ ਧਨ ਰਾਤੀ ।
ਕਦੇ ਨ ਰਾਂਡ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜ ਸਮਾਧੀ ।
ਪਿਰੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ਵੇਖੁ ਹਦੂਰੇ ਰੰਗੁ ਮਾਣੇ ਸਹਜਿ ਸਭਾਏ ।
ਜਿਨੀ ਆਪਣਾ ਕੰਤੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹਉ ਤਿਨ ਪੂਛਉ ਸੰਤਾ ਜਾਏ ।੩।
ਪਿਰਹੁ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਭੀ ਮਿਲਹ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਲਾਗਹ ਸਾਚੇ ਪਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ ਹੈ ਅਵਗੁਣ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ[4] ।
ਅਉਗੁਣ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਗਵਾਏ ਸਚੇ ਹੀ ਸਚਿ ਰਾਤੀ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਹਉਮੈ ਗਈ ਭਰਾਤੀ[5] ।
ਪਿਰੁ ਨਿਰਮਾਇਲੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਦਾਤਾ ਨਾਨਕ ਸਬਦ ਮਿਲਾਏ ।
ਪਿਰਹੁ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਭੀ ਮਿਲਹ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਲਾਗਹ ਸਾਚੇ ਪਾਇ ।੪।੧

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸੁਣਿਅਹੁ ਕੰਤ ਮਹੇਲੀਹੋ[6] ਪਿਰੁ ਸੇਵਿਹੁ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਅਵਗਣਵੰਤੀ ਪਿਰੁ ਨ ਜਾਣਈ ਮੁਠੀ[7] ਰੋਵੈ ਕੰਤ ਵਿਸਾਰਿ ।

1. ਇਸਤ੍ਰੀ 2. ਵਿਛੋੜਾ 3. ਪਤੀ ਦੀ ਗਲਵਕੜੀ ਵਿਚ 4. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਔਗੁਣ ਸਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ 5. ਭਰਮ 6. ਸੁਪਤਨੀਓ 7. ਠੱਗੀ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ।

ਰੋਵੈ ਕੰਤ ਸੰਮਾਲਿ ਸਦਾ ਗੁਣ ਸਾਰਿ ਨ ਪਿਰੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਸਾਚੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਸਮਾਏ ।
ਜਿਨਿ ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਨਹੀ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ਕੂੜਿ
ਮੂਠੀ ਕੂੜਿਆਰੇ ।
ਸੁਣਿਅਹੁ ਕੰਤ ਮਹੇਲੀਹੋ ਪਿਰੁ ਸੇਵਿਹੁ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ।੧।
ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਪਿ ਉਪਾਇਓਨੁ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਖੁਆਇਅਨੁ[1] ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ।
ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ਵਧਹਿ ਬਿਕਾਰਾ ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣੀ ਮੂਠੀ[2]।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਪਿਰੁ ਨ ਪਾਇਓ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਓ
ਰੋਵੈ ਅਵਗੁਣਿਆਰੀ ਝੂਠੀ ।
ਪਿਰੁ ਜਗੁ ਜੀਵਨੁ ਕਿਸਨੋ ਰੋਈਐ ਰੋਵੈ ਕੰਤੁ ਵਿਸਾਰੇ ।
ਸਭੁ ਜਗੁ ਆਪਿ ਉਪਾਇਓਨੁ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਸੰਸਾਰੇ ।੨।
ਸੋ ਪਿਰੁ ਸਚਾ ਸਦਹੀ ਸਾਚਾ ਹੈ ਨ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ।
ਭੂਲੀ ਫਿਰੈ ਧਨ ਇਆਣੀਆ ਰੰਡ ਬੈਠੀ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ।
ਰੰਡ ਬੈਠੀ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਦੁਖੁ ਪਾਏ
ਆਵ[3] ਘਟੈ ਤਨੁ ਛੀਜੈ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਆਇਆ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਸੀ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ।
ਜਮਕਾਲੁ ਨ ਸੂਝੈ ਮਾਇਆ ਜਗੁ ਲੂਝੈ ਲਬਿ ਲੋਭਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਸੋ ਪਿਰੁ ਸਾਚਾ ਸਦਹੀ ਸਾਚਾ ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ।੩।
ਇਕਿ ਰੋਵਹ ਪਿਰਹਿ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਅੰਧੀ ਨ ਜਾਣੈ ਪਿਰੁ ਨਾਲੇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਾਚਾ ਪਿਰੁ ਮਿਲੈ ਅੰਤਰਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ।
ਪਿਰੁ ਅੰਤਰਿ ਸਮਾਲੇ ਸਦਾ ਹੈ ਨਾਲੇ ਮਨਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਦੂਰੇ ।
ਇਹੁ ਤਨੁ ਰੁਲੈ ਰੁਲਾਇਆ ਕਾਮਿ ਨ ਆਇਆ
ਜਿਨਿ ਖਸਮੁ ਨ ਜਾਤਾ ਹਦੂਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਧਨ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਪਿਰੁ ਅੰਤਰਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ ।
ਇਕਿ ਰੋਵਹਿ ਪਿਰਹਿ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਅੰਧੀ[4] ਨ ਜਾਣੈ ਪਿਰੁ ਹੈ
ਨਾਲੇ ।੪।੨।

ਵਡਹੰਸੁ ਮ: ੩

ਰੋਵਹਿ ਪਿਰਹਿ ਵਿਛੁੰਨੀਆ[5] ਮੈ ਪਿਰੁ ਸਚੜਾ ਹੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ।
ਜਿਨੀ ਚਲਣੁ ਸਹੀ ਜਾਣਿਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੇ ।

1. ਭੁਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ 2. ਛੁੱਟੜ 3. ਉਮਰ 4. ਅਗਿਆਨਵਾਨ 5. ਰੱਬ ਤੋਂ ਵਿਛੜੀਆਂ ਹੀ ਰੋਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਸਦਾ ਨਾਮ ਸਮਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਹੈ ਨਾਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਸਬਦੇ ਕਾਲੁ ਮਾਰਿ ਸਚੁ ਉਰਿਧਾਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਨ ਹੋਇਆ ।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੀ ਨਾਈ[1] ਵੇਖੈ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੇ ।
ਰੋਵਹਿ ਪਿਰਹੁ ਵਿਛੁੰਨੀਆ ਮੈ ਪਿਰੁ ਸਚੜਾ ਹੈ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ।੧।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਭਦੂ ਊਚਾ ਹੈ ਕਿਵ ਮਿਲਾਂ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੇਲੀ ਤਾਂ ਸਹਜਿ ਮਿਲੀ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਸਦਾ ਉਰਧਾਰੇ ਨੇਹੁ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਿਰੁ ਦਿਸੈ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਕਾ ਕਚਾ ਚੋਲਾ[2] ਤਿਤੁ ਪੈਧੈ ਪਗੁ ਖਿਸੈ ।
ਪਿਰ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਸੋ ਸਚਾ ਚੋਲਾ ਤਿਤੁ ਪੈਧੈ[3] ਤਿਖਾ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਭਦੂ ਊਚਾ ਹੈ ਕਿਉ ਮਿਲਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪਿਆਰੇ ।੨।
ਮੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹੋਰ ਭੂਲੀ ਅਵਗਣਿਆਰੇ ।
ਮੈ ਸਦਾ ਰਾਵੇ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸਚੜੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਨਾਰੇ ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਪਾਇਆ ।
ਅੰਤਰਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ, ਗਇਆ ਦੁਸਮਨੁ ਦੂਖੁ ਸਬਾਇਆ ।
ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਕੰਉ ਤਨੁ ਮਨੁ ਦੀਜੈ ਤਾਂ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਮੈ ਪਿਰੁ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ਹੋਰ ਭੂਲੀ ਅਵਗੁਣਿਆਰੇ ।੩।
ਸਚੜੈ ਆਪਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੋ ।
ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ਆਪਿ ਮਿਲੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ਪਿਆਰੋ ।
ਆਪੇ ਦੇਇ ਪਿਆਰੋ ਸਹਜਿ ਵਾਪਾਰੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰੇ ।
ਧਨੁ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਚਿਆਰੋ ।
ਗਿਆਨਿ ਰਤਨਿ ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਆ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਪਿਆਰੋ ।
ਸਚੜੈ ਆਪਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੋ ।੪।੩।

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩

ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਜਜਰੀ[4] ਹੈ ਇਸਨੋ ਜਰੁ[5] ਪਹੁਚੈ ਆਏ ।
ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਹੋਰੁ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਆਵੈ ਜਾਏ ।

1. ਵਡਿਆਈ 2. ਮੋਹ ਦਾ ਚੋਲਾ ਨਾਸ਼ਮਾਨ ਹੈ 3. ਪਹਿਨਣ ਨਾਲ
4. ਫਟਿਆ ਪੁਰਾਣਾ 5. ਬੁਢੇਪਾ

ਹੋਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਵਹਿ
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ।
ਐਥੈ ਕਮਾਵੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਵੈ ਮਨਮੁਖਿ ਹੈ ਪਤਿ ਖੋਈ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰੁ ਮਹਾ ਗੁਬਾਰੁ ਨਾ ਤਿਥੈ ਭੈਣ ਨ ਭਾਈ ।
ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਜਜਰੀ ਹੈ ਇਸਨੋ ਜਰੁ ਪਹੁਚੈ ਆਈ ।੧।
ਕਾਇਆ ਕੰਚਨੁ[1] ਤਾਂ ਥੀਐ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਲਏ ਮਿਲਾਏ ।
ਭ੍ਰਮੁ ਮਾਇਆ ਵਿਚਹੁ ਕਟੀਐ ਸਚੜੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।
ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਵਿਚਹੁ ਹੰਉਮੈ ਜਾਏ ।
ਜਿਨੀ ਪੁਰਖੀ ਹਰਿਨਾਮੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਤਿਨਕੈ ਹੰਉ
ਲਾਗਉ ਪਾਏ[2] ।
ਕਾਂਇਆ ਕੰਚਨੁ ਤਾਂ ਥੀਐ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਲਏ ਮਿਲਾਏ ।੨।
ਸੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀਆ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸਨਿ ਆਗੈ ਜਾਏ।
ਕਿਆ ਦੇਨਿ ਮੁਹੁ ਜਾਏ ਅਵਗੁਣਿ ਪਛੁਤਾਏ ਦੁਖੋ ਦੁਖੁ ਕਮਾਏ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੀਆ ਸੇ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲਾ[3] ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਏ ।
ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਸੂਝਈ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਕਹੀਐ ਜਾਏ ।
ਸੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸਲਾਹੀਐ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਬੁਝਾਏ ।੩।
ਜਿਨੀ ਸਚੜਾ ਸਚੁ ਸਲਾਹਿਆ ਹੰਉ ਤਿਨ ਲਾਗਉ ਪਾਏ ।
ਸੇ ਜਨ ਸਚੇ ਨਿਰਮਲੇ ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਮਲੁ ਸਭ ਜਾਏ ।
ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਮਲੁ ਸਭ ਜਾਏ ਸਚੈ ਸਰਿ[4] ਨਾਏ ਸਚੈ ਸਹਜਿ
ਸੁਭਾਏ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨੁ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਸਮਾਏ ।
ਜਿਨ੍ਹੀ ਸਚੜਾ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ਹੰਉ ਤਿਨਕੈ ਲਾਗਉ ਪਾਏ ।੪।੪।

'ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ ਵਿਚੋਂ'

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਵਡਹੰਸ[5] ਹੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਉਰਿਧਾਰਿ ।
ਸਚੁ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਸਦ ਸਚਿ ਰਹਹਿ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰਿ ।
ਸਦਾ ਨਿਰਮਲ ਮੈਲੁ ਨ ਲਗਈ ਨਦਰਿ ਕੀਤੀ ਕਰਤਾਰਿ ।

1. ਸੋਨਾ 2. ਚਰਨੀਂ ਲਗਦੀ ਹਾਂ 3. ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ਰੰਗ (ਪ੍ਰੇਮ) 4. ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ 5. ਪਰਮਹੰਸ, ਪਵਿਤਰ ਪੁਰਸ਼

ਨਾਨਕ ਹਉ ਤਿਨ੍ ਕੈ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜੋ ਅਨਦਿਨੁ ਜਪਹਿ ਮੁਰਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਮੈ ਜਾਣਿਆ ਵਡਹੰਸੁ ਹੈ ਤਾ ਮੈ ਕੀਆ ਸੰਗੁ ।
ਜੇ ਜਾਣਾ ਬਗੁ ਬਪੁੜਾ[1] ਤ ਜਨਮਿ ਨ ਦੇਦੀ ਅੰਗੁ ।੨।

ਮ: ੩

ਹੰਸਾ ਵੇਖਿ ਤਰੰਦਿਆ ਬਗਾਂ ਭਿ ਆਯਾ ਚਾਉ ।
ਡੁਬਿ ਮੁਏ ਬਗ ਬਪੁੜੇ ਸਿਰੁ ਤਲਿ ਉਪਰਿ ਪਾਉ ।੩।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਭੈ ਵਿਚਿ ਸਭੁ ਆਕਾਰੁ[2] ਹੈ ਨਿਰਭਉ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਿਥੈ ਭਉ ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ।
ਦੁਸਮਨੁ ਦੁਖੁ ਤਿਸਨੋ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨਿ ਵੀਚਾਰਿਆ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਹੀ ਪਤਿ ਰਖਸੀ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ਸੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਇਕਿ ਸਜਣ ਚਲੇ ਇਕਿ ਚਲਿ ਗਏ ਰਹਦੇ ਭੀ ਫੁਨਿ[3] ਜਾਹਿ ।
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸੇ ਆਇ ਗਏ ਪਛੁਤਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਸੁਖੀ ਹੂੰ ਸੁਖ ਸਾਰੁ ।
ਐਥੈ ਮਿਲਨਿ ਵਡਿਆਈਆ ਦਰਗਹ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਸਚੁ ਪੈਨਣੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ।
ਸਚੀ ਸੰਗਤਿ ਸਚਿ ਮਿਲੈ ਸਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਹਰਖੁ[4] ਸਦਾ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸੋ ਕਰੈ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੈ ਕਰਤਾਰੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਹੋਰ ਵਿਡਾਣੀ ਚਾਕਰੀ[5] ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਵਾਸੁ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਛੋਡਿ ਬਿਖੁ ਲਗੇ ਬਿਖੁ ਖਟਣਾ ਬਿਖੁ ਰਾਸਿ ।
ਬਿਖੁ ਖਾਣਾ ਬਿਖੁ ਪੈਨਣਾ ਬਿਖੁ ਕੇ ਮੁਖਿ ਗਿਰਾਸ[6] ।
ਐਥੈ ਦੁਖੋ ਦੁਖੁ ਕਮਾਵਣਾ ਮੁਇਆ[7] ਨਰਕਿ ਨਿਵਾਸੁ ।

1. ਬੇਚਾਰਾ ਬਗਲਾ (ਪਖੰਡੀ) 2. ਸੰਸਾਰ 3. ਫੇਰ 4. ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ
5. ਬਿਗਾਨੀ ਨੌਕਰੀ 6. ਖੁਰਕੀ 7. ਮਰਨ ਤੇ

ਮਨਮੁਖਿ ਮੁਹਿ ਮੈਲੈ ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਕਾਮ ਕਰੋਧਿ ਵਿਣਾਸੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਉ ਛੋਡਿਆ ਮਨ ਹਠਿ ਕੰਮੁ ਨ ਆਵੈ ਰਾਸਿ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਕੋ ਨ ਸੁਣੇ ਅਰਦਾਸਿ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੁ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਭੁਖ ਗਈ ਭੇਖੀ ਭੁਖ ਨ ਜਾਇ ।
ਦੁਖਿ ਲਗੈ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰੈ ਅਗੈ ਦੂਣੀ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਅੰਦਰਿ ਸਹਜੁ ਨ ਆਇਓ ਸਹਜੇ ਹੀ ਲੈ ਖਾਇ ।
ਮਨ ਹਠਿ ਜਿਸਤੇ ਮੰਗਣਾ ਲੈਣਾ ਦੁਖੁ ਮਨਾਇ ।
ਇਸੁ ਭੇਖੈ ਥਾਵਹੁ ਗਿਰਹੋ[2] ਭਲਾ ਜਿਥਹੁ ਕੋ ਵਰਸਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਤਿਨਾ ਸੋਝੀ ਪਈ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਕਮਾਵਣਾ ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵਹਿ ਸੇ ਭਲੇ ਜਿਨ ਕੀ ਪਤਿ ਪਾਵਹਿ ਥਾਇ। ੧ ।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ।
ਚਿੰਤਾ ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਅਚਿੰਤੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਤੀਰਥੁ ਗਿਆਨੁ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ।
ਮੈਲੁ ਗਈ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰਿ ਤੀਰਥਿ[3] ਨਾਇ ।
ਸਜਣ ਮਿਲੇ ਸਜਣਾ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਘਰ ਹੀ ਪਰਚਾ[4] ਪਾਇਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਪਾਖੰਡਿ ਜਮ ਕਾਲੁ ਨ ਛੋਡਈ ਲੈ ਜਾਸੀ ਪਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਜਣ ਮਿਲੇ ਸਜਣਾ ਜਿਨ ਸਤਗੁਰ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤਿਨੀ ਧਿਆਇਆ ਸਚੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਮਨ ਹੀ ਤੇ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰਿ ।
ਏਹਿ ਸਜਣ ਮਿਲੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਜਿ ਆਪਿ ਮੇਲੇ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਇਕਨਾ ਦਰਸਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਆਈਆ ਸਬਦਿ ਨ
ਕਰਹਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਵਿਛੁੜਿਆ ਕਾ ਕਿਆ ਵਿਛੁੜੈ ਜਿਨਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ[5] ।

1. ਤਬਾਹੀ 2. ਗ੍ਰਿਸਤ 3. ਨਾਮਰੂਪ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੋਵਰ 4. ਪਰਚਾਵਾ, ਲਗਾਉ 5. ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਨਾਲ ਪਕੜ ਹੈ

ਮਨਮੁਖ ਸੇਤੀ ਦੋਸਤੀ ਥੋੜੜਿਆ ਦਿਨ ਚਾਰਿ ।
ਇਸੁ ਪਰੀਤੀ ਤੁਟਦੀ ਵਿਲਮੁ[1] ਨ ਹੋਵਈ ਇਤੁ ਦੋਸਤੀ
ਚਲਨਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਜਿਨਾ ਅੰਦਰਿ ਸਚੇ ਕਾ ਭਉ ਨਾਹੀ ਨਾਮਿ ਨ ਕਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਸਿਉ ਕਿਆ ਕੀਚੈ ਦੋਸਤੀ ਜਿ ਆਪਿ
ਭੁਲਾਏ ਕਰਤਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਇਕਿ ਸਦਾ ਇਕਤੈ ਰੰਗਿ ਰਹਹਿ ਤਿਨ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਅਰਪੀ ਤਿਨ ਕਉ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ।
ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਮਨੁ ਸੰਤੋਖੀਐ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੀਏ ਸਦਾ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦਾਧੀ[2] ਜਲਿ ਮੁਈ ਜਲਿ ਜਲਿ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੀਤਲ ਜੇ ਮਿਲੈ ਫਿਰਿ ਜਲੇ ਨ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਿਰਭਉ ਕੋ ਨਹੀ ਜਿਚਰੁ[3] ਸਬਦਿ ਨ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਭੇਖੀ[4] ਅਗਨਿ ਨ ਬੁਝਈ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ।
ਵਰਮੀ ਮਾਰੀ ਸਾਪੁ ਨਾ ਮਰੈ ਤਿਉ ਨਿਗੁਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਸੇਵੀਐ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਇ ।
ਸੁਖਾ ਸਿਰਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਜਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਦਾਸੀ ਸੋ ਕਰੇ ਜਿ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਚਿੰਤਾ ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਰਜਾ ਆਘਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹ ਛੂਟੀਐ ਹਉਮੈ ਪਚੈ ਪਚਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਕਲਿ ਮਹਿ ਜਮੁ ਜੰਦਾਰੁ[6] ਹੈ ਹੁਕਮੇ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਮਨਮੁਖਾ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ।
ਜਮਕਾਲੈ ਵਸਿ ਜਗੁ ਬਾਂਧਿਆ ਤਿਸਦਾ ਫਰੂ[7] ਨ ਕੋਇ ।
ਜਿਨਿ ਜਮੁ ਕੀਤਾ ਸੋ ਸੇਵੀਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੁਖੁ ਨ ਹੋਇ ।

1. ਦੇਰ 2. ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦੀ ਫੂਕੀ 3. ਜਦ ਤਕ 4. ਭੇਖ, ਦਿਖਾਵੇ ਦੁਆਰਾ 5. ਬਿਰਕਤ, ਤਿਆਗੀ 6. ਜਮ ਰੂਪੀ ਜੱਲਾਦ, ਵਹਿਸ਼ੀ 7. ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਮੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਜਿਨ ਮਨਿ ਸਚਾ ਹੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਏਹਾ ਕਾਇਆ ਰੋਗਿ ਭਰੀ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਨਿਰਮਲ ਹੋਵੈ ਹਰਿਨਾਮੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਦੁਖੁ ਵਿਸਰਿਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।੧।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਮਰਜੀਵੜੇ[1] ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਸਦਾ ਹਇ ।
ਓਨਾ ਕਉ ਧੁਰਿ ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸਿਆ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।
ਗੁਣਨਿਧਾਨੁ[2] ਮਨਿ ਪਾਇਆ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਫਿਰਿ ਵਿਛੋੜਾ ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀਆ ਕਿਆ ਓਹੁ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਸਬਦੈ ਸਾਰ[3] ਨ ਜਾਣਈ ਬਿਖੁ ਭੂਲਾ ਗਾਵਾਰੁ ।
ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਅਣਹੋਦਾ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦੇ ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੇ ਤਿਨ ਖੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਕਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਜਾ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਰਤਨਾ ਪਾਰਖੁ[4] ਜੋ ਹੋਵੈ ਸੁ ਰਤਨਾ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਰਤਨਾ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰੁ ।
ਰਤਨੁ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਬਦੁ ਹੈ ਬੂਝੈ ਬੂਝਣਹਾਰੁ ।
ਮੂਰਖ ਆਪੁ ਗਣਾਇਦੇ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਰਤਨਾ ਸੋ ਲਹੈ ਜਿਸੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ ਹਰਿਨਾਮੋ ਨਿਤ ਬਿਉਹਾਰੁ ।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਹਰਿ ਰਖਾ ਉਰਧਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀਆ ਹਰਿਨਾਮਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਮਤ ਤੁਮ ਜਾਣਹੁ ਓਇ ਜੀਵਦੇ ਓਇ ਆਪਿ ਮਾਰੇ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਹਉਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਹੈ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਮੁਖਿ ਜੀਵਦਿਆ ਮੁਏ[5] ਹਰਿ ਵਿਸਰਿਆ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ।੨।

1. ਹਉਮੈ ਤਿਆਗਕੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ-ਪਰਮੇਸਰ 3. ਭੇਤ, ਖਬਰ 4. ਪਰਖਣ ਵਾਲਾ ਜੌਹਰੀ 5. ਜੀਉਂਦੇ ਹੀ ਮਰ ਗਏ ਹਨ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਜੀਅ ਕੇ ਬੰਧਨਾ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ
ਕਮਾਹਿ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਠਉਰ[1] ਨ ਪਾਵਹੀ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਆਵਹਿ ਜਾਹਿ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਫਿਕਾ ਬੋਲਣਾ ਨਾਮੁ ਨ ਵਸੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਨਿ ਮੁਹਿ
ਕਾਲੈ ਉਠਿ ਜਾਹਿ । ੧ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੰਉ ਆਪਿ ਤੁਠਾ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਆਪੇ
ਲਇਅਨੁ ਜਨ ਲਾਇ ।
ਪਾਤਿਸਾਹੀ ਭਗਤ ਜਨਾ ਕਉ ਦਿਤੀਅਨੁ ਸਿਰਿ ਛਤੁ[2] ਸਚਾ
ਹਰਿ ਬਣਾਇ ।
ਸਦਾ ਸੁਖੀਏ ਨਿਰਮਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਰਾਜੇ ਓਇ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਭਿੜਿ ਮਰਹਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਕੀਂ ਵਢੀਂ ਫਿਰਹਿ[3] ਸੋਭਾ ਮੂਲਿ ਨ ਪਾਹਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਸੁਣਿ ਸਿਖਿਐ ਸਾਦੁ ਨ ਆਇਓ ਜਿਚਰੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ
ਨ ਲਾਗੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿਐ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਵਿਚਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਭਾਗੈ ।
ਜੇਹਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨੋ ਜਾਣੈ ਤੇਹੋ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵ
ਲਾਗੈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਹਨਿ ਆਗੈ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਘਰਿ ਹੋਦੀ ਵਥੁ[4] ਨ ਜਾਣਨੀ ਅੰਧੇ ਭਉਕਿ ਮੁਏ
ਬਿਲਲਾਇ[5] । ੧ ।

ਮ: ੩

ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਨਿਰਮਲੀ ਜੋ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਸਚਿ ਲਾਗੀ ।
ਨਿਰਮਲ ਜੋਤਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਭਾਗੀ ।

1. ਥਾਂ, ਟਿਕਾਣਾ 2. ਛਤਰ 3. ਨੱਕ ਵਢਾਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਭਾਵ ਬੇਸ਼ਰਮੀ ਨਾਲ 4. ਵਸਤੂ, ਚੀਜ਼ 5. ਭਟਕਦੇ ਵਿਲਕਦੇ ਮਰ ਗਏ ।

ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਬੈਰਾਗੀ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਕਾਇਰੁ ਕਰੂਪੁ ਹੈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਨਕੁ ਨਾਹਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਧੰਧੈ ਵਿਆਪਿਆ ਸੁਪਨੈ ਭੀ ਸੁਖੁ ਨਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵਹਿ ਤਾ ਉਬਰਹਿ ਨਾਹਿ ਤ ਬਧੇ ਦੁਖ
ਸਹਾਹਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਦਰਿ ਸੋਹਣੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਹਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ[1] ਨ ਆਈਆ ਸਬਦਿ ਨ ਲਾਗੋ ਭਾਉ[2] ।
ਓਸਨੋ ਸੁਖੁ ਨ ਉਪਜੈ ਭਾਵੈ ਸਉ ਗੇੜਾ ਆਵਉ ਜਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਮਿਲੈ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਉ ।੧।

ਮ: ੩

ਏ ਮਨੁ ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਖੋਜਿ ਲਹੁ ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਜਨਮ
ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ।
ਸਹਸਾ[3] ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ।
ਕੂੜੈ ਕੀ ਪਾਲਿ[4] ਵਿਚਹੁ ਨਿਕਲੈ ਸਚੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਸਚ ਸੰਜਮਿ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ
ਰਜਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਜਗਤੁ ਮੁਆ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਅਤਿ ਦੁਖੁ ਲਗਾ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਵਿਸਟਾ ਅੰਦਰਿ ਵਾਸੁ ਹੈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਮੁ ਮਾਰਸੀ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਇਸ ਜਗ ਮਹਿ ਪੁਰਖੁ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰ ਸਗਲੀ ਨਾਰਿ ਸਬਾਈ ।
ਸਭਿ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਅਲਿਪਤੁ[5] ਰਹੈ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ।

1. ਭਰੋਸਾ 2. ਪਿਆਰ 3. ਸੰਸਾ, ਭਰਮ 4. ਵੱਟ, ਦੀਵਾਰ 5. ਨਿਰਲੇਪ

ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਵੇਖਾਲਿਆ ਸਬਦੇ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।
ਪੁਰਖੈ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਪੁਰਖ ਹੋਵਹਿ ਜਿਨੀ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਈ ।
ਤਿਸ ਕਾ ਸਰੀਕੁ[1] ਕੋ ਨਹੀ ਨਾ ਕੋ ਕੰਟਕੁ[2] ਵੈਰਾਈ ।
ਨਿਹਚਲ ਰਾਜੁ ਹੈ ਸਦਾ ਤਿਸੁ ਕੇਰਾ ਨਾ ਆਵੈ ਨਾ ਜਾਈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਈ ।
ਨਾਨਕੁ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸਿਆ ਹਰਿ ਸਚੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਜਿਨ ਕੰਉ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਸੇ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਸਦਾ ਕਮਾਹਿ ।
ਅਚਿੰਤੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਤਿਨ ਕੈ ਮਨਿਵਸਿਆ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।
ਕੁਲੁ ਉਧਾਰਹਿ ਆਪਣਾ ਮੋਖ ਪਦਵੀ ਆਪੇ ਪਾਹਿ ।
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਤਿਨ ਕੰਉ ਸੰਤੁਸਟੁ[3] ਭਇਆ ਜੋ ਗੁਰਚਰਨੀ ਜਨ ਪਾਹਿ ।
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਲਾਜ ਰਖਾਹਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਹੰਉਮੈ ਅੰਦਰਿ ਖੜਕੁ[4] ਹੈ ਖੜਕੇ ਖੜਕਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਹੰਉਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਹੈ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨਾ ਸਤਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਉਬਰੇ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਿ ਨ ਕੀਨੀਆ ਹਰਿਨਾਮਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ[5] ਨ ਆਇਓ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧੁ ਨਾ ਚੇਤਈ ਕਿਤੁ ਆਇਆ ਸੈਸਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੰਘੇ ਪਾਰਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਇਕੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਾਗਤਾ ਹੋਰੁ ਜਗੁ ਸੂਤਾ ਮੋਹਿ ਪਿਆਸਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਜਾਗੰਨਿ ਸੇ ਜੋ ਰਤੇ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਗੁਣਤਾਸਿ[6] ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧ ਨ ਚੇਤਨੀ ਜਨਮਿ ਮਰਿ ਹੋਹਿ ਬਿਨਾਸਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਜਿਨ ਕੰਉ ਧੁਰਿ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆਸਿ । ੨ ।

1. ਬਰਾਬਰ ਦਾ 2. ਦੁਸ਼ਮਨ 3. ਪ੍ਰਸੰਨ 4. ਰੌਲਾ ਗੌਲਾ 5. ਸੁਆਦ, ਰਸ 6. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਜਗਤੁ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਜੇਤੇ[1] ਕਰਮ ਕਰੇ ਦੁਖੁ ਲਗੈ ਤਨਿ ਧਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸੁਖੁ ਊਪਜੈ ਜਾ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਕਰਮ ਕਰੇ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਤੁ ਆਪੇ ਲਾਏ ਤਿਤੁ ਲਗੇ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਹਮ ਘਰਿ ਨਾਮੁ ਖਜਾਨਾ ਸਦਾ ਹੈ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਜੀਅ ਕਾ ਸਦ ਜੀਵੈ ਦੇਵਣਹਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਸਦਾ ਕਰਹਿ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਪਾਰਾ ।
ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਕਾ ਸਦ ਉਚਰਹਿ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਵਰਤਾਵਣਹਾਰਾ ।
ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਸਦਾ ਸੁਖਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਕਰੇ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਹੈ ਮੁਕਤਿ ਕਰਾਵਣਹਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ਸੋ ਹੋਵੈ ਦਰਿ ਸਚਿਆਰਾ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਮਨ ਹਠਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਸਭ ਥਕੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਮਨ ਹਠਿ ਭੇਖ ਕਰਿ ਭਰਮਦੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸਭੁ ਮੋਹੁ ਹੈ[2] ਨਾਮੁ ਨ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ਜਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਘਰਿ[3] ਪਰਗਟੁ ਹੋਆ ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ ਨ ਆਇਓ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੋ ਪਿਆਰੁ ।
ਰਸਨਾ ਫਿਕਾ ਬੋਲਣਾ ਨਿਤ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਕਿਰਤਿ[4] ਪਇਐ ਕਮਾਵਣਾ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਸਭੁ ਕੋ ਵੇਖਦਾ ਜੇਤਾ ਜਗਤੁ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਡਿਠੈ[5] ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਜਿਚਰੁ ਸਬਦਿ ਨ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਨ ਚੁਕਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਦੁਬਿਧਾ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਇਕਿ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਮਰਿ ਮਿਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।੧।

1. ਜਿਤਨੇ ਵੀ **2.** ਰਿਧੀ ਸਿਧੀ ਵੀ ਮੋਹ ਦਾ ਜਾਲ ਹੈ **3.** ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਹੀ
4. ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖ **5.** ਦੇਖਣ ਮਾਤਰ ਨਾਲ

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰੂ ਨ ਸੇਵਿਓ ਮੂਰਖ ਅੰਧ ਗਵਾਰਿ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਜਲਤਾ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ[1] ।
ਜਿਨ ਕਾਰਣਿ ਗੁਰੂ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸੇ ਨ ਉਪਕਰੇ[2] ਅੰਤੀ ਵਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮਤੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਬਖਸੇ ਬਖਸਣਹਾਰ ।੨।

1. ਵਿਰਲਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ 2. ਲਾਭਕਾਰੀ ਨ ਹੋਏ ।

੭ ਸੋਰਠਿ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਸੇਵਕ ਸੇਵ ਕਰਹਿ ਸਭਿ ਤੇਰੀ ਜਿਨ ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਨਿਤ ਸਾਚੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇਆ । ੧ ।
ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ।
ਏਕੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਤੂ ਕੇਵਲੁ ਆਪਿ ਮੁਰਾਰੀ[1] । ਰਹਾਉ ।
ਜਾਗਤ ਰਹੇ ਤਿਨੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।
ਗਿਰਹੀ[2] ਮਹਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਜਨ ਉਦਾਸੀ ਗਿਆਨ ਤਤ ਬੀਚਾਰੀ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰੀ । ੨ ।
ਇਹੁ ਮਨੂਆ ਦਹਦਿਸਿ ਧਾਵਦਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤੈ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾ ਨਾਉ ਪਾਏ ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ । ੩ ।
ਹਰਿ ਜਨ ਸਾਚੇ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰ ਧਾਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਵਹੁ ਗਤਿ ਮਤਿ ਪਾਈ ਏਹਾ ਰਾਸਿ[3] ਹਮਾਰੀ । ੪ । ੧ ।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਭਗਤਨ ਕਉ ਦੀਆ ਨਾਉ ਹਰਿਧਨੁ ਸਚੁ ਸੋਇ।
ਅਖੁਟੁ ਨਾਮ ਧਨੁ ਕਦੇ ਨਿਖੁਟੈ ਨਾਹੀ[4] ਕਿਨੈ ਨ ਕੀਮਤਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਮ ਧਨਿ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਹੋਏ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਸੋਇ । ੧ ।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰਸਬਦੀ[5] ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗੁ ਭੁਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ । ਰਹਾਉ ।
ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਅੰਦਰਿ ਪੰਚ ਚੋਰ ਵਸਹਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ।

1. ਪਰਮੇਸ਼ਰ 2. ਗ੍ਰਿਸਤ 3. ਪੂੰਜੀ 4. ਮੁਕਦਾ ਨਹੀਂ 5. ਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਲੂਟਹਿ ਮਨਮੁਖ ਨਹੀ ਬੂਝਹਿ ਕੋਇ ਨ ਸੁਣੈ ਪੂਕਾਰਾ ।
ਅੰਧਾ ਜਗਤੁ ਅੰਧੁ ਵਰਤਾਰਾ ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰਾ[1] ।੨।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵਿਗੁਤੇ ਕਿਹੁ ਚਲੈ ਨ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ਸਦਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਸਦਾ ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਅਮਰੁ ਸਿਰਿ ਬਾਦਿਸਾਹਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸਚੁ ਲਾਹਾ ।
ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਹਰਿ ਪਾਹਾ ।੪।੨।

ਸੋਰਠਿ ਮ: ੩

ਦਾਸਨਿ ਦਾਸੁ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਹਰਿ ਪਾਏ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ।
ਭਗਤਾ ਕਾ ਕਾਰਜੁ ਹਰਿ ਅਨੰਦੁ ਹੈ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਈ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਇਕ ਰੰਗੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਾਚੀ ਨਦਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ।
ਆਪਣਿਆ ਦਾਸਾ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ ਰਾਖਹੁ ਪੈਜ ਹਮਾਰੀ । ਰਹਾਉ ।
ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ਸਦਾ ਹਉ ਜੀਵਾ ਗੁਰਮਤੀ ਭਉ[2] ਭਾਗਾ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਅਤਿ ਸੁਆਲਿਉ[3] ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਚਿਤੁ ਲਾਗਾ।
ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਸੋ ਜਨੁ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਾ ।੨।
ਮਹਾ ਗੰਭੀਰੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਤਿਸ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕੀਨੀ ਅਚਿੰਤੁ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਅੰਤਰਿ ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਇਆ ।੩।
ਹਰਿਕਾ ਮਾਰਗੁ ਸਦਾ ਪੰਥੁ ਵਿਖੜਾ ਕੋ ਪਾਏ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਸਬਦੇ ਮਾਤਾ ਹਉਮੈ ਤਜੇ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਇਕ ਰੰਗੀ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ।੪।੩।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੁਧੁਨੋ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੀ ਪਿਆਰੇ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਹੈ ਸਾਸਾ ।
ਇਕੁ ਪਲੁ ਖਿਨੁ ਵਿਸਰਹਿ ਤੂ ਸੁਆਮੀ ਜਾਣਉ ਬਰਸ ਪਚਾਸਾ[4] ।
ਹਮ ਮੂੜ ਮੁਗਧ ਸਦਾ ਸੇ ਭਾਈ ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਗਾਸਾ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੁਮਆਪੇ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਈ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੁਧੁ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ ਸਦਹੀ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ
ਬਲਿ ਜਾਈ[5] । ਰਹਾਉ ।

1. ਅਨ੍ਹੇਰ 2. ਡਰ 3 ਸੁੰਦਰ 4. ਪੰਜਾਹ ਵਰ੍ਹੇ ਵਰਗਾ ਹੈ 5. ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ।

ਹਮ ਸਬਦਿ ਮੁਏ ਸਬਦਿ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਬਦੇ ਹੀ ਮੁਕਤਿ ਪਾਈ।
ਸਬਦੇ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਹਰਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਈ ।
ਸਬਦੁ ਗੁਰਦਾਤਾ ਜਿਤੁ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।੨।
ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣਹਿ ਸੇ ਅੰਨੇ ਬੋਲੇ ਸੇ ਕਿਤੁ ਆਏ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਪਾਇਆ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ।
ਬਿਸਟਾ ਕੇ ਕੀੜੇ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੇ ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰਾ[1] ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਮਾਰਗਿ ਲਾਏ ਭਾਈ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਭਾਈ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਈ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਭਾਈ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ।੪।੪।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੇ ।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਸਾਰ ਕਰਹਿ ਆਪਿ ਰਾਖਹਿ ਜੋ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਣੇ ।
ਤੂ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ[2] ਸਮਾਣੇ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ।
ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਤੇਰਾ ਬੇਲੀ ਹੋਵੈ ਸਦਾ ਨਿਬਹੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ।ਰਹਾਉ।
ਦੁਸਟ ਚਉਕੜੀ ਸਦਾ ਕੂੜੁ ਕਮਾਵਹਿ ਨਾ ਬੂਝਹਿ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਨਿੰਦਾ ਦੁਸਟੀ ਤੇ ਕਿਨਿ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਹਰਣਾਖਸ ਨਖਹਿ ਬਿਦਾਰੇ।
ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਜਨੁ ਸਦ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਲਏ ਉਬਾਰੇ ।੨।
ਆਪਸ ਕਉ ਬਹੁ ਭਲਾ ਕਰਿ ਜਾਣਹਿ ਮਨਮੁਖਿ ਮਤਿ ਨ ਕਾਈ ।
ਸਾਧੂ ਜਨ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਵਿਆਪੇ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਕਦੇ ਚੇਤਹਿ ਨਾਹੀ ਅੰਤਿ ਗਏ ਪਛੁਤਾਈ ।੩।
ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ ਭਗਤਾ ਕਾ ਕੀਤਾ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਆਪਿ ਲਾਏ ।
ਸਬਦੇ ਰਾਤੇ ਸਹਜੇ ਮਾਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਹਉ ਲਾਗਾ ਤਿਨ ਕੈ ਪਾਏ ।੪।੫।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋ ਸਿਖੁ ਸਖਾ ਬੰਧਪੁ[3] ਹੈ ਭਾਈ ਜਿ ਗੁਰ ਕੇ ਭਾਣੇ[4] ਵਿਚਿ ਆਵੈ ।
ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ[5] ਜੋ ਚਲੈ ਭਾਈ ਵਿਛੁੜਿ ਚੋਟਾ ਖਾਵੈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁਖੁ ਕਦੇ ਨ ਪਾਵੈ ਭਾਈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਪਛੋਤਾਵੈ ।੧।
ਹਰਿ ਕੇ ਦਾਸ ਸੁਹੇਲੇ ਭਾਈ ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ ਦੁਖ ਕਾਟੇ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ।ਰਹਾਉ।

1. ਬੇਸਮਝ 2. ਗੁਣਵੰਤ ਪਰਮੇਸ਼ਰ 3. ਮਿਤ੍ਰ, ਬੰਧੂ 4. ਹੁਕਮ ਵਿਚ
5. ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਵਿਚ ।

ਇਹੁ ਕੁਟੰਬੁ ਸਭੁ ਜੀਅ ਕੇ ਬੰਧਨ ਭਾਈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾ ਸੈਂਸਾਰਾ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਬੰਧਨ ਟੂਟਹਿ ਨਾਹੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ।
ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਵਾਰੋਵਾਰਾ ।੨।
ਹਉ ਮੇਰਾ ਜਗੁ ਪਲਚਿ ਰਹਿਆ ਭਾਈ ਕੋਈ ਨ ਕਿਸਹੀ ਕੇਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਹਲੁ ਪਾਇਨਿ ਗੁਣ ਗਾਵਨਿ ਨਿਜ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬਸੇਰਾ।
ਐਥੈ ਬੂਝੈ ਸੁ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਤਿਸੁ ਕੇਰਾ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਦਾ ਦਇਆਲੁ ਹੈ ਭਾਈ ਵਿਣੁ ਭਾਗਾ ਕਿਆ ਪਾਈਐ ।
ਏਕ ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਸਭ ਊਪਰਿ ਜੇਹਾ ਭਾਉ ਤੇਹਾ ਫਲੁ
ਪਾਈਐ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ।੪।੬।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਚੌਤੁਕੇ ।

ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹੋਵੈ ਸਚੀ ਹਿਰਦੈ ਬਾਣੀ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਸਾਚੇ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵੀ ਹੋਰ ਭੂਲੀ ਫਿਰੈ ਇਆਣੀ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਫਿਰਹਿ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਵਿਣੁ ਪਾਣੀ ।੧।
ਭਾਈ ਰੇ ਸਦਾ ਰਹਹੁ ਸਰਣਾਈ ।
ਆਪਣੀ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਪਤਿ ਰਾਖੈ ਹਰਿਨਾਮੋ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।ਰਹਾਉ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਆਪੁ ਪਛਾਤਾ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਹਿਰਦੈ ਜਗਜੀਵਨੁ ਸਦ ਵਸਿਆ ਤਜਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ।
ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਰਵਿਆ ਸਭ ਠਾਈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੀ ਨਾਉ ਮੀਠਾ ਮਨਹਿ ਪਿਆਰਾ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਤਾ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਜਗਿ ਆਇਆ ।
ਹਰਿਰਸੁ ਚਾਖਿ ਸਦਾ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਗੁਣੀ
ਅਘਾਇਆ ।
ਕਮਲੁ[2] ਪ੍ਰਗਾਸਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ ਵਜਾਇਆ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਣੀ ਸਚੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ।੩।
ਰਾਮ ਨ ਮ ਕੀ ਗਤਿ ਕੋਇ ਨ ਬੂਝੈ ਗੁਰਮਤਿ ਰਿਦੈ ਸਮਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਮਗੁ[3] ਪਛਾਣੈ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਸਨ ਰਸਾਈ ।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਸਭੁ ਗੁਰ ਤੇ ਹੋਵੈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਹਿ[4] ਸੇ ਜਨ ਸੋਹਨਿ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਪਾਈ ।੪।੭।

1. ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਦੁਆਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ **2.** ਭਾਵ ਦਿਲ
3. ਮਾਰਗ, ਰਸਤਾ **4.** ਜੋ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ।

ਸੋਰਠਿ ਮ: ੩ ਦੁਤੁਕੇ

ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਉਲਟੀ ਭਈ ਭਾਈ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ਤਾ ਬੂਝ ਪਾਇ।
ਸੋ ਗੁਰੂ ਸੋ ਸਿਖੁ ਹੈ ਭਾਈ ਜਿਸੁ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਮਨ ਹਰਿ ਜਪਿ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਏ ਹਰਿ ਥਾਇ। ਰਹਾਉ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਊਪਜੈ ਭਾਈ ਮਨਮੁਖਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ।
ਤੁਹ[1] ਕੁਟਹਿ ਮਨਮੁਖ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਭਾਈ ਪਲੈ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਇ।੨।
ਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਰਵਿਆ ਭਾਈ ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰਿ।
ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਰਵੈ ਭਾਈ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ[2] ਅਪਾਰਿ।੩।
ਆਇਆ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਭਾਈ ਜਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਚਿਤੁ ਲਾਇ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਭਾਈ ਗੁਰਸਬਦੀ ਮੇਲਾਇ।੪।੮।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਤਿਹੀ ਗੁਣੀ[3] ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਵਿਆਪਿਆ ਭਾਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਇ।
ਰਾਮਨਾਮਿ ਲਗਿ ਛੂਟੀਐ ਭਾਈ ਪੁਛਹੁ ਗਿਆਨੀਆ ਜਾਇ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਛੋਡਿ ਚਉਥੈ ਚਿਤੁ ਲਾਇ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਵਸੈ ਭਾਈ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ। ਰਹਾਉ।
ਨਾਮੈ ਤੇ ਸਭਿ ਊਪਜੇ ਭਾਈ ਨਾਇ ਵਿਸਰਿਐ ਮਰਿ ਜਾਇ।
ਅਗਿਆਨੀ ਜਗਤੁ ਅੰਧੁ ਹੈ ਭਾਈ ਸੂਤੇ ਗਏ ਮੁਹਾਇ[4]।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਗੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਭਾਈ ਭਵਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿ।
ਜਗ ਮਹਿ ਲਾਹਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਹੈ ਭਾਈ ਹਿਰਦੈ ਰਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ।੩।
ਗੁਰਸਰਣਾਈ ਉਬਰੇ ਭਾਈ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਇ।
ਨਾਨਕ ਨਾਉ ਬੇੜਾ ਨਾਉ ਤੁਲਹੜਾ[5] ਭਾਈ ਜਿਤੁ ਲਗਿ ਪਾਰਿ
ਜਨੁ ਪਾਇ।੪।੯।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਜਗ ਅੰਤਰਿ ਹੋਰਥੈ ਸੁਖੁ ਨਾਹੀ।
ਹਉਮੈ ਜਗਤੁ ਦੁਖਿ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪਿਆ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਰੋਵੈ ਧਾਹੀ।੧।
ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਨਾਹਿ ਤ ਜਾਹਿਗਾ ਜਨਮੁ
ਗਵਾਇ। ਰਹਾਉ।

1. ਛਿਲਕਾ 2. ਪਿਆਰ 3. ਸਤੋ, ਰਜੋ, ਤਮੋ 4. ਲੁੱਟੇ ਗਏ 5. ਕੱਖ ਕਾਨਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਗੱਠਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਦੀ ਪਾਰ ਕਰੀਦੀ ਹੈ।

ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਧਾਤੁ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਹਰਿਰਸ ਸਾਦੁ ਨ ਆਇਆ ।
ਸੰਧਿਆ[1] ਤਰਪਣੁ[2] ਕਰਹਿ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ । ੨ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੋ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਹਰਿਰਸੁ ਪੀ ਜਨ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੇ ਵਿਚਹੁ ਆਪ ਗਵਾਏ । ੩ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਅੰਧਾ ਸਭੁ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮਗੁ ਨਾ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਅਖੀ ਵੇਖੈ ਘਰੈ ਅੰਦਰਿ ਸਚੁ ਪਾਏ । ੪ । ੧੦ ।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਬਹੁਤਾ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਭਰਮਾਈ ।
ਹਮ ਦੀਨ[3] ਤੁਮ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਦਾਤੇ ਸਬਦੇ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ । ੧ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਤੁਮ ਪਿਆਰੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦੇਵਹੁ ਆਧਾਰੇ । ਰਹਾਉ ।
ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਦੁਬਿਧਾ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਕਿਲਬਿਖ[4] ਕਾਟਣਹਾਰਾ । ੨ ।
ਸਬਦਿ ਮਰਹੁ ਫਿਰਿ ਜੀਵਹੁ ਸਦਹੀ ਤਾ ਫਿਰਿ ਮਰਣੁ ਨ ਹੋਈ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਮੀਠਾ ਸਬਦੇ ਪਾਵੈ ਕੋਈ । ੩ ।
ਦਾਤੈ ਦਾਤਿ ਰਖੀ ਹਥਿ ਆਪਣੈ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਦੇਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਦਰਗਹ ਜਾਪਹਿ ਸੇਈ । ੪ । ੧੧ ।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਤਾ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਗਤਿ ਮਤਿ ਤਦਹੀ ਪਾਏ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ । ੧ ।
ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨਾ[5] ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧਾ ਸਬਦੁ ਨ ਜਾਣੈ ਝੂਠੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨਾ । ਰਹਾਉ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਮਾਇਆ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਹਉਮੈ ਬੰਧਨ ਕਮਾਏ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਊਭਉ[6] ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਦੁਖੁ ਪਾਏ । ੨ ।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਵਰਤਹਿ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਪਤਿ ਖੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਚਉਥਾ ਪਦੁ ਚੀਨੈ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਤੂ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਜੋ ਤੂ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ਸਬਦੇ ਹਉਮੈ ਖੋਈ । ੪ । ੧੨ ।

1 ਸਵੇਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਪੂਜਾ ਪਾਠ 2. ਪਿਤ੍ਰ ਪੂਜਾ 3. ਗਰੀਬ, ਨਿਮਾਣੇ
4. ਪਾਪ 5. ਪਾਗਲ 6. ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ

ੴ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਤਿਤੁਕੀ

ਭਗਤਾ ਦੀ ਸਦਾ ਤੂ ਰਖਦਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਧੁਰਿ ਤੂ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ।
ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜਨ ਤੁਧੁ ਰਾਖਿ ਲਏ ਹਰਿ ਜੀਉ ਹਰਣਾਖਸੁ ਮਾਰਿ ਪਚਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਾ ਨੋ ਪਰਤੀਤਿ[1] ਹੈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀ ਏਹ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖੁ ਤੂ ਸੁਆਮੀ ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ । ਰਹਾਉ ।
ਭਗਤਾ ਨੋ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ[2] ਕਾਲੁ ਨਾ ਨੇੜੈ ਜਾਈ ।
ਕੇਵਲ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਨਾਮੇ ਹੀ ਮੁਕਤਿ ਪਾਈ ।
ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਸਭ ਭਗਤਾ ਚਰਣੀ ਲਾਗੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਈ ।੨।
ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਆਵੀ ਅੰਤਰਿ ਲੋਭ ਸੁਆਉ[3] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਸਬਦੁ ਨ ਭੇਦਿਓ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਨ ਲਾਗਾ ਭਾਉ ।
ਕੂੜ ਕਪਟ ਪਾਜੁ ਲਹਿ ਜਾਸੀ ਮਨਮੁਖ ਫੀਕਾ ਅਲਾਉ ।੩।
ਭਗਤਾ ਵਿਚਿ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਭਗਤੀ ਹੂ ਤੂ ਜਾਤਾ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸਭ ਲੋਕ ਹੈ ਤੇਰੀ ਤੂ ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਨਸਾ ਮਨਹਿ ਸਮਾਣੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।੪।
ਅਚਿੰਤ[4] ਕੰਮ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਭ ਤਿਨ ਕੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਭਿ ਕਾਜ ਸਵਾਰਣਹਾਰਾ ।
ਓਨਾ ਕੀ ਰੀਸ ਕਰੇ ਸੁ ਵਿਗੁਚੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਰਖਵਾਰਾ ।੫।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਕਿਨੈ ਨਾ ਪਾਇਆ ਮਨਮੁਖਿ ਭਉਕਿ ਮੁਏ ਬਿਲਲਾਈ ।
ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਠਉਰ ਨ ਪਾਵਹਿ ਦੁਖ ਮਹਿ ਦੁਖਿ ਸਮਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਸਹਜੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਈ ।੬।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਜਨਮੁ ਨ ਛੋਡੈ ਜੇ ਅਨੇਕ ਕਰਮ ਕਰੈ ਅਧਿਕਾਈ ।
ਵੇਦ ਪੜਹਿ ਤੈ ਵਾਦ[5] ਵਖਾਣਹਿ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਸਚਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਚੀ ਜਿਸੁ ਬਾਣੀ ਭਜਿ ਛੂਟਹਿ ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ।੭।
ਜਿਨ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੇ ਦਰਿ ਸਾਚੇ ਦਰਿ ਸਾਚੇ ਸਚਿਆਰਾ ।
ਓਨਾ ਦੀ ਸੋਭਾ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਹੋਈ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿਧਾਰਾ ।੮।੧।

1. ਭਰੋਸਾ 2. ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ 3. ਸੁਆਰਥ 4. ਸੁਭਾਵਕ 5. ਬਹਿਸ ਚਰਚਾ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩ ਦੁਤੁਕੀ ।

ਨਿਗੁਣਿਆ ਨੋ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਲਏ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਲਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਊਤਮ ਹੈ ਭਾਈ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਗੁਣ ਹੀਣ ਹਮ ਅਪਰਾਧੀ ਭਾਈ ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰ ਲਏ ਰਲਾਇ । ਰਹਾਉ ।
ਕਉਣ ਕਉਣ ਅਪਰਾਧੀ ਬਖਸਿਅਨੁ ਪਿਆਰੇ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿਅਨੁ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰ ਬੇੜੈ ਚਾੜਿ ।੨।
ਮਨੂਰੈ[1] ਤੇ ਕੰਚਨ ਭਏ ਭਾਈ ਗੁਰੁ ਪਾਰਸੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਨਾਉ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਭਾਈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।੩।
ਹਉ ਵਾਰੀ ਹਉ ਵਾਰਣੈ ਭਾਈ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਜਿਨਿ ਦਿਤਾ ਭਾਈ ਗੁਰਮਤਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਉ ।੪।
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਹਜੁ ਨ ਊਪਜੈ ਭਾਈ ਪੂਛਹੁ ਗਿਆਨੀਆ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਦਾ ਕਰਿ ਭਾਈ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੫।
ਗੁਰਮਤੀ ਭਉ ਊਪਜੈ ਭਾਈ ਭਉ ਕਰਣੀ ਸਚੁ ਸਾਰੁ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਭਾਈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ।੬।
ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪਣਾ ਭਾਈ ਤਿਨਕੈ ਹਉ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ।
ਜਨਮੁ ਸਵਾਰੀ ਆਪਣਾ ਭਾਈ ਕੁਲੁ ਭੀ ਲਈ ਬਖਸਾਇ ।੭।
ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਭਾਈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਭਾਈ ਤਿਸੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ।੮।੨।

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਬਦੇ ਜਾਪਦਾ[2] ਭਾਈ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਸੋਹਾਗਣੀ ਭਾਈ ਅਨਦਿਨੁ ਰਤੀਆ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀ ਤੂ ਆਪੇ ਰੰਗੁ ਚੜਾਇ ।
ਗਾਵਹੁ ਗਾਵਹੁ ਰੰਗਿ ਰਾਤਿਹੋ ਭਾਈ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਰੰਗ ਲਾਇ । ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਭਾਈ ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਹਜੁ ਫਿਰਿ ਦੁਖੁ ਨ ਲਗਈ ਭਾਈ ਹਰਿ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੨।
ਪਿਰ ਕਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਣਈ ਭਾਈ ਸਾ ਕੁਲਖਣੀ ਕੁਨਾਰਿ[3] ।
ਮਨ ਹਠਿ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਭਾਈ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕੂੜਿਆਰਿ[4] ।੩।
ਸੇ ਗਾਵਹਿ ਜਿਨ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਹੈ ਭਾਈ ਭਾਇ ਸਚੈ ਬੈਰਾਗੁ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਤੇ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਭਾਈ ਨਿਰਭਉ ਗੁਰ ਲਿਵ ਲਾਗੁ ।੪।

1. ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੈਲ 2. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 3. ਭੈੜੀ, ਬਦ
4. ਝੂਠੀ

ਸਭਨਾ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲਦਾ ਭਾਈ ਸੋ ਸੇਵਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ।
ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ਭਾਈ ਜਿਸਦੀ ਵਡੀ ਹੈ ਦਾਤਿ ।੫।
ਮਨਮੁਖਿ ਮੈਲੀ ਡੂੰਮਣੀ[1] ਭਾਈ ਦਰਗਹ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਤ ਗੁਣ ਰਵੈ ਭਾਈ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਚਿ ਸਮਾਉ ।੬।
ਏਤੁ ਜਨਮਿ ਹਰਿ ਨ ਚੇਤਿਓ ਭਾਈ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸੀ ਜਾਇ ।
ਕਿੜੀ ਪਵੰਦੀ ਮੁਹਾਇਓਨੁ[2] ਭਾਈ ਬਿਖਿਆ ਨੋ ਲੋਭਾਇ ।੭।
ਨਾਮ ਸਮਾਲਹਿ ਸੁਖਿ ਵਸਹਿ ਭਾਈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਸਾਂਤਿ ਸਰੀਰ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ਤੂ ਭਾਈ ਅਪਰੰਪਰ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰ ।੮।੩।

'ਵਾਰ ਸੋਰਠਿ ਕੀ' ਵਿਚੋਂ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਹਉਮੈ ਜਲਤੇ ਜਲਿ ਮੁਏ ਭ੍ਰਮਿ ਆਏ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਾਖਿ ਲੀਏ ਆਪਣੈ ਪੰਨੈ[3] ਪਾਇ ।
ਇਹੁ ਜਗੁ ਜਲਤਾ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਸੀਤਲ ਭਏ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਕਮਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਫਲਿਓ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਧੰਨੁ ਜਨਮੁ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੀਵਦਿਆ ਮੁਇਆ ਨ ਵਿਸਰੈ ਸੇਈ ਪੁਰਖ ਸੁਜਾਣ ।
ਕੁਲੁ ਉਧਾਰੇ ਆਪਣਾ ਸੋ ਜਨੁ ਹੋਵੈ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਏ ਜੀਵਦੇ ਪਰਵਾਣ ਹਹਿ ਮਨਮੁਖ ਜਨਮਿ ਮਰਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਮੁਏ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਜਿ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਜਿ ਕਰਤੈ ਆਪਿ ਲਿਖਿਆਸੁ ।
ਮੋਹ ਠਗਉਲੀ[4] ਪਾਈਅਨੁ ਵਿਸਰਿਆ ਗੁਣਤਾਸੁ ।
ਮਤੁ ਜਾਣਹੁ ਜਗੁ ਜੀਵਦਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮੁਇਆਸੁ ।
ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਸੇ ਬਹਣਿ ਨ ਮਿਲਨੀ ਪਾਸਿ ।
ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਬਹੁ ਅਤਿ ਘਣਾ ਪੁਤੁ ਕਲਤੁ[5] ਨ ਸਾਥਿ ਕੋਈ ਜਾਸਿ ।
ਲੋਕਾ ਵਿਚਿ ਮੁਹੁ ਕਾਲਾ ਹੋਆ ਅੰਦਰਿ ਉਭੇ ਸਾਸ ।
ਮਨਮੁਖਾ ਨੋ ਕੋ ਨ ਵਿਸਹੀ[6] ਚੁਕਿ ਗਇਆ ਵੇਸਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਾ ਨੋ ਸੁਖੁ ਅਗਲਾ[7] ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ।੧।

1. ਭੈੜੇ ਸੁਭਾ ਵਾਲੀ 2. ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਸੁੰਦਿਆਂ ਲੁਟਿਆ ਗਿਆ 3. ਖਾਤੇ
4. ਠਗ ਬੂਟੀ 5. ਇਸਤ੍ਰੀ 6. ਕੋਈ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ 7. ਬਹੁਤਾ

ਮ: ੩

ਸੇ ਸੈਣ ਸੇ ਸਜਣਾ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਹਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਅਨ ਦਿਨੁ ਕਰਹਿ ਸੇ ਸਚਿ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਗੇ ਸਜਣ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਜਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਕਰਹਿ ਵੇਕਾਰ[1] ।
ਮਨਮੁਖ ਆਪ ਸੁਆਰਥੀ ਕਾਰਜੁ ਨ ਸਕਹਿ ਸਵਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਮੋਹਣੀ ਜਿਨਿ ਵਿਣੁ ਦੰਤਾ ਜਗੁ ਖਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਖਾਧੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ[2] ਜਿਨੀ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਗੁ ਕਮਲਾ ਫਿਰੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ।
ਧੰਧਾ ਕਰਤਿਆ ਨਿਹਫਲੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮਨਿ ਨ ਵਸਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਤਿਨਾ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ ਕਉ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।੧।

ਮ: ੩

ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭਰਪੂਰੁ ਹੈ ਮਨਮੁਖਾ ਸਾਦੁ[3] ਨ ਪਾਇਆ ।
ਜਿਉ ਕਸਤੂਰੀ ਮਿਰਗੁ ਨ ਜਾਣੈ ਭ੍ਰਮਦਾ[4] ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਜਿ ਬਿਖੁ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਕਰਤੈ ਆਪਿ ਖੁਆਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੇ ਸੋਝੀ ਪਈ ਤਿਨਾ ਅੰਦਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਦਿਖਾਇਆ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲ ਹੋਇਆ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ।
ਸਬਦੇ ਹੀ ਨਾਉ ਊਪਜੈ ਸ਼ਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਉਰਾਨਾ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਏਕੋ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਜਿਉ ਤਨੁ ਕੋਲੂ ਪੀੜੀਐ ਰਤੁ ਨ ਭੋਰੀ ਡੇਹਿ[5] ।
ਜੀਉ ਵੰਞੈ ਚਉ ਖੰਨੀਐ ਸਚੇ ਸੰਦੜੈ ਨੇਹਿ[6] ।
ਨਾਨਕ ਮੇਲੁ ਨ ਚੁਕਈ ਰਾਤੀਂ ਅਤੈ ਡੇਹ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਜਣੁ ਮੈਡਾ ਰੰਗੁਲਾ ਰੰਗੁ ਲਾਏ ਮਨੁ ਲੇਇ ।
ਜਿਉ ਮਾਜੀਠੈ ਕਪੜੇ ਰੰਗੇ ਭੀ ਪਾਹੇਹਿ[7] ।
ਨਾਨਕ ਰੰਗੁ ਨਾ ਉਤਰੈ ਬਿਆ[8] ਨ ਲਗੈ ਕੇਹ ।੨।

1. ਬਿਅਰਥ 2. ਬਚ ਗਏ 3. ਸੁਆਦ 4. ਭਟਕਦਾ ਹੈ 5. ਜ਼ਰਾ ਭਰ ਲਹੂ ਨ ਨਿਕਲੇ 6. ਸੱਚੇ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰ ਖਾਤਰ 7. ਪਾਹ ਦੇਈਦੀ ਹੈ 8. ਹੋਰ ਦੂਜਾ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਫਲੁ ਹੈ ਜੇ ਕੋ ਕਰੇ ਚਿਤ ਲਾਇ ।
ਮਨਿ ਚਿੰਦਿਆ[1] ਫਲੁ ਪਾਵਣਾ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਬੰਧਨ ਤੋੜੈ ਮੁਕਤਿ ਹੋਇ ਸਚੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਅਲਭੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪਣਾ ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਮੰਨੁ ਅਜਿਤੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ।
ਤਿਸਨੋ ਸੁਖੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਇ ।
ਘਰਿ ਘਰਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਥਕੇ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਇ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਵਸਿ ਨਾ ਆਵਈ ਥਕੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਭੇਖਧਾਰੀ ਭੇਖ ਕਰਿ ਥਕੇ ਅਠਿਸਠਿ ਤੀਰਥ ਨਾਇ ।
ਮਨ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ ਹਉਮੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਭਉ ਪਇਆ ਵਡਭਾਗਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਭੈ ਪਇਐ ਮਨੁ ਵਸਿ ਹੋਆ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ।
ਸਚਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਨਾਉ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਸਮਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਜੋ ਮੁਹ ਫਿਰੇ[2] ਸੇ ਬਧੇ ਦੁਖ ਸਹਾਹਿ ।
ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਮਿਲਣੁ ਨ ਪਾਇਨੀ ਜੰਮਹਿ ਤੈ ਮਰਿ ਜਾਹਿ ।
ਸਹਸਾ[3] ਰੋਗੁ ਨ ਛੋਡਈ ਦੁਖ ਹੀ ਮਹਿ ਦੁਖ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਖਸਿ ਲੇਹਿ ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਹਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਮੁਹ ਫਿਰੇ ਤਿਨਾ ਠਉਰ ਨ ਠਾਉ ।
ਜਿਉ ਛੁਟੜਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਫਿਰੈ ਦੁਹਚਾਰਣਿ ਬਦਨਾਉ[4] ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਖਸੀਅਹਿ ਸੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਉ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਥਾਲੈ ਵਿਚਿ ਤੈ[5] ਵਸਤੂ ਪਈਓ ਹਰਿ ਭੋਜਨੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੁ ।
ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤੀਐ ਪਾਈਐ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਇਹ ਭੋਜਨੁ ਅਲਭੁ ਹੈ ਸੰਤਹੁ ਲਭੈ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ।

1. ਮਨ ਇੱਛਤ 2. ਬੇਮੁਖ 3. ਸ਼ੰਕਾ, ਭਰਮ 4. ਬਦਚਲਨ, ਬਦਨਾਮ 5. ਤਿੰਨ

ਏਹੁ ਮੁਦਾਵਣੀ[1] ਕਿਉ ਵਿਚਹੁ ਕਢੀਐ ਸਦਾ ਰਖੀਐ ਉਰਿਧਾਰਿ ।
ਏਹ ਮੁਦਾਵਣੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈ ਗੁਰਸਿਖਾ ਲਧੀ ਭਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਏ ਸੁ ਬੁਝਸੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਘਾਲਿ । ੩ ।

ਮ: ੩

ਜੋ ਧੁਰਿ ਮੇਲੇ ਸੇ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਆਪਿ ਵਿਛੋੜੇਨੁ ਸੇ ਵਿਛੁੜੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇ[2] ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਆ ਪਾਈਐ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਸਭਿ ਭਰਮਦੇ ਨਿਤ ਜਗਿ ਤੋਟਾ ਸੈਸਾਰਿ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਹਉਮੈ ਅੰਧੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਣਾ ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਸਹਜੇ ਜਾਗੈ ਸਹਜੈ ਸੋਵੈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਨਦਿਨੁ ਉਸਤਤਿ ਹੋਵੈ ।
ਮਨਮੁਖ ਭਰਮੈ ਸਹਸਾ ਹੋਵੈ । ਅੰਤਰਿ ਚਿੰਤਾ ਨੀਦ ਨ ਸੋਵੈ ।
ਗਿਆਨੀ ਜਾਗਹਿ ਸਵਹਿ ਸੁਭਾਇ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤਿਆ ਬਲਿ ਜਾਉ[3] । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਨ ਆਇਓ ਜਿਤੁ ਕਿਛੁ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।
ਵਿਣੁ ਡਿਠਾ ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀਐ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੀਐ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਇਕਾ ਬਾਣੀ ਇਕੁ ਗੁਰੁ ਇਕੋ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਹਟੁ ਸਚੁ ਰਤਨੀ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਾਈਅਨ ਜੇ ਦੇਵੈ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ।
ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਲਾਭੁ ਸਦਾ ਖਟਿਆ ਨਾਮੁ ਅਪਾਰੁ ।
ਵਿਖੁ ਵਿਚਿ[4] ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਕਰਮਿ ਪੀਆਵਣਹਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਸਲਾਹੀਐ ਧੰਨੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰੁ । ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸੇਖਾ ਚਉਚਕਿਆ[5] ਚਉਵਾਇਆ ਏਹੁ ਮਨੁ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣਿ ।
ਏਹੜ ਤੇਹੜ[6] ਛਡਿ ਤੂ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਅਗੈ ਢਹਿ ਪਉ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ ।

1. ਬੁਝਾਰਤ, ਪਹੇਲੀ 2. ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ 3. ਕੁਰਬਾਨ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
4. ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਰੀ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ 5. ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਭਟਕਣ ਵਾਲੇ
6. ਇਧਰ ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਫਾਲਤੂ ਗੱਲਾਂ ।

ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਜਲਾਇ ਤੂ ਹੋਇ ਰਹੁ ਮਿਹਮਾਣੁ[1] ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਭੀ ਚਲਹਿ ਤਾ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਣੁ ।
ਨਾਨਕ ਜਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ ਤਿਨ ਧਿਗੁ ਪੈਨਣੁ ਧਿਗੁ ਖਾਣੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਹਰਿ ਗੁਣ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵਈ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਗੁਣ ਮਹਿ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਪਰਥਾਇ[2] ਸਾਖੀ ਮਹਾਪੁਰਖ ਬੋਲਦੇ ਸਾਂਝੀ ਸਗਲ ਜਹਾਨੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਸੁ ਭਉ ਕਰੇ ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਤਾ ਮਨ ਹੀ ਤੇ ਮਨ ਮਾਨੈ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਮਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ ਨਾਹੀ ਨਾਨਕ ਸੇ ਕਿਆ ਕਥਹਿ ਗਿਆਨੈ ।੧।

ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਇਓ ਅੰਤਿ ਦੁਖੁ ਪਹੁਤਾ ਆਇ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਬਾਹਰਹੁ ਅੰਧਿਆਂ ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ ।
ਪੰਡਿਤ ਤਿਨਕੀ ਬਰਕਤੀ[3] ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਖਾਇ ਜੋ ਰਤੇ ਹਰਿ ਨਾਇ ।
ਜਿਨ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹਿਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।
ਪੰਡਿਤ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਰਕਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾ ਧਨੁ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਪੜਿ ਥਕੇ ਸੰਤੋਖੁ[4] ਨ ਆਇਓ ਅਨਦਿਨੁ ਜਲਤ ਵਿਹਾਇ ।
ਕੂਕ ਪੂਕਾਰ ਨ ਚੁਕਈ ਨਾ ਸੰਸਾ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣਿਆ ਮੁਹਿ ਕਾਲੈ ਉਠਿ ਜਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਪੰਡਿਤ ਮੈਲੁ ਨ ਚੁਕਈ ਜੇ ਵੇਦ ਪੜੈ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮਾਇਆ ਮੂਲੁ ਹੈ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ।
ਪੰਡਿਤ ਭੂਲੇ ਦੂਜੈ ਲਾਗੇ ਮਾਇਆ ਕੈ ਵਾਪਾਰਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਹੈ ਮੂਰਖ ਭੁਖਿਆ ਮੁਏ ਗਵਾਰ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਗਈ ਸਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਹਜੇ ਰਜੇ[5] ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਰਖਿਆ ਉਰਿਧਾਰਿ ।੧।
ਮਨਮੁਖ ਹਰਿਨਾਮ ਨ ਸੇਵਿਆ ਦੁਖੁ ਲਗਾ ਬਹੁਤਾ ਆਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਹੈ ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ ਪਾਇ ।

1. ਮੁਸਾਫਰ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ 2. ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਤੀ 3. ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਰਕਤ ਕਰਕੇ
4. ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ 5. ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਏ ।

ਮਨ ਹਠਿ ਸਹਜਿ ਨ ਬੀਜਿਓ ਭੁਖਾ ਕਿ ਅਗੈ ਖਾਇ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਦੂਜੈ ਲਗਾ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲਹਿ ਵਡਿਆਈਆ ਜੇ ਆਪੇ ਮੇਲ ਮਿਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਹਸਤੀ ਸਿਰਿ ਜਿਉ ਅੰਕਸੁ ਹੈ । ਅਹਰਣਿ ਜਿਉ ਸਿਰੁ ਦੇਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਆਗੈ ਰਾਖਿ ਕੈ ਊਭੀ[2] ਸੇਵ ਕਰੇਇ ।
ਇਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਨਿਵਾਰੀਐ[3] ਸਭੁ ਰਾਜੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਲੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੀਐ ਜਾ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਆਏ ਤੇ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਨਾਨਕ ਕੁਲ ਉਧਾਰਹਿ ਆਪਣਾ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਣੁ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ ਅਵਰੇ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ।
ਜਮ ਦਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਫਿਰ ਵਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਪਚਾਹਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪਣਾ ਸੇ ਜਨ ਸਚੇ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ਸਮਾਇ ਰਹੇ ਚੂਕਾ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ।੨।

ਮਹਲਾ ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਕਰਮੈ ਨਾਉ ਨਾ ਪਾਈਐ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾ ਗੁਰਮਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।

ਮ: ੩

ਇਕ ਦਝਹਿ[5] ਇਕ ਦਬੀਅਹਿ ਇਕਨਾ ਕੁਤੇ ਖਾਹਿ ।
ਇਕਿ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸਟੀਅਹਿ[6] ਇਕਿ ਭੀ ਫਿਰਿ ਹਸਣਿ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਏਵ ਨ ਜਾਪਈ ਕਿਥੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਨਾਵਹੁ ਘੁਥਿਆ ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ[7] ਸਭੁ ਜਾਇ ।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਸਭੁ ਹਿਰਿ ਲਇਆ ਮੁਠੀ[8] ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਜਮ ਦਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਬਹੁਤੀ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸੰਤਾ ਨਾਲਿ ਵੈਰੁ ਕਮਾਵਦੇ ਦੁਸਟਾ ਨਾਲਿ ਮੋਹੁ ਪਿਆਰੁ ।

1. ਹਾਥੀ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਕੁੰਡਾ 2. ਖੜੋ ਕੇ ਭਾਵ ਚੇਤੰਨ ਹੋ ਕੇ 3. ਹਉਮੈ ਦੂਰ ਕਰੀਏ 4. ਹੋਰ ਹੀ ਅਯੋਗ ਕੰਮ 5. ਸਾੜਦੇ ਹਨ 6. ਡੁਬੋਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ 7. ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ 8. ਲੁੱਟੀ ਗਈ

ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਸੁਖੁ ਨਹੀ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਕਦੇ ਨ ਬੁਝਈ ਦੁਬਿਧਾ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਮੁਹਕਾਲੇ ਤਿਨਾ ਨਿੰਦਕਾ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣਿਆ ਨਾ ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਪਾਰਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਗਾਖੜੀ[1] ਸਿਰ ਦੀਜੈ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਮਰਹਿ ਫਿਰਿ ਨਾ ਮਰਹਿ ਤਾ ਸੇਵਾ ਪਵੈ ਸਭ ਥਾਇ ।
ਪਾਰਸ ਪਰਸਿਐ ਪਾਰਸੁ ਹੋਵੈ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਜਿਸ ਪੂਰਬਿ ਹੋਵੈ ਲਿਖਿਆ ਤਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਗਣਤੈ ਸੇਵਕੁ ਨਾ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਸੋ ਪਵੈ ਥਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਹਲੁ ਕੁਮਹਲੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮੂਰਖ ਅਪਣੈ ਸੁਆਇ ।
ਸਬਦੁ ਚੀਨਹਿ ਤਾ ਮਹਲੁ[2] ਲਹਹਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਚੇ ਕਾ ਭਉ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਸਭਾ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਪਣੈ ਘਰਿ ਵਰਤਦਾ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਭ ਪੂਰੀ ਪਈ ਜਿਸਨੋ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੈ ਤਿਸਦਾ ਬ੍ਰਹਮਤੁ ਰਹੈ[3] ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਵ ਨਿਧੀ ਅਠਾਰਹ ਸਿਧੀ ਪਿਛੈ ਲਗੀਆ ਫਿਰਹਿ ਜੋ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਸਦਾ ਵਸਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਉ ਨ ਪਾਈਐ ਬੁਝਹੁ ਕਰਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਕਿਆ ਗਭਰੂ ਕਿਆ ਬਿਰਧਿ ਹੈ ਮਨਮੁਖ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੇ ਰਤਿਆ ਸੀਤਲੁ ਹੋਏ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਅੰਦਰੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਸੰਤੋਖਿਆ ਫਿਰਿ ਭੁਖ ਨ ਲਗੈ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਹਿ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜੋ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਹੋਵਈ ਨ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਵਿਹੂਣੇ ਮਨਮੁਖੀ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।੧।

1. ਮੁਸ਼ਕਲ 2. ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਦੇ (ਕਰਮਾਂ ਨਾਲ) 2. ਆਤਮ ਸਰੂਪ 3. ਜੋ ਬ੍ਰਹਿਮ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ, ਉਸੇ ਦਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਪੁਣਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ।

ਮ: ੩

ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ[1] ਨਾਵੈ ਨੋ ਸਭਿ ਖੋਜਦੇ ਥਕਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨਾ ਪਾਇਓ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪੈਨਣੁ ਖਾਣੁ ਸਭੁ ਬਾਦਿ ਹੈ ਧਿਗੁ ਸਿਧੀ ਧਿਗੁ ਕਰਮਾਤਿ ।
ਸਾ ਸਿਧਿ ਸਾ ਕਰਮਾਤਿ ਹੈ ਅਚਿੰਤੁ ਕਰੇ ਜਿਸੁ ਦਾਤਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਏਹਾ ਸਿਧਿ ਏਹਾ ਕਰਮਾਤਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਪੜਣਾ ਗੁੜਣਾ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਕਾਰ ਹੈ ਅੰਦਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਵਿਕਾਰ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਭਿ ਪੜਿ ਥਕੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਸੋ ਪੜਿਆ ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਬੀਨਾ[4] ਗੁਰਸਬਦਿ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਅੰਦਰੁ ਖੋਜੈ ਤਤੁ ਲਹੈ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਗੁਣ ਨਿਧਾਨੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਸਹਜਿ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਧੰਨੁ ਵਾਪਾਰੀ ਨਾਨਕਾ ਜਿਸੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਵਿਣੁ ਮਨੁ ਮਾਰੇ ਕੋਇ ਨ ਸਿਝਈ[5] ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਭੇਖਧਾਰੀ ਤੀਰਥੀਂ ਭਵਿ ਥਕੇ ਨਾ ਏਹੁ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਹੁ ਮਨੁ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਮਲੁ ਇਉ ਉਤਰੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ। ੨ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੀ ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਮਲ ਲਾਗੀ ਕਾਲਾ ਹੋਆ ਸਿਆਹੁ ।
ਖੰਨਲੀ[6] ਧੋਤੀ ਉਜਲੀ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਣਿ ਪਾਹੁ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਉਲਟੀ ਹੋਵੈ ਮਤਿ ਬਦਲਾਹੁ ।
ਨਾਨਕ ਮੈਲੁ ਨ ਲਗਈ ਨ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਹੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਚਹੁ ਜੁਗੀ ਕਲਿ ਕਾਲੀ ਕਾਂਢੀ[7] ਇਕ ਉਤਮ ਪਦਵੀ ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਾਹਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਫਲੁ ਪਾਈਐ ਜਿਨ ਕਉ ਹਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਖ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਉਚਰਹਿ
ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਰੇ ਜਨ ਉਥਾਰੈ ਦਬਿਓਹੁ ਸੁਤਿਆ ਗਈ ਵਿਹਾਇ ।

1. ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਾਧਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 2. ਬਿਅਰਥ 3. ਕਰਾਮਾਤ ਧ੍ਰਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ
4. ਸਿਆਣਾ 5. ਛੁਟਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ 6. ਕੋਹਲੂ ਦੀ ਥਿੰਧੀ ਲੀਰ
7. ਚਹੁੰਆਂ ਜੁਗਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਲਿਮੁਗ ਮਲੀਨ ਹੈ 8. ਛਾਤੀ ਦਾ ਦਬਾਉ ।

ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ[1] ਸੁਣਿ ਨ ਜਾਗਿਓ ਅੰਤਰਿ ਨ ਉਪਜਿਓ ਚਾਉ ।
ਸਰੀਰੁ ਜਲਉ ਗੁਣ ਬਾਹਰਾ ਜੋ ਗੁਰ ਕਾਰ ਨ ਕਮਾਇ ।
ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਡਿਠੁ ਮੈ ਹਉਮੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ਉਬਰੇ ਸਚੁ ਮਨਿ ਸਬਦਿ ਧਿਆਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਹਉਮੈ ਗਈ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।
ਪਿਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸਦਾ ਚਲੈ ਤਾ ਬਨਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੈ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਨਾਰਿ ।
ਨਾ ਹਰਿ ਮਰੈ ਨ ਕਦੇ ਦੁਖੁ ਲਾਗੈ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਿ ਲਈ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ[2] ਪਿਆਰਿ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਉਪਜੈ ਫਿਰਿ ਦੁਖੁ ਨਾ ਲਗੈ ਆਇ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਮਿਟਿ ਗਇਆ ਕਾਲੈ[3] ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਬਸਾਇ ।
ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਚੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿੰਨ ਕਉ ਜੋ ਚਲਨਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਸਬਦੇ ਸੁਧੁ ਨ ਹੋਵਈ ਜੇ ਅਨੇਕ ਕਰੈ ਸੀਗਾਰ ।
ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਾ ਕੁਸੁਧ ਸਾ ਕੁਲਖਣੀ ਨਾਨਕ ਨਾਰੀ ਵਿਚਿ ਕੁਨਾਰਿ[4] ।੨।

1. ਉਪਦੇਸ਼ 2. ਹਿਤ, ਪ੍ਰੇਮ 3. ਮੌਤ ਦਾ 4. ਭੈੜੀ ਇਸਤ੍ਰੀ

੮ ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੩

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਨਦਰਿ[1] ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਇ । ਆਤਮ ਦ੍ਰਵੈ[2] ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ । ੧ ।
ਆਤਮਾ ਪਰਾਤਮਾ ਏਕੋ ਕਰੈ । ਅੰਤਰ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਅੰਤਰਿ ਮਰੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਾਇਆ ਜਾਇ । ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਗੈ ਫਿਰਿ ਕਾਲੁ
ਨ ਖਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਸਚਿ ਸਿਮਰਿਐ ਹੋਵੈ ਪਰਗਾਸੁ । ਤਾਤੇ ਬਿਖਿਆ[3] ਮਹਿ ਰਹੈ ਉਦਾਸੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਐਸੀ ਵਡਿਆਈ । ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਵਿਚੇ ਗਤਿ ਪਾਈ । ੨ ।
ਐਸੀ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੈ । ਜਿਸਕਾ ਜੀਉ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਧਰੈ ।
ਸਾਹਿਬ ਭਾਵੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ । ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਦਰਗਹ ਪਾਵੈ ਮਾਣ । ੩ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਮੂਰਤਿ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਏ । ਜੋ ਇਛੈ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ । ਸੋ ਸੇਵਕੁ ਜਮ ਤੇ ਕੈਸਾ ਡਰੈ । ੪ ।
ਭਨਤਿ[4] ਨਾਨਕੁ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ । ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਤਾਕੋ ਪਾਵੈ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ । ਜਪੁ ਤਪੁ ਇਹੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਸਾਰੁ[5] । ੫ ।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਚਉਪਦੇ

ਇਹੁ ਧਨੁ ਅਖੁਟੁ[6] ਨ ਨਿਖੁਟੈ ਨ ਜਾਇ । ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਦਿਖਾਇ ।
ਅਪੁਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈ । ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਮਨਿ
ਵਸਾਈ । ੧ ।
ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿ ਧਨੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਰਹਾਉ ।
ਅਵਗੁਣ ਕਾਟਿ ਗੁਣ ਰਿਦੈ ਸਮਾਇ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ । ਸੁਖ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ ।੨।
ਏਕੁ ਅਚਰਜੁ ਜਨ ਦੇਖਹੁ ਭਾਈ । ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ[7] ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।

1. ਮਿਹਰ, ਕ੍ਰਿਪਾ 2. ਦ੍ਰਵੀਭੂਤ ਜਾਂ ਦਯਾਵਾਨ ਹੋਵੇ 3. ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ
4. ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ 5. ਸ਼ਬਦ-ਨਾਮ ਹੀ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਹੈ 6. ਅਮੁਕ 7. ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਨੂੰ ਮੇਟਕੇ

ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੩।
ਸਭ ਮਹਿ ਵਸੈ ਪ੍ਰਭੂ ਜਾਣਿ ਪਛਾਣਿਆ । ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ।੪।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅਤਿ ਅਪਾਰਾ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਨਾਮ ਧਨ ਬਿਨੁ ਹੋਰ ਸਭ ਬਿਖੁ[1] ਜਾਣੁ । ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਜਲੈ ਅਭਿਮਾਨੁ[2] ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੈ ਕੋਇ ।
ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਹੋਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ਰਹਾਉ।
ਸਬਦੁ ਦੀਪਕੁ[3] ਵਰਤੈ ਤਿਹੁ ਲੋਇ । ਜੋ ਚਾਖੈ ਸੋ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਨਿਰਮਲ ਨਾਮਿ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਧੋਇ । ਸਾਚੀ ਭਗਤਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੨।
ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖਿਆ ਸੋ ਹਰਿ ਜਨੁ ਲੋਗੁ । ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਹਰਖੁ ਨਾਹੀ ਕਦੇ ਸੋਗੁ ।
ਆਪਿ ਮੁਕਤੁ ਅਵਰਾ ਮੁਕਤੁ ਕਰਾਵੈ । ਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪੈ ਹਰਿ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ।੩।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸਭ ਮੁਈ ਬਿਲਲਾਇ । ਅਨਦਿਨੁ ਦਾਝਹਿ[4] ਸਾਤਿ ਨ ਪਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸਭੁ ਤ੍ਰਿਸਨ ਬੁਝਾਏ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।੪।੨।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਸਦਾ ਧਨੁ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੇ । ਜੀਅ ਜੰਤ ਜਿਨਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੇ ।
ਮੁਕਤਿ ਪਦਾਰਥੁ ਤਿਨ ਕਉ ਪਾਏ । ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਲਿਵ ਲਾਏ ।੧।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਨੁ ਪਾਵੈ । ਅੰਤਰਿ ਪਰਗਾਸੁ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ । ਰਹਾਉ ।
ਇਹੁ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਗੂੜਾ ਧਨ ਪਿਰ ਹੋਇ । ਸਾਂਤਿ ਸੀਗਾਰੁ ਰਾਵੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਇ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕੋਇ ਨਾ ਪਾਏ । ਮੂਲਹੁ ਭੂਲਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ।੨।
ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਤਿ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਬਾਣੀ । ਸੇਵਾ ਸਾਚੀ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਦਾ ਧਿਆਏ । ਸਾਚ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ਪਾਏ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸੋਇ । ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇਂ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ਨਾਨਕ ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ।੪।੩।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜਗੁ ਮੈਲਾ ਮੈਲੋ ਹੋਇ ਜਾਇ । ਆਵੈ ਜਾਇ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਸਭ ਪਰਜ ਵਿਗੋਈ[5] । ਮਨਮੁਖਿ ਚੋਟਾ ਖਾਇ ਅਪੁਨੀ ਪਤਿ ਖੋਈ ।੧।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲ ਹੋਇ । ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਪਤਿ ਊਤਮ ਹੋਇ । ਰਹਾਉ ।

1. ਜ਼ਹਿਰ 2. ਅਹੰਕਾਰ 3. ਨਾਮ ਦਾ ਦੀਵਾ ਤਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਰੋਸ਼ਨ ਹੈ
4. ਸੜਦੇ ਹਨ 5. ਲੋਕਾਈ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ[1] ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ । ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਰਾਤੇ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ।
ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਜਨੁ ਵਡਿਆਈ ਪਾਏ । ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ।੨।
ਸਾਚੇ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਜਾਣੁ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣੁ ।
ਸਾਚੀ ਰਾਸਿ ਸਾਚਾ ਵਾਪਾਰੁ । ਸੋ ਧੰਨੁ ਪੁਰਖੁ ਜਿਸੁ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰੁ ।੩।
ਤਿਨਿ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਚੈ ਇਕਿ ਸਚਿ ਲਾਏ । ਊਤਮ ਬਾਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।
ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਕੀ ਸਾਚੀ ਕਾਰ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰਣਹਾਰ ।੪।੪।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋ ਹਰਿ ਸੇਵਹਿ ਤਿਨ ਬਲਿ ਜਾਉ । ਤਿਨ ਹਿਰਦੈ ਸਾਚੁ ਸਚਾ ਮੁਖਿ ਨਾਉ ।
ਸਾਚੋ ਸਾਚੁ ਸਮਾਲਿਹੁ ਦੁਖੁ ਜਾਇ । ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੧।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਣਿ ਮੈਲੁ ਗਵਾਏ । ਸਹਜੇ ਹਰਿਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।੧।
ਰਹਾਉ ।

ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸਹਜਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਤਾ ਆਪੁ ਜਾਇ ।
ਸਾਚੁ ਮਹਲੁ ਪਾਏ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ।੨।

ਨਾ ਸਬਦੁ ਬੂਝੈ ਨ ਜਾਣੈ ਬਾਣੀ । ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧੇ ਦੁਖਿ ਵਿਹਾਣੀ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ[2]।੩।
ਕਿਸਨੋ ਕਹੀਐ ਦਾਤਾ ਇਕੁ ਸੋਇ। ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ । ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਸਾਚਾ ਭਾਵਾ ।੪।੫।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨੁ ਮਰੈ ਧਾਤੁ[3] ਮਰਿ ਜਾਇ । ਬਿਨੁ ਮਨੁ ਮੂਏ ਕੈਸੇ ਹਰਿ ਪਾਇ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਰੈ ਦਾਰੂ ਜਾਣੈ ਕੋਇ । ਮਨ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਬੂਝੈ ਜਨੁ ਸੋਇ ।੧।
ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਹਰਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ । ਰਹਾਉ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ । ਤਾ ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਸੋਝੀ ਪਾਵੈ ।
ਮਨੁ ਮੈ ਮਤੁ ਮੈਗਲ ਮਿਕਦਾਰਾ[4] । ਗੁਰੂ ਅੰਕਸੁ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲਣਹਾਰਾ ।੨।
ਮਨੁ ਅਸਾਧੁ ਸਾਧੈ ਜਨੁ ਕੋਈ । ਅਚਰੁ ਚਰੈ[5] ਤਾ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਇਆ ਸਵਾਰਿ । ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਤਜੈ ਵਿਕਾਰ ।੩।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਰਖਿਅਨੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ। ਕਦੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।
ਆਪਣੀ ਕਲਾ[6] ਆਪੇ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਣੈ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ।੪।੬।

1. ਬਚ ਗਏ 2. ਰੋਕੀ ਰੱਖੇ ੩. ਦੌੜ 4. ਮਨ, ਮਸਤ ਹਾਥੀ ਸਮਾਨ ਹੈ
5. ਅਪਹੁੰਚ ਅਵਸਥਾ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ 6. ਭਾਵ ਰੂਹਾਨੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਜਾਣ ਨਾਲ ਸ਼ਕਤੀ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਚਾ ਧਨੁ[1] ਸੰਚਹਿ ਮੂਰਖ ਗਾਵਾਰ । ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਅੰਧ ਗਾਵਾਰੁ ।
ਬਿਖਿਆ[2] ਕੈ ਧਨਿ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਹੋਇ । ਨਾ ਸਾਥਿ ਜਾਇ ਨ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ੧ ।
ਸਾਚਾ ਧਨੁ ਗੁਰਮਤੀ ਪਾਏ । ਕਾਚਾ ਧਨੁ ਫੁਨਿ ਆਵੈ ਜਾਏ । ਰਹਾਉ
ਮਨਮੁਖਿ ਭੂਲੇ ਸਭਿ ਮਰਹਿ ਗਵਾਰ ।
ਭਵਜਲਿ ਡੂਬੇ ਨ ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਪਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ । ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਬੈਰਾਗਿ । ੨ ।
ਚਹੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਹਰਿਨਾਮਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਤਰਸਹਿ ਸਭਿ ਲੋਇ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ੩ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚਾ ਹੈ ਸੋਇ । ਊਤਮ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਣੈ ਕੋਇ ।
ਸਚੁ ਸਾਚਾ ਸਚੁ ਆਪਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਆਪੇ ਸਚਿ ਲਾਏ । ੪।੭ ।

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੩

ਨਾਵੈ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਮਿਤਿ[3] ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ।
ਸੇ ਜਨ ਧੰਨੁ ਜਿਨ ਇਕ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਚੀ ਸਾਚਾ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵੀਚਾਰੁ । ੧ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਅਚਰਜੁ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ਸੁਣਾਏ ।
ਕਲੀਕਾਲ[4] ਵਿਚਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਏ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਹਮ ਮੂਰਖ ਮੂਰਖ ਮਨ ਮਾਹਿ । ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਭ ਕਾਰ ਕਮਾਹਿ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹੰਉਮੈ ਜਾਇ । ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ । ੨ ।
ਬਿਖਿਆ ਕਾ ਧਨੁ ਬਹੁਤੁ ਅਭਿਮਾਨੁ । ਅਹੰਕਾਰਿ ਡੂਬੈ ਨ ਪਾਵੈ ਮਾਨੁ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ । ਗੁਰਮਤਿ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ ਸੋਈ । ੩ ।
ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਕਰਤਾ ਸੋਈ । ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਜਿਸੁ ਸਚਿ ਲਾਏ ਸੋਈ ਲਾਗੈ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਆਗੈ । ੪।੮ ।

1. ਦੁਨਿਆਵੀ ਧਨ ਪਦਾਰਥ 2. ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ 3. ਪਸਾਰ 4. ਕਲਿਯੁਗ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਧਨਾਸਿਰੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੪

ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ ਤੂ ਨਿਜ ਪਤਿ[1] ਹੈ ਦਾਤਾ ।
ਹੋਹੁ ਦੈਆਲ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਮੰਗਤ ਜਨ ਕੰਉ[2] ਸਦਾ ਰਹਉ ਰੰਗ ਰਾਤਾ ।੧।
ਹੰਉ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ਸਾਚੇ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ[3]
ਕਰਣ ਕਾਰਣ[4] ਸਭਨਾ ਕਾ ਏਕੋ ਅਵਰੁ ਨਾ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਬਹੁਤੇ ਫੇਰ ਪਏ ਕਿਰਪਨ[5] ਕਉ ਅਬ ਕਿਛੁ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ।
ਹੋਹੁ ਦਇਆਲ ਦਰਸਨੁ ਦੇਹੁ ਅਪੁਨਾ ਐਸੀ ਬਖਸ ਕਰੀਜੈ ।੨।
ਭਨਤਿ ਨਾਨਕ ਭਰਮ ਪਟ[6] ਖੂਲੇ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜਾਨਿਆ ।
ਸਾਚੀ ਲਿਵਲਾਗੀ ਹੈ ਭੀਤਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ।੩।੧।

1. ਮਾਲਕ 2. ਭਿਖਾਰੀ ਨੂੰ 3. ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਕੁਰਬਾਨ ਹਾਂ 4. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਕਾਰਣ ਦਾ ਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ 5. ਕੰਜੂਸ, ਹੀਣ ਕਮੀਣ 6. ਭਰਮ ਦੇ ਪੜਦੇ ।

੯ ਸੂਹੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਨਾਮੈ ਹੀ ਤੇ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੋਆ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਮੁ ਨ ਜਾਪੈ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮਹਾ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਬਿਨੁ ਚਾਖੇ ਸਾਦੁ ਨ ਜਾਪੈ[1] ।
ਕਉਡੀ ਬਦਲੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਚੀਨਸਿ ਨਾਹੀ ਆਪੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਤਾ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਹਉਮੈ ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ ।੧।
ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿਨਿ ਸਾਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਈ ।
ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਆਤਮੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਗੁਰ ਤੇ ਉਪਜੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ ਬਿਖੁ ਖਟੇ ਸੰਸਾਰੇ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਅਤਿ ਪਿਆਰੇ ।੨।
ਸੋਈ ਸੇਵਕੁ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਚਾਲੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ।
ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਸਿਫਤਿ ਹੈ ਸਾਚੀ ਸਾਚਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖੈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਏ ।
ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਕਰਮੁ ਹੈ ਸਾਚਾ ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਘਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖਟੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਾਏ ।
ਸਦਾ ਅਲਿਪਤੁ ਸਾਚੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਸਦਹੀ ਕੂੜੋ ਬੋਲੈ ਬਿਖੁ ਬੀਜੈ ਬਿਖੁ ਖਾਏ ।
ਜਮਕਾਲਿ ਬਾਧਾ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਦਾਧਾ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਵਣੁ ਛਡਾਏ ।੪।
ਸਚਾ ਤੀਰਥੁ ਜਿਤੁ ਸਤਸਰਿ ਨਾਵਣੁ[2] ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ।
ਅਠਸਠਿ ਤੀਰਥ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਦਿਖਾਏ ਤਿਤੁ ਨਾਤੈ ਮਲੁ ਜਾਏ ।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਾਚਾ ਹੈ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾ ਮਲੁ ਲਗੈ ਨ ਲਾਏ ।
ਸਚੀ ਸਿਫਤਿ ਸਚੀ ਸਾਲਾਹ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਏ ।੫।

1. ਬਿਨਾਂ ਚੱਖੇ ਦੇ ਸੁਆਦ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ 2. ਸਚਾਈ ਦੇ ਸਰੋਵਰ ਦਾ ਇਸਨਾਨ ਹੀ ਸੱਚਾ ਤੀਰਥ ਹੈ

ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਕੇਰਾ ਦੁਰਮਤਿ[1] ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਏ।
ਹੁਕਮੁ ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਖੀ ਸਹਜੇ ਚਾਖੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਾਤਾ ਸਹਜੇ ਮਾਤਾ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਏ ।੬।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਤਿ ਕਰਿ ਜਾਣੈ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ।
ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ਸਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰੇ ।
ਏਕੋ ਸਚਾ ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਵਿਰਲਾ ਕੋ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਤਾ ਬਖਸੇ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਸਵਾਰੇ ।੭।
ਸਭੋ ਸਚੁ ਸਚੁ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਈ ਜਾਣੈ ।
ਜੰਮਣ ਮਰਣਾ ਹੁਕਮੋ ਵਰਤੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ਜੋ ਇਛੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸਦਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੋਵੈ ਜਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।੮।੧।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਇਆ ਕਾਮਣਿ ਅਤਿ ਸੁਆਲਿਓ[3] ਪਿਰੁ ਵਸੈ ਜਿਸੁ ਨਾਲੇ ।
ਪਿਰ ਸਚੇ ਤੇ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਲੇ ।੧।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਉਪਜੀ ਸਾਚਿ ਸਮਾਣੀ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਹਿ ਜਗ ਜੀਵਨ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਵਸੈ ਖੰਡ ਮੰਡਲ ਪਾਤਾਲਾ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ਵਸੈ ਸਭਨਾ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ।
ਕਾਇਆ ਕਾਮਣਿ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਾ ।੨।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਆਪੇ ਵਸੈ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਿਆ ਜਾਈ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਮੁਗਧੁ ਬੂਝੈ ਨਾਹੀ ਬਾਹਰਿ ਭਾਲਣਿ ਜਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਸਤਿਗੁਰਿ ਅਲਖੁ ਦਿਤਾ ਲਖਾਈ ।੩।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਰਤਨ ਪਦਾਰਥ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ ।
ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਨਉਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਹਾਟ ਪਟਣ[5] ਬਾਜ਼ਾਰਾ ।
ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਨਾਮੁ ਨਉਨਿਧਿ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ
ਵੀਚਾਰਾ ।੪।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਤੋਲਿ ਤੁਲਾਵੈ ਆਪੇ ਤੋਲਣਹਾਰਾ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਰਤਨੁ ਜਵਾਹਰ ਮਾਣਕੁ ਤਿਸਕਾ ਮੋਲੁ ਅਫਾਰਾ[6] ।

1. ਭੈੜੀ ਅਕਲ 2. ਸਿਖਿਆ 3. ਉਹ ਕਾਇਆ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੁੰਦਰ ਹੈ
4. ਧਰਤੀ 5. ਸ਼ਹਿਰ 6. ਬੇਅੰਦਾਜ਼

ਮੋਲਿ ਕਿਤਹੀ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰਾ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਕਾਇਆ ਖੋਜੈ ਹੋਰ ਸਭ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ।
ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਵੈ ਹੋਰ ਕਿਆ ਕੋ ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਭਉ ਭਾਉ[1] ਵਸੈ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਈ ।੬।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸਾ[2] ਸਭ ਓਪਤਿ ਜਿਤੁ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਸਚੈ ਆਪਣਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ਆਵਾਗਉਣੁ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਪਿ ਦਿਖਾਇਆ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ।੭।
ਸਾ ਕਾਇਆ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਸਚੈ ਆਪਿ ਸਵਾਰੀ ।
ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਦਰਿ ਢੋਈ ਨਾਹੀ ਤਾ ਜਮੁ ਕਰੇ ਖੁਆਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਵਡਿਆਈ ਪਾਏ ਜਿਸਨੋ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ।੮।੨।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧੦

ਦੁਨੀਆ ਨ ਸਾਲਾਹਿ ਜੋ ਮਰਿ ਵੰਞਸੀ[4] ।
ਲੋਕਾ ਨ ਸਾਲਾਹਿ ਜੋ ਮਰਿ ਖਾਕੁ ਥੀਈ[5] ।੧।
ਵਾਹੁ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬਾ ਵਾਹੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀਐ ਸਚਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਦੁਨੀਆ ਕੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਮਨਮੁਖ ਦਝਿ ਮਰੰਨਿ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਵੇਲਾ ਨ ਲਾਹੰਨਿ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਕਾਰਥਾ[6] ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਲਗੰਨਿ ।
ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ਸਹਜੇ ਸੁਖਿ ਰਹੰਨਿ ।੩।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਰਚੰਨਿ ।
ਤਿਸਨਾ ਭੁਖ ਨ ਉਤਰੈ ਅਨਦਿਨੁ ਜਲਤ ਫਿਰੰਨਿ ।੪।
ਦੁਸਟਾ ਨਾਲਿ ਦੋਸਤੀ ਨਾਲਿ ਸੰਤਾ ਵੈਰੁ ਕਰੰਨਿ ।
ਆਪਿ ਡੁਬੇ ਕੁਟੰਬ ਸਿਉ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਡੋਬੰਨਿ ।੫।
ਨਿੰਦਾ ਭਲੀ ਕਿਸੈ ਕੀ ਨਾਹੀ ਮਨਮੁਖ ਮੁਗਧ ਕਰੰਨਿ ।
ਮੁਹ ਕਾਲੇ ਤਿਨ ਨਿੰਦਕਾਂ ਨਰਕੇ ਘੋਰਿ ਪਵੰਨਿ ।੬।
ਏ ਮਨ ਜੈਸਾ ਸੇਵਹਿ ਤੈਸਾ ਹੋਵਹਿ ਤੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ।
ਆਪਿ ਬੀਜਿ ਆਪੇ ਹੀ ਖਾਵਣਾ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੭।

1. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ 2. ਸ਼ਿਵ ਜੀ 3. ਉਤਪਤ ਹੋਇਆ 4. ਮਰ ਮਿਟ ਜਾਏਗੀ 5. ਮਿਟੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ 6. ਸਫਲਾ

ਮਹਾਪੁਰਖਾਂ ਕਾ ਬੋਲਣਾ ਹੋਵੈ ਕਿਤੈ ਪਰਥਾਇ ।
ਓਇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੇ ਭਰਪੂਰ ਹਹਿ ਓਨਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ।੮।
ਗੁਣਕਾਰੀ ਗੁਣ ਸੰਘਰੈ[1] ਅਵਰਾ ਉਪਦੇਸੇਨਿ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿ ਓਨਾ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਲਏਨਿ ।੯।
ਦੇਸੀ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ[2] ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ[3] ।
ਏਕੋ ਹੈ ਦਾਤਾਰੁ ਸਚਾ ਆਪਿ ਧਣੀ ।੧੦।
ਸੋ ਸਚੁ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲਿ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ।੧੧।
ਮਨੁ ਮੈਲਾ ਸਚੁ ਨਿਰਮਲਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਿਆ ਜਾਇ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਲੇ ਤਾ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ।੧੨।
ਸੋ ਸਹੁ ਸਚਾ ਵੀਸਰੈ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਨਾ ਵੀਸਰੈ ਗੁਰਮਤੀ ਵੀਚਾਰਿ ।੧੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ਤਾ ਮਿਲਿ ਰਹਾ ਸਾਚੁ ਰਖਾ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਮਿਲਿਆ ਹੋਇ ਨ ਵੀਛੁੜੈ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰਿ ।੧੪।
ਪਿਰੁ ਸਾਲਾਹੀ ਆਪਣਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।੧੫।
ਮਨਮੁਖ ਮਨੁ ਨ ਭਿਜਈ ਅਤਿ ਮੈਲੇ ਚਿਤਿ ਕਠੋਰ ।
ਸਪੈ ਦੁਧੁ ਪੀਆਈਐ ਅੰਦਰਿ ਵਿਸੁ ਨਿਕੋਰ[4] ।੧੬।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਕਿਸੁ ਆਖੀਐ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਸ਼ਬਦੀ ਮੈਲੁ ਉਤਰੈ ਤਾ ਸਚੁ ਬਣਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ।੧੭।
ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਸਚੇ ਵਣਜਾਰੇ ਓਥੈ ਕੂੜੇ ਨਾ ਟਿਕੰਨਿ ।
ਓਨਾ ਸਚੁ ਨ ਭਾਵਈ ਦੁਖ ਹੀ ਮਾਹਿ ਪਚੰਨਿ ।੧੮।
ਹਉਮੈ ਮੈਲਾ ਜਗੁ ਫਿਰੈ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਕਮਾਵਣਾ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰ ।੧੯।
ਸੰਤਾ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਤਾ ਸਚਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੁ ਮਨਿ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਚਿਆਰੁ ।੨੦।
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਪੂਰੀ ਮਤਿ ਹੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਵਡ ਰੋਗੁ ਹੈ ਵਿਚਹੁ ਠਾਕਿ ਰਹਾਇ[5] ।੨੧।
ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀ ਆਪਣਾ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਾ ਪਾਇ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪੀ ਆਗੈ ਧਰੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੨੨।

1. ਗੁਣੀ ਗੁਣ ਹੀ ਸੰਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ 2. ਉਹੋ ਰਿਜ਼ਕ ਪਹੁੰਚਾਵੇਗਾ
3. ਧਰਤੀ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 4. ਸਿਰਫ ਜ਼ਹਿਰ 5. ਰੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਖਿੰਚੋਤਾਨਿ ਵਿਗੁਚੀਐ ਏਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਛਡਿ ਤੂ ਤਾ ਸਚਿ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੨੩।
ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਮਿਲੇ ਸਿ ਭਾਇਰਾ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਲਗੰਨਿ ।
ਸਚਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਵਿਛੁੜਹਿ ਦਰਿ ਸਚੈ ਦਸੰਨਿ ।੨੪।
ਸੇ ਭਾਈ ਸੇ ਸਜਣਾ ਜੋ ਸਚਾ ਸੇਵੰਨਿ ।
ਅਵਗਣ ਵਿਕਣਿ ਪਲਰਨਿ[1] ਗੁਣ ਕੀ ਸਾਝ ਕਰੰਨਿ ।੨੫।
ਗੁਣ ਕੀ ਸਾਝ ਸੁਖੁ ਊਪਜੈ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰੇਨਿ ।
ਸਚੁ ਵਣੰਜਹਿ ਗੁਰ ਸ਼ਬਦ ਸਿਉ ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ ਲਏਨਿ ।੨੬।
ਸੁਇਨਾ ਰੁਪਾ ਪਾਪ ਕਰਿ ਕਰਿ ਸੰਚੀਐ ਚਲੈ ਨ
ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ।
ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਨਾਲਿ ਨ ਚਲਸੀ ਸਭ ਮੁਠੀ ਜਮਕਾਲਿ[2] ।੨੭।
ਮਨ ਕਾ ਤੋਸਾ[3] ਹਰਿਨਾਮੁ ਹੈ ਹਿਰਦੈ ਰਖਹੁ ਸਮਾਲਿ ।
ਏਹੁ ਖਰਚੁ ਅਖੁਟੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਬਹੈ ਨਾਲਿ ।੨੮।
ਏ ਮਨ ਮੂਲਹੁ ਭੁਲਿਆ ਜਾਸਹਿ ਪਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਮੋਹਿ ਦੂਜੈ ਵਿਆਪਿਆ ਗੁਰਮਤੀ ਸਚੁ ਧਿਆਇ ।੨੯।
ਹਰਿ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨ ਪਵੈ ਹਰਿਜਸੁ ਲਿਖਣੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਪੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੩੦।
ਸੋ ਸਹੁ ਮੇਰਾ ਰੰਗੁਲਾ ਰੰਗੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਕਾਮਣਿ ਰੰਗੁ ਤਾ ਚੜੈ ਜਾ ਪਿਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਇ ।੩੧।
ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨੇ ਭੀ ਮਿਲਨਿ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੰਨਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਖਾਨਿ ਖਰਚਨਿ ਨ ਨਿਖੁਟਈ
ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਹਜਿ ਰਵੰਨਿ ।੩੨।
ਨਾ ਓਇ ਜਨਮਹਿ ਨਾ ਮਰਹਿ ਨ ਓਇ ਦੁਖ ਸਹੰਨਿ ।
ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕੇਲ ਕਰੰਨਿ[4] ।੩੩।
ਸਜਣ ਮਿਲੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਜਿ ਅਨਦਿਨੁ ਮਿਲੇ ਰਹੰਨਿ ।
ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਵਿਰਲੇ ਜਾਣੀਅਹਿ ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਲਹੰਨਿ ।੩੪।੩।੩।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀ ਸੂਖਮੁ ਅਗ਼ਮੁ ਹੈ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਮਿਲਿਆ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਭ੍ਰਮੁ ਕਟੀਐ ਅਚਿੰਤੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪੰਨਿ ।

1. ਔਗੁਣਾਂ ਦਾ ਪੱਲਰ ਤਿਆਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ 2. ਸਭ ਮੌਤ ਨੇ ਠੱਗ ਲਈ ਹੈ
3. ਖਜ਼ਾਨਾ, ਭੰਡਾਰ 4. ਮੌਜ ਕਰਦੇ ਹਨ 5. ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ

ਹਉ ਤਿਨ ਕੈ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਮਨਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਦਾ ਰਵੰਨਿ ।੩। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰੁ ਸਰਵਰੁ ਮਾਨ ਸਰੋਵਰੁ ਹੈ ਵਡਭਾਗੀ ਪੁਰਖ ਲਹੰਨਿ ।
ਸੇਵਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਿਆ ਸੇ ਹੰਸੁਲੇ[1] ਨਾਮੁ ਲਹੰਨਿ ।੨।
ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਨਿ ਰੰਗ ਸਿਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਲਗੰਨਿ ।
ਧੁਰਿ ਪੂਰਬਿ ਹੋਵੈ ਲਿਖਿਆ ਗੁਰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਲਏਨਿ ।੩।
ਵਡਭਾਗੀ ਘਰੁ ਖੋਜਿਆ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਵੇਖਾਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਤਮ ਰਾਮ ਪਛਾਨੁ ।੪।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਿਤੁ ਘਟਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।੫।
ਸਭੁ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਵਸੈ ਸਭ ਥਾਇ ।
ਮੰਦਾ ਕਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਸਬਦਿ ਵੇਖਹੁ ਲਿਵਲਾਇ ।੬।
ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਤਿਚਰੁ[2] ਆਖਦਾ ਜਿਚਰੁ ਹੈ ਦੁਹੁ ਮਾਹਿ[3] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਬੁਝਿਆ ਏਕਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੭।
ਸੇਵਾ ਸਾ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਏ ਥਾਇ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਆਰਾਧਿਆ ਗੁਰਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।੮।੨।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

ਸੁਖ ਸੋਹਿਲੜਾ[4] ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਫਲੁ ਪਾਵਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿਨਿ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਾਪਹੁ ਸੁਖ ਫਲ ਹਰਿ ਜਨ ਪਾਵਹੁ ।
ਨਾਨਕ ਕਹੈ ਸੁਣਹੁ ਜਨ ਭਾਈ ਸੁਖ ਸੋਹਿਲੜਾ ਹਰਿ ਧਿਆਵਹੁ ।੧।
ਸੁਣਿ ਹਰਿ ਗਣ ਭੀਨੇ[5] ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਹਜੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ ਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ ਜਨਮ ਮਰਣ ਭਉ ਭਾਗਾ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਜੀ ਖੋਈ ਸੋ ਜਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗਾ ।

1. ਨਿਰਮਲ ਹਿਰਦੇ ਵਾਲੇ ਗੁਰਮੁਖ 2. ਉਤਨਾ ਚਿਰ 3. ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ
4. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ 5. ਰੱਬੀ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਮਗਨ ਹੋ ਗਏ ।

ਜਿਨ ਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨੀ ਮੇਰੈ ਸੁਆਮੀ ਤਿਨ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਸੁਣਿ ਮਨ ਭੀਨੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।੨।
ਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਸਤਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਤੇ ਉਪਜੈ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ ਜਿਸੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੇ ਸੁ ਪਾਏ ।
ਸਹਜੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਕਿਲਵਿਖ[1] ਸਭਿ ਗਵਾਏ ।
ਸਭੁ ਕੋ ਤੇਰਾ ਤੂ ਸਭਨਾ ਕਾ ਹਉ ਤੇਰਾ ਤੂ ਹਮਾਰਾ ।
ਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਸਤਾਰਾ ।੩।
ਸਾਜਨ ਆਏ ਵੁਠੇ[2] ਘਰ ਮਾਹੀ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਹੀ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੀ ਫਿਰਿ ਭੂਖ ਨ ਲਾਗੈ ਆਏ ।
ਦਹਦਿਸਿ ਪੂਜ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਜੋ ਹਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਆਪੇ ਜੋੜਿ ਵਿਛੋੜੇ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ।
ਸਾਜਨ ਆਇ ਵੁਠੇ ਘਰ ਮਾਹੀ ।੪।੧।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ
ਰਾਗੁ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੩

ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖੈ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ[3] ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਰਾਮ ।
ਸੋ ਭਗਤੁ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇਆ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਭਾਇਆ ਜਿਸ ਕੀ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣੀ ।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਚਾਲ ਸਚੀ ਅਤਿ ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਸਚਾ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤ ਸੋਹਹਿ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਜਿਨੀ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ।੧।
ਹਰਿ ਭਗਤਾ ਕੀ ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਹੈ ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਵਹਿ ਜਿਨ ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਪਛਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਗੁਣ ਅਉਗਣ ਪਛਾਣੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ਭੈ ਭਗਤਿ ਮੀਠੀ ਲਾਗੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਬੈਰਾਗੀ[4] ।
ਭਗਤੀ ਰਾਤੇ ਸਦਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਵੇਖਹਿ ਸਦਾ ਨਾਲੇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਭਗਤ ਹਰਿ ਕੈ ਦਰਿ ਸਾਚੇ ਅਨਦਿਨੁ[5] ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੇ ।੨।

1. ਪਾਪ, ਬੁਰਿਆਈ 2. ਆ ਵਸੇ ਹਨ 3. ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਿਚ 4. ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬਿਰਕਤ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਰਲੇਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ 5. ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ ।

ਮਨਮੁਖ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ, ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨ
ਹੋਈ ਰਾਮ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਦੁਖੁ ਹੋਈ ਰਾਮ ।
ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਦੁਖੁ ਹੋਈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਰਜ ਵਿਗੋਈ[1]
ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਤਤੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ।
ਭਗਤਿ ਵਿਹੂਣਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਭਰਮਿਆ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਨਿਆ ।
ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਨੈ ਪਛਾਣਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਸਚੁ ਸੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਤਿ ਖੋਈ ।੩।

ਭਗਤਾ ਕੈ ਘਰਿ ਕਾਰਜੁ ਸਾਚਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਸਦਾ ਵਖਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਆਪੇ ਦੀਆ ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਮਾਰਿ[2] ਸਮਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਮਾਰਿ ਸਮਾਣੇ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਣੇ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਸਚੁ
ਪਾਇਆ ।
ਸਦਾ ਅਖੁਟੁ ਕਦੇ ਨ ਨਿਖੁਟੈ ਹਰਿ ਦੀਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇਆ ।
ਹਰਿ ਜਨ ਊਚੇ ਸਦ ਹੀ ਊਚੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਏ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸੋਭਾ ਪਾਇਆ ।੪।੧।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਸਚੁ ਸੋਹਿਲਾ ਜਿਥੈ ਸਚੇ ਕਾ ਹੋਇ ਵੀਚਾਰੋ ਰਾਮ ।
ਹਉਮੈ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਕਾਟੇ ਸਾਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ਰਾਮ ।
ਸਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਧਾਰੇ ਦੁਤਰੁ[4]ਤਾਰੇ ਫਿਰਿ ਭਵਜਲੁ ਤਰਣੁ ਨ ਹੋਈ ।
ਸਚਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਵਿਖਾਲਿਆ ਸੋਈ ।
ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸਚੁ ਵੇਖੈ ਸਭੁ ਸੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਾਚੀ ਨਾਈ ਸਚੁ ਨਿਸਤਾਰਾ ਹੋਈ ।੧।
ਸਾਚੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਾਚੁ ਬੁਝਾਇਆ ਪਤਿ ਰਾਖੈ ਸਚੁ ਸੋਈ ਰਾਮ ।
ਸਚਾ ਭੋਜਨੁ ਭਾਉ ਸਚਾ ਹੈ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ਰਾਮ ।
ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ਮਰੈ ਨ ਕੋਈ ਗਰਭਿ ਨ ਜੂਨੀ ਵਾਸਾ[5] ।
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ਸਚਿ ਸਮਾਈ ਸਚਿ ਨਾਇ ਪਰਗਾਸਾ ।
ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਜਾਤਾ ਸੇ ਸਚੇ ਹੋਏ ਅਨਦਿਨੁ ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਜਿਨ ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਨਾ ਵੀਛੁੜਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਨਿ ।੨।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਸੋਹਿਲਾ ਹੋਈ ਰਾਮ ।

1. ਪਰਜਾ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਹੈ 2. ਕਾਲ ਰੂਪ ਵੈਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਕੇ 3. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ
4. ਜੋ ਤਰਨਾ ਔਖਾ ਹੈ, ਐਸਾ ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ 5. ਆਵਾਗਉਣ ਦਾ ਚੱਕ੍ਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ

ਨਿਰਮਲ ਗੁਣ ਸਾਚੇ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਾਚਾ ਵਿਚਿ ਸਾਚਾ ਪੁਰਖੁ ਪ੍ਰਭੁ
ਸੋਈ ਰਾਮ ।
ਸਭੁ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਚੋ ਬੋਲੈ ਜੋ ਸਚੁ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਈ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਸਚੁ ਪਸਰਿਆ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਕੋਈ ।
ਸਚੇ ਉਪਜੈ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਦੂਜਾ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਕਰਾਵੈ ਸੋਈ ।੩।
ਸਚੇ ਭਗਤ ਸੋਹਹਿ ਦਰਵਾਰੇ[1] ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਖਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਘਟ ਅੰਤਰੇ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਾਚੋ ਆਪਿ ਪਛਾਣੇ ਰਾਮ ।
ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ਤਾ ਸਚੁ ਜਾਣਹਿ ਸਾਚੇ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਹੈ ਸੋਭਾ ਸਾਚੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਭਗਤ ਇਕ ਰੰਗੀ ਦੂਜਾ ਰੰਗੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸ ਕਉ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਸੁ ਸਚੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ।੪।੨।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਧਨ[2] ਜੇ ਭਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੋਹਾਗੁ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮ ।
ਨਿਹਚਲੁ ਰਾਜੁ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇਰਾ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਰਾਮ ।
ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਣਿਆ ।
ਧਨ ਪਿਰ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਆ ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਤਾ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੈ ਰਾਵੇ ਮਨਿ ਮਾਨਿਐ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੧।
ਸਤਿ ਸੇਵਿ ਧਨ ਬਾਲੜੀਏ ਹਰਿ ਵਰੁ ਪਾਵਹਿ ਸੋਈ ਰਾਮ ।
ਸਦਾ ਹੋਵਹਿ ਸੋਹਾਗਣੀ ਫਿਰਿ ਮੈਲਾ ਵੇਸੁ ਨ ਹੋਈ ਰਾਮ ।
ਫਿਰਿ ਮੈਲਾ ਵੇਸੁ ਨ ਹੋਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਪਛਾਣਿਆ ।
ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਵੈ ਅੰਤਰਿ ਏਕੋ ਜਾਣਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਵੇ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਆਪਣਾ ਸਾਚੀ ਸੋਭਾ ਹੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਆਪਣਾ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ।੨।
ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਰੇ ਧਨ ਬਾਲੜੀਏ[3] ਹਰਿ ਵਰੁ[4] ਦੇਇ ਮਿਲਾਏ ਰਾਮ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਤੀ ਹੈ ਕਾਮਣਿ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਰਾਮ ।
ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਸਚਿ ਸਮਾਏ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਥਾਈ ।
ਸਚਾ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਕਾਮਣਿ ਸਚਿ ਸਮਾਈ ।
ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਕਾਮਣਿ ਲਇਆ ਕੰਠਿ ਲਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਮਹਲੀ ਮਹਲੁ[5] ਪਛਾਣੈ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਏ ।੩।

1. ਰੱਬੀ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ 2. ਜਗਿਆਸੂ ਰੂਪੀ ਇਸਤ੍ਰੀ 3. ਹੇ ਅਣਜਾਣ ਨਾਰੇ ! ਜੇ ਤੂੰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਦੱਸੀਂ ਕਾਰ ਕਰੇਂ 4. ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਰੂਪ ਪਤੀ 5. ਆਪਣੇ ਸਰੂਪ ਨੂੰ

ਸਾਧਨ ਬਾਲੀ[1] ਧੁਰਿ ਮੇਲੀ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਈ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਹੋਆ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵ ਰਹਿਆ ਸਭ ਥਾਈ ਰਾਮ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਥਾਈ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਇਆ ।
ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ ਸਚੁ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਇਆ ।
ਕਾਮਣਿ ਨਿਰਮਲ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਖੋਈ ਗੁਰਮਤਿ ਸਚਿ ਸਮਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਮਿਲਾਈ ਕਰਤੈ ਨਾਮੁ ਨਵੈ ਨਿਧਿ[2] ਪਾਈ ।੪।੩।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਹਰੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖ ਪਾਏ ਰਾਮ ।
ਅਨਦਿਨੋ ਸਬਦਿ ਰਵਹੁ ਅਨਹਦ ਸਬਦ[3] ਵਜਾਏ ਰਾਮ ।
ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਾਏ ਹਰਿ ਜੀਉ ਘਰਿ ਆਏ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਨਾਰੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਗੁਰ ਆਗੈ ਸਾਧਨ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸੇ ਜਨ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਘਰਿ ਸਦਹੀ ਸੋਹਿਲਾ ਹਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਘਰਿ ਆਏ ।੧।
ਭਗਤਾ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਏ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮੁਖੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ਰਾਮ ।
ਨਿਰਮਲ ਗੁਣ ਗਾਏ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਹਰਿ ਕੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ।
ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੇਈ ਜਨ ਨਿਸਤਰੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਹਿ ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਤਿਨ ਕੇਰਾ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਹਰਿ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।੨।
ਸੰਤ ਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮੇਲੁ ਭਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤ ਭਏ ਹਰਿਕੈ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਏ ਰਾਮ ।
ਹਰਿਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਗੁਰ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਮਨੂਆ ਰਤਾ ਹਰਿ ਨਾਲੇ[4] ।
ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਪਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਗੁਰਸਬਦੇ ਰਾਤਾ ਸਹਜੇ ਮਾਤਾ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਘਰਿ ਸਦਹੀ ਸੋਹਿਲਾ[5] ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਸਮਾਏ ।੩।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਜਗੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਹਰਿ ਕਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮੁਖੇ ਇਕਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ਤਿਨ ਕੇ ਦੂਖ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਤਿਨਕੇ ਦੂਖ ਗਵਾਇਆ ਜਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ਸਦਾ ਗਾਵਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ।

1. ਅੱਲੜ੍ਹ ਨਾਰਿ 2. ਨੌਂ ਨਿਧੀ ਰੂਪ ਨਾਮ 3. ਰੂਹਾਨੀ ਸੰਗੀਤ
4. ਮਨ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 5. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ

ਹਰਿ ਕੇ ਭਗਤ ਸਦਾ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸਦ ਹੀ ਜਾਤੇ ।
ਸਾਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਰਿ ਜਾਪਹਿ ਘਰਿ ਦਰਿ ਸਚਾ ਸੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਸੋਹਿਲਾ ਸਚੀ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਸਬਦੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੪।੪।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜੇ ਲੋੜਹਿ ਵਰੁ ਬਾਲੜੀਏ ਤਾ ਗੁਰਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਰਾਮ ।
ਸਦਾ ਹੋਵਹਿ ਸੋਹਾਗਣੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ਰਾਮ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਜਾਏ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ, ਸਾਧਨ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ।
ਸਚਿ ਸੰਜਮਿ ਸਦਾ ਹੈ ਨਿਰਮਲ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੀਗਾਰੀ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸਦਹੀ ਸਾਚਾ ਜਿਨਿ ਆਪੇ ਆਪ ਉਪਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਆਪਣਾ ਜਿਨਿ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।੧।
ਪਿਰੁ ਪਾਇਅੜਾ ਬਾਲੜੀਏ[1] ਅਨਦਿਨੁ ਸਹਜੇ ਮਾਤੀ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਮੈਲੁ ਨ ਰਾਤੀ ਰਾਮ ।
ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਮੈਲੁ ਨ ਰਾਤੀ ਹਰਿਪ੍ਰਭਿ ਰਾਤੀ ਮੇਰਾ ਮ੍ਰਭੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਵੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਣਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ[2] ਗਵਾਏ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਇਆ ਸਹਜਿ ਮਿਲਾਇਆ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਰਾਤੀ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਵੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ।੨।
ਪਿਰੁ ਰਾਵੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੜੀਏ ਪਿਰ ਕਾ ਮਹਲੁ ਤਿਨ ਪਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਸੋ ਸਹੋ[3] ਅਤਿ ਨਿਰਮਲੁ ਦਾਤਾ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ਜਾ ਹਰਿ ਭਾਇਆ ਹਰਿ ਕਾਮਣਿ ਮਨਿ ਭਾਣੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਸਾਚੇ ਕਥੇ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ।
ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਵਰਤੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਰੰਗਿ ਰਵੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।੩।
ਕਾਮਣਿ ਮਨਿ ਸੋਹਿਲੜਾ ਸਾਜਨ ਮਿਲੇ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ਰਾਮ ।
ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿਧਾਰੇ ਅਪਨਾ ਕਾਰਜੁ ਸਵਾਰੇ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਜਾਤਾ।
ਪ੍ਰੀਤਮਿ ਮੋਹ ਲਇਆ ਮਨੁ ਮੇਰਾ ਪਾਇਆ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਵਸਿਆ ਮੰਨਿ ਮੁਰਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਮੇਲਿ ਲਈ ਗੁਰ ਅਪੁਨੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੇ ।੪।੫।

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋਹਿਲੜਾ ਹਰਿ ਰਾਮਨਾਮੁ[4] ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੇ ਰਾਮ ।

1. ਅੱਲੜ੍ਹ ਸੁੰਦਰੀ ਨੇ 2. ਹਉਮੈ 3. ਸ਼ਹੁ, ਪਤੀ 4. ਨਾਮ ਹੀ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ ਹੈ

ਹਰਿ ਮਨੁ ਤਨੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭੀਜੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰੇ ਰਾਮ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰੇ ਸਭਿ ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ।
ਆਵਣ ਜਾਣ ਰਹੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਘਰਿ ਅਨਹਦ ਸੁਰਤਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਏਕੋ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਨਕ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੇ ।
ਸੋਹਿਲੜਾ ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੇ ।੧।
ਹਮ ਨੀਵੀ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਊਚਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਿਆ ਜਾਏ ਰਾਮ ।
ਗੁਰਿ ਮੇਲੀ ਬਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ਹਰਿ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ ਰਾਮ ।
ਮਿਲੁ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਏ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਰੰਗ ਸਿਉ ਰਲੀਆ[1] ਮਾਣੇ ।
ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਜਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ।
ਨਾਨਕ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਾ ਵਡਭਾਗੀ ਜੇ ਚਲੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ।
ਹਮ ਨੀਵੀ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਊਚਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਲਿਆ ਜਾਏ ਰਾਮ ।੨।
ਘਟਿ ਘਟਿ ਸਭਨਾ ਵਿਚਿ ਏਕੋ ਏਕੋ ਰਾਮ ਭਤਾਰੋ[2] ਰਾਮ ।
ਇਕਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ਵਸੈ ਇਕਨਾ ਮਨਿ ਆਧਾਰੋ ਰਾਮ ।
ਇਕਨਾ ਮਨ ਆਧਾਰੋ ਸਿਰਜਣਹਾਰੋ ਵਡਭਾਗੀ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ।
ਘਟਿ ਘਟਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੋ ਸੁਆਮੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ।
ਸਹਜੇ ਅਨਦੁ ਹੋਆ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਨਾਨਕ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੋ ।
ਘਟਿ ਘਟੇ ਸਭਨਾ ਵਿਚਿ ਏਕੋ ਏਕੋ ਰਾਮ ਭਤਾਰੋ ਰਾਮ ।੩।
ਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਹਰਿ ਧੂੜਿ ਦੇਵਹੁ ਮੈ ਪੂਰੇ ਗੁਰਕੀ ਹਮ ਪਾਪੀ ਮੁਕਤੁ ਕਰਾਇਆ ਰਾਮ ।
ਪਾਪੀ ਮੁਕਤੁ ਕਰਾਏ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ਨਿਜ ਘਰਿ ਪਾਇਆ ਵਾਸਾ ।
ਬਿਬੇਕ ਬੁਧੀ ਸੁਖਿ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮਿ ਪ੍ਰਗਾਸਾ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮੀਠ ਲਗਾਏ ।
ਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।੪।੬।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਵਾਰ ਸੂਹੀ ਕੀ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ, ਮਹਲਾ ੩

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸੂਹੈ ਵੇਸਿ[3] ਦੋਹਾਗਣੀ ਪਰ ਪਿਰੁ ਰਾਵਣ ਜਾਇ ।
ਪਿਰੁ ਛੋਡਿਆ ਘਰਿ ਆਪਣੈ ਮੋਹੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ[4] ।

1. ਖੁਸ਼ੀਆਂ 2. ਪਤੀ ਪਰਮੇਸ਼ਰ 3. ਲਾਲ ਲਾਲ ਸ਼ੋਖ ਲਿਬਾਸ ਪਾ ਕੇ
4. ਦ੍ਵੈਤਭਾਵ ਕਾਰਣ ਠੱਗੀ ਗਈ

ਮਿਠਾ ਕਰਿਕੈ ਖਾਇਆ[1] ਬਹੁ ਸਾਦਹੁ[2] ਵਧਿਆ ਰੋਗੁ ।
ਸੁਧੁ ਭਤਾਰੁ ਹਰਿ ਛੋਡਿਆ ਫਿਰਿ ਲਗਾ ਜਾਇ ਵਿਜੋਗੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪਲਟਿਆ ਹਰਿ ਰਾਤੀ ਸਾਜਿ ਸੀਗਾਰਿ ।
ਸਹਜਿ ਸਚੁ ਪਿਰੁ ਰਾਵਿਆ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਆਗਿਆਕਾਰੀ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਆਪਿ ਮੇਲੀ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਸਾਚਾ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣਿ ਨਾਰਿ ।੩।

ਮ: ੩

ਸੂਹਵੀਏ ਨਿਮਾਣੀਏ ਸੋ ਸਹੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਹਿ ਆਪਣਾ ਕੁਲੁ ਭੀ ਛੁਟੀ ਨਾਲਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਤਖਤੁ ਰਚਾਇਓਨੁ ਆਕਾਸ ਪਤਾਲਾ ।
ਹੁਕਮੇ ਧਰਤੀ ਸਾਜੀਅਨੁ ਸਚੀ ਧਰਮਸਾਲਾ ।੩।
ਆਪਿ ਉਪਾਇ ਖਪਾਇਦਾ ਸਚੇ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ।
ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿਦਾ ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਨਿਰਾਲਾ ।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਆਪੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ।੩।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸੂਹਬ[4] ਤਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਾ ਮੰਨਿ ਲੈਹਿ ਸਚੁ ਨਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਪਣਾ ਮਨਾਇ ਲੈ ਰੂਪੁ ਚੜੀ ਤਾ ਅਗਲਾ[5] ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ।
ਐਸਾ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਣਿ ਤੂ ਮੈਲਾ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵਈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਲਾਗੈ ਭਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਸੋਹਾਗਣਿ ਕਾ ਕਿਆ ਚਿਹਨੁ ਹੈ ਅੰਦਰਿ ਸਚੁ ਮੁਖੁ ਉਜਲਾ ਖਸਮੈ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੩।

ਮ: ੩

ਲੋਕਾ ਵੇ ਹਉ ਸੂਹਵੀ ਸੂਹਾ ਵੇਸੁ ਕਰੀ ।
ਵੇਸੀ[6] ਸਹੁ ਨ ਪਾਈਐ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਸ ਰਹੀ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨੀ ਸਹੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨੀ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਇਨ ਬਿਧਿ ਕੰਤ ਮਿਲੀ ।
ਪਉੜੀ— ਹੁਕਮੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀਅਨੁ ਬਹੁ ਭਿਤਿ[6] ਸੰਸਾਰਾ ।
ਤੇਰਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਜਾਪੀ ਕੇਤੜਾ ਸਚੇ ਅਲਖ ਅਪਾਰਾ ।
ਇਕਨਾ ਨੋ ਤੂ ਮੇਲਿ ਲੈਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰਾ ।
ਸਚਿ ਰਤੇ ਸੇ ਨਿਰਮਲੇ ਹਉਮੈ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਜਿਸੁ ਤੂ ਮੇਲਹਿ ਸੋ ਤੁਧੁ ਮਿਲੈ ਸੋਈ ਸਚਿਆਰਾ ।੨।

1. ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਸਮਝਕੇ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ 2. ਬਹੁਤੇ ਰਸਾਂ ਕਸਾਂ ਤੋਂ 3. ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ
4. ਖ਼ੁਸੀਆਂ ਦਾ ਲਾਲ ਰੰਗ 5. ਬਹੁਤਾ 6. ਬਾਹਰਲੇ ਭੇਸ ਨਾਲ 6. ਬਹੁਤ ਭਾਂਤ ਦਾ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸੂਹਵੀਏ ਸੂਹਾ ਸਭੁ ਸੰਸਾਰੁ ਹੈ ਜਿਨ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ।
ਖਿਨ ਮਹਿ ਝੂਠੁ ਸਭੁ ਬਿਨਸ ਜਾਇ ਜਿਉ ਟਿਕੈ ਨਾ ਬਿਰਖ ਕੀ ਛਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਾਲੋ ਲਾਲੁ ਹੈ ਜਿਉ ਰੰਗਿ ਮਜੀਠ ਸਚੜਾਉ ।
ਉਲਟੀ ਸਕਤਿ ਸਿਵੈ ਘਰਿ ਆਈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਜਿਤੁ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ।੩।

ਮ: ੩

ਸੂਹਾ ਰੰਗੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਕੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਇਸੁ ਲਹਦੇ ਬਿਲਮ ਨ ਹੋਵਈ ਰੰਡ ਬੈਠੀ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਮੁੰਧ ਇਆਣੀ ਦੁੰਮਣੀ ਸੂਹੈ ਵੇਸਿ ਲੋੁਭਾਇ ।
ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਰੰਗੁ ਲਾਲੁ ਕਰਿ ਭੈ ਭਾਇ ਸੀਗਾਰੁ ਬਣਾਇ।
ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜਿ ਚਲਨਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਆਪਿ ਉਪਾਇਅਨੁ ਆਪਿ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ।
ਤਿਸਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਪਈ ਗੁਰਸਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਰਮਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਠਉਰ ਨ ਪਾਇਨੀ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਈ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਸਭ ਚਲੈ ਰਜਾਈ ।੩।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸੂਹੈ ਵੇਸਿ ਕਾਮਣਿ ਕੁਲਖਣੀ[2] ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਛੋਡਿ ਪਰਪੁਰਖ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਓਸੁ ਸੀਲੁ ਨ ਸੰਜਮੁ ਸਦਾ ਝੂਠੁ ਬੋਲੈ ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਖੁਆਰੁ ।
ਜਿਸੁ ਪੂਰਬਿ ਹੋਵੈ ਲਿਖਿਆ ਤਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਭਤਾਰੁ ।
ਸੂਹਾ ਵੇਸੁ ਸਭੁ ਉਤਾਰਿ ਧਰੇ ਗਲਿ ਪਹਿਰੈ ਖਿਮਾ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਪੇਈਐ ਸਹੁਰੈ ਬਹੁ ਸੋਭਾ ਪਾਏ ਤਿਸੁ ਪੂਜ ਕਰੇ ਸੈਸਾਰੁ ।
ਓਹ ਰਲਾਈ ਕਿਸੈ ਦੀ ਨਾ ਰਲੈ ਜਿਸੁ ਰਾਵੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣੀ ਜਿਸੁ ਅਵਿਨਾਸੀ ਪੁਰਖੁ ਕਰਤਾਰੁ ।੩।
ਪਉੜੀ—ਇਹੁ ਜਗੁ ਆਪਿ ਉਪਾਇਅਨੁ ਕਰਿ ਚੋਜ ਵਿਡਾਨੁ[4] ।
ਪੰਚ ਧਾਤੁ ਵਿਚਿ ਪਾਈਅਨੁ ਮੋਹੁ ਝੂਠੁ ਗੁਮਾਨੁ ।
ਆਵੈ ਜਾਇ ਭਵਾਈਐ ਮਨਮੁਖੁ ਅਗਿਆਨੁ ।
ਇਕਨਾ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਓਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਗਿਆਨੁ ।
ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸਿਓਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ।੪।

1. ਉਤਰਦੇ ਨੂੰ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ 2. ਭੈੜੇ ਲੱਛਣਾਂ ਵਾਲੀ, ਆਚਰਣਹੀਣ
3. ਪੇਕੇ ਸਾਹੁਰੇ, ਲੋਕ ਪਰਲੋਕ 4. ਅਚਰਜ ਕੌਤਕ

ਮ: ੩

ਸੂਹਵੀਏ ਸੂਹਾ ਵੇਸੁ ਛਡਿ ਤੂ ਤਾ ਪਿਰ ਲਗੀ ਪਿਆਰੁ ।
ਸੂਹੈ ਵੇਸਿ ਪਿਰੁ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਮਨਮੁਖਿ ਦਝਿ ਮੁਈ ਗਾਵਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸੂਹਾ ਵੇਸੁ ਗਇਆ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਤਾ ਲਾਲੁ ਹੋਆ ਰਸਨਾ ਰਤੀ ਗੁਣ ਸਾਰਿ ।
ਸਦਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਭੈ ਭਾਇ ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਕਰਮੀ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।੩।

ਮ: ੩

ਮੁੰਧੇ[1] ਸੂਹਾ ਪਰਹਰਹੁ[2] ਲਾਲੁ ਕਰਹੁ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਵੀਸਰੈ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਮੁੰਧ ਸੁਹਾਵੀ ਸੋਹਣੀ ਜਿਸੁ ਘਰਿ ਸਹਿਜ ਭਤਾਰੁ[3] ।
ਨਾਨਕ ਸਾਧਨ ਰਾਵੀਐ ਰਾਵੇ ਰਾਵਣਹਾਰ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਮੋਹੁ ਕੂੜੁ ਕੁਟੰਬੁ ਹੈ ਮਨਮੁਖੁ ਮੁਗਧੁ ਰਤਾ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਕਰਿ ਮੁਏ ਕਿਛੁ ਸਾਥਿ ਨ ਲਿਤਾ ।
ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਜਮਕਾਲੁ ਨ ਸੁਝਈ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿਤਾ ।
ਫਿਰਿ ਵੇਲਾ ਹਥਿ ਨ ਆਵਈ ਜਮਕਾਲਿ ਵਸਿ ਕਿਤਾ ।
ਜੇਹਾ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਓਨੁ ਸੇ ਕਰਮ ਕਮਿਤਾ ।੫।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤੀਆ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਜੋ ਮੜਿਆ[4] ਲਗਿ ਜਲੰਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਤੀਆ ਜਾਣੀਅਨਿ੍ ਜਿ ਬਿਰਹੇ ਚੋਟ ਮਰੰਨਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਭੀ ਸੋ ਸਤੀਆ ਜਾਣੀਅਨਿ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖਿ ਰਹੰਨਿ ।
ਸੇਵਨਿ ਸਾਈਂ ਆਪਣਾ ਨਿਤ ਉਠਿ ਸੰਮਾਲੰਨਿ[5] ।੨।

ਮ: ੩

ਕੰਤਾਂ ਨਾਲਿ ਮਹੇਲੀਆ[6] ਸੇਤੀ ਅਗਿ ਜਲਾਹਿ ।
ਜੇ ਜਾਣਹਿ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਤਾ ਤਨਿ ਦੁਖ ਸਹਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਕੰਤ ਨ ਜਾਣਨੀ ਸੇ ਕਿਉ ਅਗਿ ਜਲਾਹਿ ।
ਭਾਵੈ ਜੀਵਉ ਕੈ ਮਰਉ ਦੂਰਹੁ ਹੀ ਭਜਿ ਜਾਹਿ ।੩।
ਪਉੜੀ—ਤੁਧੁ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਨਾਲਿ ਉਪਾਇਆ ਲੇਖੁ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿਆ ।
ਨਾਵੈ ਜੇਵਡ ਹੋਰ ਦਾਤਿ ਨਾਹੀ ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰਿਖਿਆ[7] ।

1. ਹੇ ਅੱਲ੍ਹੜ 2. ਛੱਡ ਦਿਓ 3. ਪਤੀ, ਮਾਲਕ 4. ਮੁਰਦਾ ਲਾਸ਼ ਨਾਲ
5. ਚੇਤੇ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ 6. ਇਸਤ੍ਰੀਆਂ 7. ਰੂਪ ਰੇਖਾ, ਚਿਹਨ ਚੱਕ੍ਰ

ਨਾਮੁ ਅਖੁਟੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਮੁ ਦੇਵਸੀ ਫਿਰਿ ਲੇਖੁ ਨ ਲਿਖਿਆ ।
ਸੇਵਕ ਭਾਇ ਸੇ ਜਨ ਮਿਲੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਪਿਆ । ੬ ।
ਪਉੜੀ—ਕਰਤੈ ਕਾਰਣੁ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਸੋ ਜਾਣੈ ਸੋਈ ।
ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈਅਨੁ ਆਪੇ ਫੁਨਿ ਗੋਈ[1] ।
ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਸਭ ਭਵਿ ਥਕੀ ਕਿਨਿ ਕੀਮਤਿ ਹੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਏਕੁ ਵਿਖਾਲਿਆ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀਐ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਈ । ੭ ।
ਪਉੜੀ—ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸੇ ਸਚੇ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਉਰਧਾਰੀ ।
ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆਂ ਲਗਿ ਪਏ ਗਾਵਾਰੀ[2] ।
ਜਿਨਿ ਕੀਏ ਤਿਸਹਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮਨਮੁਖਿ ਗੁਬਾਰੀ ।
ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਇਹਿ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਸਚਿਆ ਕਿਆ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੀ । ੮ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਕਾਮਣਿ ਤਉ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰਿ ਜਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਤੁ ਮਨਾਇ ।
ਮਤੁ ਸੇਜੈ ਕੰਤੁ ਨ ਆਵਈ ਏਵੈਂ ਬਿਰਥਾ ਜਾਇ ।
ਕਾਮਣਿ ਪਿਰ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਤਉ ਬਣਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਕੀਆ ਤਉ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜਾ ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਭਉ ਸੀਗਾਰੁ ਤਬੋਲ ਰਸੁ[3] ਭੋਜਨੁ ਭਾਉ ਕਰੇਇ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪੇ ਕੰਤ ਕਉ ਤਉ ਨਾਨਕ ਭੋਗੁ ਕਰੇਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਕਾਜਲ[4] ਫੂਲ ਤੰਬੋਲ ਰਸੁ ਲੇ ਧਨ ਕੀਆ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਸੇਜੈ ਕੰਤੁ ਨ ਆਇਓ ਏਵੈ ਭਇਆ ਵਿਕਾਰੁ[5] । ੨ ।

ਮ: ੩

ਧਨ ਪਿਰੁ[6] ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਬਹਨਿ ਇਕਠੇ ਹੋਇ ।
ਏਕ ਜੋਤਿ ਦੁਇ ਮੂਰਤੀ ਧਨ ਪਿਰੁ ਕਹੀਐ ਸੋਇ । ੩ ।
ਪਉੜੀ—ਭੈ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਭਉ ਊਪਜੈ ਭੈ ਭਾਇ ਰੰਗੁ ਸਵਾਰਿ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਰਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅਤਿ ਸੋਹਣਾ ਭੇਟਿਆ ਕ੍ਰਿਸਨ ਮੁਰਾਰਿ[7] ।

1. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਲੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ 2. ਬੇਸਮਝ, ਅਗਿਆਨੀ
3. ਪਾਨ 4. ਸੁਰਮਾ 5. ਬਿਅਰਥ 6. ਪਤੀ ਪਤਨੀ 7. ਕੌਤਕੀ ਪਰਮੇਸਰ

ਭਉ ਭਾਉ ਸਭੁ ਤਿਸ ਦਾ ਸੋ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਸੰਸਾਰਿ ।੯।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਸਾਲਾਹੀ ਸਦਾ ਸਦਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪਿ ਸਰੀਰੁ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਸਚਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ।
ਮਨਿ ਤਨਿ ਹਿਰਦੈ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਹਰਿ ਹੀਰਾ ਹੀਰੁ ।
ਜਨਮ ਮਰਣ ਕਾ ਦੁਖੁ ਗਇਆ ਫਿਰਿ ਪਵੈ ਨ ਫੀਰੁ[1] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਲਾਹਿ ਤੂ ਹਰਿ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰੁ ।੧੦।
ਪਉੜੀ—ਸਚਾ ਅਮਰੁ[2] ਚਲਾਇਓਨੁ ਕਰਿ ਸਚੁ ਫੁਰਮਾਣੁ ।
ਸਦਾ ਨਿਹਚਲੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸੇਵੀਐ ਸਚੁ ਸਬਦਿ ਨੀਸਾਣੁ ।
ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ ਬਣਾਇਆ ਰੰਗੁ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਣੁ ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਅਲਖੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਜਾਣੁ ।੧੧।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਚਲਾਇਦਾ ਜਗੁ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਹੀ ਆਪਿ ਲਾਇਅਨੁ ਗੁਰ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਦਹ ਦਿਸ ਇਹੁ ਮਨੁ ਧਾਵਦਾ ਗੁਰਿ ਠਾਕਿ ਰਹਾਇਆ ।
ਨਾਵੈ ਨੋ ਸਭ ਲੋਚਦੀ ਗੁਰਮਤੀ ਪਾਇਆ ।
ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੀਐ ਜੋ ਹਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।੧੨।
ਪਉੜੀ—ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਰਚਾਇਆ ਹਰਿ ਸਚੈ ਆਪੇ ।
ਇਕਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇਅਨੁ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਵਿਆਪੇ ।
ਇਹੁ ਮਾਨਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭੁ ਸਾ ਮਨਮੁਖ ਸੰਤਾਪੇ ।
ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਥਾਪੇ ।
ਸਭੁ ਜਗੁ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਓਨੁ ਸਭ ਵਰਤੈ ਆਪੇ ।੧੩।
ਪਉੜੀ—ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਕੂੜੁ ਹੈ ਕੂੜੋ ਹੋਇ ਗਇਆ ।
ਹਉਮੈ ਝਗੜਾ ਪਾਇਓਨੁ ਝਗੜੈ ਜਗੁ ਮੁਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖ ਝਗੜੁ ਚੁਕਾਇਓਨੁ ਇਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ।
ਸਭੁ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਭਉਜਲੁ ਤਰਿ ਗਇਆ ।
ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ[3] ਜੋਤਿ ਵਿਚ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਇਆ ।੧੪।
ਪਉੜੀ—ਦਰਿ ਮੰਗਤੁ ਜਾਚੈ ਦਾਨੁ ਹਰਿ ਦੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੇਹੁ ਮਿਲਾਇ ਜਨੁ ਪਾਵੈ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ।
ਅਨਹਦ ਸਬਦੁ ਵਜਾਇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਧਰਿ ।
ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਜੈ ਜੈ ਸਬਦੁ[4] ਹਰਿ ।

1. ਫੇਰ, ਚੱਕ੍ਰ 2. ਹੁਕਮ 3. ਲੀਨ ਹੋ ਗਈ 4. ਫਤਿਹ ਦੀ ਧੁਨ

ਜਗ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਆਪਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਕਰਿ ।੧੫।
ਪਉੜੀ—ਢਾਢੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵ ਸਲਾਹਿ ਸਚਾ ਉਰ ਧਾਰਿਆ ।
ਘਰੁ ਦਰੁ ਪਾਵੈ ਮਹਲੁ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ ਹਉ ਗੁਰ ਕਉ ਵਾਰਿਆ ।
ਤੂ ਆਪ ਸਵਾਰਹਿ ਆਪਿ ਸਿਰਜਨਹਾਰਿਆ ।੧੬।
ਪਉੜੀ—ਜਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਲਾਹੇ ਆਪਣਾ ਸੋ ਸੋਭਾ ਪਾਏ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਦੂਰਿ ਕਰਿ ਸਚੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਗੁਣ ਉਚਰੈ ਸਚਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਮੇਲੁ ਭਇਆ ਚਿਰੀ ਵਿਛੁੰਨਿਆ[1] ਗੁਰ ਪੁਰਖਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਮਨੁ ਮੈਲਾ ਇਵ ਸੁਧੁ ਹੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।੧੭।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦਇਆ ਕਰਿ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵੀ ਗੁਣ ਰਵਾ[2] ਮਨੁ ਸਚੈ ਰਚਨੀ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ ਬੇਅੰਤ ਹੈ ਅੰਤੁ ਕਿਨੈ ਨ ਲਖਨੀ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਚਰਣੀ ਲਗਿਆ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨਿਤ ਜਪਨੀ ।
ਜੋ ਇਛੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਸੀ ਸਭਿ ਘਰੈ ਵਿਚ ਜਚਨੀ ।੧੮।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹੀਐ ਸਚੁ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ।
ਦੂਜੀ ਕਾਰੈ ਲਗਿਆ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਵੈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤਿਆ ਨਾਮੁ ਪਾਈਐ ਨਾਮੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮ ਸਮਾਵੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਸਫਲ ਹੈ ਸੇਵਿਐ ਫਲ ਪਾਵੈ ।੧੯।
ਪਉੜੀ—ਹਉ ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ ਕਿਰਮ ਜੰਤੁ[3] ਵਡੀ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਤੂ ਅਗਮ ਦਇਆਲੁ ਅਗੰਮੁ ਹੈ ਆਪਿ ਲੈਹਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਮੈਂ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਬੇਲੀ ਕੋ ਨਹੀਂ ਤੂ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ[4] ।
ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਗਤੀ ਤਿਨੁ ਲੈਹਿ ਛਡਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਤਿਸੁ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਈ[5] ।੨੦।

—o—

1. ਵਿਛੜੇ ਹੋਏ 2. ਗੁਣ ਯਾਦ ਕਰਾਂ 3. ਕੀੜਾ, ਮਾਮੂਲੀ ਜੀਵ
4. ਮਿਤ੍ਰ 5. ਰੰਚਕ ਮਾਤਰ ਲੋਭ ਨਹੀਂ

੧੦ ਬਿਲਾਵਲ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਖਾਇਆ ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਸੋਇਆ
ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਕਾਪੜੁ ਅੰਗ ਚੜਾਇਆ ।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਸਰੀਰੁ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਸਿਉ ਜਿਤੁ ਹੁਣਿ ਖਸਮੁ ਨ ਪਾਇਆ[1] ।
ਪਉੜੀ ਛੁੜਕੀ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ਅਹਿਲਾ[2] ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ । ੧ ।
ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਨ ਦੇਈ ਲਿਵ ਲਾਗਣਿ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਣ ਵਿਸਾਰੇ ।
ਜਗਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ਜਨ ਸੇਵਕ ਤੇਰੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤੈ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਤੂ ਦਇਆਲੁ ਦਇਆਪਤਿ ਦਾਤਾ ਕਿਆ ਏਹਿ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੇ ।
ਮੁਕਤ ਬੰਧ[3] ਸਭਿ ਤੁਝ ਤੇ ਹੋਏ ਐਸਾ ਆਖਿ ਵਖਾਣੇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਮੁਕਤਿ ਕਹੀਐ ਮਨਮੁਖ ਬੰਧ ਵਿਚਾਰੇ । ੨ ।
ਸੋ ਜਨੁ ਮੁਕਤੁ ਜਿਸ ਏਕ ਲਿਵਲਾਗੀ ਸਦਾ ਰਹੈ ਹਰਿ ਨਾਲੇ ।
ਤਿਨ ਕੀ ਗਹਣ ਗਤਿ[4] ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ਸਚੈ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਭਰਮ ਭੁਲਾਣੇ ਸਿ ਮਨਮੁਖ ਕਹੀਅਹਿ ਨਾ ਉਰਵਾਰਿ ਨ ਪਾਰੇ । ੩ ।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਹਰਿਜਨ ਮਾਇਆ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਕਾਲਹਿ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰੇ । ੪ । ੧ ।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਅਤੁਲੁ[5] ਕਿਉ ਤੋਲਿਆ ਜਾਇ । ਦੂਜਾ ਹੋਇ ਤਾ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।
ਤਿਸ ਤੇ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ । ਤਿਸਦੀ ਕੀਮਤਿ ਕਿਕੂ ਹੋਇ । ੧ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ । ਤਾਕੋ ਜਾਣੈ ਦੁਬਿਧਾ ਜਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਆਪਿ ਸਰਾਫੁ ਕਸਵਟੀ ਲਾਏ । ਆਪੇ ਪਰਖੇ ਆਪਿ ਚਲਾਏ ।
ਆਪੇ ਤੋਲੇ ਪੂਰਾ ਹੋਇ । ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਏਕੋ ਸੋਇ । ੨ ।

1. ਸਭ ਕੰਮ ਧਿਰਕਾਰ ਯੋਗ ਹੈ ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨ ਹੋਈ 2. ਬਿਅਰਥ
3. ਆਜ਼ਾਦ ਤੇ ਫਾਥਾ 4. ਗੰਭੀਰ ਅਵਸਥਾ 5. ਤੋਲ ਵਿਚ ਨ ਆ ਸਕਣ ਵਾਲ਼ਾ

ਮਾਇਆ ਕਾ ਰੂਪੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਤੇ ਹੋਇ।
ਜਿਸਨੋ ਮੇਲੇ ਸੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ।
ਜਿਸਨੋ ਲਾਇ ਲਗੈ ਤਿਸੁ ਆਇ।
ਸਭੁ ਸਚੁ ਦਿਖਾਲੇ ਤਾ ਸਚਿ ਸਮਾਇ।੩।
ਆਪੇ ਲਿਵ ਧਾਤੁ ਹੈ ਆਪੇ। ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਆਪੇ ਜਾਪੇ।
ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਆਪੇ। ਨਾਨਕ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ਆਪੇ।੪।੨।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵ[1] ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ ਬਹਾਨਾ।
ਐਸਾ ਇਕੁ ਤੇਰਾ ਖੇਲੁ ਬਨਿਆ ਹੈ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਸਮਾਨਾ।੧।
ਸਤਿਗੁਰ ਪਰਚੈ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਨਾ।
ਜਿਸ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਏ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗੈ ਸਹਜ ਧਿਆਨਾ।੧।
।ਰਹਾਉ।
ਕਿਆ ਕੋਈ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋ ਕਰੇ ਅਭਿਮਾਨਾ।
ਜਬ ਅਪੁਨੀ ਜੋਤਿ ਖਿੰਚਹਿ ਤੂ ਸੁਆਮੀ ਤਬ ਕੋਈ ਕਰਉ ਦਿਖਾ
ਵਖਿਆਨਾ[2]।੨।
ਆਪੇ ਗੁਰੁ ਚੇਲਾ ਹੈ ਆਪੇ ਆਪੇ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨਾ
ਜਿਉ ਆਪਿ ਚਲਾਏ ਤਿਵੈ ਕੋਈ ਚਾਲੈ ਜਿਉ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਭਗਵਾਨਾ।੩।
ਕਹਤ ਨਾਨਕ ਤੂ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਤੇਰੇ ਕਾਮਾ।
ਇਕਨਾ ਘਰ ਮਹਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਇਕਿ ਭਰਮਿ ਭਵਹਿ[3] ਅਭਿਮਾਨਾ।੪।੩।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ[4] ਬਣਾਇਆ ਪੂਰੈ ਵੇਖਹੁ ਏਕ ਸਮਾਨਾ।
ਇਸੁ ਪਰਪੰਚ[5] ਮਹਿ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਮਤੁ ਕੋ ਧਰਹੁ
ਗੁਮਾਨਾ।੧।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਜਿਸਨੋ ਮਤਿ ਆਵੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ।
ਇਹ ਬਾਣੀ ਜੋ ਜੀਅਹੁ ਜਾਣੈ ਤਿਸੁ ਅੰਤਰਿ ਰਵੈ ਹਰਿਨਾਮਾ।੧।ਰਹਾਉ।
ਚਹੁ ਜੁਗਾ ਕਾ ਹੁਣਿ ਨਿਬੇੜਾ ਨਰ ਮਨੁਖਾ ਨੋ ਏਕੁ ਨਿਧਾਨਾ।
ਜਤੁ ਸੰਜਮ ਤੀਰਥ ਓਨਾ ਜੁਗਾ ਕਾ ਧਰਮੁ ਹੈ ਕਲਿ ਮਹਿ ਕੀਰਤਿ
ਹਰਿਨਾਮਾ[6]।੨।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਹੈ ਸੋਧਿ ਦੇਖਹੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਨਾ।੩।

1. ਸੇਵਕ 2. ਬੋਲਕੇ ਦਿਖਾਓ 3. ਭਟਕਦੇ ਹਨ 4. ਠਾਠ, ਢਾਂਚਾ
5. ਭਾਵ ਸੰਸਾਰ 6. ਕਲਿਯੁਗ ਦਾ ਧਰਮ ਹਰਿਨਾਮ ਕੀਰਤਨ ਹੈ

ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਏ ਚੂਕੈ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨਾ ।
ਕਹਤ ਸੁਣਤ ਸਭੇ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨਤ ਪਾਹਿ ਨਿਧਾਨਾ ।੪।੪।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਬਿਲਾਵਲੁ[1] ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ।
ਮੰਗਲੁ ਨਾਰੀ ਗਾਵਹਿ ਆਏ । ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।੧।
ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਹਰਿਜਨ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।੧।
।ਰਹਾਉ।
ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਤੇਰੈ ਚਾਏ । ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਆਪੇ ਸੋਭਾ ਸਦ ਹੀ ਪਾਏ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਤੇ ਸਬਦਿ ਰੰਗਾਏ । ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਰੰਗਿ ਚਲੂਲੈ[2] ਹਰਿ ਰਸਿ ਭਾਏ । ਇਹੁ ਰੰਗੁ ਕਦੇ ਨ ਉਤਰੈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਏ। ੩।
ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਮਿਟਿਆ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮੇਰਾ ।
ਜੋ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਤਿਨ ਬਹੁੜਿ ਨ ਫੇਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਪੂਰਾ ਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ।੪।੫।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਵਡਿਆਈ ਪਾਈ । ਅਚਿੰਤ[3] ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਈ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਸਬਦਿ ਜਲਾਈ । ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।੧।
ਜਗਦੀਸ ਸੇਵਉ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕਾਜਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਅਨਦੁ ਹੋਵੈ ਮਨਿ ਮੇਰੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਾਗਉ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ
ਨਿਵਾਜਾ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਮਨ ਕੀ ਪਰਤੀਤਿ ਮਨ ਤੇ ਪਾਈ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ।
ਜੀਵਣ ਮਰਣੁ ਕੋ ਸਮਸਰਿ[4] ਵੇਖੈ । ਬਹੁੜਿ ਨ ਮਰੈ ਨਾ ਜਮੁ ਪੇਖੈ ।੨।
ਘਰ ਹੀ ਮਹਿ ਸਭਿ ਕੋਟ ਨਿਧਾਨ[5] ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਿਖਾਏ ਗਇਆ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਸਦ ਹੀ ਲਾਗਾ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨ । ਅਨਦਿਨੁ ਗਾਵੈ ਏਕੋ ਨਾਮ ।੩।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਵਡਿਆਈ ਪਾਈ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ । ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ।੪।

1. ਖੁਸ਼ੀ, ਅਨੰਦ 2. ਪੋਸਤ ਦੇ ਫੁਲ ਵਰਗਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਰੰਗ 3. ਸਹਿਜਸੁਭਾ
4. ਬਰਾਬਰ 5. ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਖਜ਼ਾਨੇ

ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ । ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਦਿਖਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅਤਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਤ੍ਰਿਸਨ ਬੁਝੀ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੫।੬।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀ ਘਰੁ ੧੦

ਜਗੁ ਕਊਆ ਮੁਖਿ ਚੁੰਚ ਗਿਆਨੁ[1] ।ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਝੂਠੁ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪਾਜੁ ਲਹਗੁ ਨਿਦਾਨਿ[2] ।੧।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਚੀਤਿ ।
ਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਚੇਤਾਵੈ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਹੋਰ ਝੂਠੁ ਪਰੀਤ ।੧। ਰਹਾਉ
ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ ਸਾ ਕਾਰ ਕਮਾਵਹੁ ।ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਸਹਜ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ।
ਸਾਚੈ ਨਾਇ ਵਡਾਈ ਪਾਵਹੁ ।੨।
ਆਪਿ ਨ ਬੂਝੈ ਲੋਕ ਬੁਝਾਵੈ । ਮਨ ਕਾ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵੈ ।
ਘਰੁ ਦਰੁ ਮਹਲੁ ਠਉਰ ਕੈਸੇ ਪਾਵੈ ।੩। ਹਰਿ ਜੀਉ ਸੇਵੀਐ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ।
ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਜਿਸਕੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਨੀ ।
ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕਿਆ ਚਲੈ ਪਹਨਾਮੀ[3] ।੪।
ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਜਾਨੈ । ਆਪੈ ਆਪੁ ਮਿਲੈ ਚੂਕੈ ਅਭਿਮਾਨੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਵਖਾਨੈ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਦੂਜੀ ਦੁਰਮਤਿ ਜਾਈ ।
ਅਉਗਣ ਕਾਟਿ ਪਾਪਾ ਮਤਿ ਖਾਈ ।
ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਈ ।੬।
ਸਤਿਗਰਿ ਮਿਲਿਐ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ । ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈ ।੭।
ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਨਿਆ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ[4] । ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਨਿਆ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਾਨਿਆ ਪਰਵਾਰੈ ਸਾਧਾਰੁ ।੮।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ ਵਾਰ ਸਤ ਘਰੁ ੧੦

ਆਦਿਤਵਾਰਿ[5] ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਹੈ ਸੋਈ । ਆਪੇ ਵਰਤੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।

1. ਸੰਸਾਰ ਕਾਂ ਸਮਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੋਂ ਸਦਾ ਨਿੰਦਾ ਨਿਖੇਧੀ ਦੀ ਕਾਂ ਕਾਂ ਨਿਕਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ 2. ਅੰਤ ਪਾਜ ਉਘੜ ਜਾਏਗਾ 3. ਲੁਕਾ ਛਿਪਾ
4. ਸਰੇਸ਼ਟ ਕਾਰ 5. ਐਤਵਾਰ

ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਜਗੁ ਰਹਿਆ ਪਰੋਈ । ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ । ੧ ।
ਹਿਰਦੈ ਜਪਨੀ[1] ਜਪਉ ਗੁਣ ਤਾਸਾ । ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਅਪਰੰਪਰ ਸੁਆਮੀ
ਜਨ ਪਗਿ ਲਗਿ ਧਿਆਵਉ ਹੋਇ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਸੋਮਵਾਰਿ ਸਚਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ । ਇਸ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ।
ਆਖਿ ਆਖਿ ਰਹੇ ਸਭਿ ਲਿਵਲਾਇ । ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਤਿਸੁ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਲਖਿਆ ਨ ਜਾਇ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਰਹਿਆ
ਸਮਾਇ । ੨ ।
ਮੰਗਲਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਉਪਾਇਆ । ਆਪੇ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ।
ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋਈ ਬੂਝੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਦਰੁ ਘਰੁ ਸੂਝੈ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਲਿਵਲਾਇ । ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ । ੩ ।
ਬੁਧਵਾਰਿ ਆਪੇ ਬੁਧਿ ਸਾਰੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ । ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਖੋਇ ।
ਦਰਿ ਸਚੈ ਸਦ ਸੋਭਾ ਪਾਏ । ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ । ੪ ।
ਲਾਹਾ ਨਾਮੁ ਪਾਏ ਗੁਰ ਦੁਆਰਿ । ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਦੇਵਣਹਾਰੁ ।
ਜੋ ਦੇਵੈ ਤਿਸ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ । ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦੀ ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਰਖਹੁ ਉਰਧਾਰਿ । ਦੇਵਣਹਾਰੇ ਕਉ ਜੈਕਾਰੁ । ੫ ।
ਵੀਰਵਾਰਿ ਵੀਰ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ । ਪ੍ਰੇਤ ਭੂਤ ਸਭਿ ਦੂਜੈ ਲਾਏ ।
ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਵੇਕਾ[2] । ਸਭਨਾ ਕਰਤੇ ਤੇਰੀ ਟੇਕਾ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ । ਸੋ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਲੈਹਿ ਮਿਲਾਈ । ੬ ।
ਸੁਕ੍ਰਵਾਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ । ਆਪਿ ਉਪਾਇ ਸਭ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਕਰੈ ਬੀਚਾਰੁ । ਸਚੁ ਸੰਜਮ ਕਰਣੀ ਹੈ ਕਾਰ ।
ਵਰਤੁ ਨੇਮੁ ਨਿਤਾਪ੍ਰਤਿ ਪੂਜਾ । ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਸਭੁ ਭਾਉ ਹੈ ਦੂਜਾ । ੭ ।
ਛਨਿਛਰਵਾਰਿ ਸਉਣ ਸਾਸਤ[3] ਬੀਚਾਰੁ । ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਭਰਮੈ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ । ਜਮ ਦਰਿ ਬਾਧਾ ਚੋਟਾ ਖਾਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸਾਚਿ ਲਿਵ ਲਾਏ । ੮ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ । ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਚਿ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ।
ਤੇਰੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਤੂ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਲੈਹਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਏਕਸ ਤੇ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੋਝੀ ਹੋਇ । ੯ ।

1. ਮਾਲਾ 2. ਨਿਆਰਾ, ਵੱਖਰਾ 3. ਸ਼ਗਨ ਅਪਸ਼ਗਨ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆ

ਪੰਦ੍ਰਹ ਥਿਤੀ ਤੈ ਸਤ ਵਾਰ[1] । ਮਾਹਾ ਰੁਤੀ ਆਵਹਿ ਵਾਰ ਵਾਰ ।
ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਤਿਵੈ ਸੰਸਾਰੁ । ਆਵਾਗਉਣੁ ਕੀਆ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਿਹਚਲੁ ਸਾਚੁ ਰਹਿਆ ਕਲ ਧਾਰਿ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ । ੧੦ ।

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩

ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੇ । ਜੀਅ ਜੰਤ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਾਜੇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਰਪੰਚਿ ਲਾਗੇ । ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਮਰਹਿ ਅਭਾਗੇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਭੇਟਿਐ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । ਪਰਪੰਚੁ ਚੂਕੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇ । ੧ ।
ਜਾਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ । ਤਾਕੈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਇ ਆਪੇ ਸਭੁ ਵੇਖੈ । ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਤੇਰੈ ਲੇਖੈ ।
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹਾਏ । ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਆਵੈ ਜਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਸੋ ਜਨੁ ਬੂਝੈ । ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ । ੨ ।
ਏਕਸੁ ਤੇ ਸਭੁ ਦੂਜਾ ਹੂਆ । ਏਕੋ ਵਰਤੈ ਅਵਰੁ ਨ ਬੀਆ[2] ।
ਦੂਜੇ ਤੇ ਜੇ ਏਕੋ ਜਾਣੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਨੀਸਾਣੈ[3] ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਏਕੋ ਪਾਏ । ਵਿਚਹੁ ਦੂਜਾ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ । ੩ ।
ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਿਬੁ ਡਾਢਾ ਹੋਇ । ਤਿਸਨੋ ਮਾਰਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ ।
ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਕੁ ਰਹੈ ਸਰਣਾਈ । ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਤਿਸ ਤੇ ਊਪਰ ਨਾਹਿ ਕੋਇ । ਕਉਣੁ ਡਰੈ ਡਰੁ ਕਿਸ ਕਾ ਹੋਇ । ੪ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਸਾਂਤਿ ਵਸੈ ਸਰੀਰ । ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਫਿਰਿ ਲਗੈ ਨ ਪੀਰ[4] ।
ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ਨ ਦੁਖੁ ਪਾਏ । ਨਾਮੇ ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖੈ ਹਦੂਰਿ । ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ । ੫ ।
ਇਕਿ ਸੇਵਕ ਇਕ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ । ਆਪੇ ਕਰੇ ਹਰਿ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ।
ਏਕੋ ਵਰਤੈ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ । ਮਨਿ ਰੋਸ ਕੀਜੈ ਜੇ ਦੂਜਾ ਹੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਕਰਣੀ ਸਾਰੀ । ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੇ ਵੀਚਾਰੀ । ੬ ।
ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਸਭਿ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਤਾ ਜਾ ਸਚਿ ਰਾਤੇ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭਿ ਭਰਮਹਿ ਕਾਚੈ । ੮ ।
ਮਨਮੁਖ ਮਰਹਿ ਮਰਿ ਬਿਗਤੀ[5] ਜਾਹਿ । ਏਕੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਹਿ ।
ਅਚੇਤ ਪਿੰਡੀ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਾਰੁ ।[6] ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕਿਉ ਪਾਏ ਪਾਰੁ ।
ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਉਪਾਵਣਹਾਰੁ । ਆਪੇ ਕੀਤੋਨੁ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰੁ । ੮ ।

1. ਪੰਦ੍ਰਾਂ ਥਿੱਤਾਂ ਹਨ ਤੇ ਸੱਤ ਦਿਨ 2. ਦੂਸਰਾ 3. ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ
4. ਪੀੜਾਂ, ਦੁਖ 5. ਮੰਦੇ ਹਾਲ 6. ਅਚੇਤਨ ਤਨ ਵਿਚ ਬੇਸਮਝੀ ਦਾ ਅਨ੍ਹੇਰਾ ਹੈ

ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਭੇਖਧਾਰੀ । ਭਵਿ ਭਵਿ ਭਰਮਹਿ ਕਾਚੀ ਸਾਰੀ[1] ।
ਐਥੈ ਸੁਖੁ ਨ ਆਗੈ ਹੋਇ । ਮਨਮੁਖ ਮੁਏ ਆਪਣਾ ਜਨਮੁ ਖੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ । ਘਰ ਹੀ ਅੰਦਰਿ ਸਚੁ ਮਹਲੁ ਪਾਏ ।੯।
ਆਪੇ ਪੂਰਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ । ਏਹਿ ਥਿਤੀ ਵਾਰ ਦੂਜਾ ਦੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਅੰਧੁ ਗੁਬਾਰੁ । ਥਿਤੀ ਵਾਰਿ ਸੇਵਹਿ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ[2] ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੋਝੀ ਪਾਇ । ਇਕਤੁ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਰਹਿਆ
ਸਮਾਇ[2] ।੧੦।੨।

'ਬਿਲਾਵਲ ਕੀ ਵਾਰ' ਵਿਚੋਂ ਮਹਲਾ ੩

ਬਿਲਾਵਲੁ ਤਬ ਹੀ ਕੀਜੀਐ[3] ਜਬ ਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਨਾਮੁ ।
ਰਾਗ ਨਾਦ ਸਬਦਿ ਸੋਹਣੇ ਜਾ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ।
ਰਾਗ ਨਾਦ ਛੋਡਿ ਹਰਿ ਸੇਵੀਐ ਤਾ ਦਰਗਹ ਪਾਈਐ ਮਾਨੁ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬੀਚਾਰੀਐ ਚੂਕੈ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਿਲਾਵਲੁ ਨ ਹੋਵਈ ਮਨਮੁਖਿ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ ।
ਪਾਖੰਡਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮਨ ਹਠਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਥਾਇ ਨ ਕੋਈ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਬੀਚਾਰੀਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਹੈ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਕਟਿਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਬਿਲਾਵਲੁ ਕਰਿਹੁ ਤੁਮ ਪਿਆਰਿਹੋ ਏਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਕਟੀਐ ਸਚੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਸਦਾ ਬਿਲਾਵਲੁ ਅਨੰਦੁ ਹੈ ਜੇ ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਸਤਸੰਗਤੀ ਬਹਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਜਨ ਸੋਹਣੇ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦਹਿ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾ[4] ਜੇ ਚਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਜਿਨਕੈ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਗਵਾਇ ।
ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਗੁਣ ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਵਿਰਲੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦਹਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।

1. ਕੱਚੀ ਨਰਦ 2. ਜੋ ਲੋਕ ਥਿੱਤਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਸਮਝਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਮੂਰਖ ਹਨ 3. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਗਾਈਏ 4. ਬ੍ਰਹਿਮ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕਹਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ

ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਸਚਾ ਸੇ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਤੀਆ ਸਬਦਿ ਨ ਲਗੋ ਭਾਉ ।
ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਕਮਾਵਣਾ ਅਤਿ ਦੀਰਘੁ ਬਹੁ ਸੁਆਉ[1] ।
ਮਨ ਹਠਿ ਕਰਮ ਕਮਾਵਣੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਸਫਲੁ ਹੈ ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾ ਨਾਮ ਧਨੁ ਪਲੈ ਪਾਇ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਖਾਲੀ ਕੋ ਨਹੀ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਸਫਲੁ ਹੈ ਜੇਹਾ ਕੋ ਇਛੇ ਤੇਹਾ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਸਭ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਗਵਾਏ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀ ਸੰਤੋਖੁ ਹੋਆ ਸਚੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਸਚੁ ਧਿਆਇ ਅਮਰਾਪਦੁ[2] ਪਾਇਆ ਅਨਹਦ ਸਬਦ ਵਜਾਏ ।
ਸਚੋ ਦਹਦਿਸਿ ਪਸਰਿਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਅੰਦਰਿ ਸਚੁ ਹੈ ਸੇ ਜਨ ਛਪਹਿ ਨ ਕਿਸੈ ਦੇ ਛਪਾਏ। ੧ ।
ਮ: ੩-ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਜਾ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਮਾਨਸ ਤੇ ਦੇਵਤੇ ਭਏ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਜਿਸੁ ਦੇਇ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਚੇਇ[3] ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਨਾਮੁ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਧ੍ਰਿਗੁ ਏਹ ਆਸਾ ਦੂਜੇ ਭਾਵ ਕੀ ਜੋ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਸੁਖੁ ਪਲਰਿ[4] ਤਿਆਗਿਆ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਮਨਮੁਖ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁਲੇ ਜਨਮਿ ਮਰਹਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਏ ।
ਕਾਰਜ ਸਿਧਿ ਨ ਹੋਵਨੀ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਏ ।
ਜਿਸੁ ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਤਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਜਨ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਨਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਬਲ ਜਾਏ ।੧।

ਮ: ੩

ਆਸਾ ਮਨਸਾ ਜਗਿ ਮੋਹਣੀ ਜਿਨਿ ਮੋਹਿਆ ਸੰਸਾਰੁ ।
ਸਭੁ ਕੋ ਜਮਕੇ ਚੀਰੇ ਵਿਚਿ ਹੈ[5] ਜੇਤਾ ਸਭੁ ਆਕਾਰੁ ।
ਹੁਕਮੀ ਹੀ ਜਮੁ ਲਗਦਾ ਸੋ ਉਬਰੈ ਜਿਸੁ ਬਖਸੈ ਕਰਤਾਰੁ ।

1. ਸੁਆਰਥ 2. ਉਚੀ ਆਤਮਿਕ ਅਵਸਥਾ 3. ਪਵਿੱਤਰ 4. ਸੰਸਾਰੀ ਸੁਖ ਨੂੰ ਪਰਾਲੀ (ਫਾਲਤੂ) ਸਮਝਕੇ ਛੱਡ ਦਿਤਾ 5. ਕਾਲ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਹੈ

ਨਾਨਕ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਏਹੁ ਮਨੁ ਤਾਂ ਤਰੈ ਜਾ ਛੋਡੈ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਆਸਾ ਮਨਸਾ[1] ਮਾਰੇ ਨਿਰਾਸੁ ਹੋਇ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਜੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸ ਕਰੇਇ ।
ਓਪਾਵਾ ਸਿਰਿ ਓਪਾਉ ਹੈ ਨਾਉ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਅੰਦਰੁ ਸੀਤਲੁ ਸਾਂਤਿ ਹੈ ਹਿਰਦੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਖਾਣਾ ਪੈਨਣਾ ਨਾਨਕ ਨਾਇ ਵਡਿਆਈ ਹੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਏ ਮਨ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ[2] ਸੁਣਿ ਪਾਇਹਿ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਪਾਈਐ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਅੰਦਰਿ ਕਪਟੁ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਹੈ ਮਨਮੁਖ ਧਿਆਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ।
ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਕਾਰ ਕਮਾਵਣੀ ਦੁਖੁ ਵਰਤੈ ਦੁਖੁ ਆਗੈ ।
ਕਰਮੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੀਐ ਤਾ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਗੈ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਅੰਦਰਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਭਾਗੈ ।੧।

ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਹੈ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖਣੁ ਬੋਲਣਾ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਪ੍ਰਗਾਸਿਆ ਤਿਮਰ ਅਗਿਆਨੁ[3]
ਅੰਧੇਰੁ ਚੁਕਾਇਆ ।੨।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਮੈਲੇ ਮਰਹਿ ਗਵਾਰ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਭਨਤਿ[4] ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਜਨ ਭਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਹੁ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਜਾਈ ।
ਅੰਦਰਿ ਸੰਸਾ ਦੂਖੁ ਵਿਆਪੇ ਸਿਰਿ ਧੰਧਾ ਨਿਤ ਮਾਰ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਸੁਤੇ ਕਬਹੁ ਨ ਜਾਗਹਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਿਆਰ ।

1. ਖ਼ਾਹਸ਼, ਮਨਮਰਜ਼ੀ 2. ਸਿਖਿਆ, ਉਪਦੇਸ਼ 3. ਅਗਿਆਨ ਦਾ ਅਨ੍ਹੇਰਾ
4. ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਸਬਦੁ ਨ ਵੀਚਾਰਹਿ ਇਹੁ ਮਨਮੁਖ ਕਾ ਬੀਚਾਰ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਨਾਨਕ ਜਮੁ ਮਾਰਿ ਕਰੇ ਖੁਆਰ ।੩।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਭਗਤੀ[1] ਹਰਿ ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਹੋਰੁ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ।
ਬਿਖਿਆ ਮਾਹਿ[2] ਉਦਾਸ ਹੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇਆ ।
ਆਪਿ ਤਰਿਆ ਕੁਲ ਉਧਰੇ ਧੰਨੁ ਜਣੇਦੀ ਮਾਇਆ[3] ।
ਸਦਾ ਸਹਜੁ ਸੁਖੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਇਆ ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹਾਦੇਉ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਭੁਲੇ ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਵਧਾਇਆ ।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਿ ਪੜਿ ਮੋਨੀ ਭੁਲੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।
ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ[4] ਸੰਨਿਆਸੀ ਭੁਲੇ ਵਿਣੁ ਗੁਰ ਤਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਦੁਖੀਏ ਸਦਾ ਭ੍ਰਮਿ ਭੁਲੇ ਤਿਨ੍ਹੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇਈ ਜਨ ਸਮਧੇ[5] ਜਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਆ ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਵਸਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ।
ਤਿਸਹਿ ਸਰੇਵਹੁ ਪ੍ਰਾਣੀਹੋ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੰਸਾ ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ਸੁ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨਕਾ ਆਖਿਆ ਆਪਿ ਸੁਣੇ ਜਿ ਲਇਅਨੁ ਪੰਨੈ ਪਾਇ[6] ।੧।

ਮ: ੩

ਕਾਲੁ ਮਾਰਿ ਮਨਸਾ ਮਨਹਿ ਸਮਾਣੀ ਅੰਤਰਿ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਉ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੈ ਕਦੇ ਨ ਸੋਵੈ ਸਹਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਿਆਉ ।
ਮੀਠਾ ਬੋਲੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਉ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਸਦਾ ਸੋਹਦੇ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਸੁਖੁ ਪਾਉ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਜਗਤੁ ਜਲੰਦਾ ਰਖਿ ਲੈ ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।

1. ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੇ 2. ਵਿਸ਼ੈ ਵਿਕਾਰ ਰੂਪੀ ਜ਼ਹਿਰ ਵਿਚ 3. ਮਾਤਾ 4. ਸ਼ੈਵਾਂ ਦਾ ਰਮਤਾ ਦਲ 5. ਸਮਾਧੀ-ਸਿਥਿਤ ਹੋਏ 6. ਰੱਬੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ

ਜਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਉਬਰੈ ਤਿਤੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੁਖੁ ਵੇਖਾਲਿਆ ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਅਵਰੁ[1] ਨ ਸੁਝਈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਬਖਸਣਹਾਰੁ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਦੂਜੈ ਲਗੈ ਜਾਇ ।
ਨਾ ਇਹ ਮਾਰੀ ਨ ਮਰੈ ਨਾ ਇਹ ਹਟਿ ਵਿਕਾਇ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਪਰਜਾਲੀਐ[2] ਤਾ ਇਹ ਵਿਚਹੁਜਾਇ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਹੋਵੈ ਉਜਲਾ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਕਾ ਮਾਰਣੁ[3] ਸਬਦੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਜਾਇ । ੧ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਕੂੜੇ ਕਹਣ[4] ਕਹੰਨਿ ।
ਪੰਚ ਚੋਰ ਤਿਨਾ ਘਰੁ ਮੁਹਨਿ[5] ਹਉਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸੰਨਿ।
ਸਾਕਤ ਮੁਠੇ ਦੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਜਾਣੰਨਿ ।
ਜਿਨੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭਰਮਿ ਲੁਟਾਇਆ ਬਿਖੁ ਸਿਉ ਰਚਹਿ ਰਚੰਨਿ ।
ਦੁਸਟਾ ਸੇਤੀ ਪਿਰਹੜੀ[6] ਜਨ ਸਿਉ ਵਾਦੁ ਕਰੰਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਕਤ ਨਰਕ ਮਹਿ ਜਮਿ ਬਧੇ ਦੁਖ ਸਹੰਨਿ ।
ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਕਮਾਵਦੇ ਜਿਵ ਰਾਖਹਿ ਤਿਵੈ ਰਹੰਨਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਾਣੁ ਨਿਤਾਣੇ ਤਿਸੁ ।
ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਸਦਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤਿਸੁ ।
ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਰਸੁ ਕਵਲਾ[7] ਸੇਵਕਿ ਤਿਸੁ।
ਹਰਿ ਦਾਸਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੋਇ ਪਰਮ ਪਦਾਰਥੁ ਤਿਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਤਨਿ ਜਿਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਵਸੈ ਹਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੈ ਤਿਸੁ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਰਸੁ ਸੰਤ ਜਨਾ ਸਿਉ ਤਿਸੁ । ੧ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣਈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਦੂਰਿ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਵਿਸਰੀ ਕਿਉ ਮਨੁ ਰਹੈ ਹਜੂਰਿ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਝੂਠੈ ਲਾਲਚਿ ਕੂਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਹਦੂਰਿ । ੧ ।

1. ਹੋਰ 2. ਸਾੜੀਦੀ ਹੈ 3. ਨਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਨੁਸਖਾ, ਮਸਾਲਾ 4. ਕਥਨ, ਵਿਖਿਆਨ 5. ਲੁਟਦੇ ਹਨ 6. ਦੋਸਤੀ 7. ਮਾਇਆ ਦਾਸੀ ਹੈ

ਮ: ੩

ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਚਾ ਸੋਹਿਲਾ[1] ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਣਾ ਹਰਿ ਜਪਿਆ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ।
ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਪੂਰਨੁ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿਆ ਬਹੁੜਿ ਨ ਮਨਿ ਤਨਿ ਭੰਗੁ[2] ।੧।

1. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ
2. ਵਿਘਨ, ਰੋਕ

੧੧ ਰਾਮਕਲੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਸਤਜੁਗਿ ਸਚੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ । ਘਰਿ ਘਰਿ ਭਗਤਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਈ ।
ਸਤਜੁਗਿ ਧਰਮੁ ਪੈਰ ਹੈ ਚਾਰਿ[1] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋ ਬੀਚਾਰਿ ।੧।
ਜੁਗਿ ਚਾਰਿ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ਹੋਈ । ਜਿ ਨਾਮਿ ਲਾਗੈ ਸੋ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵੈ
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤ੍ਰੇਤੈ ਇਕ ਕਲ[2] ਕੀਨੀ ਦੂਰਿ । ਪਾਖੰਡੁ ਵਰਤਿਆ ਹਰਿ ਜਾਣਨਿ ਦੂਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੋਝੀ ਹੋਈ । ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।੨।
ਦੁਆਪੁਰਿ ਦੂਜੈ ਦੁਬਿਧਾ ਹੋਇ । ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਨੇ ਜਾਣਹਿ ਦੋਇ ।
ਦੁਆਪੁਰਿ ਧਰਮਿ ਦੁਇ ਪੈਰ ਰਖਾਏ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਤ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।੩।
ਕਲਜੁਗਿ ਧਰਮ ਕਲਾ ਇਕ ਰਹਾਏ । ਇਕ ਪੈਰਿ ਚਲੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਵਧਾਏ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਅਤਿ ਗੁਬਾਰੁ । ਸਤਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਨਾਮਿ ਉਧਾਰੁ ।੧।
ਸਭ ਜੁਗ ਮਹਿ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਸੋਈ । ਸਭ ਮਹਿ ਸਚੁ ਦੂਜਾ ਨਹੀਂ ਕੋਈ ।
ਸਾਚੀ ਕੀਰਤਿ ਸਚੁ ਸੁਖੁ ਹੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ਕੋਈ ।੫।
ਸਭ ਜੁਗਿ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਊਤਮ ਹੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਭਗਤ ਜਨੁ ਸੋਈ । ਨਾਨਕ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ਹੋਈ ।੬।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ

ਸਰਮੈ[3] ਦੀਆਂ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕੰਨੀ ਪਾਇ ਜੋਗੀ ਖਿੰਥਾ[4] ਕਰਿ ਤੂ ਦਇਆ ।
ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਬਿਭੂਤਿ ਲਾਇ ਜੋਗੀ ਤਾ ਤੀਨਿ ਭਵਣ ਜਿਣਿ ਲਇਆ[5] ।੧।

1. ਸਤਿ, ਯੱਗ, ਪੂਜਾ ਤੇ ਸਿਮਰਨ 2. ਕਲਾ, ਸ਼ਕਤੀ 3. ਉਦਮ, ਘਾਲ
4. ਖਫਨੀ 5. ਜਿਤ ਲਵੇਂਗਾ ।

ਐਸੀ ਕਿੰਗੁਰੀ ਵਜਾਇ ਜੋਗੀ ।
ਜਿਤੁ ਕਿੰਗੁਰੀ ਅਨਹਦੁ ਵਾਜੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਪਤੁ[1] ਕਰਿ ਝੋਲੀ ਜੋਗੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਭਗਤਿ ਪਾਈ ।
ਧਿਆਨ ਕਾ ਕਰਿ ਡੰਡਾ ਜੋਗੀ ਸਿੰਙੀ ਸੁਰਤਿ ਵਜਾਈ ।੨।
ਮਨੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਕਰਿ ਆਸਣਿ ਬੈਸੁ ਜੋਗੀ ਤਾ ਤੇਰੀ ਕਲਪਣਾ[2] ਜਾਈ ।
ਕਾਇਆ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਮੰਗਣਿ ਚੜਹਿ ਜੋਗੀ ਤਾ ਨਾਮੁ ਪਲੈ ਪਾਈ ।੩।
ਇਤੁ ਕਿੰਗੁਰੀ[3] ਧਿਆਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਜੋਗੀ ਨਾ ਸਚੁ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਇਤੁ ਕਿੰਗੁਰੀ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਜੋਗੀ ਅਭਿਮਾਨੁ ਨ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।੪।
ਭਉ ਭਾਉ ਦੁਇ ਪਤ ਲਾਇ ਜੋਗੀ ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਕਰਿ ਡੰਡੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵਹਿ ਤਾਂ ਤੰਤੀ ਵਾਜੈ ਇਨ ਬਿਧਿ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਖੰਡੀ ।੫।
ਹੁਕਮੁ ਬੂਝੈ ਸੋ ਜੋਗੀ ਕਹੀਐ ਏਕਸ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਸਹਸਾ ਤੂਟੈ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਵੈ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਏ ।੬।
ਨਦਰੀ ਆਵਦਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਬਿਨਸੈ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਲਿ ਤੇਰੀ ਭਾਵਨੀ ਲਾਗੇ ਤਾ ਇਹ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।੭।
ਏਹੁ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਵੈ ਜੋਗੀ ਜਿ ਕੁਟੰਬੁ ਛੋਡਿ ਪਰਭਵਣੁ[4] ਕਰਹਿ ।
ਗ੍ਰਿਹ ਸਰੀਰ ਮਹਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਅਪਣਾ ਹਰਿ
ਪ੍ਰਭੁ ਲਹਹਿ ।੮।
ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਮਿਟੀ ਕਾ ਪੁਤਲਾ ਜੋਗੀ ਇਸੁ ਮਹਿ ਰੋਗੁ ਵਡਾ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ
ਮਾਇਆ ।
ਅਨੇਕ ਜਤਨ ਭੇਖ ਕਰੈ ਜੋਗੀ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਇ ਗਵਾਇਆ ।੯।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅਉਖਧੁ ਹੈ ਜੋਗੀ ਜਿਸ ਨੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਸੋ ਪਾਏ ।੧੦।
ਜੋਗੈ ਕਾ ਮਾਰਗੁ ਬਿਖਮੁ[5] ਹੈ ਜੋਗੀ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰ ਏਕੋ ਵੇਖੈ ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ।੧੧।
ਵਿਣੁ ਵਜਾਈ ਕਿੰਗੁਰੀ ਵਾਜੈ ਜੋਗੀ ਸਾ ਕਿੰਗੁਰੀ ਵਜਾਇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕ ਮੁਕਤਿ ਹੋਵਹਿ ਜੋਗੀ ਸਾਚੈ ਰਹਹਿ ਸਮਾਇ ।੧੨।੧।

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩

ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਗੁਰਮੁਖ ਜਾਤਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝਿ ਬੁਝਾਈ[6] ।੧।
ਸੰਤਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਪਾਤਰ, ਖੱਪਰ 2. ਭਟਕਣ, ਬੇਚੈਨੀ 3. ਕਿੰਗ (ਸਾਜ਼) 4. ਘੁੰਮਣਾ ਫਿਰਨਾ 5. ਔਖਾ 6. ਗੁਰੂ ਨੇ ਸੋਝੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ।

ਸਚਿ ਰਹਹੁ ਸਦਾ ਸਹਜੁ ਸੁਖੁ ਉਪਜੈ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਈ ।੨।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਨਾਮ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮਮਤਾ ਸਬਦਿ ਜਲਾਈ ।੩।
ਜਿਸ ਤੇ ਉਪਜੈ ਤਿਸ ਤੇ ਬਿਨਸੈ ਅੰਤੇ ਨਾਮੁ ਸਖਾਈ ।੪।
ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ਦੂਰਿ ਨਹ ਦੇਖਹੁ ਰਚਨਾ ਜਿਨਿ ਰਚਾਈ ।੫।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਰਵੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਈ ।੬।
ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰਮੋਲਕ ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।੭।
ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹੁ ਮਨੁ ਰਾਖਹੁ ਇਕ ਠਾਈ ।੮।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਭੂਲੀ ਫਿਰਦੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ।੯।
ਜੋਗੀ ਜੁਗਤਿ ਗਵਾਈ ਹੰਢੈ ਪਾਖੰਡਿ ਜੋਗੁ ਨ ਪਾਈ ।੧੦।
ਸਿਵ ਨਗਰੀ[2] ਮਹਿ ਆਸਣਿ ਬੈਸੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਜੋਗੁ ਪਾਈ ।੧੧।
ਧਾਤੁਰਬਾਜੀ[3] ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ ।੧੨।
ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਸਰਵਰੁ ਹੈ ਸੰਤਹੁ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰੇ ਲਿਵਲਾਈ ।੧੩।
ਨਾਮਿ ਇਸਨਾਨੁ ਕਰਹਿ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਸਬਦੇ ਮੈਲੁ ਗਵਾਈ ।੧੪।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਅਚੇਤ ਨਾਮੁ ਚੇਤਹਿ ਨਾਹੀ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਿਨਸਿ ਜਾਈ ।੧੫।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਤ੍ਰੈ ਮੂਰਤਿ ਤ੍ਰਿਗੁਣਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ।੧੬।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ[4] ਛੂਟੈ ਚਉਥੈ ਪਦ ਲਿਵਲਾਈ ।੧੭।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਹਿ ਪੜਿ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣਹਿ ਤਿੰਨਾ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ ।੧੮।
ਬਿਖਿਆ ਮਾਤੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ਉਪਦੇਸੁ ਕਹਹਿ ਕਿਸੁ ਭਾਈ ।੧੯।
ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਊਤਮ ਬਾਣੀ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਰਹੀ ਸਮਾਈ ।੨੦।
ਬਾਣੀ ਲਾਗੈ ਸੋ ਗਤਿ ਪਾਏ ਸਬਦੇ ਸਚਿ ਸਮਾਈ ।੨੧।
ਕਾਂਇਆ ਨਗਰੀ ਸਬਦੇ ਖੋਜੇ ਨਾਮੁ ਨਵੰਨਿਧਿ ਪਾਈ ।੨੨।
ਮਨਸਾ[5] ਮਾਰਿ ਮਨੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣਾ ਬਿਨੁ ਰਸਨਾ ਉਸਤਤਿ ਕਰਾਈ ।੨੩।
ਲੋਇਣ[6] ਦੇਖਿ ਰਹੇ ਬਿਸਮਾਦੀ ਚਿਤੁ ਅਦਿਸਟਿ[7] ਲਗਾਈ ।੨੪।
ਅਦਿਸਟੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਨਿਰਾਲਮੁ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।੨੫।
ਹਉ ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀ ਸਦਾ ਅਪਣਾ ਜਿਨਿ ਸਾਚੀ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।੨੬।
ਨਾਨਕ ਏਕ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਨਾਵਹੁ ਗਤਿ ਪਤਿ ਪਾਈ ।੨੭।੨।

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਕੀ ਪੂਜਾ ਦੁਲੰਭ ਹੈ ਸੰਤਹੁ ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਈ ।੧।
ਸੰਤਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੂਰਾ ਪਾਈ। ਨਾਮੋ ਪੂਜ ਕਰਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਮੈਲਾ ਸੰਤਹੁ ਕਿਆ ਹਉ ਪੂਜ ਚੜਾਈ ।੨।

1. ਇਕ ਥਾਂ ਟਿਕਾ ਕੇ 2. ਰੱਬੀ ਮੰਡਲ 3. ਮਾਇਕ ਖੇਡ 3. ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਗੰਢ 5. ਖਾਹਸ਼ 6. ਅੱਖਾਂ 7. ਅਦ੍ਰਿਸ਼ਟ ਸੱਤਾ ਵਿਚ

ਹਰਿ ਸਾਚੇ ਭਾਵੈ ਸਾ ਪੂਜਾ ਹੋਵੈ ਭਾਣਾ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।੩।
ਪੂਜਾ ਕਰੈ ਸਭੁ ਲੋਕੁ ਸੰਤਹੁ ਮਨਮੁਖਿ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ।੪।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸੰਤਹੁ ਏਹ ਪੂਜਾ ਥਾਇ ਪਾਈ ।੫।
ਪਵਿਤ ਪਾਵਨ ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੬।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਹੋਰ ਪੂਜ ਨ ਹੋਵੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲੀ ਲੋਕਾਈ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਸੰਤਹੁ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਈ ।੮।
ਆਪੇ ਨਿਰਮਲੁ ਪੂਜ ਕਰਾਏ ਗੁਰਸਬਦੀ ਥਾਇ ਪਾਈ ।੯।
ਪੂਜਾ ਕਰਹਿ ਪਰੁ ਬਿਧਿ[1] ਨਹੀਂ ਜਾਣਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮਲੁ ਲਾਈ ।੧੦।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਪੂਜਾ ਜਾਣੈ ਭਾਣਾ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।੧੧।
ਭਾਣੇ ਤੇ ਸਭਿ ਸੁਖ ਪਾਵੈ ਸੰਤਹੁ ਅੰਤੇ ਨਾਮੁ ਸਖਾਈ ।੧੨।
ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ਸੰਤਹੁ ਕੂੜਿ ਕਰਹਿ ਵਡਿਆਈ ।੧੩।
ਪਾਖੰਡਿ ਕੀਨੈ ਜਮੁ ਨਹੀਂ ਛੋਡੈ ਲੈ ਜਾਸੀ ਪਤਿ ਗਵਾਈ[2] ।੧੪।
ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤਿਨਹੀ ਪਾਈ ।੧੫।
ਏਹੁ ਮਨੂਆ ਸੁੰਨ ਸਮਾਧਿ ਲਗਾਵੈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।੧੬।
ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣਹਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲਾਈ ।੧੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵੈ ਆਪੁ ਗਵਾਵੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।੧੮।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਵਖਾਣੈ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਈ ।੧੯।
ਭੈ ਭੰਜਨੁ ਅਤਿ ਪਾਪਨਿਖੰਜਨੁ[3] ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ।੨੦।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ।੨੧।

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩

ਹਮ ਕੁਚਲ ਕੁਚੀਲ[4] ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ਮਿਲਿ ਸਬਦੇ ਮੈਲੁ ਉਤਾਰੀ ।੧।
ਸੰਤਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰੀ ।
ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਕਰਤੈ ਆਪਿ ਸਵਾਰੀ ।
ਰਹਾਉ ।
ਪਾਰਸੁ ਪਰਸੇ ਫਿਰਿ ਪਾਰਸੁ ਹੋਏ ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ।੨।
ਇਕਿ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਫਿਰਹਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ਤਿਨ ਜੂਐ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ।੩।
ਇਕਿ ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਰਾਮਨਾਮੁ ਉਰਿਧਾਰੀ ।੪।
ਅਨਦਿਨੁ ਰਾਤੇ ਸਹਜੇ ਮਾਤੇ ਸਹਜੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।੫।
ਭੈ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ਕਬ ਹੀ ਭੈ ਭਾਇ[5] ਭਗਤਿ ਸਵਾਰੀ ।੬।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇਆ ਗਿਆਨਿ ਤਤਿ ਬੀਚਾਰੀ ।੭।

1. ਢੰਗ, ਤਰੀਕਾ 2. ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰ ਕੇ 3. ਪਾਪ ਕੱਟਣ ਵਾਲਾ 4. ਅਤਿ ਮਲੀਨ 5. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ

ਆਪੇ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਭੰਡਾਰੀ ।੮।
ਤਿਸ ਕਿਆ ਗੁਣਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਹਉ ਗਾਵਾ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੯।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਜਪੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਾਲਾਹੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪਿ[1] ਨਿਵਾਰੀ ।੧੦।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਅਖੁਟ ਸਚੇ ਭੰਡਾਰੀ ।੧੧।
ਅਪਣਿਆਂ ਭਗਤਾਂ ਨੋ ਆਪੇ ਤੁਠਾ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਕਲ[2]ਧਾਰੀ ।੧੨।
ਤਿਨ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਸਦਾ ਭੁਖ ਲਾਗੀ ਗਾਵਨਿ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੧੩।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ ਤਿਸਕਾ ਆਖਣੁ ਬਿਖਮੁ ਬੀਚਾਰੀ ।੧੪।
ਸਬਦਿ ਲਗੇ ਸੇਈ ਜਨ ਨਿਸਤਰੇ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ।੧੫।
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸਾਚੇ ਕੋ ਪਾਰਿ ਨ ਪਾਵੈ ਬੂਝੈ ਕੋ ਵੀਚਾਰੀ ।੧੬।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋਈ ਪਾਇਆ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੀ ।੧੭।
ਕਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸਬਦੇ ਰਾਤੀ ਸਾਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰੀ ।੧੮।
ਕਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਰਹੀ ਭਰਪੂਰੇ ਪਾਈਐ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੧੯।
ਜੋ ਪ੍ਰਭੁ ਖੋਜਹਿ ਸੇਈ ਪਾਵਹਿ ਹੋਰਿ ਫੂਟਿ ਮੂਏ ਅਹੰਕਾਰੀ ।੨੦।
ਬਾਦੀ[3] ਬਿਨਸਹਿ ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਪਿਆਰੀ ।੨੧।
ਸੋ ਜੋਗੀ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਬੀਚਾਰੇ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰੀ ।੨੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਤਿਨੈ ਪਛਾਤਾ ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਾਰੀ ।੨੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਨ ਸੇਵਹਿ ਮਾਇਆ ਲਾਗੈ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਅਹੰਕਾਰੀ ।੨੪।
ਜਿਚਰੁ ਅੰਦਰਿ ਸਾਸੁ ਤਿਚਰੁ ਸੇਵਾ ਕੀਚੈ ਜਾਇ ਮਿਲੀਐ ਰਾਮ ਮੁਰਾਰੀ[4] ।੨੫।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਤ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਿਅ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੀ ।੨੬।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਵਾਰੀ ਵਾਰਿ ਘੁਮਾਈ[5] ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿਹਾਰੀ ।੨੭।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇਗਾ ਉਬਰੇ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੨੮।
ਆਪਿ ਜਗਾਏ ਸੇਈ ਜਾਗੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੨੯।
ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਮੂਏ ਜਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਭਗਤ ਜੀਵੈ ਵੀਚਾਰੀ ।੩੦।੪।

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩

ਨਾਮੁ ਖਜਾਨਾ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਰਹੇ ਆਘਾਈ ।੧।
ਸੰਤਹੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ।
ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਪੂਰੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ[6] ਦੇਦਾ ਰਿਜਕੁ ਸਬਾਈ[7] ।੨।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰਣਾ ਸੋ ਕਰਿ ਰਹਿਆ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ।੩।

1. ਹਉਮੈ 2. ਕਲਾ, ਸ਼ਕਤੀ 3. ਝਗੜਾਲੂ 4. ਪਰਮੇਸ਼ਰ 5. ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ
6. ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ 7. ਸਭ ਨੂੰ ।

ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਏ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਈ ।੪।
ਤਿਸਹਿ ਸਰੇਵਹੁ[1] ਤਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ।੫।
ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਅਲਖੁ ਨ ਲਖਣਾ ਜਾਈ ।੬।
ਆਪੇ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਆਪੇ ਤਿਸਨੋ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਈ ।੭।
ਇਕਿ ਦਾਤੇ ਇਕਿ ਮੰਗਤੇ ਕੀਤੇ ਆਪੇ ਭਗਤਿ ਕਰਾਈ ।੮।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੀ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਸਚੇ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ।੯।
ਆਪਿ ਸਰੂਪੁ ਸਿਆਣਾ ਆਪੇ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ।੧੦।
ਆਪੇ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਅੰਤਰਿ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ।੧੧।
ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਨਿਗੁਰੀ[2] ਅੰਧ ਫਿਰੈ ਲੋਕਾਈ ।੧੨।
ਜਿਨੀ ਚਾਖਿਆ ਤਿਨਾ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।੧੩।
ਇਕਨਾ ਨਾਵਹੁ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਇਕਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ[3]।੧੪।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹਿਹੁ ਸੰਤਹੁ ਤਿਸਦੀ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ।੧੫।
ਤਿਸਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਰਾਜਾ ਕਰਿ ਤਪਾਵਸੁ[4] ਬਣਤ ਬਣਾਈ ।੧੬।
ਨਿਆਉ ਤਿਸੈ ਕਾ ਹੈ ਸਦ ਸਾਚਾ ਵਿਰਲੇ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਈ ।੧੭।
ਤਿਸਨੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹੁ ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ।੧੮।
ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੈ ਸੋ ਜਨੁ ਸੀਝੈ ਜਿਸੁ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਈ ।੧੯।
ਸਚਾ ਆਪਿ ਸਦਾ ਹੈ ਸਾਚਾ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਈ ।੨੦।
ਨਾਨਕ ਸੁਣਿ ਵੇਖਿ ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾਦੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਰਵਿਆ
ਸ੍ਰਬ ਥਾਈ ।੨੧।੫।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੩ ਅਨੰਦੁ

ਅਨੰਦੁ ਭਇਆ ਮੇਰੀ ਮਾਏ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਤ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਸੇਤੀ[5] ਮਨਿ ਵਜੀਆ ਵਾਧਾਈਆ[6]।
ਰਾਗ ਰਤਨ ਪਰਵਾਰ ਪਰੀਆ ਸਬਦ ਗਾਵਣ ਆਈਆ ।
ਸਬਦੋ ਤ ਗਾਵਹੁ ਹਰੀ ਕੇਰਾ ਮਨਿ ਜਿਨੀ ਵਸਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਅਨੰਦੁ ਹੋਆ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੈ ਪਾਇਆ ।੧।
ਏ ਮਨ ਮੇਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ ।
ਹਰਿ ਨਾਲਿ ਰਹੁ ਤੂ ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਦੂਖ ਸਭਿ ਵਿਸਾਰਣਾ ।

1. ਪੂਜਨ ਕਰੋ 2. ਗੁਰੂ ਹੀਣ 3. ਸੋਝੀ 4. ਨਿਆਇ 5 ਕੁਦਰਤੀ ਜੀਵਨ ਜੀਊਕੇ, 6. ਮਨ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ

ਅੰਗੀਕਾਰੁ ਓਹੁ ਕਰੇ ਤੇਰਾ ਕਾਰਜ ਸਭਿ ਸਵਾਰਣਾ ।
ਸਭਨਾ ਗਲਾ ਸਮਰਥੁ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕ ਮੰਨ ਮੇਰੇ ਸਦਾ ਰਹੁ ਹਰਿ ਨਾਲੇ ।੨।
ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬਾ ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ ।
ਘਰਿ ਤ ਤੇਰੈ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਦੇਹਿ ਸੁ ਪਾਵਏ ।
ਸਦਾ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹ ਤੇਰੀ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਵਏ ।
ਨਾਮੁ ਜਿਨ ਕੈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਵਾਜੇ ਸਬਦ ਘਨੇਰੇ[1] ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਕਿਆ ਨਾਹੀ ਘਰਿ ਤੇਰੈ ।੩।
ਸਾਚਾ ਨਾਮੁ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੋ ।
ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ਮੇਰਾ ਜਿਨਿ ਭੁਖਾ ਸਭਿ ਗਵਾਈਆ ।
ਕਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖ ਮਨਿ ਆਇ ਵਸਿਆ ਜਿਨਿ ਇਛਾ ਸਭਿ ਪੁਜਾਈਆ।
ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਤਾ ਗੁਰੂ ਵਿਟਹੁ ਜਿਸ ਦੀਆ ਏਹਿ ਵਡਿਆਈਆਂ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸਬਦਿ ਧਰਹੁ ਪਿਆਰੋ ।
ਸਾਚਾ ਨਾਮ ਮੇਰਾ ਆਧਾਰੋ ।੪।
ਵਾਜੇ ਪੰਚ ਸਬਦ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ[2]
ਘਰਿ ਸਭਾਗੈ ਸਬਦ ਵਾਜੇ ਕਲਾ ਜਿਤੁ ਘਰਿ ਧਾਰੀਆ ।
ਪੰਚ ਦੂਤ[3] ਤੁਧੁ ਵਸਿ ਕੀਤੇ ਕਾਲੁ ਕੰਟਕੁ ਮਾਰਿਆ ।
ਧੁਰਿਕਰਮਿ ਪਾਇਆ ਤੁਧੁ ਜਿਨ ਕਉ ਸਿ ਨਾਮਿ ਹਰਿ ਕੈ ਲਾਗੇ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਤਹ ਸੁਖੁ ਹੋਆ ਤਿਤੁ ਘਰਿ ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ ।
ਸਾਚੀ ਲਿਵੈ[4] ਬਿਨੁ ਦੇਹ ਨਿਮਾਣੀ ।
ਦੇਹ ਨਿਮਾਣੀ ਲਿਵੈ ਬਾਝਹੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰੀਆ ।
ਤੁਧੁ ਬਾਝੁ ਸਮਰਥ ਕੋਇ ਨਾਹੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬਨਵਾਰੀਆ ।
ਏਸ ਨਉ ਹੋਰੁ ਥਾਉ ਨਾਹੀ ਸਬਦਿ ਲਾਗਿ ਸਵਾਰੀਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਲਿਵੈ ਬਾਝਹੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰੀਆ ।੬।
ਆਨੰਦੁ ਆਨੰਦੁ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਆਨੰਦੁ ਗੁਰੂ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ।
ਜਾਣਿਆ ਅਨੰਦੁ ਸਦਾ ਗੁਰ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਪਿਆਰਿਆ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਿਲਵਿਖ[5] ਕਟੇ ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ[6] ਸਾਰਿਆ ।
ਅੰਦਰਹੁ ਜਿਨ ਕਾ ਮੋਹੁ ਤੁਟਾ ਤਿਨ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਚੈ ਸਵਾਰਿਆ ।

1. ਬੇਅੰਦਾਜ਼ ਗੁੰਜਾਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ 2. ਵਾਜੇ ਪੰਜ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ— ਤਾਰ ਦੇ, ਚੰਮ ਦੇ, ਧਾਤ ਦੇ, ਫੂਕ ਵਾਲੇ ਤੇ ਘੜਾ । ਭਾਵ ਰੂਹਾਨੀ ਜੀਵਨ ਵਾਲੇ ਲਈ ਹਰ ਪਾਸੇ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਸਾਜ ਵਜਦੇ ਹਨ 3. ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ ਬੁਰਿਆਈਆਂ 4. ਰੱਬੀ ਲਗਨ 5. ਪਾਪ 6. ਸੁਰਮਾ ਪਾਇਆ

ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹੁ ਅਨੰਦੁ ਹੈ ਆਨੰਦ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ।੭।
ਬਾਬਾ ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਵੈ ।
ਪਾਵੈ ਤ ਸੋ ਜਨੁ ਦੇਹਿ ਜਿਸਨੋ ਹੋਰਿ ਕਿਆ ਕਰਹਿ ਵੇਚਾਰਿਆ ।
ਇਕਿ ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਫਿਰਹਿ ਦਹ ਦਿਸਿ ਇਕਿ ਨਾਮਿ ਲਾਗਿ
ਸਵਾਰਿਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨੁ ਭਇਆ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿਨਾ ਭਾਣਾ ਭਾਵਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਸੁ ਦੇਹਿ ਪਿਆਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਵਏ ।੮।
ਆਵਹੁ ਸੰਤ ਪਿਆਰਿਹੋ ਅਕਥ ਕੀ ਕਰਹ· ਕਹਾਣੀ ।
ਕਰਹ ਕਹਾਣੀ ਅਕਥ ਕੇਰੀ ਕਿਤੁ ਦੁਆਰੈ ਪਾਈਐ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸਭੁ ਸਉਪਿ ਗੁਰ ਕਉ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਪਾਈਐ ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿਹੁ ਗੁਰੂ ਕੇਰਾ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਕਥਿਹੁ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ।੯।
ਏ ਮਨ ਚੰਚਲਾ ਚਤੁਰਾਈ[1] ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਚਤੁਰਾਈ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ ਤੂ ਸੁਣਿ ਮੰਨ ਮੇਰਿਆ ।
ਏਹ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਜਿਨਿ ਏਤੁ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਮਾਇਆ ਤ ਮੋਹਣੀ ਤਿਨੈ ਕੀਤੀ ਜਿਨਿ ਠਗਉਲੀ[2] ਪਾਈਆ ।
ਕੁਰਬਾਣੁ ਕੀਤਾ ਤਿਸੈ ਵਿਟਹੁ ਜਿਨਿ ਮੋਹੁ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਚੰਚਲ ਚਤੁਰਾਈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।੧੦।
ਏ ਮਨ ਪਿਆਰਿਆ ਤੂ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਮਾਲੇ[3] ।
ਏਹੁ ਕੁਟੰਬੁ[4] ਤੂ ਜਿ ਦੇਖਦਾ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ ।
ਸਾਥਿ ਤੇਰੈ ਚਲੈ ਨਾਹੀ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਕਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ।
ਐਸਾ ਕੰਮੁ ਮੂਲੇ ਨ ਕੀਚੈ ਜਿਤੁ ਅੰਤਿ ਪਛੋਤਾਈਐ ।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਾ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਿ ਤੂ ਹੋਵੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲੇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਮਨ ਪਿਆਰੇ ਤੂ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਮਾਲੇ ।੧੧।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰਾ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਅੰਤੋ ਨ ਪਾਇਆ ਕਿਨੈ ਤੇਰਾ ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਤੂ ਜਾਣਹੇ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਖੇਲੁ ਤੇਰਾ ਕਿਆ ਕੋ ਆਖਿ ਵਖਾਣਏ ।
ਆਖਹਿ ਤ ਵੇਖਹਿ ਸਭੁ ਤੂਹੈ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਤੂ ਸਦਾ ਅਗੰਮੁ ਹੈ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ।੧੨।
ਸੁਰਿਨਰਮੁਨਿਜਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਖੋਜਦੇ ਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ।

1. ਚਲਾਕੀ 2. ਮਾਇਆ ਦੀ ਠਗ-ਬੂਟੀ 3. ਚੇਤੇ ਕਰ 4. ਪਰਿਵਾਰ

ਪਾਇਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀਨੀ ਸਚਾ ਮਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ ਇਕਿ ਵੇਖਿ ਪਰਸਣਿ ਆਇਆ[1] ।
ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਚੂਕਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਲਾ ਭਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਤੁਠਾ[2] ਤਿਨਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ। ੧੩ ।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਚਾਲ ਨਿਰਾਲੀ ।
ਚਾਲਾ ਨਿਰਾਲੀ ਭਗਤਾਹ ਕੇਰੀ ਬਿਖਮ[3] ਮਾਰਗਿ ਚਲਣਾ ।
ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਤਜਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬਹੁਤੁ ਨਾਹੀ ਬੋਲਣਾ ।
ਖੰਨਿਅਹੁ ਤਿਖੀ[4] ਵਾਲਹੁ ਨਿਕੀ ਏਤੁ ਮਾਰਗਿ ਜਾਣਾ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨੀ ਆਪੁ ਤਜਿਆ ਹਰਿ ਵਾਸਨਾ ਸਮਾਣੀ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਚਾਲ ਭਗਤਾ ਜੁਗਹੁ ਜੁਗੁ ਨਿਰਾਲੀ । ੧੪ ।
ਜਿਉ ਤੂ ਚਲਾਇਹਿ ਤਿਵ ਚਲਹ ਸੁਆਮੀ ਹੋਰੁ ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ।
ਜਿਵ ਤੂ ਚਲਾਇਹਿ ਤਿਵੈ ਚਲਹ ਜਿਨਾ ਮਾਰਗਿ ਪਾਵਹੇ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਜਿਨ ਨਾਮਿ ਲਾਇਹਿ ਸਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹੇ ।
ਜਿਸਨੋ ਕਥਾ ਸੁਣਾਇਹਿ ਆਪਣੀ ਸਿ ਗੁਰ ਦੁਆਰੈ[5] ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵਹੇ ।੧੫
ਏਹੁ ਸੋਹਿਲਾ[6] ਸਬਦੁ ਸੁਹਾਵਾ
ਸਬਦੋ ਸੁਹਾਵਾ ਸਦਾ ਸੋਹਿਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਏਹੁ ਤਿਨ ਕੈ ਮੰਨਿ ਵਸਿਆ ਜਿਨ ਧੁਰਹੁ ਲਿਖਿਆ ਆਇਆ ।
ਇਕਿ ਫਿਰਹਿ ਘਨੇਰੇ ਕਰਹਿ ਗਲਾ ਗਲੀ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਬਦੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸੁਣਾਇਆ । ੧੬
ਪਵਿਤੁ ਹੋਏ ਸੇ ਜਨਾ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ।
ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ ਪਵਿਤੁ ਹੋਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ੍ਹੀ ਧਿਆਇਆ ।
ਪਵਿਤੁ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੁਟੰਬ ਸਹਿਤ ਸਿਉ ਪਵਿਤੁ ਸੰਗਤਿ ਸਬਾਈਆ ।
ਕਹਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੁਣਦੇ ਪਵਿਤੁ ਸੇ ਪਵਿਤੁ ਜਿਨੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੇ ਪਵਿਤੁ ਜਿਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ । ੧੭ ।
ਕਰਮੀ[7] ਸਹਜੁ ਨ ਊਪਜੈ ਵਿਣੁ ਸਹਜੈ ਸਹਸਾ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਹ ਜਾਇ ਸਹਸਾ ਕਿਤੈ ਸੰਜਮਿ ਰਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।
ਸਹਸੈ ਜੀਉ ਮਲੀਣੁ ਹੈ ਕਿਤੁ ਸੰਜਮਿ[8] ਧੋਤਾ ਜਾਏ ।
ਮੰਨੁ ਧੋਵਹੁ ਸਬਦਿ ਲਾਗਹੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹਹੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਹਜੁ ਉਪਜੈ ਇਹ ਸਹਸਾ[9] ਇਵ ਜਾਇ । ੧੮ ।

1. ਕੋਈ ਵਿਰਲੇ ਹੀ ਉਸਨੂੰ ਤੱਕਣ ਤੇ ਛੂਹਣ ਵਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਧਨ 2. ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ
3. ਕਠਿਨ 4. ਖੰਡੇ ਦੀ ਧਾਰ ਤੋਂ ਤੇਜ 5. ਗੁਰੂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ 6. ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਗੀਤ
7. ਕਰਮਕਾਂਡ ਨਾਲ 8. ਵਿਧੀ, ਜਤਨ 9. ਸ਼ੰਕਾ, ਭਰਮ

ਜੀਅਹੁ ਮੈਲੇ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ
ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ ਤ ਮੈਲੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਜੂਐ ਹਾਰਿਆ ।
ਏਹ ਤਿਸਨਾ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਲਗਾ ਮਰਣੁ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ।
ਵੇਦਾ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਉਤਮੁ ਸੋ ਸੁਣਹਿ ਨਾਹੀ ਫਿਰਹਿ ਜਿਉ ਬੇਤਾਲਿਆ[1] ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਸਚੁ ਤਜਿਆ ਕੂੜੇ ਲਾਗੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਜੂਐ ਹਾਰਿਆ । ੧੯ ।
ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ
ਬਾਹਰਹੁ ਤ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਕਰਣੀ ਕਮਾਣੀ ।
ਕੂੜ ਕੀ ਸੋਇ[2] ਪਹੁਚੈ ਨਾਹੀ ਮਨਸਾ ਸਚਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਜਨਮੁ ਰਤਨੁ ਜਿਨੀ ਖਟਿਆ ਭਲੇ ਸੇ ਵਣਜਾਰੇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਮੰਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦਾ ਰਹਹਿ ਗੁਰ ਨਾਲੇ । ੨੦ ।
ਜੇ ਕੋ ਸਿਖੁ ਗੁਰੂ ਸੇਤੀ ਸਨਮੁਖੁ[3] ਹੋਵੈ ।
ਹੋਵੈ ਤ ਸਨਮੁਖੁ ਸਿਖੁ ਕੋਈ ਜੀਅਹੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਨਾਲੇ ।
ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਨ ਹਿਰਦੈ ਧਿਆਏ ਅੰਤਰ ਆਤਮੈ ਸਮਾਲੇ ।
ਆਪੁ ਛਡਿ ਸਦਾ ਰਹੈ ਪਰਣੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣੈ ਕੋਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੁਣਹੁ ਸੰਤਹੁ ਸੋ ਸਿਖੁ ਸਨਮੁਖੁ ਹੋਏ । ੨੧ ।
ਜੇ ਕੋ ਗੁਰ ਤੇ ਵੇਮੁਖੁ ਹੋਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵੈ ।
ਪਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਰਥੈ ਕੋਈ ਪੁਛਹੁ ਬਿਬੇਕੀਆ ਜਾਏ ।
ਅਨੇਕ ਜੂਨੀ ਭਰਮਿ ਆਵੈ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ ।
ਫਿਰਿ ਮੁਕਤਿ ਪਾਏ ਲਾਗਿ ਚਰਣੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਵੀਚਾਰਿ ਦੇਖਹੁ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਏ । ੨੨ ।
ਆਵਹੁ ਸਿਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰਿਹੋ ਗਾਵਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਬਾਣੀ ਤ ਗਾਵਹੁ ਗੁਰੂ ਕੇਰੀ ਬਾਣੀਆ ਸਿਰਿ ਬਾਣੀ[4] ।
ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਮੁ[5] ਹੋਵੈ ਹਿਰਦੈ ਤਿਨਾ ਸਮਾਣੀ ।
ਪੀਵਹੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਦਾ ਰਹਹੁ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਜਪਿਹੁ ਸਾਰਿਗਪਾਣੀ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਦਾ ਗਾਵਹੁ ਏਹ ਸਚੀ ਬਾਣੀ । ੨੩ ।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਹੋਰ ਕਚੀ ਹੈ ਬਾਣੀ ।
ਬਾਣੀ ਤ ਕਚੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਝਹੁ ਹੋਰ ਕਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਕਹਦੇ ਕਚੇ ਸੁਣਦੇ ਕਚੇ ਕਚੀ[6] ਆਖਿ ਵਖਾਣੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਕਰਹਿ ਰਸਨਾ ਕਹਿਆ ਕਛੂ ਨ ਜਾਣੀ ।
ਚਿਤੁ ਜਿਨ ਕਾ ਹਿਰਿ ਲਇਆ ਮਾਇਆ ਬੋਲਨਿ ਪਏ ਰਵਾਣੀ[7]।

1. ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਜੋ ਨਾਮ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਸਗੋਂ ਬੇਤਾਲਾਂ ਵਾਂਗ ਭਟਕਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ । 2. ਖਬਰ, ਸੂੰਹ, 3. ਹਜ਼ੂਰੀ, ਆਗਿਆਕਾਰ 4. ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ ਕਲਾਮ 5. ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 6. ਕੱਚਿਆਂ ਨੇ
7. ਜ਼ਬਾਨੀ ਕਲਾਮੀਂ, ਐਵੇਂ

ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਾਝਹੁ ਹੋਰ ਕਚੀ ਬਾਣੀ ।੨੪।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਤੰਨੁ ਹੈ ਹੀਰੇ ਜਿਤੁ ਜੜਾਉ ।
ਸਬਦੁ ਰਤਨੁ ਜਿਤੁ ਮੰਨੁ ਲਾਗਾ ਏਹੁ ਹੋਆ ਸਮਾਉ ।
ਸਬਦ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਮਿਲਿਆ ਸਚੈ ਲਾਇਆ ਭਾਉ ।
ਆਪੇ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਆਪੇ ਜਿਸਨੋ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਬਦੁ ਰਤਨੁ ਹੈ ਹੀਰਾ ਜਿਤੁ ਜੜਾਉ ।੨੫।
ਸਿਵ ਸਕਤਿ[1] ਆਪਿ ਉਪਾਇਕੈ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ ।
ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਾਏ ਆਪਿ ਵੇਖੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਏ ।
ਤੋੜੇ ਬੰਧਨ ਹੋਵੈ ਮੁਕਤੁ ਸਬਦੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਵੈ ਏਕਸ ਸਿਉ ਲਿਵਲਾਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਆਪਿ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਾਏ ।੨੬।
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੁੰਨ ਪਾਪ ਬੀਚਾਰਦੇ ਤਤੈ[2] ਸਾਰ ਨਾ ਜਾਣੀ ।
ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ਗੁਰੂ ਬਾਝਹੁ ਤਤੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੀ ।
ਤਿਹੀ ਗੁਣੀ ਸੰਸਾਰੁ ਭ੍ਰਮਿ ਸੁਤਾ ਸੁਤਿਆ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗੇ ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ
ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸੋ ਤਤੁ ਪਾਏ ਜਿਸਨੋ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਗੈ
ਜਾਗਤ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ ।੨੭।
ਮਾਤਾ ਕੇ ਉਦਰ ਮਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੇ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ।
ਮਨਹੁ ਕਿਉ ਵਿਸਾਰੀਐ ਏਵਡੁ ਦਾਤਾ ਜਿ ਅਗਨਿ ਮਹਿ ਆਹਾਰੁ[3] ਪਹੁਚਾਵਏ।
ਓਸਨੋ ਕਿਹੁ ਪੋਹਿ ਨ ਸਕੀ ਜਿਸ ਨਉ ਆਪਣੀ ਲਿਵ ਲਾਵਏ ।
ਆਪਣੀ ਲਿਵ ਆਪੇ ਲਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀਐ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਵਡੁ ਦਾਤਾ ਸੋ ਕਿਉ ਮਨਹੁ ਵਿਸਾਰੀਐ ।੨੮।
ਜੈਸੀ ਅਗਨਿ ਉਦਰ ਮਹਿ ਤੈਸੀ ਬਾਹਰਿ ਮਾਇਆ ।
ਮਾਇਆ ਅਗਨਿ ਸਭ ਇਕੋ ਜੇਹੀ ਕਰਤੈ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ ।
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਤਾ ਜੰਮਿਆ ਪਰਵਾਰਿ ਭਲਾ ਭਾਇਆ ।
ਲਿਵ[4] ਛੁੜਕੀ ਲਗੀ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਇਆ ਅਮਰੁ[5] ਵਰਤਾਇਆ ।
ਏਹ ਮਾਇਆ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਵਿਸਰੈ ਮੋਹੁ ਉਪਜੈ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਲਾਇਆ[6] ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜਿਨਾ ਲਿਵਲਾਗੀ ਤਿਨੀ ਵਿਚੇ
ਮਾਇਆ ਪਾਇਆ ।੨੯।

1. ਚੇਤਨਾ ਤੇ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ 2. ਧਰਮ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ 3. ਭੋਜਨ 4. ਰੱਬੀ ਲਗਨ
5. ਹੁਕਮ 6. ਮਾਇਆ ਦਾ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਲ ਰੱਬ ਭੁਲ ਜਾਵੇ ਤੇ
ਮੋਹ ਕਾਰਣ ਬਿਰਤੀ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲਗ ਜਾਵੇ ।

ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ[1] ਹੈ ਮੁਲ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਮੁਲਿ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ਕਿਸੈ ਵਿਟਹੁ ਰਹੇ ਲੋਕ ਵਿਲਲਾਇ[2] ।
ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤਿਸ ਨੋ ਸਿਰੁ ਸਉਪੀਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਜਾਇ ।
ਜਿਸ ਦਾ ਜੀਉ ਤਿਸੁ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਹਰਿ ਆਪਿ ਅਮੁਲਕੁ ਹੈ ਭਾਗ ਤਿਨਾ ਕੇ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਹਰਿ ਪਲੈ ਪਾਇ। ੩੦ ।

ਹਰਿ ਰਾਸਿ[3] ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ
ਹਰਿ ਰਾਸਿ ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਵਣਜਾਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਰਾਸਿ ਜਾਣੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਿਤ ਜਪਿਹੁ ਜੀਅਹੁ[4] ਲਾਹਾ ਖਟਿਹੁ ਦਿਹਾੜੀ ।
ਏਹੁ ਧਨੁ ਤਿਨਾ ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ ਹਰਿ ਆਪੇ ਭਾਣਾ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਰਾਸਿ ਮੇਰੀ ਮਨੁ ਹੋਆ ਵਣਜਾਰਾ ।੩੧।

ਏ ਰਸਨਾ ਤੂ ਅਨ ਰਸਿ[5] ਰਾਚਿ ਰਹੀ ਤੇਰੀ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ।
ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ਹੋਰਤੁ ਕਿਤੈ ਜਿਚਰੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਲੈ ਨ ਪਾਇ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਇ ਪਲੈ ਪੀਐ ਹਰਿਰਸੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਲਾਗੈ ਆਇ ।
ਏਹੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਕਰਮੀ ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਜਿਸੁ ਆਇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹੋਰਿ ਅਨ ਰਸ ਸਭਿ ਵੀਸਰੇ ਜਾ ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ। ੩੨ ।

ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਹਰਿ ਤੁਮ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ।
ਹਰਿ ਜੋਤਿ ਰਖੀ ਤੁਧੁ ਵਿਚਿ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ।
ਹਰਿ ਆਪੇ ਮਾਤਾ ਆਪੇ ਪਿਤਾ ਜਿਨਿ ਜੀਉ ਉਪਾਇ ਜਗਤੁ ਦਿਖਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੁਝਿਆ ਤਾ ਚਲਤੁ ਹੋਆ ਚਲਤੁ[6] ਨਦਰੀ ਆਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਾ ਮੂਲੁ ਰਚਿਆ ਜੋਤ ਰਾਖੀ ਤਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ।੩੩।

ਮਨਿ ਚਾਉ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭ ਆਗਮੁ ਸੁਣਿਆ ।
ਹਰਿ ਮੰਗਲੁ ਗਾਉ ਸਖੀ ਗ੍ਰਿਹੁ ਮੰਦਰੁ ਬਣਿਆ[7] ।
ਹਰਿ ਗਾਉ ਮੰਗਲੁ ਨਿਤ ਸਖੀਏ ਸੋਗੁ ਦੂਖੁ ਨ ਵਿਆਪਏ ।
ਗੁਰ ਚਰਨ ਲਾਗੇ ਦਿਨ ਸਭਾਗੇ ਆਪਣਾ ਪਿਰੁ ਜਾਪਏ ।
ਅਨਹਤ ਬਾਣੀ ਗੁਰਸਬਦਿ ਜਾਣੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿਰਸੁ ਭੋਗੋ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ ਕਰਣਕਾਰਣ ਜੋਗੋ ।੩੪।

ਏ ਸਰੀਰਾ ਮੇਰਿਆ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਕੈ ਕਿਆ ਤੁਧੁ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ ।

1. ਅਮੋਲਕ 2. ਵਿਰਲਾਪ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ 3. ਪੂੰਜੀ 4. ਦਿਲੋ ਮਨੋ
5. ਦੁਨਿਆਵੀ ਰਸਕਸ 6. ਕੌਤਕ 7. ਘਰ ਹੀ ਮੰਦਰ ਸਮਾਨ ਸਜ ਗਿਆ ਹੈ ।

ਕਿ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ ਤੁਧੁ ਸਰੀਰਾ
ਜਾ ਤੂ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ ।
ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਰਚਨੁ ਰਚਿਆ ਸੋ ਹਰਿ ਮਨਿ ਨ
ਵਸਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਿਆ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਪਰਵਾਣੁ ਹੋਆ ਜਿਨਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ
ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।੩੫।

ਏ ਨੇਤ੍ਰਹੁ ਮੇਰਿਹੋ, ਹਰਿ ਤੁਮ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਧਰੀ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ
ਦੇਖਹੁ ਕੋਈ ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਦੇਖਹੁ ਕੋਈ ਨਦਰੀ ਹਰਿ ਨਿਹਾਲਿਆ ।
ਏਹੁ ਵਿਸੁ ਸੰਸਾਰੁ[1] ਤੁਮ ਦੇਖਦੇ ਏਹੁ ਹਰਿ ਕਾ ਰੂਪੁ ਹੈ ਹਰਿ ਰੂਪੁ
ਨਦਰੀ ਆਇਆ[2] ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੁਝਿਆ ਜਾ ਵੇਖਾ ਹਰਿ ਇਕੁ ਹੈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ
ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਏਹਿ ਨੇਤ੍ਰ ਅੰਧ[3] ਸੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਦਿਬ ਦ੍ਰਿਸਟਿ[4]
ਹੋਈ ।੩੬।

ਏ ਸ੍ਰਵਣਹੁ ਮੇਰਿਹੋ ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ[5] ।
ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ ਸਰੀਰਿ ਲਾਏ ਸੁਣਹੁ ਸਤਿ ਬਾਣੀ ।
ਜਿਤੁ ਸੁਣੀ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਆ ਰਸਨਾ ਰਸਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਸਚੁ ਅਲਖ ਵਿਡਾਣੀ[6] ਤਾਕੀ ਗਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਏ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸੁਣਹੁ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੋਵਹੁ ਸਾਚੈ ਸੁਨਣੈ ਨੋ ਪਠਾਏ। ੩੭।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿ ਕੈ ਵਾਜਾ ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ[7] ।
ਵਜਾਇਆ ਵਾਜਾ ਪਉਣ ਨਉ ਦੁਆਰੇ ਪਰਗਟੁ ਕੀਏ ਦਸਵਾ ਗੁਪਤੁ
ਰਖਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਦੁਆਰੈ ਲਾਇ ਭਾਵਨੀ ਇਕਨਾ ਦਸਵਾ ਦੁਆਰੁ[8] ਦਿਖਾਇਆ ।
ਤਹ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਨਾਉ ਨਵਨਿਧਿ ਤਿਸਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਪਾਇਆ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਪਿਆਰੈ ਜੀਉ ਗੁਫਾ ਅੰਦਰਿ ਰਖਿ ਕੈ ਵਾਜਾ
ਪਵਣੁ ਵਜਾਇਆ ।੩੮।
ਏਹੁ ਸਾਚਾ ਸੋਹਿਲਾ ਸਾਚੈ ਘਰਿ ਗਾਵਹੁ ।
ਗਾਵਹੁ ਤ ਸੋਹਿਲਾ ਘਰਿ ਸਾਚੈ ਜਿਥੈ ਸਦਾ ਸਚੁ ਧਿਆਵਹੇ ।

1. ਸਮੂੰਹ ਸੰਸਾਰ 2. ਦਿਸ ਰਿਹਾ ਹੈ 3. ਜੋਤਿ ਹੀਣ 4. ਗਿਆਨਵਾਨ 5. ਭੇਜੇ ਗਏ ਹੋ 6. ਅਸਚਰਜ ਰੂਪ 7. ਸਰੀਰ ਦੀ ਗੁਫਾ ਵਿਚ ਚੇਤਨਤਾ ਪਾ ਕੇ ਸੁਆਸਾਂ ਦਾ ਵਾਜਾ ਵਜਾਇਆ ਹੈ 8. ਨੌਂ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ

ਸਚੋ ਧਿਆਵਹਿ ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਬੁਝਾਵਹੇ ।
ਇਹੁ ਸਚੁ ਸਭਨਾ ਕਾ ਖਸਮੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਸੋ ਜਨੁ ਪਾਵਹੇ ।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਚੁ ਸੋਹਿਲਾ ਸਚੈ ਘਰਿ ਗਾਵਹੇ ।੩੯।
ਅਨਦੁ ਸੁਣਹੁ ਵਡਭਾਗੀਹੋ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ।
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਉਤਰੇ ਸਗਲ ਵਿਸੂਰੇ[1] ।
ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ[2] ਉਤਰੇ ਸੁਣੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਸੰਤ ਸਾਜਨ ਭਏ ਸਰਸੇ[3] ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਣੀ ।
ਸੁਣਤੇ ਪੁਨੀਤ[4] ਕਹਤੇ ਪਵਿਤੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ ।
ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰ ਚਰਣ ਲਾਗੇ ਵਾਜੇ ਅਨਹਦ ਤੂਰੇ[5] ।੪੦।੧।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋਧੈ ਵੀਰੈ ਪੂਰਬਾਣੀ ਕੀ ਧੁਨੀ ।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਹਜੈ ਦਾ ਖੇਤੁ ਹੈ ਜਿਸਨੋ ਲਾਏ ਭਾਉ ।
ਨਾਉ ਬੀਜੇ ਨਾਉ ਉਗਵੈ ਨਾਮੇ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਹਉਮੈ ਏਹੋ ਬੀਜੁ ਹੈ ਸਹਸਾ ਗਇਆ ਵਿਲਾਇ ।
ਨਾ ਕਿਛੁ ਬੀਜੇ ਨ ਉਗਵੈ ਜੋ ਬਖਸੇ ਸੋ ਖਾਇ ।
ਅੰਭੈ ਸੇਤੀ ਅੰਭੁ[6] ਰਲਿਆ ਬਹੁੜਿ ਨ ਨਿਕਸਿਆ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚਲਤੁ ਹੈ ਵੇਖਹੁ ਲੋਕਾ ਆਇ ।
ਲੋਕੁ ਕਿ ਵੇਖੈ ਬਪੁੜਾ[7] ਜਿਸਨੋ ਸੋਝੀ ਨਾਹਿ ।
ਜਿਸੁ ਵੇਖਾਲੇ ਸੋ ਵੇਖੈ ਜਿਸੁ ਵਸਿਆ ਮਨ ਮਾਹਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖੁ ਦੁਖ ਕਾ ਖੇਤੁ ਹੈ ਦੁਖੁ ਬੀਜੇ ਦੁਖੁ ਖਾਇ ।
ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਜੰਮੈ ਦੁਖਿ ਮਰੈ ਹਉਮੈ ਕਰਤ ਵਿਹਾਇ ।
ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਨ ਸੁਝਈ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਇ ।
ਜੋ ਦੇਵੈ ਤਿਸੈ ਨ ਜਾਣਈ ਦਿਤੇ ਕਉ ਲਪਟਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਮਾਵਣਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਸੋਇ ।

1. ਝੁਰੇਵੇਂ 2. ਕਸ਼ਟ 3. ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੋਏ 4. ਪਵਿਤਰ 5. ਰੂਹਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਧੁਨਿ ਗੂੰਜਾਇਮਾਨ ਹੋ ਗਈ 6. ਪਾਣੀ 7. ਬੇਚਾਰਾ

ਸੁਖੈ ਏਹੁ ਬਿਬੇਕੁ ਹੈ ਅੰਤਰੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਅਗਿਆਨ ਕਾ ਭ੍ਰਮੁ ਕਟੀਐ ਗਿਆਨੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਏਕੋ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਸੋਇ ।੩।
ਪਾਉੜੀ—ਸਚੈ ਤਖਤੁ ਰਚਾਇਆ ਬੈਸਣ ਕਉ ਜਾਈ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਈ ।
ਆਪੇ ਕੁਦਰਤਿ ਸਾਜੀਅਨੁ ਕਰਿ ਮਹਲ ਸਰਾਈ ।
ਚੰਦ ਸੂਰਜੁ ਦੁਇ ਚਾਨਣੇ ਪੂਰੀ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ।
ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਸੁਣੇ ਆਪਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਧਿਆਈ ।੧।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਤੂ ਸਚੀ ਨਾਈ[1] ।੧। ਰਹਾਉ ।

ਸਲੋਕੁ

ਕਬੀਰ ਮਹਿਦੀ ਕਰਿ ਕੈ ਘਾਲਿਆ ਆਪੁ ਪੀਸਾਇ ਪੀਸਾਇ ।
ਤੈ ਸਹ ਬਾਤ ਨ ਪੁਛੀਆ ਕਬਹੂ ਨ ਲਾਈ ਪਾਇ[2] ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਮਹਿਦੀ ਕਰਿਕੈ ਰਖਿਆ ਸੋ ਸਹੁ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਆਪੇ ਪੀਸੈ ਆਪੇ ਘਸੈ ਆਪੇ ਹੀ ਲਾਇ ਲਏਇ ।
ਇਹੁ ਪਿਰਮ ਪਿਆਲਾ[3] ਖਸਮ ਕਾ ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ ।੨।
ਪਉੜੀ —ਵੇਕੀ[4] ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈਅਨੁ ਸਭ ਹੁਕਮਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ਸਮਾਹੀ ।
ਆਪੇ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸਦਾ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਾਹੀ ।
ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਖੁ ਤੂ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਹੀ ।
ਸਭਨਾ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ਹੈ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਹੀ ।
ਤੁਧੁ ਜੇਵਡ ਮੈ ਨਾਹਿ ਕੋ ਕਿਸੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਈ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰੀ ਫਾਵੀ ਹੋਈ ਭਾਲਿ[5] ।
ਸੋ ਸਹੁ ਸਾਂਤਿ ਨ ਦੇਵਈ ਕਿਆ ਚਲੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਅੰਤਰਿ ਰਖੀਐ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਸਹੁ ਪਾਇਆ ਜਾ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ
ਕਰਤਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਧੰਧਾ ਧਾਵਤ ਦਿਨੁ ਗਇਆ ਰੈਣਿ ਗਵਾਈ ਸੋਇ ।
ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬਿਖੁ[6] ਖਾਇਆ ਮਨਮੁਖਿ ਚਲਿਆ ਰੋਇ ।

1. ਸਿਫਤ ਸਨਾ, ਮਹਿਮਾ 2. ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ 3. ਪ੍ਰੀਤ ਦਾ ਜਾਮ 4. ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਦੀ
5. ਲੱਭ ਲੱਭ ਕੇ ਥੱਕ ਗਈ 6. ਜ਼ਹਿਰ

ਸਿਰੈ ਉਪਰਿ ਜਮ ਡੰਡੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਤਿ ਖੋਇ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਕਦੇ ਨ ਚੇਤਿਓ ਫਿਰਿ ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਜਮਡੰਡੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਮਿਲਿ ਰਹੈ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਇਕਿ ਆਪਣੀ ਸਿਫਤਿ ਲਾਇਅਨੁ ਦੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮਤੀ ।
ਇਕਨਾ ਨੋ ਨਾਉ ਬਖਸਿਓਨੁ ਅਸਥਿਰੁ ਹਰਿ ਸਤੀ ।
ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੋ ਹੁਕਮਿ ਕਰਹਿ ਭਗਤੀ ।
ਏਨਾ ਨੋ ਭਉ ਅਗਲਾ[1] ਪੂਰੀ ਬਣਤ ਬਣਤੀ ।
ਸਭੁ ਇਕੋ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਦਾ ਮੰਨਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾਈ ।੩।

ਸਲੋਕੁ

ਕਬੀਰ ਕਸਉਟੀ ਰਾਮ ਕੀ ਝੂਠਾ ਟਿਕੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਰਾਮ ਕਸਉਟੀ ਸੋ ਸਹੈ ਜੋ ਮਰਜੀਵਾ[2] ਹੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਕਿਉ ਕਰਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਾਰੀਐ ਕਿਉ ਕਰਿ ਮਿਰਤਕੁ ਹੋਇ[3] ।
ਕਹਿਆ ਸਬਦੁ ਨ ਮਾਨਈ ਹਉਮੈ ਛਡੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਉਮੈ ਛੁਟੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤੁ ਸੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਤਿਸੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਲਾਗੈ ਕੋਇ ।੨।

ਮ: ੩

ਜੀਵਤ ਮਰਣਾ ਸਭੁ ਕੋ ਕਹੈ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕਿਉ ਹੋਇ ।
ਭੈ ਕਾ ਸੰਜਮੁ ਜੇ ਕਰੇ ਦਾਰੂ ਭਾਉ ਲਾਏਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੁਖ ਸਹਜੇ ਬਿਖੁ ਭਵਜਲੁ ਨਾਮਿ ਤਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੩।

ਪਉੜੀ—ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਰਚਾਇਓਨੁ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਵਰਤਾਰਾ ।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਉਪਾਇਨੁ ਹੁਕਮਿ ਕਮਾਵਨਿ ਕਾਰਾ ।
ਪੰਡਿਤ ਪੜਦੇ ਜੋਤਕੀ[4] ਨਾ ਬੂਝਹਿ ਬੀਚਾਰਾ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤੇਰਾ ਖੇਲੁ ਹੈ ਸਚੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ।
ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਸਚਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਈ ।੪।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਮਨ ਕਾ ਝੂਠਾ ਝੂਠੁ ਕਮਾਵੈ । ਮਾਇਆ ਨੋ ਫਿਰੈ ਤਪਾ[5] ਸਦਾਵੈ ।
ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਸਭਿ ਤੀਰਥ ਗਾਹੈ । ਓਹੁ ਤਪਾ ਕੈਸੇ ਪਰਮਗਤਿ ਲਹੈ ।

1. ਬਹੁਤਾ ਅਦਬ 2. ਮਰਜੀਉੜਾ 3. ਮਨ ਮਰ ਕੇ ਮੁਰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ 4. ਜੋਤਿਸ਼ ਦੇ ਗਿਆਤਾ 5. ਤਪੱਸਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਪਰਮਾਰਥੀ

ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਕੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ । ਨਾਨਕ ਸੋ ਤਪਾ ਮੋਖੰਤਰੁ ਪਾਵੈ ।੧।

ਮ: ੩

ਸੋ ਤਪਾ ਜਿ ਇਹੁ ਤਪੁ ਘਾਲੇ । ਸਤਿਗੁਰ ਨੌ ਮਿਲੈ ਸਬਦੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਇਹੁ ਤਪੁ ਪਰਵਾਣੁ ।
ਨਾਨਕ ਸੋ ਤਪਾ ਦਰਗਹਿ ਪਾਵੈ ਮਾਣੁ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਰਾਤਿ ਦਿਨਸੁ ਉਪਾਇਅਨੁ ਸੰਸਾਰ ਕੀ ਵਰਤਨਿ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਆਨੇਰੁ ਬਿਨਾਸਣਿ ।
ਹੁਕਮੇ ਹੀ ਸਭ ਸਾਜੀਅਨੁ ਰਵਿਆ ਸਭ ਵਣਿ ਤ੍ਰਿਣਿ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਭਣਿ ।
ਸਬਦੇ ਹੀ ਸੋਝੀ ਪਈ ਸਚੈ ਆਪਿ ਬੁਝਾਈ ।੫।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਅਭਿਆਗਤ[1] ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਜਿਨਕੇ ਚਿਤ ਮਹਿ ਭਰਮੁ।
ਤਿਸਦੈ ਦਿਤੈ ਨਾਨਕਾ ਤੇਹੋ ਜੇਹਾ ਧਰਮੁ ।
ਅਭੈ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਰਮ ਪਦੁ ਤਾਕਾ ਭੂਖਾ ਹੋਇ ।
ਤਿਸ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ਨਾਨਕਾ ਵਿਰਲਾ ਪਾਏ ਕੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਅਭਿਆਗਤ ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿਜਿ ਪਰਘਰਿ ਭੋਜਨੁ ਕਰੇਨਿ ।
ਉਦਰੈ ਕਾਰਣਿ ਆਪਣੇ ਬਹਲੇ[2] ਭੇਖ ਕਰੇਨਿ ।
ਅਭਿਆਗਤ ਸੇਈ ਨਾਨਕਾ ਜਿ ਆਤਮ ਗਉਣੁ[3] ਕਰੇਨਿ ।
ਭਾਲਿ ਲਹਨਿ ਸਹੁ ਆਪਣਾ ਨਿਜ ਘਰਿ ਰਹਣੁ ਕਰੇਨਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਅੰਬਰੁ ਧਰਤਿ ਵਿਛੋੜਿਅਨੁ ਵਿਚਿ ਸਚਾ ਅਸਰਾਉ ।
ਘਰੁ ਦਰੁ ਸਭੋ ਸਚੁ ਹੈ ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਸਚਾ ਨਾਉ ।
ਸਭੁ ਸਚਾ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਸਮਾਉ ।
ਸਚਾ ਆਪਿ ਤਖਤੁ ਸਚਾ ਬਹਿ ਸਚਾ ਕਰੇ ਨਿਆਉ ।
ਸਭੁ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਖ ਲਖਾਈ ।੬।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਰੈਣਾਇਰ[4] ਮਾਹਿ ਅਨੰਤੁ[5] ਹੈ ਕੂੜੀ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਆਪਣੈ ਬਹੁਤੀ ਲਹੈ ਸਜਾਇ ।

1. ਮੰਗਤਾ ਸਾਧੂ 2. ਬਹੁਤੇ 3. ਆਤਮ ਖੋਜ 4. ਸਮੁੰਦਰ 5. ਬੇਅੰਤਤਾਈ

ਰੈਣਾਇਰ ਮਹਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੈ ਕਰਮੀ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈਐ ਜੇ ਚਲੈ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਹਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨ ਸੇਵਿਓ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਜਨਮਿ ਬਿਨਾਸੁ ।
ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਨ ਚਖਿਓ ਕਮਲੁ ਨ ਹੋਇਓ ਪਰਗਾਸੁ ।
ਬਿਖੁ ਖਾਧੀ ਮਨਮੁਖੁ ਮੁਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਣਾਸੁ ।
ਇਕਸੁ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਵਿਣੁ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣ ਧ੍ਰਿਗੁ ਵਾਸੁ ।
ਜਾ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਚਾ ਤਾਂ ਹੋਵੈ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸੁ ।
ਤਾ ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਾ ਕਰੇਸਤਿਗੁਰੂ ਕੀ ਕਬਹਿ ਨ ਛੋਡੈ ਪਾਸੁ ।
ਜਿਉ ਜਲ ਮਹਿ ਕਮਲੁ ਅਲਿਪਤੋ ਵਰਤੈ ਤਿਉ ਵਿਚੇ ਗਿਰਹ ਉਦਾਸੁ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ਸਭੁ ਕੋ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵ ਹਰਿ ਗੁਣਤਾਸੁ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਛਤੀਹ ਜੁਗ ਗੁਬਾਰੁ[1] ਸਾ ਆਪੇ ਗਣਤ ਕੀਨੀ ।
ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਸਾਜੀਅਨੁ ਆਪਿ ਮਤਿ ਦੀਨੀ ।
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਸਾਜਿਅਨੁ ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਗਣਤ[2] ਗਣੀਨੀ ।
ਜਿਸੁ ਬੁਝਾਏ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਪਤੀਨੀ ।
ਸਭੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਈ ।੭।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਇਹੁ ਤਨੁ ਸਭੋ ਰਤੁ ਹੈ ਰਤੁ[3] ਬਿਨੁ ਤੰਨੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਜੋ ਸਹਿ ਰਤੇ ਆਪਣੈ ਤਿਨ ਤਨਿ ਲੋਭ ਰਤੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਭੈ ਪਇਐ ਤਨੁ ਖੀਣੁ ਹੋਇ ਲੋਭ ਰਤੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਜਿਉ ਬੈਸੰਤਰਿ ਧਾਤੁ ਸੁਧੁ ਹੋਇ[4] ਤਿਉ ਹਰਿ ਕਾ ਭਉ
ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸੋਹਣੇ ਜੋ ਰਤੇ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਤਾ ਬਨਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸਿਆ ਤਾ ਸਉਪਿਆ ਭਗਤਿ
ਭੰਡਾਰੁ ।
ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਤਾ ਜਾਗਿਆ ਚੂਕਾ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਾਰੁ ।
ਤਿਸਨੋ ਰੂਪੁ ਅਤਿ ਅਗਲਾ ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ।

1. ਅਨ੍ਹੇਰ 2. ਲੇਖਾ ਪੱਤਾ 3. ਲਹੂ 4. ਜਿਵੇਂ ਅੱਗ ਦੁਆਰਾ ਧਾਤੂ ਸੋਧੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਰੱਬੀ ਅਦਬ ਸਦਕੇ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਮੈਲ ਧੋਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਸਦਾ ਰਵੈ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਸੀਗਾਰੁ ਨਾ ਜਾਣਨੀ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਸਭੁ ਹਾਰਿ ।
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਜੰਮਹਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਸੈਸਾਰੈ ਵਿਚਿ ਸੋਭ ਨ ਪਾਇਨੀ ਅਗੈ ਜਿ ਕਰੇ ਸੁ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਏਕੁ ਹੈ ਦੁਹੁ ਵਿਚਿ ਹੈ ਸੰਸਾਰ ।
ਚੰਗੈ ਮੰਦੈ[1] ਆਪਿ ਲਾਇਅਨੁ ਸੋ ਕਰਨਿ ਜਿ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾਰੁ ।੨।

ਮ: ੩

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵਈ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ ਜਾਇ ।
ਜੇ ਬਹੁਤੇਰਾ ਲੋਚੀਐ[2] ਵਿਣ ਕਰਮਾ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਇ ।
ਤਿਨ੍ ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਨ ਚੁਕਈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ।
ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ਸੋ ਖਾਲੀ ਕੋਈ ਨਾਹਿ ।
ਤਿਨ ਜਮ ਕੀ ਤਲਬ[3] ਨ ਹੋਵਈ ਨ ਓਇ ਦੁਖ ਸਹਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਬਰੇ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।੩।

ਪਉੜੀ—ਆਪਿ ਅਲਿਪਤੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਹੋਰਿ ਧੰਧੈ ਸਭਿ ਧਾਵਹਿ ।
ਆਪਿ ਨਿਹਚਲੁ ਅਚਲੁ ਹੈ ਹੋਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੁਖਿ ਪਾਵਹਿ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਈਐ ਸਚਿ ਸਿਫਤਿ ਸਮਾਵਹਿ ।
ਸਚਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸੁਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ।੮।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂ ਸਭੋ ਵਰਤੈ ਸਚੁ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੈ ਜੋ ਬੁਝੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸਚੁ ।
ਕਥਨੀ ਬਦਨੀ[4] ਕਰਤਾ ਫਿਰੈ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੂਝੈ ਸਚੁ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਭਗਤੁ ਹੋਇ ਵਿਣੁ ਮੰਨੇ ਕਚੁ ਨਿਕਚੁ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣਨੀ[5] ਓਨਾ ਅੰਦਰਿ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰੁ ।

1. ਭਲੇ ਤੇ ਮਾੜੇ ਪਾਸੇ ਵਲ 2. ਚਾਹੀਏ 3. ਬੁਲਾਵਾ, ਤਾੜਨਾ 4. ਕਥਾ ਵਖਿਆਨ
5. ਬੋਲਣ ਦੀ ਵੀ ਜਾਚ ਨਹੀਂ

ਓਇ ਆਪਣੈ ਸੁਆਇ[1] ਆਇ ਬਹਿ ਗਲਾ ਕਰਹਿ
ਓਨਾ ਮਾਰੇ ਜਮੁ ਜੰਦਾਰੁ[2] ।
ਅਗੈ ਦਰਗਹ ਲੇਖੈ ਮੰਗਿਐ ਮਾਰਿ ਖੁਆਰੁ ਕੀਚਹਿ ਕੂੜਿਆਰ ।
ਏਹ ਕੂੜੈ ਕੀ ਮਲੁ ਕਿਉ ਉਤਰੈ ਕੋਈ ਕਢਹੁ ਇਹੁ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਾ ਨਾਮੁ ਦਿੜਾਏ ਸਭਿ ਕਿਲ ਵਿਖ ਕਟਣਹਾਰੁ ।
ਨਾਮੁ ਜਪੇ ਨਾਮੋ ਆਰਾਧੇ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕਰਹੁ ਸਭਿ ਨਮਸਕਾਰੁ ।
ਮਲੁ ਕੂੜੀ ਨਾਮਿ ਉਤਾਰੀਅਨੁ ਜਪਿ ਨਾਮੁ ਹੋਆ ਸਚਿਆਰੁ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਿਸ ਦੇ ਏਹਿ ਚਲਿਤ[3] ਹਹਿ ਸੋ ਜੀਵਉ[4] ਦੇਵਣਹਾਰੁ । ੨ ।
ਪਉੜੀ—ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਦਾਤਾ ਨਾਹਿ ਕਿਸੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਈਐ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਇ ਜਿਥਹੁ ਹਉਮੈ ਜਾਈਐ ।
ਰਸ ਕਸ ਸਾਦਾ ਬਾਹਰਾ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈਐ ।
ਜਿਸਨੋ ਬਖਸੇ ਤਿਸੁ ਦੇਇ ਆਪਿ ਲਏ ਮਿਲਾਈਐ ।
ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰਖਿਓਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਸੈ ਪਿਆਈ । ੯ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬਾਣੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ[5] ਪੁਤ ਸਪੁਤ ਕਰੇਨਿ ।
ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵੈ ਸੁ ਮੰਨਿ ਲੈਨਿ ਸੇਈ ਕਰਮ ਕਰੇਨਿ ।
ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਬਿਆਸ ਸੁਕ ਨਾਰਦ ਬਚਨ
ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇਨਿ ।
ਸਚੈ ਲਾਏ ਸਚਿ ਲਗੇ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਮਾਲੇਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਭਏ ਜਿ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੇਨਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਗੁਰੂ ਜਿਨਾ ਕਾ ਅੰਧੁਲਾ ਸਿਖ ਭੀ ਅੰਧੇ ਕਰਮ[6] ਕਰੇਨਿ ।
ਓਇ ਭਾਣੈ[7] ਚਲਨਿ ਆਪਣੈ ਨਿਤ ਝੂਠੋ ਝੂਠੁ ਬੋਲੇਨਿ ।
ਕੂੜੁ ਕੁਸਤੁ ਕਮਾਵਦੇ ਪਰਨਿੰਦਾ ਸਦਾ ਕਰੇਨਿ ।
ਓਇ ਆਪਿ ਡੁਬੇ ਪਰਨਿੰਦਕਾ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਡੋਬੇਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਤੁ ਓਇ ਲਾਏ ਤਿਤੁ ਲਗੇ ਓਇ ਬਪੁੜੇ[8] ਕਿਆ
ਕਰੇਨਿ । ੨ ।
ਪਉੜੀ—ਸਭ ਨਦਰੀ ਅੰਦਰਿ ਰਖਦਾ ਜੇਤੀ ਸਿਸਟਿ ਸਭ ਕੀਤੀ।
ਇਕਿ ਕੂੜਿ ਕੁਸਤਿ ਲਾਇਅਨੁ ਮਨਮੁਖ ਵਿਗੂਤੀ[9] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਧਿਆਈਐ ਅੰਦਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤੀ ।

1. ਮਨੋਰਥ, ਗਰਜ਼ 2. ਜਾਬਰ ਜਮ 3. ਕੌਤਕ 4. ਅਸੀਸਾਂ ਦਿਓ 5. ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆ ਕਥਾਵਾਂ 6. ਬੇਸਮਝੀ ਵਾਲੇ ਕੰਮ 7. ਮਨਮਰਜ਼ੀ 8. ਬੇਚਾਰੇ
9. ਵਿਗੋਚਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ

ਜਿਨ ਕਉ ਪੋਤੈ[1] ਪੁੰਨੁ ਹੈ ਤਿਨ ਵਾਤਿ[2] ਸਿ ਪੀਤੀ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਚੁ ਸਿਫਤਿ ਸਨਾਈ ।੧੦।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਕਾ ਮੰਦਰੁ ਆਖੀਐ ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਗੜੁ ।
ਅੰਦਰਿ ਲਾਲ ਜਵੇਹਰੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪੜੁ ।
ਹਰਿਕਾ ਮੰਦਰੁ ਸਰੀਰੁ ਅਤਿ ਸੋਹਣਾ ਹਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦਿੜੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਆਪਿ ਖੁਆਇਅਨੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਨਿਤ ਕੜੁ[3] ।
ਸਭਨਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਹੈ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।੧੧।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਸੋਈ ਆਖੀਐ ਜਿਥਹੁ ਹਰਿ ਜਾਤਾ ।
ਮਾਨਸ ਦੇਹ ਗੁਰਬਚਨੀ ਪਾਇਆ ਸਭੁ ਆਤਮਰਾਮੁ ਪਛਾਤਾ ।
ਬਾਹਰਿ ਮੂਲਿ ਨ ਖੋਜੀਐ ਘਰ ਮਾਹਿ ਬਿਧਾਤਾ ।
ਮਨਮੁਖ ਹਰਿਮੰਦਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਤਾ ।
ਸਭ ਮਹਿ ਇਕੁ ਵਰਤਦਾ ਗੁਰਸਬਦੀ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।੧੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮੂਰਖੁ ਹੋਵੈ ਸੋ ਸੁਣੈ ਮੂਰਖ ਕਾ ਕਹਣਾ ।
ਮੂਰਖ ਕੇ ਕਿਆ ਲਖਣ ਹੈ ਕਿਆ ਮੂਰਖ ਕਾ ਕਰਣਾ ।
ਮੂਰਖ ਓਹੁ ਜਿ ਮੁਗਧੁ ਹੈ ਅਹੰਕਾਰੇ ਮਰਣਾ ।
ਏਤੁ ਕਮਾਣੈ[4] ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਦੁਖ ਹੀ ਮਹਿ ਰਹਣਾ ।
ਅਤਿ ਪਿਆਰਾ ਪਵੈ ਖੂਹਿ ਕਿਹੁ ਸੰਜਮ ਕਰਣਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਸੁ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰੁ ਓਸੁ ਅਲਿਪਤੋ ਰਹਣਾ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪੈ ਆਪਿ ਉਧਰੈ ਓਸੁ ਪਿਛੈ ਡੁਬਦੇ ਭੀ ਤਰਣਾ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਕਰੇ ਜੋ ਦੇਇ ਸੁ ਸਹਣਾ ।੧।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਕਾ ਸਭੁ ਸਰੀਰੁ ਹੈ ਹਰਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭੁ ਆਪੈ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਕਿਛੁ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਪੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਾਲਾਹੀਐ ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਰਾਪੈ ।
ਸਭੁ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਹੰਕਾਰੁ ਗਵਾਪੈ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹਰਿ ਕਾ ਖੇਲੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਈ ।੧੩।
ਪਉੜੀ—ਕਾਇਆ ਹੰਸ[5] ਧੁਰਿ ਮੇਲੁ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ।
ਸਭ ਮਹਿ ਗੁਪਤੁ ਵਰਤਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ।
ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਉਚਰੈ ਗੁਣ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇਆ ।
ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ।

1. ਪੱਲੇ, ਖਜ਼ਾਨੇ 2. ਮੁਖ ਵਿਚ 3. ਕੜੀ, ਜ਼ੰਜੀਰ 4. ਕਰਤੂਤ ਕਰਕੇ 5. ਸਰੀਰ ਤੇ ਆਤਮਾ

ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਆਪੇ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ।੧੪।

ਪਉੜੀ—ਨਉ ਦਰਵਾਜੇ[1] ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਹੈ ਦਸਵੈ ਗੁਪਤੁ ਰਖੀਜੈ ।
ਬਜਰ ਕਪਾਟ[2] ਨ ਖੁਲਨੀ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਖੁਲੀਜੈ ।
ਅਨਹਦ ਵਾਜੇ ਧੁਨਿ ਵਜਦੇ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਣੀਜੈ ।
ਤਿਤੁ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਚਾਨਣਾ ਕਰਿ ਭਗਤਿ ਮਿਲੀਜੈ ।
ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਵਰਤਦਾ ਜਿਨਿ ਆਪੇ ਰਚਨ ਰਚਾਈ ।੧੫।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਗੜੁ ਕੋਟੁ ਹੈ ਸਭਿ ਦਿਸੰਤਰ ਦੇਸਾ ।
ਆਪੇ ਤਾੜੀ[3] ਲਾਈਅਨੁ ਸਭ ਮਹਿ ਪਰਵੇਸਾ ।
ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੀਅਨੁ ਆਪਿ ਗੁਪਤੁ ਰਖੇਸਾ ।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਸਚੁ ਪਰਗਟੀਏਸਾ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸਚੋ ਸਚੁ ਹੈ ਗੁਰਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।੧੬।

ਪਉੜੀ—ਮਨਮੁਖਿ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰੁ ਹੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬੋਲੈ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਏ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਹੈ ਨਿਤ ਨੀਰੁ ਵਿਰੋਲੈ[4] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਮਥਿ ਤਤੁ ਕਢੋਲੈ ।
ਅੰਤਰਿ ਪਰਗਾਸੁ ਘਟਿ ਚਾਨਣਾ ਹਰਿ ਲਧਾ ਟੋਲੈ ।
ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਦਾ ਕਿਛੁ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ।੧੭।

ਪਉੜੀ—ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਤਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਸਉਦਾ ਕੀਤਾ ।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ਹੈ ਵਡਭਾਗੀ ਲੀਤਾ ।
ਅੰਤਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਰਿ ਗਈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੀਤਾ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਅਨੁ ਆਪੇ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ ।੧੮।

ਪਉੜੀ—ਸੇ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਸਬਦਿ ਮਿਲੈ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਚਲੈ ।
ਸਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸੇ ਸਚੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਖਰਚੁ ਧਨੁ ਪਲੈ ।
ਭਗਤ ਸੋਹਨਿ ਗੁਣ ਗਾਵਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਅਚਲੈ ।
ਰਤਨ ਵੀਚਾਰੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦਿ ਭਲੈ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ਆਪੇ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ।੧੯।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਆਸਾ ਅੰਦਰਿ ਸਭੁ ਕੋ ਕੋਇ ਨਿਰਾਸਾ[5] ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਮਰਿ ਜੀਵਿਆ ਸਹਿਲਾ ਆਇਆ ਸੋਇ[6] ।੧।

1. ਭਾਵ ਨੌਂ ਇੰਦ੍ਰੇ 2. ਸਖਤ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 3. ਸਮਾਧਿ 4. ਪਾਣੀ ਰਿੜਕਦਾ ਹੈ
5. ਕਾਮਨਾ ਰਹਿਤ 6. ਮਰਕੇ ਜੀਉਂਦਾ ਭਾਵ ਹਉਮੈ ਛਡਕੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰਦਾ, ਉਹ ਸੁਖਾਲਾ ਹੈ

ਮ: ੩

ਨਾ ਕਿਛੁ ਆਸਾ[1] ਹਥਿ ਹੈ ਕੇਉ ਨਿਰਾਸਾ ਹੋਇ ।
ਕਿਆ ਕਰੇ ਏਹ ਬਪੁੜੀ ਜਾਂ ਭੁੋਲਾਏ ਸੋਇ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੰਸਾਰ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ।
ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਤਾ ਦਾਤਾਰ ਨਿਹਚਲੁ ਇਹੁ ਧਨੁ ।
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਆਰਾਧੇ ਨਿਰਮਲੁ ਸੋਇ ਜਨੁ ।
ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਗਮੁ ਰਸਨਾ ਏਕੁ ਭਨੁ ।
ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਰਬਤਿ[2] ਨਾਨਕੁ ਬਲਿ ਜਾਈ ।੨੦।

ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਆਪਿ ਤਾੜੀ[3] ਲਾਈਅਨੁ ।
ਆਪੇ ਹੀ ਉਪਦੇਸਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਤੀਆਈਅਨੁ[4] ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਉਝੜਿ ਪਾਇਅਨੁ ਇਕ ਭਗਤੀ ਲਾਇਅਨੁ ।
ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਆਪੇ ਨਾਇ[5] ਲਾਈਅਨੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ।੨੧।

—o—

1. ਇਛਾ, ਚਿਤਵਨੀ 2. ਸਭ ਥਾਂ ਵਿਚ 3. ਸਮਾਧਿ 4. ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ
5. ਨਾਮ ਵਿਚ

੧੨ ਮਾਰੂ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧

ਜਹ ਬੈਸਾਲਹਿ[1] ਤਹ ਬੈਸਾ ਸੁਆਮੀ ਜਹ ਭੇਜਹਿ ਤਹ ਜਾਵਾ ।
ਸਭ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਏਕੋ ਰਾਜਾ ਸਭੇ ਪਵਿਤੁ ਹਹਿ ਥਾਵਾ ।੧।
ਬਾਬਾ ਦੇਹਿ ਵਸਾ ਸਚ ਗਾਵਾ ।[2]
ਜਾ ਤੇ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਿਛੁ ਆਪਸ ਤੇ ਜਾਨਿਆ ਏਈ ਸਗਲ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਇਹੁ ਫੁਰਮਾਇਆ ਖਸਮ ਕਾ ਹੋਆ ਵਰਤੈ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰਾ ।੨।
ਇੰਦ੍ਰੀ ਧਾਤੁ ਸਬਲ[3] ਕਹੀਅਤ ਹੈ ਇੰਦ੍ਰੀ ਕਿਸ ਤੇ ਹੋਈ ।
ਆਪੇ ਖੇਲ ਕਰੈ ਸਭਿ ਕਰਤਾ ਐਸਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।੩।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਦੁਬਿਧਾ ਤਦੇ ਬਿਨਾਸੀ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਣਾ ਸੁ ਸਤਿ ਕਰਿ ਮਾਨਿਆ ਕਾਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ।੪।
ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਕਵਨਾ ਜਾ ਚੂਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨਾ ।
ਤਾਸੁ ਤਾਸੁ[4] ਧਰਮਰਾਇ ਜਪਤੁ ਹੈ ਪਏ ਸਚੇ ਕੀ ਸਰਨਾ ।੫।੧।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਨਾ ਥੀਐ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਹੋਇ ।
ਸਚੁ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸਿਆ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਸੋਇ ।੧।
ਏ ਮਨ ਹਰਿ ਜੀਉ ਚੇਤਿ ਤੂ ਮਨਹੁ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਧਿਆਇ ਤੂ ਸਚਿ ਲਗੀ ਪਿਆਰੁ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਐਥੈ ਨਾਵਹੁ ਭੁਲਿਆ ਫਿਰਿ ਹਥੁ ਕਿਥਾਊ[5] ਨ ਪਾਇ ।
ਜੋਨੀ ਸਭਿ ਭਵਾਈਅਨਿ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਵਡਭਾਗੀ ਗੁਰ ਪਾਇਆ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਮਾਇ[6] ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਿ ਸਚਾ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।੩।

1. ਜਿਥੇ ਤੂੰ ਬਿਠਾਵੇਂ 2. ਅਜੇਹੇ ਸੱਚ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਵਸੇਬਾ ਕਰਾਂ 3. ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੀ ਖੋ ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਹੈ 4. ਤ੍ਰਾਹ, ਤ੍ਰਾਹ (ਰਖਿਆ ਕਰੋ) 5. ਕਿਤੇ ਵੀ 6. ਸਖੀ

ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਸਾਜੀਅਨੁ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈਆ ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ ।੪।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਹ[1] ਬਖਸਾਇ ਜੀਉ ਅਬ ਤੂ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇ ।
ਹਰਿ ਕੀ ਚਰਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਧਿਆਇ ।
ਸਦਾ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਇਕ ਮਨਿ ਏਕੈ ਭਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਨਾ ਮੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਤਿ ਹੈ ਨਾ ਮੈ ਥੇਹੁ[2] ਨ ਥਾਉ ।
ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ[3] ਭ੍ਰਮੁ ਕਟਿਆ ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਆ ਸਮਝਾਇ ।੨।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਲਚ ਕਰਦਾ ਫਿਰੈ ਲਾਲਚਿ ਲਾਗਾ ਜਾਇ ।
ਧੰਧੈ ਕੂੜਿ ਵਿਆਪਿਆ ਜਮਪੁਰਿ ਚੋਟਾ ਖਾਇ ।੩।
ਨਾਨਕ ਸਭਿ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ।
ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸਿਓਨੁ ਗੁਰਮੁਖਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੪।੩।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚਿ ਰਤੇ ਸੇ ਟੋਲਿ ਲਹੁ ਸੇ ਵਿਰਲੇ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਤਿਨ ਮਿਲਿਆ ਮੁਖੁ ਉਜਲਾ ਜਪਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰਿ ।੧।
ਬਾਬਾ ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਰਿਦੈ ਸਮਾਲਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਪਨਾ ਪੁਛਿ ਦੇਖੁ ਲੇਹੁ ਵਖਰੁ ਭਾਲਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਇਕੁ ਸਚਾ ਸਭ ਸੇਵਦੀ ਧੁਰਿ ਭਾਗਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਪਾਵਹਿ ਸਚੁ ਸੋਇ ।੨।
ਇਕਿ ਭਗਤੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਓਨਾ ਵਿਚਿ ਆਪਿ ਵਰਤਦਾ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।੩।
ਜਿਸ ਨਾਲਿ ਜੋਰੁ ਨ ਚਲਈ ਖਲੇ ਕੀਚੈ ਅਰਦਾਸਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾ ਸੁਣਿ ਕਰੇ ਸਾਬਾਸਿ[4] ।੪।੪।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਰ[5] ਤੇ ਸੀਤਲੁ ਕਰੇ ਮਨੂਰਹੁ ਕੰਚਨੁ[6] ਹੋਇ ।
ਸੋ ਸਾਚਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਨਦਿਨੁ ਧਿਆਇ ਹਰਿ ਨਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਅਰਾਧਿ ਤੂ ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਉ ।੧।ਰਹਾਉ।

1. ਗੁਨਾਹ, ਪਾਪ 2. ਟਿਕਾਣਾ 3. ਵਿੰਨ੍ਹਕੇ 4. ਧੰਨਵਾਦ, ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ
5. ਤੱਤਾ ਰੇਤ ਥਲ 6. ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੈਲ ਤੋਂ ਸੋਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ।
ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਦੂ[1] ਏਹ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਕਿਆ ਕਰਨਿ ਅਗੈ ਜਾਇ ।
ਜਮਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਬਹੁਤੀ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।੩।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਨਾ ਤਿਸੁ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਉ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ।੪।੫।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।
ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੫ ਅਸਟਪਦੀ

ਜਿਸ ਨੋ ਪ੍ਰੇਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ । ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਏਹਾ ਵੇਦਨ[2] ਸੋਈ ਜਾਣੈ ਅਵਰੁ ਕਿ ਜਾਣੈ ਕਾਰੀ[3] ਜੀਉ ।੧।
ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ । ਆਪਣਾ ਪਿਆਰੁ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਪ੍ਰੇਮ ਕੀ ਸਾਰ ਸੋਈ ਜਾਣੈ ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ਜੀਉ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਦਿਬਦ੍ਰਿਸਟਿ ਜਾਗੈ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਏ ।
ਸੋ ਜੋਗੀ ਇਹ ਜੁਗਤਿ ਪਛਾਣੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ।੨।
ਸੰਜੋਗੀ[4] ਧਨ ਪਿਰ ਮੇਲਾ ਹੋਵੈ । ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਹੁ ਦੁਰਮਤਿ ਖੋਵੈ ।
ਰੰਗ ਸਿਉ ਨਿਤ ਰਲੀਆ ਮਾਣੈ ਅਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਜੀਉ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਵੈਦੁ ਨ ਕੋਈ । ਆਪੇ ਆਪਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਸੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਰੈ ਮੰਦਾ ਹੋਵੈ ਗਿਆਨ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ।੪।
ਏਹੁ ਸਬਦੁ ਸਾਰੁ ਜਿਸ ਨੋ ਲਾਏ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੁਖ ਗਵਾਏ ।
ਆਪਣ ਲੀਆ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਈਐ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਲ ਧਾਰੀ ਜੀਉ ।੫।
ਅਗਮ ਨਿਗਮੁ[5] ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ । ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੈ ਘਰਿ ਆਇਆ ।
ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਜਾਤਾ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਤੁਮਾਰੀ ਜੀਉ ।੬
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਤਤੁ ਪਾਏ । ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਵਿਚਹੁ ਗਵਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਸਭੁ ਧੰਧੁ ਕਮਾਵੈ ਵੇਖਹੁ ਮਨਿ ਵੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ।੭।
ਇਕਿ ਭ੍ਰਮਿ ਭੂਲੇ ਫਿਰਹਿ ਅਹੰਕਾਰੀ । ਇਕਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਹੋਰਿ ਭਰਮਿ ਭੁਲੇ ਗਾਵਾਰੀ[6] ਜੀਉ ।੮।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ । ਮਨਮੁਖਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ।
ਅਗੈ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਕੋ ਬੇਲੀ[7] ਨਾਹੀ ਬੂਝੈ ਗੁਰ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ।੯।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ । ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਜਾਤਾ ।
ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਵਹਿ ਸੋਈ ਪਾਏ ਨਾਨਕ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੀ ਜੀਉ ।੧੦।੧।

1. ਜਿਸ ਤੋਂ 2. ਪੀੜ 3. ਇਲਾਜ 4. ਸੰਜੋਗਾਂ ਨਾਲ 5. ਰਹੱਸ, ਭੇਦ
6. ਅਗਿਆਨੀ 7. ਸਾਥੀ, ਸਹਾਇਕ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ਮਹਲਾ ੩

ਹੁਕਮੀ ਸਹਜੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ । ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਅਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ ਹੁਕਮੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ਹੇ ।੧।

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਜਗਤੁ ਗੁਬਾਰਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੨।

ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕੀਮਤਿ ਪਾਈ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਬਹੁਤੁ ਫਿਰੈ ਬਿਲਲਾਦੀ[1] ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ਹੈ ।੩।

ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਵਿਚੇ ਪਾਈ । ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਪਤਿ[2] ਗਵਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਨਾਇ ਰਾਚੈ ਸਾਚੈ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ਹੇ ।੪।

ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਪਾਇਆ ।
ਮਨਸਾ ਮਾਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇਆ ।
ਆਪੇ ਖੇਲ ਕਰੇ ਸਭਿ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ ਹੇ ।੫।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਆਪੁ ਗਵਾਏ । ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਬਦਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਪਿਆਰੁ ਭਗਤੀ ਰਾਤਾ ਸਹਜਿ ਮਤੇ[3] ਬਨਿ ਆਈ ਹੇ ।੬।

ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣੁ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਤਾ। ਆਪਿ ਮਿਲਿਆ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ।
ਜਿਸਨੋ ਲਾਏ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਭਉ ਭਰਮੁ ਸਰੀਰਹੁ ਜਾਈ ਹੇ ।੭।

ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਦੇਵੈ । ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ।
ਜਰਾ ਜਮੁ[4] ਤਿਸ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਸਾਚੇ ਸਿਉ ਬਨਿ ਆਈ ਹੇ ।੮।

ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰਾ । ਜਲਿ ਜਲਿ ਖਪੈ ਬਹੁਤੁ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਠਉਰ ਨ ਪਾਏ ਕਬਹੂ ਸਤਿਗੁਰ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ਹੇ ।੯।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ । ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਰਵਿਆ ਨਿਹਕੇਵਲੁ[5] ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ਹੇ ।੧੦।

ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਸਚੀ ਹੈ ਬਾਣੀ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨੈ ਪਛਾਣੀ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ਰਹਾਈ ਹੇ[6] ।੧੧।

ਸਬਦੁ ਬੂਝੈ ਸੋ ਮੈਲੁ ਚੁਕਾਏ । ਨਿਰਮਲ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਅਪਣਾ ਸਦਹੀ ਸੇਵਹਿ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਈ ਹੇ ।੧੨।

1. ਕੁਰਲਾਂਦੀ 2. ਇਜ਼ਤ 3. ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ, ਕੁਦਰਤੀ 4. ਬੁਢੇਪਾ ਤੇ ਮੌਤ
5. ਪਵਿਤਰ, ਸ਼ੁੱਧ 6. ਆਵਾਗੌਣ ਮੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਗੁਰ ਤੇ ਬੂਝੈ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ । ਨਾਮ ਵਿਹੂਣਾ ਕਥਿ ਕਥਿ ਲੂਝੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਭੂਖ ਗਵਾਈ ਹੇ ।੧੩।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਮਿਲੈ ਤਾ ਬੂਝੈ । ਗਿਆਨ ਵਿਹੂਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਦਾਤਿ ਸਦਾ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਵਜਾਈ ਹੇ ।੧੪।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਰਮ ਕਮਾਇਆ ।
ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਧੁਰਿ ਫੁਰਮਾਇਆ ।
ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਹਿ ਤਿਨਹੀ ਵਾਸਾ ਜਿਨ ਕਉ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਈ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪਣੀ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ । ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਤਾੜੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਭੀਖਿਆ ਨਾਮੁ ਦਰਿ ਪਾਈ ਹੇ ।੧੬।੧।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਰਤੈ ਸਭੁ ਸੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਏਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨਾ ਕੋਈ ਹੇ ।੧।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜੀਅ ਉਪਾਏ ।
ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ।
ਸਭਨਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਹੇ[1] ਆਪੇ ਕੀਮਤਿ ਹੋਰ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ।੨।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰਾ । ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਪਸਰਿਆ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਜਲਤ ਰਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਸਾਂਤਿ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ।੩।
ਆਪੇ ਜੋੜਿ ਵਿਛੋੜੇ ਆਪੇ । ਆਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ ਆਪੇ[2] ।
ਸਚਾ ਹੁਕਮੁ ਸਚਾ ਪਾਸਾਰਾ ਹੋਰਨਿ ਹੁਕਮੁ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ।੪।
ਆਪੇ ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਲਾਗੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਜਮ ਕਾ ਭਉ ਭਾਗੈ ।
ਅੰਤਰੁ ਸਬਦੁ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ਹੇ ।੫।
ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ । ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਹੋਈ ਹੇ ।੬।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਜਾਤਾ । ਆਪੇ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਸਭਨਾ ਕਾ ਦਾਤਾ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਨਿਵਾਰੀ ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ਹੇ ।੭।
ਕਾਇਆ ਕੁਟੰਬੁ ਮੋਹੁ ਨ ਬੂਝੈ[3] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਤ ਆਖੀ ਸੂਝੈ[4] ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਰਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ਹੇ ।੮।
ਮਨਮੁਖ ਧਾਤੁ[5] ਦੂਜੈ ਹੈ ਲਾਗਾ । ਜਨਮਤ ਕੀ ਨ ਮੂਓ ਅਭਾਗਾ[6] ।

1. ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ 2. ਬਣਾਉਂਦਾ ਢਾਹੁੰਦਾ ਹੈ 3. ਸਮਝਦਾ ਨਹੀਂ 4. ਅੱਖੀਂ ਦਿਸਦਾ ਹੈ 5. ਦੌੜ, ਭਟਕਣ 6. ਜੰਮਦਾ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨ ਮਰ ਗਿਆ

ਆਵਤ ਜਾਤ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ।੯।
ਕਾਇਆ ਕੁਸੁਧ ਹਉਮੈ ਮਲੁ ਲਾਈ । ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਹਿ ਤਾ ਮੈਲੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਸਬਦਿ ਧੋਪੈ ਤਾ ਹਛੀ ਹੋਵੈ ਫਿਰਿ ਮੈਲੀ ਮੂਲਿ ਨਾ ਹੋਈ ਹੇ ।੧੦।
ਪੰਚ ਦੂਤ ਕਾਇਆ ਸੰਘਾਰਹਿ । ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਸਬਦੁ ਨ ਵੀਚਾਰਹਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਗੁਬਾਰਾ ਜਿਉ ਸੁਪਨੈ ਸੁਧਿ ਨ ਹੋਈ ਹੇ ।੧੧।
ਇਕਿ ਪੰਚਾ ਮਾਰਿ[1] ਸਬਦਿ ਹੈ ਲਾਗੇ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਵਡਭਾਗੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਚੁ ਰਵਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਈ ਹੇ ।੧੨।
ਗੁਰ ਕੀ ਚਾਲ ਗੁਰੂ ਤੇ ਜਾਪੈ । ਪੂਰਾ ਸੇਵਕੁ ਸਬਦ ਸਿਞਾਪੈ ।
ਸਦਾ ਸਬਦੁ ਰਵੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਰਸਨਾ ਰਸੁ ਚਾਖੈ ਸਚੁ ਸੋਈ ਹੇ ।੧੩।
ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੈ ਉਰਿ[2] ਧਾਰੇ ।
ਏਕਸੁ ਬਿਨੁ ਹਉ ਹੋਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਈ ਹੇ ।੧੪।
ਬਿਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਹਜੁ ਕਿਨੈ ਨਹੀ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇਆ ।
ਸਚਾ ਸੇਵਿ ਸਬਦਿ ਸਚ ਰਾਤੇ ਹਉਮੈ ਸਬਦੇ ਖੋਈ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪੇ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਬੀਚਾਰੀ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਵਹਿ ਪਕੀ ਸਾਰੀ[3] ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵਹਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੇ ਤੇ ਪਤਿ ਹੋਈ ਹੇ ।੧੬।੨।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਜਗਜੀਵਨੁ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਦਾਤਾ । ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਏਕੋ ਅਮਰੁ[4] ਏਕਾ ਪਤਿਸਾਹੀ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਸਿਰਿਕਾਰ ਬਣਾਈ ਹੇ ।੧।
ਸੋ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿਨਿ ਆਪੁ ਪਛਾਤਾ ।
ਆਪੇ ਆਇ ਮਿਲਿਆ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ।
ਰਸਨਾ ਸਬਦਿ ਰਤੀ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਨਿੰਦਕਿ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਪਰਮਹੰਸ ਬੈਰਾਗੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਤਾੜੀ[5] ਲਾਈ ਹੇ ।੩।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪੂਰਾ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਏ ਸੂਰਾ ।
ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੁ[6] ਸਾਚਾ ਮਨੁ ਪੀਵੈ ਭਾਇ ਸੁਭਾਈ ਹੇ ।੪।
ਪੜਿ ਪੰਡਿਤੁ ਅਵਰਾ[7] ਸਮਝਾਏ । ਘਰ ਜਲਤੇ ਕੀ ਖਬਰਿ ਨਾ ਪਾਏ ।

1. ਪੰਜ ਕਾਮਾਦਿਕ ਨੂੰ ਮੇਟਕੇ 2. ਦਿਲ ਵਿਚ 3. ਨਰਦ 4. ਹੁਕਮ 5. ਸਮਾਧੀ
6. ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਾਮ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਤਾਲ ਹੈ 7 ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਈਐ ਪੜਿ ਥਾਕੇ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਈ ਹੇ ।੫।
ਇਕਿ ਭਸਮ ਲਗਾਇ ਫਿਰਹਿ ਭੇਖਧਾਰੀ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਹਉਮੈ ਕਿਨਿ ਮਾਰੀ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ ਜਲਤ ਰਹਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਭਰਮਿ ਭੇਖਿ ਭਰਮਾਈ ਹੇ ।੬।
ਇਕਿ ਗ੍ਰਿਹ ਕੁਟੰਬ ਮਹਿ ਸਦਾ ਉਦਾਸੀ ।
ਸਬਦਿ ਮੁਏ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਰਹਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ਹੇ ।੭।
ਮਨਮੁਖੁ ਨਿੰਦਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵਿਗੁਤਾ । ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਭਉਕੇ ਜਿਸੁ ਕੁਤਾ ।
ਜਮਕਾਲੁ ਤਿਸੁ ਕਦੇ ਨ ਛੋਡੈ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛਤਾਈ ਹੇ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਚੀ ਪਤਿ ਹੋਈ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੋ ਨਾਉ ਨ ਪਾਏ ਪ੍ਰਭਿ ਐਸੀ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ਹੇ ।੯।
ਇਕਿ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਬਹੁਤੁ ਵੀਚਾਰੀ।ਇਕ ਅਹਿਨਿਸ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ।
ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋ ਬੂਝੈ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਭਉ ਜਾਈ ਹੇ[1] ।੧੦।
ਇਸਨਾਨੁ ਦਾਨੁ ਕਰਹਿ ਨਹੀ ਬੂਝਹਿ ।
ਇਕਿ ਮਨੂਆ ਮਾਰਿ ਮਨੈ ਸਿਉ ਲੂਝਹਿ ।
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਇਕ ਰੰਗੀ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੧੧।
ਆਪੇ ਸਿਰਜੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ਆਪੇ ਭਾਣੈ ਦੇਇ ਮਿਲਾਈ ।
ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਇਉ ਫੁਰਮਾਈ ਹੇ ।੧੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ । ਮਨਮੁਖ ਸੇਵਿ ਨ ਜਾਣਨਿ ਕਾਚੇ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਲਾਈ ਹੇ ।੧੩।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਦਾਤਾ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਪਛਾਤਾ ।
ਸਬਦਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਵਿਛੁੜੇ ਨਾਹੀ ਨਦਰੀ[2] ਸਹਜਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੧੪।
ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੈਲੁ ਕਮਾਇਆ । ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ[3]।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ਮਨਿ ਦੇਖਹੁ ਲਿਵ ਲਾਈ ਹੇ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ । ਆਪਹੁ ਹੋਆ ਨਾ ਕਿਛੁ ਹੋਸੀ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਪਾਈ ਹੇ ।੧੬।੩

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋ ਆਇਆ ਸੋ ਸਭੁ ਕੋ ਜਾਸੀ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਬਾਧਾ ਜਮ ਫਾਸੀ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਜਨ ਉਬਰੇ[4] ਸਾਚੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਈ ਹੇ ।੧।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ । ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਲੇਖੈ ।

1. ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਭੈ ਦੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 2. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੁਆਰਾ
3. ਦਵੈਤਭਾਵ ਅੰਦਰ 4 ਬਚ ਗਏ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਤਿਸੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਕਮਾਈ ਹੇ ।੨।
ਮਨਮੁਖ ਸਹਸਾ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ। ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਈ ਹੇ ।੩।
ਧੰਧੈ ਧਾਵਤ ਮਨੁ ਭਇਆ ਮਨੂਰਾ[1]। ਫਿਰਿ ਹੋਵੈ ਕੰਚਨੁ[2] ਭੇਟੈ ਗੁਰ ਪੂਰਾ।
ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਲਏ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੪।
ਦੁਰਮਤਿ ਝੂਠੀ ਬੁਰੀ ਬੁਰਿਆਰਿ । ਅਉਗਣਿਆਰੀ ਅਉਗਣਿਆਰਿ ।
ਕਚੀ ਮਤਿ ਫੀਕਾ ਮੁਖਿ ਬੋਲੈ ਦੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ।੫।
ਅਉਗਣਿਆਰੀ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ । ਮਨ ਕੀ ਜੂਠੀ ਜੂਠੁ ਕਮਾਵੈ ।
ਪਿਰ ਕਾ ਸਾਉ[3] ਨ ਜਾਣੈ ਮੂਰਖਿ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ।੬।
ਦੁਰਮਤਿ ਖੋਟੀ ਖੋਟੁ ਕਮਾਵੈ । ਸੀਗਾਰੁ ਕਰੇ ਪਿਰ ਖਸਮ ਨ ਭਾਵੈ ।
ਗੁਣਵੰਤੀ ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੭।
ਆਪੇ ਹੁਕਮੁ ਕਰੇ ਸਭੁ ਵੇਖੈ । ਇਕਨਾ ਬਖਸਿ ਲਏ ਧੁਰਿ ਲੇਖੈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਈ ਹੇ ।੮।
ਹਉਮੈ ਧਾਤੁ ਮੋਹ ਰਸਿ ਲਾਈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਿਵ ਸਾਚੀ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈ।
ਆਪੇ ਮੇਲੈ ਆਪੇ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ।੯।
ਇਕਿ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ਸਦਾ ਜਨ ਜਾਗੇ। ਇਕ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸੋਇ ਰਹੇ ਅਭਾਗੇ[4] ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ ਹੋਰੁ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਈ ਹੇ ।੧੦।
ਕਾਲੁ ਮਾਰਿ ਗੁਰਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਖੈ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਈ ਹੇ ।੧੧।
ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਫਿਰੈ ਦੇਵਾਨੀ[5]। ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਦੁਖ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨੀ ।
ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰੇ ਨਹ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਈ ਹੇ ।੧੨।
ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਐ ਜਾ ਆਪਿ ਕਰਾਏ। ਜਿਤੁ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਰਾਹਿ ਚਲਾਏ।
ਆਪੇ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸੁਖਦਾਤਾ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਈ ਹੈ ।੧੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਭੁਗਤਾ[6] ।ਆਪੇ ਸੰਜਮੁ ਆਪੇ ਜੁਗਤਾ ।
ਆਪੇ ਨਿਰਮਲੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਮਧੁਸੂਦਨੁ ਜਿਸਦਾ ਹੁਕਮੁ ਨ ਮੇਟਿਆ ਜਾਈ ਹੇ ।੧੪।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੀ ਏਕੋ ਜਾਤਾ। ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਸਿ ਰਹਿਆ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ।
ਇਕ ਥੈ ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਹੈ ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਜਾਈ ਹੈ ।੧੫।

1. ਲੋਹੇ ਦੀ ਮੈਲ 2. ਸੋਨਾ, ਭਾਵ ਸ਼ੁੱਧ 3. ਸੁਆਦ. ਰਸ 4. ਨਿਭਾਗ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹਨ 5. ਝੱਲੀ, ਕਮਲੀ 6. ਭੋਗਣ ਵਾਲਾ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਏਕੋ ਜਾਤਾ । ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਜਿਸੁ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈ ਹੇ । ੧੬ । ੪ ।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੈ । ਸਭੁ ਜਗੁ ਹੈ ਤਿਸ ਹੀ ਕੈ ਚੀਰੈ[1] ।
ਸਭਿ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਸਦਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਆਪੇ ਸੂਖ ਨਿਵਾਸੀਹੇ । ੧ ।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੀ ਨਾਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਆਪੇ ਆਇ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਤੂਟੀ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ਹੇ । ੨ ।
ਕਿਸੁ ਸੇਵੀ ਤੈ ਕਿਸੁ ਸਾਲਾਹੀ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੀ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੀ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਮਤਿ ਊਤਮ ਅੰਤਰਿ ਕਮਲੁ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ਹੇ । ੩ ।
ਦੇਹੀ ਕਾਚੀ ਕਾਗਦ ਮਿਕਦਾਰਾ[2] ਬੂੰਦ ਪਵੈ ਬਿਨਸੈ ਢਹਤ ਨ ਲਾਗੈਬਾਰਾ[3]।
ਕੰਚਨ ਕਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਜਿਸੁ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ । ੪ ।
ਸਚਾ ਚਉਕਾ ਸੁਰਤਿ ਕੀ ਕਾਰਾ । ਹਰਿਨਾਮੁ ਭੋਜਨੁ ਸਚੁ ਆਧਾਰਾ ।
ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੈ ਪਾਵਨੁ ਜਿਤੁ ਘਟਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ । ੫ ।
ਹਉ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ ਸਾਚੈ ਲਾਗੇ । ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗੇ ।
ਸਾਚਾ ਸੂਖੁ ਸਦਾ ਤਿਨ ਅੰਤਰਿ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਾਸੀ ਹੇ । ੬ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਚੇਤਾ ਅਵਰੁ ਨ ਪੂਜਾ । ਏਕੋ ਸੇਵੀ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰਿ ਸਭੁ ਸਚੁ ਦਿਖਾਇਆ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ । ੭ ।
ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਜੋਨੀ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਇਆ । ਆਪਿ ਭੂਲਾ ਖਸਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਮਿਲੈ ਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਚੀਨੈ[4] ਸਬਦੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੇ । ੮ ।
ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਭਰੇ ਹਮ ਅਪਰਾਧੀ । ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਲੈ ਬੋਲਹ ਨਾ ਹਮ ਗੁਣ ਨ ਸੇਵਾ ਸਾਧੀ ।
ਡੁਬਦੇ ਪਾਥਰ ਮੇਲਿ ਲੈਹੁ ਤੁਮ ਆਪੇ ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਹੇ । ੯ ।
ਨਾ ਕੋਈ ਕਰੇ ਨ ਕਰਣੈ ਜੋਗਾ । ਆਪੇ ਕਰਹਿ ਕਰਾਵਹਿ ਸੁ ਹੋਇਗਾ ।
ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਸਦ ਹੀ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ । ੧੦ ।
ਇਹੁ ਤਨੁ ਧਰਤੀ ਸਬਦੁ[6] ਬੀਜਿ ਅਪਾਰਾ । ਹਰਿ ਸਾਚੇ ਸੇਤੀ ਵਣਜੁ ਵਾਪਾਰਾ ।
ਸਚੁ ਧਨੁ ਜੰਮਿਆ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ । ੧੧ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਵਗੁਣਿਆਰੇ ਨੋ ਗੁਣੁ ਕੀਜੈ । ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਨਾਮੁ ਦੀਜੈ।

1. ਖਾਤੇ ਵਿਚ, ਕਾਬੂ ਵਿਚ 2. ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਵਾਂਗ 3. ਦੇਰ 4. ਪਛਾਣੇ
5. ਕੀਤੀ 6. ਨਾਮ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਪਤਿ ਪਾਏ ਇਕਤੁ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ ।੧੨।
ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਧਨੁ ਸਮਝ ਨ ਹੋਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਧਨੁ ਪਾਏ ਸਦ ਹੀ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ ।੧੩।
ਅਨਲ ਵਾਉ[1] ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ । ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸੁਧਿ ਨ ਕਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਕਿਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ਹੇ ।੧੪।
ਮਨਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਸੂਤੇ । ਅਪਣਾ ਘਰੁ ਨ ਸਮਾਲਹਿ
ਅੰਤਿ ਵਿਗੂਤੇ ।
ਪਰਨਿੰਦਾ ਕਰਹਿ ਬਹੁ ਚਿੰਤਾ ਜਾਲੇ ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪੇ ਕਰਤੈ ਕਾਰ ਕਰਾਈ । ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੀ ਹੇ ।੧੬।੫।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਏਕੋ ਸੇਵੀ ਸਦਾ ਥਿਰ ਸਾਚਾ । ਦੂਜੈ ਲਾਗਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਕਾਚਾ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਚੇ ਹੀ ਸਾਚਿ ਪਤੀਜੈ ਹੇ ।੧।
ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਬਹੁਤੇ ਮੈ ਏਕੁ ਨ ਜਾਤਾ ।
ਆਪੇ ਲਾਇ ਲਏ ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰਮਤਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਹੇ ।੨।
ਮਾਇਆ ਲਹਿਰ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੀ । ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।
ਸਹਜੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਰਸਨਾ ਰਾਮੁ ਰਵੀਜੈ ਹੇ ।੩।
ਮੇਰੀ ਮੇਰੀ ਕਰਤ ਵਿਹਾਣੀ । ਮਨਮੁਖਿ ਨ ਬੂਝੈ ਫਿਰੈ ਇਆਣੀ ।
ਜਮ ਕਾਲੁ ਘੜੀ ਮੁਹਤੁ ਨਿਹਾਲੇ[3] ਅਨ ਦਿਨੁ ਆਰਜਾ[4] ਛੀਜੈ ਹੇ ।੪।
ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਕਰੈ ਨਹੀ ਬੂਝੈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਜਮਕਾਲੁ ਨ ਸੂਝੈ ।
ਐਥੈ ਕਮਾਣਾ ਸੁ ਅਗੈ ਆਇਆ ਅੰਤਕਾਲਿ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ਹੇ ।੫।
ਜੋ ਸਚਿ ਲਾਗੇ ਤਿਨ ਸਾਚੀ ਸੋਇ । ਦੂਜੈ ਲਾਗੇ ਮਨਮੁਖਿ ਰੋਇ ।
ਦੁਹਾਂ ਸਿਰਿਆ ਕਾਂ ਖਸਮੁ ਹੈ ਆਪੇ ਆਪੇ ਗੁਣ ਮਹਿ ਭੀਜੈ ਹੇ ।੬।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਜਨੁ ਸੋਹੈ । ਨਾਮ ਰਸਾਇਣ ਇਹ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਮੈਲੁ ਪਤੰਗੁ[5] ਨ ਲਾਗੈ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿਨਾਮਿ ਭੀਜੈ ਹੈ ।੭।
ਸਭਨਾ ਵਿਚ ਵਰਤੈ ਇਕੁ ਸੋਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਰਗਟ ਹੋਈ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਨਾਇ ਸਾਚੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ਹੇ ।੮।
ਕਿਲਬਿਖ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਿਆ ਸਬਦਿ
ਵੀਚਾਰਾ ।

1. ਲੂਅ, ਤੇਜ਼ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ 2. ਖੁਆਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ 3. ਕਾਲ ਘੜੀ ਘੜੀ ਤੱਕਦਾ ਹੈ
4. ਉਮਰ 5. ਰਤਾ ਭਰ

ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਰਤੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਨੁ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਹੇ ।੯।
ਮਾਇਆ ਅਗਨਿ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰੇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਵਾਰੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਲੀਜੈ ਹੇ ।੧੦।
ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਬੈਠੇ ਜਮ ਕਾ ਭਉ ਪਾਵਹਿ[1] । ਜਮੁ ਨ ਛੋਡੈ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾ ਮੁਕਤਿ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਪੀਜੈ ਹੇ ।੧੧।
ਮਨਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਾਵਨ ਸਦਾ ਹੈ ਬਾਣੀ ਗੁਰਮਤਿ ਅੰਤਰੁ ਭੀਜੈ ਹੇ ।੧੨।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ[3] ਵੀਚਾਰੀ । ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਬਧਕ[4] ਮੁਕਤਿ ਨਿਰਾਰੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਏਕੋ ਹੈ ਜਾਤਾ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਰਵੀਜੈ ਹੇ ।੧੩।
ਬੇਦ ਪੜਹਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਬੂਝਹਿ । ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਪੜਿ ਪੜਿ ਲੂਝਹਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਮੈਲੁ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਕਿਉ ਕਰਿ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਜੈ ਹੇ ।੧੪।
ਬੇਦ ਬਾਦ ਸਭਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣਹਿ । ਨ ਅੰਤਰੁ ਭੀਜੈ ਨ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣਹਿ ।
ਪੁੰਨੁ ਪਾਪ ਸਭੁ ਬੇਦਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪੇ ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਸੋਈ । ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਮਨੁ ਸਾਚਾ ਸਚੋ ਸਚੁ ਰਵੀਜੈ ਹੇ[5] ।੧੬।੬।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਸਚੈ ਸਚਾ ਤਖਤੁ ਰਚਾਇਆ । ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸਿਆ ਤਿਥੈ ਮੋਹੁ ਨ ਮਾਇਆ ।
ਸਦ ਹੀ ਸਾਚੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਰਣੀ ਸਾਰੀ ਹੈ ।੧।
ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਸਚੁ ਵਾਪਾਰਾ । ਨ ਤਿਥੈ ਭਰਮੁ ਨ ਦੂਜਾ ਪਸਾਰਾ ।
ਸਚਾ ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਕਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਬੂਝੈ ਕੋ ਵੀਚਾਰੀ ਹੇ ।੨।
ਸਚੈ ਲਾਏ ਸੇ ਜਨ ਲਾਗੇ । ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਮਸਤਕਿ ਵਡਭਾਗੇ ।
ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਵੀਚਾਰੀ ਹੇ ।੩।
ਸਚੋ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹੀ । ਏਕੋ ਵੇਖਾ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਊਚੋ ਊਚੀ ਪਉੜੀ ਗਿਆਨਿ ਰਤਨਿ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ਹੇ ।੪।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ[6] ਜਲਾਇਆ । ਸਚੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਇਆ ।

1. ਮੌਤ ਦੇ ਡਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ 2. ਹਿਰਦਾ 3. ਸ਼ਿਵ 4. ਤਿੰਨੇ ਗੁਣਾਂ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਹਨ ਤੇ ਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹਨ 5. ਰਮਦਾ ਹੈ, ਸਿਮਰਦਾ ਹੈ
6. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ

ਸਚੇ ਕੀ ਸਭ ਸਚੀ ਕਰਣੀ ਹਉਮੈ ਤਿਖਾ[1] ਨਿਵਾਰੀ ਹੇ ।੫।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਆਪੇ ਕੀਨਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨਹੀ ਚੀਨਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਸਾਚੀ ਕਰਣੀ ਸਾਰੀ ਹੇ ।੬।
ਕਾਰ ਕਮਾਈ ਜੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਈ । ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਈ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਦ ਹੀ ਅੰਤਰੁ ਸੀਤਲੁ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਨਿਵਾਰੀ ਹੇ ।੭।
ਸਚਿ ਲਗੇ ਤਿਨ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਭਾਵੈ । ਸਚੇ ਸਬਦੇ ਸਚਿ ਸੁਹਾਵੈ ।
ਐਥੈ ਸਾਚੈ ਸੇ ਦਰਿ ਸਾਚੇ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਸਵਾਰੀ ਹੇ ।੮।
ਬਿਨੁ ਸਾਚੇ ਜੋ ਦੂਜੈ ਲਾਇਆ । ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੁਖ ਸਬਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਜਾਪੈ ਨਾਹੀ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ਹੇ ।੯।
ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਜਿਨਾ ਮਨਿ ਭਾਇਆ । ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨੀ ਕਮਾਇਆ ।
ਸਚੋ ਸੇਵਹਿ ਸਚ ਧਿਆਵਹਿ ਸਚਿ ਰਤੇ ਵੀਚਾਰੀ ਹੇ ।੧੦।
ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਮੀਠੀ ਲਾਗੀ । ਅਨਦਿਨੁ ਸੂਖ ਸਹਜ ਸਮਾਧੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਤਿਆ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਪਿਆਰੀ ਹੇ ।੧੧।
ਸੇ ਜਨ ਸੁਖੀਏ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਚੇ ਲਾਏ । ਆਪੇ ਭਾਣੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਜਨ ਉਬਰੇ[2] ਹੋਰ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਖੁਆਰੀ ਹੇ ।੧੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ । ਨਾ ਤਿਸੁ ਕੁਟੰਬੁ ਨਾ ਤਿਸੁ ਮਾਤਾ ।
ਏਕੋ ਏਕੁ ਰਵਿਆ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਆਧਾਰੀ[3] ਹੈ ।੧੩।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਦੂਜਾ ਭਾਇਆ ।
ਕਿਛੁ ਨ ਚਲੈ ਧੁਰਿ ਖਸਮਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਸਾਚੇ ਤੇ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਸਾਚੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੀ ਹੇ ।੧੪।
ਜਾ ਤੂ ਦੇਹਿ ਸਦਾ ਸੁਖ ਪਾਏ ।
ਸਾਚੈ ਸਬਦੇ ਸਾਚੁ ਕਮਾਏ ।
ਅੰਦਰੁ ਸਾਚਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਾਚਾ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰੀ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਹੁਕਮਿ ਚਲਾਏ ।
ਅਪਣਾ ਭਾਣਾ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਸਨਾ ਨਾਮਿ ਸਵਾਰੀ ਹੇ ।੧੬।੭।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਆਪੁ ਉਪਾਇ ਉਪੰਨਾ[4] । ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਇਕੁ ਪਰਛੰਨਾ[5] ।

1. ਤ੍ਰਿਖਾ, ਪਿਆਸ 2. ਬਚੇ 3. ਆਸਰਾ 4. ਪ੍ਰਗਟਿਆ 5. ਗੁਪਤ

ਸਭਨਾ ਸਾਰ ਕਰੇ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਜਿਨਿ ਅਪਣਾ ਆਪੁ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧।
ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸੁ ਉਪਾਏ ।
ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੨।
ਆਵਾਗਉਣੁ ਹੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਬਹੁ ਚਿਤੈ ਬਿਕਾਰਾ ।
ਥਿਰੁ ਸਾਚਾ ਸਾਲਾਹੀ ਸਦਹੀ ਜਿਨਿ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੩।
ਇਕਿ ਮੂਲਿ[1] ਲਗੇ ਓਨੀ ਸੁਖ ਪਾਇਆ ।
ਡਾਲੀ[2] ਲਾਗੇ ਤਿਨੀ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲ ਤਿਨ ਜਨ ਕਉ ਲਾਗੇ ਜੋ ਬੋਲਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਤਾ ਹੇ ।੪।
ਹਮ ਗੁਣ ਨਾਹੀ ਕਿਆ ਬੋਲਹ ਬੋਲ ।
ਤੂ ਸਭਨਾ ਦੇਖਹਿ ਤੋਲਹਿ ਤੋਲ ।
ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਹਿ ਰਹਣਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੫।
ਜਾ ਤੁਧੁ ਭਾਣਾ ਤਾ ਸਚੀ ਕਾਰੈ ਲਾਏ । ਅਵਗਣ ਛੋਡਿ ਗੁਣ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ।
ਗੁਣ ਮਹਿ ਏਕੋ ਨਿਰਮਲੁ ਸਾਚਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੬।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਏਕੋ ਸੋਈ । ਦੂਜੀ ਦੁਰਮਤਿ ਸਬਦੇ ਖੋਈ ।
ਏਕਸੁ ਮਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ਸਮਾਣਾ ਆਪਣੈ ਰੰਗਿ ਸਦ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੭।
ਕਾਇਆ ਕਮਲੁ ਹੈ ਕੁਮਲਾਣਾ । ਮਨਮੁਖੁ ਸਬਦੁ ਨ ਬੁਝੈ ਇਆਣਾ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕਾਇਆ ਖੋਜੇ ਪਾਏ ਜਗ ਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਹੇ ।੮।
ਕੋਟ[3] ਗਹੀ ਕੇ ਪਾਪ ਨਿਵਾਰੇ । ਸਦਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖੈ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਜੋ ਇਛੇ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਏ ਜਿਉ ਰੰਗੁ ਮਜੀਠੈ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੯।
ਮਨਮੁਖੁ ਗਿਆਨੁ ਕਥੇ ਨ ਹੋਈ । ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਠਉਰ ਨ ਕੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੇ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੧੦।
ਮਨਮੁਖੁ ਕਾਰ ਕਰੇ ਸਭਿ ਦੁਖ ਸਬਾਏ । ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਨਾਹੀ ਕਿਉ ਦਰਿ ਜਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਸਾਚਾ ਸਦ ਸੇਵੇ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹੇ ।੧੧।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤੂ ਸਭਨੀ ਥਾਈ । ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਸਭ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।
ਨਾਮੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਸਦਾ ਸਦ ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਾਮੇ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੧੨।

1. ਮੂਲ ਤੱਤ-ਪਰਮੇਸਰ 2. ਟਾਹਣੀਆਂ ਭਾਵ ਮਾਇਕ ਪਦਾਰਥ 3. ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਹੀ

ਨਾਮੇ ਰਾਤਾ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰਾ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਨੀਰਾ[1] ।
ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਨਾਮੁ ਨਹੀ ਬੂਝਹਿ ਇਕਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ
ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧੩।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ । ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ ।
ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਸਹਜਿ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੧੪।
ਕਾਇਆ ਨਗਰੁ ਢਹੈ ਢਹਿ ਢੇਰੀ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਚੂਕੈ ਨਹੀ ਫੇਰੀ[2]।
ਸਾਚੁ ਸਲਾਹੈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੧੫।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ । ਸਾਚਾ ਸਬਦੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੁ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧੬।੭।

ਮਾਰੂ ਸੋਲਹੇ ੩

ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸਭੁ ਜਿਸੁ ਕਰਣਾ । ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾ ।
ਆਪੇ ਗੁਪਤੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧।
ਹਰਿ ਕੇ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ । ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸਹਿ ਸਚੇ ਸਿਉ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੨।
ਆਪੇ ਹੀਰਾ ਰਤਨੁ ਅਮੋਲੋ । ਆਪੇ ਨਦਰੀ ਤੋਲੇ ਤੋਲੋ ।
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਆਪਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੩।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਹੋਵੈ ਧੁਰਿ ਤੇਰੀ । ਮਰੈ ਨ ਜੰਮੈ ਚੂਕੈ ਫੇਰੀ ।
ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੪।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ । ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਦੇਵ
ਸਬਾਇਆ ।
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਣੇ ਸੇ ਨਾਮਿ ਲਾਗੇ ਗਿਆਨ ਮਤੀ[3] ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੫।
ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਵਰਤੈ ਸੰਸਾਰਾ । ਹਰਖੁ ਸੋਗੁ ਸਭ ਦੁਖੁ ਹੈ ਭਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਜਿਨਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੬।
ਕਿਰਤੁ[4] ਨ ਕੋਈ ਮੇਟਣਹਾਰਾ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੇ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ।
ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨਿ ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੭।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਗੈ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ
ਘਣਾ ਦੁਖੁ[5] ਲਾਗੈ ।
ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲੇ ਭੇਖਧਾਰੀ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਪਛੁਤਾਤਾ ਹੇ ।੮।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਏ । ਸਭਿ ਕਿਲਬਿਖ[6] ਕਾਟੇ ਦੂਖ
ਸਬਾਏ ।

1. ਪਾਣੀ 2. ਆਵਾਗਉਣ 3. ਗਿਆਨ ਵਾਲੀ ਮਤਿ ਰਾਹੀਂ 4. ਪਿਛਲਾ ਕਰਮ 5. ਬਹੁਤਾ 6. ਪਾਪ

ਹਰਿ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲੁ ਹੈ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਮਨੁ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੯।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਗੁਣ ਨਿਧਿ ਪਾਏ । ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਠਾਕਿ
ਰਹਾਏ[1] ।
ਗੁਣ ਅਵਗਣ ਕਾ ਏਕੋ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਜਾਤਾ ਹੇ ੧੦।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਿਰਮਲੁ ਅਤਿ ਅਪਾਰਾ । ਆਪੇ ਮੇਲੈ ਗੁਰਸਬਦਿ
ਵੀਚਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਾਚੈ ਰਾਤਾ ਹੇ ।੧੧।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਮੈਲਾ ਵਿਚਿ ਜੋਤਿ ਅਪਾਰਾ । ਗੁਰਮਤਿ ਬੂਝੈ ਕਰ
ਵਿਚਾਰਾ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਦਾ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਰਸਨਾ ਸੇਵਿ ਸੁਖਦਾਤਾ ਹੇ ।੧੨।
ਗੜ ਕਾਇਆ ਅੰਦਰਿ[2] ਬਹੁ ਹਟ ਬਾਜਾਰਾ । ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਨਾਮੁ ਹੈ
ਅਤਿ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਦਰਿ ਸੋਹੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧੩।
ਰਤਨੁ ਅਮੋਲਕ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ । ਕੀਮਤਿ ਕਵਣੁ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰਾ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੇ ਤੋਲਿ ਤੋਲਾਏ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ਹੇ ।੧੪।
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬਹੁਤੁ ਬਿਸਥਾਰਾ । ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਪਸਰਿਆ
ਪਾਸਾਰਾ ।
ਮੂਰਖ ਪੜਹਿ ਸਬਦੁ ਨ ਬੂਝਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੧੫।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਕਰਾਏ । ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਹੇ ।੧੬।੯।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋ ਸਚੁ ਸੇਵਿਹੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ । ਸਬਦੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰਾ ।
ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ਆਪੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹਾ ਹੇ ।੧।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਸਚੁ ਵਰਤਾਏ । ਇਕਿ ਜਨ ਸਾਚੈ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਸਾਚੋ ਸੇਵਹਿ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਨਾਮੇ ਸਚਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ ।੨।
ਧੁਰਿ ਭਗਤਾ ਮੇਲੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ । ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਇਸੁ ਜਨਮੈ ਕਾ ਲਾਹਾ ਹੇ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਣਜੁ ਕਰਹਿ ਪਰੁ ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ[3] । ਏਕਸ ਬਿਨੁ ਕੋ ਅਵਰੁ
ਨ ਜਾਣਹਿ ।
ਸਚਾ ਸਾਹੁ ਸਚੇ ਵਣਜਾਰੇ ਪੂੰਜੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਹਾ ਹੇ[4] ।੪।

1. ਹਉਮੈ ਤੇ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਰੱਖੇ 2. ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਕਿਲੇ ਅੰਦਰ
3. ਆਪੇ ਦੀ ਸੋਝੀ ਰਖਦੇ ਹਨ 4. ਨਾਮ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਹੀ ਮਰੀਦਦੇ ਹਨ

ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਏ । ਵਿਰਲੇ ਕਉ ਗੁਰਸਬਦੁ ਬੁਝਾਏ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਕਾਟੇ ਜਮ ਕਾ ਫਾਹਾ ਹੇ ।੫।
ਭੰਨੈ ਘੜੇ ਸਵਾਰੇ ਸਾਜੇ । ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਦੂਜੈ ਜੰਤ ਪਾਜੇ[1] ।
ਮਨਮੁਖ ਫਿਰਹਿ ਸਦਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਵਹਿ ਜਮ ਕਾ ਜੇਵੜਾ[2] ਗਲਿ ਫਾਹਾ ਹੇ ।੬।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਗੁਰਸੇਵਾ ਲਾਏ । ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਸਾਚਾ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਨਾਮੋ ਲਾਹਾ ਹੇ ।੭।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਸਚੀ ਨਾਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਵੈ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਜਿਸ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੇ ਜਨ ਸੋਹਹਿ ਤਿਨ ਸਿਰਿ ਚੂਕਾ ਗਾਹਾ[3] ਹੇ ।੮।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀਂ ਪਾਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਸਦਾ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੀ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਲੇਖਾ ਕੋਈ ਨ ਮੰਗੈ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੯।
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰ[4] ਤਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ । ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਤੂ ਆਪਣੀ ਗੁਰਮੁਖ ਅਲਖੁ ਲਖਾਹਾ ਹੇ ।੧੦।
ਪੂਰੇ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ । ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਨਾਮੁ ਜਪੀ ਤੇ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈ ਮਹਲੁ ਪਾਇ ਗੁਣ ਗਾਹਾ[5] ਹੇ ।੧੧।
ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਮੰਨਿ ਹੁਕਮੁ ਅਪਾਰਾ । ਮਨਮੁਖ ਹੁਕਮ ਨ ਜਾਣਹਿ ਸਾਰਾ ।
ਹੁਕਮੇ ਮੰਨਿ ਹੁਕਮੇ ਵਡਿਆਈ ਹੁਕਮੇ ਵੇਪਰਵਾਹਾ ਹੇ ।੧੨।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ । ਧਾਵਤੁ ਰਾਖੈ ਇਕਤੁ ਘਰਿ ਆਣੈ[6] ।
ਨਾਮੇ ਰਾਤਾ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਮਨਿ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੩।
ਸਭ ਜਗ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਰਗਟੁ ਹੋਈ ।
ਸਬਦੁ ਸਲਾਹਹਿ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੪।
ਸਦਾ ਭਗਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ । ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ।
ਜਿਉ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ ਤਿਉ ਤੂ ਰਾਖਹਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਹਾ ਹੇ ।੧੫।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ । ਸਚੇ ਸਾਹਿਬ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਾ ।
ਨਾਨਕੁ ਸਾਚੁ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਸਚੁ ਦੇਵਹੁ ਸਚਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ ।੧੬।੧੦।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ । ਅਨਦਿਨੁ ਸਾਚਿ ਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਗੀ ।
ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਰਵਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਓਮਾਹਾ[7] ਹੇ ।੧।

1. ਜੀਵ ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ 2. ਰੱਸਾ 3. ਝਗੜਾ ਝੰਜਟ 4. ਸ਼ਿਵ ਜੀ
5. ਵਿਚਾਰਾਂ 6, ਦੌੜਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾਕੇ ਰੱਖੇ 7. ਉਤਸ਼ਾਹ, ਸ਼ੌਕ

ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸਬਦੇ ਮਨਿ ਓਮਾਹਾ ਹੇ ।੨।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ । ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ।
ਸਦਾ ਮੁਕਤੁ ਰਹੈ ਇਕ ਰੰਗੀ ਨਾਹੀ ਕਿਸੈ ਨਾਲਿ ਕਾਹਾ[1] ਹੇ ।੩।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰਾ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕੋਇ ਨ ਪਾਵੈ ਪਾਰਾ ।
ਜੋ ਸਬਦਿ ਰਾਤੇ ਮਹਾ ਬੈਰਾਗੀ ਸੋ ਸਚੁ ਸਬਦੇ ਲਾਹਾ ਹੇ ।੪।
ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਕਰਤੈ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ । ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਆਪਿ ਵਰਤਾਇਆ[2] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਅਲਿਪਤੋ ਵਰਤੈ ਮਨਮੁਖ ਕਾ ਕਿਆ ਵੇਸਾਹਾ[3] ਹੇ ।੫।
ਸੇ ਮਨਮੁਖ ਜੋ ਸਬਦੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ । ਗੁਰ ਕੇ ਭੈ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਹਿ ।
ਭੈ ਬਿਨੁ ਕਿਉ ਨਿਰਭਉ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ਜਮੁ ਕਾਢਿ ਲਏਗਾ ਸਾਹਾ ਹੇ ।੬।
ਅਫਰਿਓ[4] ਜਮੁ ਮਾਰਿਆ ਨ ਜਾਈ । ਗੁਰ ਕੇ ਸਬਦੇ ਨੇੜਿ ਨ ਆਈ ।
ਸਬਦੁ ਸੁਣੇ ਤਾ ਦੂਰਹੁ ਭਾਗੈ ਮਤੁ ਮਾਰੇ ਹਰਿ ਜੀਉ ਵੇਪਰਵਾਹਾ ਹੇ ।੭।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕੀ ਹੈ ਸਭ ਸਿਰਕਾਰਾ[5] । ਏਹੁ ਜਮੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਵਿਚਾਰਾ ।
ਹੁਕਮੀ ਬੰਦਾ ਹੁਕਮੁ ਕਮਾਵੈ ਹੁਕਮੇ ਕਢਦਾ ਸਾਹਾ ਹੇ ।੮।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚੈ ਕੀਆ ਅਕਾਰਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਸਰਿਆ ਸਭੁ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਸਚੁ ਬੂਝੈ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਸੁਖੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੯।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ । ਜੁਗ ਚਾਰੇ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਰੈ ਨ ਜਨਮੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ ।੧੦।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੇ । ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਵੇਪਰਵਾਹੇ ।
ਏਕ ਨਾਮਿ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ਉਧਾਰੇ ਸਬਦੇ ਨਾਮ ਵਿਸਾਹਾ ਹੇ ।੧੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਂਤਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੋ ਨਾਮੁ ਬੂਝੈ ਕਾਟੇ ਦੁਰਮਤਿ ਫਾਹਾ ਹੇ ।੧੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਉਪਜੈ ਸਾਚਿ ਸਮਾਵੈ । ਨਾ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਨ ਜੂਨੀ ਪਾਵੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਰਹਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਅਨਦਿਨੁ ਲੈਦੇ ਲਾਹਾ ਹੇ ।੧੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਭਗਤਿ ਸੋਹਹਿ ਦਰਬਾਰੇ । ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੇ ।

1. ਝਗੜਾ 2. ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਦਾ ਰੋਗ ਆਪ ਲਾਇਆ ਹੈ 3. ਭਰੋਸਾ
4. ਅਮੋੜ, ਜਾਬਰ 5. ਹਕੂਮਤ

ਅਨਦਿਨੁ[1] ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਸਹਜ ਸੇਤੀ ਘਰਿ ਜਾਹਾ ਹੇ ।੧੪।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਏ । ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਦਹੀ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲ ਗੁਣ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਹੇ ।੧੫।
ਗਣ ਕਾ ਦਾਤਾ ਸਚਾ ਸੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹੇ ਬਿਗਸੈ[2] ਸੋ ਨਾਮੁ ਬੇਪਰਵਾਹਾ ਹੇ ।੧੬।੨।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀਉ ਸੇਵਿਹੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ । ਤਿਸ ਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਈਐ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਰਵਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਤਿਤੁ ਘਟਿ ਮਤਿ ਅਗਾਹਾ ਹੇ ।੧।
ਸਭ ਮਹਿ ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਰਗਟ ਹੋਈ ।
ਸਭਨਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਕਰੇ ਜਗਜੀਵਨ ਦੇਦਾ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਾ ਹੇ ।੨।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝਿ ਬੁਝਾਇਆ । ਹੁਕਮੇ ਹੀ ਸਭੁ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨੇ ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਹੁਕਮੁ ਸਿਰਿ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਹੇ ।੩।
ਸਚਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ । ਤਿਸ ਦੈ ਸਬਦਿ[3] ਨਿਸਤਰੈ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਦੇਦਾ ਸਾਸ ਗਿਰਾਹਾ ਹੇ ।੪।
ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਰੰਗ ਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਸਾਲਾਹਹਿ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਹਰਿ ਬਖਸੇ ਭਗਤਿ ਸਲਾਹਾ ਹੇ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ । ਜੋ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਕਾਚਨਿ ਕਾਚੇ ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਵੇਪਰਵਾਹਾ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਅਥਾਹਾ ਹੇ ।੬।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਸਾਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਗੁਣ ਗਾਏ ।
ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਵਰਤੈ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਲਿਖਦਾ ਸਾਹਾ ਹੇ ।੭।
ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਪੈ । ਸਬਦੇ ਸੇਵੈ ਸੋ ਜਨੁ ਧ੍ਰਾਪੈ[4] ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਹਿ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸਚੈ ਓਮਾਹਾ[5] ਹੇ ।੮।
ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧਾ ਬਹੁ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਮਨ ਹਠਿ ਕਰਮ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਪਾਏ ।
ਬਿਖਿਆ[6] ਕਾਰਣਿ ਲਬੁ ਲੋਭੁ ਕਮਾਵਹਿ ਦੁਰਮਤਿ ਕਾ ਦੋਰਾਹਾ[7] ਹੇ ।੯।
ਪੂਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ।
ਮਨਿ ਤਨਿ ਹਰਿ ਰਵਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਮਨਿ ਭੀਨੈ ਭਗਤ ਸਲਾਹਾ ਹੇ ।੧੦।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਣੁ[8]। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਭਗਤਿ ਨਿਸਤਾਰਣ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸਦਹੀ ਸਾਚਾ ਸਿਰਿ ਸਾਹਾ ਪਾਤਿਸਾਹਾ ਹੇ ।੧੧।

1. ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ 2. ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੈ 3. ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 4. ਤ੍ਰਿਪਤ 5. ਉਤਸ਼ਾਹ
6. ਜ਼ਹਿਰ. (ਮਾਇਆ) 7. ਦੂਚਿਤੀ, ਦੁਬਿਧਾ 8. ਦੈਂਤ—ਨਾਸ਼ਕ

ਸੇ ਭਗਤ ਸਚੇ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਏ । ਦਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਹਿ ਗੁਰਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ।
ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਅਨਦਿਨੁ ਗਾਵਹਿ ਨਿਰਧਨ[1] ਕਾ ਨਾਮੁ ਵੇਸਾਹਾ ਹੇ ।੧੨।
ਜਿਨ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਵਿਛੋੜਹਿ ਨਾਹੀ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀ ।
ਸਭਨਾ ਸਿਰਿ ਤੂ ਏਕੋ ਸਾਹਿਬੁ ਸਬਦੇ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਾ ਹੇ ।੧੩।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੇ ਤੁਧੁ ਨੋ ਕੋਈ ਨ ਜਾਣੀ । ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਕਥੀ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ।
ਆਪੇ ਸਬਦੁ ਸਦਾ ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ਜਪਿ ਸੰਬਾਹਾ[2] ਹੇ ।੧੪।
ਤੂ ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ । ਤੇਰਾ ਲਿਖਿਆ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਦੇਵਹਿ ਤੂ ਆਪੇ ਸਹਸਾ ਗਣਤ[3] ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੫।
ਭਗਤ ਸਚੇ ਤੇਰੈ ਦਰਵਾਰੇ । ਸਬਦੇ ਸੇਵਨਿ ਭਾਇ ਪਿਆਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਨਾਮੇ ਕਾਰਜੁ ਸੋਹਾ ਹੇ ।੧੬।੩।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਸਾਚੈ ਇਕੁ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇਆ । ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਜੇਹਾ ਉਪਾਇਆ ।
ਆਪੇ ਫਰਕੁ ਕਰੇ ਵੇਖਿ ਵਿਗਸੈ ਸਭਿ ਰਸ ਦੇਹੀ ਮਾਹਾ ਹੇ ।੧।
ਵਾਜੈ ਪਉਣੁ ਤੈ ਆਪਿ ਵਜਾਏ । ਸਿਵ ਸਕਤੀ[4] ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਪਾਏ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਉਲਟੀ ਹੋਵੈ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਸਬਦੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੨।
ਅੰਧੇਰਾ ਚਾਨਣੁ ਆਪੇ ਕੀਆ । ਏਕੋ ਵਰਤੈ ਅਵਰੁ ਨ ਬੀਆ[5] ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸੈ ਬੁਧਿ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੩।
ਆਪਣੀ ਗਹਣ[6] ਗਤਿ ਆਪੇ ਜਾਣੈ । ਹੋਰੁ ਲੋਕੁ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ।
ਗਿਆਨੀ ਹੋਵੈ ਸੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸਾਚੀ ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹਾ ਹੇ ।੪।
ਦੇਹੀ ਅੰਦਰਿ ਵਸਤੁ ਅਪਾਰਾ । ਆਪੇ ਕਪਟ[7] ਖੁਲਾਵਣਹਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਹਾ ਹੇ ।੫।
ਸਭਿ ਰਸ ਦੇਹੀ ਅੰਦਰ ਪਾਏ । ਵਿਰਲੇ ਕਉ ਗੁਰੁ ਸਬਦੁ ਬੁਝਾਏ ।
ਅੰਦਰ ਖੋਜੇ ਸਬਦੁ ਸਾਲਾਹੇ ਬਾਹਰਿ ਕਾਹੇ ਜਾਹਾ ਹੇ ।੬।
ਵਿਣੁ ਚਾਖੇ ਸਾਦੁ ਕਿਸੈ ਨ ਆਇਆ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਇਆ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀ ਅਮਰਾਪਦੁ ਹੋਏ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਸੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੭।

1. ਗਰੀਬ, ਧਨਹੀਣ 2. ਪ੍ਰਭਾਤੇ 3. ਸ਼ੰਕਾ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ 4. ਰੱਬੀ ਅੰਸ਼ ਤੇ ਮਾਇਕ ਅੰਸ਼ 5. ਦੂਜਾ ਹੋਰ ਨਹੀਂ 6. ਗੰਭੀਰ 7. ਦਰਵਾਜ਼ਾ

ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋ ਸਭਿ ਗੁਣ ਜਾਣੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿਨਾਮ ਵਖਾਣੈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਹਾ ਹੇ ।੮।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਪਾਏ । ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਆਪੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੁਖਦਾਤਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੇ ਸੋਹਾ ਹੇ ।੯।
ਗੁਰਕਾ ਸਬਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹੈ ਬਾਣੀ । ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਚਾ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਸੋ ਘਟੁ ਨਿਰਮਲੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੦।
ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਸਬਦਿ ਸਲਾਹਹਿ । ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਹਰਿਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ । ਪਰਮਲ ਵਾਸੁ[1] ਮਨਿ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੧।
ਸਬਦੇ ਅਕਥੁ ਕਥੇ ਸਾਲਾਹੇ । ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਵੇਪਰਵਾਹੇ ।
ਆਪੇ ਗੁਣਦਾਤਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ਸਬਦੈ ਕਾ ਰਸੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੨।
ਮਨਮੁਖੁ ਭੂਲਾ ਠਉਰ ਨ ਪਾਏ । ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।
ਬਿਖਿਆ ਰਾਤੇ ਬਿਖਿਆ ਖੋਜੈ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਦੁਖੁ ਤਾਹਾ ਹੇ ।੧੩।
ਆਪੇ ਆਪਿ ਆਪਿ ਸਾਲਾਹੇ । ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਪ੍ਰਭੁ ਤੁਝ ਹੀ ਮਾਹੇ ।
ਤੂ ਆਪਿ ਸਚਾ ਤੇਰੀ ਬਾਣੀ ਸਚੀ ਆਪੇ ਅਲਖੁ ਅਥਾਹਾ ਹੇ ।੧੪।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਦਾਤੇ ਕੋਇ ਨ ਪਾਏ । ਲਖ ਕੋਟੀ[2] ਜੇ ਕਰਮ ਕਮਾਏ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਵਸਿਆ ਸਬਦੇ ਸਚੁ ਸਾਲਾਹਾ ਹੇ ।੧੫।
ਸੇ ਜਨ ਮਿਲੇ ਧੁਰਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ । ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਸਾਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹ ਗੁਣੀ ਸਮਾਹਾ ਹੇ। ੧੬ ।੪।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਹਚਲੁ ਏਕੁ ਸਦਾ ਸਚੁ ਸੋਈ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਸੋਝੀ ਹੋਈ ।
ਹਰਿ ਰਸਿ ਭੀਨੇ ਸਦਾ ਧਿਆਇਨਿ ਗੁਰਮਤਿ ਸੀਲੁ ਸੰਨਾਹਾ[3] ਹੇ ।੧।
ਅੰਦਰਿ ਰੰਗੁ ਸਦਾ ਸਚਿਆਰਾ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਪਿਆਰਾ ।
ਨਉਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਛੋਡਿਆ ਮਾਇਆ ਕਾ ਲਾਹਾ ਹੇ ।੨।
ਰਈਅਤਿ ਰਾਜੇ ਦੁਰਮਤਿ ਦੋਈ[4] । ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਏਕੁ ਨ ਹੋਈ ।

1. ਚੰਦਨ ਦੀ ਸੁਗੰਧ 2. ਲੱਖਾਂ ਕਰੋੜਾਂ 3. ਸੀਲ ਰੂਪੀ ਸੰਜੋਅ 4. ਕੀ ਰਾਜਾ ਕੀ ਪਰਜਾ ਸਭ ਦਵੈਤ ਵਿਚ ਹੈ

ਏਕੁ ਧਿਆਇਨਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਨਿ ਨਿਹਚਲੁ ਰਾਜੁ ਤਿਨਾਹਾ ਹੇ । ੩ ।
ਆਵਣੁ ਜਾਣਾ ਰਖੈ ਨ ਕੋਈ । ਜਨਮ ਮਰਣ ਤਿਸੈ ਤੇ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹੁ ਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਤਿਸੈ ਤੇ ਪਾਹਾ ਹੇ । ੪ ।
ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ । ਹਉਮੈ ਕ੍ਰੋਧ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੈ[1] ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਸੀਲੁ ਸੰਤੋਖੁ ਸਭੁ ਤਾਹਾ ਹੇ । ੫ ।
ਹਉਮੈ ਮੋਹ ਉਪਜੈ ਸੰਸਾਰਾ । ਸਭੁ ਜਗੁ ਬਿਨਸੈ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਾ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੈ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਈਐ ਨਾਮੁ ਸਚਾ ਜਗਿ ਲਾਹਾ ਹੇ । ੬ ।
ਸਚਾ ਅਮਰੁ[2] ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਇਆ । ਪੰਚ ਸਬਦ ਮਿਲਿ ਵਾਜਾ ਵਾਇਆ ।
ਸਚਾ ਕਾਰਜੁ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹੇਲਾ[3] ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕਾਰਜੁ ਕੇਹਾ ਹੇ । ੭ ।
ਖਿਨ ਮਹਿ ਹਸੈ ਖਿਨ ਮਹਿ ਰੋਵੈ । ਦੂਜੀ ਦੁਰਮਤਿ ਕਾਰਜੁ ਨ ਹੋਵੈ ।
ਸੰਜੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿ ਪਾਏ ਕਿਰਤੁ ਨ ਚਲੈ ਚਲਾਹਾ ਹੇ । ੮ ।
ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਗੁਰਸਬਦੁ ਕਮਾਏ। ਹਰਿ ਸਿਉ ਸਦਹੀ ਰਹੈ ਸਮਾਏ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ । ੯ ।
ਰਸਕਸ ਖਾਏ ਪਿੰਡੁ[4] ਵਧਾਏ । ਭੇਖ ਕਰੈ ਗੁਰਸਬਦੁ ਨ ਕਮਾਏ ।
ਅੰਤਰਿ ਰੋਗ ਮਹਾਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ । ੧੦ ।
ਬੇਦ ਪੜਹਿ ਪੜਿ ਬਾਦੁ[5] ਵਖਾਣਹਿ । ਘਟ ਮਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਤਿਸੁ ਸਬਦਿ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਤਤੁ ਬਿਲੋਵੈ[6] ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਤਾਹਾ ਹੇ । ੧੧ ।
ਘਰਿ[7] ਵਥੁ ਛੋਡਹਿ ਬਾਹਰਿ ਧਾਵਹਿ । ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਸਾਦੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ।
ਅਨਰਸ ਰਾਤੀ[8] ਰਸਨਾ ਫੀਕੀ ਬੋਲੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੂਲਿ ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ । ੧੨ ।
ਮਨਮੁਖ ਦੇਹੀ ਭਰਮੁ ਭਤਾਰੋ । ਦੁਰਮਤਿ ਮਰੈ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੋ ।
ਕਾਮਿ ਕ੍ਰੋਧਿ ਮਨੁ ਦੂਜੈ ਲਾਇਆ ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਤਾਹਾ ਹੇ । ੧੩ ।
ਕੰਚਨ ਦੇਹੀ ਸਬਦੁ ਭਤਾਰੋ[9] । ਅਨਦਿਨੁ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪਿਆਰੋ
ਮਹਲਾ ਅੰਦਰਿ ਗੈਰ ਮਹਲੁ[10] ਪਾਏ ਭਾਣਾ ਬੁਝਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ । ੧੪ ।
ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਦੇਵਣਹਾਰਾ । ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਨਹੀ ਕਿਸੈ ਕਾ ਚਾਰਾ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ ਤਿਸੁ ਦਾ ਸਬਦ ਅਥਾਹਾ ਹੇ । ੧੫ ।

1. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦੂਰ ਕਰੇ 2. ਹੁਕਮ 3. ਸੁਖਦਾਈ 4. ਸਰੀਰ 5. ਝਗੜੇ (ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਰਥ) 6. ਮੱਖਣ ਰਿੜਕਦਾ ਹੈ 7. ਵਸਤੂ 8. ਹੋਰ ਰਸਕਸਾਂ ਵਿਚ ਲਗੀ 9. ਸੁਆਮੀ 10. ਲਾਮਕਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ

ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਹੈ ਤਿਸੁ ਕੇਰਾ । ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਬਾਣੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਜਪੁ ਜਾਪਿ ਸਮਾਹਾ ਹੇ[1] ।੧੬।੫।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਦ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੁ[2] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਅਪਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੂਰਾ ਪਾਇਦਾ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੂਆ ਉਲਟਿ ਪਰਾਵੈ[3] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਾਣੀ ਨਾਦੁ ਵਜਾਵੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚਿ ਰਤੇ ਬੈਰਾਗੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਇਦਾ ।੨।
ਗੁਰ ਕੀ ਸਾਖੀ[4] ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਾਖੀ । ਸਚੈ ਸਬਦੇ ਸਚੁ ਸੁਭਾਖੀ ।
ਸਦਾ ਸਚਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਮਨ ਮੇਰਾ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੩।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਸਤ ਸਰਿ ਨਾਵੈ । ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗਿ ਸਚਿ ਕਮਾਵੈ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਸਦ ਹੀ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਇਦਾ ।੪।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਬੈਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਨੈਣੀ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ਕਰਣੀ ।
ਸਦ ਹੀ ਸਚੁ ਕਹੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਅਵਰਾ ਸਚੁ ਕਹਾਇਦਾ ।੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੀ ਊਤਮ ਬਾਣੀ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਖਾਣੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦ ਸੇਵਹਿ ਸਚੋ ਸਚਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਦਾ ।੬।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਸੋਝੀ ਪਾਏ । ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਭਰਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਪਉੜੀ ਊਤਮ ਊਚੀ ਦਰਿ ਸਚੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਦਾ ।੭।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸਮਾਇਦਾ ।੮।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਮਨੁ ਖੋਜਿ ਸੁਣਾਏ । ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸਦਾ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਜੋ ਸਚੇ ਮਨਿ ਭਾਇਦਾ ।੯।
ਜਾ ਤਿਸ ਭਾਵੈ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਭਾਣੈ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੧੦।
ਮਨੁ ਹਠਿ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸੋ ਛੀਜੈ[5] । ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਭੀਜੈ ।
ਬਿਖਿਆ ਰਾਤੇ ਦੁਖੁ ਕਮਾਵਹਿ ਦੁਖੇ ਦੁਖਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਸੁਖੁ ਕਮਾਏ । ਮਰਣ ਜੀਵਣ ਕੀ ਸੋਝੀ ਪਾਏ ।
ਮਰਣੁ ਜੀਵਣੁ ਜੋ ਸਮ[6] ਕਰਿ ਜਾਣੈ ਸੋ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਇਦਾ ।੧੨।

1. ਹਰਿ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੀਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ 2. ਨਾਦ ਵੇਦ ਦੀ ਸੋਝੀ 3. ਮਨ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਪਲਟਾਉਂਦਾ ਹੈ 4. ਸਿਖਿਆ 5. ਨਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 6. ਇਕ ਸਮਾਨ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਰਹਿ ਸੁ ਹਰਿ ਪਰਵਾਣੁ । ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੁ ।
ਮਰੈ ਨ ਜੰਮੈ ਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ਮਨ ਹੀ ਮਨਹਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੩।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ । ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਆ ।
ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਫਿਰਿ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਇਦਾ ।੧੪।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ । ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ[1] ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇਵਾ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਸਚੁ ਸੁਣਿ ਲੇਖੈ ਪਾਇਦਾ ।੧੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਰਮਲੁ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਵੈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਵੀਚਾਰੀ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੬।੧।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਹੁਕਮਿ ਸਭ ਸਾਜੀ । ਆਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਿ ਨਿਵਾਜੀ ।
ਆਪੇ ਨਿਆਉ ਕਰੇ ਸਭੁ ਸਾਚਾ ਸਾਚੇ ਸਾਚਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧।
ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ[2] ਹੈ ਅਕਾਰਾ । ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਪਸਰਿਆ ਪਾਸਾਰਾ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਭਸਮੈ ਕੀ ਢੇਰੀ ਖੇਹੂ ਖੇਹ ਰਲਾਇਦਾ ।੨।
ਕਾਇਆ ਕੰਚਨ ਕੋਟੁ ਅਪਾਰਾ । ਜਿਸੁ ਵਿਚਿ ਰਵਿਆ ਸਬਦੁ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵੈ ਸਦਾ ਗੁਣ ਸਾਚੇ ਮਿਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੩।
ਕਾਇਆ ਹਰਿਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰੇ । ਤਿਸੁ ਵਿਚ ਹਰਿ ਜੀਉ ਵਸੈ ਮੁਰਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵਣਜਨਿ[3] ਵਾਪਾਰੀ ਨਦਰੀ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੪।
ਸੋ ਸੂਚਾ ਜਿ ਕਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰੇ[4] । ਸਬਦੇ ਬੂਝੈ ਆਪੁ ਸਵਾਰੇ ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੫।
ਨਿਰਮਲ ਭਗਤਿ ਹੈ ਨਿਰਾਲੀ । ਮਨੁ ਤਨੁ ਧੋਵਹਿ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਰਹੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਤਿ ਕਰਾਇਦਾ ।੬।
ਇਸੁ ਮਨ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਮਨੂਆ ਧਾਵੈ । ਸੁਖੁ ਪਲਰਿ ਤਿਆਗਿ ਮਹਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਠਉਰ ਨ ਪਾਵੈ ਆਪੇ ਖੇਲੁ ਕਰਾਇਦਾ ।੭।
ਆਪਿ ਅਪਰੰਪਰੁ ਆਪਿ ਵੀਚਾਰੀ । ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਕਰਣੀ ਸਾਰੀ ।
ਕਿਆ ਕੋ ਕਾਰ ਕਰੇ ਵੇਚਾਰਾ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੮।
ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੇਲੇ ਪੂਰਾ । ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਹਾਬਲਿ ਸੂਰਾ[5] ।
ਆਪੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦਾ ।੯।

1. ਬਣਾਉਂਦਾ ਤੇ ਢਾਹੁੰਦਾ 2. ਸਰੀਰ ਰੂਪ ਕਿਲਾ 3. ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ 4. ਪਵਿਤਰ ਉਹ ਜੋ ਗੁੱਸਾ ਮੁਕਾ ਛੱਡੇ 5. ਸਚੇ ਨਾਮ ਦੁਆਰਾ ਮਹਾਨ ਜੋਧਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਘਰ ਹੀ ਅੰਦਰਿ ਸਾਚਾ ਸੋਈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦਾ ।੧੦।
ਦਿਸੰਤਰੁ[1] ਭਵੈ ਅੰਤਰੁ ਨਹੀਂ ਭਾਲੇ । ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਬਧਾ ਜਮਕਾਲੇ ।
ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ ਕਬਹੂ ਨ ਤੂਟੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਭਰਮਾਇਦਾ ।੧੧।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਹੋਰੁ ਕੋਈ ਨਾਹੀ । ਜਬ ਲਗੁ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਨ ਕਮਾਹੀ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਿਆ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੨।
ਕਾਮ ਕਰੋਧੁ ਸਬਲ ਸੰਸਾਰਾ । ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਸਭੁ ਦੁਖ ਕਾ ਪਸਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੩।
ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਹੈ ਬੈਸੰਤਰੁ । ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ।
ਜਿਨਿ ਕੀਤੇ ਜਾ ਤਿਸੈ ਪਛਾਣਹਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਦਾ ।੧੪।
ਇਕਿ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਗਰਬਿ ਵਿਆਪੇ । ਹਉਮੈ ਹੋਇ ਰਹੇ ਹੈ ਆਪੇ ।
ਜਮ ਕਾਲੈ ਕੀ ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਈ ਅੰਤਿ ਗਇਆ ਪਛੁਤਾਇਦਾ ।੧੫।
ਜਿਨਿ ਉਪਾਏ ਸੋ ਬਿਧਿ ਜਾਣੈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਵੈ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦਾ ।੧੬।੨।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਦਇਆਪਤਿ[2] ਦਾਤਾ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਤੁਧਨੋ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਤੁਝਹਿ ਸਮਾਵਹਿ ਤੂ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ । ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ।
ਜਿਉ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵਹਿ ਤੂ ਆਪੇ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇਦਾ ।੨।
ਹੈ ਭੀ ਸਾਚਾ ਹੋਸੀ ਸੋਈ । ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਸਭਨਾ ਸਾਰ ਕਰੇ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਰਿਜਕੁ ਪਹੁਚਾਇਦਾ ।੩।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਅਲਖ ਅਪਾਰਾ । ਕੋਇ ਨ ਜਾਣੈ ਤੇਰਾ ਪਰਵਾਰਾ ।
ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ਆਪੇ ਗੁਰਮਤੀ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਦਾ ।੪।
ਪਾਤਾਲ ਪੁਰੀਆ ਲੋਅ[3] ਆਕਾਰਾ । ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਰਤੈ ਹੁਕਮੁ ਕਰਾਰਾ[4]।
ਹੁਕਮੇ ਸਾਜੇ ਹੁਕਮੇ ਢਾਹੇ ਹੁਕਮੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੫।
ਹੁਕਮੈ ਬੂਝੈ ਸੁ ਹੁਕਮੁ ਸਲਾਹੇ । ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਵੇਪਰਵਾਹੇ ।
ਜੇਹੀ ਮਤਿ ਦੇਹਿ ਸੋ ਹੋਵੈ ਤੂ ਆਪੇ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਇਦਾ ।੬।
ਅਨਦਿਨੁ ਆਰਜਾ ਛਿਜਦੀ ਜਾਏ[5] । ਰੈਣ ਦਿਨਸੁ ਦੁਇ ਸਾਖੀ[6] ਆਏ ।

1. ਦੇਸਾਂਤਰ, ਹੋਰ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਤੇ 2. ਮਿਹਰ ਦਾ ਮਾਲਕ 3. ਲੋਕ 4. ਬਲਵਾਨ
5. ਉਮਰ ਘਟਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 6. ਗਵਾਹ

ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧੁ ਨ ਚੇਤੈ ਮੂੜਾ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਕਾਲੁ ਰੂਆਇਦਾ[1] ।੭।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਗੁਰਚਰਣੀ ਲਾਗਾ । ਅੰਤਰਿ ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਭਉ ਭਾਗਾ ।
ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਸਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਹਿ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ਬੋਲਾਇਦਾ ।੮।
ਜਿਨਿ ਤੂ ਜਾਤਾ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਜਤਿ ਪਤਿ ਸਚੁ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸੋਈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੯।
ਮਨੁ ਕਠੋਰੁ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਾਗਾ । ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਫਿਰੈ ਅਭਾਗਾ ।
ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੦।
ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਆਪਿ ਉਪਾਏ । ਮਾਨਸ ਜਨਮਿ ਗੁਰ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ।
ਬਿਨੁ ਭਗਤੀ ਬਿਸਟਾ ਵਿਚ ਵਾਸਾ ਬਿਸਟਾ ਵਿਚਿ ਫਿਰਿ ਪਾਇਦਾ ।੧੧।
ਕਰਮੁ[2] ਹੋਵੈ ਗੁਰੁ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਏ । ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਉ ਪਾਇਆ ਜਾਏ ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਇਦਾ ।੧੨।
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਣੈ । ਮੂਰਖੁ ਅੰਧਾ ਤਤੁ ਨ ਪਛਾਣੈ ।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਦਾ ।੧੩।
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਕਰਾਏ । ਆਪੇ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ ਲਾਏ ।
ਆਪੇ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪੇ ਵੇਖੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਬੁਝਾਇਦਾ ।੧੪।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ[3] । ਸਦਾ ਸਲਾਹੀ ਤਾ ਮਨੁ ਧੀਰਾ ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਕੀਮਤ ਨਹੀ ਪਾਈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੧੫।
ਆਪਿ ਨਿਰਾਲਮੁ[4] ਹੋਰ ਧੰਧੈ ਲੋਈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰਮਤੀ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੬।੩।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਜੁਗ ਛਤੀਹ ਕੀਓ ਗੁਬਾਰਾ[5] । ਤੂ ਆਪੇ ਜਾਣਹਿ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ।
ਹੋਰ ਕਿਆ ਕੋ ਕਹੈ ਕਿ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ ਤੂ ਆਪੇ ਕੀਮਤਿ ਪਾਇਦਾ ।੧।
ਓਅੰਕਾਰਿ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ । ਸਭੁ ਖੇਲੁ ਤਮਾਸਾ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਆਪੇ ਵੇਕ[6] ਕਰੇ ਸਭਿ ਸਾਚਾ ਆਪੇ ਭੰਨਿ ਘੜਾਇਦਾ ।੨।
ਬਾਜੀਗਰਿ ਇਕ ਬਾਜੀ ਪਾਈ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਨਦਰੀ ਆਈ ।
ਸਦਾ ਅਲਿਪਤੁ ਰਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਾਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਦਾ ।੩।

1. ਮੌਤ ਕੂਕਦੀ ਹੈ 2. ਭਾਗ, ਕਿਸਮਤ 3. ਡੂੰਘਾ 4. ਨਿਰਲੇਪ, ਅਲੱਗ
5. ਅਨ੍ਹੇਰਾ 6. ਅੱਡ ਅੱਡ

ਬਾਜਹਿ ਬਾਜੇ ਧੁਨਿ ਆਕਾਰਾ । ਆਪ ਵਜਾਂਏ ਵਜਾਵਣਹਾਰਾ ।
ਘਟਿ ਘਟਿ ਪਉਣੁ ਵਹੈ ਇਕ ਰੰਗੀ ਮਿਲਿ ਪਵਣੈ ਸਭ ਵਜਾਇਦਾ ।੪।
ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਨਿਹਚਉ ਹੋਵੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੁ ਹਉਮੈ ਖੋਵੈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਕਿਸੈ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਨਾਮੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦਾ ।੫।
ਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਜੇਵਡੁ[1] ਹੋਰੁ ਲਾਹਾ ਨਾਹੀ । ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਨਾਮੋ ਸਾਲਾਹੀ ।
ਨਾਮੋ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਨਾਮੋ ਲਾਹਾ ਪਾਇਦਾ ।੬।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸਭ ਦੁਖੁ ਸੰਸਾਰਾ । ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਵਧਹਿ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਸੇਵਹਿ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੭।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਤੈ ਆਪਿ ਕਰਾਏ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕਿਸੈ ਬੁਝਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵਹਿ ਸੇ ਬੰਧਨ ਤੋੜਹਿ ਮੁਕਤੀ ਕੈ ਘਰਿ ਪਾਇਦਾ ।੮।
ਗਣਤ ਗਣੇ[2] ਸੋ ਜਲੈ ਸੰਸਾਰਾ । ਸਹਸਾ ਮੂਲਿ ਨ ਚੁਕੈ ਵਿਕਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਗਣਤ ਚੁਕਾਏ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੯।
ਜੇ ਸਚੁ ਦੇਇ ਤ ਪਾਏ ਕੋਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਰਗਟੁ ਹੋਈ ।
ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਸਾਲਾਹੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੦।
ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਾ । ਕਿਲਵਿਖ[3] ਕਾਟੇ ਕਾਟਣਹਾਰਾ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਹੋਆ ਸਹਜੇ ਸਹਿਜ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੧।
ਅੰਤਰਿ ਲੋਭੁ ਮਨਿ ਮੈਲੈ ਮਲੁ ਲਾਏ । ਮੈਲੇ ਕਰਮ ਕਰੇ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਕੂੜੋ ਕੂੜੁ ਕਰੇ ਵਾਪਾਰਾ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੨।
ਨਿਰਮਲੁ ਬਾਣੀ ਕੋ ਮਨਿ ਵਸਾਏ । ਗੁਰਪਸਾਦੀ ਸਹਸਾ[4] ਜਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਨਾਮੁ ਚੇਤਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੩।
ਆਪਿ ਸਿਰੰਦਾ[5] ਸਚਾ ਸੋਈ । ਆਪਿ ਉਪਾਇ ਖਪਾਏ ਸੋਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਸਦਾ ਸਲਾਹੇ ਮਿਲਿ ਸਾਚੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੪।
ਅਨੇਕ ਜਤਨ ਕਰੇ ਇੰਦ੍ਰੀ ਵਸਿ ਨ ਹੋਈ । ਕਾਮਿ ਕਰੋਧਿ ਜਲੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਮਨੁ ਵਸਿ ਆਵੈ ਮਨ ਮਾਰੇ ਮਨਹਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੫।
ਮੇਰਾ ਤੇਰਾ ਤੁਧੁ ਆਪੇ ਕੀਆ । ਸਭਿ ਤੇਰੇ ਜੰਤ ਤੇਰੇ ਸਭਿ ਜੀਆ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ[6] ਸਦਾ ਤੂ ਗੁਰਮਤੀ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੧੬।੪।

1. ਜਿਤਨਾ ਵੱਡਾ 2. ਜੋ ਗਿਣਤੀਆਂ ਗਿਣਦਾ ਹੈ 3. ਪਾਪ 4. ਸ਼ੰਕਾ
6. ਸਾਜਣਹਾਰ 6. ਚੇਤੇ ਕਰ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਜੀਉ ਦਾਤਾ ਅਗਮ ਅਥਾਹਾ । ਓਸੁ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ[1] ਵੇਪਰਵਾਹਾ ।
ਤਿਸਨੋ ਅਪੜਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਈ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਨਿਹਚਲ ਹੋਈ । ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਦਾਤਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਜਿਸਨੋ ਨਾਮ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ਸੋ ਪਾਏ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮੇਲਾਇਦਾ ।੨।
ਚਉਦਹ ਭਵਣ ਤੇਰੇ ਹਟਨਾਲੇ[2] । ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਿਖਾਏ ਅੰਤਰਿ ਨਾਲੇ ।
ਨਾਵੈ ਕਾ ਵਾਪਾਰੀ ਹੋਵੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਕੋ ਪਾਇਦਾ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਹਜ ਅਨੰਦਾ । ਹਿਰਦੈ ਆਇ ਵੁਠਾ[3] ਗੋਵਿੰਦਾ ।
ਸਹਜੇ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਆਪੇ ਭਗਤਿ ਕਰਾਇਦਾ ।੪।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਵਿਛੁੜੇ ਤਿਨੀ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ । ਅਨਦਿਨੁ ਮਾਰੀਅਹਿ ਦੁਖੁ ਸਬਾਇਆ।
ਮਥੇ ਕਾਲੇ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ਦੁਖ ਹੀ ਵਿਚਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ । ਸਹਜ ਭਾਇ ਸਚੀ ਲਿਵਲਾਗੀ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਸਦ ਹੀ ਸਚੈ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੬।
ਜਿਸਨੋ ਸਚਾ ਦੇਇ ਸੁ ਪਾਏ । ਅੰਤਰਿ ਸਾਚੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ।
ਸਚੁ ਸਚੇ ਕਾ ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਸੋ ਸਚੁ ਪਾਇਦਾ ।੭।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸਭਨਾ ਕਾ ਸੋਈ । ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੮।
ਹਉਮੈ ਕਰਦਿਆ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ । ਆਗੈ ਮੋਹੁ ਨ ਚੂਕੈ ਮਾਇਆ ।
ਅਗੈ ਜਮਕਾਲੁ ਲੇਖਾ ਲੇਵੈ ਜਿਉ ਤਿਲ ਘਾਣੀ ਪੀੜਾਇਦਾ[4] ।੯।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਹੋਈ । ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾ ਸੇਵੇ ਕੋਈ ।
ਜਮਕਾਲੁ ਤਿਸੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ਮਹਲਿ ਸਚੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੦।
ਤਿਨ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਏ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਲਾਏ ।
ਤੇਰੈ ਹਥਿ ਹੈ ਸਭ ਵਡਿਆਈ ਜਿਸੁ ਦੇਵਹਿ ਸੋ ਪਾਇਦਾ ।੧੧।
ਅੰਦਰਿ ਪਰਗਾਸੁ ਗੁਰੂ ਤੇ ਪਾਏ । ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਸਦਾ ਘਟਿ ਚਾਨਣੁ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧੇਰੁ ਗਵਾਇਦਾ ।੧੨।
ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੇ ਦੂਜੈ ਲਾਗੈ[5] । ਬਿਨੁ ਪਾਣੀ ਡੁਬਿ ਮੂਏ ਅਭਾਗੇ ।
ਚਲਦਿਆ ਘਰੁ ਦਰੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ[6] ਜਮ ਦਰਿ ਬਾਧਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੩।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ । ਗਿਆਨੀ ਧਿਆਨੀ ਪੂਛਹੁ ਕੋਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਤਿਸੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਦਰਿ ਸਚੈ ਸੋਭਾ ਪਾਇਦਾ ।੧੪।

1. ਰੰਚਕ ਮਾਤਰ ਲੋਭ ਨਹੀਂ 2. ਚੌਦਾਂ ਲੋਕ ਤੇਰੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਹਨ 3. ਵਸਿਆ ਹੈ 4. ਜਿਵੇਂ ਤਿਲ ਕੋਹਲੂ ਦੀ ਘਾਣੀ ਵਿਚ ਪੀੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 5. ਬੇਸਮਝ ਦਵੈਤ ਵਿਚ ਲਗੇ ਹੋਏ ਹਨ 6. ਦਿਸਦਾ ਨਹੀਂ

ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਸੇਵੈ ਤਿਸੁ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ। ਮਮਤਾ ਕਾਟਿ ਸਚਿ ਲਿਵਲਾਏ ।
ਸਦਾ ਸਚੁ ਵਣਜਹਿ ਵਾਪਾਰੀ ਨਾਮੋ ਲਾਹਾ ਪਾਇਦਾ ।੧੫।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ। ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਮੁਕਤਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦਾ ।੧੬।੫।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋ ਤੁਧੁ ਕਰਣਾ ਸੋ ਕਰਿ ਪਾਇਆ। ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਆਇਆ ।
ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਭਾਵੈ। ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ ।
ਭਾਣੇ ਨੋ ਲੋਚੈ ਬਹੁਤੇਰੀ ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ ਆਪਿ ਮਨਾਇਦਾ ।੨।
ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸੁ ਮਿਲੈ ਤੁਧੁ ਆਏ। ਜਿਸੁ ਭਾਣਾ ਭਾਵੈ ਸੋ ਤੁਝਹਿ ਸਮਾਏ ।
ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਭਾਣਾ ਕਿਸਹਿ ਕਰਾਇਦਾ ।੩।
ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਏ।
ਤੁਧ ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਸਭ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ਜਿਸਨੋ ਭਾਣਾ ਦੇਹਿ ਤਿਸੁ ਭਾਇਦਾ ।੪।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧੁ ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ। ਭਾਣਾ ਨ ਮੰਨੇ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖ ਪਾਈ।
ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਆਵੈ ਜਾਏ ਘਰੁ ਮਹਲੁ ਨ ਕਬਹੂ ਪਾਇਦਾ ।੫।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ। ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਧੁਰਿ ਫੁਰਮਾਈ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਤਾ ਨਾਮੁ ਪਾਏ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੬।
ਸਭ ਨਾਵਹੁ ਉਪਜੈ ਨਾਵਹੁ ਛੀਜੈ। ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਨੁ ਤਨੁ ਭੀਜੈ।
ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ਰਸਿ ਭੀਜੈ ਰਸ ਹੀ ਤੇ ਰਸੁ ਪਾਇਦਾ ।੭।
ਮਹਲੈ ਅੰਦਰਿ ਮਹਲੁ ਕੋ ਪਾਏ[2]। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਚਿ ਚਿਤ ਲਾਏ।
ਜਿਸਨੋ ਸਚੁ ਦੇਇ ਸੋਈ ਸਚੁ ਪਾਏ ਸਚੇ ਸਚਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੮।
ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਦੁਖ ਪਾਇਆ। ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਭੁ ਰੋਗੁ ਕਮਾਇਆ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹੈ ਕੁਸਟੀ[3] ਨਰਕੇ ਵਾਸਾ ਪਾਇਦਾ ।੯।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਨਿਰਮਲ ਦੇਹਾ। ਨਿਰਮਲ ਹੰਸਾ[5] ਸਦਾ ਸੁਖ ਨੇਹਾ।
ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਇਦਾ ।੧੦।

1. ਤੂ ਜੋ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹੋ ਅਸਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਿਆ ਹੈ 2. ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਨਿਜ ਸਰੂਪ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ 3. ਕੋੜ੍ਹ ਰੋਗ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ
4. ਆਤਮਾ ਪਵਿਤ ਹੈ

ਸਭੁ ਕੋ ਵਣਜੁ ਕਰੇ ਵਾਪਾਰਾ। ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਸਭੁ ਤੋਟਾ[1] ਸੰਸਾਰਾ ।
ਨਾਗੋ[2] ਆਇਆ ਨਾਗੋ ਜਾਸੀ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੧।
ਜਿਸਨੋ ਨਾਮੁ ਦੇਇ ਸੋ ਪਾਏ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੋ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦਾ। ੧੨।
ਨਾਵੈ ਨੋ ਲੋਚੈ ਜੇਤੀ ਸਭ ਆਈ । ਨਾਉ ਤਿਨਾ ਮਿਲੈ ਧੁਰਿ ਪੁਰਬਿ ਕਮਾਈ ।
ਜਿਨੀ ਨਾਉ ਪਾਇਆ ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੩।
ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਅਤਿ ਅਪਾਰਾ । ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਬਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਸਚਾ ਨਿਆਉ ਸਚੋ ਵਾਪਾਰਾ ਨਿਹਚਲੁ ਵਾਸਾ ਪਾਇਦਾ ।੧੪।
ਅੰਤਰ ਘਰ ਬੰਕੇ[3] ਥਾਨੁ ਸੁਹਾਇਆ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੇ ਕਿਨੈ ਪਾਇਆ ।
ਇਤੁ ਸਾਥਿ ਨਿਬਹੈ ਸਾਲਾਹੇ ਸਚੇ ਹਰਿ ਸਚਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੧੫।
ਮੇਰੈ ਕਰਤੈ ਇਕ ਬਣਤ[4] ਬਣਾਈ । ਇਸੁ ਦੇਹੀ ਵਿਚਿ ਸਭ ਵਥੁ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਣਜਹਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੬।੬।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਇਆ ਕੰਚਨੁ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਾ । ਤਿਥੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਸੇਵਿਹੁ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧।
ਹਰਿ ਚੇਤਹਿ ਤਿਨ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਤਿਨ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਉ ।
ਤਿਨ ਕੀ ਧੂਰਿ[5] ਲਾਈ ਮੁਖੀ ਮਸਤਕਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਬਹਿ ਗੁਣ ਗਾਇਦਾ ।੨।
ਹਰਿਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਜੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵਾ । ਅੰਤਰਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵਾ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਹੁ ਕੁੰਡੀ ਸੁਣੀਐ ਸਾਚੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੩।
ਸੋ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ਜਿ ਅੰਤਰੁ ਭਾਲੇ। ਗੁਰਕੈਸਬਦਿ ਹਰਿਨਦਰਿਨਿਹਾਲੇ[6]।
ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ[7] ਪਾਏ ਗੁਰਸਬਦੀ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੪।
ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਇਹੁ ਸਰੀਰੁ ਪਾਇਆ । ਮਾਣਸ ਜਨਮਿ ਸਬਦਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।

1. ਘਾਟਾ 2. ਖਾਲੀ, ਬੇਪੜਦ 3. ਸੁੰਦਰ 4. ਢਾਂਚਾ 5. ਧੂੜ 6. ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਰੱਬ ਨੂੰ ਤੱਕਦਾ 7. ਗਿਆਨ ਰੂਪੀ ਸੁਰਮਾ

ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸਭੁ ਅੰਧ ਅੰਧੇਰਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਸਹਿ ਬੁਝਾਇਦਾ ।੫।
ਇਕਿ ਕਿਤੁ ਆਏ[1] ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ । ਮਨਮੁਖ ਲਾਗੇ ਦੂਜੈ ਭਾਏ ।
ਏਹ ਵੇਲਾ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ਪਗਿ ਖਿਸਿਐ[2] ਪਛੁਤਾਇਦਾ ।੬।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਵਿਤ੍ਰ ਸਰੀਰਾ । ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ।
ਸਚੋ ਸਚੁ ਵੇਖੈ ਸਭ ਥਾਈਂ ਸਚੁ ਸੁਣਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੭।
ਹਉਮੈ ਗਣਤ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ । ਹਰਿ ਜੀਉ ਹਿਰਦੈ ਰਖਹੁ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਸਾਲਾਹੇ ਮਿਲਿ ਸਾਚੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੮।
ਸੋ ਚੇਤੇ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਚੇਤਾਏ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਆਪੇ ਬੂਝੈ ਆਪੈ ਆਪੁ ਸਮਾਇਦਾ ।੯।
ਜਿਨਿ ਮਨ ਵਿਚਿ ਵਥੁ ਪਾਈ ਸੋਈ ਜਾਣੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਬਾਣੀ ਸਬਦ ਸੁਣਾਇਦਾ ।੧੦।
ਏਹ ਕਾਇਆ ਪਵਿਤੁ ਹੈ ਸਰੀਰੁ । ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਚੇਤੈ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰੁ
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਗੁਣ ਕਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਇਦਾ[3] ।੧੧।
ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਸਭ ਮੂਲੁ ਹੈ ਮਾਇਆ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ।
ਹਰਿ ਨ ਚੇਤੈ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਚੇਤੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੨।
ਜਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ । ਕਾਇਆ ਹੰਸੁ ਨਿਰਮਲੁ ਦਰਿ ਸਚੈ ਜਾਣੁ ।
ਹਰਿ ਸੇਵੇ ਹਰਿ ਮੰਨਿ ਬਸਾਏ ਸੋਹੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇਦਾ ।੧੩।
ਬਿਨੁ ਭਾਗਾ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਨ ਜਾਇ । ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਮੁਏ ਬਿਲਲਾਇ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ ਹੋਵੈ ਗੁਰ ਕੇਰੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੪।
ਕਾਇਆ ਕੋਟੁ ਪਕੇ ਹਟਨਾਲੇ[4] ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੇਵੈ ਵਸਤੁ ਸਮਾਲੇ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਊਤਮ ਪਦਵੀ ਪਾਇਦਾ ।੧੫।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਹੈ ਸੁਖਦਾਤਾ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹੇ ਸਾਚਾ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਕੋ ਪਾਇਦਾ ।੧੬।੧।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਰੰਕਾਰਿ[5] ਆਕਾਰੁ ਉਪਾਇਆ । ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਹੁਕਮਿ ਬਣਾਇਆ।

1. ਕਿਸ ਖਾਤਰ ਆਏ ਹਨ 2. ਪੈਰ ਖਿਸਕਣ ਤੇ 3. ਉਸ ਦੇ ਗੁਣ ਚੇਤੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਣਵੰਤ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਈਦਾ ਹੈ 4. ਬਾਜ਼ਾਰ
5. ਨਿਰੰਕਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੇ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਆਕਾਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਆਪੇ ਖੇਲ ਕਰੇ ਸਭਿ ਕਰਤਾ ਸੁਣਿ ਸਾਚਾ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਦਾ ।੧।
ਮਾਇਆ ਮਾਈ ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਪਰਸੂਤਿ ਜਮਾਇਆ[1] । ਚਾਰੇ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮੇ ਨੋ ਫੁਰਮਾਇਆ ।
ਵਰੇ ਮਾਹ ਵਾਰ ਥਿਤੀ ਕਰਿ[2] ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਸੋਝੀ ਪਾਇਦਾ ।੨।
ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਕਰਣੀ ਸਾਰ । ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਰਾਖਹੁ ਉਰਿਧਾਰ ।
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਰਤੀ ਜਗ ਅੰਤਰਿ ਇਸੁ ਬਾਣੀ ਤੇ ਹਰਿਨਾਮੁ ਪਾਇਦਾ।੩।
ਵੇਦੁ ਪੜੇ ਅਨਦਿਨੁ ਵਾਦ ਸਮਾਲੇ[3] ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤੈ ਬਧਾ ਜਮਕਾਲੇ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਦਾ ।੪।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕਸੁ ਸਿਉ ਲਿਵ ਲਾਏ । ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਮਨਸਾ[4] ਮਨਹਿ ਸਮਾਏ।
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਦਾ ਹੈ ਮੁਕਤਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਚੁਕਾਇਦਾ ।੫।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਰਾਤੇ ਸੇ ਹੁਣਿ ਰਾਤੇ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਹਜੇ ਮਾਤੇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਆਪੈ ਆਪੁ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੬।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਭਰਮਿ ਨ ਪਾਏ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਗਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਸੂਹਾ ਰੰਗੁ ਦਿਨ ਥੋੜੇ ਹੋਵੈ ਇਸੁ ਜਾਦੇ ਬਿਲਮ[5] ਨ ਲਾਇਦਾ ।੭।
ਏਹੁ ਮਨੁ ਭੈ ਭਾਇ[6] ਰੰਗਾਏ । ਇਤੁ ਰੰਗਿ ਸਾਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਕੋ ਇਹੁ ਰੰਗੁ ਪਾਏ ਗੁਰਮਤੀ ਰੰਗੁ ਚੜਾਇਦਾ ।੮।
ਮਨਮੁਖੁ ਬਹੁਤੁ ਕਰੇ ਅਭਿਮਾਨੁ । ਦਰਗਹ ਕਬਹੀ ਨ ਪਾਵੈ ਮਾਨੁ ।
ਦੂਜੈ ਲਾਗੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਬਿਨੁ ਬੂਝੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੯।
ਮੇਰੈ ਪ੍ਰਭਿ ਅੰਦਰਿ ਆਪੁ ਲੁਕਾਇਆ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਸਚਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਚਾ ਵਾਪਾਰਾ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੦।
ਇਸੁ ਕਾਇਆ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ। ਮੇਰੈ ਠਾਕੁਰਿ ਇਹ ਬਣਤ ਬਣਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਕਾਇਆ ਸੋਧੈ ਆਪਹਿ ਆਪੁ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੧।
ਕਾਇਆ ਵਿਚਿ ਤੋਟਾ ਕਾਇਆ ਵਿਚਿ ਲਾਹਾ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜੈ ਵੇਪਰਵਾਹਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਣਜਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਮਿਲਾਇਦਾ ।੧੨।
ਸਚਾ ਮਹਲੁ ਸਚੇ ਭੰਡਾਰਾ । ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਦੇਵਣਹਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹੇ ਸੁਖ ਦਾਤੇ ਮਨਿ ਮੇਲੇ ਕੀਮਤਿ ਪਾਇਦਾ ।੧੩।

1. ਮਾਇਆ ਨੂੰ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੂਤ ਕਰਕੇ ਉਸ ਇਹ ਜਗਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ
2. ਸਾਲ, ਮਹੀਨੇ, ਦਿਨ, ਤਿਥਾਂ-ਆਦਿ ਕਰਕੇ 3. ਰਾਤ ਦਿਨ ਝਗੜੇ ਚੇਤੇ ਕਰਦਾ ਹੈ 4. ਸਤੋ ਰਜੋ ਤਮੋ ਵਾਲੀ ਵਾਸ਼ਨਾ 5. ਦੇਰ 6. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ

ਕਾਇਆ ਵਿਚਿ ਵਸਤੁ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ। ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਜਿਸ ਦਾ ਹਟੁ ਸੋਈ ਵਥੁ ਜਾਣੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਇ ਨ ਪਛੋਤਾਇਦਾ ।੧੪।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਭ ਮਹਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ। ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਆਪੇ ਸਬਦੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਦਾ ।੧੫।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਏ। ਸਬਦੇ ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਨਾਮੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਦਾ ।੧੬।੮।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਵੇਪਰਵਾਹੇ। ਆਪੇ ਮਿਹਰਵਾਨ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ।
ਅਪੜਿ ਕੋਇ ਨ ਸਕੈ ਤਿਸ ਨੋ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮੇਲਾਇਆ ।੧।
ਤੁਧੁਨੋ ਸੇਵਹਿ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵਹਿ। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵਹਿ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਰਵਹਿ[1] ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਰਸਨਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਭਾਇਆ ।੨।
ਸਬਦਿ ਮਰਹਿ ਸੇ ਮਰਣੁ ਸਵਾਰਹਿ । ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਹਿਰਦੈ ਉਰ ਧਾਰਹਿ ।
ਜਨਮੁ ਸਫਲੁ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਲਾਗੇ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਚੁਕਾਇਆ ।੩।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਲੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦੇ ਆਪੁ ਗਵਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਰਾਤੇ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਲਾਹਾ ਪਾਇਆ ।੪।
ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਕਹਾ ਮੈ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ। ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾ[2] ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ ।
ਆਪੇ ਦਇਆ ਕਰੇ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਗੁਣ ਮਹਿ ਗੁਣੀ ਸਮਾਇਆ ।੫।
ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਮੋਹੁ ਹੈ ਪਾਸਾਰਾ[3]। ਮਨਮੁਖੁ ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਅੰਧਾਰਾ ।
ਧੰਧੈ ਧਾਵਤੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆਂ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੬।
ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਏ। ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ[4] ।
ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਗਿਆਨੁ ਰਤਨੁ ਚਾਨਣੁ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਗਵਾਇਆ ।੭।
ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਅਨੇਕ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈ। ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਵਸਾਈ ।
ਕੀਮਤਿ ਕਉਣੁ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭ ਤੇਰੀ ਤੂ ਆਪੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਆ ।੮।
ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਕੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ । ਨਾ ਕੋ ਹੋਆ ਤੋਲਣਹਾਰਾ[5] ।

1. ਗੁਣ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ 2. ਪਾਰਾਵਾਰ 3. ਮੋਹ ਦਾ ਫੈਲਾਉ ਹੈ
4. ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਮੇਟ ਦੇਵੇ 5. ਨਾਮ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ

ਆਪੇ ਤੋਲੇ ਤੋਲਿ ਤੋਲਾਏ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮੇਲਿ ਤੋਲਾਇਆ ।੯।
ਸੇਵਕ ਸੇਵਹਿ ਕਰਹਿ ਅਰਦਾਸਿ । ਤੂ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਬਹਾਲਹਿ ਪਾਸਿ ।
ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਕਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਪੂਰੈ ਕਰਮਿ ਧਿਆਇਆ ।੧੦।
ਜਤੁ ਸਤੁ ਸੰਜਮੁ ਜਿ ਸਚੁ ਕਮਾਵੈ । ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਜਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।
ਇਸੁ ਬਿਖੁ ਮਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਰੇ ਭਾਇਆ ।੧੧।
ਜਿਸ ਨੋ ਬੁਝਾਏ ਸੋਈ ਬੂਝੈ । ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਅੰਦਰੁ ਸੂਝੈ ।
ਹਉਮੈ ਮੇਰਾ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ[1] ਸਹਜੇ ਹੀ ਸਚੁ ਪਾਇਆ ।੧੨।
ਬਿਨੁ ਕਰਮਾ ਹੋਰ ਫਿਰੈ ਘਨੇਰੀ । ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਚੁਕੈ ਨ ਫੇਰੀ[2] ।
ਬਿਖੁ ਕਾ ਰਾਤਾ ਬਿਖੁ ਕਮਾਵੈ ਸੁਖੁ ਨ ਕਬਹੂ ਪਾਇਆ ।੧੩।
ਬਹੁਤੇ ਭੇਖ ਕਰੇ ਭੇਖਧਾਰੀ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਹਉਮੈ ਕਿਨੈ ਨ ਮਾਰੀ ।
ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਤਾ ਮੁਕਤਿ ਪਾਏ ਸਚੈ ਨਾਇ ਸਮਾਇਆ ।੧੪।
ਅਗਿਆਨੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਇਸੁ ਤਨਹਿ ਜਲਾਏ । ਤਿਸ ਦੀ ਬੂਝੈ ਜਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਕਮਾਏ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਨਿਵਾਰੇ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਮਾਇਆ ।੧੫।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਵਿਰਲੈ ਪਾਈ ।
ਨਾਨਕੁ ਏਕ ਕਹੈ ਬੇਨੰਤੀ ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ।੧੬।੧।

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩

ਨਦਰੀ[3] ਭਗਤਾ ਲੈਹੁ ਮਿਲਾਏ । ਭਗਤ ਸਲਾਹਨਿ ਸਦਾ ਲਿਵਲਾਏ ।
ਤਉ ਸਰਣਾਈ ਉਬਰਹਿ ਕਰਤੇ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ।੧।
ਪੂਰੈ ਸਬਦਿ ਭਗਤਿ ਸੁਹਾਈ । ਅੰਤਰਿ ਸੁਖੁ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਈ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਚੀ ਭਗਤੀ ਰਾਤਾ ਸਚੇ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।੨।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਸਦ ਜਲੈ ਸਰੀਰਾ[4] । ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਭੇਟੇ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ।
ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨੁ ਸਬਦਿ ਬੁਝਾਏ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੩।
ਮਨਮੁਖੁ ਅੰਧਾ ਅੰਧੁ ਕਮਾਏ[5] । ਬਹੁ ਸੰਕਟ ਜੋਨੀ ਭਰਮਾਏ ।
ਜਮ ਕਾ ਜੇਵੜਾ[6] ਕਦੇ ਨ ਕਾਟੈ ਅੰਤੇ ਬਹੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੪।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ । ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਰਖੈ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਰੇ ਹਉਮੈ ਜਾਇ ਸਮਾਇਆ ।੫।
ਆਵਣ ਜਾਣੈ ਪਰਜ ਵਿਗੋਈ[7] । ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਥਿਰੁ ਕੋਇ ਨ ਹੋਈ ।
ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਸਬਦਿ ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਆ ।੬।

1. ਮੈਂ ਤੇ ਮਮਤਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਰਖੇ 2. ਆਵਾਗਉਣ 3. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੁਆਰਾ
4. ਤਨ ਵੀ ਹਉਮੈ ਵਿਚ ਸੜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ 5. ਅਗਿਆਨੀ ਅਨ੍ਹੇਰ ਢੋਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ 6. ਰੱਸਾ, ਫਾਹੀ 7. ਪਰਜਾ ਆਵਾਗਉਣ ਵਿਚ ਖੋਈ ਪਈ ਹੈ

ਪੰਚ ਦੂਤ ਚਿਤਵਹਿ ਵਿਕਾਰਾ। ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਕਾ ਏਹੁ ਪਸਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਾ ਮੁਕਤੁ ਹੋਵੈ ਪੰਚ ਦੂਤ[1] ਵਸਿ ਆਇਆ ।੭।
ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਹੈ ਮੋਹੁ ਗੁਬਾਰਾ । ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਡੁਬੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।੮।
ਸਾਚਾ ਦਰੁ ਸਾਚਾ ਦਰਵਾਰਾ। ਸਚੇ ਸੇਵਹਿ ਸਬਦਿ ਪਿਆਰਾ ।
ਸਚੀ ਧੁਨਿ ਸਚੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਸਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇਆ ।੯।
ਘਰੈ ਅੰਦਰਿ ਕੋ ਘਰੁ ਪਾਏ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ ।
ਓਥੈ ਸੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਨ ਵਿਆਪੈ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਆ ।੧੦।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਸਟਾ ਕਾ ਵਾਸਾ । ਭਉਦੇ ਫਿਰਹਿ ਬਹੁ ਮੋਹ ਪਿਆਸਾ ।
ਕੁ ਸੰਗਤਿ ਬਹਹਿ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ਦੁਖੋ ਦੁਖੁ ਕਮਾਇਆ ।੧੧।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਝਹੁ ਸੰਗਤਿ ਨ ਹੋਈ। ਬਿਨੁ ਸਬਦੇ ਪਾਰੁ ਨ ਪਾਏ ਕੋਈ ।
ਸਹਜੇ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇਆ ।੧੨।
ਕਾਇਆ ਬਿਰਖੁ ਪੰਖੀ[2] ਵਿਚਿ ਵਾਸਾ। ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਚੁਗਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਸਾ ।
ਉਡਹਿ ਨ ਮੂਲੇ ਨ ਆਵਹਿ ਨ ਜਾਹੀ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਪਾਇਆ ।੧੩।
ਕਾਇਆ ਸੋਧਹਿ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਹਿ। ਮੋਹ ਠਗਉਰੀ[3] ਭਰਮੁ ਨਿਵਾਰਹਿ।
ਆਪੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ ।੧੪।
ਸਦਹੀ ਨੇੜੈ ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਣਹੁ। ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਨਜੀਕਿ ਪਛਾਣਹੁ ।
ਬਿਗਸੈ ਕਮਲੁ ਕਿਰਣਿ ਪਰਗਾਸੈ ਪਰਗਟੁ ਕਰਿ ਦੇਖਾਇਆ ।੧੫।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸਚਾ ਸੋਈ। ਆਪੇ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।੧੬।੨।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨੁ ਪਾਇਆ ਅਤਿ ਖੜਗੁ ਕਰਾਰਾ[4] ।
ਦੂਜਾ ਭ੍ਰਮੁ ਗੜੁ ਕਟਿਆ ਮੋਹੁ ਲੋਭੁ ਅਹੰਕਾਰਾ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਸਚ ਸੰਜਮਿ ਮਤਿ ਊਤਮਾ ਹਰਿ ਲਗਾ ਪਿਆਰਾ ।
ਸਭੁ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਦਾ ਸਚੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰਾ ।੧।

1. ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ ਤੇ ਅਹੰਕਾਰ 2. ਆਤਮਾ 3. ਠੱਗ-ਬੂਟੀ 4. ਤੇਜ਼ ਤਲਵਾਰ

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕੇਦਾਰਾ ਰਾਗਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਭਾਈ ਸਬਦੇ ਕਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮਿਲਦੋ ਰਹੈ ਸਚੇ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਵਿਚਹੁ ਮਲੁ ਕਟੇ ਆਪਣੀ ਕੁਲਾ ਕਾ ਕਰੇ ਉਧਾਰੁ ।
ਗੁਣਾ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸੰਗ੍ਹੈ ਅਵਗਣ ਕਢੈ ਵਿਡਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਜਾਣੀਐ[1] ਗੁਰੂ ਨਾ ਛੋਡੈ ਆਪਣਾ
ਦੂਜੈ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਪਉੜੀ-ਨਿਹਕੰਟਕ[2] ਰਾਜੁ ਭੁੰਚਿ ਤੂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਕਮਾਈ।
ਸਚੈ ਤਖਤਿ ਬੈਠਾ ਨਿਆਉ ਕਰਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲ
ਮਿਲਾਈ ।
ਸਚਾ ਉਪਦੇਸੁ ਹਰਿ ਜਾਪਣਾ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਣਿਆਈ।
ਐਥੈ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਅੰਤਿ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ।
ਹਰਿ ਸਿਉਂ ਪ੍ਰੀਤਿ ਊਪਜੀ, ਗੁਰਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ।੨।
ਮ: ੩ ਆਪੇ ਕਰਣੀ ਕਾਰ ਆਪਿ ਆਪੇ ਕਰੇ ਰਜਾਇ।
ਆਪੇ ਕਿਸਹੀ ਬਖਸਿ ਲਏ ਆਪੇ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਚਾਨਣੁ ਗੁਰ ਮਿਲੇ ਦੁਖ ਬਿਖੁ ਜਾਲੀ ਨਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਮਾਇਆ ਵੇਖਿ ਨ ਭੁਲੁ ਤੂ ਮਨਮੁਖ ਮੂਰਖਾ ।
ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਨ ਚਲਈ ਸਭੁ ਝੂਠੁ ਦਰਬੁ[3] ਲਖਾ ।
ਅਗਿਆਨੀ ਅੰਧੁ ਨ ਬੂਝਈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਜਮ
ਖੜਗੁ ਕਲਖਾ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਉਬਰੇ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਖਾ ।
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਆਪੇ ਹਰਿ ਰਖਾ ।੩।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨਾ ਗੁਰੁ ਨਹੀਂ ਭੇਟਿਆ ਭੈ ਕੀ ਨਾਹੀ ਬਿੰਦ[4] ।
ਆਵਣੁ ਜਾਵਣੁ ਦੁਖੁ ਘਣਾ ਕਦੇ ਨ ਚੂਕੈ ਚਿੰਦ[5] ।
ਕਾਪੜ ਜਿਵੈ ਪਛੋੜੀਐ[6] ਘੜੀ ਮੁਹਤ ਘੜੀਆਲੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਸਿਰਹੁ ਨ ਚੁਕੈ ਜੰਜਾਲੁ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਢੂਢੀ ਸਜਣਾ ਹਉਮੈ ਬੁਰੀ ਜਗਤਿ ।
ਨਾ ਝੁਰੁ ਹੀਅੜੇ ਸਚੁ ਚਉ[7] ਨਾਨਕ ਸਚੋ ਸਚੁ ।੨।

1. ਪੂੰਜੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰੇ 2. ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧੀ ਨ ਹੋਵੇ 3. ਦੌਲਤ 4. ਲੇਸ ਮਾਤ੍ਰ ਅਦਬ ਨਹੀਂ 5. ਚਿੰਤਾ 6. ਪਟਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 7. ਬੋਲ, ਕਹੁ

ਪਉੜੀ

ਗੁਰ ਮੁਖਿ ਆਪੇ ਬਖਸਿਓਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਣੇ ।
ਆਪੇ ਭਗਤੀ ਲਾਇਓਨੁ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਨੀਸਾਣੇ ।
ਸਨਮੁਖ ਸਦਾ ਸੋਹਣੇ ਸਚੈ ਦਰਿ ਜਾਣੇ ।
ਐਥੈ ਓਥੈ ਮੁਕਤਿ ਹੈ ਜਿਨ ਰਾਮ ਪਛਾਣੇ ।
ਧੰਨੁ ਧੰਨੁ ਸੇ ਜਨ ਜਿਨ ਹਰਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨ ਹਉ
ਕੁਰਬਾਣੇ ।੪।

ਪਉੜੀ

ਆਪਣਾ ਆਪੁ ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਪਾਇਆ ।
ਕਿਰਪਾ ਕਰਿਕੈ ਆਪਣੀ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਇਆ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਿਰਮਲੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਆਇਆ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਜਿਨੀ ਚਾਖਿਆ ਅਨ ਰਸ ਠਾਕਿ
ਰਹਾਇਆ ।[1]
ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਭੁਖ ਗਵਾਇਆ ।੫।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪਿਰ ਖੁਸੀਏ ਧਨ ਰਾਵੀਏ ਧਨ ਉਰਿ ਨਾਮੁ
ਸੀਗਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਧਨ ਆਗੈ ਖੜੀ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ।੧।

ਪਉੜੀ

ਤਖਤਿ ਰਾਜਾ ਸੋ ਬਹੈ ਜਿ ਤਖਤੈ ਲਾਇਕ ਹੋਈ ।
ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸਚੁ ਰਾਜੇ ਸੇਈ ।
ਏਹਿ ਭੂਪਤਿ ਰਾਜੇ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ
ਦੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਕੀਤਾ[3] ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਜਾਦੇ ਬਿਲਮ[4] ਨ
ਹੋਈ ।
ਨਿਹਚਲ ਸਚਾ ਏਕੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਸੁ
ਨਿਹਚਲੁ ਹੋਈ ।੬।

1. ਹੋਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੁਆਦ, ਰਹਿ ਗਏ 2. ਪ੍ਰਸੰਨ ਪਤੀ ਵਾਲੀਏ 3. ਸੰਸਾਰ 4. ਦੇਰ

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਸਭਨਾ ਕਾ ਪਿਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਪਿਰ ਬਿਨੁ ਖਾਲੀ ਨਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਸੋਹਾਗਣੀ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਕੇ ਅਧਿਕ ਤਰੰਗ ਕਿਉ ਦਰਿ ਸਾਹਿਬ ਛੁਟੀਐ ।
ਜੇ ਰਾਚੈ ਸਚ ਰੰਗਿ ਗੂੜੈ ਰੰਗਿ ਅਪਾਰ ਕੈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਛੁਟੀਐ ਜੇ ਚਿਤੁ ਲਗੈ ਸਚਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲੁ ਹੈ ਕਿਉ ਕੀਮਤਿ ਕੀਜੈ ।
ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਸਾਜੀਅਨੁ ਆਪੇ ਵਰਤੀਜੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀਐ ਸਚੁ ਕੀਮਤਿ ਕੀਜੈ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਕਮਲੁ ਬਿਗਾਸਿਆ ਇਵ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਠਾਕਿਆ[1] ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਵੀਜੈ ।੭।

ਮਹਲਾ ੩

ਸਹਜਿ ਵਣਸਪਤਿ ਫੁਲੁ ਫਲੁ ਭਵਰੁ ਵਸੈ ਭੈ ਖੰਡਿ ।
ਨਾਨਕ ਤਰਵਰੁ[2] ਏਕੁ ਹੈ ਏਕੋ ਫੁਲੁ ਭਿ ਰੰਗ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਜੋ ਜਨ ਲੂਝਹਿ ਮਨੈ ਸਿਉ ਸੇ ਸੂਰੇ ਪਰਧਾਨਾ ।
ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਸਦਾ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਜਿਨੀ ਆਪੁ ਪਛਾਨਾ ।
ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਇਹੁ ਮਹਤੁ[3] ਹੈ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਾ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਸਚੁ ਲਾਇ ਧਿਆਨਾ ।
ਜਿਨ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਮਨੁ ਜੀਤਿਆ ਜਗੁ ਤਿਨਹਿ ਜਿਤਾਨਾ ।੮।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋਗੀ ਹੋਵਾ ਜਗਿ ਭਵਾ ਘਰਿ ਘਰਿ ਭੀਖਿਆ ਲੇਉ ।
ਦਰਗਹ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਕਿਸੁ ਕਿਸੁ ਉਤਰੁ ਦੇਉ ।
ਭਿਖਿਆ ਨਾਮੁ ਸੰਤੋਖੁ ਮੜੀ ਸਦਾ ਸਚੁ ਹੈ ਨਾਲਿ ।
ਭੇਖੀ[4] ਹਾਥ ਨ ਲਧੀਆ ਸਭ ਬਧੀ ਜਮ ਕਾਲਿ ।
ਨਾਨਕ ਗਲਾ ਝੂਠੀਆ ਸਚਾ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ[5] ।੧।

1. ਆਵਾਗਉਣ ਮੁੱਕ ਗਿਆ 2. ਬਿਰਛ 3. ਗੌਰਵ 4. ਬਾਹਰਲਾ ਦਿਖਾਵਾ
5. ਚੇਤੇ ਕਰ

ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਤੁ ਦਰਿ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਸੋ ਦਰੁ ਸੇਵਿਹੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਐਸਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਲੋੜਿ ਲਹੁ ਜਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਛੂਟੀਐ ਲੇਖਾ ਮੰਗੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਏ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜੁ ਸਚਾ ਓਹੁ ਸਬਦੁ ਦੇਇ ।
ਹਿਰਦੈ ਜਿਸਦੈ ਸਚੁ ਹੈ ਤਨੁ ਮਨੁ ਭੀ ਸਚਾ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਚੈ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਸਚੀ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ ।
ਸਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਵਸੀ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਸੂਰੇ[1] ਏਹਿ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਅਹੰਕਾਰਿ ਮਰਹਿ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ।
ਅੰਧੇ ਆਪੁ ਨਾ ਪਛਾਣਨੀ ਦੂਜੈ ਪਚਿ ਜਾਵਹਿ ।
ਅਤਿ ਕਰੋਧ ਸਿਉ ਲੂਝਦੇ ਅਗੈ ਪਿਛੈ ਦੁਖੁ ਪਾਵਹਿ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਹੰਕਾਰੁ ਨ ਭਾਵਈ ਵੇਦ ਕੂਕਿ ਸੁਣਾਵਹਿ[2] ।
ਅਹੰਕਾਰਿ ਮੁਏ ਸੇ ਵਿਗਤੀ[3] ਗਏ ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ।੯।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕਾਗਉ ਹੋਇ ਨ ਊਜਲਾ ਲੋਹੇ ਨਾਵ ਨ ਪਾਰੁ ।
ਪਿਰਮ ਪਦਾਰਥੁ[4] ਮੰਨਿ ਲੈ ਧੰਨ ਸਵਾਰਣਹਾਰੁ ।
ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣੈ ਊਜਲਾ ਸਿਰਿ ਕਾਸਟ ਲੋਹਾ ਪਾਰ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਛੋਡੈ ਭੈ ਵਸੈ ਨਾਨਕ ਕਰਣੀ ਸਾਰੁ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਰੂ[5] ਮਾਰਣ ਜੋ ਗਏ ਮਾਰਿ ਨ ਸਕਹਿ ਗਵਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਜੇ ਇਹੁ ਮਾਰੀਐ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਏਹੁ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਮਰੈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨ ਹੀ ਕਉ ਮਨੁ ਮਾਰਸੀ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਸੋਇ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਦੋਵੈ ਤਰਫਾ[6] ਉਪਾਈਓਨੁ ਵਿਚਿ ਸਕਤਿ ਸਿਵ ਵਾਸਾ।

1. ਸੂਰਮੇ, ਜੋਧੇ 2. ਵੇਦ ਆਦਿ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹੋ ਸਰਵਣ ਕਰਾ ਰਹੇ ਹਨ
3. ਬੁਰੀ ਦਸ਼ਾ 4. ਪ੍ਰੇਮ 5. ਰੇਤ ਥਲਾਂ ਜਾਂ ਬੀਆਬਾਨਾਂ ਵਿਚ 6. ਦੋ ਪੱਖ

ਸਕਤੀ ਕਿਨੇ ਨ ਪਾਇਓ ਫਿਰਿ ਜਨਮਿ ਬਿਨਾਸਾ ।
ਗੁਰਿ ਸੇਵਿਐ ਸਾਤਿ ਪਾਈਐ ਜਪਿ ਸਾਸ ਗਿਰਾਸਾ ।
ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਸੋਧਿ ਦੇਖੁ ਊਤਮ ਹਰਿ ਦਾਸਾ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋ ਥਿਰੁ ਨਹੀ ਨਾਮੇ ਬਲਿ
ਜਾਸਾ[1] ।੧੦।

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੩

ਹੋਵਾ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋਤਕੀ[2] ਵੇਦ ਪੜਾ ਮੁਖਿ ਚਾਰਿ ।
ਨਵ ਖੰਡ ਮਧੇ[3] ਪੂਜੀਆ ਅਪਣੈ ਚਜਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਮਤੁ ਸਚਾ ਅਖਰੁ ਭੁਲਿ ਜਾਇ ਚਉਕੈ ਭਿਟੈ ਨ ਕੋਇ ।
ਝੂਠੇ ਚਉਕੇ ਨਾਨਕਾ ਸਚਾ ਏਕੋ ਸੋਇ ।੧।

ਮਹਲਾ ੩

ਆਪਿ ਉਪਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਆਪੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈਆ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਸੋਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਕੰਟਕੁ[4] ਕਾਲੁ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰੁ ਕੰਟਕੁ ਨ ਸੂਝੈ।
ਅਫਰਿਓ[5] ਜਗ ਮਹਿ ਵਰਤਦਾ ਪਾਪੀ ਸਿਉ ਲੂਝੈ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਭੇਦੀਐ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਬੂਝੈ ।
ਸੋ ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਛੁਟੀਐ ਜੋ ਮਨ ਸਿਉ ਜੂਝੈ ।
ਮਨਿ ਵੀਚਾਰਿ ਹਰਿ ਜਪੁ ਕਰੇ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸੀਝੈ ।੧੧।

ਪਉੜੀ

ਮਨਮੁਖ ਕਾਲੁ ਵਿਆਪਦਾ ਮੋਹਿ ਮਾਇਆ ਲਾਗੇ ।
ਖਿਨ ਮਹਿ ਮਾਰਿ ਪਛਾੜਸੀ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ਠਾਗੇ ।
ਫਿਰਿ ਵੇਲਾ ਹਥਿ ਨ ਆਵਈ ਜਮ ਕਾ ਡੰਡੁ ਲਾਗੇ ।
ਤਿਨ ਜਮ ਡੰਡੁ ਨ ਲਗਈ ਜੋ ਹਰਿ ਲਿਵ ਜਾਗੇ ।
ਸਭ ਤੇਰੀ ਤੁਧੁ ਛਡਾਵਣੀ ਸਭ ਤੁਧੈ ਲਾਗੇ ।੧੨।

ਪਉੜੀ

ਆਪੇ ਪਿੰਡੁ ਸਵਾਰਿਓਨੁ ਵਿਚਿ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਅਨੁ ਤਿਨ ਨਿਹਫਲ ਕਾਮੁ।
ਇਕਨੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਿਆ ਹਰਿ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ।
ਇਕਨੀ ਸੁਣਿਕੈ ਮੰਨਿਆ ਹਰਿ ਊਤਮ ਕਾਮੁ ।
ਅੰਤਰਿ[6] ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਉਪਜਿਆ ਗਾਇਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਨਾਮੁ ।੧੩।

1. ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ 2. ਜੋਤਸ਼ੀ 3, ਨੌਆਂ ਖੰਡਾਂ ਵਿਚ 4. ਦੁਸ਼ਮਨ 5. ਅਮੋੜ
6. ਅੰਦਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ

ਪਉੜੀ—ਜਿਨੀ ਅੰਦਰੁ ਭਾਲਿਆ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸੁਹਾਵੈ ।
ਜੋ ਇਛਨਿ ਸੋ ਪਾਇਦੇ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵੈ ।
ਜਿਸਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਿਸੁ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੋ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।
ਧਰਮਰਾਇ ਤਿਨ ਕਾ ਮਿਤੁ ਹੈ ਜਮ ਮਗਿ ਨ ਪਾਵੈ ।
ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹਿ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਵੈ ।੧੪।

ਪਉੜੀ—ਇਸੁ ਜੁਗ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਨਾਮੋ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ।
ਇਹੁ ਅਖੁਟੁ ਕਦੇ ਨ ਨਿਖੁਟਈ[1] ਖਾਇ ਖਰਚਿਓ ਪਲੈ ।
ਹਰਿ ਜਨ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵਈ ਜਮ ਕੰਕਰ[2] ਜਮਕਲੈ ।
ਸੇ ਸਾਹ ਸਚੇ ਵਣਜਾਰਿਆ ਜਿਨ ਹਰਿ ਧਨੁ ਪਲੈ ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਜਾ ਆਪਿ ਹਰਿ ਘਲੈ ।੧੫।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਵਾਪਾਰੈ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਨੀ ਬਿਖੁ ਵਿਹਾਝਹਿ ਬਿਖੁ[3] ਸੰਗ੍ਰਹਹਿ
ਬਿਖ ਸਿਉ ਧਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਬਾਹਰਹੁ ਪੰਡਿਤ ਸਦਾਇਦੇ ਮਨਹੁ ਮੂਰਖ ਗਾਵਾਰ ।
ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤੁ ਨ ਲਾਇਨੀ ਵਾਦੀ[4] ਧਰਨਿ ਪਿਆਰੁ ।
ਵਾਦਾ ਕੀਆ ਕਰਨਿ ਕਹਾਣੀਆ ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਕਰਹਿ ਆਹਾਰੁ ।
ਜਗ ਮਹਿ ਰਾਮਨਾਮੁ ਹਰਿ ਨਿਰਮਲਾ ਹੋਰੁ ਮੈਲਾ ਸਭੁ ਆਕਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ ਹੋਇ ਮੈਲੇ ਮਰਹਿ ਗਵਾਰ ।੧।

ਮ: ੩

ਦੁਖੁ ਲਗਾ ਬਿਨੁ ਸੇਵਿਐ ਹੁਕਮੁ ਮੰਨੇ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ।
ਆਪੇ ਦਾਤਾ ਸੁਖੈ ਦਾ ਆਪੇ ਦੇਇ ਸਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਏਵੈ ਜਾਣੀਐ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸੈ ਰਜਾਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਹਰਿਨਾਮ ਬਿਨਾ ਜਗਤੁ ਹੈ ਨਿਰਧਨੁ[5] ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ
ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਨਾਹੀ ।
ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਹਉਮੈ ਦੁਖੁ ਪਾਹੀ ।
ਬਿਨੁ ਕਰਮਾ ਕਿਛੂ ਨ ਪਾਈਐ ਜੇ ਬਹੁਤੁ ਲੋਚਾਹੀ ।
ਆਵੈ ਜਾਇ ਜੰਮੈ ਮਰੈ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਛੁਟਾਹੀ ।
ਆਪਿ ਕਰੈ ਕਿਸੁ ਆਖੀਐ ਦੂਜਾ ਕੋ ਨਾਹੀ ।੧੬।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਸੰਤੀ[6] ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਜਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇ ।

1. ਮੁਕਦਾ ਨਹੀਂ 2. ਜਮ ਦੇ ਦੂਤ 3. ਜ਼ਹਿਰ ਭਾਵ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਕਾਰ 4. ਝਗੜਿਆਂ ਵਿਚ 5. ਕੰਗਾਲ 6. ਸੰਤਾਂ ਸਾਧੂਆਂ ਨੇ

ਸਤਿਗੁਰਿ ਸਚੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਇਸੁ ਧਨ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ।
ਇਤੁ ਧਨਿ ਪਾਇਐ ਭੁਖ ਲਥੀ ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਜਿੰਨਾ ਕਉ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨੀ ਪਾਇਆ ਆਇ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਜਗਤੁ ਨਿਰਧਨੁ ਹੈ ਮਾਇਆ ਨੋ ਬਿਲਲਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਫਿਰਦਾ ਸਦਾ ਰਹੈ ਭੁਖ ਨ ਕਦੇ ਜਾਇ ।
ਸਾਂਤਿ ਨ ਕਦੇ ਆਵਈ ਨਹ ਸੁਖੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸਦਾ ਚਿੰਤ ਚਿਤਵਦਾ ਰਹੈ ਸਹਸਾ[1] ਕਦੇ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਮਤਿ ਭਵੀ[2] ਸਤਿਗੁਰ ਨੋ ਮਿਲੈ ਤਾ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖ ਮਹਿ ਰਹੈ ਸਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ[3] ਸੋਈ ਸਾਰ ਕਰੇਇ ।
ਏਕੋ ਸਿਮਰਹੁ ਭਾਇਰਹੁ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਖਾਣਾ ਸਬਦੁ ਚੰਗਿਆਈਆ ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਸਦਾ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਪੈਨਣੁ ਸਿਫਤਿ ਸਨਾਇ ਹੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਓਹੁ ਉਜਲਾ ਮੈਲਾ ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ।
ਸਹਜੇ ਸਚੁ ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਥੋੜਾ ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ।
ਦੇਹੀ ਨੋ ਸਬਦੁ ਸੀਗਾਰੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝੀਐ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਵਿਖਾਲੇ ਸੋਇ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਅੰਤਰਿ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੋ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਜਾਪੈ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਹਉਮੈ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਪੈ ।
ਅੰਦਰੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਭਰਪੂਰੁ ਹੈ ਚਾਖਿਆ ਸਾਦੁ[5] ਜਾਪੈ ।
ਜਿਨ ਚਾਖਿਆ ਸੇ ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਸੇ ਹਰਿ ਰਸਿ ਧ੍ਰਾਪੈ[6] ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਪੀਆਇਆ ਫਿਰਿ ਕਾਲੁ ਨ ਵਿਆਪੈ ।੧੭।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਲੋਕੁ ਅਵਗਣਾ ਕੀ ਬੰਨੈ ਗੰਠੜੀ ਗੁਣ ਨ ਵਿਹਾਝੈ[7] ਕੋਇ ।
ਗੁਣ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਨਾਨਕਾ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਗੁਣ ਪਾਈਅਨਿ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੧।

1. ਸੰਸਾ, ਭਰਮ 2. ਮਤ ਪੁੱਠੀ ਹੋਈ ਹੋਈ ਹੈ 3. ਧਰਤੀ 4. ਰੱਬੀ ਮਹਿਮਾ
2. ਸੁਆਦ, ਰਸ 6. ਤ੍ਰਿਪਤ ਹਨ 2. ਖਰੀਦਦਾ

ਮ: ੩

ਗੁਣ ਅਵਗੁਣ ਸਮਾਨਿ ਹਹਿ ਜਿ ਆਪਿ ਕੀਤੇ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਅੰਦਰਿ ਰਾਜਾ ਤਖਤੁ ਹੈ ਆਪੇ ਕਰੇ ਨਿਆਉ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਦਰੁ ਜਾਣੀਐ ਅੰਦਰਿ ਮਹਲੁ ਅਸਰਾਉ ।
ਖਰੇ ਪਰਖਿ ਖਜਾਨੈ ਪਾਈਅਨਿ ਖੋਟਿਆ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ।
ਸਭੁ ਸਚੋ ਸਚੁ ਵਰਤਦਾ ਸਦਾ ਸਚੁ ਨਿਆਉ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾ ਰਸੁ ਆਇਆ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਨਾਉ ।੧੮।

ਮ: ੩

ਮਨੁ ਮਾਣਕੁ ਜਿਨਿ ਪਰਖਿਆ ਗੁਰਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਸੇ ਜਨ ਵਿਰਲੇ ਜਾਣੀਅਹਿ ਕਲਿਜੁਗ ਵਿਚਿ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਆਪੈ ਨੋ ਆਪੁ ਮਿਲਿ ਰਹਿਆ ਹਉਮੈ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਦੁਤਰੁ[1] ਤਰੇ ਭਉਜਲੁ ਬਿਖਮੁ ਸੰਸਾਰੁ ।੨।

ਪਉੜੀ—ਮਨਮੁਖ ਅੰਦਰੁ ਨ ਭਾਲਨੀ ਮੁਠੇ ਅਹੰ ਮਤੇ[2] ।
ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾਂ ਭਵਿ ਥਕੇ ਅੰਦਰਿ ਤਿਖ ਤਤੇ ।
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ ਨ ਸੋਧਨੀ ਮਨਮੁਖ ਵਿਗੁਤੇ[3] ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਹਰਿਨਾਮੁ ਹਰਿ ਸਤੇ ।
ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ਵੀਚਾਰਿਆ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਗਤੇ ।੧੯।

ਪਉੜੀ—ਸਭੇ ਥੋਕ ਵਿਸਾਰਿ ਇਕੋ ਮਿਤੁ ਕਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਹੋਇ ਨਿਹਾਲੁ ਪਾਪਾ ਦਹੈ ਹਰਿ ।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਚੁਕੈ ਜਨਮਿ ਨ ਜਾਹਿ ਮਰਿ ।
ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ਸੋਗਿ ਨ ਮੋਹਿ ਜਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਮਨ ਮਹਿ ਸੰਜਿ[4] ਧਰਿ ।੨੦।

ਪਉੜੀ—ਭਾਣੈ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਇਓਨੁ ਭਾਣੈ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ।
ਭਾਣੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿਓਨੁ ਭਾਣੈ ਸਚੁ ਧਿਆਇਆ ।
ਭਾਣੈ ਜੇਵਡ ਹੋਰ ਦਾਤਿ ਨਾਹੀ ਸਚੁ ਆਖਿ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ ਸਚੁ ਕਮਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਗਤੀ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ।੨੧।

1. ਔਖਾ 2. ਹਉਮੈ ਦੇ ਮਾਰੇ 3. ਭੁੱਲੇ ਭਟਕੇ 4. ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਜਿਨ ਕਉ ਅੰਦਰਿ ਗਿਆਨੁ ਨਹੀ ਭੈ ਕੀ ਨਾਹੀ ਬਿੰਦ ।
ਨਾਨਕ ਮੁਇਆ ਕਾ ਕਿਆ ਮਾਰਣਾ ਜਿ ਆਪਿ ਮਾਰੈ
ਗੋਵਿੰਦ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨ ਕੀ ਪਤ੍ਰੀ[1] ਵਾਚਣੀ ਸੁਖੀ ਹੂ ਸੁਖੁ ਸਾਰੁ ।
ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਭਲਾ ਆਖੀਐ ਜਿ ਬੂਝੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਸਾਲਾਹੇ ਹਰਿ ਪੜੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਆਇਆ ਓਹੁ ਪਰਵਾਣੁ ਹੈ ਜਿ ਕੁਲ ਕਾ ਕਰੇ ਉਧਾਰੁ ।
ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪੁਛੀਐ ਕਰਣੀ[2] ਸਬਦੁ ਹੈ ਸਾਰੁ ।
ਹੋਰੁ ਕੂੜੁ ਪੜਣਾ ਕੂੜੁ ਕਮਾਵਣਾ ਬਿਖਿਆ ਨਾਲਿ
ਪਿਆਰੁ ।
ਅੰਦਰਿ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਵਈ ਮਨਮੁਖ ਜਨਮੁ ਖੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ[3] ਅਪਾਰਿ ।੨।
ਪਉੜੀ—ਆਪੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖਦਾ ਆਪੇ ਸਭੁ ਸਚਾ ।
ਜੋ ਹੁਕਮੁ ਨ ਬੂਝੈ ਖਸਮ ਕਾ ਸੋਈ ਨਰੁ ਕਚਾ ।
ਜਿਤੁ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਲਾਇਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਚਾ ।
ਸਭਨਾ ਕਾ ਸਾਹਿਬੁ ਏਕੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਰਚਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀਐ ਸਭਿ ਤਿਸ ਦੇ ਜਚਾ[4] ।
ਜਿਉ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਨਚਾਇਦਾ ਤਿਵ ਹੀ ਕੋ ਨਚਾ ।੨੨।੧। ਸੁਧੁ

1. ਪੰਡਿਤ ਦੀ ਲਗਨ ਮਹੂਰਤ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਜੰਤਰੀ 2. ਕਮਾਈ, ਅਮਲ
3. ਪਿਆਰ 4. ਜਾਚ, ਵਿਧੀ

੧੩ ਭੈਰਉ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਰਾਗੁ ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ[1] ਨ ਕਰੀਅਹੁ ਕੋਈ ।
ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦੇ[2] ਸੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣੁ ਹੋਈ ।੧।
ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਗਵਾਰਾ ।
ਇਸੁ ਗਰਬ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤੁ ਵਿਕਾਰਾ[3] ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਚਾਰੇ ਵਰਨ ਆਖੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ।
ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿੰਦ ਤੇ ਸਭ ਓਪਤਿ ਹੋਈ ।੨।
ਮਾਟੀ ਏਕ ਸਗਲਿ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਂਡੇ ਘੜੈ ਕੁਮਾਰਾ ।੩।
ਪੰਚ ਤਤੁ ਮਿਲਿ ਦੇਹੀ ਕਾ ਆਕਾਰਾ ।
ਘਟਿ ਵਧਿ ਕੋ ਕਰੈ ਬੀਚਾਰਾ ।੪।
ਕਹਤੁ ਨਾਨਕ ਇਹ ਜੀਉ ਕਰਮ ਬੰਧੁ ਹੋਈ[4] ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।੫।੧।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋਗੀ ਗ੍ਰਿਹੀ ਪੰਡਿਤ ਭੇਖਧਾਰੀ ।
ਏ ਸੂਤੇ ਅਪਣੈ ਅਹੰਕਾਰੀ ।੧।
ਮਾਇਆ ਮਦਿ ਮਾਤਾ ਰਹਿਆ ਸੋਇ ।
ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ ਨ ਮੂਸੈ ਕੋਇ[5] ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸੋ ਜਾਗੈ ਜਿਸੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ।
ਪੰਚ ਦੂਤ ਓਹ ਵਸਗਤਿ[6] ਕਰੈ ।੨।
ਸੋ ਜਾਗੈ ਜੋ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੈ । ਆਪਿ ਮਰੈ ਅਵਰਾ ਨਹ ਮਾਰੈ ।੩।
ਸੋ ਜਾਗੈ ਜੋ ਏਕੋ ਜਾਣੈ । ਪਰਕਿਰਤਿ[7] ਛੋਡੈ ਤਤੁ ਪਛਾਣੈ ।੪।

1. ਮਾਣ, ਅਹੰਕਾਰ 2. ਜਾਣਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ ਹੈ 3. ਵਿਗਾੜ, ਨੁਕਸ
4. ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਜਾਲ ਵਿਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ 5. ਕੋਈ ਲੁਟੇਗਾ ਨਹੀਂ 6. ਕਾਬੂ
7. ਮਾਇਆ, ਭਾਵ ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ

ਚਹੁ ਵਰਨਾ ਵਿਚਿ ਜਾਗੈ ਕੋਇ । ਜਮੈ ਕਾਲੈ ਤੇ ਛੂਟੈ ਸੋਇ ।੫।
ਕਹਤ ਨਾਨਕ ਜਨੁ ਜਾਗੈ ਸੋਇ । ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ ਜਾਕੀ ਨੇਤ੍ਰੀ
ਹੋਇ ।੬।੨।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਜਾਕਉ ਰਾਖੈ ਅਪਣੀ ਸਰਣਾਈ । ਸਾਚੇ ਲਾਗੈ ਸਾਚਾ ਫਲੁ ਪਾਈ ।੧।
ਰੇ ਜਨ ਕੈ ਸਿਉ ਕਰਹੁ ਪੁਕਾਰਾ । ਹੁਕਮੇ ਹੋਆ ਹੁਕਮੇ ਵਰਤਾਰਾ ।੧।ਰਹਾਉ।
ਏਹੁ ਆਕਾਰੁ[1] ਤੇਰਾ ਹੈ ਧਾਰਾ । ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸੈ ਕਰਤ ਨ
ਲਾਗੈ ਬਾਰਾ[2] ।੨।
ਕਰਿ ਪ੍ਰਸਾਦੁ[3] ਇਕੁ ਖੇਲੁ ਦਿਖਾਇਆ । ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਰਮ
ਪਦੁ ਪਾਇਆ ।੩।
ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੇ ਸੋਇ । ਐਸਾ ਬੂਝਹੁ ਭਰਮਿ ਨ
ਭੂਲਹੁ ਕੋਇ ।੪।੩।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮੈ ਕਾਮਣਿ[4] ਮੇਰਾ ਕੰਤੁ ਕਰਤਾਰੁ । ਜੇਹਾ ਕਰਾਏ ਤੇਹਾ ਕਰੀ
ਸੀਗਾਰੁ ।੧।
ਜਾਂ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਾਂ ਕਰੇ ਭੋਗੁ । ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਾਚੇ ਸਾਹਿਬ ਜੋਗੁ ।੧। ਰਹਾਉ
ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋਈ । ਜਾਂ ਆਪੇ ਵਰਤੈ ਏਕੋ ਸੋਈ ।੨।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਿਰਮ ਕਸਾਈ[5] । ਮਿਲਉਗੀ ਦਇਆਲ ਪੰਚ
ਸਬਦ ਵਜਾਈ ।੩।
ਭਨਤਿ ਨਾਨਕੁ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋਇ । ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਮਿਲਾਵੈ ਸੋਇ ।੪।੪।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਸੋ ਮੁਨਿ ਜਿ ਮਨ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰੇ । ਦੁਬਿਧਾ ਮਾਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬੀਚਾਰੇ ।੧।
ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਕੋਈ ਖੋਜਹੁ ਭਾਈ ।
ਮਨੁ ਖੋਜਤ ਨਾਮੁ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ
ਮੂਲੁ ਮੋਹੁ ਕਰਿ ਕਰਤੈ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ।
ਮਮਤਾ ਲਾਇ ਭਰਮਿ ਭੋਲਾਇਆ ।੨।
ਇਸੁ ਮਨ ਤੇ ਸਭ ਪਿੰਡ[6] ਪਰਾਣਾ ।
ਮਨ ਕੈ ਵੀਚਾਰਿ ਹੁਕਮੁ ਬੁਝਿ ਸਮਾਣਾ ।੩।
ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਗੁਰੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਜਾਗੈ ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਦੁਬਿਧਾ[7] ਮਰੈ ।੪।

1. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 2. ਦੇਰੀ 3. ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ 4. ਇਸਤ੍ਰੀ 5. ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਖਿੱਚੀ ਹੋਈ 6. ਸਰੀਰ 7. ਦ੍ਵੈਤ ਭਾਵ ਵਾਲੀ ਬਿਰਤੀ

ਮਨ ਕਾ ਸੁਭਾਉ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ । ਸਭ ਮਹਿ ਵਸੈ ਅਤੀਤੁ[1] ਅਨਰਾਗੀ । ੫ ।
ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਜੋ ਜਾਣੈ ਭੇਉ । ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰੰਜਨ ਦੇਉ । ੬ । ੫ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਜਗਤ ਨਿਸਤਾਰਾ । ਭਵਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਣਹਾਰਾ । ੧ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿਨਾਮੁ ਸਮ੍ਹਾਲਿ । ਸਦਹੀ ਨਿਬਹੈ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ । ੧ ।
ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਮਨਮੁਖ ਗਾਵਾਰਾ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਕੈਸੇ ਪਾਵਹਿ ਪਾਰਾ। ੨ ।
ਆਪੇ ਦਾਤਿ ਕਰੈ ਦਾਤਾਰੁ । ਦੇਵਣਹਾਰੇ ਕਉ ਜੈਕਾਰੁ । ੩ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਨਾਨਕ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ । ੪ । ੬ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਨਾਮੇ ਉਧਰੇ ਸਭਿ ਜਿਤਨੇ ਲੋਅ[2] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ। ੧ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਡਿਆਈ ਦੇਇ। ੧ । ਰਹਾਉ
ਰਾਮਨਾਮਿ ਜਿਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰੁ । ਆਪਿ ਉਧਰੇ ਸਭਿ ਕੁਲ ਉਧਾਰਣਹਾਰੁ । ੨ ।
ਬਿਨੁਨਾਵੈ ਮਨਮੁਖ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਹਿ । ਅਉਖੇ ਹੋਵਹਿ ਚੋਟਾ ਖਾਹਿ । ੩ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਦੇਵੈ ਸੋਇ । ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ੪ । ੭ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਗੋਵਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਨਕਾਦਿਕ ਉਧਾਰੇ । ਰਾਮਨਾਮ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰੇ । ੧ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਅੰਤਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਭਗਤਿ ਸਾਚੀ ਹੋਇ । ਪੂਰੈ ਗੁਰਿ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ । ੨ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਸੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ । ੩ ।
ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਵੇਖਣਹਾਰੁ । ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਰਖਹੁ ਉਰਧਾਰਿ । ੪ । ੮ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਕਲਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਉਰਧਾਰੁ । ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮਾਥੈ ਪਾਵੈ ਛਾਰੁ । ੧ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਦੁਲਭੁ[4] ਹੈ ਭਾਈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਰਾਮਨਾਮੁ ਜਨ ਭਾਲਹਿ ਸੋਇ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ੨ ।
ਹਰਿਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਹਿ ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਣੁ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਨਾਮ ਨੀਸਾਣੁ[5] । ੩ ।
ਸੋ ਸੇਵਹੁ ਜੋ ਕਲ[6] ਰਹਿਆ ਧਾਰਿ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰਿ। ੪ । ੯ ।

1. ਬਿਰਕਤ, ਤਿਆਗੀ, 2. ਲੋਕ 3. ਸੁਆਹ 4. ਦੁਰਲਭ, ਭਾਵ ਕੀਮਤੀ
5. ਪਰਵਾਨਗੀ ਪੱਤ੍ਰ 6. ਕਲਾ, ਸ਼ਕਤੀ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ । ਨਾ ਰੁਤਿ ਨ ਕਰਮ ਥਾਇ ਪਾਹਿ।੧।
ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਰਾਮਨਾਮੁ ਹੈ ਸਾਰੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ। ੧ ।ਰਹਾਉ
ਤਨੁ ਮਨੁ ਖੋਜਿ ਘਰੈ ਮਹਿ ਪਾਇਆ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮਨਾਮਿ ਚਿਤੁ
ਲਾਇਆ । ੨ ।
ਗਿਆਨ ਅੰਜਨੁ[1] ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹੋਇ । ਰਾਮਨਾਮਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ
ਤਿਹੁ ਲੋਇ । ੩ ।
ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਏਕੁ ਹੋਰ ਰੁਤਿ ਨ ਕਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਲੇਹੁ ਜਮਾਈ । ੪ । ੧੦ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

ਦੁਬਿਧਾ ਮਨਮੁਖ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲਹਿ ਅਧਿਕਾਈ[2] ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਠਉਰ ਨ ਪਾਵਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਈ । ੧ ।
ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਈ ।
ਹਉਮੈ ਰੋਗੀ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇਆ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰ ਪੜਹਿ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈ ।
ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸਭੇ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਮਮਤਾ[3] ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਈ । ੨ ।
ਇਕਿ ਆਪੇ ਕਾਢਿ ਲਏ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭਿ ਲਾਏ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੋ ਪਾਇਆ ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਏ । ੪ ।
ਚਉਥੀ ਪਦਵੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਰਤਹਿ ਤਿਨ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ
ਪਾਇਆ ।
ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨੀ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ । ੪ ।
ਏਕਸੁ ਕੀ ਸਿਰਿ[4] ਕਾਰ ਏਕ ਜਿਨਿ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਰੁਦ੍ਰੁ[5] ਉਪਾਇਆ।
ਨਾਨਕ ਨਿਹਚਲੁ[6] ਸਾਚਾ ਏਕੋ ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਜਾਇਆ । ੫ । ੧ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖਿ ਦੂਬਿਧਾ ਸਦਾ ਹੈ ਰੋਗੀ ਰੋਗੀ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝਹਿ ਰੋਗੁ ਗਵਾਵਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਾ । ੧ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਮੇਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸਨੋ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ਜੋ ਰਾਮਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ

1. ਗਿਆਨ ਰੂਪ ਸੁਰਮਾ 2. ਬਹੁਤ 3. ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 4. ਸਿਰ ਤੇ ਕੁੰਡਾ, ਨਿਯੰਤ੍ਰਣ 5. ਸ਼ਿਵਜੀ 6. ਅਟੱਲ

ਮਮਤਾ ਕਾਲਿ ਸਭਿ ਰੋਗਿ ਵਿਆਪੇ ਤਿਨ ਜਮ ਕੀ ਹੈ ਸਿਰਿ ਕਾਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ
ਉਰਿਧਾਰਾ ।੨।
ਜਿਨ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਸੇ ਜਗ ਮਹਿ ਕਾਹੇ
ਆਇਆ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਦੇ ਨ ਕੀਨੀ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।੩।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਪੂਰੇ ਵਡਭਾਗੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਲਾਏ ।
ਜੋ ਇਛਹਿ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ।੪।੨।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਜੰਮੈ ਦੁਖਿ ਮਰੈ ਦੁਖ ਵਿਚਿ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਵਿਚਿ ਕਦੇ ਨ ਨਿਕਲੈ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ
ਸਮਾਇ ।੧।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਧ੍ਰਿਗੁ[1] ਮਨਮੁਖਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਨ ਭਾਇਆ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਸਭਿ ਰੋਗ ਗਵਾਏ ਜਿਸਨੋ ਹਰਿ ਜੀਉ
ਲਾਏ ।
ਨਾਮੇ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਜਿਸਨੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸਚੁ ਕਰਣੀ ਸੁਖ ਸਾਰੁ ।
ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਜੋ ਹਰਿ ਲਾਗੇ ਹਰਿਨਾਮੇ ਧਰਹਿ ਪਿਆਰੁ ।੬।
ਤਿਨਕੀ ਰੇਣੁ[2] ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਮਸਤਕਿ[3] ਲਾਈ ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰੁ
ਪੂਰਾ ਧਿਆਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨਕੀ ਰੇਣੁ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਪਾਈਐ
ਜਿਨੀ ਰਾਮਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇਆ ।੪।੩।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰੇ ਸੋ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ਜਿਨਿ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਸਾਚਾ
ਸੋਈ ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਤਾਂ ਤਨਿ ਦੂਖੁ ਨ
ਹੋਈ ।੧।
ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ।

1. ਫਿਟਕਾਰ 2. ਧੂੜੀ 3. ਮੱਥਾ

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਭਗਤਿ ਨ ਪਾਈਐ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ
ਮਿਲੈ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੂਲੁ ਗਵਾਵਹਿ ਲਾਭੁ ਮਾਗਹਿ ਲਾਹਾ ਲਾਭੁ
ਕਿਦੂ ਹੋਈ[1] ।
ਜਮਕਾਲੁ ਸਦਾ ਹੈ ਸਿਰ ਊਪਰਿ ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਪਤਿ ਖੋਈ[2] ।੨।
ਬਹਲੇ ਭੇਖ ਭਵਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ ।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਲੂਝਹਿ ਬਾਦੁ ਵਖਾਣਹਿ ਮਿਲਿ ਮਾਇਆ
ਸੁਰਤਿ ਗਵਾਈ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਪਰਮ ਗਤਿ ਪਾਵਹਿ ਨਾਮਿ ਮਿਲੈ
ਵਡਿਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਿਨਾ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ
ਪਾਈ ।੪।੪।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਮੁਖ ਆਸਾ ਨਹੀ ਉਤਰੈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਏ ।
ਉਦਰੁ ਨੈਸਾਨੁ[4] ਨ ਭਰੀਐ ਕਬਹੂ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਪਚਾਏ ।੧।
ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਰਾਮ ਰਸਿ ਰਾਤੇ ।
ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਦੁਬਿਧਾ ਮਨਿ ਭਾਗੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ
ਪੀ ਤ੍ਰਿਪਤਾਤੇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਆਪੇ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਜਿਨਿ ਸਾਜੀ ਸਿਰਿ ਸਿਰਿ ਧੰਧੈ
ਲਾਏ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਕੀਆ ਜਿਨਿ ਆਪੇ ਆਪੇ ਦੂਜੇ ਲਾਏ ।੨।
ਤਿਸਨੋ ਕਿਹੁ ਕਹੀਐ ਜੇ ਦੂਜਾ ਹੋਵੈ ਸਭਿ ਤੁਧੈ ਮਾਹਿ
ਸਮਾਏ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਿਆਨੁ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰਾ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਏ ।੩।
ਸੋ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਸਦ ਹੀ ਸਾਚਾ ਸਾਚਾ ਸਭੁ ਆਕਾਰਾ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਸੋਝੀ ਪਾਈ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ।੪।੫।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਕਲਿ ਮਹਿ ਪ੍ਰੇਤ[4] ਜਿਨੀ ਰਾਮੁ ਨ ਪਛਾਤਾ ਸਤਜੁਗਿ
ਪਰਮਹੰਸ ਬੀਚਾਰੀ ।
ਦੁਆਪੁਰਿ ਤ੍ਰੇਤੈ ਮਾਣਸ ਵਰਤਹਿ ਵਿਰਲੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰੀ ।੧।

1. ਨਫ਼ਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ 2. ਇਜ਼ਤ ਗੁਆਈ ਹੈ 3. ਬਹੁਤੀ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਦਾ ਵਧਾਇਆ ਪੇਟ ਭਰਦਾ ਨਹੀਂ 4. ਮਲੀਨ ਰੂਹ

ਕਲਿ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਤਾ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਮੁਕਤਿ ਨ
ਪਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਲਖੈ ਜਨੁ ਸਾਚਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।
ਆਪਿ ਤਰੇ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰੇ ਜਿਨੀ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਲਿਵ
ਲਾਈ ।੨।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਗੁਣ ਕਾ ਦਾਤਾ ਅਵਗਣ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ ।
ਜਿਨ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੇ ਜਨ ਸੋਹੇ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।੩।
ਘਰੁ ਦਰੁ ਮਹਲੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ ਰੰਗ ਸਿਉ
ਰਲੀਆ ਮਾਣੈ[1] ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਹੈ ਸੁ ਭਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨੈ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।੪।੬।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨਸਾ[2] ਮਨਹਿ ਸਮਾਇ ਲੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰ ।
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਸੋਝੀ ਪਵੈ ਫਿਰਿ ਮਰੈ ਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਇਆ ਸਭ ਇਛ ਪੁਜਾਵਣ-
ਹਾਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੋ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਬੂਝ ਨ ਪਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਗਟੁ ਹੋਆ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ
ਗੁਣ ਗਾਇ ।੨।
ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਏਕੁ ਹੈ ਹੋਰਥੈ ਸੁਖੁ ਨ ਪਾਹਿ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਜਿਨੀ ਨ ਸੇਵਿਆ ਦਾਤਾ ਸੇ ਅੰਤਿ ਗਏ
ਪਛੁਤਾਹਿ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਫਿਰਿ ਦੁਖੁ ਨ
ਲਾਗੈ ਧਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਇ ।੪।੭।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਬਾਝੁ ਗੁਰ ਜਗਤੁ ਬਉਰਾਨਾ[3] ਭੂਲਾ ਚੋਟਾ ਖਾਈ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮੈ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ਦਰ ਕੀ ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਈ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਸਦਾ ਰਹਹੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾ ।

1. ਪ੍ਰੇਮ ਨਾਲ ਆਨੰਦ ਮਾਣਦਾ ਹੈ 2. ਇਛਾ, ਵਾਸ਼ਨਾ 3. ਪਾਗਲ, ਝੱਲਾ

ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੀਠਾ ਸਦ ਲਾਗਾ ਗੁਰ ਸਬਦੇ ਭਵਜਲੁ
ਤਰਣਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਭੇਖ ਕਰੈ ਬਹੁਤੁ ਚਿਤੁ ਡੋਲੈ ਅੰਤਰਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਅੰਤਰਿ ਤਿਸਾ[1] ਭੂਖ ਅਤਿ ਬਹੁਤੀ ਭਉਕਤ ਫਿਰੈ ਦਰਬਾਰੁ ।੨।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਮਰਹਿ ਫਿਰਿ ਜੀਵਹਿ ਤਿਨ ਕਉ ਮੁਕਤਿ
ਦੁਆਰਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਾਂਤਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।੩।
ਜਿਉ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਵੈ ਕਰਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਸਮ੍ਹਾਲੇ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ ।੪।੮।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਖੁਆਇਆ ਦੂਖੁ ਖਟੇ ਦੁਖ ਖਾਇ ।
ਅੰਤਰਿ ਲੋਭ ਹਲਕੁ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ਬਿਨੁ ਬਿਬੇਕ ਭਰਮਾਇ[2] ।੧।
ਮਨਮੁਖਿ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਸੈਸਾਰਿ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੁਪਨੈ ਨਹੀ ਚੇਤਿਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਕਦੇ ਨ
ਲਾਗੈ ਪਿਆਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਪਸੂਆ[3] ਕਰਮ ਕਰੈ ਨਹੀ ਬੂਝੈ ਕੂੜੁ ਕਮਾਵੈ ਕੂੜੋ ਹੋਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਉਲਟੀ ਹੋਵੈ ਖੋਜਿ ਲਹੈ ਜਨੁ ਕੋਇ ।੨।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਸਦ ਵਸਿਆ ਪਾਇਆ ਗੁਣੀ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਚੂਕਾ ਮਨ ਅਭਿਮਾਨੁ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਆਪੇ ਮਾਰਗਿ ਪਾਏ ।
ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਏ ।੪।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਹੁ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲਾ[4] ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਫਾਥੇ ਜਮ ਜਾਲਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਰੇ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ।
ਹਰਿ ਸੁਖਦਾਤਾ ਮੇਰੈ ਨਾਲਾ ।੧।
ਗੁਰਉਪਦੇਸਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਹਰਿ ਉਚਰੈ ।
ਸਾਸਨਾ[5] ਤੇ ਬਾਲਕੁ ਗਮੁ ਨ ਕਰੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਾਤਾ ਉਪਦੇਸੈ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਪਿਆਰੇ । ਪੁਤ੍ਰ ਰਾਮਨਾਮੁ
ਛੋਡਹੁ ਜੀਉ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ[6] ।

1. ਤ੍ਰਿਖਾ, ਤੇਹ 2. ਬਿਨਾ ਸਮਝ ਦੇ ਭਟਕਦਾ ਹੈ 3. ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ 4. ਮੇਰੀ ਫੱਟੀ ਤੇ ਰੱਬ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖ ਦਿਓ 5. ਤਾੜਨਾ 6. ਜਾਨ ਬਚਾ ਲਓ

ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਕਹੈ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੀ ਮਾਇ । ਰਾਮਨਾਮੁ ਨ ਛੋਡਾ
ਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ । ੨ ।

ਸੰਡਾਮਰਕਾ[1] ਸਭਿ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ । ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਆਪਿ
ਵਿਗੜਿਆ ਸਭਿ ਚਾਟੜੇ[2] ਵਿਗਾੜੇ ।

ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਮਹਿ ਮੰਤ੍ਰੁ[3] ਪਕਾਇਆ । ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕਾ ਰਾਖਾ
ਹੋਇ ਰਘੁਰਾਇਆ । ੩ ।

ਹਾਥਿ ਖੜਗੁ[4] ਕਰਿ ਧਾਇਆ ਅਤਿ ਅਹੰਕਾਰਿ ।
ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਕਹਾ ਤੁਝੁ ਲਏ ਉਬਾਰਿ ।
ਖਿਨ ਮਹਿ ਭੈਆਨ[5] ਰੂਪੁ ਨਿਕਸਿਆ ਥੰਮੁ ਉਪਾੜਿ ।
ਹਰਣਾਖਸੁ ਨਖੀ ਬਿਦਾਰਿਆ[6] ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਲੀਆ ਉਬਾਰਿ । ੪ ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੇ ਹਰਿ ਜੀਉ ਕਾਰਜ ਸਵਾਰੇ ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜਨ ਕੇ ਇਕੀਹ ਕੁਲ ਉਧਾਰੇ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਾਰੇ । ਨਾਨਕ ਰਾਮ ਨਾਮਿ
ਸੰਤ ਨਿਸਤਾਰੇ । ੫ । ੧੦ ।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਦੈਤ ਲਾਇ ਦਿਤੇ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਉ ਆਪੇ ਰਾਖਾ ਸੋਈ ।
ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਦਾ ਸਰਣਾਈ ਤਿਨ ਮਨਿ ਦੁਖੁ ਨ ਹੋਈ । ੧ ।
ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਭਗਤਾ ਕੀ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ।
ਦੈਤ ਪੁਤ੍ਰੁ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ਤਰਪਣੁ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਣੈ
ਸਬਦੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇਆ । ੧ । ਰਹਾਉ ।

ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨ ਰਾਤੀ ਦੁਬਿਧਾ ਸਬਦੇ ਖੋਈ ।
ਸਦਾ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਸਚੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਸੋਈ । ੨ ।
ਮੂਰਖ ਦੁਬਿਧਾ ਪੜਹਿ ਮੂਲੁ ਨ ਪਛਾਣਹਿ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਸੰਤਜਨਾ ਕੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਹਿ ਦੁਸਟੁ ਦੈਤੁ ਚਿੜਾਇਆ[7] । ੩ ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਦੁਬਿਧਾ ਨ ਪੜੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਛੋਡੈ ਡਰੈ ਨ
ਕਿਸੈ ਦਾ ਡਰਾਇਆ ।

ਸੰਤਜਨਾ ਕਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖਾ ਦੈਤੈ ਕਾਲੁ ਨੇੜਾ ਆਇਆ । ੪ ।
ਆਪਣੀ ਪੈਜ ਆਪੇ ਰਾਖੈ ਭਗਤਾਂ ਦੇਇ ਵਡਿਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਣਾਖਸੁ ਨਖੀ ਬਿਦਾਰਿਆ ਅੰਧੈ ਦਰ ਕੀ
ਖਬਰਿ ਨ ਪਾਈ । ੫ । ੧੧ ।

1. ਸ਼ੰਡ ਤੇ ਅਮਰਕ ਜੋ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਸਨ 2. ਚੇਲੇ 3. ਸਲਾਹ, ਮਸ਼ਵਰਾ 4. ਤਲਵਾਰ 5. ਭਿਆਨਕ 6. ਨਹੁੰਦਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾੜ ਸੁੱਟਿਆ
7. ਚਿੜ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ, ਗੁੱਸੇ ਹੋ ਗਿਆ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨ ਅਸਟਪਦੀਆਂ

ਤਿਨਿ ਕਰਤੈ ਇਕੁ ਚਲਤੁ[1] ਉਪਾਇਆ ।
ਅਨਹਦ ਬਾਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਭੂਲੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਝਾਇਆ ।
ਕਾਰਣੁ ਕਰਤਾ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ।੧।

ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਧਿਆਨੁ ।
ਹਉ ਕਬਹੁ ਨ ਛੋਡਉ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।

ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦੁ ਪੜਣ ਪਠਾਇਆ ।
ਲੈ ਪਾਟੀ ਪਾਧੈ ਕੈ ਆਇਆ ।
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹ ਪੜਉ ਅਚਾਰ[2] ।
ਮੇਰੀ ਪਟੀਆ ਲਿਖਿ ਦੇਹੁ ਗੋਬਿੰਦ ਮੁਰਾਰਿ ।੨।

ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਸਿਉ ਕਹਿਆ ਮਾਇ ।
ਪਰਵਿਰਤਿ[3] ਨ ਪੜਹੁ ਰਹੀ ਸਮਝਾਇ ।
ਨਿਰਭਉ ਦਾਤਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਮੇਰੈ ਨਾਲਿ ।
ਜੇ ਹਰਿ ਛੋਡਉ ਤਉ ਕੁਲਿ ਲਾਗੈ ਗਾਲਿ ।੩।

ਪ੍ਰਹਲਾਦਿ ਸਭਿ ਚਾਟੜੇ ਵਿਗਾਰੇ ।
ਹਮਾਰਾ ਕਹਿਆ ਨ ਸੁਣੈ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ
ਸਵਾਰੇ ।
ਸਭ ਨਗਰੀ ਮਹਿ ਭਗਤਿ ਦ੍ਰਿੜਾਈ ।
ਦੁਸਟ ਸਭਾ ਕਾ ਕਿਛੁ ਨ ਵਸਾਈ ।੪।

ਸੰਡੈ ਮਰਕੈ ਕੀਈ ਪੂਕਾਰ[4] ।
ਸਭੇ ਦੈਤ ਰਹੇ ਝਖ ਮਾਰਿ ।
ਭਗਤ ਜਨਾ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖੈ ਸੋਈ ।
ਕੀਤੇ ਕੈ ਕਹਿਐ ਕਿਆ ਹੋਈ ।੫।

ਕਿਰਤ ਸੰਜੋਗੀ ਦੈਤਿ ਰਾਜੁ ਚਲਾਇਆ ।

1. ਕੌਤਕ 2. ਕਰਮ ਕਾਂਡ 3. ਲਗਾਉ 4. ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਦੇ ਉਸਤਾਦਾਂ ਸ਼ਿਕੈਤ ਕੀਤੀ
5. ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਖੇਡ

ਪੁਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿਉ ਵਾਦੁ[1] ਰਚਾਇਆ ।
ਅੰਧਾ ਨ ਬੂਝੈ ਕਾਲੁ ਨੇੜੈ ਆਇਆ । ੬ ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੋਠੇ ਵਿਚਿ ਰਾਖਿਆ ਬਾਰਿ
ਦੀਆ ਤਾਲਾ[2] ।
ਨਿਰਭਉ ਬਾਲਕੁ ਮੂਲਿ ਨ ਡਰਈ
ਮੇਰੈ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ।
ਕੀਤਾ ਹੋਵੈ ਸਰੀਕੀ ਕਰੈ ਅਨਹੋਦਾ ਨਾਉ
ਧਰਾਇਆ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਆਇ ਪਹੁਤਾ
ਜਨ ਸਿਉ ਵਾਦੁ ਰਚਾਇਆ । ੭ ।
ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਸਿਉ ਗੁਰਜ[3] ਉਠਾਈ ।
ਕਹਾਂ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਜਗਦੀਸ ਗੁਸਾਈ ।
ਜਗ ਜੀਵਨ ਦਾਤਾ ਅੰਤਿ ਸਖਾਈ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ । ੮ ।
ਥੰਮ੍ਹੁ ਉਪਾੜਿ ਹਰਿ ਆਪੁ ਦਿਖਾਇਆ ।
ਅਹੰਕਾਰੀ ਦੈਤੁ ਮਾਰਿ ਪਚਾਇਆ ।
ਭਗਤਾ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ।
ਅਪਨੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਦੇ ਵਡਿਆਈ । ੯ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣਾ ਮੋਹੁ ਉਪਾਇਆ ।
ਆਵਣੁ ਜਾਣਾ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਕੈ ਕਾਰਜਿ ਹਰਿ ਆਪੁ
ਦਿਖਾਇਆ ।
ਭਗਤਾ ਕਾ ਬੋਲ ਆਗੈ ਆਇਆ । ੧੦ ।
ਦੇਵ ਕੁਲੀ[4] ਲਖਿਮੀ ਕਉ ਕਰਹਿ ਜੈਕਾਰੁ ।
ਮਾਤਾ ਨਰ ਸਿੰਘ ਕਾ ਰੂਪੁ ਨਿਵਾਰੁ ।
ਲਖਿਮੀ ਭਉ ਕਰੈ[5] ਨ ਸਾਕੈ ਜਾਇ ।
ਪ੍ਰਹਲਾਦ ਜਨੁ ਚਰਣੀ ਲਾਗਾ ਆਇ । ੧੧ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ।
ਰਾਜੁ ਮਾਲ ਝੂਠੀ ਸਭ ਮਾਇਆ ।
ਲੋਭੀ ਨਰ ਰਹੇ ਲਪਟਾਇ ।

1. ਝਗੜਾ 2. ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਨੂੰ ਜੰਦਰਾ ਲਾ ਦਿਤਾ 3. ਇਕ ਸ਼ਸਤ੍ਰ 4. ਸਭੇ ਦੇਵਤੇ 5. ਲੱਛਮੀ ਡਰਦੀ ਸੀ ।

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।੧੨।
ਕਹੈ ਨਾਨਕੁ ਸਭੁ ਕੋ ਕਰੇ ਕਰਾਇਆ ।
ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ਜਿਨੀ ਹਰਿ ਸਿਉ ਚਿਤ
ਲਾਇਆ ।
ਭਗਤਾ ਕਾ ਅੰਗੀਕਾਰ[1] ਕਰਦਾ ਆਇਆ ।
ਕਰਤੈ ਅਪਣਾ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਇਆ ।੧੩।੧।

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਹਉਮੈ ਤਿਸਨ ਬੁਝਾਈ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮ ਹ੍ਰਿਦੈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਮਨਸਾ ਮਨਹਿ ਸਮਾਈ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਦੀਨ ਜਨੁ ਮਾਂਗੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਉਧਾਰੇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸੰਤ ਜਨਾ ਕਉ ਜਮੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ[2] ਰਤੀ ਅੰਚ ਦੂਖ ਨ ਲਾਈ ।
ਆਪਿ ਤਰਹਿ ਸਗਲੇ ਕੁਲ ਤਾਰਹਿ ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ।੨।
ਭਗਤਾ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖਹਿ ਤੂ ਆਪੇ ਏਹ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ ਦੁਖ ਕਾਟਹਿ ਦੁਬਿਧਾ ਰਤੀ ਨ ਰਾਈ ।੩।
ਹਮ ਮੂੜ ਮੁਗਧ ਕਿਛੁ ਬੂਝਹਿ ਨਾਹੀ ਤੂ ਆਪੇ ਦੇਹਿ ਬੁਝਾਈ ।
ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋਈ ਕਰਸੀ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ।੪।
ਜਗਤੁ ਉਪਾਇ ਤੁਧੁ ਧੰਧੈ ਲਾਇਆ ਭੂੰਡੀ[3] ਕਾਰ ਕਮਾਈ ।
ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਜੂਐ ਹਾਰਿਆ ਸਬਦੈ ਸੁਰਤਿ ਨ ਪਾਈ ।੫।
ਮਨਮੁਖਿ ਮਰਹਿ ਤਿਨ ਕਿਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ਦੁਰਮਤਿ ਅਗਿਆਨ
ਅੰਧਾਰਾ ।
ਭਵ ਜਲੁ ਪਾਰਿ ਨ ਪਾਵਹਿ ਕਬ ਹੀ ਡੂਬਿ ਮੁਏ ਬਿਨੁ ਗੁਰ
ਸਿਰਿ ਭਾਰਾ ।੬।
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤੀ ਸਾਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਏ ।੭।
ਤੂੰ ਆਪਿ ਨਿਰਮਲੁ[4] ਤੇਰੇ ਜਨ ਹੈ ਨਿਰਮਲ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ
ਵੀਚਾਰੇ ।
ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ।੮।੨।੩।

1. ਅੰਗ, ਪੱਖ 2. ਜਮ ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ 3. ਭੈੜੀ, ਬੁਰੀ 4. ਪਵਿਤਰ ਸ਼ੁੱਧ

੧੪ ਬਸੰਤ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩ ਇਕਤੁਕਾ

ਸਾਹਿਬ ਭਾਵੈ ਸੇਵਕੁ ਸੇਵਾ ਕਰੈ । ਜੀਵਤੁ ਮਰੈ ਸਭਿ ਕੁਲ ਉਧਰੈ । ੧ ।
ਤੇਰੀ ਭਗਤਿ ਨ ਛੋਡਉ ਕਿਆ ਕੋ ਹਸੈ । ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਮੇਰੈ
ਹਿਰਦੈ ਵਸੈ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਜੈਸੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਗਲਤੁ[1] ਰਹੈ ।
ਤੈਸੇ ਸੰਤ ਜਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਵਤ ਰਹੈ[2] । ੨ ।
ਮੈ ਮੂਰਖ ਮੁਗਧ ਊਪਰਿ ਕਰਹੁ ਦਇਆ ।
ਤਉ ਸਰਣਾਗਤਿ ਰਹਉ ਪਇਆ । ੩ ।
ਕਹਤੁ ਨਾਨਕੁ ਸੰਸਾਰ ਕੇ ਨਿਹਫਲ ਕਾਮਾ ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੋ ਪਾਵੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮਾ । ੪ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੧ ਦੁਤੁਕੇ

ਮਾਹਾ ਰੁਤੀ ਮਹਿ ਸਦ ਬਸੰਤੁ । ਜਿਤੁ ਹਰਿਆ ਸਭੁ ਜੀਅ ਜੰਤੁ ।
ਕਿਆ ਹਉ ਆਖਾ ਕਿਰਮ ਜੰਤੁ[3] । ਤੇਰਾ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ
ਆਦਿ ਅੰਤੁ । ੧ ।
ਤੈ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਕਰਹਿ ਸੇਵ । ਪਰਮ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਆਤਮਦੇਵ । ੧ । ਰਹਾਉ
ਕਰਮੁ[4] ਹੋਵੈ ਤਾਂ ਸੇਵਾ ਕਰੈ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ਉਚਰੈ । ਇਨ ਬਿਧਿ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੁਤਰੁ ਤਰੈ । ੨ ।
ਬਿਖੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਕਰਤਾਰਿ ਉਪਾਏ । ਸੰਸਾਰ ਬਿਰਖ ਕਉ ਦੁਇ ਫਲ ਲਾਏ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਕਰਾਏ । ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੈ ਖਵਾਏ । ੩ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਆਪੇ ਦੇਇ ।
ਬਿਖਿਆ ਕੀ ਬਾਸਨਾ[5] ਮਨਹਿ ਕਰੇਇ । ਅਪਣਾ ਭਾਣਾ ਆਪਿ ਕਰੇਇ। ੪ । ੧ ।

1. ਗ਼ਲਤਾਨ 2. ਰਮਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ 3. ਨਾਚੀਜ਼ ਜੀਵ 4. ਭਾਗ 5. ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੈਲੀ ਭਾਵਨਾ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਰਾਤੇ ਸਾਚਿ ਹਰਿਨਾਮਿ ਨਿਹਾਲਾ ।
ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ।
ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਮੈ ਕੋਇ । ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖੈ ਸੋਇ ।੧।
ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਏ ।
ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਦਰਸਨ ਦੇਖੇ ਬਿਨੁ ਸਹਜਿ ਮਿਲਉ ਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ।੧। ਰਹਾਉ
ਇਹੁ ਮਨੁ ਲੋਭੀ ਲੋਭਿ ਲੁਭਾਨਾ । ਰਾਮ ਬਿਸਾਰਿ ਬਹੁਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ ।
ਬਿਛੁਰਤ ਮਿਲਾਇ ਗੁਰ ਸੇਵ ਰਾਂਗੇ । ਹਰਿਨਾਮੁ ਦੀਓ ਮਸਤਕਿ ਵਡਭਾਗੇ ।੨।
ਪਉਣ ਪਾਣੀ ਕੀ ਇਹ ਦੇਹ ਸਰੀਰਾ । ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਕਠਿਨ ਤਨਿ ਪੀਰਾ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮ ਦਾਰੂ ਗੁਣ ਗਾਇਆ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰਿ ਰੋਗੁ ਗਵਾਇਆ ।੩।
ਚਾਰਿ ਨਦੀਆਂ ਅਗਨੀ[1] ਤਨਿ ਚਾਰੇ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲਤ ਜਲੇ ਅਹੰਕਾਰੇ । ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਵਡਭਾਗੀ ਤਾਰੇ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਉਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਧਾਰੇ ।੪।੨।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਹਰਿ ਸੇਵੇ ਸੋ ਹਰਿ ਕਾ ਲੋਗੁ । ਸਾਚੁ ਸਹਜੁ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵੈ ਸੋਗੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਏ ਨਾਹੀ ਹਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਭੀ ਮਰਿ ਜਾਹਿ ।੧।
ਸੇ ਜਨ ਜੀਵੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਮਨ ਮਾਹਿ । ਸਾਚੁ ਸਮ੍ਹਾਲਹਿ ਸਾਚਿ ਸਮਾਹਿ ।੧। ਰਹਾਉ
ਹਰਿ ਨ ਸੇਵਹਿ ਤੇ ਹਰਿ ਤੇ ਦੂਰਿ । ਦਿਸੰਤਰੁ[2] ਭਵਹਿ ਸਿਰਿ ਪਾਵਹਿ ਧੂਰਿ ।੧।
ਹਰਿ ਆਪੇ ਜਨ ਲੀਏ ਲਾਇ । ਤਿਨ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੈ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ[3]।੨।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਚੂਕੈ ਅਭਿਮਾਨੁ । ਸਾਚੀ ਦਰਗਹ ਪਾਵੈ ਮਾਨੁ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਵੇਖੈ ਸਦ ਹਜੂਰਿ[4] । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।੩।

1. ਹੰਸੁ ਹੇਤੁ ਲੋਭੁ ਕੋਪੁ ਚਾਰੇ ਨਦੀਆਂ ਅਗਿ । (ਵਾਰ ਮਾਝ ੧)
2. ਦੇਸ ਪਰਦੇਸਾਂ ਵਿਚ 3. ਰੰਚਕ ਮਾਤ੍ਰ ਲੋਭ 4. ਹਾਜ਼ਰ ਨਾਜ਼ਰ, ਨੇੜੇ

ਜੀਅ ਜੰਤ ਕੀ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ। ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਦ ਸਮ੍ਹਾਲ।
ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਸਿਉ ਘਰਿ ਜਾਇ। ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈ ਪਾਇ ।੪। ।੩।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਮਨ ਤੇ ਹੋਇ। ਏਕੋ ਵੇਖੈ ਅਉਰੁ ਨ ਕੋਇ।
ਦੂਜੈ[1] ਲੋਕੀ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ। ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੈ ਨੋ ਏਕੁ ਦਿਖਾਇਆ ।੧।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਉਲਿਆ ਸਦ ਬਸੰਤੁ। ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਉਲਿਆ ਗਾਇ ਗੁਣ ਗੋਬਿੰਦ ।੧। ਰਹਾਉ
ਗੁਰ ਪੂਛਹੁ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ। ਤਾਂ ਪ੍ਰਭ ਸਾਚੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਹੋਇ ਦਾਸਤ ਭਾਇ[2]। ਤਉ ਜਗਜੀਵਨੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।੨।
ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸਦ ਵੇਖੈ ਹਜੂਰਿ। ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ।
ਇਸੁ ਭਗਤੀ ਕਾ ਕੋਈ ਜਾਣੈ ਭੇਉ। ਸਭੁ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਆਤਮ ਦੇਉ। ੩।
ਆਪੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ। ਜਗਜੀਵਨ ਸਿਉ ਆਪਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ।
ਮਨੁਤਨੁ ਹਰਿਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਏ। ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਏ। ੪। ੪।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ[3] ਹਰਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ। ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ।
ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਖੋਇ। ਤਦਹੀ ਸਾਚਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੧।
ਭਗਤ ਸੋਹਹਿ ਸਦਾ ਹਰਿਪ੍ਰਭੁ ਦੁਆਰਿ। ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਸਾਚੈ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ।੧। ਰਹਾਉ
ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸੋ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ। ਗੁਰਸਬਦੀ ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਖੋਇ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ। ਸਦਾ ਸਾਂਤਿ ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਤਿਨ ਸਦ ਬਸੰਤ। ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਰਵਿ ਗੁਣ ਗੁਵਿੰਦ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੂਕਾ ਸੰਸਾਰੁ। ਅਗਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।੩।
ਸੋਈ ਕਰੇ ਜਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਭਾਵੈ। ਸਦਾਸੁਖੁ ਸਰੀਰਿ ਭਾਣੈ ਚਿਤੁ ਲਾਵੈ।
ਅਪਣਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ। ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿਆਇ। ੪। ੫।

1. ਦਵੈਤ ਭਾਵ ਵਿਚ 2. ਸੇਵਕ ਭਾਵ, ਆਜਜ਼ 3. ਭਗਤਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਏ । ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ।
ਸਫਲਿਉ ਬਿਰਖੁ ਹਰਿ ਕੈ ਦੁਆਰਿ । ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮ ਪਿਆਰਿ ।੧।
ਏ ਮਨ ਹਰਿਆ ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ । ਸਚ ਫਲੁ ਲਾਗੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ। ੧ । ਰਹਾਉ
ਆਪੇ ਨੇੜੈ ਆਪੇ ਦੂਰਿ । ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਵੇਖੈ ਸਦ ਹਜੂਰਿ ।
ਛਾਵ ਘਣੀ ਫੂਲੀ ਬਨਰਾਇ[1] । ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਿਗਸੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।੨।
ਅਨਦਿਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਹਿ ਦਿਨ ਰਾਤਿ । ਸਤਿਗੁਰਿ ਗਵਾਈ[2] ਵਿਚਹੁ ਜੂਠਿ ਭਰਾਂਤਿ[3] ।
ਪਰਪੰਚ[4] ਵੇਖ ਰਹਿਆ ਵਿਸਮਾਦੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਨਾਮ ਪ੍ਰਸਾਦੁ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਸਭਿ ਰਸ ਭੋਗ । ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੋਈ ਪਰੁ ਹੋਗ ।
ਵਡਾ ਦਾਤਾ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ । ਨਾਨਕ ਮਿਲੀਐ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।੪।੬।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਸਚੁ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ । ਏਕੋ ਚੇਤੈ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਨ ਆਵੈ ।
ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਇਸੁ ਜਗ ਮਹਿ ਆਇਆ । ਸਾਚਿ ਨਾਮਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਆ ।੧।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਰ ਕਰਹੁ ਲਿਵ ਲਾਇ । ਹਰਿਨਾਮੁ ਸੇਵਹੁ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ
ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਹੈ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ । ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਜਗ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ।
ਚਹੁ ਜੁਗ ਪਸਰੀ ਸਾਚੀ ਸੋਇ[5] । ਨਾਮਿ ਰਤਾ ਜਨੁ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।੨।
ਇਕਿ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਏ । ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੇ ਸਾਚੈ ਭਾਇ ।
ਸਾਚੁ ਧਿਆਇਨਿ ਦੇਖਿ ਹਜੂਰਿ। ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਪਗ ਪੰਕਜ ਧੂਰਿ[6]। ੩ ।
ਏਕੋ ਕਰਤਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ । ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਜਿਨਿ ਸਚੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨਿ ਰਸੁ ਪਾਇਆ । ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ।੪।੭।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜਨ ਦੇਖਿ ਹਜੂਰਿ । ਸੰਤਜਨਾ ਕੀ ਪਗ ਪੰਕਜ ਧੂਰਿ।
ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਸਦ ਰਹਹਿ ਲਿਵਲਾਇ । ਪੂਰੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ। ੧ ।
ਦਾਸਾ ਕਾ ਦਾਸੁ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ਹੋਇ । ਊਤਮ ਪਦਵੀ[7] ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।

1. ਬਨਸਪਤੀ 2. ਮੇਟ ਦਿਤੀ 3. ਭਰਮ ਦੀ ਜੂਠ 4. ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਅਡੰਬਰ
5. ਸ਼ੋਭਾ 6. ਚਰਣ ਕਮਲਾਂ ਦੀ ਧੂੜਿ ਹਾਂ 7. ਦਰਜਾ

ਏਕੋ ਸੇਵਹਿ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ । ਜਿਤੁ ਸੇਵਿਐ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਨਾ ਓਹੁ ਮਰੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ । ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਸੇਵੀ ਕਿਉ
ਮਾਇ ।੨।
ਸੇ ਜਨ ਸਾਚੁ ਜਿਨੀ ਸਾਚੇ ਪਛਾਣਿਆ । ਆਪੁ ਮਾਰਿ ਸਹਜੇ
ਨਾਮਿ ਸਮਾਣਿਆ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਸਚੁ
ਸੋਇ ।੩।
ਜਿਨਿ ਗਿਆਨੁ ਕੀਆ ਤਿਸੁ ਹਰਿ ਤੂ ਜਾਣੁ । ਸਾਚ ਸਬਦਿ ਪ੍ਰਭੁ
ਏਕੁ ਸਿਞਾਣੁ ।
ਹਰਿ ਰਸੁ ਚਾਖੈ ਤਾਂ ਸੁਧਿ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਚੁ ਸੋਇ ।੪।੮।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਕੁਲਾਂ ਕਾ ਕਰਹਿ ਉਧਾਰੁ । ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ਨਾਮ
ਪਿਆਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਕਾਹੇ ਆਏ । ਨਾਮਹੁ ਭੂਲੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ।੧।
ਜੀਵਤ ਮਰੈ ਮਰਿ ਮਰਣੁ ਸਵਾਰੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਾਚੁ ਉਰਧਾਰੈ ।੧। ਰਹਾਉ
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਚੁ ਭੋਜਨੁ ਪਵਿਤੁ ਸਰੀਰਾ ।
ਮਨ ਨਿਰਮਲੁ ਸਦ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ।
ਜੰਮੈ ਮਰੈ ਨ ਆਵੈ ਜਾਇ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ ।੨।
ਸਾਚਾ ਸੇਵਹੁ ਸਾਚੁ ਪਛਾਣੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਨੀਸਾਣੈ[1] ।
ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੁ ਸੋਭਾ ਹੋਇ । ਨਿਜ ਘਰਿ[2] ਵਾਸਾ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।੩।
ਆਪਿ ਅਭੁਲੁ ਸਚਾ ਸਚੁ ਸੋਇ । ਹੋਰਿ ਸਭਿ ਭੂਲਹਿ ਦੂਜੈ ਪਤਿ ਖੋਇ ।
ਸਾਚਾ ਸੇਵਹੁ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ । ਨਾਨਕ ਨਾਮੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਣੀ ।੪।੯।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਬਿਨੁ ਕਰਮਾਂ ਸਭ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਈ । ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਈ ।
ਮਨਮੁਖ ਅੰਧੇ ਠਉਰ ਨ ਪਾਈ । ਬਿਸਟਾ ਕਾ ਕੀੜਾ ਬਿਸਟਾ ਮਾਹਿ
ਸਮਾਈ ।
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨੇ ਸੋ ਜਨੁ ਪਰਵਾਣੁ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਨਾਮਿ ਨੀਸਾਣੁ । ਰਹਾਉ ।
ਸਚਿ ਰਤੇ ਜਿਨਾ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿ ਪਾਇਆ । ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਦਾ
ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ । ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਏ ਸੋਇ ।੨।

1. ਪਰਵਾਨਗੀ ਦਾ ਚਿੰਨ੍ਹ 2. ਆਤਮਾ ਅੰਦਰ

ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਤਾਰੇ ਸੰਸਾਰੁ । ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਨਾਮੇ ਪਿਆਰੁ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਮੈ ਮੁਕਤਿ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਈ । ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਨਾਮੁ ਪਲੈ ਪਾਈ ।੩।
ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ । ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਾਏ ।
ਜਿਨ ਇਕੁ ਜਾਤਾ ਸੇ ਜਨ ਪਰਵਾਣੁ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਦਰਿ
ਨੀਸਾਣੁ ।੪।੧੦।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਾਏ । ਆਪੇ ਆਪਿ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਏ ।
ਨਿਹਚਲ[1] ਮਤਿ ਸਦਾ ਮਨ ਧੀਰ । ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰ ।੧।
ਨਾਮਹੁ ਭੂਲੇ ਮਰਹਿ ਬਿਖੁ ਖਾਇ । ਬ੍ਰਿਥਾ ਜਨਮੁ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਇ ।੨।
।ਰਹਾਉ।

ਬਹੁ ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਮਨਿ ਸਾਂਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਬਹੁ ਅਭਿਮਾਨਿ ਆਪਣੀ ਪਤਿ ਖੋਇ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨ ਸਬਦੁ ਪਛਾਣਿਆ ।
ਬਾਹਰਿ ਜਾਂਦਾ ਘਰ ਮਹਿ ਆਣਿਆ[2] ।੨।
ਘਰ ਮਹਿ ਵਸਤੁ ਅਗਮ ਅਪਾਰਾ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਖੋਜਹਿ ਸਬਦਿ ਬੀਚਾਰਾ ।
ਨਾਮੁ ਨਵਨਿਧਿ ਪਾਈ ਘਰ ਹੀ ਮਾਹਿ ।
ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਸਚਿ ਸਮਾਹਿ ।੩।
ਆਪਿ ਕਰੇ ਕਿਛੁ ਕਰਣੁ ਨ ਜਾਇ । ਆਪੇ ਭਾਵੈ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਤਿਸਤੇ ਨੇੜੈ ਨਾਹੀ ਕੋ ਦੂਰਿ । ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ।੪।੧੧।

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਸੁਭਾਇ । ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸਿ ਰਹੈ ਅਘਾਇ[3] ।
ਕੋਟ ਕੋਟੰਤਰ[4] ਕੇ ਪਾਪ ਜਲਿ ਜਾਹਿ । ਜੀਵਤ ਮਰਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਹਿ ।੧।
ਹਰਿ ਕੀ ਦਾਤਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਜਾਣੈ । ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਇਹੁ ਮਨੁ
ਮਉਲਿਆ ਹਰਿ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਭਗਵੈ ਵੇਸਿ ਭ੍ਰਮਿ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਬਹੁ ਸੰਜਮਿ ਸਾਂਤਿ ਨ ਪਾਵੈ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ । ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਪਾਵੈ ਸੋਇ ।੨।
ਕਲਿ ਮਹਿ ਰਾਮਨਾਮਿ ਵਡਿਆਈ । ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈ । ਬਿਨੁ ਨਾਮੈ ਹਉਮੈ ਜਲਿ ਜਾਈ ।੩।

1. ਅਡੋਲ 2. ਭਟਕਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਟਿਕਾ ਲਿਆ 3. ਤ੍ਰਿਪਤ 4, ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਜਨਮਾਂ ਦੇ

ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿਨਾਮੁ ਬੀਚਾਰਾ । ਛੂਟੈ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਦੂਖੁ ਸਾਰਾ ।
ਹਿਰਦੈ ਵਸਿਆ ਸੁ ਬਾਹਰਿ ਪਾਸਾਰਾ । ਨਾਨਕ ਜਾਣੈ ਸਭੁ
ਉਪਾਵਣਹਾਰਾ । ੪ । ੧੨ ।

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੩ ਇਕਤੁਕੇ

ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਕਿਰਮ ਜੰਤੁ[1] । ਦੇਹਿ ਤ ਜਾਪੀ ਆਦਿ ਮੰਤੁ[2] ।੧।
ਗੁਣ ਆਖਿ ਵੀਚਾਰੀ ਮੇਰੀ ਮਾਇ । ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿਕੈ ਲਗਉ ਪਾਇ ।੧।
।ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ਲਾਗੇ ਨਾਮ ਸੁਆਦਿ । ਕਾਹੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਵਹੁ ਵੈਰਿ ਵਾਦਿ ।੨।
ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕੀਨ੍ਹੀ ਚੂਕਾ ਅਭਿਮਾਨੁ । ਸਹਜ ਭਾਇ ਪਾਇਆ
ਹਰਿਨਾਮੁ ।੩।
ਊਤਮੁ ਊਚਾ ਸਬਦ ਕਾਮੁ । ਨਾਨਕੁ ਵਖਾਣੈ ਸਾਚੁ ਨਾਮੁ ।੪।੧੩।

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੩

ਬਨਸਪਤਿ ਮਉਲੀ ਚੜਿਆ ਬਸੰਤੁ । ਇਹੁ ਮਨੁ ਮਉਲਿਆ ਸਤਿਗੁਰੂ
ਸੰਗਿ ।੧।
ਤੁਮ ਸਾਚੁ ਧਿਆਵਹੁ ਮੁਗਧ ਮਨਾ । ਤਾਂ ਸੁਖੁ ਪਾਵਹੁ ਮੇਰੇ ਮਨਾ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਇਤੁ ਮਨਿ ਮਉਲਿਐ ਭਇਆ ਅਨੰਦੁ । ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਫਲੁ ਪਾਇਆ ਨਾਮੁ
ਗੋਬਿੰਦ ।੨।
ਏਕੋ ਏਕੁ ਸਭੁ ਆਖਿ ਵਖਾਣੈ । ਹੁਕਮੁ ਬੂਝੈ ਤਾਂ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ।੩।
ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਹਉਮੈ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ । ਆਖਣੁ ਵੇਖਣੁ ਸਭੁ ਸਾਹਿਬ
ਤੇ ਹੋਇ ।੪।੧੪।

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੩

ਸਭਿ ਜੁਗ ਤੇਰੇ ਕੀਤੇ ਹੋਏ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਹੋਏ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪੇ ਲੈਹੁ ਮਿਲਾਇ । ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਸਚ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੧।
। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਿ ਬਸੰਤੁ ਹਰੇ ਸਭਿ ਲੋਇ[3] । ਫਲਹਿ ਫੁਲੀਅਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ। ੨ ।
ਸਦਾ ਬਸੰਤ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੇ । ਰਾਮਨਾਮੁ ਰਾਖੈ ਉਰਧਾਰੇ ।੩।
ਮਨਿ ਬਸੰਤੁ ਤਨੁ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇ । ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਤਨੁ ਬਿਰਖੁ
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਫਲੁ ਪਾਏ ਸੋਇ ।੪।੧੫।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਤਿਨ੍ਹ ਬਸੰਤੁ ਜੋ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ । ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਕਰਾਇ ।੧।

1. ਨਾਚੀਜ ਜੀਵ 2. ਮੂਲ ਮੰਤ੍ਰ 3. ਸਾਰੇ ਖੰਡ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹਨ

ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਬਸੰਤ ਕੀ ਲਗੈ ਨ ਸੋਇ[1] ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਜਲਿਆ ਦੂਜੈ ਦੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਧੰਧੈ ਬਾਂਧਾ ਕਰਮ ਕਮਾਇ । ਮਾਇਆ ਮੂਠਾ[2] ਸਦਾ ਬਿਲਲਾਇ ।੨।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਛੂਟੈ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ।
ਜਮਕਾਲ ਕੀ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਨ ਫੇਟੈ[3] ।੩।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਛੂਟਾ ਗੁਰਿ ਲੀਆ ਛਡਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ।੪।੧੬।

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੩

ਬਸੰਤੁ ਚੜਿਆ ਫੂਲੀ ਬਨਰਾਇ[4] ।
ਏਹਿ ਜੀਅ ਜੰਤ ਫੂਲਹਿ ਹਰਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।੧।
ਇਨ੍ ਬਿਧਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਉਮੈ ਕਢੈ ਧੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਸਤਿਗੁਰ ਬਾਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਏ । ਇਹੁ ਜਗੁ ਹਰਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਏ ।੨।
ਫਲ ਫੂਲ ਲਾਗੇ ਜਾਂ ਆਪੇ ਲਾਏ ।
ਮੂਲਿ ਲਗੈ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਏ ।੩।
ਆਪਿ ਬਸੰਤੁ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਵਾੜੀ ।
ਨਾਨਕ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਭਗਤਿ ਨਿਰਾਲੀ ।੪।੧੭।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਬਸੰਤੁ ਹਿੰਡੋਲ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਵਿਟਹੁ ਵਾਰਿਆ ਭਾਈ ਗੁਰਸਬਦ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਈ[5] ।
ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀ ਸਦ ਆਪਣਾ ਭਾਈ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਰਾਮਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ । ਮਨ ਤਨੁ ਤੇਰਾ ਹਰਿਆ ਹੋਵੈ
ਇਕ ਹਰਿਨਾਮਾ ਫਲੁ ਪਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ।
ਗੁਰ ਰਾਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਭਾਈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਆਇ ।
ਵਿਚਹੁ ਹਉਮੈ ਦੁਖੁ ਉਠਿ ਗਇਆ ਭਾਈ ਸੁਖੁ ਵੁਠਾ[6] ਮਨਿ ਆਇ ।੨।
ਧੁਰਿ ਆਪੇ ਜਿਨਾ ਨੋ ਬਖਸਿਓਨੁ ਭਾਈ ਸਬਦੇ ਲਾਇਅਨੁ ਮਿਲਾਇ ।
ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਅਘੁਲੀਐ[7] ਭਾਈ ਸਤਸੰਗਤਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।੩।
ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰੇ ਆਪਿ ਭਾਈ ਜਿਨਿ ਹਰਿਆ ਕੀਆ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਮਨਿ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਸਦ ਵਸੈ ਭਾਈ ਸਬਦਿ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਇ ।੪।੧।

1. ਖਬਰ 2. ਮਾਇਆ ਦਾ ਠਗਿਆ ਹੋਇਆ 3. ਮਾਰ ਵਿਚ 4. ਬਨਸਪਤੀ
5. ਸਦਕੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ 6. ਵਸਿਆ 7. ਉਨ੍ਹਾ ਦੀ ਚਰਨ ਧੂੜਿ ਤੋਂ ਵਾਰੀ ਘੋਲੀ ਜਾਈਏ

੧੫ ਸਾਰੰਗ

੧ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੧

ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈ ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ਕੋਈ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਸਬਦਿ ਭਉ ਭੰਜਨੁ ਜਮਕਾਲ ਨਿਖੰਜਨੁ[1] ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ।
ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਤਾ ਸਹਜੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।੧।
ਭਗਤਾਂ ਕਾ ਭੋਜਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪੈਨ੍ਣੁ ਭਗਤਿ ਬਡਾਈ ।
ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਸੇਵਨਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਈ ।੨।
ਮਨਮੁਖ ਬੁਧਿ ਕਾਚੀ ਮਨੂਆ ਡੋਲੈ ਅਕਥੁ ਨ ਕਥੈ ਕਹਾਨੀ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਹਚਲੁ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਚੀ ਬਾਨੀ ।੩।
ਮਨ ਕੇ ਤਰੰਗ[2] ਸਬਦਿ ਨਿਵਾਰੇ ਰਸਨਾ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਸਦ ਅਪੁਨੇ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੪।
ਮਨੁ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਤਾ ਮੁਕਤੋ ਹੋਵੈ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ।
ਹਰਿ ਸਰੁ ਸਾਗਰੁ ਸਦਾ ਜਲੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਾਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਈ ।੫।
ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮਾਰੀ ।
ਅੰਤਰਿ ਨਿਹਕੇਵਲੁ[3] ਹਰਿ ਰਵਿਆ ਸਭੁ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ ।੬।
ਸੇਵਕ ਸੇਵਿ ਰਹੇ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਜੋ ਤੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਣੇ ।
ਦੁਬਿਧਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵੈ ਜਗਿ ਝੂਠੀ ਗੁਣ ਅਵਗਣ ਨ ਪਛਾਣੇ ।੭।
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਅਕਥੁ ਕਥੀਐ ਸਚੁ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਬਾਣੀ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਣੇ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀ[4] ।੮।੧।

1. ਡਰ ਮੇਟਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਭੈ ਨਿਵਾਰਨ ਵਾਲਾ 2. ਮਨ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ, ਚੰਚਲਤਾ 3. ਪਵਿਤਰ, ਸ਼ੁੱਧ ਹਰੀ 4. ਸਿਮਰ ਕੇ, ਧਿਆ ਕੇ

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਅਤਿ ਮੀਠਾ ।
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ[1] ਭਉਭੰਜਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਡੀਠਾ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਕੋਟਿ ਕੋਟੰਤਰ ਕੇ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਹਰਿ ਸਾਚਾ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਸੂਝੈ ਦੂਜਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਏਕੁ ਬੁਝਾਇਆ ।੧।
ਪ੍ਰੇਮ ਪਦਾਰਥੁ ਜਿਨ ਘਟਿ ਵਸਿਆ ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ।
ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸੇ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲੇ[2] ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਈ ।੨।
ਰਸਨਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ਰਸਿ ਰਾਤੀ ਲਾਲ ਭਈ ਰੰਗੁ ਲਾਈ ।
ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਹਕੇਵਲੁ ਜਾਣਿਆ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ।੩।
ਪੰਡਿਤ ਪੜ੍ਹਿ ਪੜ੍ਹਿ ਮੋਨੀ ਸਭਿ ਥਾਕੇ
ਭ੍ਰਮਿ ਭੇਖ ਥਕੇ ਭੇਖ ਧਾਰੀ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਪਾਇਆ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰੀ ।੪।
ਆਵਾਗਉਣੁ ਨਿਵਾਰਿ ਸਚਿ ਰਾਤੇ ਸਾਚ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਜਿਨਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ[3]
ਗਵਾਇਆ ।੫।
ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੈ ਮਨਿ ਸਾਚੈ ਲਿਵ ਲਾਈ ।
ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੰਨਿ ਵਸਾਈ ।੬।
ਏਕਸ ਮਹਿ ਸਭੁ ਜਗਤੋ ਵਰਤੈ ਵਿਰਲਾ ਏਕੁ ਪਛਾਣੈ ।
ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਤਾ ਸਭ ਕਿਛੁ ਸੂਝੈ ਅਨਦਿਨੁ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ।੭।
ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਬੂਝੈ ਹੋਰੁ ਕਹਣਾ ਕਥਨੁ ਨ
ਜਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਏਕ ਸਬਦਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੮।੨।

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੩

ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਕੀ ਅਕਥ ਕਹਾਣੀ ।
ਹਰਿ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋਈ ਜਨੁ ਪਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲੈ ਜਾਣੀ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਰਿ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੁ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰੁ[4] ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਨਿਆ ।
ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਬਉਰਾਨਿਆ ।੧।
ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਨਾਵੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਫਿਰਿ ਮੈਲਾ ਮੂਲਿ
ਨ ਹੋਈ ।
ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਸਭੁ ਜਗੁ ਹੈ ਮੈਲਾ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਪਤਿ ਖੋਈ[5] ।੨।

1. ਪਾਪ 2. ਗੂੜ੍ਹਾ ਲਾਲ ਰੰਗ 3. ਹਉਮੈ 4. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਸਾਗਰ 5. ਦ੍ਵੈਤ ਵਿਚ ਭਟਕ ਭਟਕ ਕੇ ਇੱਜ਼ਤ ਗੁਆਈ ਹੈ

ਕਿਆ ਦ੍ਰਿੜਾਂ ਕਿਆ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਤਿਆਗੀ[1] ਮੈ ਤਾ ਬੂਝ ਨ ਪਾਈ ।
ਹੋਹਿ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਾਮੇ ਹੋਇ ਸਖਾਈ ।੩।
ਸਚਾ ਸਚੁ ਦਾਤਾ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਨਾਇ ਲਾਏ ।
ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਜਿਸਨੋ ਆਪਿ ਬੁਝਾਏ ।੪।
ਦੇਖਿ ਬਿਸਮਾਦੁ ਇਹੁ ਮਨੁ ਨਹੀ ਚੇਤੇ ਆਵਾਗਉਣੁ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰਾ ।੫।
ਜਿਨ ਦਰੁ ਸੂਝੈ ਸੇ ਕਦੇ ਨ ਵਿਗਾੜਹਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੂਝ ਬੁਝਾਈ ।
ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਕਿਰਤਿ ਕਮਾਵਹਿ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਰਹਾਈ ।੬।
ਸੇ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਸਾਚੁ ਕਮਾਵਹਿ ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਚਾ ਅਧਾਰਾ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਦੂਜੈ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ਨਾ ਬੂਝਹਿ ਵੀਚਾਰਾ ।੭।
ਆਪੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਆਪੇ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਜਨ ਥਾਇ ਪਏ ਹੈ ਜਿਨ ਕੀ ਪਤਿ ਪਾਵੈ ਲੇਖੈ ।੮।੩।

ਸਾਰੰਗ ਕੀ ਵਾਰ ਵਿਚੋਂ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਨਉਮੀ ਨੇਮੁ ਸਚੁ ਜੇ ਕਰੈ । ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਉਚਰੈ ।
ਦਸਮੀ ਦਸੇ ਦੁਆਰ ਜੇ ਠਾਕੈ ਏਕਾਦਸੀ ਏਕ ਕਰਿ ਜਾਣੈ ।
ਦੁਆਦਸੀ ਪੰਚ ਵਸਗਤਿ ਕਰਿ ਰਾਖੈ, ਤਉ ਨਾਨਕ ਮਨ ਮਾਨੈ ।
ਐਸਾ ਵਰਤੁ ਰਹੀਜੈ ਪਾਂਡੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤੁ ਸਿਖ ਕਿਆ ਦੀਜੈ ।੧।
ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ[2] ਥਕੇ ਦੇਸੰਤਰੁ ਭਵਿ ਥਕੇ ਭੇਖਧਾਰੀ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਨਾਉ ਕਦੇ ਨ ਪਾਇਨਿ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ।
ਮੂਰਖ ਅੰਧੇ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸੇਵਹਿ ਮਾਇਆ ਕੈ ਬਿਉਹਾਰੀ ।
ਅੰਦਰਿ ਕਪਟੁ ਉਦਰੁ ਭਰਣ ਕੈ ਤਾਈ ਪਾਠ ਪੜਹਿ ਗਾਵਾਰੀ[3] ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਜਿਨ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਮਾਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਪੜਣਾ ਗੁਨਣਾ ਇਕੁ ਨਾਉ ਹੈ ਬੂਝੈ ਕੋ ਬੀਚਾਰੀ ।੧।

ਮ: ੩

ਨਾਂਗੇ ਆਵਣਾ ਨਾਂਗੇ ਜਾਣਾ ਹਰਿ ਹੁਕਮੁ ਪਾਇਆ ਕਿਆ ਕੀਜੈ ।
ਜਿਸ ਕੀ ਵਸਤੁ ਸੋਈ ਲੈ ਜਾਇਗਾ ਰੋਸੁ ਕਿਸੈ ਸਿਉ ਕੀਜੈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਵੈ ਸੁ ਭਾਣਾ ਮੰਨੇ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।
ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸਲਾਹਿਹੁ ਰਸਨਾ ਰਾਮੁ ਰਵੀਜੈ[4] ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਹਜੇ ਸੁਖਿ ਸੁਤੀ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ । ਆਪੇ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲਿ ਲਈ ਗਲਿ ਲਾਇ ।

1. ਕੀ ਪੱਕ ਪਕਾਵਾਂ, ਕੀ ਸੰਚਾ ਤੇ ਕੀ ਛੱਡਾ 2. ਰਿਸ਼ੀ ਮੁਨੀ 3. ਬੇਸਮਝ, ਪੇਟ ਦੀ ਖਾਤਰ ਪਾਠ ਕਰਦੇ ਹਨ 4. ਰੱਬ ਨੂੰ ਸਿਮਰੀਏ

ਦੁਬਿਧਾ ਚੂਕੀ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਸੇ ਕੰਠਿ ਲਾਏ ਜਿ ਭੰਨਿ ਘੜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਧੁਰਿ ਮਿਲੇ ਸੇ ਹੁਣਿ ਆਣਿ ਮਿਲਾਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਕਿਆ ਜਪੁ ਜਾਪਹਿ ਹੋਰਿ ।
ਬਿਸਟਾ ਅੰਦਰਿ ਕੀਟ ਸੇ ਮੁਠੇ ਧੰਧੈ ਚੋਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਝੂਠੇ ਲਾਲਚ ਹੋਰਿ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਜਿਚਰੁ ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਹਰੀ[1] ਵਿਚਿ ਹੈ ਹਉਮੈ ਬਹੁਤੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਸਬਦੈ ਸਾਦੁ ਨ ਆਵਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਸੇਵਾ ਥਾਇ ਨ ਪਵਈ ਤਿਸਕੀ ਖਪਿ ਖਪਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸੇਵਕੁ ਸੋਈ ਆਖੀਐ ਜੋ ਸਿਰੁ ਧਰੇ ਉਤਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਲਏ ਸਬਦੁ ਰਖੈ ਉਰਧਾਰਿ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਸੋ ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੇਵਾ ਚਾਕਰੀ ਜੋ ਖਸਮੈ ਭਾਵੈ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਆਪਤੁ[2] ਗਵਾਵੈ ।
ਮਿਲਿਆ ਕਦੇ ਨ ਵੀਛੁੜੈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਵੈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸੋ ਬੁਝਸੀ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਬੁਝਾਵੈ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵੇ ਸੁਖੁ ਨਹੀ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਮੋਹ ਠਗਉਲੀ[3] ਪਾਈਅਨੁ ਬਹੁ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਵਿਕਾਰ ।
ਇਕਿ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਉਬਰੇ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕਰਹਿ ਸਭਿ ਨਮਸਕਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਤੂ ਅੰਤਰਿ ਜਿਤੁ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖਦੁਆਰ ।

ਮ: ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਸਾਰਿਆ ਸਚੁ ਮਰਣਾ ਹਰਿਨਾਮੁ ।
ਧੰਧਾ ਕਰਤਿਆ ਜਨਮੁ ਗਇਆ ਅੰਦਰਿ ਦੁਖੁ ਸਹਾਮੁ[4] ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ੍ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਕਰਾਮੁ[5] । ੨ ।

ਮ: ੩

ਗੁਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਜੇ ਕਰੇ ਸੁਖੀ ਹੂ ਸੁਖੁ ਸਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਕਰਣੀ[6] ਭਉ ਕਟੀਐ ਨਾਨਕ ਪਾਵਹਿ ਪਾਰੁ । ੧ ।

1. ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚ 2. ਆਪਣਾ ਆਪ, ਹਉਮੈ 3. ਠੱਗ-ਬੂਟੀ 4. ਸਹਿੰਦਾ ਹੈ 5. ਕਰਮ, ਭਾਗ 6. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ

ਮ: ੩

ਸਚੁ ਪੁਰਾਣਾ ਨਾ ਥੀਐ ਨਾਮੁ ਨ ਮੈਲਾ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੇ ਚਲੈ ਬਹੁੜਿ ਨ ਆਵਣੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਵਿਸਾਰਿਐ ਆਵਣਾ ਜਾਣਾ ਦੋਇ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮਨਮੁਖ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਓਨਾ ਅੰਦਰਿ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ।
ਥਾਉ ਕੁਥਾਉ ਨ ਜਾਣਨੀ ਸਦਾ ਚਿਤਵਹਿ ਬਿਕਾਰ[1] ।
ਦਰਗਹ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਓਥੈ ਹੋਹਿ ਕੂੜਿਆਰ ।
ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈਅਨੁ ਆਪਿ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਕਿਸਨੋ ਆਖੀਐ ਸਭੁ ਵਰਤੈ ਆਪਿ ਸਚਿਆਰੁ[2] । ੩ ।

ਮ: ੩

ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਿਨੀ ਅਰਾਧਿਆ ਜਿਨ ਕਰਮਿ[3] ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਿਨ੍ ਕਉ ਜਿਨ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਇ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਵਾਦੁ[4] ਵਖਾਣਦੇ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਸੁਆਇ[5] ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਮਨ ਮੂਰਖ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ।
ਜਿਨਿ ਕੀਤੇ ਤਿਸੈ ਨ ਸੇਵਨੀ ਦੇਦਾ ਰਿਜਕੁ ਸਮਾਇ ।
ਜਮ ਕਾ ਫਾਹਾ ਗਲਹੁ ਨ ਕਟੀਐ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵਹਿ ਜਾਇ ।
ਜਿਨ੍ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਤਿਨ੍ ਆਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਸਮਾਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਸਚੁ ਵਣਜਹਿ ਸਚੁ ਸੇਵਦੇ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪੈਰੀ ਪਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲਹਿ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਹਿ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਪਰਾਈ ਅਮਾਣ[6] ਕਿਉ ਰਖੀਐ ਦਿਤੀ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਗੁਰ ਥੈ ਟਿਕੈ ਹੋਰ ਥੈ ਪਰਗਟੁ ਨ ਹੋਇ ।
ਅੰਨੇ ਵਸਿ ਮਾਣਕੁ ਪਇਆ ਘਰਿ ਘਰਿ ਵੇਚਣ ਜਾਇ ।
ਓਨਾ ਪਰਖ ਨ ਆਵਈ ਅਢੁ[7] ਨ ਪਲੈ ਪਾਇ ।
ਜੇ ਆਪਿ ਪਰਖ ਨ ਆਵਈ ਤਾਂ ਪਾਰਖੀਆਂ ਥਾਵਹੁ ਲਇਓ ਪਰਖਾਇ ।
ਜੇ ਓਸੁ ਨਾਲਿ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ਤਾਂ ਵਥੁ ਲਹੈ ਨਉਨਿਧਿ ਪਲੈ ਪਾਇ ।

1. ਬੁਰੀ ਗੱਲ 2. ਸੱਚ ਸਰੂਪ ਪਰਮੇਸ਼ਰ 3. ਭਾਗਾਂ ਨਾਨ 4. ਝਗੜਾ ਚਰਚਾ 5. ਸੁਆਰਥ 6. ਅਮਾਨਤ 7. ਅੱਧੀ (ਕੌਡੀ)

ਘਰਿ ਹੋਦੈ ਧਨਿ ਜਗੁ ਭੁਖਾ ਮੁਆ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸੋਝੀ ਨ ਹੋਇ ।
ਸਬਦੁ ਸੀਤਲੁ ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸੈ ਤਿਥੈ ਸੋਗੁ ਵਿਜੋਗੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਵਸਤੁ ਪਰਾਈ ਆਪਿ ਗਰਬੁ ਕਰੇ ਮੂਰਖੁ ਆਪੁ ਗਣਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਬੂਝੈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ਜਾਏ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਰਸੇ ਸਜਣ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਮਿਲੇ ਨਾ ਵਿਛੁੜਹਿ ਕਬਹੂ ਜਿ ਆਪਿ ਮੇਲੇ ਕਰਤਾਰੇ ।
ਅੰਤਰਿ ਸਬਦੁ ਰਵਿਆ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰੇ ।
ਹਰਿ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀ ਅੰਤਰਿ ਰਖਾ ਉਰਧਾਰੇ ।
ਮਨਸੁਖੁ ਤਿਨ ਕੀ ਬਖੀਲੀ[1] ਕਿ ਕਰੇ ਜਿ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰੇ ।
ਓਨਾ ਦੀ ਆਪਿ ਪਤਿ ਰਖਸੀ ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਸਰਣਾਗਤਿ ਪਏ ਗੁਰ ਦੁਆਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੇ ਸੁਹੇਲੇ[2] ਭਏ ਮੁਖ ਊਜਲ ਦਰਬਾਰੇ ।੨।

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਸਭ ਭੁਖ ਜਾਇ ।
ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਿ ਹੋਰੁ ਖਾਣਾ ਤਿਤੁ ਰੋਗੁ ਲਗੈ ਤਨਿ ਧਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਰਸ ਕਸ ਸਬਦੁ ਸਲਾਹਣਾ[3] ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਜੀਆ ਅੰਦਰਿ ਜੀਉ ਸਬਦੁ ਹੈ[4] ਜਿਤੁ ਸਹ ਮੇਲਾਵਾ ਹੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗਿ ਆਨ੍ਹੇਰੁ ਹੈ ਸਬਦੇ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।
ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ ਪੜਿ ਪੜਿ ਥਕੇ ਭੇਖ ਥਕੇ ਤਨੁ ਧੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਦੁਖੀਏ ਚਲੇ ਰੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ[5] ਪਾਈਐ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਵਿਸਾਰਿਆ ਗੁਰ ਕਾ ਭਉ ਹੇਤੁ[6] ਅਪਾਰੁ ।
ਲੋਭਿ ਲਹਰਿ ਸੁਧਿ ਮਤਿ ਗਈ ਸਚਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨਾ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਦਰਗਹ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਆਪੇ ਬਖਸਣਹਾਰੁ ।੧।

1. ਈਰਖਾ, ਚੁਗਲੀ 2. ਸੁਖੀ 3. ਸਬਦ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਹੀ ਰਸ ਹੈ 4. ਤਮਾਮ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦ ਜਾਨ ਸਬਦ (ਨਾਮ) ਹੈ 5. ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 6. ਅਦਬ ਤੇ ਪ੍ਰੇਮ

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩

ਅਮਰੁ[1] ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਤਿਸੁ ਨਾਲਿ ਸਿਆਣਪ ਨ ਚਲਈ ਨ ਹੁਜਤਿ[2] ਕਹਣੀ ਜਾਇ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਿ ਸਰਣਾਇ ਪਵੈ ਮੰਨਿ ਲਏ ਰਜਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਮ ਡੰਡੁ ਨ ਲਗਈ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇਵਕੁ ਸੋਈ ਆਖੀਐ ਜਿ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਦਾਤਿ ਜੋਤਿ ਸਭ ਸੂਰਤਿ ਤੇਰੀ[3] । ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਣਪ ਹਉਮੈ ਮੇਰੀ[4] ।
ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਮਾਵਹਿ ਲੋਭਿ ਮੋਹਿ ਵਿਆਪੇ ਹਉਮੈ ਕਦੇ ਨ ਚੂਕੈ ਫੇਰੀ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸਾਈ ਗਲ ਚੰਗੇਰੀ[5] ।੨।

1. ਰੱਬੀ ਹੁਕਮ 2. ਦਲੀਲਬਾਜ਼ੀ, ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ 3. ਇਹ ਜੋਤਿ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਰੀਰਕ ਢਾਂਚਾ ਤੇਰੀ ਦਾਤ ਹੈ 4. ਬਾਹਲੀ ਚਤੁਰਾਈ ਇਰ ਕੇਵਲ ਮੇਰਾ (ਕੂੜਾ) ਅਭਿਮਾਨ ਹੈ । 5. ਉਹੋ ਗੱਲ ਭਲੀ ਹੈ

੧੬ ਮਲਾਰ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ਚਉਪਦੇ ਘਰੁ ੧

ਨਿਰੰਕਾਰੁ ਆਕਾਰੁ[1] ਹੈ ਆਪੇ ਆਪੇ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਏ ।
ਕਰਿ ਕਰਿ ਕਰਤਾ ਆਪੇ ਵੇਖੈ ਜਿਤੁ ਭਾਵੈ ਤਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਸੇਵਕ ਕਉ ਏਹਾ ਵਡਿਆਈ ਜਾਕਉ ਹੁਕਮੁ ਮਨਾਏ ।੧।
ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ ਆਪੇ ਜਾਣੈ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਲਹੀਐ ।
ਏਹਾ ਸਕਤਿ[2] ਸਿਵੈ ਘਰਿ ਆਵੈ[3] ਜੀਵਦਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਵੇਦ ਪੜੈ ਪੜਿ ਵਾਦੁ ਵਖਾਣੈ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨੁ ਮਹੇਸਾ ।
ਏਹ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਮਾਇਆ ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਭੁਲਾਇਆ ਜਨਮ
ਮਰਣ ਕਾ ਸਹਸਾ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ਚੂਕੈ ਮਨਹੁ ਅੰਦੇਸਾ ।੨।
ਹਮ ਦੀਨ ਮੂਰਖ ਅਵੀਚਾਰੀ ਤੁਮ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਹਮਾਰੀ ।
ਹੋਹੁ ਦਇਆਲ ਕਰਿ ਦਾਸੁ ਦਾਸਾ ਕਾ ਸੇਵਾ ਕਰੀ ਤੁਮਾਰੀ ।
ਏਕੁ ਨਿਧਾਨੁ ਦੇਹਿ ਤੂ ਅਪਣਾ ਅਹਿਨਿਸਿ[4] ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੀ ।੩।
ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝਹੁ ਕੋਈ ਐਸਾ ਕਰੇ ਵੀਚਾਰਾ ।
ਜਿਉ ਜਲ ਉਪਰਿ ਫੇਨੁ ਬੁਦਬੁਦਾ[5] ਤੈਸਾ ਇਹੁ ਸੰਸਾਰਾ ।
ਜਿਸ ਤੇ ਹੋਆ ਤਿਸਹਿ ਸਮਾਣਾ ਚੂਕਿ ਗਇਆ ਪਾਸਾਰਾ ।੪।੧।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਜਿਨੀ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਸੇ ਮੇਲੇ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਸਚਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਸਦਾ ਸਚੁ ਹਰਿ ਵੇਖਦੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।੨।
ਮਨ ਰੇ ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਪ੍ਰਭ ਭਾਣਾ ਅਪਣਾ ਭਾਵਦਾ[6] ਜਿਸੁ ਬਖਸੇ ਤਿਸੁ ਬਿਘਨੁ ਨ ਕੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਰੂਪ ਵਿਚ 2. ਮਾਇਆ 3. ਰੱਬੀ ਟਿਕਾਣੇ ਵਿਚ 4. ਰਾਤ ਦਿਨ
5. ਝੱਗ ਦਾ ਬੁਲਬੁਲਾ 6. ਉਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੁਕਮ ਚੰਗਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ।

ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਸਭਾ ਧਾਤੁ ਹੈ[1] ਨਾ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਨ ਭਾਇ ।
ਗਤਿ ਮੁਕਤਿ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵਈ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਹਿ ।
ਸਾਹਿਬ ਭਾਵੈ ਸੋ ਥੀਐ ਪਇਐ ਕਿਰਤਿ ਫਿਰਾਹਿ[2] ।੨।
ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟਿਐ ਮਨੁ ਮਰਿ ਰਹੈ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਤਿਸਕੀ ਕੀਮਤਿ ਨਾ ਪਵੈ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਚਉਥੇ ਪਦਿ[3] ਵਾਸਾ ਹੋਇਆ ਸਚੈ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।੩।
ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਗਮੁ ਅਗੋਚਰੁ ਹੈ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੁਝੀਐ ਸਬਦੇ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ।੪।੨।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਦਾਤਾ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ਬਖਸੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਸਾਂਤਿ ਊਪਜੈ ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਲਏਇ ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲੈ ਨਾਉ ਪਾਈਐ ਹਰਿਨਾਮੇ ਸਦਾ ਸਮਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਸਦਾ ਵਿਛੁੜੇ ਫਿਰਹਿ ਕੋਇ ਨ ਕਿਸਹੀ ਨਾਲਿ ।
ਹਉਮੈ ਵਡਾ ਰੋਗੁ ਹੈ ਸਿਰਿ ਮਾਰੇ ਜਮਕਾਲਿ ।
ਗੁਰਮਤਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਨ ਵਿਛੁੜਹਿ ਅਨਦਿਨ ਨਾਮੁ ਸਮ੍ਹਾਲਿ ।੨।
ਸਭਨਾ ਕਰਤਾ ਏਕੁ ਤੂ ਨਿਤ ਕਰਿ ਦੇਖਹਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਇਕਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇਆ ਬਖਸੇ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰ ।
ਤੂ ਆਪੇ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਕਰੀ ਪੂਕਾਰ ।੩।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਨਦਰੀ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਚਰੈ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਨਾਮੇ ਹੀ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।੪।੩।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀ[4] ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਨਾਰਾਇਣੁ ਸੋਈ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦਿ ਪਰਮਪਦੁ ਪਾਇਆ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਹੋਈ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਸਾਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਵੈ ਸੋਈ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਿਦੈ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਤਜਿ ਕੂੜੁ ਕੁਟੰਬੁ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਚਲਣੁ[5] ਰਿਦੈ ਸਮ੍ਹਾਲਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਸਤੋ, ਰਜੋ ਤਮੋ ਵਾਲੀ ਅਵਸਥਾ ਭਟਕਣ ਹੀ ਹੈ 2. ਕਰਮਾਂ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਭਉਂਦੇ ਹਨ 3. ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਉਪਰਲੀ ਉਚ ਅਵਸਥਾ 4. ਸਿਫਤ-ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਾਂ 5. ਕੂਚ, ਸੰਸਾਰ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਭਾਵ

ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾ ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਹੋਰੁ ਦਾਤਾ ਕੋਈ ਨਾਹੀ ।
ਜੀਅ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੇ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਹੀ ।
ਅਨ ਦਿਨ ਹਰਿ ਰਵਿਆ ਰਿਦ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜਿ ਸਮਾਧਿ
ਲਗਾਹੀ ।੨।
ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦੀ[1] ਇਹੁ ਮਨੁ ਭੇਦਿਆ ਹਿਰਦੈ ਸਾਚੀ ਬਾਣੀ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਲਖੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਕਥ
ਕਹਾਣੀ ।
ਆਪੇ ਦਇਆ ਕਰੇ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਜਪੀਐ ਸਾਰਿਗ ਪਾਣੀ ।੩।
ਆਵਣ ਜਾਣਾ ਬਹੁੜਿ ਨ ਹੋਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜਿ ਧਿਆਇਆ।
ਮਨ ਹੀ ਤੇ ਮਨੁ ਮਿਲਿਆ ਸੁਆਮੀ ਮਨ ਹੀ ਮੰਨੁ
ਸਮਾਇਆ ।
ਸਾਚੇ ਹੀ ਸਚੁ ਸਾਚਿ ਪਤੀਜੈ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇਆ ।੪।
ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਸੁਆਮੀ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।
ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹੈ ਮੀਠਾ ਜਗਿ ਨਿਰਮਲ ਸਚੁ ਸੋਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭੂ ਤੇ ਪਾਈਐ ਜਿਨ ਕਉ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ
ਹੋਈ ।੫।੪।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਗਣ[2] ਗੰਧਰਬ[3] ਨਾਮੇ ਸਭਿ ਉਧਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ਸਦ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿ
ਧਾਰਿ ।
ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋਈ ਬੂਝੈ ਜਿਸਨੋ ਆਪੇ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਬਾਣੀ ਸਬਦੇ ਗਾਂਵੈ ਸਾਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਇ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਦਾਤਿ ਸਬਦ ਸੁਖੁ ਅੰਤਰਿ ਸਦਾ ਨਿਬਹੈ ਤੇਰੈ
ਨਾਲਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨਮੁਖ ਪਾਖੰਡ ਕਦੇ ਨ ਚੂਕੈ[4] ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ।
ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ਬਿਖਿਆ ਮਨ ਰਾਤੇ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ ।
ਇਹ ਵੇਲਾ ਫਿਰਿ ਹਥਿ ਨ ਆਵੈ ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਪਛੁਤਾਏ ।
ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਕਦੇ ਨ ਬੂਝੈ ਵਿਸਟਾ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ।੨।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸੇ ਉਧਰੇ ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰਿ ।

1. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 2. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਸੇਵਕ 3. ਦੇਵਤਿਆਂ ਦੇ ਗਵਈਏ
4. ਮਨ ਮਤੀਆ ਕਦੇ ਪਖੰਡ ਕਰਨੋਂ ਟਲਦਾ ਨਹੀਂ

ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਨਿਰਮਲ ਮਤਿ ਊਤਮ ਊਤਮ ਬਾਣੀ ਹੋਈ ।
ਏਕੋ ਪੁਰਖੁ ਏਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸੇਵਾ ਸੁਰਤਿ ਸਮੇਇ[1] ।
ਅੰਤਰਿ ਵਸਿਆ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਲਖਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਭਾਵੈ ਤਿਸੁ ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਚਲਾਇ ।੪।੫।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ਦੁਤੁਕੇ

ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਾਵੈ ਘਰੁ ਦਰੁ ਮਹਲੁ ਸੁ ਥਾਨੁ ।
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਚੂਕੈ ਅਭਿਮਾਨੁ ।੧।
ਜਿਨ ਕਉ ਲਿਲਾਟਿ[2] ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਨਾਮੁ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹਿ ਸਾਚੀ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਜਾਣੈ ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗੈ ਸਦ ਹਰਿ ਸਿਉ ਧਿਆਨੁ ।
ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਬੈਰਾਗੀ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸਾਚੀ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ।੨।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਖੇਲੈ ਹੁਕਮ ਕਾ ਬਾਧਾ ਇਕ ਖਿਨ ਮਹਿ ਦਹਦਿਸ ਫਿਰਿ ਆਵੈ ।
ਜਾਂ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਤਾਂ ਇਹੁ ਮਨੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਤਕਾਲ ਵਸਿ ਆਵੈ ।੩।
ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਬਿਧਿ ਮਨ ਹੂ ਜਾਣੈ ਬੂਝੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਤੂ ਭਵ ਸਾਗਰੁ[4] ਜਿਤੁ ਪਾਵਹਿ ਪਾਰਿ ।੪।੬।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ[5] ਪ੍ਰਾਣ ਸਭਿ ਤਿਸ ਕੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।
ਏਕਸੁ ਬਿਨੁ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਣਾ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਈ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਨਾਮਿ ਰਹਉ ਲਿਵ ਲਾਈ ।
ਅਦਿਸਟੁ[6] ਅਗੋਚਰੁ[7] ਅਪਰੰਪਰੁ[8] ਕਰਤਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਧਿਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਬਿਰਤੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ 2. ਮੱਥੇ ਤੇ 3. ਮਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੀ ਰੀਤਿ
4. ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ 5. ਰੂਹ ਤੇ ਸਰੀਰ 6. ਅਣਦਿਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 7. ਜੋ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਦੇ ਬੋਧ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ 8. ਜਿਸਦਾ ਪਾਰਾਵਾਰ ਨਹੀਂ

ਮਨੁ ਤਨੁ ਭੀਜੈ ਏਕ ਲਿਵ ਲਾਗੈ ਸਹਜੇ ਰਹੇ ਸਮਾਈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਭ੍ਰਮ ਭਉ ਭਾਗੈ ਏਕ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੨।
ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਸਚ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ਗਤਿ ਮਤਿ ਤਬ ਹੀ ਪਾਈ ।
ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ[1] ਤਿਨਿ ਰਾਮਨਾਮਿ ਲਿਵਲਾਈ ।੩।
ਜਹ ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਏਕੋ ਸੋਈ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਪ੍ਰਾਨ ਧਰੀ ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਨਾਨਕ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ।੪।੭।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣੁ ਸਬਦੇ ਪਾਇਆ ਜਾਈ ।
ਭਗਤੀ ਰਾਤੇ ਸਦ ਬੈਰਾਗੀ ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਪਤਿ ਪਾਈ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਮਨ ਸਿਉ ਰਹਉ ਸਮਾਈ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵਲਾਈ ।੧। ਰਹਾਓ ।
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਅਤਿ ਅਗਮ ਅਗੋਚਰੁ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇਇ ਬੁਝਾਈ ।
ਸਚੁ ਸੰਜਮੁ ਕਰਣੀ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਹਰਿ ਸੇਤੀ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੨।
ਆਪੇ ਸਬਦੁ ਸਚੁ ਸਾਖੀ ਆਪੇ ਜਿਨੑ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਦੇਹੀ ਕਾਚੀ ਪਉਣ ਵਜਾਏ[2] ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪਾਈ ।੩।
ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਸਭ ਕਾਰੈ ਲਾਏ ਸੋ ਸਚੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਨਾਮੇ ਦੇਇ ਵਡਾਈ ।੪।੮।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਮਨੁ ਮੋਹਿਆ ਲਦਿਆ ਅਜਗਰ[3] ਭਾਰੀ ।
ਗਰੁੜੁ ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ਹਉਮੈ ਬਿਖੁ ਹਰਿ ਮਾਰੀ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਹਉਮੈ ਮੋਹੁ ਦੁਖੁ ਭਾਰੀ ।
ਇਹੁ ਭਵਜਲੁ ਜਗਤੁ ਨ ਜਾਈ ਤਰਣਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਰੁ
ਹਰਿ ਤਾਰੀ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਪਸਾਰਾ ਸਭ ਵਰਤੈ ਆਕਾਰੀ ।
ਤੁਰੀਆ ਗੁਣੁ[4] ਸਤਸੰਗਤਿ ਪਾਈਐ ਨਦਰੀ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ ।੨।
ਚੰਦਨ ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਹੈ ਬਹੁ ਬਾਸਨਾ ਬਹਕਾਰਿ[5] ।
ਹਰਿ ਜਨ ਕਰਣੀ ਊਤਮ ਹੈ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਜਗਿ ਬਿਸਥਾਰਿ ।੩।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਰ ਧਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਜਪਿਆ ਨਾਮੁ
ਮੁਰਾਰਿ[6] ।੪।੯।

1. ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਰਲੇ ਨੂੰ ਸੋਝੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ 2. ਸੁਆਸ 3. ਬਹੁਤੇ ਭਾਰ
4. ਚਉਥੇ ਪਦ ਦੀ 5. ਮਹਿਕਦੀ ਹੈ 6. ਪਰਮੇਸਰ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ਘਰੁ ੨

ਇਹੁ ਮਨੁ ਗਿਰਹੀ[1] ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਉਦਾਸੀ[2] ।
ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਅਵਰਨੁ ਸਦਾ ਅਵਿਨਾਸੀ ।
ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਚੰਚਲੁ ਕਿ ਇਹੁ ਮਨੁ ਬੈਰਾਗੀ ।
ਇਸੁ ਮਨ ਕਉ ਮਮਤਾ[3] ਕਿਥਹੁ ਲਾਗੀ ।੧।
ਪੰਡਿਤ ਇਸੁ ਮਨ ਕਾ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ।
ਅਵਰੁ ਕਿ ਬਹੁਤਾ ਪੜਹਿ ਉਠਾਵਹਿ ਭਾਰੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਕਰਤੈ ਲਾਈ । ਏਹੁ ਹੁਕਮੁ ਕਰਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬੂਝਹੁ ਭਾਈ। ਸਦਾ ਰਹਹੁ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ।੨।
ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋ ਤਿਹਾਂ ਗੁਣਾਂ ਕੀ ਪੰਡ ਉਤਾਰੈ। ਅਨ ਦਿਨ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਵਖਾਣੈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਓਹ ਦੀਖਿਆ[4] ਲੇਇ । ਸਤਿਗੁਰ ਆਗੈ ਸੀਸੁ ਧਰੇਇ ।
ਸਦਾ ਅਲਗੁ ਰਹੈ ਨਿਰਬਾਣੁ[5] । ਸੋ ਪੰਡਿਤੁ ਦਰਗਹ ਪਰਵਾਣੁ ।੩।
ਸਭਨਾ ਮਹਿ ਏਕੋ ਏਕੁ ਵਖਾਣੈ । ਜਾਂ ਏਕੋ ਵੇਖੈ ਤਾਂ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ।
ਜਾਕਉ ਬਖਸੇ ਮੇਲੇ ਸੋਇ । ਐਥੈ ਓਥੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।੪।
ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਕਵਨ ਬਿਧਿ ਕਰੇ ਕਿਆ ਕੋਇ । ਸੋਈ ਮੁਕਤਿ ਜਾਕਉ ਕਿਰਪਾ ਹੋਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸੋਇ । ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਕੀ ਫਿਰਿ ਕੂਕ ਨ ਹੋਇ ।੫।੧।੧੦।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਜੋਨਿ ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਾਈ । ਜਮਕਾਲੁ ਮਾਰੇ ਨਿਤ ਪਤਿ ਗਵਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਾ ਜਮ ਕੀ ਕਾਣਿ[6] ਚੁਕਾਈ । ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਿਲਿਆ ਮਹਲੁ ਘਰੁ ਪਾਈ ।੧।
ਪ੍ਰਾਣੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ । ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਦੁਬਿਧਾ ਖੋਇਆ ਕਉਡੀ ਬਦਲੈ ਜਾਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ । ਅੰਤਰਿ ਭਗਤਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰੁ ।
ਭਵ ਜਲੁ ਸਬਦਿ ਲੰਘਾਵਣਹਾਰੁ । ਦਰਿ ਸਾਚੈ ਦਿਸੈ ਸਚਿਆਰੁ[7] ।੨।

1. ਗ੍ਰਿਸਤੀ, ਬੰਧਨਯੁਕਤ 2. ਬਿਰਕਤ, ਬੰਧਨ-ਮੁਕਤ 3. ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ
4. ਸਿਖਿਆ 5. ਨਿਰਲੇਪ 6. ਕਣੌਡ, ਮੁਹਤਾਜਗੀ 7. ਸੱਚੇ ਸਰੂਪ ਵਾਲਾ ਪਰਮੇਸ਼ਰ

ਬਹੁ ਕਰਮ ਕਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ । ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭਰਮਿ ਭੂਲੇ ਬਹੁ ਮਾਇਆ ।
ਹਉਮੈ ਮਮਤਾ ਬਹੁ ਮੋਹੁ ਵਧਾਇਆ । ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਮਨਮੁਖਿ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ । ੩ ।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਅਗਮ ਅਥਾਹਾ । ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਜਪੀਐ ਸਚੁ ਲਾਹਾ ।
ਹਾਜਰੁ ਹਜੂਰਿ ਹਰਿ ਵੇਪਰਵਾਹਾ । ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਹਾ । ੪ । ੨ ।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਜੀਵਤ ਮੁਕਤ ਗੁਰਮਤੀ ਲਾਗੇ । ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਅਨ ਦਿਨੁ ਸਦ ਜਾਗੇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਹਿ ਆਪੁ ਗਵਾਇ । ਹਉ ਤਿਨ ਜਨ ਕੇ ਸਦ ਲਾਗਉ ਪਾਇ[1] । ੧ ।
ਹਉ ਜੀਵਾਂ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਈ । ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਮਹਾ ਰਸੁ ਮੀਠਾ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਮੁਕਤਿ ਗਤਿ ਪਾਈ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਅਗਿਆਨੁ ਗੁਬਾਰੁ । ਮਨਮੁਖ ਮੋਹੇ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ ।
ਅਨ ਦਿਨੁ[2] ਧੰਧਾ ਕਰਤ ਵਿਹਾਇ । ਮਰਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ । ੨ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਲਿਵ ਲਾਈ । ਕੂੜੈ ਲਾਲਚਿ ਨਾ ਲਪਟਾਈ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ । ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵੈ ਰਸਨ ਰਸਾਇ । ੩ ।
ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕਿਸਹਿ ਬੁਝਾਈ । ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਮਿਲਿਆ ਸੁ ਵਿਛੁੜਿ ਨ ਜਾਈ । ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਈ । ੪ । ੩ ।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਰਸਨਾ ਨਾਮੁ ਸਭੁ ਕੋਈ ਕਹੈ । ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਤਾ ਨਾਮੁ ਲਹੈ ।
ਬੰਧਨ ਤੋੜੇ ਮੁਕਤਿ ਘਰਿ ਰਹੈ । ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਅਸਥਿਰੁ ਘਰਿ[3] ਬਹੈ। ੧ ।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਕਾਹੇ ਰੋਸੁ ਕਰੀਜੈ । ਲਾਹਾ ਕਲਜੁਗਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨ ਦਿਨੁ ਹਿਰਦੈ ਰਵੀਜੈ[4] । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਬਾਬੀਹਾ ਖਿਨੁ ਖਿਨੁ ਬਿਲਲਾਇ[5] । ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਦੇਖੇ ਨੀਦ ਨ ਪਾਇ ।
ਇਹੁ ਵੇਛੋੜਾ ਸਹਿਆ ਨ ਜਾਇ । ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਮਿਲੈ ਸੁਭਾਇ । ੨ ।
ਨਾਮ ਹੀਣੁ ਬਿਨਸੈ ਦੁਖੁ ਪਾਇ । ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਜਲਿਆ ਭੂਖ ਨਾ ਜਾਇ ।
ਵਿਣੁ ਭਾਗਾ ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ । ਬਹੁਬਿਧਿ ਥਾਕਾ ਕਰਮ ਕਮਾਇ । ੩ ।
ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਬਾਣੀ ਬੇਦ ਬੀਚਾਰੁ[6] । ਬਿਖਿਆ ਮੈਲੁ ਬਿਖਿਆ ਵਾਪਾਰੁ ।
ਮਰਿ ਜਨਮਹਿ ਫਿਰਿ ਹੋਹਿ ਖੁਆਰੁ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਤੁਰੀਆ[7] ਗੁਣ ਉਰਿ ਧਾਰੁ । ੪ ।

1. ਚਰਣੀਂ 2. ਰਾਤ ਦਿਨ, ਹਮੇਸ਼ਾ 3. ਅਡੋਲ ਟਿਕਾਣੇ 4. ਸਿਮਰੀਏ 5. ਵਿਲਕਦਾ ਹੈ 6, ਬੇਦਬਾਣੀ ਦਾ ਵੀਚਾਰ ਵੀ ਤ੍ਰੈਗੁਣਾਤਮਕ ਹੈ 7. ਪਰਮਪਦ

ਗੁਰੁ ਮਾਨੈ ਮਾਨੈ ਸਭੁ ਕੋਇ । ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮਨੁ ਸੀਤਲੁ ਹੋਇ ।
ਚਹੁ ਜੁਗਿ ਸੋਭਾ ਨਿਰਮਲ ਜਨੁ ਸੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਕੋਇ । ੫ । ੪ । ੧੩ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀਆ ਘਰੁ ੧

ਕਰਮੁ ਹੋਵੈ ਤਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਵਿਣੁ ਕਰਮੈ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਐ ਕੰਚਨੁ ਹੋਈਐ ਜਾਂ ਹਰਿ ਕੀ ਹੋਇ ਰਜਾਇ । ੧ ।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਸਾਚਾ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹੈ ਸਮਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਊਪਜੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਸਾ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਹਰਿ ਬੁਝੀਐ ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਨਹ ਪਾਇ । ੨ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜੀਵਤ ਮਰੈ ਮਰਿ ਜੀਵੈ ਸਬਦੁ ਕਮਾਇ ।
ਮੁਕਤਿ ਦੁਆਰਾ ਸੋਈ ਪਾਏ ਜਿ ਵਿਚਹੁ ਆਪ ਗਵਾਇ । ੩ ।
ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਸਿਵ ਘਰਿ ਜੰਮੈ ਵਿਚਹੁ ਸਕਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਅਚਰੁ ਚਰੈ ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਪਾਏ ਪੁਰਖੈ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਾਇ । ੪ ।
ਧਾਤੁਰਬਾਜੀ ਸੰਸਾਰੁ ਅਚੇਤੁ ਹੈ ਚਲੈ ਮੂਲੁ ਗਵਾਇ ।
ਲਾਹਾ ਹਰਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਪਾਈਐ ਕਰਮੀ ਪਲੈ ਪਾਇ । ੫ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਣੁ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਰਿਦੈ ਬੀਚਾਰਿ ।
ਵਡਭਾਗੀ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਭਵਜਲੁ ਉਤਰੇ ਪਾਰਿ । ੬ ।
ਹਰਿਨਾਮਾ ਹਰਿ ਟੇਕ ਹੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੁ ।
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਗੁਰੁ ਮੇਲਹੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪਾਵਉ ਮੋਖ ਦੁਆਰ। ੭ ।
ਮਸਤਕਿ ਲਿਲਾਟਿ ਲਿਖਿਆ ਧੁਰਿ ਠਾਕੁਰਿ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਜਨ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਭਾਣਾ ਭਾਇ। ੮ । ੧ ।

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩

ਬੇਦ ਬਾਣੀ ਜਗੁ ਵਰਤਦਾ ਤ੍ਰੈ ਗੁਣ ਕਰੇ ਬੀਚਾਰੁ[1] ।
ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਮ ਡੰਡੁ ਸਹੈ ਮਰਿ ਜਨਮੈ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।

1. ਜਗਤ, ਵੇਦ ਦੇ ਚੱਕ੍ਰ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਤਿਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਹੋਇ ਪਾਏ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।੧।
ਮਨ ਰੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਮਾਇ ।
ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।

ਹਰਿ ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ਹਰਿ ਆਪੇ ਦੇਇ ਅਧਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਕੀਆ ਹਰਿ ਸਿਉ ਲਾਗਾ ਪਿਆਰੁ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਭਾਣੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਸਭੁ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਣਹਾਰੁ ।੨।

ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਸਤਿ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।
ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਕਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਲਾਹੀਐ ਤਿਸ ਜੇ ਵਡੁ ਅਵਰ ਨ ਕੋਇ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਮੇਲਿ ਲਏ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੩।

ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਮਾਹਰੋ[1] ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਦਿਖਾਇ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਰਸੈ ਮਨ ਸੰਤੋਖੀਐ ਸਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ਸਦਾ ਹਰੀਆਵਲੀ ਫ਼ਿਰ ਸੁਕੈ ਨਾ ਕੁਮਲਾਇ।੪।

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਓ ਮਨਿ ਵੇਖਹੁ ਕੋ ਪਤੀਆਇ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਈਐ ਭੇਟੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇਆ ਬਿਨੁ ਭਾਗਾ ਹਰਿ ਧਨੁ ਨ ਪਾਇ ।੫।

ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਸਭਾ ਧਾਤੁ ਹੈ[2] ਪੜਿ ਪੜਿ ਕਰਹਿ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਮੁਕਤਿ ਕਦੇ ਨ ਹੋਵਈ ਨਹੁ ਪਾਇਨਿ੍ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਬੰਧਨ ਨ ਤੁਟਹੀ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰ ।੬।

ਪੜਿ ਪੜਿ ਪੰਡਿਤ ਮੋਨੀ ਥਕੇ ਬੇਦਾਂ ਕਾ ਅਭਿਆਸੁ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵਈ ਨਹ ਨਿਜ ਘਰਿ ਹੋਵੈ ਵਾਸੁ ।
ਜਮਕਾਲੁ ਸਿਰਹੁ ਨ ਉਤਰੈ ਅੰਤਰਿ ਕਪਟ ਵਿਣਾਸੁ ।੭।

ਹਰਿ ਨਾਵੈ ਨੋ ਸਭ ਕੋ ਪਰਤਾਪਦਾ[3] ਵਿਣੁ ਭਾਗਾ ਪਾਇਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਗੁਰੁ ਭੇਟੀਐ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੇ ਹੀ ਪਤਿ ਊਪਜੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਹਾ ਸਮਾਇ ।੮।੨।

1. ਵੱਡਾ, ਮਾਲਕ 2. ਤ੍ਰੈਗੁਣ ਰੂਪ ਜਗਤ ਨਾਸ਼ਮਾਨ ਹੈ 3. ਲੋਚਦਾ, ਤੜਪਦਾ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਮਲਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ਅਸਟਪਦੀ ਘਰੁ ੨

ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰੈ ਲਾਏ ।
ਦੁਖੁ ਪਲ੍ਹਰਿ[1] ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਸਾਏ ।
ਸਾਚੀ ਗਤਿ ਸਾਚੈ ਚਿਤੁ ਲਾਏ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਬਦਿ ਸੁਣਾਏ ।੧।

ਮਨ ਮੇਰੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੇਵਿ ਨਿਧਾਨੁ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਹਰਿ ਧਨੁ ਪਾਈਐ
ਅਨਦਿਨੁ ਲਾਗੈ ਸਹਜਿ ਧਿਆਨੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।

ਬਿਨੁ ਪਿਰ ਕਾਮਣਿ[2] ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਦੁਹਚਾਰਣੀ[3] ਕਹੀਐ ਨਿਤ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਕਾ ਇਹੁ ਬਾਦਿ ਆਚਾਰੁ ।
ਬਹੁ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਵਹਿ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿ ।੨।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਾਮਣਿ ਬਣਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ।
ਸਬਦੇ ਪਿਰੁ ਰਾਖਿਆ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਏਕੁ ਪਛਾਣੈ ਹਉਮੈ ਮਾਰਿ ।
ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਕਹੀਐ ਨਾਰਿ ।੩।

ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਦਾਤੇ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ।
ਮਨਮੁਖ ਲੋਭਿ ਦੂਜੈ ਲੋਭਾਇਆ ।
ਐਸੇ ਗਿਆਨੀ ਬੂਝਹੁ ਕੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਭੇਟੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਇ ।੪।

ਕਹਿ ਕਹਿ ਕਹਣੁ[4] ਕਹੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਬਿਨੁ ਮਨ ਮੂਏ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਗਿਆਨ ਮਤੀ ਕਮਲ[5] ਪਰਗਾਸੁ ।
ਤਿਤੁ ਘਟਿ ਨਾਮੈ ਨਾਮਿ ਨਿਵਾਸੁ ।੫।

1. ਮਿਟਾਕੇ 2. ਇਸਤਰੀ 3. ਬਦਚਲਨ 4. ਕਥਨੀ 5. ਹਿਰਦਾ

ਹਉਮੈ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਨਾ ਮਨੁ ਭੀਜੈ ਨਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਕਹਿ ਕਹਿ ਕਹਣੁ ਆਪੁ ਜਾਣਾਏ ।
ਬਿਰਥੀ ਭਗਤਿ ਸਭੁ ਜਨਮੁ ਗਵਾਏ । ੬ ।
ਸੇ ਭਗਤ ਸਤਿਗੁਰ ਮਨਿ ਭਾਏ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਨਾਮਿ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਏ ।
ਸਦ ਹੀ ਨਾਮੁ ਵੇਖਹਿ ਹਜੂਰਿ ।
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ । ੭ ।
ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਵਡਾ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਏਹੁ ਰੋਗੁ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਚੇ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇ । ੮ । ੧ ।

'ਵਾਰ ਮਲਾਰ ਕੀ' ਵਿਚੋਂ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਊਂਨਵਿ ਊਂਨਵਿ[1] ਆਇਆ ਅਵਰਿ ਕਰੇਂਦਾ ਵੰਨ[2] ।
ਕਿਆ ਜਾਣਾ ਤਿਸੁ ਸਾਹ[3] ਸਿਉ ਕੇਵ ਰਹਸੀ ਰੰਗੁ ।
ਰੰਗੁ ਰਹਿਆ ਤਿਨ੍ ਕਾਮਣੀ ਜਿਨ੍ ਮਨਿ ਭਉ ਭਾਉ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਭੈ ਭਾਇ ਬਾਹਰੀ ਤਿਨ ਤਨਿ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਇ । ੧ ।

ਮ: ੩

ਊਂਨਵਿ ਊਂਨਵਿ ਆਇਆ ਵਰਸੈ ਨੀਰੁ ਨਿਪੰਗੁ[4] ।
ਨਾਨਕ ਦੁਖੁ ਲਾਗਾ ਤਿਨ੍ ਕਾਮਣੀ ਜਿਨ੍ ਕੰਤੈ ਸਿਉ
ਮਨਿ ਭੰਗੁ । ੨ ।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਊਂਨਵਿ ਊਂਨਵਿ ਆਇਆ ਵਰਸੈ ਲਾਇ ਝੜੀ ।
ਨਾਨਕ ਭਾਣੈ ਚਲੈ ਕੰਤ ਕੈ ਸੁ ਮਾਣੇ ਸਦਾ ਰਲੀ[5] । ੧ ।

ਮ: ੩'

ਕਿਆ ਉਠਿ ਉਠਿ ਦੇਖਹੁ ਬਪੁੜੇ ਇਸੁ ਮੇਘੈ ਹਥਿ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ।
ਜਿਨਿ ਏਹੁ ਮੇਘੁ ਪਠਾਇਆ[6] ਤਿਸੁ ਰਾਖਹੁ ਮਨ ਮਾਹਿ ।
ਤਿਸਨੋ ਮੰਨਿ ਵਸਾਇਸੀ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੀ ਸਭ ਕਰਣ ਪਲਾਹ[7] ਕਰੇਇ । ੨ ।

1. ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ 2. ਹੋਰ ਹੋਰ ਰੰਗ ਧਾਰਦਾ (ਮੇਘ) 3. ਸ਼ਹੁ, ਪਤੀ 4. ਨਿਰਮਲ
5. ਅਨੰਦ 6. ਜਿਸ ਇਹ ਬੱਦਲ ਭੇਜਿਆ ਹੈ 7. ਵਿਰਲਾਪ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਜਿਸਨੋ ਤੂ ਪੂਕਾਰਦਾ[1] ਤਿਸਨੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਆਪਣੀ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਕੈ ਵਸਸੀ ਵਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ[2] ਹਰਿਆ ਹੋਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਪਾਈਐ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਇ ।
ਬਹਦਿਆ ਉਠਦਿਆ ਨਿਤ ਧਿਆਈਐ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਦਹੀ ਵਰਸਦਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਦੇਵੈ ਹਰਿ ਸੋਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਕਲਮਲਿ ਹੋਈ ਮੇਦਨੀ[3] ਅਰਦਾਸਿ ਕਰੇ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਸਚੈ ਸੁਣਿਆ ਕੰਨੁ ਦੇ ਧੀਰਕ[4] ਦੇਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਇੰਦ੍ਰੈ ਨੋ ਫੁਰਮਾਇਆ ਵੁਠਾ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ।
ਅਨੁ ਧਨੁ ਉਪਜੈ ਬਹੁ ਘਣਾ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਤੂ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਦੇਦਾ ਰਿਜਕੁ ਸੰਬਾਹਿ ।
ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਸੁਖੁ ਊਪਜੈ ਫਿਰਿ ਦੂਖੁ ਨ ਲਾਗੈ ਆਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਸੁ ਵਸਿ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ।
ਤਿਸੈ ਸਰੇਵਿਹੁ[5] ਪ੍ਰਾਣੀਹੋ ਤਿਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾਂ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਸਹਸਾ[6] ਮੂਲਿ ਨ ਹੋਵਈ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਇ ਸੁ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਕਹਣਾ ਕਿਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਤਾਂ ਮਨਿ ਚਿੰਦਿਆ ਫਲੁ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕਾ ਆਖਿਆ ਆਪਿ ਸੁਣੇ ਜਿ ਲਇਅਨੁ ਪੰਨੈ ਪਾਇ[7] ।੧।

ਮ: ੩

ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਦਾ ਵਰਸਦਾ ਬੂਝਨਿ ਬੂਝਣਹਾਰ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ੍ਹੀ ਬੁਝਿਆਂ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਰਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।

1. ਜਿਸਨੂੰ ਤੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ 2. ਸਮੂੰਹ ਬਨਸਪਤੀ 3. ਧਰਤੀ ਵਿਆਕੁਲ ਹੈ 4. ਧੀਰਜ 5. ਪੂਜੋ 6. ਸ਼ੰਕਾ 7. ਵਹੀ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਹੈ ।

ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਹਿ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਹਉਮੈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ
ਮਾਰਿ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਵਰਸੈ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਦਰੀ ਆਇਆ ਹਰਿ ਆਤਮ ਰਾਮੁ
ਮੁਰਾਰਿ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਨਾ ਬਿਲਲਾਇ ਨਾ ਤਰਸਾਇ ਏਹੁ ਮਨੁ ਖਸਮ ਕਾ
ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮਿ ਮੰਨਿਐ ਤਿਖ ਉਤਰੈ ਚੜੈ ਚਵਗਲਿ ਵੰਨੁ[1] ।੧।

ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਜਲ ਮਹਿ ਤੇਰਾ ਵਾਸੁ ਹੈ ਜਲ ਹੀ ਮਾਹਿ ਫਿਰਾਹਿ ।
ਜਲ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਹੀ ਤਾਂ ਤੂੰ ਕੂਕਣ ਪਾਹਿ ।
ਜਲ ਥਲ ਚਹੁ ਦਿਸਿ ਵਰਸਦਾ[2] ਖਾਲੀ ਕੋ ਥਾਉ ਨਾਹਿ ।
ਏਤੈ ਜਲਿ ਵਰਸਦੈ ਤਿਖ ਮਰਹਿ ਭਾਗ ਤਿਨ੍ਾਂ ਕੇ ਨਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਿਨ ਸੋਝੀ ਪਈ ਜਿਨ ਵਸਿਆ ਮਨ
ਮਾਹਿ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਇਹੁ ਜਲੁ ਸਭਤੈ ਵਰਸਦਾ ਵਰਸੈ ਭਾਇ ਸੁਭਾਇ ।
ਸੇ ਬਿਰਖਾ ਹਰੀਆਵਲੇ ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਹੇ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਏਨਾ ਜੰਤਾ ਕਾ ਦੁਖੁ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਭਿੰਨੀ ਰੈਣਿ ਚਮਕਿਆ ਵੁਠਾ ਛਹਬਰ ਲਾਇ[3] ।
ਜਿਤੁ ਵੁਠੈ ਅਨੁ ਧਨੁ ਬਹੁਤੁ ਊਪਜੈ ਜਾਂ ਸਹੁ ਕਰੇ ਰਜਾਇ ।
ਜਿਤੁ ਖਾਧੈ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤੀਐ ਜੀਆਂ ਜੁਗਤਿ ਸਮਾਇ ।
ਇਹੁ ਧਨੁ ਕਰਤੇ ਕਾ ਖੇਲੁ ਹੈ ਕਦੇ ਆਵੈ ਕਦੇ ਜਾਇ ।
ਗਿਆਨੀਆ ਕਾ ਧਨੁ ਨਾਮੁ ਹੈ[4] ਸਦ ਹੀ ਰਹੈ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਨ ਕਉ ਨਦਰਿ[5] ਕਰੇ ਤਾ ਇਹੁ ਧਨੁ ਪਲੈ
ਪਾਇ ।੨।

1. ਚੌਗੁਣਾ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ 2. ਪਰਮੇਸਰ ਜਲ ਥਲ ਸਭ ਥਾਂ ਹੈ 3. ਝੜੀ ਲਾਕੇ ਬਰਸਿਆ 4. ਸਿਆਣੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਦੌਲਤ ਨਾਮ ਹੈ 5. ਬਖ਼ਸ਼ਿਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ[1] ਏਹੁ ਜਗਤੁ ਹੈ ਮਤ ਕੋ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਇ ।
ਇਹੁ ਬਾਬੀਂਹਾ ਪਸੂ ਹੈ ਇਸ ਨੋ ਬੂਝਣੁ ਨਾਹਿ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ ਪੀਆ ਤਿਨ ਬਹੁੜਿ ਨ ਲਾਗੀ
ਆਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਮਲਾਰੁ ਸੀਤਲ ਰਾਗੁ ਹੈ ਹਰਿ ਧਿਆਇਐ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਅਪਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਤਾਂ ਵਰਤੈ ਸਭ ਲੋਇ ।
ਵੁਠੈ ਜੀਆ ਜੁਗਤਿ ਹੋਇ ਧਰਣੀ ਨੋ ਸੀਗਾਰੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਸਭੁ ਜਲੁ ਹੈ ਜਲ ਹੀ ਤੇ ਸਭ ਕੋਇ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਸੋ ਜਨੁ ਮੁਕਤੁ ਸਦਾ
ਹੋਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਖਸਮੈ ਕਾ ਮਹਲੁ ਨ ਜਾਣਹੀ ਮਹਲੁ ਦੇਖਿ
ਅਰਦਾਸਿ ਪਾਇ ।
ਆਪਣੈ ਭਾਣੈ ਬਹੁਤਾ ਬੋਲਿਆ ਬੋਲਹਿ ਥਾਇ ਨ ਪਾਇ ।
ਖਸਮੁ ਵਡਾ ਦਾਤਾਰੁ ਹੈ ਜੋ ਇਛੇ ਸੋ ਫਲ ਪਾਇ ।
ਬਾਬੀਹਾ ਕਿਆ ਬਪੁੜਾ ਜਗਤੈ ਕੀ ਤਿਖ ਜਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਭਿੰਨੀ ਰੈਣਿ ਬੋਲਿਆ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸੁਭਾਇ[1] ।
ਇਹੁ ਜਲੁ ਮੇਰਾ ਜੀਉ ਹੈ ਜਲ ਬਿਨੁ ਰਹਣੁ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਜਲੁ ਪਾਈਐ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਬਿਨੁ ਚਸਾ ਨ ਜੀਵਦੀ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ
ਮਿਲਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਗੁਣਵੰਤੀ ਮਹਲੁ ਪਾਇਆ ਅਉਗਣਵੰਤੀ ਦੂਰਿ ।
ਅੰਤਰਿ ਤੇਰੈ ਹਰਿ ਵਸੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਦਾ ਹਜੂਰਿ ।
ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਨ ਹੋਵਈ ਨਦਰੀ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਹਜੇ ਮਿਲੇ ਸ਼ਬਦਿ ਗੁਰੂ ਕੈ ਘਾਲ ।੩।

1. ਬੰਬੀਹਾ ਜਗਿਆਸੂ ਦਾ ਅਤੇ ਜਲ, ਰੱਬੀ ਨਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ

ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਬੇਨਤੀ ਕਰੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੇਹੁ ਜੀਅ ਦਾਨ[1] ।
ਜਲ ਬਿਨੁ ਪਿਆਸ ਨ ਉਤਰੈ ਛੁਟਕਿ ਜਾਂਹਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ।
ਤੂ ਸੁਖਦਾਤਾ ਬੇਅੰਤੁ ਹੈ ਗੁਣ ਦਾਤਾ ਨੇਧਾਨੁ[2] ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬਖਸਿ ਲਏ ਅੰਤਿ ਬੇਲੀ ਹੋਇ
ਭਗਵਾਨੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮਃ ੩

ਬਾਬੀਹੇ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਿਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਮੇਘੁ ਵਰਸੈ ਦਇਆ ਕਰਿ ਗੂੜੀ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ।
ਬਾਬੀਹੇ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਰਹਿ ਗਈ[3] ਸੁਖੁ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿ ਦੇਂਦਾ ਸਭਨਾਂ ਜੀਆ ਰਿਜਕੁ
ਸਮਾਇ ।੧।

ਮ: ੩

ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਤੂ ਨ ਜਾਣਹੀ ਕਿਆ ਤੁਧੁ ਵਿਚਿ ਤਿਖਾ[4] ਹੈ
ਕਿਤੁ ਪੀਤੈ ਤਿਖ ਜਾਇ ।
ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਭਰੰਮਿਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਪਲੈ ਨ ਪਾਇ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਸੁਭਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਪਾਇਆ ਸਹਜੇ
ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੈ ਬੋਲਿਆ ਤਾਂ ਦਰਿ ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ।
ਮੇਘੈ ਨੋ ਫੁਰਮਾਨੁ ਹੋਆ ਵਰਸਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।
ਹਉ ਤਿਨਕੈ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜਿਨੀ ਸਚੁ ਰਖਿਆ ਉਰਿਧਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੇ ਸਭ ਹਰੀਆਵਲੀ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।੩।

ਮਃ ੩

ਬਾਬੀਹਾ ਇਵ ਤੇਰੀ ਤਿਖਾ ਨ ਉਤਰੈ ਜੇ ਸਉ ਕਰਹਿ
ਪੁਕਾਰ ।
ਨਦਰੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਨਦਰੀ ਉਪਜੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਹਿ ਵਿਕਾਰ ।੩।

1. ਜੀਵਨ ਦਾ ਦਾਨ 2. ਖਜ਼ਾਨਾ, ਭੰਡਾਰ 3. ਮੁੱਕ ਗਈ 4. ਪਿਆਸ

ਸਲੋਕ ਮ: ੩

ਸਾਵਣਿ ਸਰਸੀ[1] ਕਾਮਣੀ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਸੁਹਾਗਣੀ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ ਅਪਾਰਿ ।੧।

ਮ: ੩

ਸਾਵਣਿ ਦਝੈ ਗੁਣ ਬਾਹਰੀ[2] ਜਿਸੁ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਪਿਰ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣਈ ਸਭੁ ਸੀਗਾਰੁ ਖੁਆਰੁ ।੨।

ਸਲੋਕ ਮ: ੩।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਲਾਰ ਰਾਗੁ ਜੋ ਕਰਹਿ ਤਿਨ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸੀਤਲੁ ਹੋਇ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਏਕੁ ਪਛਾਣਿਆ ਏਕੋ ਸਚਾ ਸੋਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਚਾ ਸਚੁ ਮਨਿ ਸਚੇ ਸਚੀ ਸੋਇ ।
ਅੰਦਰਿ ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਹੈ ਸਹਜੇ ਹੀ ਪਤਿ ਹੋਇ ।
ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਘੋਰ ਅੰਧਾਰ ਹੈ ਮਨਮੁਖ ਰਾਹੁ ਨ ਕੋਇ ।
ਸੇ ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।੬।

ਮ: ੩

ਇੰਦੁ[3] ਵਰਸੈ ਕਰਿ ਦਇਆ ਲੋਕਾਂ ਮਨਿ ਉਪਜੈ ਚਾਉ ।
ਜਿਸਕੈ ਹੁਕਮਿ ਇੰਦੁ ਵਰਸਦਾ ਤਿਸਕੈ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਂਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦੁ ਸਮ੍ਹਾਲੀਐ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲੇ ਸਹਜੇ ਸਚਿ ਸਮਾਉ ।੧।

1. ਪ੍ਰਸੰਨ 2. ਗੁਣ ਹੀਣ ਇਸਤ੍ਰੀ ਸੜਦੀ ਹੈ 3. ਇੰਦ੍ਰ ਭਾਵ ਮੇਘ

੧੭ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ਚਉਪਦੇ

ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ ਬੂਝੈ ਸਬਦੇ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ।
ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਵੈ ਸਾਚਿ ਰਹੈ ਲਿਵ ਲਾਈ ।੧।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਜਨ ਭਾਈ । ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਨੁ
ਅਸਥਿਰੁ ਹੋਵੈ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਰਸਿ ਰਹਿਆ ਅਘਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਭਗਤਿ ਕਰਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਇਸੁ ਜੁਗ ਕਾ ਲਾਹਾ ਭਾਈ ।
ਸਦਾ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਮੈਲੁ ਨ ਲਾਗੈ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਈ ।੨।
ਸੁਖੁ ਸੀਗਾਰੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾਮਿ ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ।
ਅਖੁਟ[1] ਭੰਡਾਰ ਭਰੇ ਕਦੇ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਸਦਾ ਹਰਿ ਸੇਵਹੁ ਭਾਈ ।੩।
ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਜਿਸਨੋ ਦੇਵੈ ਤਿਸੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਸਦਾ ਤੂ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਦਿਖਾਈ ।੪।੧।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਨਿਰਗੁਣੀਆਰੇ[2] ਕਉ ਬਖਸਿ ਲੈ ਸੁਆਮੀ ਆਪੇ ਲੈਹੁ ਮਿਲਾਈ ।
ਤੂ ਬਿਅੰਤੁ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ਸਬਦੇ ਦੇਹੁ ਬੁਝਾਈ[3] ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੁਧੁ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਈ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਅਰਪੀ ਤੁਧੁ ਆਗੈ ਰਾਖਉ ਸਦਾ ਰਹਾਂ ਸਰਣਾਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਆਪਣੇ ਭਾਣੇ ਵਿਚਿ ਸਦਾ ਰਖੁ ਸੁਆਮੀ
ਹਰਿ ਨਾਮੋ ਦੇਹਿ ਵਡਿਆਈ ।
ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਭਾਣਾ ਜਾਪੈ[4] ਅਨਦਿਨੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈ ।੨।
ਤੇਰੈ ਭਾਣੈ ਭਗਤਿ ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਈ ।
ਤੇਰੈ ਭਾਣੈ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਈ ।੩।

1. ਨਾ ਮੁੱਕਣ ਵਾਲਾ 2. ਗੁਣ ਵਿਹੂਣੇ ਨੂੰ 3. ਸੋਝੀ 4. ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ

ਜੋ ਤੂ ਕਰਹਿ ਸੁ ਹੋਵੈ ਕਰਤੇ ਅਵਰੁ ਨ ਕਰਣਾ ਜਾਈ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਦਾਤਾ ਪੂਰੇ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ।੪।੨।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਸਾਲਾਹਿਆ ਜਿੰਨਾ ਤਿਨ ਸਲਾਹਿ ਹਰਿ ਜਾਤਾ ।
ਵਿਚਹੁ ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਹੈ ਦੂਜਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਪਛਾਤਾ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਤੂ ਮੇਰਾ ਇਕੁ ਸੋਈ ।
ਤੁਧੁ ਜਪੀ ਤੁਧੈ ਸਾਲਾਹੀ ਗਤਿ ਮਤਿ ਤੁਝ ਤੇ ਹੋਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਲਾਹਨਿ ਸੇ ਸਾਦੁ ਪਾਇਨਿ ਮੀਠਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਰੁ[1] ।
ਸਦਾ ਮੀਠਾ ਕਦੇ ਨ ਫੀਕਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰੁ ।੨।
ਜਿਨਿ ਮੀਠਾ ਲਾਇਆ ਸੋਈ ਜਾਣੈ ਤਿਸ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਈ ।
ਸਬਦਿ ਸਲਾਹੀ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਈ ।੩।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਦਾ ਹੈ ਦਾਤਾ ਜੋ ਇਛੈ ਸੋ ਫਲੁ ਪਾਏ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਸਚੁ ਪਾਏ ।੪।੩।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਤਿਨ ਤੂ ਰਾਖਨ ਜੋਗੁ ।
ਤੁਧ ਜੇਵਡੁ ਮੈ ਅਵਰੁ ਨਾ ਸੂਝੈ ਨਾ ਕੋ ਹੋਆ ਨ ਹੋਗੁ ।੧।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਦਾ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ।
ਜਿਉ ਭਾਵੈ ਤਿਉ ਰਾਖਹੁ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਏਹ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਤਿਨ ਕੀ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ।
ਆਪਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਰਾਖਹੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪੋਹਿ ਨਾ ਸਕੈ ਜਮਕਾਲੁ[2]।੨।
ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਸਚੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਾ ਓਹ ਘਟੈ ਨ ਜਾਇ ।
ਜੋ ਹਰਿ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਲਾਗੈ ਓਹੁ ਜੰਮੈ ਤੈ ਮਰਿ ਜਾਇ ।੩।
ਜੋ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਜੀਉ ਤਿਨ੍ਾ ਦੂਖ ਭੂਖ ਕਿਛੁ ਨਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਲਾਹਿ ਸਦਾ ਤੂ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਹਿ ।੪।੪।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਦਾ ਧਿਆਵਹੁ ਜਬ ਲਗੁ ਜੀਅ ਪਰਾਨ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਚੂਕਾ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ।
ਸਫਲੁ ਜਨਮੁ ਤਿਸੁ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇਰਾ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਨ[3] ।੧।
ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰ ਕੀ ਸਿਖ ਸੁਣੀਜੈ ।
ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸੁਖ ਦਾਤਾ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ।੧। ਰਹਾਉ ।

1. ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ 2. ਮੌਤ ਦਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ 3. ਨਾਮ ਵਿਚ ਲੀਨ

ਮੂਲੁ[1] ਪਛਾਣਨਿ ਤਿਨ ਨਿਜ ਘਰਿ ਵਾਸਾ ਸਹਜੇ ਹੀ ਸੁਖੁ ਹੋਈ ।
ਗੁਰਕੈ ਸਬਦਿ[2] ਕਮਲੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਹਉਮੈ ਦੁਰਮਤਿ ਖੋਈ ।
ਸਭਨਾ ਮਹਿ ਏਕੋ ਸਚੁ ਵਰਤੈ ਵਿਰਲਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ ।੨।
ਗੁਰਮਤੀ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਤਤੁ ਵਖਾਨੈ ।
ਹਰਿਕਾ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਵਿਚਿ ਮਨ ਹੀ ਮਨੁ ਮਾਨੈ ।
ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਵਿਟਹੁ ਜਿਤੁ ਆਤਮ ਰਾਮੁ ਪਛਾਨੈ ।੩।
ਮਾਨਸ ਜਨਮਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨ ਸੇਵਿਆ ਬਿਰਥਾ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ।
ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਤਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮੇਲੇ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਇਆ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਵਡਿਆਈ ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਧਿਆਇਆ ।੪।੫।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਆਪੇ ਭਾਂਤਿ[3] ਬਣਾਏ ਬਹੁਰੰਗੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਇ ਪ੍ਰਭਿ ਖੇਲੁ ਕੀਆ ।
ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਕਰੇ ਕਰਾਏ ਸਰਬ ਜੀਆ ਨੋ ਰਿਜਕੁ ਦੀਆ ।੧।
ਕਲੀ ਕਾਲ ਮਹਿ ਰਵਿਆ ਰਾਮੁ । ਘਟਿ ਘਟਿ ਪੂਰਿ ਰਹਿਆ
ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੋ, ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਗੁਪਤਾ ਨਾਮੁ ਵਰਤੈ ਵਿਚਿ ਕਲਜੁਗਿ ਘਟਿ ਘਟਿ ਹਰਿ ਭਰਪੂਰਿ ਰਹਿਆ ।
ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਤਿਨਾ ਹਿਰਦੈ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਜੋ ਗੁਰਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਇਆ ।੨।
ਇੰਦ੍ਰੀ ਪੰਚ ਪੰਚੇ ਵਸਿ ਆਣੈ[4] ਖਿਮਾ ਸੰਤੋਖੁ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਵੈ ।
ਸੋ ਧਨੁ ਧਨੁ ਹਰਿ ਜਨੁ ਵਡ ਪੂਰਾ ਜੋ ਭੈ ਬੈਰਾਗਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ।੩।
ਗੁਰ ਤੇ ਮੁਹੁ ਫੇਰੇ ਜੇ ਕੋਈ ਗੁਰ ਕਾ ਕਹਿਆ ਨ ਚਿਤਿ ਧਰੈ ।
ਕਰਿ ਆਚਾਰ ਬਹੁ ਸੰਪਉ ਸੰਚੈ[5] ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਨਰਕਿ ਪਰੈ ।੪।
ਏਕੋ ਸਬਦੁ ਏਕੋ ਪ੍ਰਭੁ ਵਰਤੈ ਸਭ ਏਕਸੁ ਤੇ ਉਤਪਤਿ ਚਲੈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਾਇ ਰਲੈ ।੫।੬।

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ ਸਾਲਾਹਿ ।
ਪੂਰਾ ਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਮੁਖਿ ਮਸਤਕਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਹਿ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਭੋਜਨੁ ਹਰਿ ਦੇਇ । ਕੋਟਿ ਮਧੇ[6] ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਲੇਇ ।
ਜਿਸਨੋ ਅਪਣੀ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ।੨।
ਗੁਰ ਕੇ ਚਰਣ ਮਨ ਮਾਹਿ ਵਸਾਇ । ਦੁਖੁ ਅਨ੍ਹੇਰਾ ਅੰਦਰਹੁ ਜਾਇ ।

1. ਪਰਮਾਤਮ ਸੱਤਾ 2. ਗੁਰੂ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 3. ਕਿਸਮਾਂ 4 ਪੰਜੇ ਇੰਦ੍ਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰੇ 5. ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਜੋ ਦੌਲਤ ਇਕੱਠੀ ਕਰਦਾ ਹੈ
6. ਕ੍ਰੋੜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ

ਆਪੇ ਸਾਚਾ ਲਏ ਮਿਲਾਇ ।੩।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਸਿਉ ਲਾਇ ਪਿਆਰੁ । ਐਥੈ ਓਥੈ ਏਹੁ ਅਧਾਰੁ ।
ਆਪੇ ਦੇਵੈ ਸਿਰਜਨਹਾਰੁ ।੪।
ਸਚਾ ਮਨਾਏ ਆਪਣਾ ਭਾਣਾ । ਸੋਈ ਭਗਤੁ ਸੁਘੜੁ ਸੋੁਜਾਣਾ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਸ ਕੈ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣਾ ।੪।੭।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩ ਬਿਭਾਸ ਅਸਟਪਦੀਆਂ

ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਵੇਖੁ ਤੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ[1] ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ।
ਹਰਿਮੰਦਰੁ ਸਬਦੇ ਖੋਜੀਐ ਹਰਿ ਨਾਮੋ ਲੇਹੁ ਸਮਾਲਿ ।੧।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਬਦਿ ਰਪੈ[2] ਰੰਗੁ ਹੋਇ ।
ਸਚੀ ਭਗਤਿ ਸਚਾ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਪ੍ਰਗਟੀ ਸਾਚੀ ਸੋਇ ।੧। ਰਹਾਉ ।
ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਏਹੁ ਸਰੀਰੁ ਹੈ ਗਿਆਨਿ ਰਤਨਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੂਲੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਮਾਣਸਿ ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਨ ਹੋਇ ।੨।
ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਸਾਜਿਆ ਰਖਿਆ ਹੁਕਮਿ ਸਵਾਰਿ ।
ਧੁਰਿ ਲੇਖੁ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਮਾਵਣਾ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟਣਹਾਰੁ ।੩।
ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ੍ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਚੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰ ।
ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਸਬਦੇ ਸੋਹਣਾ ਕੰਚਨੁ ਕੋਟੁ[3] ਅਪਾਰ ।੪।
ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਏਹੁ ਜਗਤੁ ਹੈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਘੋਰੰਧਾਰ ।
ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਕਰਿ ਪੂਜਦੇ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧ ਗਵਾਰ ।੫।
ਜਿਥੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਤਿਥੈ ਦੇਹ ਜਾਤਿ ਨ ਜਾਇ ।
ਸਾਚਿ ਰਤੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਦੁਖੀਏ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।੬।
ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਹੈ ਨਾ ਬੂਝਹਿ ਮੁਗਧ ਗਵਾਰ ।
ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਚੀਨਿ੍ਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।੭।
ਗੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰ ਤੇ ਜਾਤੀ ਜਿ ਸਬਦਿ ਰਤੇ ਰੰਗੁ ਲਾਇ ।
ਪਵਿਤੁ ਪਾਵਨ ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੮।
ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਹਰਿ ਕਾ ਹਾਟ ਹੈ ਰਖਿਆ ਸਬਦਿ ਸਵਾਰਿ ।
ਤਿਸੁ ਵਿਚਿ ਸਉਦਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲੈਨਿ ਸਵਾਰਿ ।੯।
ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਮਨੁ ਲੋਹਟੁ[4] ਹੈ ਮੋਹਿਆ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਪਾਰਸਿ ਭੇਟਿਐ[5] ਕੰਚਨੁ ਭਇਆ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨਾ ਜਾਇ ।੧੦।
ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਮਹਿ ਹਰਿ ਵਸੈ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਸੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਣਜੀਐ ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਹੋਇ ।੧੧।੧।

1. ਹਰੀ ਦਾ ਨਿਵਾਸ 2. ਰੰਗੇ ਜਾਣ ਨਾਲ 3. ਸੋਨੇ ਦਾ ਕਿਲਾ ਭਾਵ ਅਤਿ ਸੁੰਦਰ 4. ਘਟੀਆ ਲੋਹਾ 5. ਗੁਰੂ ਪਾਰਸ ਦੇ ਛੂਹਣ ਨਾਲ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੩

ਭੈ ਭਾਇ ਜਾਗੇ ਸੇ ਜਨ ਜਾਗ੍ਰਣ[1] ਕਰਹਿ ਹਉਮੈ ਮੈਲੁ ਉਤਾਰਿ ।
ਸਦਾ ਜਾਗਹਿ ਘਰੁ ਅਪਣਾ ਰਾਖਹਿ ਪੰਚ ਤਸਕਰ[2] ਕਾਢਹਿ ਮਾਰਿ । ੧ ।
ਮਨ ਮੇਰੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਜਿਤੁ ਮਾਰਗਿ ਹਰਿ ਪਾਈਐ ਮਨ ਸੇਈ ਕਰਮ ਕਮਾਇ । ੧ । ਰਹਾਉ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਊਪਜੈ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ । ੨ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਮੁਖ ਸੋਹਣੇ ਹਰਿ ਰਾਖਿਆ ਉਰ ਧਾਰਿ ।
ਐਥੈ ਓਥੈ ਸੁਖੁ ਘਣਾ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਉਤਰੇ ਪਾਰਿ । ੩ ।
ਹਉਮੈ ਵਿਚਿ ਜਾਗ੍ਰਣੁ ਨ ਹੋਵਈ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਨ ਪਵਈ ਥਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਦਰਿ ਢੋਈ ਨਾ ਲਹਹਿ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ਕਰਮ ਕਮਾਇ । ੪ ।
ਧ੍ਰਿਗੁ ਖਾਣਾ ਧ੍ਰਿਗੁ ਪੈਨ੍ਣਾ ਜਿਨ੍ਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਪਿਆਰੁ ।
ਬਿਸਟਾ ਕੇ ਕੀੜੇ ਬਿਸਟਾ[3] ਰਾਤੇ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਹੋਹਿ ਖੁਆਰੁ । ੫ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਤਿਨਾ ਵਿਟਹੁ ਬਲਿ ਜਾਉ ।
ਤਿਨ ਕੀ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹਾਂ ਸਚੇ ਸਚਿ ਸਮਾਉ । ੬ ।
ਪੂਰੈ ਭਾਗਿ ਗੁਰੁ ਪਾਈਐ ਉਪਾਇ ਕਿਤੈ ਨ ਪਾਇਆ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਸਹਜੁ ਊਪਜੈ ਹਉਮੈ ਸਬਦਿ ਜਲਾਇ । ੭ ।
ਹਰਿ ਸਰਣਾਈ ਭਜੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ਸਭ ਕਿਛੁ ਕਰਣੈ ਜੋਗੁ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਗੁ । ੮ । ੨ ।

1. ਜਗ੍ਰਾਤਾ 2. ਪੰਜ ਚੋਰ—ਕਾਮਾਦਿਕ 3. ਗੰਦਗੀ, ਭਾਵ ਵਿਸ਼ੈ ਵਿਕਾਰ ਤੋਂ ਹੈ

'ਸਲੋਕ ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ ਕੇ' ਵਿਚੋਂ

ਮ: ੩—ਫਰੀਦਾ ! ਕਾਲੀ ਧਉਲੀ ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਕੋ ਚਿਤਿ ਕਰੇ
ਆਪਣਾ ਲਾਇਆ ਪਿਰਮੁ ਨ ਲਗਈ, ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ
ਏਹੁ ਪਿਰਮੁ ਪਿਆਲਾ ਖਸਮ ਕਾ, ਜੈ ਭਾਵੈ ਤੈ ਦੇਇ । ੧੩ ।

ਮ: ੩—ਇਹੁ ਤਨੁ ਸਭੋ ਰਤੁ ਹੈ ਰਤ ਬਿਨ ਤੰਨੁ ਨ ਹੋਇ
ਜੋ ਸਹ ਰਤੇ ਆਪਣੈ, ਤਿਤੁ ਤਨਿ ਲੋਭੁ ਰਤੁ ਨ ਹੋਇ
ਭੈ ਪਇਐ ਤਨੁ ਖੀਣੁ ਹੋਇ, ਲੋਭੁ ਰਤੁ ਵਿਚਹੁ ਜਾਇ
ਜਿਉ ਬੈਸੰਤਰਿ ਧਾਤੁ ਸੁਧੁ ਹੋਇ, ਹਰਿ ਕਾ ਭਉ ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਗਵਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਤੇ ਜਨ ਸੋਹਣੇ, ਜਿ ਰਤੇ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਲਾਇ । ੪੨ ।

ਮ: ੩—ਕਾਇ ਪਟੋਲਾ ਪਾੜਤੀ, ਕੰਬਲੜੀ ਪਹਿਰੇਇ
ਨਾਨਕ ਘਰ ਹੀ ਬੈਠਿਆ ਸਹੁ ਮਿਲੈ, ਜੇ ਨੀਅਤਿ ਰਾਸਿ ਕਰੇਇ । ੧੦੪ ।

'ਸਲੋਕ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ ਕੇ' ਵਿਚੋਂ

ਮ: ੩—ਚਿੰਤਾ ਭੀ ਆਪਿ ਕਰਾਇਸੀ, ਅਚਿੰਤੁ ਭਿ ਆਪੇ ਦੇਇ
ਨਾਨਕ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ, ਜਿ ਸਭਨਾ ਸਾਰ ਕਰੇਇ । ੨੨੦ ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩

ਅਭਿਆਗਤ[1] ਏਹ ਨ ਆਖੀਅਹਿ ਜਿਨ ਕੈ ਮਨ ਮਹਿ ਭਰਮੁ ।
ਤਿਨ ਕੇ ਦਿਤੇ ਨਾਨਕਾਂ ਤੇਹੋ ਜੇਹਾ ਧਰਮੁ ।੧।

ਅਭੈ ਨਿਰੰਜਨ ਪਰਮ ਪਦੁ ਤਾਕਾ ਭੀਖਕੁ ਹੋਇ ।
ਤਿਸਕਾ ਭੋਜਨੁ ਨਾਨਕਾ ਵਿਰਲਾ ਪਾਏ ਕੋਇ ।੨।

ਹੋਵਾ ਪੰਡਿਤੁ ਜੋਤਕੀ[2] ਵੇਦ ਪੜਾ ਮੁਖਿ ਚਾਰਿ ।
ਨਵਾ ਖੰਡਾ ਵਿਚ ਜਾਣੀਆਂ ਅਪਨੇ ਚਜ ਵੀਚਾਰ ।੩।

ਬ੍ਰਹਮਣ ਕੈਲੀ ਘਾਤੁ[3] ਕੰਞਕਾ[4] ਅਣਚਾਰੀ ਕਾ ਧਾਨੁ[5] ।
ਫਿਟਕ ਫਿਟਕਾ ਕੋੜੁ ਬਦੀਆ[6] ਸਦਾ ਸਦਾ ਅਭਮਾਨੁ ।
ਪਾਹਿ ਏਤੇ ਜਾਹਿ ਵੀਸਰਿ ਨਾਨਕਾ ਇਕੁ ਨਾਮੁ[3] ।
ਸਭ ਬੁਧੀ ਜਾਲੀਅਹਿ ਇਕੁ ਰਹੈ ਤਤੁ ਗਿਆਨੁ ।੪।

ਮਾਥੈ ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਸੋ ਵਰਤਦਾ ਸੋ ਬੂਝੈ ਜਿਸਨੋ ਨਦਰਿ ਹੋਇ ।੫।

ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਵਿਸਾਰਿਆ ਕੂੜੈ ਲਾਲਚਿ ਲਗਿ ।
ਧੰਧਾ ਮਾਇਆ ਮੋਹਣੀ ਅੰਤਰਿ ਤਿਸਨਾ ਅਗਿ ।
ਜਿਨ੍ਾ ਵੇਲਿ ਨ ਤੂੰਬੜੀ ਮਾਇਆ ਠਗੇ ਠਗਿ ।
ਮਨਮੁਖ ਬੰਨ੍ਹਿ ਚਲਾਈਅਹਿ ਨ ਮਿਲਹੀ ਵਗਿ ਸਗਿ ।
ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਭੁਲੀਐ ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਛੁਟੀਐ ਜੇ ਚਲੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੬।

ਸਾਲਾਹੀ ਸਾਲਾਹਣਾ ਭੀ ਸਚਾ ਸਾਲਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਏਕੁ ਦਰੁ ਬੀਭਾ[8] ਪਰਹਰਿਆਹਿ ।੭।

ਨਾਨਕ ਜਹ ਜਹ ਮੈ ਫਿਰਉ ਤਹ ਤਹ ਸਾਚਾ ਸੋਇ ।
ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਏਕੁ ਹੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ।੮।

ਦੂਖ ਬਿਸਾਰਣੁ ਸਬਦੁ ਹੈ ਜੇ ਮੰਨਿ ਵਸਾਏ ਕੋਇ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਮਨਿ ਵਸੈ ਕਰਮ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ ।੯।

1. ਭਿਖਿਆ ਲੈਕੇ ਗੁਜ਼ਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਵ ਬਿਰਕਤ 2. ਜੋਤਸ਼ੀ 3. ਗਊ ਹੱਤਿਆ
4. ਕੁਮਾਰੀ ਹੱਤਿਆ 5. ਆਚਰਣਹੀਣ ਦੀ ਕਮਾਈ 6. ਫੋਟਾ, ਕੋੜ੍ਹ ਸਲ੍ਹਾਮਤ
7. ਇਤਨੇ ਪਾਪ ਉਸਨੂੰ ਲਗਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਮ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 8. ਦੂਜਾ ਛਡ ਦਿਤਾ

ਨਾਨਕ ਹਉ ਹਉ ਕਰਤੇ ਖਪਿ ਮੁਏ ਖੂਹਣਿ ਲਖ ਅਸੰਖ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲੇ ਸੁ ਉਬਰੇ ਸਾਚੈ ਸਬਦਿ ਅਲੰਖ ।੧੦।
ਜਿਨ੍ਾ ਸਤਿਗੁਰ ਇਕ ਮਨਿ ਸੇਵਿਆ ਤਿਨ ਜਨ ਲਾਗਉ ਪਾਇ ।
ਗੁਰਸਬਦੀ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਮਾਇਆ ਕੀ ਭੁਖ ਜਾਇ ।
ਸੇ ਜਨ ਨਿਰਮਲ ਊਜਲੇ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹੋਰਿ ਪਤਿਸਾਹੀਆ ਕੂੜੀਆ ਨਾਮਿ ਰਤੇ ਪਾਤਸਾਹ । ੧੧।
ਜਿਉ ਪੁਰਖੈ ਘਰਿ ਭਗਤੀ ਨਾਰਿ ਹੈ ਅਤਿ ਲੋਚੈ ਭਗਤੀ ਭਾਇ ।
ਬਹੁ ਰਸ ਸਾਲਣੇ ਸਵਾਰਦੀ ਖਟ ਰਸ ਮੀਠੇ ਪਾਇ ।
ਤਿਉ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਸਲਾਹਦੇ ਹਰਿ ਨਾਮੈ ਚਿਤ ਲਾਇ ।
ਮਨੁ ਤਨੁ ਧਨੁ ਆਗੈ ਰਾਖਿਆ ਸਿਰੁ ਵੇਚਿਆ ਗੁਰ ਆਗੈ ਜਾਇ ।
ਭੈ ਭਗਤੀ ਭਗਤ ਬਹੁ ਲੋਚਦੇ ਪ੍ਰਭਿ ਲੋਚਾ ਪੂਰਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਕਿਤੁ ਖਾਧੈ ਤਿਪਤਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੈ ਤਿਪਤਾਸੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ।
ਧਨੁ ਧਨੁ ਕਲਜੁਗਿ ਨਾਨਕਾ ਜਿ ਚਲੈ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੧੨।
ਸਤਿਗੁਰੂ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸਬਦੁ ਨ ਰਖਿਓ ਉਰ ਧਾਰਿ ।
ਧਿਗੁ ਤਿਨਾ ਕਾ ਜੀਵਿਆ ਕਿਤੁ ਆਏ ਸੰਸਾਰਿ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਭਉ ਮਨਿ ਭਵੈ ਤਾਂ ਹਰਿ ਰਸਿ ਲਗੈ ਪਿਆਰਿ ।
ਨਾਉ ਮਿਲੈ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਿ ।੧੩।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਜਗੁ ਭਰਮਿਆ ਘਰੁ ਮੁਸੈ[1] ਖਬਰਿ ਨ ਹੋਇ ।
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਿ ਮਨੁ ਹਿਰਿ ਲਇਆ ਮਨਮੁਖ ਅੰਧਾ ਲੋਇ ।
ਗਿਆਨ ਖੜਗ[2] ਪੰਚ ਦੂਤ ਸੰਘਾਰੇ ਗੁਰਮਤਿ ਜਾਗੈ ਸੋਇ ।
ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਮਨੁ ਤਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ।
ਨਾਮ ਹੀਨ ਨਕਟੇ[3] ਫਿਰਹਿ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਹਿ ਰੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਜੋ ਧੁਰਿ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਿ ਨ ਸਕੈ ਕੋਇ ।੧੪।
ਗੁਰਮੁਖਾ ਹਰਿ ਧਨੁ ਖਟਿਆ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਇਆ ਅਤੁਟ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਬਾਣੀ ਉਚਰਹਿ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਭ ਕਾਰਣ ਕਰਤਾ ਕਰੈ ਵੇਖੈ ਸਿਰਜਨਹਾਰੁ ।੧੫।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜੁ ਹੈ ਮਨੁ ਚੜਿਆ ਦਸਵੈ ਆਕਾਸਿ ।

1. ਘਰ ਚੁਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ 2. ਤਲਵਾਰ 3. ਨੱਕ—ਵੱਢੇ, ਬੇਸ਼ਰਮ

ਤਿਥੈ ਊਂਘ ਨ ਭੁਖ ਹੈ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਸੁਖੁ ਵਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਦੁਖੁ ਸੁਖੁ ਵਿਆਪਤ ਨਹੀ ਜਿਥੈ ਆਤਮ ਰਾਮ ਪਰਗਾਸੁ । ੧੬ ।

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਕਾ ਚੋਲੜਾ ਸਭ ਗਲਿ ਆਏ ਪਾਇ ।
ਇਕਿ ਉਪਜਹਿ ਇਕਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਂਹਿ ਹੁਕਮੇ ਆਵੈ ਜਾਇ ।
ਜੰਮਣੁ ਮਰਣੁ ਨ ਚੁਕਈ ਰੰਗੁ ਲਗਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਬੰਧਨਿ ਬੰਧਿ ਭਵਾਈਅਨੁ ਕਰਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ । ੧੭ ।

ਜਿਨ ਕਉ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀਅਨੁ ਤਿਨਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲੇ ਉਲਟੀ ਭਈ[1] ਮਰਿ ਜੀਵਿਆ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਭਗਤੀ ਰਤਿਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ । ੧੮ ।

ਮਨਮੁਖ ਚੰਚਲ ਮਤਿ ਹੈ ਅੰਤਰਿ ਬਹੁਤੁ ਚਤੁਰਾਈ ।
ਕੀਤਾ ਕਰਤਿਆ ਬਿਰਥਾ ਗਇਆ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਥਾਇ ਨ ਪਾਈ ।
ਪੁੰਨ ਦਾਨੁ ਜੋ ਬੀਜਦੇ ਸਭ ਧਰਮਰਮਰਾਇ ਕੈ ਜਾਈ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜਮਕਾਲੁ ਨ ਛੋਡਈ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ[2] ।
ਜੋਬਨੁ ਜਾਂਦਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵਈ ਜਰੁ ਪਹੁਚੈ ਮਰਿ ਜਾਈ ।
ਪੁਤੁ ਕਲਤੁ[3] ਮੋਹੁ ਹੇਤੁ ਹੈ ਅੰਤਿ ਬੇਲੀ ਕੋ ਨਾ ਸਖਾਈ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੇ ਸੋ ਸੁਖੁ ਪਾਏ ਨਾਉ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਈ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਵਡੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮਿ ਸਮਾਈ । ੧੯ ।

ਮਨਮੁਖ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਦੁਖ ਰੋਇ ।
ਆਤਮਾ ਰਾਮੁ ਨ ਪੂਜਨੀ ਦੂਜੈ ਕਿਉ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ।
ਹਉਮੈ ਅੰਤਰਿ ਮੈਲੁ ਹੈ ਸਬਦਿ ਨ ਕਢਹਿ ਧੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਮੈਲਿਆ ਮੁਏ ਜਨਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਖੋਇ । ੨੦ ।

ਮਨਮੁਖ ਬੋਲੇ ਅੰਧੁਲੇ[4] ਤਿਸੁ ਮਹਿ ਅਗਨੀ ਕਾ ਵਾਸੁ ।
ਬਾਣੀ ਸੁਰਤਿ ਨਾ ਬੁਝਨੀ ਸਬਦਿ ਨ ਕਰਹਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ।
ਓਨ੍ਾ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰਿ ਸੁਧਿ ਨਹੀਂ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਨ
ਕਰਹਿ ਵਿਸਾਸੁ[5] ।
ਗਿਆਨੀਆ ਅੰਦਰਿ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਿਤ ਹਰਿ ਲਿਵ ਸਦਾ ਵਿਗਾਸੁ[6] ।
ਹਰਿ ਗਿਆਨੀਆ ਕੀ ਰਖਦਾ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਾਸ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋ ਹਰਿ ਸੇਵਦੇ ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਤਾਕਾ ਦਾਸੁ । ੨੧ ।

1. ਮਾਇਆਵਾਦ ਵਲੋਂ ਬਿਰਤੀ ਪਰਤ ਗਈ 2. ਖੁਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
3. ਇਸਤ੍ਰੀ 4. ਅੰਨ੍ਹੇ ਬੋਲੇ 5. ਭਰੋਸਾ 6. ਖੇੜਾ

ਮਾਇਆ ਭੁਇਅੰਗਮੁ ਸਰਪੁ[1] ਹੈ ਜਗੁ ਘੇਰਿਆ ਬਿਖੁ ਮਾਇ ।
ਬਿਖੁ ਕਾ ਮਾਰਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰ ਗਰੁੜ ਸਬਦੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇ ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਿਲਿਆ ਆਇ ।
ਮਿਲਿ ਸਤਿਗੁਰ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇਆ ਬਿਖੁਹਉਮੈ ਗਇਆ ਬਿਲਾਇ ।
ਗੁਰਮੁਖਾ ਕੇ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਣੁ ਤਿਨ ਜੋ ਚਾਲਹਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।੨੨।

ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਨਿਰਵੈਰੁ ਹੈ ਨਿਤ ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਇ ।
ਨਿਰਵੈਰੈ ਨਾਲਿ ਵੈਰੁ ਰਚਾਇਦਾ ਅਪਣੈ ਘਰਿ ਲੂਕੀ ਲਾਇ[2] ।
ਅੰਤਰਿ ਕ੍ਰੋਧੁ ਅਹੰਕਾਰੁ ਹੈ ਅਨਦਿਨੁ ਜਲੈ ਸਦਾ ਦੁਖੁ ਪਾਇ ।
ਕੂੜੁ ਬੋਲਿ ਬੋਲਿ ਨਿਤ ਭਉਕਦੇ ਬਿਖੁ ਖਾਧੇ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ।
ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਕਾਰਣਿ ਭਰਮਦੇ ਫਿਰਿ ਘਰਿ ਘਰਿ ਪਤਿ ਗਵਾਇ ।
ਬੇਸੁਆ ਕੇਰੇ ਪੂਤ ਜਿਉ ਪਿਤਾ ਨਾਮੁ ਤਿਸੁ ਜਾਇ[3] ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਨੀ ਕਰਤੈ ਆਪਿ ਖੁਆਇ ।
ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀਅਨੁ ਜਨ ਵਿਛੁੜੇ ਆਪਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਤਿਸੁ ਬਲਿਹਾਰਣੈ ਜੋ ਸਤਿਗੁਰ ਲਾਗੇ ਪਾਇ ।੨੩।

ਨਾਮਿ ਲਗੇ ਸੇ ਊਬਰੇ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਜਮਪੁਰਿ ਜਾਂਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਸੁਖੁ ਨਹੀ ਆਇ ਗਏ ਪਛੁਤਾਹਿ ।੨੪।

ਚਿੰਤਾ ਧਾਵਤ ਰਹਿ ਗਏ ਤਾਂ ਮਨਿ ਭਇਆ ਅਨੰਦੁ ।
ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਬੁਝੀਐ ਸਾ ਧਨ ਸੁਤੀ ਨਿਚਿੰਦ[4] ।
ਜਿਨ ਕਉ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਤਿਨ੍ਹਾ ਭੇਟਿਆ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦੁ ।
ਨਾਨਕ ਸਹਜੇ ਮਿਲਿ ਰਹੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ।੨੫।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿ ਲੈਨਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਖਹਿ ਉਰ ਧਾਰਿ ।
ਐਥੈ ਓਥੈ ਮੰਨੀਅਨਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਲਗੇ ਵਪਾਰਿ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਬਦਿ ਸਿਞਾਪਦੇ ਤਿਤੁ ਸਾਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।
ਸਚਾ ਸਉਦਾ ਖਰਚੁ ਸਚੁ ਅੰਤਰਿ ਪਿਰਮੁ ਪਿਆਰੁ[5] ।
ਜਮਕਾਲੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵਈ ਆਪਿ ਬਖਸੇ ਕਰਤਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਰਤੇ ਸੇ ਧਨਵੰਤ ਹੈਨਿ ਨਿਰਧਨੁ[6] ਹੋਰੁ ਸੰਸਾਰੁ ।੨੬।

ਜਨ ਕੀ ਟੇਕ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਠਵਰ ਨ ਠਾਉ ।

1. ਕੁੰਡਲੀਦਾਰ ਨਾਗ 2. ਚਗੀਆੜੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ 3. ਵੇਸਵਾ ਦੀ ਔਲਾਦ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਦਈ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ 4. ਨਿਸਚਿੰਤ 5. ਪ੍ਰੀਤਮ ਦਾ ਸੰਕੇਤ 6. ਕੰਗਾਲ

ਗੁਰਮਤੀ ਨਾਉ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਹਜੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਉ ।
ਵਡਭਾਗੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਅਹਿ ਨਿਸਿ ਲਾਗਾ ਭਾਉ ।
ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਮੰਗੈ ਧੂੜਿ ਤਿਨ੍ ਹਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੈ ਜਾਉ ।੨੭।

ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮੇਦਨੀ[1] ਤਿਸਨਾ ਜਲਤੀ ਕਰੇ ਪੁਕਾਰ ।
ਇਹੁ ਮੋਹੁ ਮਾਇਆ ਸਭੁ ਪਸਰਿਆ ਨਾਲਿ ਚਲੈ ਨ ਅੰਤੀ ਵਾਰ ।
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵਈ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਕਰੀ ਪੁਕਾਰ ।
ਵਡਭਾਗੀ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਬੂਝਿਆ ਬ੍ਰਹਮੁ ਬਿਚਾਰੁ ।
ਤਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਸਭ ਬੁਝਿ ਗਈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਉਰਧਾਰਿ ।੨੮।

ਅਸੀ ਖਤੇ[2] ਬਹੁਤੁ ਕਮਾਵਦੇ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿਕੈ ਬਖਸਿ ਲੈਹੁ ਹਉ ਪਾਪੀ ਵਡ ਗੁਨਹਗਾਰੁ ।
ਹਰਿ ਜੀਉ ਲੇਖੈ ਵਾਰ ਨ ਆਵਈ ਤੂੰ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵਣਹਾਰੁ ।
ਗੁਰੁ ਤੁਠੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਲਿਆ ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਕਟਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਜੈਕਾਰ ।੨੯।

ਵਿਛੁੜਿ ਵਿਛੁੜਿ ਜੋ ਮਿਲੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਭੈ ਭਾਇ ।
ਜਨਮ ਮਰਣ ਨਿਹਚਲੁ ਭਏ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ।
ਗੁਰ ਸਾਧੂ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲੈ ਹੀਰੇ ਰਤਨ ਲਭੰਨਿ੍ ।
ਨਾਨਕ ਲਾਲ ਅਮੋਲਕਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਖੋਜਿ ਲਹੰਨਿ੍ ।੩੦।

ਮਨਮੁਖ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਧਿਗੁ ਜੀਵਣੁ ਧਿਗੁ ਵਾਸੁ ।
ਜਿਸਦਾ ਦਿਤਾ ਖਾਣਾ ਪੈਨਣਾ ਸੋ ਮਨਿ ਨ ਵਸਿਓ ਗੁਣਤਾਸੁ[3] ।
ਇਹੁ ਮਨੁ ਸਬਦਿ ਨ ਭੇਦਿਓ ਕਿਉ ਹੋਵੈ ਘਰ ਵਾਸੁ ।
ਮਨਮੁਖੀਆ ਦੋਹਾਗਣੀ ਆਵਣ ਜਾਣਿ ਮੁਈਆਸੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਸੁਹਾਗੁ ਹੈ ਮਸਤਕਿ ਮਣੀ[4] ਲਿਖਿਆਸੁ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਰਿ ਧਾਰਿਆ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ।
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਨਿ ਆਪਣਾ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ਤਾਸੁ ।
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਮੁਖ ਉਜਲੇ ਜਿਨ ਅੰਤਰਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ।੩੧।

ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਸੋਈ ਜਨੁ ਸਿਝੈ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈ ।
ਭੇਖ ਕਰਹਿ ਬਹੁ ਕਰਮ ਵਿਗੁਤੇ ਭਾਇ ਦੂਜੈ ਪਰਜ ਵਿਗੋਈ[5] ।
ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਉ ਨ ਪਾਈਐ ਜੇ ਸਉ ਲੋਚੈ ਕੋਈ ।੩੨।

1. ਧਰਤੀ, ਸ੍ਰਿਸ਼ਟੀ 2. ਗੁਨਾਹ 3. ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਭੰਡਾਰ 4. ਸ਼ਿਰੋਮਣੀ, ਮੋਹਰੀ
5. ਲੁਕਾਈ ਖੁਆਰ ਹੋ ਗਈ

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ਅਤਿ ਵਡ ਊਚਾ ਊਚੀ ਹੂ ਊਚਾ ਹੋਈ ।
ਅਪੜਿ ਕੋਇ ਨ ਸਕਈ ਜੇ ਸਉ ਲੋਚੈ ਕੋਈ ।
ਮੁਖਿ ਸੰਜਮ ਹਛਾ ਨ ਹੋਵਈ ਕਰਿ ਭੇਖ ਭਵੈ ਸਭ ਕੋਈ ।
ਗੁਰ ਕੀ ਪਉੜੀ ਜਾਇ ਚੜੈ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਈ ।
ਅੰਤਰਿ ਆਇ ਵਸੈ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰੈ ਕੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਮਨੁ ਮਾਨੀਐ ਸਾਚੇ ਸਾਚੀ ਸੋਇ ।੩੩।

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਦੁਖੁ ਸਾਗਰੁ ਹੈ ਬਿਖੁ ਦੁਤਰੁ ਤਰਿਆ ਨ ਜਾਇ ।
ਮੇਰਾ ਮੇਰਾ ਕਰਦੇ ਪਚਿ ਮੁਏ ਹਉਮੈ ਕਰਤ ਵਿਹਾਇ ।
ਮਨਮੁਖਾ ਉਰਵਾਰੁ ਨ ਪਾਰੁ ਹੈ ਅਧ ਵਿਚਿ ਰਹੇ ਲਪਟਾਇ ।
ਜੋ ਧੁਰਿ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਕਮਾਵਣਾ ਕਰਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਗਿਆਨੁ ਰਤਨੁ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਭ ਦੇਖਿਆ ਬ੍ਰਹਮੁ ਸੁਭਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬੋਹਿਥੈ[1] ਵਡਭਾਗੀ ਚੜੈ ਤੇ ਭਉਜਲਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਇ ।੩੪।

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਦਾਤਾ ਕੋ ਨਹੀ ਜੋ ਹਰਿਨਾਮੁ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ।
ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਨਾਉ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਦਾ ਰਹੈ ਉਰਿ ਧਾਰਿ ।
ਤਿਸਨਾ ਬੁਝੈ ਤਿਪਤਿ ਹੋਇ ਹਰਿ ਕੈ ਨਾਇ ਪਿਆਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਅਪਨੀ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ।੩੫।
ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗਤੁ ਬਰਲਿਆ[2] ਕਹਣਾ ਕਛੂ ਨ ਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਰਾਖੇ ਸੇ ਉਬਰੇ ਸਬਦਿ ਰਹੇ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਕਰਤਾ ਸਭ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਜਿਨਿ ਰਖੀ ਬਣਤ ਬਣਾਇ ।੩੬।

ਹੋਮ ਜਗ ਸਭਿ ਤੀਰਥਾ ਪੜ੍ਹਿ ਪੰਡਿਤ ਥਕੇ ਪੁਰਾਣ ।
ਬਿਖੁ ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਨ ਮਿਟਈ ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਆਵਣੁ ਜਾਣੁ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਮਿਲਿਐ ਮਲੁ ਉਤਰੀ ਹਰਿ ਜਪਿਆ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ।
ਜਿਨਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਿਆ ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਸਦ ਕੁਰਬਾਣੁ ।੩੭।

ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਬਹੁ ਚਿਤਵਦੇ ਬਹੁ ਆਸਾ ਲੋਭੁ ਵਿਕਾਰ ।
ਮਨਮੁਖਿ ਅਸਥਿਰੁ[3] ਨਾ ਥੀਐ ਮਰਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਖਿਨ ਵਾਰ ।
ਵਡਭਾਗੁ ਹੋਵੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਹਉਮੈ ਤਜੇ ਵਿਕਾਰ ।
ਹਰਿਨਾਮਾ ਜਪਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਵੀਚਾਰ ।੩੮।

ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਵਈ ਨਾਮਿ ਨ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ ।
ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਿਆ ਗੁਰ ਕੈ ਹੇਤਿ[4] ਪਿਆਰਿ ।੩੯।

1. ਜਹਾਜ਼ 2. ਬਉਰਾ ਹੋਇਆ 3. ਅਡੋਲਚਿਤ 4. ਪ੍ਰੇਮ

ਲੋਭੀ ਕਾ ਵੇਸਾਹੁ ਨ ਕੀਜੈ ਜੇਕਾ ਪਾਰਿ ਵਸਾਇ[1] ।
ਅੰਤਿ ਕਾਲ ਤਿਥੈ ਧੁਹੈ ਜਿਥੈ ਹਥੁ ਨ ਪਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਸੇਤੀ ਸੰਗੁ ਕਰੇ ਮੁਹਿ ਕਾਲਖ ਦਾਗੁ ਲਗਾਇ ।
ਮੁਹ ਕਾਲੇ ਤਿਨ੍ ਲੋਭੀਆ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇ ।
ਸਤ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਮੇਲਿ ਪ੍ਰਭ ਹਰਿਨਾਮੁ ਵਸੈ ਮਨਿ ਆਇ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਕੀ ਮਲੁ ਉਤਰੈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ।੪੦।

ਧੁਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਕਰਤੈ ਲਿਖਿਆ ਸੁ ਮੇਟਣਾ ਨ ਜਾਇ ।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਿ ਕਰੇ ਹਰਿ ਰਾਇ ।
ਚੁਗਲ ਨਿੰਦਕ ਭੁਖੇ ਰੁਲਿ ਮੁਏ ਹਥੁ ਨ ਕਿਥਾਊ[2] ਪਾਇ ।
ਬਾਹਰਿ ਪਾਖੰਡ ਸਭ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਮਨਿ ਹਿਰਦੈ ਕਪਟੁ ਕਮਾਇ ।
ਖੇਤਿ ਸਰੀਰਿ ਬੀਜੀਐ ਸੋ ਅੰਤਿ ਖਲੋਆ ਆਇ ।
ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਬੇਨਤੀ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ।੪੧।

ਮਨ ਆਵਣ ਜਾਣੁ ਨ ਸੁਝਈ ਨਾ ਸੁਝੈ ਦਰਬਾਰੁ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਲੇਟਿਆ ਅੰਤਰਿ ਅਗਿਆਨੁ ਗੁਬਾਰੁ ।
ਤਬ ਨਰੁ ਸੁਤਾ ਜਾਗਿਆ ਸਿਰਿ ਡੰਡੁ ਲਗਾ ਬਹੁ ਭਾਰੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਕਰਾਂ ਉਪਰਿ[3] ਹਰਿ ਚੇਤਿਆ ਸੇ ਪਾਇਨਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰੁ ।
ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਓਹਿ ਉਧਰੇ ਸਭ ਕੁਟੰਬ ਤਰੇ ਪਰਵਾਰ ।੪੨।

ਸਬਦਿ ਮਰੈ ਸੋ ਮੁਆ ਜਾਪੈ । ਗੁਰਪਰਸਾਦੀ ਹਰਿ ਰਸਿ ਧ੍ਰਾਪੈ[4] ।
ਹਰਿ ਦਰਗਹਿ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਸਿਞਾਪੈ । ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਮੁਆ ਹੈ ਸਭੁ ਕੋਇ ।
ਮਨਮੁਖੁ ਮੁਆ ਅਪੁਨਾ ਜਨਮੁ ਖੋਇ ।
ਹਰਿਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਹਿ ਅੰਤਿ ਦੁਖੁ ਰੋਇ । ਨਾਨਕ ਕਰਤਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹੋਇ ।੪੩।

ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੁਢੇ ਕਦੇ ਨਾਹੀ ਜਿਨ੍ਾ ਅੰਤਰਿ ਸੁਰਤਿ ਗਿਆਨੁ ।
ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਰਵਹਿ ਅੰਤਰਿ ਸਹਜ ਧਿਆਨੁ ।
ਓਇ ਸਦਾ ਅਨੰਦਿ ਬਿਬੇਕ ਰਹਹਿ ਦੁਖਿ ਸੁਖਿ ਏਕ ਸਮਾਨਿ ।
ਤਿਨ੍ਾ ਨਦਰੀ ਇਕੋ ਆਇਆ ਸਭੁ ਆਤਮਰਾਮੁ ਪਛਾਨੁ ।੪੪।

ਮਨਮੁਖੁ ਬਾਲਕੁ ਬਿਰਧਿ ਸਮਾਨਿ ਹੈ ਜਿਨਾ ਅੰਤਰਿ ਹਰਿ ਸੁਰਤਿ ਨਾਹੀ ।

1. ਜਿਥੋਂ ਤਕ ਹੋ ਸਕੇ 2. ਕਿਤੇ ਵੀ 3. ਮੌਕੇ ਤੇ 4. ਤ੍ਰਿਪਤਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਵਿਚਿ ਹਉਮੈ ਕਰਮ ਕਮਾਵਦੇ ਸਭ ਧਰਮਰਾਇ ਕੈ ਜਾਂਹੀ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਛੇ ਨਿਰਮਲੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਓਨ੍ਹਾ ਮੈਲੁ ਪਤੰਗੁ[1] ਨ ਲਗਈ ਜਿ ਚਲਨਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇ ।
ਮਨਮੁਖ ਜੂਠਿ ਨ ਉਤਰੈ ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਣ ਪਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮੇਲਿਅਨੁ ਗੁਰ ਕੈ ਅੰਕਿ ਸਮਾਇ ।੪੫।

ਬੁਰਾ ਕਰੇ ਸੁ ਕੇਹਾ ਸਿਝੈ । ਆਪਣੈ ਰੋਹਿ ਆਪੇ ਹੀ ਦਝੈ[2] ।
ਮਨਮੁਖਿ ਕਮਲਾ ਰਗੜੈ ਲੁਝੈ । ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਤਿਸੁ ਸਭ ਕਿਛੁ ਸੁਝੈ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਮਨ ਸਿਉ ਲੁਝੈ ।੪੬।

ਜਿਨ੍ਹਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਨ ਸੇਵਿਓ ਸਬਦਿ ਨ ਕੀਤੋ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਓਇ ਮਾਣਸ ਜੂਨਿ ਨ ਆਖੀਅਨਿ ਪਸੂ ਢੋਰ ਗਾਵਾਰ ।
ਓਨ੍ਹਾ ਅੰਤਰਿ ਗਿਆਨੁ ਨ ਧਿਆਨੁ ਹੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਪਿਆਰੁ ।
ਮਨਮੁਖ ਮੁਏ ਵਿਕਾਰ ਮਹਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਜੀਵਦਿਆ ਨੋ ਮਿਲੈ ਸੁ ਜੀਵਦੇ ਹਰਿ ਜਗਜੀਵਨ ਉਰਧਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸੋਹਣੇ ਤਿਤੁ ਸਚੈ ਦਰਬਾਰਿ ।੪੭।

ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਸਾਜਿਆ ਹਰਿ ਵਸੈ ਜਿਸੁ ਨਾਲਿ ।
ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਰਜਾਲਿ[3] ।
ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਵਸਤੁ ਅਨੇਕ ਹੈ ਨਵਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ।
ਧਨੁ ਭਗਵੰਤੀ[4] ਨਾਨਕਾ ਜਿਨ੍ਹਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਧਾ ਹਰਿ ਭਾਲਿ ।
ਵਡਭਾਗੀ ਗੜ ਮੰਦਰੁ ਖੋਜਿਆ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਪਾਇਆ ਨਾਲ ।੪੮।

ਮਨਮੁਖ ਦਹਦਿਸਿ ਫਿਰਿ ਰਹੇ ਅਤਿ ਤਿਸਨਾ ਲੋਭ ਵਿਕਾਰ ।
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਨ ਚੁਕਈ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਸੇਵਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਅਤਿ ਤਿਸਨਾ ਤਜਿ ਵਿਕਾਰ ।
ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਾ ਦੁਖੁ ਗਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਬਦੁ ਬੀਚਾਰਿ ।੪੯।

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਮਨ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ।
ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਸਭਿ ਕਟੀਅਹਿ ਹਉਮੈ ਚੁਕੈ ਗੁਮਾਨੁ ।
ਗੁਰਮੁਖਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸਿਆ ਸਭੁ ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਨੁ ।
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਪਿ ਹਰਿਨਾਮੁ ।੫੦।

1. ਰੰਚਕ ਮਾਤ੍ਰ 2. ਸੜਦਾ ਹੈ 3. ਸਾੜਕੇ, ਨਾਸ਼ ਕਰਕੇ 4. ਭਾਗਵਾਨ

ਧਨਾਸਰੀ ਧਨਵੰਤੀ ਜਾਣੀਐ ਭਾਈ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ।
ਤਨੁ ਮਨੁ ਸਉਪੇ ਜੀਅ ਸਉ[1] ਭਾਈ ਲਏ ਹੁਕਮਿ ਫਿਰਾਉ ।
ਜਹ ਬੈਸਾਵਹਿ ਬੈਸਹਿ ਭਾਈ ਜਹ ਭੇਜਹਿ ਤਹ ਜਾਉ ।
ਏਵਡੁ ਧਨੁ ਹੋਰੁ ਕੋ ਨਹੀ ਭਾਈ ਜੇਵਡੁ ਸਚਾ ਨਾਉ ।
ਸਦਾ ਸਚੇ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾਂ ਭਾਈ ਸਦਾ ਸਚੇ ਕੈ ਸੰਗਿਰਹਾਉ ।

ਪੈਨਣੁ ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆ ਭਾਈ ਆਪਣੀ ਪਤਿ ਕੇ ਸਾਦ ਆਪੇ ਖਾਇ ।
ਤਿਸਕਾ ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀਐ ਭਾਈ ਦਰਸਨ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਇ ।
ਸਤਿਗੁਰ ਵਿਚਿ ਵਡੀਆ ਵਡਿਆਈਆ ਭਾਈ ਕਰਮਿ ਮਿਲੈ ਤਾਂ ਪਾਇ ।
ਇਕਿ ਹੁਕਮੁ ਮੰਨਿ ਨ ਜਾਣਨੀ ਭਾਈ ਦੂਜੈ ਭਾਈ ਫਿਰਾਇ ।
ਸੰਗਤਿ ਢੋਈ ਨਾ ਮਿਲੈ ਭਾਈ ਬੈਸਣਿ ਮਿਲੈ ਨ ਥਾਉ ।
ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਤਿਨਾ ਮਨਾਇਸੀ ਭਾਈ ਜਿਨਾ ਧੁਰੇ ਕਮਾਇਆ ਨਾਉ।
ਤਿਨ੍ ਵਿਟਹੁ ਹਉ ਵਾਰਿਆ ਭਾਈ ਤਿਨਕਉ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ । ੫੧ ।

ਸੇ ਦਾੜੀਆਂ ਸਚੀਆ[3] ਜਿ ਗੁਰ ਚਰਨੀ ਲਗੰਨਿ੍ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਸੇਵਨਿ ਗੁਰੁ ਆਪਣਾ ਅਨਦਿਨੁ ਅਨਦਿ ਰਹੰਨਿ੍ ।
ਨਾਨਕ ਸੇ ਮੁਹ ਸੋਹਣੇ ਸਚੈ ਦਰਿ ਦਿਸੰਨਿ੍ । ੫੨ ।

ਮੁਖ ਸਚੇ ਸਚੁ ਦਾੜੀਆ ਸਚੁ ਬੋਲਹਿ ਸਚੁ ਕਮਾਹਿ ।
ਸਚਾ ਸਬਦੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਂਹਿ ਸਮਾਂਹਿ ।
ਸਚੀ ਰਾਸੀ ਸਚੁ ਧਨੁ ਉਤਮ ਪਦਵੀ ਪਾਂਹਿ ।
ਸਚੁ ਸੁਣਹਿ ਸਚੁ ਮੰਨਿ ਲੈਨਿ ਸਚੀ ਕਾਰ ਕਮਾਹਿ ।
ਸਚੀ ਦਰਗਹ ਬੈਸਣਾ ਸਚੇ ਮਾਹਿ ਸਮਾਹਿ ।
ਨਾਨਕ ਵਿਣੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸਚੁ ਨ ਪਾਈਐ ਮਨਮੁਖ ਭੂਲੇ ਜਾਂਹਿ । ੫੩ ।

ਬਾਬੀਹਾ ਪ੍ਰਿਉ ਪ੍ਰਿਉ ਕਰੇ ਜਲਨਿਧਿ[4] ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਆਰਿ ।
ਗੁਰ ਮਿਲੇ ਸੀਤਲ ਜਲੁ ਪਾਇਆ ਸਭਿ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰੁ ।
ਤਿਸ[5] ਚੁਕੈ ਸਹਜੁ ਊਪਜੈ ਚੂਕੈ ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਾਂਤਿ ਹੋਇ ਨਾਮੁ ਰਖਹੁ ਉਰਧਾਰਿ । ੫੪ ।

ਬਾਬੀਹਾ ਤੂੰ ਸਚੁ ਚਉ[6] ਸਚੇ ਸਉ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਬੋਲਿਆ ਤੇਰਾ ਥਾਇ ਪਵੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਅਲਾਇ ।
ਸਬਦੁ ਚੀਨਿ੍ ਤਿਖ ਉਤਰੈ ਮੰਨਿ ਲੈ ਰਜਾਇ ।
ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ ਝੋਕਿ ਵਰਸਦਾ[7] ਬੂੰਦ ਪਵੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ।

1. ਦਿਲੋ ਮਨੋ 2. ਸੁਆਦ, ਰਸ 3. ਭਾਵ ਇੱਜ਼ਤਦਾਰ, ਪਤਵੰਤੀਆਂ 4. ਮੇਘ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਚ 5. ਪਿਆਸ 6. ਬੋਲ 7. ਝੁਕ ਝੁਕ ਕੇ ਵਰ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਜਲ ਹੀ ਤੇ ਸਭ ਊਪਜੈ ਬਿਨੁ ਜਲ ਪਿਆਸ ਨ ਜਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਲੁ ਜਿਨਿ ਪੀਆ ਤਿਸੁ ਭੂਖ ਨ ਲਾਗੈ ਆਇ ।੫੫।

ਬਾਬੀਹਾ ਤੂੰ ਸਹਜਿ ਬੋਲਿ ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸੁਭਾਇ ।
ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੇਰੈ ਨਾਲਿ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦੀਆ ਦਿਖਾਇ ।
ਆਪੁ ਪਛਾਣਹਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮਿਲੈ ਵੁਠਾ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ।
ਝਿਮਿ ਝਿਮਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਵਰਸਦਾ ਤਿਸਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਜਾਇ ।
ਕੂਕ ਪੁਕਾਰ ਨ ਹੋਵਈ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਮਿਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਸਵਨਿ੍ ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਚੈ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇ ।੫੬।

ਧੁਰਹੁ ਖਸਮਿ ਭੇਜਿਆ ਸਚੈ ਹੁਕਮਿ ਪਠਾਇ ।
ਇੰਦੁ[1] ਵਰਸੈ ਦਇਆ ਕਰਿ ਗੂੜ੍ਹੀ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ।
ਬਾਬੀਹੇ ਤਨਿ ਮਨਿ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ਜਾਂ ਤਤੁ ਬੂੰਦ ਮੁਹਿ ਪਾਇ ।
ਅਨੁ ਧਨੁ ਬਹੁਤਾ ਉਪਜੈ ਧਰਤੀ ਸੋਭਾ ਪਾਇ ।
ਅਨਦਿਨੁ ਲੋਕੁ ਭਗਤਿ ਕਰੇ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।
ਆਪੇ ਸਚਾ ਬਖਸਿ ਲਏ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰੈ ਰਜਾਇ ।
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਕਾਮਣੀ[2] ਸਚੈ ਸਬਦਿ ਸਮਾਇ ।
ਭੈ ਕਾ ਸਹਜੁ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰਿਹੁ ਸਚਿ ਰਹਹੁ ਲਿਵਲਾਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੋ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਲਏ ਛਡਾਇ ।੫੭।

ਬਾਬੀਹਾ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਜੇ ਫਿਰਹਿ ਊਡਿ ਚੜਹਿ ਆਕਾਸਿ ।
ਸਤਿਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਜਲੁ ਪਾਈਐ ਚੂਕੈ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ।
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਿਸ ਕਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਿਸ ਕੈ ਪਾਸਿ ।
ਵਿਣੁ ਬੋਲਿਆ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣਦਾ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਕੀਚੈ ਅਰਦਾਸਿ ।
ਨਾਨਕ ਘਟਿ ਘਟਿ ਏਕੋ ਵਰਤਦਾ ਸਬਦਿ ਕਰੇ ਪਰਗਾਸ ।੫੮।

ਨਾਨਕ ਤਿਸੈ ਬਸੰਤੁ ਹੈ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਸਮਾਇ ।
ਹਰਿ ਵੁਠਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਭੁ ਪਰਫੜੈ[3] ਸਭੁ ਜਗੁ ਹਰੀਆਵਲੁ ਹੋਇ ।੫੯।

ਸਬਦੇ ਸਦਾ ਬਸੰਤੁ ਹੈ ਜਿਤੁ ਤਨੁ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇ ।
ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਨ ਵੀਸਰੈ ਜਿਨਿ ਸਿਰਿਆ[4] ਸਭੁ ਕੋਇ ।੬੦।

ਨਾਨਕ ਤਿਨਾ ਬਸੰਤੁ ਹੈ ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਸਿਆ ਮਨਿ ਸੋਇ ।
ਹਰਿ ਵੁਠੈ ਮਨੁ ਤਨੁ ਪਰਫੜੈ ਸਭੁ ਜਗੁ ਹਰਿਆ ਹੋਇ ।੬੧।

1. ਮੇਘ 2. ਇਸਤ੍ਰੀ (ਜਗਿਆਸੂ)
3. ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ 4. ਸਾਜਿਆ

ਵਡੜੇ ਝਾਲਿ ਝਲੁੰਭਲੇ[1] ਨਾਵੜਾ ਲਈਐ ਕਿਸੁ ।
ਨਾਉ ਲਈਐ ਪਰਮੇਸਰੈ ਭੰਨਣ ਘੜਣ ਸਮਰਥੁ ।੬੨।

ਹਰਹਟ ਭੀ ਤੂੰ ਤੂੰ ਕਰਹਿ ਬੋਲਹਿ ਭਲੀ ਬਾਣਿ ।
ਸਾਹਿਬੁ ਸਦਾ ਹਦੂਰਿ ਹੈ ਕਿਆ ਉਚੀ ਕਰਹਿ ਪੁਕਾਰ ।
ਜਿਨਿ ਜਗਤੁ ਉਪਾਇ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਕੀਆ ਤਿਸੈ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੁ ।
ਆਪੁ ਛੋਡਹਿ ਤਾਂ ਸਹੁ ਮਿਲੈ ਸਚਾ ਏਹੁ ਵੀਚਾਰੁ ।
ਹਉਮੈ ਫਿਕਾ ਬੋਲਣਾ ਬੁਝਿ ਨ ਸਕਾ ਕਾਰ ।
ਵਣੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਤ੍ਰਿਭਵਣੁ ਤੁਝੈ ਧਿਆਇਦਾ ਅਨਦਿਨੁ ਸਦਾ ਵਿਹਾਣ ।
ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਕਿਨੈ ਨ ਪਾਇਆ ਕਰਿ ਕਰਿ ਥਕੇ ਵੀਚਾਰ ।
ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਜੇ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਆਪੇ ਲੈਹਿ ਸਵਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨ੍ਹੀ ਧਿਆਇਆ ਆਏ ਸੇ ਪਰਵਾਣੁ ।੬੩।

ਜੋਗੁ ਨ ਭਗਵੀ ਕਪੜੀ ਜੋਗੁ ਨ ਮੈਲੇ ਵੇਸਿ ।
ਨਾਨਕ ਘਰ ਬੈਠਿਆ ਜੋਗੁ ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ ।੬੪।

ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾ[2] ਜੇ ਭਵਹਿ ਬੇਦ ਪੜਹਿ ਜੁਗ ਚਾਰਿ ।
ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਭੇਟੈ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਪਾਵਹਿ ਮੋਖ ਦੁਆਰ ।੬੫।

ਨਾਨਕ ਹੁਕਮੁ ਵਰਤੈ ਖਸਮ ਕਾ ਮਤਿ ਭਵੀ ਫਿਰਹਿ ਚਲ ਚਿਤ ।
ਮਨਮੁਖ ਸਉ ਕਰਿ ਦੋਸਤੀ ਸੁਖ ਕਿ ਪੁਛਹਿ ਮਿਤ ।
ਗੁਰਮੁਖ ਸਉ ਕਰਿ ਦੋਸਤੀ ਸਤਿਗੁਰ ਸਉ ਲਾਇ ਚਿਤੁ ।
ਜੰਮਣ ਮਰਣ ਕਾ ਮੂਲੁ ਕਟੀਐ ਤਾਂ ਸੁਖੁ ਹੋਵੀ ਮਿਤ ।੬੬।

ਭੁਲਿਆਂ ਆਪਿ ਸਮਝਾਇਸੀ ਜਾਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ।
ਨਾਨਕ ਨਦਰੀ ਬਾਹਰੀ ਕਰਣਪਲਾਹ[3] ਕਰੇ ।੬੭।

—o—

1. ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੱਡੀ ਝਾਲ (ਡੂੰਘੀ ਨੈਂ) ਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜਾ ਬੇੜਾ ਫੜੀਏ । ਜਵਾਬ ਹੈ, ਪਰਮੇਸਰ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਆਧਾਰ ਹੈ 2. ਚਾਰੇ ਤਰਫਾਂ 3. ਕੁਰਲਾਹਟ, ਵਿਰਲਾਪ